ΕΤΟΣ Θ΄ Αρ. 400

13

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

1934

ΣΕΛΙΔΕΣ 52

ΑΧΙΛ. Κ. ΙΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 5
ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 23.038
ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΥΤΣΗ 14
ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ - ΕΙΔΗ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΝ
ΧΑΡΤΙΑ ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΑΣ ΤΟΙΧΩΝ
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ - ΛΑΜΠΑΙ

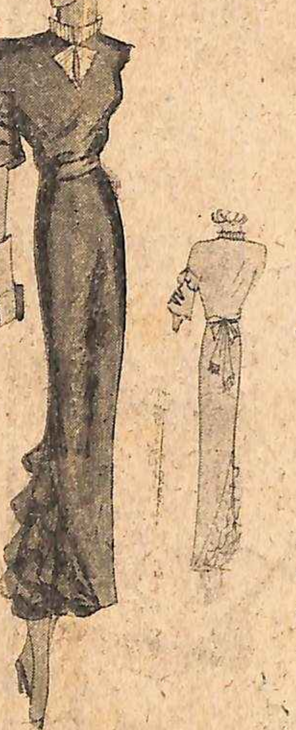

Ὁ πιὸ μεγαλείτερος πόθος κάθε κοσμικῆς κυρίας καὶ τὸ πιὸ γλυκὸ ὄνειρο κάθε δεσποινίδος εἶνε πῶς νὰ γίνη ὡραία, πῶς νὰ γίνη κομψὴ καὶ νὰ ἐπισύρη τὸν θαυμασμὸν στὶς διάφορες δεξιώσεις καὶ συναναστροφές. Αὐτὸ θὰ τὸ ἐπιτύχουν ἂν ἐμπιστευθοῦν

τὶς ΤΟΥΑΛΕΤΤΕΣ τῶν
στὴν
Δ^Α ΜΑΝΩΛΕΑ

Τὰ περισσότερα φορέματα, δείγματα Παριζιάνικης καλαισθησίας καὶ μοντερνισμοῦ, ἐξέρχονται ἀπὸ τὸν Καλλιτεχνικόν της Οἶκον.

11 ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ 11

„ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ ΕΣΤΙΑ"
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΠΡΟΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΙΝ ΤΗΣ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΚΛΟΤΡΟΦΙΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
ΟΔΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 10
(Στοὰ Τραπέζης Βιομηχανίας) ΑΘΗΝΑΙ
—o—
ΙΔΡΥΤΑΙ
ΑΦΟΙ Κ. & Ε. ΑΡΓΥΡΙΑΔΗ
ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ
ΨΑΛΛΙΔΙ—Ἡράκλειον Ἀττικῆς
ΑΓΓ. Γ. ΜΑΓΓΑΝΑΡΗ
ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ
Διασταύρωσις—Ἡράκλειον Ἀττικῆς

ΜΕΛΕΤΑΙ — ΣΧΕΔΙΑ
Ἐγκαταστάσεις, Ὀργάνωσις, Ἐπίβλεψις Πτηνοτροφείων
Ἐκκολαπτῆρες, Ἀναθρεπτῆρες, Μηχανήματα καὶ Σκεύη Πτηνοτροφίας
Κρεατάλευρα, Ἰχθυάλευρα, Στρειδάλευρα, Ὀστεάλευρα
Εἰδικὰ μίγματα Νεοσσῶν καὶ Ὀρνίθων
ΕΚΛΕΚΤΑΙ ΦΥΛΑΙ ΟΡΝΙΘΩΝ
Πετεινοὶ — Πουλάδες, Νεοσσοὶ μιᾶς ἡμέρας
Αὐγὰ ἀναπαραγωγῆς, Αὐγὰ ἡμέρας
Ἐκλεκταὶ φυλαὶ Κονίκλων, Περιστερῶν κλπ.
—o—
ΠΡΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ
ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΩΝ ΚΑΙ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΩΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΟΜΕΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΝ ΤΩΝ ΕΙΣ ΑΥΓΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ
—o—
ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΝ ΑΥΓΩΝ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΑΣΑ
ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

MATITÉ
Η ΠΟΥΔΡΑ ΧΩΡΙΣ ΤΑΛΚ

Ἡ πούδρα MATITE, μὴ περιέχουσα οὔτε ἴχνος τάλκ, ἐξασφαλίζει τὴν ἀπόλυτον θαμπάδα τοῦ προσώπου.
Δὲν θὰ γυαλίζῃ πλέον ἡ μύτη μὲ τὴν MATITÉ

L.T. PIVER PARIS

Ἡ ἀρχαιοτέρα καὶ ἀνωτέρα ἐν Βαλκανίοις ΣΧΟΛΗ ΚΟΠΤΙΚΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ, διευθυνομένη παρὰ τοῦ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ καὶ ΜΑΝΤΗΣ ΤΣΟΠΑΝΕΛΛΗ. Ἀμφότεροι ἐν Παρισίοις ἐπὶ τριετίαν σπουδάσαντες εἰς τὴν ACADEMIE NATIONAL DE COUPE DE PARIS καὶ τὴν Σχολὴν NAPOLITAINE.

Τελεία ἐκμάθησις ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν.

Διὰ περισσοτέρας πληροφορίας γράψατε εἰς τὰ ἐργαστήρια των. ὁδὸς Βουλῆς καὶ Ἡπίτου ἀριθ. 1, ΑΘΗΝΑΙ.

Θέλετε
Βελοῦδα μοντέρν, Στόφες μεταξωτὲς δι' ἔπιπλα καὶ κουρτίνες, χαλιά, μουσαμάδες, διαδρόμους, ψάθες κλπ. σὲ τιμὰς ἀσυναγωνίστους ;
Στοῦ Δ. Γεωργιάδη
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ 56

Κ. Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
ΙΑΤΡΟΣ
Μεταδοτικῶν καὶ Δερματικῶν νοσημάτων
Μάγερ 23α—Τηλ. 25532
Ἰδιαίτερον διαμέρισμα δι' ἕκαστον ἀσθενῆ

Συνιστῶμεν τὴν ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗΝ τοῦ κ. ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ, Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.
Μενάνδρου 27—Ἀθῆναι. Τηλ. 1-60

Οἰκογένεια

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

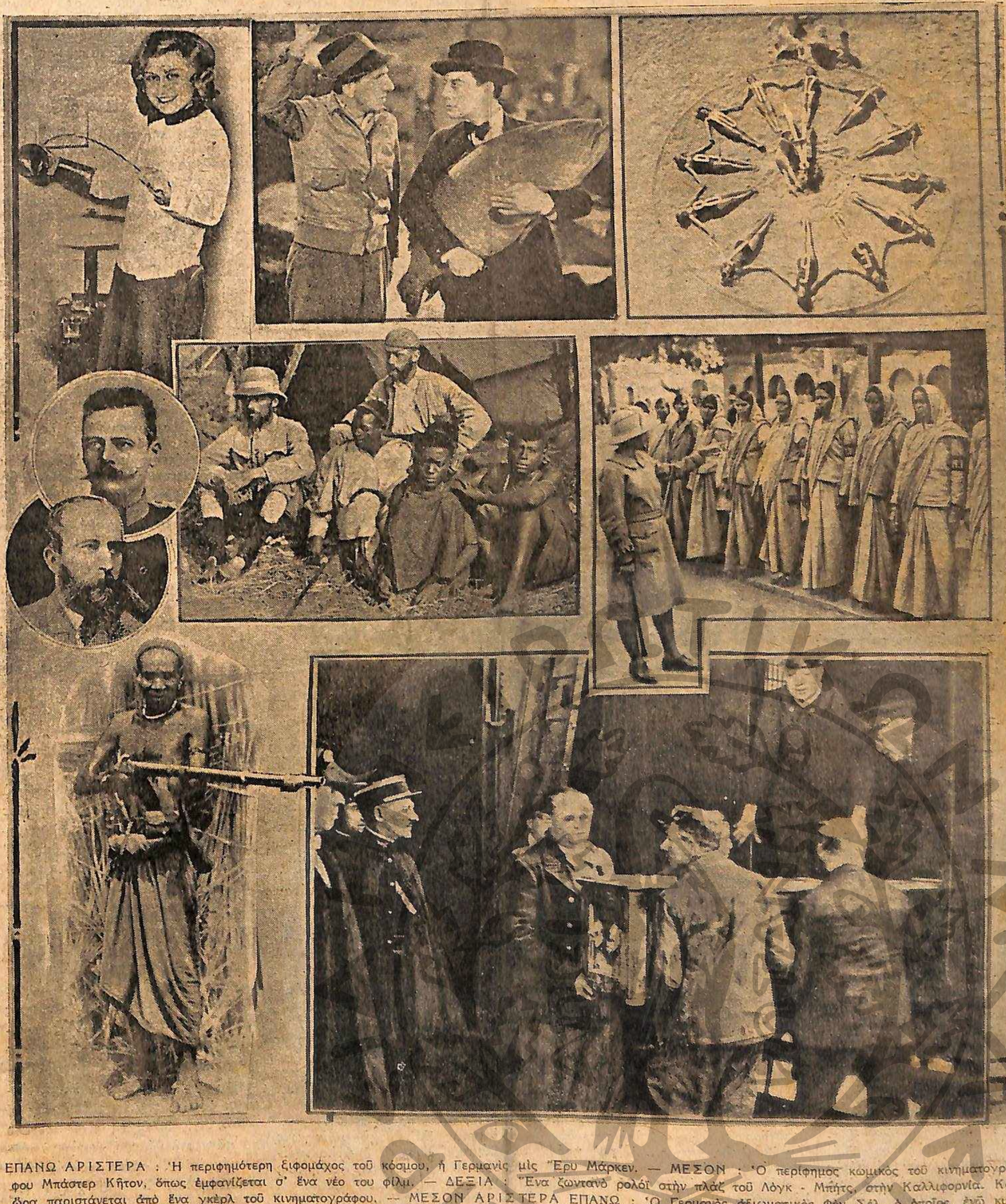

ΕΠΑΝΩ ΑΡΙΣΤΕΡΑ : Ἡ περιφημότερη ξιφομάχος τοῦ κόσμου, ἡ Γερμανὶς μὶς Ἔρυ Μάρκεν. — ΜΕΣΟΝ : Ὁ περίφημος κωμικὸς τοῦ κινηματογράφου Μπάστερ Κῆτον, ὅπως ἐμφανίζεται σ' ἕνα νέο του φίλμ. — ΔΕΞΙΑ : Ἕνα ζωντανὸ ρολόϊ στὴν πλάζ τοῦ Λόγκ - Μπήτς, στὴν Καλλιφορνία. Κάθε ὥρα παριστάνεται ἀπὸ ἕνα γκὲρλ τοῦ κινηματογράφου. — ΜΕΣΟΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΕΠΑΝΩ : Ὁ Γερμανὸς ἀξιωματικὸς Φὸν Σέλ, ὁ ὁποῖος, ἐνῶ κυνηγοῦσε, χτυπήθηκε ἀπὸ κεραυνό, ποὺ παραδόξως τοῦ ἔλυωσε μόνον τὰ κουμπιὰ τῆς στολῆς του. — ΚΑΤΩ : Ὁ δόκτωρ Χέρδιγκ, ὁ ὁποῖος, ὅπως ἰσχυρίζεται, ἀνεκάλυψε τὸ φάρμακο τῆς φυματιώσεως. — ΜΕΣΟΝ : Ἰθαγενεῖς τῆς Νοτιοανατολικῆς Ἀφρικῆς, μὲ τὸν Εὐρωπαῖο διοικητή τους. — ΔΕΞΙΑ : Γυναῖκες τῶν Ἰνδιῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπηρετοῦν ὡς ἀστυνομικοὶ στὸ Ντελχί. — ΚΑΤΩ ΑΡΙΣΤΕΡΑ : Ἰθαγενὴς τῆς Ἀφρικῆς, μὲ πλήρη Εὐρωπαϊκὸ ὁπλισμό. — ΔΕΞΙΑ : Ἡ μεταφορὰ τοῦ φερέτρου τοῦ Σταβίσκυ ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο, κατὰ τὴν τελευταία του νεκροψία.

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΚΟΡΝΤΑΙ

Ο ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΣ

ΜΟΡΕΛ !

Ὁ χωροφύλακας παρουσιάστηκε ἀμέσως.

—Διατάχτε, κ. ἀνθυπασπιστά !

Ὁ ἀνθυπασπιστὴς Ραμπάστα ἦτανε πελώριος καὶ τὸ πρόσωπό του ἔλαμπε ροδοκόκκινο ἀπὸ ὑγεία.

—Πρόκειται ἀπόψε νὰ μεταφέρω ἕναν φυλακισμένο στο Παρίσι. Θἄρθης μαζύ μου.

—Στὶς διαταγές σας, κ. ἀνθυπασπιστά !

—Εἶνε κάποιος διαρρήκτης, ποὺ ἄνοιξε ἕνα χρηματοκιβώτιο μὲ ἠλεκτρισμό, στὸ Παρίσι. Τὸν ἔπιασαν ἐδῶ ἀπὸ τὸ τίποτε, ἐντελῶς τυχαίως. Ταξείδευε χωρὶς εἰσιτήριο κι' ἀπὸ κουβέντα σὲ κουβέντα βγήκανε τ' ἄπλυτα στὴ μέση. Θὰ τὸν παραλάβουμε ἀπόψε, μαζὺ μὲ τὰ χαρτιά. Στὶς ἔξη λοιπὸν νὰ εἶσαι στὸ κρατητήριο.

—Μάλιστα, κ. ἀνθυπασπιστά.

Καὶ ὁ Μορὲλ, ἀφοῦ χαιρέτησε, θέλησε νὰ ἀπομακρυνθῆ. Ὁ Ραμπάστα ὅμως τὸν γύρισε πίσω.

—Μὴ φροντίσης γιὰ φαγητό. Θὰ τὰ κανονίσω ἐγώ...

—Μάλιστα, κ. ἀνθυπασπιστά.

Ὁ Μορὲλ ἦταν κατενθουσιασμένος ποὺ διάλεξε αὐτὸν ὁ ἀνθυπασπιστὴς γιὰ νὰ τὸν συνοδεύση στὸ Παρίσι... Οἱ ἀνώτεροί του ἐκτιμοῦσαν πολὺ τὸν ζῆλο του, τοῦ δείχνανε πάντα ἐμπιστοσύνη καὶ τοῦ ἀνέθεταν τὶς πιὸ ἐμπιστευτικὲς ὑπηρεσίες. Ἔτσι καὶ τώρα ὁ ἀνθυπασπιστὴς αὐτὸν σκέφθηκε ἀμέσως. Θὰ περνούσανε καλά. Ὁ Ραμπάστα ἦτανε ξακουστὸς καλοφαγᾶς, καταλάβαινε ἀπὸ κρασιὰ κι' ἀπὸ καλοπέρασι.

Στὶς ἔξη τὸ ἀπόγευμα, ὁ Μορὲλ παρουσιάστηκε στὸ κρατητήριο. Ἦταν φθινόπωρο κι' εἶχε κιόλας νυχτώσει. Ὁ χωροφύλακας κρατοῦσε τὶς χειροπέδες γιὰ τὸν φυλακισμένο. Σὲ λιγάκι φάνηκε κι' ὁ ἀνθυπασπιστής, κρατῶντας ἕναν πελώριο δερμάτινο σάκκο, γεμᾶτο φαγώσιμα.

Ἕνας φύλακας ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ κρατητηρίου καὶ τοὺς εἶπε :

—Ἐδῶ εἶνε !

Ὁ Ραμπάστα φώναξε πρόσχαρος :

—Ἐμπρός! Τὸ τραῖνο φεύγει σὲ λίγο γιὰ τὸ Παρίσι, στὶς θέσεις σας.

Ὁ φυλακισμένος φάνηκε στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας, κάτω ἀπὸ τὸ ἀδύνατο φῶς. Κι' ὁ χωροφύλακας Μορὲλ ἀναγνώρισε τὸν ἀδελφό του.

Τὴν πρώτη στιγμὴ τάχασε, ἀποσβολώθηκε. Ὅταν συνῆλθε κάπως, λίγο ἔλειψε νὰ φωνάξη: «Ἀντρέα!» Ἡ ντροπή του ὅμως τὸν συγκράτησε νὰ ὁμολογήση τὴν συγγένειά του μὲ τὸν φυλακισμένο... Ἔπειτα ἀγανάκτησε μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του. Γιατί νὰ μὴν τελειώνη ἀμέσως; Ἤξερε πολὺ καλὰ πῶς δὲν μποροῦσε νὰ εἶνε αὐτὸς δεσμοφύλακας τοῦ ἀδελφοῦ του, πῶς ἡ κατάστασι ἤτανε ἀνώμαλη κι' ὅτι ἔπρεπε νὰ πῆ τὴν ἀλήθεια στὸν ἀνώτερό του.

Ἀπὸ τὴν στιγμὴ ὅμως ποὺ ἀναγνώρισε τὸν Ἀντρέα, πέρασαν ἀρκετὰ δευτερόλεπτα. Γιατὶ δὲν μίλησε ἀμέσως; Πάλι δίστασε. Σκέφτηκε πὼς κι' ὁ φυλακισμένος κρατήθηκε καὶ δὲν ἔβγαλε τσιμουδιά.

Προσποιήθηκε, λοιπὸν κι' αὐτὸς πὼς δὲν ἀναγνώρισε τὸν ἀδελφό του. Γιατί; Δὲν τόλμησε ν' ἀπαντήση σ' αὐτὴ τὴν ἐρώτησι. Αὐτὴ ἡ σκέψι ὅμως τὸν ζάλισε περισσότερο. Αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτό του σὰν συνένοχο τοῦ Ἀντρέα. Ναί, κάποια συνεννόησι ὑπῆρχε τώρα μεταξύ τους...

Τώρα πειὰ ὁ Μορὲλ δὲν μποροῦσε νὰ μιλήση. Περίμενε πολύ. Καθὼς ἔβγαινε ὁ φυλακισμένος ἔξω, κρατῶντας κάτι μικροπράγματα σὲ ἕνα μαντῆλι, ὁ χωροφύλακας τοῦ πέρασε τὶς χειροπέδες, ἀμίλητος. Ἔτρεμε ὅμως ἀπὸ λύπη, ντροπὴ καὶ ἀγωνία.

Μέσα στὸ βαγόνι, κάτω ἀπὸ τὸ ἀμυδρὸ φῶς, ὁ Μορὲλ κύτταξε τὸν ἀδελφό του. Ὁ φυλακισμένος εἶχε βγάλει τὸ καπέλλο του. Ἤτανε ἀξούριστος, χωρὶς πουκάμισο, ἐλεεινός, χωρὶς καμμιὰ ἔκφρασι στὸ πρόσωπο, ὅπως οἱ πεθαμένοι.

Ἤτανε ὁ ἀδελφός του!... Ὁ Λέων εἶχε νὰ τὸν δῆ ἐφτὰ χρόνια. Μικροὶ ὅμως ἦσαν ἀχώριστοι, ἂν κι' ὁ Ἀντρέας, πέντε χρόνια μεγαλείτερος, ἦτανε ἀπὸ τότε κάπως ἄγριος, παιδὶ τοῦ δρόμου καὶ τοῦ βουνοῦ. Ἤξερε νὰ πιάνη πουλιὰ μὲ ξώβεργες καὶ νὰ φτιάνη σφυρίχτρες ἀπὸ καλάμι. Κι' ὅταν κανένας πείραζε τὸν μικρό του τὸν ἀδελφό, ὁ Ἀντρέας τὸν ἄρχιζε στὶς γροθιές... Τί ἀγαπημένοι ποὺ ἦσαν τότε, στὸ χωριό !... Γι' αὐτὸ ἀπόρησε πολὺ ὁ Λέων, ὅταν, στὸ σχολειό, πρόσεξε πὼς ὁ ἀδελφός του εἶχε ἄλλο ἐπίθετο. Τὸν λέγανε Ἀντρέα Φωμπέρ, ὄχι Μορέλ. Τότε τοῦ ἐξήγησαν πὼς εἴχανε τὴν ἴδια μητέρα, ὄχι ὅμως καὶ τὸν ἴδιο πατέρα. Ὁ πατέρας τοῦ Ἀντρέα εἶχε πεθάνει πολὺ νέος, ἀπὸ ἕνα δυστύχημα στὸ κυνῆγι κι' ἡ μάνα τους ξαναπαντρεύτηκε... Αὐτὸ ὅμως δὲν τοὺς ἐμπόδιζε διόλου, ν' ἀγαπιοῦνται, νἆναι πάντα μαζύ, ὥς τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Ἀντρέας πῆγε στρατιώτης. Ἀπὸ τότε καταστράφηκε. Δὲν μπόρεσε, μὲ τὸν ἀνεξάρτητο χαρακτῆρα του καὶ μὲ τὶς συνήθειές του νὰ ὑποταχτῆ στὴν πειθαρχία τοῦ στρατῶνα. Καὶ σιγὰ-σιγὰ πῆρε τὸν κατήφορο: πειθαρχεῖο, ἔπειτα γιὰ τιμωρία τὸν στείλανε στὴν Λεγεῶνα τῶν Ξένων στὴν Ἀφρική. Λιποτάχτησε ὅμως κι' ἀπὸ τότε δὲν τὸν ξανάειδε κανείς... Ἐφτὰ χρόνια εἶχαν περάσει.

—Σὰν νὰ πείνασα, Μορέλ, τί λές, τσιμπᾶμε τίποτε;...

Μὲ μεγάλη προσοχή, σὰν νὰ ἔκανε καμμιὰ ἱεροτελεστία, ὁ ἀνθυπασπιστὴς ἄρχισε νὰ βγάζη, ἕνα-ἕνα, τὰ διάφορα πακέτα καὶ πακετάκια μέσα ἀπὸ τὴ σάκκα του.

Ὁ Μορέλ, μ' ὅλη του τὴν ταραχὴ καὶ τὶς ἀνακατεμένες σκέψεις του, χαμογέλασε βλέποντας ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὀρεκτικώτατα πράγματα.

—Ἔχει συνηθίσει πειὰ ἡ γυναῖκα μου, τοῦ ἐξήγησε ὁ ἀνθυπασπιστής, μὲ τὰ συχνὰ ταξείδια καὶ τὰ καταφέρνει μιὰ χαρά.

Καὶ ρίχτηκε σὰν λύκος στὸ φαΐ. Ὁ Μορὲλ ἔτρωγε ἀφηρημένος, ἂν καὶ συχνὰ τὸν παρακινοῦσε ὁ ἀνώτερός του. Ὁ Ραμπάστα ἔκοψε μιὰ γενναία φέτα ψητό, τὴν ἔβαλε ἀπάνω σ' ἕνα πελώριο κομμάτι ψωμὶ καὶ τὴν πρόσφερε στὸν φυλακισμένο:

—Στοιχηματίζω πὼς πεινᾶς κι' ἐσύ... Ἔ; εἶπε καλόκαρδα.

Κι' ἐπειδὴ ἡ ἁλυσσίδες ἐμπόδιζαν τὶς κινήσεις τοῦ φυλακισμένου, ὁ ἀνθυπασπιστὴς πρόσθεσε:

—Μορέλ, βγάλτου τὶς χειροπέδες, νὰ φάη ὁ ἄνθρωπος. Ἔννοια σου καὶ δὲν στρίβει.

Ἐξακολούθησε νὰ τρώη καὶ νὰ πίνη λάμποντας ἀπὸ εὐχαρίστησι. Κι' ὅταν πειὰ δὲν ἔμεναν παρὰ μονάχα τὰ ψίχουλα κι' ἡ μπουκάλες ἄδειες χάμω, πλάϊ στὰ τσαλακωμένα λαδόχαρτα, ἀναστέναξε εὐχαριστημένος καὶ ξάπλωσε στὴ γωνία, ὅσο μποροῦσε πιὸ ἀναπαυτικά. Σὲ λιγάκι ἀκουγότανε τὸ ρουχαλητό του, ἥσυχο καὶ ρυθμικό...

Ὁ Μορὲλ δὲν τολμοῦσε νὰ κυττάξη τὸν ἀδελφό του, αἰσθανόταν, ὅμως τὸ βλέμμα του ἀπάνω του. Ἄξαφνα, μέσα στὸν θόρυβο τοῦ τραίνου, ἄκουσε σιγὰ τ' ὄνομά του:

—Λέων...

Γύρισε ἀπότομα, ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸν ἀξιωματικὸ ποὺ κοιμόταν. Ἡ ἀγωνία τὸν ἔπνιγε...

—Λέων... Δὲν μὲ γνώρισες;

Γιὰ πρώτη φορὰ τὰ μάτια τους ἀντικρύστηκαν.

—Ναί ! ἔκανε ὁ χωροφύλακας μὲ μιὰ βαρειὰ κίνησι τοῦ κεφαλιοῦ.

—Ἡ... μάνα μας, ζῆ ;

—Ναί, ἀπάντησε ὁ Λέων.

Σώπασαν. Ἡ βροχὴ μαστίγωνε τὰ τζάμια. Ἄξαφνα ὁ φυλακισμένος εἶπε μὲ τὴν πένθιμη φωνή του, κάπως τρεμουλιαστά :

—Λέων... Ἄσε με νὰ φύγω... σὲ μιὰ στάσι...

Ὤ ! ὁ Λέων τὸ περίμενε, τὸ φοβότανε αὐτό, ἔτρεμε τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ τ' ἄκουγε καὶ ὅμως ἦτανε βέβαιος πὼς θὰ τὴν ἄκουγε αὐτὴν τὴν παράκλησι ἀπὸ τὸν ἀδελφό του. Τὄξερε ἀπ' τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ τὸν ἀντίκρυσε. Ἤτανε μοιραῖο !... Γι' αὐτὸ προσπαθοῦσε νὰ δυναμώση τὴν ψυχή του ἀπὸ τὴν ἀρχή. Καὶ δὲν ἄργησε νὰ τοῦ τὸ πῆ!... Ὥστε τοῦ πρότεινε νὰ γίνη συνένοχός του !...

—Μὴν τρελλάθηκες; **μούγκρισε.**

—Τί θὰ σοῦ κοστίση. Δὲν θὰ μάθη κανεὶς τίποτα. Μιὰ καὶ δὲν ἔχουμε τὸ ἴδιο ὄνομα... Τόσοι καὶ τόσοι δραπέτεψαν στὸ δρόμο... Σκέψου, μπορεῖς νὰ μὲ γλυτώσης ἀπ' τὴ φυλακή, θὰ δικαστῶ ἴσως πέντε, ἴσως καὶ δέκα χρόνια...

—Μὰ εἶνε ἀποτρόπαιο αὐτὸ ποὺ μοῦ ζητᾶς. Τὸ σκέφτηκες καλά ;...

—Καὶ δὲν εἶνε ἀποτρόπαιο νὰ μὲ παραδώσης μὲ τὰ χέρια σου στὴ φυλακή; Ἀπὸ κεῖ μέσα θὰ βγῶ— ἂν βγῶ καμμιὰ φορὰ — τέλειος κακοῦργος. Ἐνῶ τώρα, μπορεῖ ἀκόμα νὰ γίνω ἄνθρωπος..

—Κι' ἂν ὅμως πέσης χειρότερα στὸ ἔγκλημα τώρα, ἐγὼ θὰ εἶμαι ὁ φταίχτης...

Γιὰ πρώτη φορὰ ὁ Ἀντρέας σήκωσε μὲ εἰλικρίνεια τὸ κεφάλι του:

—Σοῦ ὑπόσχομαι πὼς δὲν θὰ ξαναρχίσω τὰ ἴδια... Μοῦ φτάνει ἡ τρομάρα ποὺ πῆρα. Τὸ μάθημα εἶνε ἀρκετό. Ἐσὺ τὴν ξέρεις τὴν καρδιά μου, δὲν εἶμαι κακός... Ἂν πῆρα τὸν κακὸ δρόμο, τὸν πῆρα γιατὶ πάντα ἤμουνα δυστυχισμένος. Δὲν εἶχα τὸν πατέρα μου. Ἐνῶ ἐσένα σὲ μεγαλώσανε μέσα στὰ χάδια. Ὅλα πρέπει νὰ τὰ λογαριάξη κανεὶς στὴ ζωή. Ἡ τύχη σου ἦτανε καλύτερη ἀπὸ τὴ δική μου. Δὲν πρόκειται νὰ σοῦ δώσω μαθήματα τώρα... φυσικά, μὰ τέλος πάντων, θὰ μποροῦσες νὰ μὲ βοηθήσης καὶ σὺ μιὰ φορά...

Ὁ Μορὲλ ἀγωνιοῦσε:

—Ἐπὶ τέλους, τί θέλεις .

—Νὰ μ' ἀφήσης νὰ φύγω. Κάνε καὶ σὺ πὼς κοιμᾶσαι σὰν τὸν ἄλλο...

—Καὶ θὰ γίνης ἄνθρωπος, ἔ; Μοῦ τὸ ὁρκίζεσαι ;

— Ναί ! Σοῦ τὸ ὁρκίζομαι: στὴ ...ὴ τῆς μάνας μας !..

Τὰ μάτια καὶ τῶν δυὸ ἤτανε γεμᾶτα δάκρυα :

—Ὁ Θεὸς μαζύ σου!... ψιθύρισε ὁ χωροφύλακας.

Κι' ἔκλεισε τὰ μάτια του γιὰ νὰ μὴ δῆ τὸν ἀδελφό του ποὺ πηδοῦσε ἀπ' τὸ τραῖνο...Θὰ ἤθελε νὰ κοιμηθῆ, ἀληθινά, μὲ ἕναν ὕπνο βαρὺ κι' ἀτέλειωτο, σὰν τὸν θάνατο.

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΟΙ ΚΑΜΠΟΥΡΗΔΕΣ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Ἀπ' ὅλες τὶς χῶρες τοῦ κόσμου ἡ Ἱσπανία, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν πληθυσμό της, ἔχει τοὺς περισσότερους καμπούρηδες. Ἡ αἰτία τοῦ φαινομένου αὐτοῦ δὲν ἔχει ἀκόμα βρεθῆ, ἀλλὰ πάντως οἱ κλιματολογικοὶ ὅροι τῆς χώρας ἐπιδροῦν σ' αὐτό. Στὴ Μαδρίτη εἶνε ἀδύνατο νὰ πᾶτε στὸ θέατρο, χωρὶς νὰ ἰδῆτε μέσα σ' αὐτὸ δέκα, τοὐλάχιστον, καμπούρηδες. Σ' ἕνα χωριὸ τῆς Σέρας Μορένας μάλιστα οἱ καμπούρηδες εἶνε περισσότεροι ἀπὸ τὸ ἕνα δέκατο τοῦ πληθυσμοῦ!... Κατώρθωσαν δὲ κάποτε νὰ βγάλουνε δικό τους πάρεδρο, καμπούρη !

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Μ. ΖΕΒΑΚΟ
Ἡ Βασίλισσα ντ' Ἀργκό

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ καρδινάλιος κατάλαβε ἀπὸ τὴν ἔκφρασι τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ἀντιπάλου του, ὅτι εἶχε νὰ κάνη μὲ ἄνθρωπο ποὺ δὲν ἀστειεύεται, ποὺ δὲν ὀπισθοχωρεῖ μπρὸς σὲ τίποτα. Καὶ ἔνοιωσε τὸ δυνατὸ ρῖγος τοῦ θανάτου νὰ περνάη ἀπὸ τὸ σῶμα του... Τράβηξε τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου του καὶ τὸ ἀνάγκασε νὰ κάνη μερικὰ βήματα πίσω...

Ὁ ἱππότης ἔπαψε τότε ν' ἀπασχολεῖται μὲ τὸν καρδινάλιο.

Γύρισε πρὸς τὴν Πριμερόζα καὶ ἔβγαλε τὸ καπέλλο του.

Γιὰ μιὰ στιγμή, οἱ δυὸ νέοι κυττάχτηκαν, μὲ τὴν ἴδια ταραχὴ καὶ συγκίνησι... Κυτταζόντουσαν, σὰν νὰ μὴν εἴχανε δῆ ποτέ, ὥς τότε, ὁ ἕνας τὸν ἄλλον... Ὡστόσο, χαμογέλασαν ὁ ἕνας τοῦ ἀλλουνοῦ, σὰν παληοὶ φίλοι ποὺ ξαναβρίσκονται μαζύ...

Ὁ ἱππότης ἔκανε μιὰ βαθειὰ κλίσι τῆς κεφαλῆς καὶ εἶπε μὲ γλυκειὰ φωνή :

—Μὴ φοβόσαστε πειὰ τίποτα! Κανεὶς δὲν μπορεῖ πειὰ νὰ σᾶς βλάψη!

Ἡ Πριμερόζα κούνησε χαριτωμένα τὸ κεφάλι της καὶ ἀποκρίθηκε :

—Ὤ! δὲν φοβᾶμαι τώρα, κύριε!...

Ξανακυττάχτηκαν θαρρετὰ στὰ μάτια.

Ἡ Πριμερόζα χαμογελοῦσε πειά, χωρὶς τὴν παραμικρὴ συστολή, μὲ αὐθόρμητη διάθεσι. Ὁ Μοντωμπὰν ἄρχισε καὶ αὐτὸς νὰ γελάη... Καί, σὲ μιὰ στιγμή, ψιθύρισε, σὰν νὰ μιλοῦσε στὸν ἑαυτό του :

—Κι' ἐγὼ ποὺ βασανιζόμουν τόσο καιρό... ἐνῶ αὐτὸ ἦταν τόσο εὔκολο!...

Ὁ Μοντωμπὰν ὑπονοοῦσε τὴν ἀγωνία ποὺ εἶχε δοκιμάσει, μὲ τὴ σκέψι ὅτι θὰ ἔπρεπε μιὰ μέρα νὰ πλησιάση τὴν ἀγαπημένη του καὶ νὰ τῆς ἐξομολογηθῆ τὰ αἰσθήματά του... Ἐνῶ τώρα, τῆς εἶχε κάνει τὴν ἐξομολόγησί του χωρὶς τὸν παραμικρὸ κόπο, χωρὶς νὰ δοκιμάση οὔτε φόβο, οὔτε καὶ ταραχή...

Ἡ Πριμερόζα κατάλαβε, φαίνεται, τὴ μυστικὴ σκέψι τοῦ ἱππότου, γιατὶ κοκκίνησε ἐλαφρά, χωρὶς νὰ πάψη νὰ χαμογελᾶ...

Οἱ δυὸ νέοι ἀνταλλάξανε ἀκόμα ἕνα βλέμμα... Ἕνα βλέμμα ποὺ ἰσοδυναμοῦσε μὲ μιὰ ἀμοιβαία ἐξομολόγησι, μὲ μιὰ ἀμοιβαία ὑπόσχεσι ὅτι ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἀνήκανε ὁ ἕνας στὸν ἄλλον ὥς τὴν τελευταία τους πνοή!...

Εἶχαν συνεννοηθῆ μεταξύ τους μονάχα μ' ἕνα βλέμμα!...

Ξαφνικά, ὁ Μοντωμπὰν συνῆρθε ἀπὸ τὴ γλυκειὰ ἔκστασί του. Ξαναθυμήθηκε τὸν καρδινάλιο, ποὺ τὸν εἶχε λησμονήσει γιὰ μιὰ στιγμή...

Ἐνῶ ὁ ἱππότης καὶ ἡ Πριμερόζα ἄφηναν τὶς καρδιές τους νὰ σμίξουν μέσα σ' ἕνα βλέμμα, ὁ καρδινάλιος τῆς Λωρραίνης εἶχε πλησιάσει τοὺς σωματοφύλακές του, τρέμοντας ἀκόμα ἀπὸ θυμὸ καὶ φόβο. Καὶ μονάχα ὅταν ξαναβρέθηκε κοντὰ στοὺς ὡπλισμένους ἀνθρώπους του, ἐπανέκτησε τὴν ψυχραιμία του... καὶ μπόρεσε νὰ σκεφτῆ μὲ κάποια ψυχραιμία.

—Ποιὸς εἶνε αὐτὸς ὁ δαιμονισμένος ; ἀναρωτήθηκε. Μοῦ φαίνεται πὼς εἶνε ὁ περίφημος Μοντωμπάν... Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ἀγαπᾶ τὴν κοπέλλα αὐτή... Ἐξ ἄλλου, δείχνει καὶ κείνη πὼς ὁ θαυμαστής της δὲν τῆς εἶνε ἀδιάφορος... Τώρα καταλαβαίνω, γιατὶ ἡ ὡραία ἀμαζὼν δὲν συγκινήθηκε ἀπὸ τὴν ἐρωτική μου ἐξομολόγησι...

Καί, κάνοντας νόημα στοὺς ἀνθρώπους του νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, ὁ καρδινάλιος προχώρησε πρὸς τοὺς δυὸ νέους.

Τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ἐκείνη, ὁ Μοντωμπὰν γυρνοῦσε τὸ κεφάλι του. Μόλις εἶδε τὸν ἀντίπαλό του νὰ τὸν πλησιάζη, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ δέκα ὡπλισμένους σωματοφύλακες, κατάλαβε πὼς βρισκότανε σὲ δύσκολη θέσι καὶ πὼς ἔπρεπε, γιὰ μιὰ ἀκόμα φορά, νὰ κάνη ἕνα ἀγῶνα δυσανάλογο μὲ τὶς δυνάμεις του.

Αὐτὴ τὴ φορά, ὅμως, ὁ Μοντωμπὰν θὰ πολεμοῦσε γιὰ τὸ χατῆρι τῆς ἀγαπημένης του καὶ μπροστὰ στὰ μάτια της.. Ἡ σκέψις αὐτὴ τὸν ἔκανε νὰ ἀνορθώση περήφανα τὸ κεφάλι του καὶ νὰ σφίξη μὲ μεγαλείτερη δύναμι τὴ λαβὴ τοῦ σπαθιοῦ του.

Γύρισε πρὸς τὴν Πριμερόζα, ἡ ὁποία τὸν κύτταζε μὲ μάτια ὀρθάνοιχτα, γεμᾶτα τρόμο καὶ θαυμασμὸ συγχρόνως, καὶ τῆς ἔβγαλε τὸ καπέλλο του. Ἦταν, ἀληθινά, μεγαλοπρεπὴς σὲ κείνη τὴ στάσι...

—Ἀκόμα ἐδῶ εἶσαι ; φώναξε ὁ Μοντωμπὰν στὸν καρδινάλιο τῆς Λωρραίνης, ὁ ὁποῖος εἶχε πλησιάσει στὸ μεταξύ, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὡπλισμένων παλληκαριῶν του. Ἔχεις σκοπὸ νὰ φύγης μὲ τὸ καλὸ ἢ θὰ μ' ἀναγκάσης νὰ σοῦ σπάσω τὰ πλευρά ;

—Ξέρεις σὲ ποιὸν μιλᾶς : βρυχήθηκε ὁ καρδινάλιος, μὲ στόμα ἀφρισμένο.

—Πῶς δὲν ξέρω! Μιλῶ σ' ἕνα δειλό, σ' ἕνα ἄνδρα ποὺ κάνει τὸ παλληκάρι ὅταν πρόκειται νὰ προσβάλη μιὰ ἀνυπεράσπιστη νέα καὶ ποὺ κρύβεται πίσω ἀπὸ τοὺς μπράβους του, ὅταν ἀντικρύζει τὸ σπαθὶ ἑνὸς ἱππότου!...

—Πιάστε τον αὐτὸν τὸν τρυάνδο! διέταξε ὁ καρδινάλιος στοὺς ἀνθρώπους του, μὲ φωνὴ ποὺ δὲν εἶχε τίποτα τὸ ἀνθρώπινο.

Οἱ δέκα ἔφιπποι σωματοφύλακες, οἱ ὁποῖοι περίμεναν νὰ λάβουν αὐτὴ τὴ διαταγὴ χύμηξαν πάνω στὸν ἱππότη, σαν ἀνεμοστρόβιλος.

Μὰ ὁ Μοντωμπὰν τοὺς πρόλαβε. Πρὶν ἐκεῖνοι προφτάσουν νὰ τὸν πλησιάσουν, τοὺς ἐπετέθηκε πρῶτος, βυθίζοντας τὰ σπιρούνια του στὰ πλευρὰ τοῦ ἀλόγου του. Ἡ σύγκρουσις ἦτανε τρομερή... Κραυγές, οὐρλιάσματα, βρισιὲς ἀκούστηκαν μέσα ἀπὸ τὴ μάζα τῶν καβαλλάρηδων.

Τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ἐκείνη παρουσιάστηκε, χωρὶς νὰ καταλάβη κανεὶς ἀπὸ ποῦ, μιὰ σιλουέττα τυλιγμένη σ' ἕνα κόκκινο μανδύα. Καὶ ἡ σιλουέττα αὐτὴ φώναξε στὸν καρδινάλιο :

—Ἔρχεται ὁ διάδοχος, ἐκλαμπρότατε!... Ὕστερ' ἀπὸ λίγες στιγμὲς θὰ εἶνε ἐδῶ! Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, λάβετε τὰ μέτρα σας!

Ὁ καρδινάλιος ταράχτηκε στὸ ἄκουσμα αὐτῆς τῆς προειδοποιήσεως. Ἔκφρασις φόβου ζωγραφίστηκε στὸ ὠχρὸ πρόσωπό του.

—Ὁ διάδοχος!... τραύλισε. Χίλιοι διαβόλοι! Τὸν εἶχα λησμονήσει!...

Καὶ ὁ καρδινάλιος, ἐνῶ ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά, προσπαθοῦσε νὰ διακρίνη τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ συνομιλητοῦ του. Μὰ ὁ ἄγνωστος εἶχε σκεπασμένο τὸ πρόσωπό του μὲ τὴν ἄκρη τοῦ κόκκινου μανδύα του, κι' ἔτσι ὁ καρδινάλιος δὲν μπόρεσε νὰ τὸν ἀναγνωρίση... Γιὰ μιὰ στιγμή, στάθηκε ἀναποφάσιστος, μὴ γνωρίζοντας τί νὰ κάνη. Ἡ κόκκινη σιλουέττα κατάλαβε, φαίνεται, τοὺς ἐνδοιασμοὺς τοῦ καρδιναλίου, γιατὶ ζήτησε νὰ τοῦ δώση θετικὲς πληροφορίες.

—Ἀκοῦστε! εἶπε στὸν καρδινάλιο. Παρ' ὅλο τὸ θόρυβο ποὺ κάνουν τώρα οἱ ἄνθρωποί σας, δὲν εἶνε δύσκολο νὰ ξε-

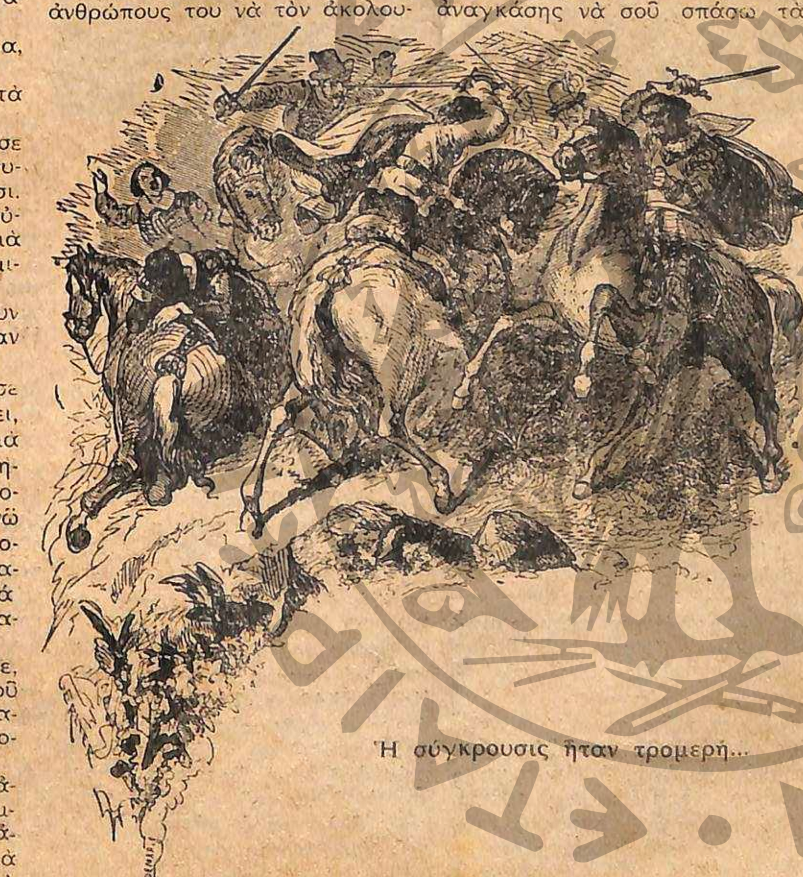

Ἡ σύγκρουσις ἦταν τρομερή...

χωρίσετε τὸν καλπασμὸ τῶν ἀλόγων τοῦ διαδόχου καὶ τῆς ἀκολουθίας του!... Σᾶς συμβουλεύω, ἐκλαμπρότατε, νὰ προσέξετε τὰ λόγια μου!

Ὁ καρδινάλιος ἔγειρε λίγο τὸ σῶμα του, τεντώνοντας τ' αὐτί. Καὶ τότε, ἀναγκάστηκε ν' ἀναγνωρίση ὅτι ὁ μυστηριώδης συνομιλητής του δὲν τοῦ ἔλεγε ψέμματα. Ἄκουσε εὐδιάκριτα τὸν ὑπόκωφο θόρυβο καλπασμοῦ ἀλόγων. Καὶ ὁ θόρυβος αὐτὸς ὁλοένα καὶ πλησίαζε...

—Τὸ ξέρει καὶ ὁ διάδοχος ὅτι ἡ κοπέλλα αὐτὴ ἐπρόκειτο νὰ περάση ἀπὸ ἐδῶ! ἐξακολούθησε ὁ ἄγνωστος μὲ τὸν κόκκινο μανδύα.

Μὰ ὁ καρδινάλιος δὲν τὸν ἄκουγε πειά. Τρομοκρατημένος ἀπὸ τὴ σκέψι ὅτι θὰ βρισκότανε σὲ λίγο ἀντιμέτωπος μὲ τὸ διάδοχο, βύθισε τὰ σπιρούνια του στὰ πλευρὰ τοῦ ἀλόγου του καὶ ὥρμησε μπροστά, ἐγκαταλείποντας τὸ πεδίο τῆς μάχης καὶ ἀδιαφορῶντας ἂν κινδυνεύει ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ τοῦ πετάξη τὸ ὑποζύγιό του σὲ κανένα χαντάκι. Τὸ μόνο ποὺ τὸν ἐνδιέφερε, ἦταν νὰ βρεθῆ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα μακρυὰ ἀπὸ κεῖνα τὰ μέρη...

Ὡστόσο, πρὶν ἐξαφανιστεῖ, ἔβαλε τὰ δυὸ δάχτυλά του στὸ στόμα του. Ἕνα διαπεραστικὸ σφύριγμα ἀκούστηκε τότε.

Ὁ Μοντωμπὰν εἶχε χυμήσει σὰν ταῦρος πάνω στοὺς ἀνθρώπους τοῦ καρδιναλίου. Μετανόησε, ὅμως, ἀμέσως γιὰ τὸ ἄστοχο αὐτὸ κίνημά του, γιατὶ ὁ δρόμος ἦταν τόσο στενός, ὥστε δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ κινηθῆ ἄνετα καὶ νὰ μεταχειρισθῆ τὸ σπαθί του ὅπως ἤξερε νὰ τὸ μεταχειρίζεται αὐτός. Σὰν ἀστραπὴ πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό του ἡ σκέψις ὅτι τὸ καλύτερο ποὺ εἶχε νὰ κάνη, ἦταν νὰ ὀπισθοχωρήση καὶ νὰ προσπαθήση τουλάχιστον νὰ προστατεύση τὴν ἀγαπημένη του.

Μὰ ἐνῶ συλλογιζότανε σὲ τί εἴδους στρατήγημα ἔπρεπε νὰ καταφύγη γιὰ νὰ βγῆ ἔξω ἀπὸ τὸν κλοιὸ ποὺ εἶχαν σχηματίσει γύρω του οἱ ἀντίπαλοί του —παραζαλισμένοι ἀκόμα ἀπὸ τὴν ἀπότομη ἐπίθεσί του — ἀκούστηκε ξαφνικὰ τὸ σφύριγμα τοῦ καρδιναλίου. Καὶ τότε ὁ Μοντωμπὰν εἶδε τοὺς δέκα σωματοφύλακες νὰ τὸν περιφρονοῦν καὶ νὰ τρέχουν σὰν τρελλοὶ πρὸς μιὰ κατεύθυνσι, ἀκολουθῶντας τὸν κύριό τους!

—Δειλοί, ἄνανδροι!... βρυχήθηκε ὁ Μοντωμπάν. Δὲν θὰ γλυτώσετε ἀπὸ τὰ χέρια μου!

Καὶ ὁ ἀτρόμητος ἱππότης ἄρχισε νὰ τοὺς κυνηγᾶ, λησμονῶντας ὅτι ἄφηνε πίσω του τὴν Πριμερόζα μόνη καὶ ἀνυπεράσπιστη, χωρὶς νὰ κάνη τὴν ἁπλῆ σκέψι ὅτι ἴσως οἱ ἀντίπαλοί του νὰ τοῦ ἔστηναν μὲ μεγάλη τέχνη μιὰ παγίδα...

Ὁ Μοντωμπὰν πέρασε σὰν σίφουνας μπρὸς ἀπὸ τὸν μυστηριώδη συνομιλητὴ τοῦ καρδιναλίου, ποὺ δὲν ἔκρυβε πειὰ τὸ πρόσωπό του μὲ τὴν ἄκρη τοῦ κόκκινου μανδύα του, καὶ ὥρμησε πρὸς τὴν ἐξοχή, ἀκολουθῶντας τὸν καρδινάλιο καὶ τοὺς ἀνθρώπους του.

—Στάσου, δειλέ!... φώναξε ὁ Μοντωμπάν. Στάσου, ἄνανδρε, νὰ καταλάβης τὴν κόψη τοῦ σπαθιοῦ μου!... Στάσου νὰ σοῦ μάθω ἐγὼ νὰ προσβάλης ἄλλη φορὰ μιὰ γυναῖκα ποὺ ταξειδεύει μόνη της!...

Ἂς ἀφήσουμε τώρα τὸν Μοντωμπὰν νὰ τρέχη ξεφρενιασμένος πίσω ἀπὸ τὸν καρδινάλιο καὶ ἂς ξαναγυρίσουμε στὸ στενὸ δρόμο.

Ὁ πανύψηλος ἄγνωστος μὲ τὸν κόκκινο μανδύα του, δὲν ἔκρυβε πειά, ὅπως εἴπαμε καὶ παραπάνω, τὸ πρόσωπό του. Μᾶς εἶνε, λοιπόν, τώρα εὔκολο νὰ τὸν ἀναγνωρίσουμε. Ἦταν ὁ Ζὰν ντὲ Πονταλαί, ὁ ἴδιος ὁ Πονταλαί, ὁ ὁποῖος εἶχε συμβουλεύσει πρὶν ἀπὸ λίγη ὥρα τὸν Μοντωμπὰν νὰ κάνη μιὰ μικρὴ βόλτα πρὸς τὸ μέρος τοῦ Πανεπιστημίου.

ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ

Ἡ περίφημη Κινέζα πρωταγωνίστρια Μαίη Βὸγκ

Ὅταν ὁ Πονταλαὶ εἶδε τὸν Μοντωμπὰν νὰ κυνηγάη τὸν καρδινάλιο, ἔκανε μιὰ χειρονομία θυμοῦ καὶ βρυχήθηκε:

—Ἤμουν βέβαιος γι' αὐτό! Τὸ κόλπο μου ἔπιασε! Δὲν μοῦ ἔμενε ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἄμυαλος αὐτὸς μὰ γενναῖος ἱππότης θὰ κυνηγοῦσε κατὰ πόδας ἐκείνους ποὺ τοῦ εἶχαν ἐπιτεθῆ... Ὁ Θεὸς μονάχα νὰ τὸν φωτίση νὰ μὴ γυρίση πίσω πρὶν περάσει ἀπὸ ἐδῶ ὁ διάδοχος!

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἕνας καβαλλάρης φάνηκε στὴν καμπὴ τοῦ δρόμου. Ἦταν ὁ διάδοχος Ἑρρῖκος. Ὁ Πονταλαὶ τὸν ἀναγνώρισε ἀμέσως.

—Καλὰ πᾶνε τὰ πράγματα! εἶπε μὲ τὸ νοῦ του. Ἂν δὲν βρισκόμουν ἐγώ, ὁ Μοντωμπὰν θὰ ἦταν τώρα περικυκλωμένος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ διαδόχου καὶ τοῦ καρδιναλίου!.. Δὲν θὰ μποροῦσε νὰ βγῆ ἀπὸ δῶ ζωντανὸς καὶ ἂν ἀκόμα ἔπαιρνε σύμμαχο τὸ διάβολο!...

Καὶ ὁ Πονταλαί, ἀφοῦ ἔκανε αὐτὴ τὴ σκέψι, φρόντισε νὰ ἐξαφανιστῆ, μὲ τὸν ἴδιο μυστηριώδη τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο εἶχε κάνει καὶ τὴν ἐμφάνισί του.

Στὸ διάστημα αὐτό, ἡ Πριμερόζα ἐξακολουθοῦσε νὰ στέκεται στὴν ἴδια θέσι.

Περίμενε νὰ ἐπιστρέψη ὁ Μοντωμπάν, ὁ ὁποῖος ἀσφαλῶς δὲν θ' ἀργοῦσε. Τὰ δέντρα ποὺ βρισκόντουσαν μπροστά της, δὲν τὴν ἄφηναν νὰ δῆ ποιὰ κατεύθυνσι πῆρε ὁ ἱππότης... Πέρασαν ἔτσι ἀρκετὰ λεπτὰ τῆς ὥρας. Ἡ Πριμερόζα ἄρχισε ν' ἀδημονῆ, νὰ ἐκνευρίζεται. Τέλος, ἔκανε μερικὰ βήματα μπροστά, γιὰ νὰ ρίξη μιὰ ματιὰ τριγύρω καὶ νὰ δῆ τί συμβαίνει. Τότε ἀκριβῶς παρουσιάστηκε στὴν καμπὴ τοῦ δρόμου ὁ διάδοχος. Ὁ Ἑρρῖκος περπατοῦσε μπροστά, ὁλομόναχος.

Ὁ Ρονσερὸλ καὶ ὁ Σαὶντ-Ἀντρέ, οἱ ὁποῖοι τὸν συνώδευαν, ἐρχόντουσαν ἀπὸ πίσω, ἐπειδὴ ὁ δρόμος ἦταν τόσο στενός, ὥστε δὲν τοὺς χωροῦσε καὶ τοὺς τρεῖς. Μιλοῦσαν χαμηλόφωνα μεταξύ τους, μὲ ὕφος ἀνθρώπων, ποὺ ἐπιφυλάσσουν μιὰ εὐχάριστη ἔκπληξι σ' ἕνα φίλο τους. Ὁ διάδοχος τὸ εἶχε ἀντιληφθῆ αὐτὸ καὶ περίμενε μὲ ἀνυπομονησία τὴ συνέχεια τῆς ἱστορίας αὐτῆς.

Πίσω ἀπὸ τοὺς δυὸ εὐγενεῖς, ἐρχότανε μόνος ὁ βαρῶνος ντὲ Βίλ. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως φαινότανε ἀνήσυχος καὶ σκεπτικός. Καὶ ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὁ βαρῶνος εἶχε σοβαροὺς λόγους νὰ φοβᾶται. Ὅταν παρουσιάστηκε πρὶν ἀπὸ λίγη ὥρα στὸ διάδοχο, ἐκεῖνος τοῦ εἶπε, σὲ τόνο κάθε ἄλλο παρὰ φιλικό, ὅτι ἀφοῦ ἦταν τραυματισμένος, καλὰ θὰ ἔκανε νὰ ἀναπαυθῆ μερικὲς μέρες. Ἡ σύστασις αὐτὴ πείραξε τὸ βαρῶνο, σὲ βαθμὸ νὰ ἑτοιμαστῆ νὰ ζητήση ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸ διάδοχο. Ὡστόσο, συγκρατήθηκε, ἐπειδὴ εἶδε τὸν Ρονσερὸλ νὰ μισοκλείνη τὸ μάτι στὸν Σαὶντ-Ἀντρέ. Κατάλαβε, λοιπόν, ὅτι οἱ δυὸ εὐγενεῖς θὰ τὸν εἶχαν κακολογήσει στὸ διάδοχο—καὶ προτίμησε νὰ σωπάση, γιὰ νὰ μὴ χειροτερέψη τὴν θέσι του. Ἀποφάσισε, μάλιστα, ν' ἀκολουθήση τὸ διάδοχο σὲ κεῖνον τὸν περίπατο, γιὰ νὰ κάνη ἐπίδειξι ἐργατικότητος.

Ὁ Κεντενὰς καὶ ὁ Μπουκασὲν ἀκολουθούσανε τὸ βαρῶνο ντὲ Βὶλ σὲ κάποια ἀπόστασι, ρίχνοντας ὁ ἕνας στὸν ἄλλον βλέμματα μίσους καὶ ἐχθρότητος.

Ὅταν ὁ διάδοχος εἶδε τὴν Πριμερόζα, μετρίασε λίγο τὸ βῆμα τοῦ ἀλόγου του. Συγχρόνως, ξεσκέπαζε τὸ πρόσωπό του, ποὺ τὸ εἶχε ὥς τότε μισοκρυμμένο κάτω ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ μανδύα του. Ἀπεναντίας, ὁ Ρονσερὸλ καὶ ὁ Σαὶντ-Ἀντρὲ σκέπασαν τὸ δικό τους πρόσωπο, σὰν νὰ μὴ ἤθελαν νὰ τοὺς ἀντιληφθῆ ἡ νέα. Τὸ ἴδιο ἔκανε καὶ ὁ ντὲ Βίλ.

Ἡ Πριμερόζα παραμέρισε τὸ ἄλογό της, γιὰ νὰ περάσουν οἱ εὐγενεῖς.

Ὁ διάδοχος, ἐνῶ περνοῦσε ἀπὸ μπροστά της, ὑποκλίθηκε μὲ μεγάλη εὐγένεια. Ἡ Πριμερόζα τοῦ ἀνταπόδωσε τὸ χαιρετισμό του μὲ ψυχρότητα καὶ μὲ ὕφος ποὺ ἔδειχνε καθαρὰ ὅτι δὲν εἶχε καμμιὰ διάθεσι νὰ δώση περισσότερο θάρρος στὸν περαστικό... Ὁ Ρονσερὸλ καὶ ὁ Σαὶντ-Ἀντρέ, ποὺ ἀκολούθησαν τὸ διάδοχο, καθὼς καὶ ὁ ντὲ Βίλ, χαιρέτησαν καὶ αὐτοὶ τὴν Πριμερόζα, φροντίζοντας πάντοτε νὰ ἔχουν κρυμμένο τὸ πρόσωπό τους...

Ὁ διάδοχος ἔβραζε ἀπὸ τὸ κακό του. Καὶ μὲ τὸ δίκηο του! Ὅταν ἀποφάσιζε νὰ κάνη τὸ μακρυνὸ αὐτὸν περίπατο, δὲν φανταζότανε ὅτι θὰ κατέληγε σ' ἕνα μηδαμινὸ ἀποτέλεσμα! Δὲν μποροῦσε, βέβαια, νὰ μείνη ἱκανοποιημένος μονάχα μὲ τὴ φευγαλέα ματιὰ ποὺ τοῦ ἔρριξε ἡ Πριμερόζα. Γι' αὐτό, ἀφοῦ προχώρησε λίγο, σταμάτησε ἀπότομα τὸ ἄλογό του. Τὸν εἶχε κυριεύσει ἡ ἀκατανίκητη ἐπιθυμία νὰ γυρίση πίσω, νὰ πλησιάση τὴν ὡραία νέα, νὰ τῆς πῆ ποιὸς εἶνε καὶ ν' ἀνοίξη συζήτησι μαζύ της. Καὶ ἂν ἀκόμα ἐκείνη δὲν εἶχε καμμιὰ διάθεσι νὰ πιάση κουβέντα μαζύ του, ὅταν θὰ μάθαινε τὴν πραγματική του ταυτότητα, θ' ἀναγκαζότανε νὰ δεχθῆ τὴ συντροφιά του.

Καὶ ὁ διάδοχος ἦταν ἕτοιμος νὰ πραγματοποιήση αὐτὴν τὴν ἐπιθυμία του.

Μὰ ὁ Ρονσερὸλ καὶ ὁ Σαὶντ-Ἀντρὲ τὸν ἐπιτηροῦσανε μὲ ὅση προσοχὴ παρακολουθοῦσε καὶ αὐτοὺς ὁ βαρῶνος ντὲ Βίλ. Μόλις, λοιπόν, εἶδαν τὸν

Ἑρρῖκο νὰ κοντοστέκεται, τὸν πλησίασαν ἀνήσυχοι καὶ ταραγμένοι.

—Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὑψηλότατε! τοῦ εἶπε ὁ Ρονσερόλ. Ἐξακολουθῆστε τὸ δρόμο σας, χωρὶς νὰ γυρίσετε πίσω!

—Δὲν πρέπει νὰ τρομάζετε τὸ θήραμά σας! ἐπρόσθεσε ὁ Σαὶντ-Ἀντρέ.

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς καὶ τῶν δυὸ ἦταν χαμηλός. Ὡστόσο, ὁ βαρῶνος τοὺς ἄκουσε. Καὶ κατάλαβε πῶς οἱ δυὸ αὐλοκόλακες εἶχαν ἐξυφάνει κάποια σατανικὴ μηχανορραφία, τῆς ὁποίας θῦμα ἀσφαλῶς θὰ ἦταν ἡ Πριμερόζα. Ἀσφαλῶς θὰ ἤθελαν νὰ παραδώσουν τὴν ἀνυπεράσπιστη νέα στὰ χέρια τοῦ κυρίου τους...

Ἡ ἀλήθεια τώρα εἶνε ὅτι τὸ ἐνδεχόμενο αὐτὸ ἔκανε τὸ βαρῶνο ν' ἀνησυχῆ. Ὄχι γιατὶ ἔνοιωθε ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν Πριμερόζα, μά, ἁπλούστατα, γιατὶ δὲν τοῦ ἄρεσε νὰ βλέπη ἄλλους νὰ καταπατοῦν δικά του οἰκόπεδα! Μήπως δὲν ἦταν ὁλοφάνερο ὅτι ὁ Ρονσερὸλ καὶ ὁ Σαὶντ-Ἀντρὲ προσπαθούσανε νὰ τὸν ἐκτοπίσουν, νὰ τὸν κάνουν νὰ χάση τὴν εὔνοια τοῦ διαδόχου;

Καὶ ὁ βαρῶνος εἶχε τεντωμένα τ' αὐτιά του, γιὰ νὰ μὴ χάση οὔτε μιὰ λέξι ἀπ' ὅσα ἔλεγαν οἱ εὐνοούμενοι τοῦ Ἑρρίκου. Ἐνῶ ὅμως παρακολουθοῦσε τὴ συνομιλία τους, τὰ βλέμματά του ἦσαν καρφωμένα μηχανικὰ σ' ἕνα καβαλλάρη, ὁ ὁποῖος φαινότανε σὰν νἀρχότανε πρὸς τὸ δρόμο τοῦ Μπανιολέ, ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ προαστείου Μπελβίλ.

Ὁ ντὲ Βὶλ δὲν δυσκολεύτηκε ν' ἀναγνωρίση αὐτὸν τὸν καβαλλάρη.

Ἦταν ὁ Μοντωμπάν.

Ὁ ἱππότης μας, εἶχε βαρεθῆ νὰ συνεχίση τὴν καταδίωξι τοῦ καρδιναλίου καὶ τῶν σωματοφυλάκων του κι' ἐπέστρεφε τώρα στὸ μέρος, ὅπου εἶχε ἀφήσει μόνη της τὴν ἀγαπημένη του. Εἶχε κιόλας διακρίνει τὴ σιλουέττα της στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου καί, νομίζοντας πῶς ἡ νέα ἦταν ὁλομόναχη, γυρνοῦσε σιγὰ-σιγά, ξέννοιαστος καὶ ἥσυχος.

Στὸ μεταξύ, ὁ διάδοχος, ἀκολουθῶντας τὴ συμβουλὴ τοῦ Ρονσερόλ, συνέχισε τὸ δρόμο του. Ξαφνικὰ ὅμως ξανασταμάτησε, καὶ ρώτησε χαμογελῶντας:

—Θὰ μοῦ πῆτε, ἐπὶ τέλους, ποιὰ εἶνε ἡ εὐχάριστη ἔκπληξις ποὺ μοῦ ἐπιφυλάσσετε;

—Σὲ λίγο θὰ σᾶς τὴν ποῦμε! ἀποκρίθηκε ὁ Ρονσερόλ, μὲ μυστηριῶδες ὕφος. Ἂς ἀπομακρυνθοῦμε ἀπ' αὐτὰ τὰ μέρη!

—Δὲν μποροῦμε νὰ σᾶς τὴν ποῦμε ἀκόμα, συμπλήρωσε ὁ Σαὶντ-Ἀντρέ, γιατί, ἂν μᾶς ἀκούσουν, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ χαλάση ἡ δουλειά...

Καί, λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἔρριξε πίσω του ἕνα βλέμμα τόσο διφορούμενο, ὥστε κανεὶς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ καταλάβη ἂν ὁ Σαὶντ Ἀντρὲ ὑπονοοῦσε τὴν Πριμερόζα, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ στέκεται ἀκίνητη, ἢ τὸν ντὲ Βίλ, ὁ ὁποῖος εἶχε διαρκῶς τεντωμένα τ' αὐτιά του. Ὡστόσο, ὁ διάδοχος σχημάτισε τὴν ἐντύπωσι ὅτι ὁ εὐνοούμενός του ἐννοοῦσε τὴν κοπέλλα.

Καί, γεμᾶτος ἐλπίδες, συνέχισε τὸ δρόμο του.

Ὁ βαρῶνος ντὲ Βίλ, ὅμως, φαντάστηκε ὅτι σ' αὐτὸν ἔρριξε ὁ Σαὶντ-Ἀντρὲ τὴ διφορούμενη ἐκείνη ματιά. Καὶ κατέστρωσε ἀμέσως τὸ σχέδιο. Ἀριστερὰ στὸ δρόμο, ὑπῆρχε ἕνα μικρὸ σύδεντρο, ἀρκετὰ πυκνό, ὥστε νὰ χρησιμεύση ὡς κρυψῶνας σ' ἕναν ἄνθρωπο. Μὲ μιὰ ἀπότομη στροφή, ὁ ντὲ Βὶλ πῆγε καὶ κρύφτηκε πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα, κάνοντας νόημα στὸν Μπουκασὲν καὶ στὸν Κεντενὰς νὰ τὸν ἀκολουθήσουν καὶ αὐτοί. Οἱ δυὸ σωματοφύλακες τοῦ βαρώνου ἔγνεψαν κι' αὐτοὶ μὲ τὴ σειρά τους στοὺς ἀνθρώπους των, ποὺ ἐρχόντουσαν ἀπὸ πίσω τους, ν' ἀκολουθήσουν τὸ διάδοχο.

Ὅλ' αὐτὰ διαδραματίστηκαν μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα.

Ὁ βαρῶνος πήδησε ἀπὸ τὸ ἄλογό του, εἰδοποιῶντας, μὲ μιὰ χειρονομία του, τὸν Μπουκασὲν καὶ τὸν Κεντενὰς ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ κινηθοῦν διόλου ἀπὸ τὴ θέσι τους.

Μπρὸς στὸ σύδεντρο ἦταν ἕνα εὐρύχωρο χαντάκι, ποὺ προχωροῦσε παράλληλα μὲ τὸ δρόμο. Ὁ ντὲ Βὶλ πήδησε στὸ χαντάκι αὐτὸ καὶ ἄρχισε νὰ τρέχη πρὸς τὴ διεύθυνσι ποὺ πήρανε ὁ διάδοχος κι' οἱ εὐνοούμενοί του, χωρὶς νὰ γίνη ἀντιληπτὸς ἀπὸ αὐτούς...

Μὰ ὁ διάδοχος δὲν προχώρησε πολύ. Σταμάτησε στὴν πρώτη στροφὴ τοῦ δρόμου, ἀνυπομονῶντας νὰ μάθη τί εἴδους εὐχάριστη ἔκπληξι θὰ τοῦ ἔκαναν οἱ φίλοι του. Ὁ Ρονσερόλ, ὅμως, δὲν τὸν ἄφησε ν' ἀνοίξη τὸ στόμα του.

—Ἀπόψε τὸ βράδυ, ἡ ὡραία, ποὺ εἶχε τὴν τιμὴ νὰ τραβήξη τὴν προσοχή σας, θὰ εἶνε δική σας! εἶπε μὲ θριαμβευτικὸ ὕφος.

—Τώρα θὰ καταλαβαίνετε, βέβαια, ἐκλαμπρότατε, γιατὶ δὲν θέλαμε νὰ πλησιάσουμε τὴν κοπέλλα στὸ δρόμο! ἐξήγησε ὁ Σαὶντ-Ἀντρέ. Δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν βάλουμε σὲ ὑποψίες.

—Ὁρίστε καὶ τὸ κλειδὶ τοῦ παραδείσου! εἶπε ὁ Ρονσερόλ, μὲ πονηρὸ χαμόγελο.

Ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του τὸ κλειδὶ ποὺ τοῦ εἶχε δώσει πρὶν ἀπὸ λίγο ἡ κυρὰ Ἀγκαντού, εἰς ἀντάλλαγμα ἑνὸς πουγγιοῦ γεμάτου χρυσᾶ νομίσματα. Ὁ διάδοχος ἅρπαξε τὸ κλειδὶ αὐτὸ μὲ ἀνυπόκριτη χαρά.

—Κατωρθώσατε, λοιπόν, νὰ δωροδοκήσετε τὴ γρηά! φώναξε. Καὶ ὁ βαρῶνος ντὲ Βὶλ μοῦ ἔλεγε πὼς ἡ γυναῖκα αὐτὴ δὲν ἐξαγοράζεται οὔτε μ' ὅλο τὸ χρυσάφι τοῦ κόσμου!...

—Ὁ βαρῶνος ντὲ Βὶλ δὲν εἶνε καλὸς ψυχολόγος! ψιθύρισε ὁ Ρονσερόλ.

—Ὅταν προσφέραμε σ' αὐτὴ τὴ γρηὰ μάγισσα δέκα χιλιάδες λίρες, μᾶς ἔδωσε ἀμέσως τὸ κλειδὶ ποὺ τῆς ζητήσαμε! εἶπε ὁ Σαὶντ-Ἀντρέ. Ναί, δὲν λέω..., τὸ ποσὸν αὐτὸ ἦταν ὑπέρογκο καὶ κοπιάσαμε πολύ, ὁ Ρονσερὸλ κι' ἐγώ, ὥσπου νὰ κατορθώσουμε νὰ τὸ συγκεντρώσουμε. Πρὸς χάριν ὅμως τοῦ ὑψηλοτάτου, εἴμαστε πάντοτε πρόθυμοι νὰ ὑποβληθοῦμε σὲ κάθε θυσία...

Ὁ Σαὶντ-Ἀντρέ, ἐνῶ ἔλεγε αὐτά, ἔρριχνε πλάγια βλέμματα στὸ διάδοχο, γιὰ νὰ δῆ τί ἐντύπωσι θὰ τοῦ ἔκανε τὸ ποσὸν ποὺ τοῦ ἀνέφερε. Μὰ ὁ Ἑρρῖκος δὲν ἔδωσε τὴν παραμικρὴ σημασία σ' αὐτὴ τὴ λεπτομέρεια. Ἦταν τόσο χαρούμενος, ἐπειδὴ εἶχε τὸ κλειδὶ ποὺ θὰ τοῦ ἐπέτρεπε νὰ μπῆ στὸ σπίτι τῆς ἀγαπημένης του! Ὡστόσο, ὁ Ρονσερὸλ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήση ἕνα κίνημα καταπλήξεως, ἀκούγοντας τὸ φίλο του νὰ λέη ὅτι δωροδόκησαν τὴν κυρὰ Ἀγκαντοὺ μὲ δέκα χιλιάδες λίρες... Καὶ τοῦ ἔρριξε ἕνα αὐστηρὸ βλέμμα, σὰν νὰ τὸν μάλωνε, ἐπειδὴ φάνηκε τόσο ὑπερβολικός!

—Εἶστε καλοὶ καὶ ἀφοσιωμένοι φίλοι μου! εἶπε τέλος ὁ διάδοχος. Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὰ ὅσα κάνατε γιὰ μένα...

Καὶ συνέχισε τὸ δρόμο του.

Ὁ Σαὶντ-Ἀντρὲ ἔμεινε ἄλαλος, ἀποσβολωμένος. Ὅσο γιὰ τὸ Ρονσερόλ, γρύλλισε ἀνάμεσα στὰ δόντια του:

—Μὰ ἦταν ἀνάγκη νὰ τοῦ ζητήσης δέκα χιλιάδες λίρες, ἐνῶ ἐμεῖς δώσαμε μονάχα δύο; Καὶ τί κατάλαβες τώρα ποὺ δὲν πήραμε τίποτα;

Ὁ Σαὶντ-Ἀντρὲ ἔσκυψε τὸ κεφάλι του, μὲ ὕφος ἀνθρώπου ποὺ ἀναγνωρίζει τὴν ἐνοχή του καὶ τραύλισε:

—Χάνω χίλιες λίρες! Τί συμφορὰ ἦταν αὐτὴ ποὺ ἔπαθα!..

—Κι' ἐγὼ ἄλλες τόσες! τὸν διέκοψε ὁ Ρονσερόλ. Μὰ δὲν κλαίγομαι, ἂν καὶ δὲν εἶμαι τόσο πλούσιος σὰν καὶ σένα..

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ὁ διάδοχος γύρισε καὶ εἶπε στοὺς δυὸ ἀπαρηγόρητους εὐνοουμένους:

—Ἡ χαρὰ ποὺ δοκίμασα, μ' ἔκανε νὰ ξεχάσω γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅτι μπήκατε σὲ μεγάλα ἔξοδα ἐξ αἰτίας μου... Δὲν εἶνε δυνατὸ νὰ μὴ σᾶς ἀποζημιώσω... Περάστε αὔριο νὰ δῆτε τὸ θησαυροφύλακά μου. Θὰ σᾶς μετρήση ἀμέσως τὶς εἴκοσι χιλιάδες λίρες ποὺ δώσατε γιὰ μένα... Ἐννοεῖται ὅτι τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶνε μιὰ μικρὴ προκαταβολὴ ἔναντι τῶν ὅσων σᾶς ὀφείλω.

Καὶ ὁ διάδοχος ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του, βαδίζοντας πάντοτε μπροστά.

Ὁ Σαὶντ-Ἀντρὲ ἔρριξε ἕνα θριαμβευτικὸ βλέμμα στὸ Ρονσερὸλ καὶ τὸν ρώτησε χαμηλόφωνα:

—Ἐννηὰ χιλιάδες λίρες καθαρὸ κέρδος ὁ καθένας μας!.. Τί λὲς τώρα καὶ σὺ γιὰ ὅλα αὐτά;

—Δὲν μπορῶ νὰ πῶ τίποτα... ἀπὸ τὴ χαρά μου! ἀποκρίθηκε ὁ Ρονσερόλ.

Ὁ ντὲ Βὶλ εἶχε παρακολουθήσει ὅλη τὴ συνομιλία μεταξὺ τοῦ διαδόχου καὶ τῶν εὐνοουμένων του. Τοὺς ἄφησε νὰ προχωρήσουν μόνοι. Ἐξ ἄλλου, ἤξερε ποῦ θὰ τοὺς ξανάβρισκε. Ὁ διάδοχος εἶχε πῆ ὅτι θὰ περνοῦσε ἀπὸ τὸ Μπανιολὲ γιὰ νὰ ἐπιστρέψη ἀπὸ τὴν Μπελβίλ.

Ὅταν ὁ βαρῶνος εἶδε πὼς δὲν φαινότανε κανεὶς στὸ δρόμο, ἀποφάσισε νὰ βγῆ ἀπὸ τὸν κρυψῶνα του. Ἦταν κάτωχρος καὶ ταραγμένος. Ἅπλωσε ἀπειλητικὰ τὴ γροθιά του πρὸς τὴ διεύθυνσι ποὺ πήρανε ὁ διάδοχος καὶ ἡ ἀκολουθία του καὶ βρυχήθηκε:

—Ἔννοια σου, Ρονσερόλ! Ἔννοια σου, Σαὶντ-Ἀντρε! Θὰ μοῦ τὸ πληρώσετε αὐτὸ πολὺ ἀκριβὰ καὶ οἱ δυό!..

Ἔμεινε λίγο σκεπτικὸς καὶ ὕστερα συνέχισε, μὲ παράξενο μορφασμό:

—Ὄχι! δὲν θὰ σᾶς ἀφήσω νὰ παραδώσετε τὴν Πριμερόζα στὰ χέρια τοῦ διαδόχου. Θὰ τοῦ τὴν δώσω ἐγὼ ὁ ἴδιος, ὅταν θὰ κρίνω ὅτι μπορῶ νὰ τὸ κάνω αὐτό, χωρὶς κανένα κίνδυνο γιὰ τὴ Νικόλ... Στὸ μεταξύ, σᾶς προειδοποιῶ ὅτι τὸ πουλὶ θὰ πετάξη ἀπόψε ἀπὸ τὸ κλουβί... Ἀφοῦ ἡ περιστέρα μου βρίσκεται ἐδῶ κοντά, δὲν ἔχω παρὰ ν' ἁπλώσω τὸ χέρι μου καὶ νὰ τὴν πιάσω...

Καὶ ὁ βαρῶνος γύρισε πρὸς τὸ μέρος ὅπου εἶχε ἀφήσει τὴν Πριμερόζα. Μὰ τότε, μιὰ κραυγὴ θυμοῦ βγῆκε ἀπὸ τὰ χείλη του:

—Κατάρα!... Ἔφτασε ὁ Μοντωμπάν!... Τὸν εἶχα λησμονήσει μέσ' στὴν παραζάλη μου!..

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΑΠΗ...ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΠΟΝΟΣ

ΠΩΣ ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΕ Η ΝΤΟΥΖΕ ΣΤΗΝ ΠΟΛΑ ΝΕΓΚΡΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ ΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΤ' ΑΝΝΟΥΝΤΣΙΟ

(Ἕνα ἀποκαλυπτικὸ ἄρθρο τῆς διάσημης βεντέττας Πόλας Νέγκρι)

ΤΗΝ γνώρισα καλὰ τὴν Ἐλεωνόρα Ντοῦζε. Καὶ ἡ φιλία, ἡ ἀγάπη ποὺ μοῦ ἔδειξε ἡ ἀσύγκριτη αὐτὴ καλλιτέχνις, θὰ παραμείνουν γιὰ μένα ενα ἀνεκτίμητο δῶρο τοῦ οὐρανοῦ, μιὰ ἀπ' τὶς ὡραιότερες ἀναμνήσεις τῆς ζωῆς μου.

Ἀξέχαστη θὰ μοῦ μείνη ἡ πρώτη μου συνάντησις μὲ τὴν Ντοῦζε. Ἀπὸ μικρὸ παιδί, λαχταροῦσα νὰ δῶ τὴ μεγάλη αὐτὴ ἠθοποιό, ποὺ εἶχε γίνει θρύλος καὶ ἐνῶ ἀκόμα ζοῦσε. Ὅταν, λοιπόν, ἔμαθα πῶς ἡ Ἐλεωνόρα ἐπρόκειτο νἀρθῆ στο Λὸς Ἄντζελες, γιὰ νὰ παίξη τὴ «Νεκρὴ Πολιτεία» τοῦ Γαβριὴλ ντ' Ἀννούντσιο, παρήγγειλα στὸ θέατρο νὰ μοῦ κρατήσουν ἕνα θεωρεῖο. Καὶ πολὺ πρὶν ἀρχίσει ἡ παράστασις, καθόμουν στὴν πολυθρόνα μου, κυττάζοντας μ' ἀγωνία τὴν αὐλαία, πίσω ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ ἐμφανιζότανε τὸ ἴνδαλμά μου. Κρατοῦσα στὴν ἀγκαλιά μου ἕνα πελώριο μπουκέτο ἀπὸ τριαντάφυλλα...

Μόλις ἡ Ντοῦζε παρουσιάστηκε στὴ σκηνή, βαθειά, νεκρικὴ σιγὴ ἁπλώθηκε στὴν ἀπέραντη σάλλα τοῦ θεάτρου. Ὅλοι οἱ θεαταὶ κύτταζαν ἐκστατικοὶ αὐτὴ τὴν ὠχρὴ καὶ ἀδύνατη γυναίκα, τῆς ὁποίας τὰ γκρίζα μαλλιά, σηκωμένα ὅλα ἀπάνω, ἀπεκάλυπταν ἕνα μέτωπο αὐστηρό, ἐπιβλητικό, σφραγισμένο ἀπὸ τὴν μεγαλοφυΐα... Ὢ ! ἦταν ὑπέροχη ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἡ Ἐλεωνόρα !... Ἂν καὶ τὴν εἶχαν τσακίσει τὰ χρόνια καὶ τὸ τρομερὸ στηθικὸ νόσημά της, ἂν καὶ δὲν μποροῦσε ν' ἀναπνεύση ἀπὸ τὸ ἄσθμα ποὺ τὴν βασάνιζε, κατώρθωσε, ὡστόσο, μονάχα μὲ τὴν ἐμφάνισί της, νὰ δημιουργήση στὴ συνείδησι τοῦ κοινοῦ τὴν ψευδαίσθησι ὅτι ἦταν ἀκόμη νέα καὶ ὡραία. Μὲ μιὰ ἁπλῆ χειρονομία της, ἐξέφραζε τὰ πιὸ βίαια ψυχικὰ συναισθήματα, τὰ ἀνώτερα διανοήματα τοῦ ἀνθρώπου !...

Ὅταν τελείωσε τὸ ἔργο, δὲν ἀκούστηκε οὔτε ἕνα χειροκρότημα στὴ σάλλα. Οἱ θεαταὶ εἶχαν ἐκμηδενισθῆ, εἶχαν κοπῆ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια τους, ἀπὸ τὴν ἔντονη συγκίνησι ποὺ δοκίμασαν... Ὅλοι ἦσαν ὠχροί. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔτρεμαν ἀκόμα — ἀπὸ ἔκστασι καὶ θαυμασμό, κυττάζοντας τὴν Ντοῦζε μὲ δέος, σὰν νὰ εἶχαν μπροστά τους τὴν ἱέρεια μιᾶς θρησκείας !

Ἀργότερα μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσω καλύτερα τὴν Ἐλεωνόρα καὶ ὡς γυναῖκα, ὡς γυναῖκα ποὺ ἀγάπησε πολὺ καὶ ὑπέφερε περισσότερο.

Μιὰ μέρα τῆς ἔστειλα, στὸ ξενοδοχεῖο ποὺ ἔμενε, ἕνα μπουκέτο μὲ τὴν κάρτα μου. Μοῦ ἔγραψε ὅτι θὰ ἤθελε πολὺ νὰ μὲ γνωρίση. Ὅταν μπῆκα στὸ δωμάτιό της, τὴν βρῆκα ξαπλωμένη σ' ἕναν καναπέ. Φαινόταν κουρασμένη, ἐξαντλημένη. Ὡστόσο, μὲ ὑποδέχτηκε μὲ μεγάλη εγκαρδιότητα.

—Ἐγὼ ἀνήκω πειὰ στὸ παρελθόν, μοῦ εἶπε, ἐνῶ σεῖς εἶσθε τὸ μέλλον. Ἀντιπροσωπεύετε τὴν τέχνη τῆς αὔριον... Εἶσθε τὸ ἄστρον ποὺ ἀνατέλλει, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι ὁ ἥλιος ποὺ πάει νὰ βασιλέψη, χωρὶς ἐλπίδα γυρισμοῦ...

Ἡ φωνή της ἦταν βαθειὰ καὶ πονεμένη, μὰ ἤρεμη, εὐγενική, ἀξιοπρεπής...

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχα τελειώσει ἕνα φὶλμ καὶ μοῦ ἔμεναν λίγες μέρες διαθέσιμες. Μποροῦσα, λοιπόν, νὰ συνοδεύσω τὴν Ντοῦζε στὴν καλλιτεχνικὴ τουρνέ, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ κάνη στὸ Σὰν Φραντσίσκο.

Ἡ Ἐλεωνόρα ἦταν τότε βαρειὰ ἄρρωστη καὶ ἀγωνιζότανε μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα γιὰ ν' ἀποτελειώση τὴν περιοδεία της. Συχνὰ ἔμενε ὅλη τὴ μέρα ξαπλωμένη στὸ κρεββάτι καὶ δὲν σηκωνότανε, παρὰ μονάχα ὅταν ἔφτανε ἡ ὥρα τῆς παραστάσεως. Ὡστόσο, στὴ σκηνή, δὲν ἔδινε τὴν παραμικρὴ ἐντύπωσι κοπώσεως. Μόλις πατοῦσε τὸ πόδι της στὸ σανίδι, ξανάβρισκε ὅλη τὴ φλόγα καὶ τὴν ὁρμή της.

Στὸν ἰδιωτικό της βίο ἡ Ντοῦζε ἦταν λιγομίλητη, ἐπιφυλακτική, συγκεντρωμένη πάντοτε στὸν ἑαυτό της. Μιὰ φορὰ μονάχα, σ' ὅλο τὸ διάστημα ποὺ μείναμε μαζύ, απεφάσισε νὰ μοῦ ἀνοίξη τὴν καρδιά της, νὰ μοῦ μιλήση γιὰ τὴν περασμένη της ζωή.

Ἦταν, θυμᾶμαι καλά, ἕνα ἤρεμο φθινοπωρινὸ ἀπόγευμα. Καθόμαστε στὸν ἐξώστη τοῦ ξενοδοχείου της. Ἡ σκιὰ ἔκρυβε τὰ χαρακτηριστικά της. Ὡστόσο, ξεχώριζα καθαρὰ τὰ μακρυά, κάτασπρα χέρια της, ποὺ ἦσαν πιὸ ἐκφραστικὰ κι' ἀπὸ ἕνα πρόσωπο... Καὶ τὴν ἄκουσα νὰ μοῦ ἐξιστορῆ, μὲ τὴ θλιμμένη φωνή της, τοὺς τραγικοὺς ἔρωτές της μὲ τὸν ποιητὴ Γαβριὴλ ντ' Ἀννούντσιο, τὸν μοναδικὸ ἄνδρα ποὺ ἀγάπησε στὴ ζωή της...

* * *

—Αὐτὸν μονάχα ἀγάπησα ! μοῦ διηγήθηκε ἡ Ντοῦζε. Αὐτὸς μονάχα μπόρεσε νὰ μιλήση στὴν καρδιά μου καὶ στὶς αἰσθήσεις μου... Αὐτός, ὁ Γαβριήλ...

»Γνώρισα στὴ ζωή μου ἕνα σύζυγο καὶ πολλούς, ἀμέτρητους φίλους (δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ σᾶς τὸ κρατήσω αὐτὸ μυστικό)... Σὲ κανενὸς ὅμως τὴν ἀγκαλιὰ δὲν δοκίμασα τὴν εκστασι, τὴν ἐκμηδένισι καὶ τὴ λήθη τοῦ ἑαυτοῦ μου, ποὺ γνώριζα, κυττάζοντας στὰ μάτια, τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἀγάπησα σὰν Θεό, ἐνῶ ἐκεῖνος μὲ παίδευε, σὰν νὰ ἤμουν μιὰ κολασμένη !...

»Ἡ ἀγάπη μου γιὰ τὸν ντ' Ἀννούντσιο στάθηκε ὁ μοναδικὸς σκοπὸς τῆς ζωῆς μου.

»Ὅταν γνώρισα τὸν Γαβριήλ, μὲ περιτριγύριζαν πολλοὶ ἄνδρες, ἄνδρες διάσημοι, ποὺ ἦσαν πρόθυμοι νὰ καταθέσουν στὰ πόδια μου τὴν περιουσία καὶ τὴ δόξα τους... Μὰ ἐγὼ δὲν τοὺς ἔδινα καμμιὰ σημασία. Εἶχα ἀφοσιωθῆ μ' ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς μου στὸν Γαβριήλ, ἕναν ταπεινὸ τότε καὶ ἄσημο ποιητή.

»Τὸν ἀγάπησα γιὰ τὴν ἀξία του, τὴν ὁποία μονάχα ἐγὼ εἶχα μαντεύσει ἀπὸ τότε. Κατάλαβα πὼς ἦταν φιλόδοξος καὶ τὸν βοήθησα ὅπως μποροῦσα γιὰ ν' ἀναδειχθῆ καὶ νὰ ἐπιβληθῆ... Βρισκόμουν τότε στὸν κολοφῶνα τῆς δόξης μου. Εἶχα τέτοια δύναμι, ὥστε μποροῦσα νὰ σαρώσω ὅλα τὰ ἐμπόδια, ποὺ ἔφραζαν τὸ δρόμο στὸν ἀγαπημένο μου. Πάλαιψα ἐναντίον τῶν θεατρικῶν διευθυντῶν καὶ τῶν κριτικῶν. Τὸ δήλωσα κατηγορηματικὰ πὼς ἤμουν ἀποφασισμένη νὰ μὴ παίξω ἄλλα ἔργα, παρὰ μονάχα ἐκεῖνα ποὺ θὰ ἔγραφε γιὰ μένα ὁ Ντ' Ἀννούντσιο... Καὶ φαντάζεσθε τώρα μὲ τί φλόγα ἑρμήνευα αὐτοὺς τοὺς ρόλους...

»Ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Γαβριὴλ καὶ ἡ δική μου ἀγάπη κατανίκησαν ὅλα τὰ ἐμπόδια. Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό, οἱ κριτικοὶ ἀνέβαζαν στὰ σύννεφα τὸν νεαρὸ συγγραφέα. Ὁ Ντ' Ἀννούντσιο ἦταν πειὰ διάσημος, χάρις σὲ μένα !...

»Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξη τελειότερη ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ δύο ἀνθρώπων, ἀπὸ ἐκείνη ποὺ εἴχαμε μεῖς. Ἐνῶ ὁ Γαβριὴλ ἔγραφε τὰ ἔργα του κι' ἐνῶ τὰ ἔπαιζα ἐγώ, ἀποτελούσαμε καὶ οἱ δυὸ ἕναν ἄνθρωπο....».

Μὲς στὸ σκοτάδι διέκρινα ἕνα δάκρυ νὰ πέφτη στὸ κάτασπρο χέρι τῆς Ἐλεωνόρας...

Ἡ Ντοῦζε ἔκλαιγε... Ὢ ! τὰ σιωπηλὰ αὐτὰ δάκρυα μιᾶς γυναίκας, τῆς ὁποίας ἡ καρδιὰ ραγίστηκε γιὰ πάντα !...

—Ἔρχονται στιγμές, ἐξακολούθησε σὲ λίγο ἡ Ντοῦζε, ἔρχονται στιγμές, ποὺ κάνω τὴ σκέψι ὅτι τὸ μεγαλείτερο σφάλμα ποὺ μπορεῖ νὰ διαπράξη μιὰ γυναῖκα, εἶνε ν' ἀγαπήση ἕναν ἄνδρα μ' ὅλη τὴ φλόγα τῆς ψυχῆς της καὶ νὰ τοῦ τὸ δείξη. Εἶνε ἀνθρώπινο νὰ περιφρονῆ κανεὶς ἕνα αἴσθημα, ποὺ ξέρει ὅτι τὸ ἔχει σίγουρο, δικό του... Χάρισα στὸ φίλο μου τὴ δόξα ποὺ λαχταροῦσε τόσο καὶ ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς καρδιᾶς μου... Καὶ ὁ Γαβριήλ, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ βεβαιώθηκε ὅτι ζοῦσα μονάχα γι' αὐτὸν καὶ ὅτι δὲν θὰ μποροῦσα νὰ πάρω πίσω τὴν καρδιά μου, ἔπαψε νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ μένα...

»Ἕνα πρωΐ κατάλαβα ὅτι θὰ μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸν κρατήσω ὁλόκληρο δικό μου...

»Ἤμουν μεγαλείτερη στὰ χρόνια ἀπὸ αὐτόν... Ἄλλες γυναῖκες ἄρχισαν νὰ τὸν ἀπασχολοῦν.

»Ὕστερ' ἀπὸ ὅλα αὐτά, ἦταν ἑπόμενον νὰ δημιουργηθοῦν ζωηρὲς σκηνὲς μεταξύ μας... Ὥσπου, μιὰ μέρα, τὸν ἔχασα τὸν Γαβριήλ, εἶχα γίνει πειὰ ξένη γι' αὐτόν. Τὸ χτύπημα στάθηκε τόσο βαρὺ γιὰ μένα, ὥστε ἀποφάσισα ν' ἀποσυρθῶ ἀπὸ τὸν κόσμο. Ἐγκατέλειψα τὸ θέατρο κι' ἀποτραβήχθηκα σ' ἕνα ἐξοχικὸ σπιτάκι. Πέρασαν ἔτσι πολλὰ χρόνια, χωρὶς νὰ κλείση ἡ πληγὴ τῆς καρδιᾶς μου. Μιὰ μέρα ἔλαβα στὸ ἐρημητήριό μου ἕνα δέμα. Ἦταν τὸ τελευταῖο μυθιστόρημα τοῦ Ντ' Ἀννούντσιο, ἡ «Φλόγα». Ὢ ! μὲ πόση λαχτάρα καὶ συγκίνησι ἄρχισα νὰ τὸ διαβάζω !.. Καὶ μὲ ποιὰ λόγια νὰ σᾶς περιγράψω τώρα τὴν ἀπελπισία μου, τὴν ἀγανάκτησί μου, τὴν ντροπή μου, ὅταν, προχωρῶντας στὸ διάβασμα τοῦ βιβλίου, εἶδα πῶς ὁ Γαβριὴλ δὲν ἔκανε στὸ μυθιστόρημά του αὐτὸ τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ ἐκθέτη, μ' ὅλες τὶς λεπτομέρειες, τὴν ἱστορία τῶν ἐρώτων μας !... Καὶ τὸ τρομερώτερο γιὰ μένα ἦταν πὼς ὁ φίλος μου, ὁ μοναδικὸς ἄνθρωπος ποὺ ἀγάπησα στὴ ζωή μου, μὲ παρουσίαζε στὸ ἔργο του αὐτὸ σὰν μέγαιρα, σὰν γυναῖκα ἄκαρδη κι' ἐπιπόλαια ! Κόντεψα νὰ τρελλαθῶ ἀπὸ τὴν ἀγωνία μου !... Ποτὲ δὲν θὰ τὸ περίμενα αὐτὸ ἀπὸ τὸν Γαβριήλ...

»Ξημερώθηκα, διαβάζοντας τὸ καταραμένο αὐτὸ βιβλίο. Καὶ τὸ πρωΐ, μετὰ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, ὅταν κυττάχτηκα στὸν καθρέφτη, εἶδα ὅτι τὰ μαλλιά μου εἶχαν γίνει γκρίζα !...

»Ἀργότερα ἤπια καὶ πολλὰ ἄλλα πικρὰ φαρμάκια. Ἔχασα ὁλόκληρη τὴν περιουσία μου, ἔπεσα στὴν ἐσχάτη ἔνδεια, πείνασα σχεδόν, καὶ ἀναγκάστηκα τώρα, γιὰ νὰ ζήσω, νὰ κάνω, γρηὰ πειά, ἐξαντλημένη, φυματικὴ καὶ ἀσθματική, μιὰ μεγάλη περιοδεία στὴν Ἀμερική... Ὡστόσο, ἀγαπῶ ἀκόμα τὸν Γαβριὴλ ! Τὸν ἔχω συχωρέσει γιὰ τὸ κακὸ ποὺ μοῦ ἔκανε. Θὰ τὸν ἀγαπῶ καὶ νεκρὴ ἀκόμα... Κι' ἂν εἶνε ἀλήθεια πὼς ἡ ψυχὲς συναντιῶνται στὸν ἄλλο κόσμο, ἡ δική μου δὲν θὰ πάψη ποτὲ ν' ἀποζητᾶ τὴν ψυχὴ τοῦ ἀγαπημένου μου ποιητοῦ !...».

* * *

Τὴ βραδειὰ τῆς τελευταίας παραστάσεως στὸ Σὰν Φραντσίσκο, καὶ ὅταν τελείωσε τὸ ἔργο, ἡ Ντοῦζε στάθηκε ἀκίνητη, μαρμαρωμένη, στὸ κέντρο τῆς σκηνῆς, χωρὶς νὰ προσέχη τὰ χειροκροτήματα καὶ τὶς ἐπευφημίες τοῦ κόσμου... Ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα, πῆγα καὶ τὴν βρῆκα στὸ καμαρίνι της, τὴν ρώτησα τί εἶχε.

—Ξαφνικά, μοῦ ἀποκρίθηκε μὲ ὑπόκωφη φωνή, μ' ἔπιασε τὸ προαίσθημα ὅτι δὲν θὰ ζήσω πολὺν καιρὸ ἀκόμα... Μόλις τελείωσε τὸ ἔργο, ἔνοιωσα ἕνα κρύο χέρι νὰ σφίγγη τὴν καρδιά μου... Ὁ θάνατος μὲ πλησιάζει...

Ὕστερ' ἀπὸ μιὰ βδομάδα, ἡ Ἐλεωνόρα Ντοῦζε πέθαινε στὸ Πίτσμουργκ...

ΠΟΛΑ ΝΕΓΚΡΙ

Ἡ Ἐλεωνόρα Ντοῦζε

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣΜΟΙ

Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΕΝΟΣ ΜΕΘΥΣΟΥ

Ἕνας ἀδιόρθωτος Ἀμερικανὸς μεθύστακας, ἄφησε τὴν ἑξῆς διαθήκη :

«Στὴν κοινωνία ἀφήνω τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς μου, γιὰ παράδειγμα... πρὸς ἀποφυγήν.

»Στοὺς γονεῖς μου κληροδοτῶ τόση λύπη, ὅση μποροῦν νὰ ὑπομείνουν, ὥστε νὰ μὴν αὐτοκτονήσουν.

»Στοὺς ἀδελφούς μου τόση ντροπή, ὅση δὲν εἶχαν ὅταν ἔπρεπε νὰ μὲ ξεμπερδέψουν, πρὶν τὰ τινάξω μόνος μου.

»Στὴ γυναῖκα μου μιὰ τόσο ντροπιασμένη ζωή, ὥστε νὰ μὴν ντραπῆ νὰ μὲ κλάψη καὶ νὰ μὲ κηδεύση.

»Καὶ σὲ καθ' ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιά μου τόση φτώχεια, ἀμάθεια καὶ κακὸ ὄνομα, ὥστε νὰ μὴ διστάζουν νὰ λένε ὅτι εἶνε γόνοι ἑνὸς μεθύσου!»

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ ΘΕΑΣ ΤΥΧΗΣ

ΤΟ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΛΑΧΕΙΟ ΤΗΣ "ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ„

Εἰς τὴν 22αν κλήρωσιν τοῦ Ἑβδομαδιαίου Λαχείου μας, ὁ 1ος ἀριθμὸς κερδίζει ὁλόκληρον τὴν σειρὰν τῶν βιβλίων τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ «Μπουκέτου». Ἐννέα κατὰ σειρὰν ἀριθμοὶ κερδίζουν ἀπὸ ἕν βιβλίον τοῦ περιφήμου μυθιστορήματος τοῦ Πὼλ Φεβὰλ «Ὁ Καπετὰν Φάντασμα».

Ἐπίσης πάντες οἱ ἀριθμοί, οἱ λήγοντες εἰς τὰ δύο τελευταῖα ψηφία τοῦ 1ου ἀριθμοῦ, κερδίζουν ἀπὸ ἕνα Ἡμερολόγιον τοῦ «Μπουκέτου», ὁποιουδήποτε ἔτους θέλουν, ἐκ τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ «Μπουκέτου».

Οἱ ἐν Ἀθήναις κερδίζοντες θὰ φέρνουν τὸ φύλλον μὲ τὸ ἐν αὐτῷ δελτίον στὰ Γραφεῖα μας καὶ θὰ παίρνουν τὰ δῶρα των. Οἱ ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις θ' ἀποκόπτουν καὶ θὰ μᾶς στέλνουν τὰ δελτία των καὶ θὰ λαμβάνουν τὰ δῶρα των μὲ τὸ Ταχυδρομεῖον ἢ μέσῳ τῶν Ὑποπρακτορείων μας.

Κάθε ἀναγνώστης δύναται ν' ἀγοράζη καὶ δύο καὶ τρία καὶ περισσότερα φύλλα, γιὰ νὰ ἔχη περισσότερες ἐλπίδες κέρδους. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν κληρώσεων δημοσιεύονται κάθε ἑβδομάδα στὰ φύλλα τῆς «Οἰκογενείας». Οἱ κερδίζοντες πρέπει νὰ σπεύσουν νὰ παραλάβουν τὰ δῶρα τους ἐντὸς τριῶν μηνῶν, ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα σχετικῶς.

Η 20Η ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

(ΟΙ ΚΕΡΔΙΣΑΝΤΕΣ ΑΡΙΘΜΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΩΡΑ)

Στὶς 5 μ.μ. τῆς περασμένης Τετάρτης 11ης Ἀπριλίου ἔγινεν εἰς τὰ Γραφεῖα μας ἡ 20ὴ κλήρωσις διὰ **τὴν διανομὴν τῶν δώρων τοῦ Ἑβδομαδιαίου Λαχείου τῆς «Οἰκογενείας»,** παρισταμένων πολλῶν **δημοσιογράφων καὶ ἀναγνωστῶν μας. Ἀπὸ τὴν κληρωτίδα, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον τεθῆ ὅλοι οἱ ἀριθμοὶ οἱ δημοσιευθέντες εἰς τὰ φύλλα τῆς «Οἰκογενείας»,** ἀνεσύρθησαν **κατὰ σειρὰν οἱ ἑξῆς ἀριθμοί :**

Ὁ 1ος ἀριθμὸς 32379, ὅστις κερδίζει ὁλόκληρον τὴν σειρὰν τῶν βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης τοῦ «Μπουκέτου».

Οἱ κάτωθι ἐννέα ἀριθμοὶ κερδίζουν ἀνὰ ἓν βιβλίον τοῦ περιφήμου μυθιστορήματος τοῦ Πὼλ Φεβὰλ «Ὁ Καπετὰν Φάντασμα» 15302, 15303, 769, 15250, 5062, 21302, 21600, 5328, 25116.

Ἐπίσης πάντες οἱ ἀριθμοὶ οἱ λήγοντες εἰς 79 (ἤτοι εἰς τὰ δύο τελευταῖα ψηφία τοῦ 1ου ἀριθμοῦ 32379) κερδίζουν ἀνὰ ἓν Ἡμερολόγιον τοῦ «Μπουκέτου» τῆς ἀρεσκείας τῶν τυχερῶν.

Ἡ 21η κλήρωσις τοῦ Ἑβδομαδιαίου Λαχείου μας θὰ γίνη καὶ πάλιν εἰς τὰ Γραφεῖα μας, ὁδὸς Λέκα 7, τὴν 18ην Ἀπριλίου, ἡμέραν Τετάρτη καὶ ὥραν 5 μ. μ., ὡς συνήθως. Ὅσοι ἐπιθυμοῦν, δύνανται νὰ παρευρεθοῦν.

Ἐπίσης ὅσοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν τῶν ἐπαρχιῶν κερδίζουν βιβλία, πρέπει νὰ μᾶς στείλουν τὰ σχετικὰ δελτία μὲ τοὺς κερδίζοντας ἀριθμούς, ἀναγράφοντες ἐπὶ τοῦ δελτίου τὸ ὄνομά των καθαρά, θὰ παραλάβουν δὲ τὰ βιβλία των ἀπὸ τὰ ὑποπρακτορεῖα τῆς ἐπαρχίας των, εἰς τὰ ὁποῖα θ' ἀποσταλῆ — ἐπὶ τούτῳ — μετὰ σχετικοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου καὶ ἐπεξηγηματικὴ ἐγκύκλιος.

ΟΙ ΤΥΧΕΡΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΩΡΑ

Δημοσιεύομεν καὶ σήμερον συνέχειαν τῶν ὀνομάτων τῶν τυχερῶν τοῦ Ἑβδομαδιαίου Λαχείου τῆς «Οἰκογενείας».

Οἱ κ. κ. Γ. Λαγοδῆμος, Ἐνταῦθα, Ματθαῖος Καϊσίδης, Σέρραι, Γεράσιμος Πολυκαλᾶς, Πύργος, Εὐάγ. Γκούμας, Ἡράκλειον-Κρήτης, Γ. Κοκκᾶτος, Κων)πολιν, Δ. Σαμαρᾶς, Ζάκυνθος, Γ. Τσίτος, Ξάνθη, Σ. Παπανικολάου, Ἐνταῦθα, Δ. Παναγιώτου, Ἐνταῦθα, Κ. Βοζίκης, Ἡράκλειον Ἀττικῆς, ἐκέρδισαν ἀνὰ ἓν Ἡμερολόγιον τοῦ «Μπουκέτου».

Ὁ κ. Χρ. Βουτσινᾶς, Ἀργοστόλιον, ἐκέρδισεν ἓν ζεῦγος κάλτσες. Οἱ κ. κ. Λ. Βασιλείου, Ἐνταῦθα, Π. Καλαποθάκης, Ι. Κωτούλας, Ἐνταῦθα, Β. Ἀποστόλου, Ἐνταῦθα, Τ. Γεραγάλας, Σῦρος, Ν. Πρεβανίδης, Ἐνταῦθα, Ν. Χατζηαθανασίου, Ἐνταῦθα, Γ. Λαγοδῆμος, Ἐνταῦθα, Σ. Τσουκανέλλης, Ἐνταῦθα, Ἄρης Κουρμουλῆς, Ἐνταῦθα, Ν. Παναγόπουλος, Κομοτινή, Παν. Δούλης, Ν. Φιλαδέλφεια, ἐκέρδισαν ἀνὰ ἓν Ἡμερολόγιον τοῦ «Μπουκέτου».

ΠΑΝΣΕΔΕΣ

ΛΟΓΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ὅσο πλησιάζω στὸ μοιραῖο τέρμα τῆς ζωῆς μου, τόσο μοῦ φαίνεται πὼς διακρίνω τὴ στεριά, ὕστερα ἀπὸ μιὰ μακρυὰ θαλασσοπλοΐα, καὶ πὼς πρόκειται νὰ ἀράξω σ' ἕνα ἀπάνεμο καὶ φιλόξενο λιμάνι.

(Κικέρων)

* * *

Τὰ θύματα τῆς ὑπερβολικῆς οἰκονομίας εἶνε, ἀναμφισβητήτως, περισσότερα ἀπὸ τὰ θύματα τῆς σπατάλης.

(Βωβενάργκ)

* * *

Δὲν ζῆ κανεὶς ἀπὸ ὅ,τι τρώγει, ἀλλὰ ἀπὸ ὅ,τι χωνεύει

(Φραγκλῖνος)

* * *

Ὅλους τοὺς θριάμβους τῆς ζωῆς μου τοὺς ὀφείλω στὸ ὅτι ἐνεργοῦσα γιὰ τὸ κάθε τί ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας πρὶν ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ νόμιζα πὼς ἔπρεπε νὰ δράσω.

(Νέλσων)

* * *

Ἐκεῖνος ποὺ ζῆ χωρὶς νὰ ἐργάζεται, μοιάζει μὲ τὸ στάσιμο νερό, ποὺ σαπίζει.

(Β. Οὑγκώ)

* * *

Ἡ εὐφυΐα βρίσκεται μέσα στὸν ἄνθρωπο, ὅπως ὁ σπινθῆρας στὴν τσακμακόπετρα. Ἡ παραμικρότερη πρόσκρουσις τὴν φανερώνει.

(Σαίξπηρ)

ΤΑ ΑΜΙΜΗΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ

Ἰδοὺ μερικὰ δημοσιεύματα ἐφημερίδων, ποὺ ἐξεδίδοντο πρὸ πενῆντα περίπου χρόνων :

Ἀπ' τὴν Βολιώτικην ἐφημερίδα «Ἐθνικὸν Μεγαλεῖον» :

«Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν πρὸς τὴν Δευτέραν ἐκλάπη τὸ πανὶ τῆς βάρκας λατίνη, ὁ εὑρὼν αὐτὸ δίδω πέντε λίρας ὀθωμανικάς.

Ζήσης Κολέτσος

* * *

Ἀπ' τὸ «Φανὸ» τῆς Σύρου :

«Συγχαίρομεν τοὺς μαθητὰς τοῦ γυμνασίου μας καθότι διὰ τοῦ διορισμοῦ ἐν τῷ γυμνασίῳ τοῦ ἐκπαιδεύτου καθηγητοῦ κ. κ. Ι. Μιχαὴλ ἀπέκτησαν διδάσκαλον, ὅστις ἕνεκεν τῆς ἰδιαζούσης αὐτοῦ ἐξαιρετικῆς ἱκανότητος, θέλουσιν ὠφεληθῆ σπουδαίως οἱ παρ' αὐτοῦ μαθητευόμενοι».

* * *

Ἀπὸ τὸν «Φάρο» τοῦ Ὀλύμπου :

«Εἶνε λίαν ἀξιέπαινοι οἱ εἰρημένοι συμπολῖται μας, διὰ τὴν πρόθυμον καὶ πατριωτικὴν αὐτῶν προσφορὰν πρὸς κατάλυσιν τῶν ἀνδρείων στρατιωτῶν μας».

* * *

Ἀπὸ τὸν «Ἐπόπτη» τῆς Τριπόλεως :

«Διωρίσθη ὁ Εὐστάθιος Μπαλτῆς καταληφθέντος ὑπὸ τοῦ 70οῦ τῆς ἡλικίας του ἔτους»!...

Καὶ ἕπεται συνέχεια.

ΠΡΟΣ ΧΑΡΙΝ ΣΑΣ, ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΥ...

Η ΣΕΛΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

[Τὰ καλλυντικά, ἡ μόδα, τὸ σπίτι, ἡ κουζίνα, κλπ.]

ΔΕΝ εἶχαν ἄδικο αὐτοί, ποὺ ὠνόμασαν τὴν μόδα ἀνεμοδείκτη. Διαρκῶς ἀλλάζει... Ἔτσι, ὥς ὅτου νὰ φορέσουμε καὶ νὰ συνηθίσουμε τὰ ρελεβὲ καπελλάκια, ἡ μόδα ξαναγύρισε πάλι στὶς περσινές της προτιμήσεις καὶ τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ καλοκαιρινὰ καπέλλα θὰ φορεθοῦν πάλι γυρτὰ πρὸς τὰ μπρός, σκεπάζοντας ἐντελῶς τὸ μέτωπο.

Τὰ μικρὰ κανοτιὲ καὶ τὰ κλὸς μὲ μπόρ, τὰ κατεβαστὰ περισσότερο μπρὸς καὶ πίσω, θὰ εἶνε τὰ εὐνοούμενα καπέλλα τοῦ καλοκαιριοῦ. Ἀντιθέτως ὅμως ἀπὸ πέρσι, τὰ κανοτιὲ δὲν θὰ ἔχουν τετράγωνους τεπέδες, ἀλλὰ στρογγυλοὺς καὶ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ θὰ εἶνε πίσω σηκωμένα. Πολλὰ γαρνίρονται ἐπάνω στὴν κορφή, ἀλλὰ αὐτὲς ἡ γαρνιτοῦρες εἶνε ἐξεζητημένες. Ἡ εὐνοούμενες γαρνιτοῦρες εἶνε πάντοτε ἡ κορδέλλες, ἡ ὁποῖες φέτος συνηθίζονται σὲ χρώματα ζωηρά, Σκωτσέζικες, ριγωτές, μὲ μικρὰ πικό, κλπ.

Τὰ πρακτικώτερα καπέλλα εἶνε τὰ ἄσπρα ψάθινα. Ἕνα τέτοιο καπέλλο δὲν πρέπει νὰ λείπῃ ἀπὸ καμμιᾶς κυρίας τὴν γκαρνταρόμπα. Φοριέται καὶ στὴν ἐξοχὴ καὶ στὴν πόλι, καὶ μὲ πρωϊνὸ φορεματάκι καὶ μὲ ἀπογευματινὸ μεταξωτὸ φόρεμα. Πρέπει ὅμως νὰ εἶνε ἀπὸ καλὴ ψάθα, νὰ ἔχῃ σχέδιο ἁπλὸ καὶ κομψὸ κι' ἡ γαρνιτοῦρα του νὰ εἶνε ὅσο τὸ δυνατὸν ἁπλούστερη.

Ὡς ἀπογευματινὰ καπέλλα θὰ φορεθοῦν πολὺ τὰ μεταξωτά. Αὐτὰ συνηθίζονται ἀπὸ ὑφάσματα ἐμπριμὲ ἢ μπροσέ, σὲ χρώματα πολὺ ἀνοιχτά : Μπλὲ - πάλ, μπέζ, πράσινο ἀνοιχτὸ καὶ μαῦρο.

Πολλὰ μεταξωτὰ καπέλλα γίνονται ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα τοῦ φορέματος, ἂν δὲ τὸ ὕφασμα αὐτὸ τύχει νὰ εἶνε ἐμπριμέ, τότε τὸ καπέλλο γίνεται ἀπὸ ὕφασμα μονόχρωμο, ὅμοιο μὲ τὸ φόντο τοῦ ἐμπριμέ, ἀνακατεμμένο μὲ τὸ ὕφασμα τοῦ φορέματος.

Σύμφωνα μὲ τὸ χρῶμα τοῦ καπέλλου πρέπει νὰ εἶνε ἡ τσάντα καὶ τὰ γάντια, καὶ ἂν εἶνε δυνατὸν καὶ ἡ ζώνη. Ἂν π.χ. μ' ἕνα φόρεμα πράσινο φορᾶτε καπέλλο ἄσπρο, πρέπει ἐπίσης καὶ τὰ γάντια σας καὶ τὰ παπούτσια σας νὰ εἶνε ἄσπρα. Ἂν μ' ἕνα φόρεμα ἐμπριμὲ φορᾶτε καπέλλο μπέζ, τὰ γάντια καὶ τὰ παπούτσια πρέπει νὰ εἶνε στὸν αὐτὸ τόνο.

Φέτος συνηθίζονται ἰδιαιτέρως πολὺ ἡ πλεχτὲς ψάθινες ζῶνες κι' ἡ πλεχτὲς ψάθινες τσάντες. Εἶνε πάντοτε πολύχρωμες, προτιμώτερο δὲ εἶνε νὰ φοριοῦνται μὲ μονόχρωμα φορέματα, πάντως δὲ ὄχι ἀπογευματινά.

Ὅσο γιὰ τὰ γάντια, ξαναγυρίσαμε στὶς μόδες τῶν γιαγιάδων μας. Ὅλες ἡ κομψὲς κυρίες φοροῦν γάντια μεταξωτά, μακρυὰ ὥς τὸν ἀγκῶνα, σὲ χρῶμα ἄσπρο, κρέμ, ρὸς καὶ μαῦρο. Τὰ γάντια αὐτὰ εἶνε χαριτωμένα, τὸ μόνο δὲ ἐλάττωμά τους εἶνε ὅτι κοστίζουν ἀρκετὰ ἀκριβὰ κι' ὅτι λυώνουν πολὺ γρήγορα.

Ἕν' ἄλλο ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τῆς τουαλέττας εἶνε πάλι ἡ ἐσάρπες. Ἐσάρπες ἐλαφρές, ἀπὸ μουσελίνα, βαρύτερες ἀπὸ κρὲπ-ντὲ-σίν, ἐσάρπες ἀπὸ τριζάτον ταφτὰ ἢ ἀπὸ ἀφράτο λεπτότατο μαλλί. Ὅλες ὅμως εἶνε πολύχρωμες, μὲ σχέδια ἁπλᾶ καὶ μεγάλα, ἐπάνω σὲ σκοῦρο φόντο.

Ἡ ἐσάρπες αὐτὲς φοριοῦνται μὲ ὅλα τὰ ταγιέρ, μὲ τὰ ἀνοιξιάτικα παλτουδάκια, μὲ τὰ σπὸρ κοστούμια καὶ δένονται σὰν φιόγκοι στὰ μονόχρωμα πρωϊνὰ φορέματα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΟΝΗ ΣΑΣ ΠΩΣ ΝΑ ΠΕΡΙΠΟΙΕΙΣΘΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΣΑΣ

Τὸ δέρμα τοῦ προσώπου τους, ἡ περισσότερες κυρίες, τὸ καταστρέφουν μόνες τους, ἐπειδὴ δὲν ξέρουν πῶς νὰ τὸ περιποιοῦνται. Ἢ τὸ τρίβουν ἀγρίως μὲ νερὸ καὶ σαποῦνι, κι' ἔτσι τὸ ἀγριεύουν καὶ τὸ γεμίζουν λειχῆνες, πανάδες κλπ., ἢ τὸ ξεπλένουν ἁπλῶς μὲ κρύο νερό, κι' ἔτσι ἀποκτοῦν μπιμπίκια, σπυριὰ καὶ ὅλα τὰ παρόμοια.

Τὸ δέρμα τοῦ προσώπου, ἐπειδὴ εἶνε ἐκτεθειμένο σ' ὅλες τὶς ἀτμοσφαιρικὲς μεταβολές, θέλει ἐπιμελημένη περιποίησι καὶ καθάρισμα δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα: Πρωΐ καὶ βράδυ, ἰδιαιτέρως δὲ τὸ βράδυ.

Τὸ βράδυ ξεπλένετε τὸ πρόσωπό σας μὲ μιὰ λοσιόν, τὴν ὁποία ἔχετε ἀραιώσει μὲ χλιαρὸ νερό. Κατόπιν κάνετε ἀφράτη σαπουνάδα μὲ σαποῦνι Μασσαλίας καὶ τρίβετε ἐλαφρὰ τὸ πρόσωπό σας μὲ τὶς παλάμες, διευθύνοντάς τες ἀπ' τὴ μέση τοῦ προσώπου πρὸς τ' αὐτιὰ καὶ ἀποφεύγοντας νὰ τρίβετε δυνατὰ τὰ ὀστεώδη μέρη τοῦ προσώπου καὶ τὰ βλέφαρα. Κατόπιν ξεπλένετε καὶ σφουγγίζετε τὸ πρόσωπό σας κι' ἀλείφετε τὰ χέρια σας μὲ λίγη κὸλ κρὲμ κι' ἐπαναλαμβάνετε τὴν ἴδια διαδικασία ἐπὶ δυὸ - τρία λεπτά. Τὸ ἐπὶ πλέον τῆς κὸλ - κρὲμ τὸ ἀφαιρεῖτε μ' ἕνα βαμβακάκι βρεγμένο μὲ λοσιόν, κατόπιν δὲ ξεπλένετε τὸ πρόσωπό σας μὲ ζεστὸ νερὸ καὶ ὕστερα μὲ κρύο.

Τὸ πρωΐ θὰ ἐπαναλάβετε τὸ ἴδιο. Μόνο ποὺ δὲν χρειάζεται νὰ σαπουνίσετε τὸ πρόσωπό σας. Πρὶν νὰ βγῆτε ἔξω, θὰ βάλετε στὸ πρόσωπό σας μιὰ ἐλαφρὴ κρέμα, ἁγνὴ καὶ ὄχι λιπαρή.

Τὴν περιποίησι αὐτὴ πρέπει νὰ τὴν κάνουν ὅσες ἔχουν δέρμα κανονικὸ ἢ ξηρό. Γιὰ ἐκεῖνες ποὺ ἔχουν λιπαρὸ δέρμα, θὰ μιλήσω στὸ ἐρχόμενο φύλλο.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΠΩΣ ΝΑ ΒΓΑΖΕΤΕ ΤΟΥΣ ΛΕΚΕΔΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΤΩΜΑΤΑ

Τοὺς λεκέδες, ποὺ ἔχουν γίνει στὸ πάτωμά σας **ἀπὸ λάδι, βούτυρο καὶ λιπαρὲς οὐσίες** ἐν γένει, ἂν εἶνε πρόσφατοι καὶ ἐπιπόλαιοι, μπορεῖτε νὰ τοὺς ἀφαιρέσετε τρίβοντάς τους μὲ ζεστὴ σαπουνάδα, μέσα στὴν ὁποία θὰ ἔχετε ρίξει λίγη ποτάσσα. Ἂν ὅμως οἱ λεκέδες εἶνε παληοί, τότε ἀφοῦ τοὺς πλύνετε μὲ ζεστὸ νερό, τοὺς ἀλείφετε μὲ βενζίνα ἢ πετρέλαιο. Κατόπιν ἀναλύετε λίγο πηλὸ μέσα σὲ νερὸ καὶ ἀλείφετε τὸν λεκέ, ἀφήνοντάς τον ἔτσι ἐπὶ δώδεκα ὧρες. Ἂν ὁ λεκὲς δὲν ἐξαφανισθῆ, ἐπαναλαμβάνετε τὴ μέθοδο γιὰ δευτέρα φορά.

Τοὺς λεκέδες τῆς μελάνης ἀπὸ τὸ πάτωμα, ὅταν εἶνε φρέσκοι, τοὺς ἀφαιρεῖτε πρῶτα πιέζοντας καλὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο μ' ἕνα στουπόχαρτο καὶ κατόπιν ρίχνοντας ἐπάνω στὸ λεκὲ ἀρκετὸ ξύδι ἢ λεμόνι μὲ ἁλάτι. Ἂν ὁ λεκὲς εἶνε παληός, τότε τὸν βγάζετε μὲ ὀξαλικὸν ὀξύ. Χρειάζεται ὅμως μεγάλη προσοχὴ στὴ χρῆσι του, γιατί τὸ φάρμακο αὐτὸ εἶνε φοβερὸ δηλητήριο. Μόλις λοιπὸν τὸ μεταχειρισθῆτε, νὰ ξεπλύνετε ἀμέσως τὰ χέρια σας καὶ τὸ ὑπόλοιπον νὰ τὸ χύσετε στὸ νεροχύτη κι' ὄχι στὰ σκουπίδια, γιὰ νὰ μὴ δηλητηριασθῆ κανένα ζῶον.

ΤΑ ΝΕΑ ΦΙΓΟΥΡΙΝΙΑ

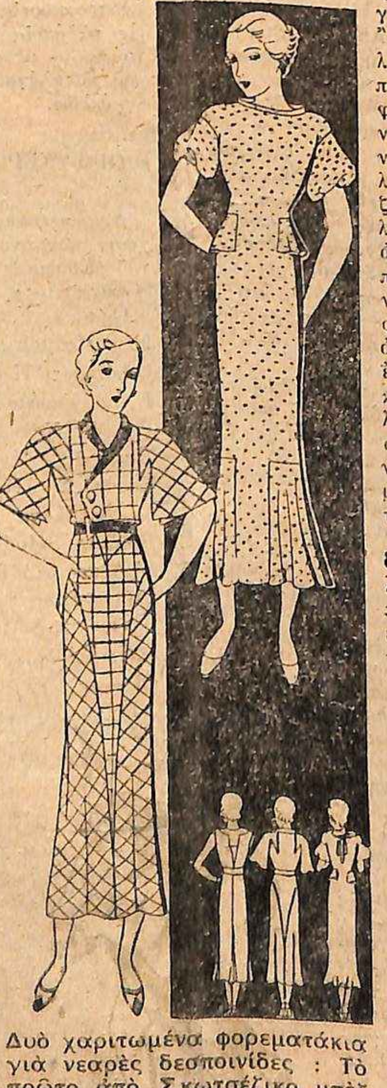

Δυὸ χαριτωμένα φορεματάκια γιὰ νεαρὲς δεσποινίδες : Τὸ πρῶτο ἀπὸ Σκωτσέζικο μπὲζ καὶ καφέ, μὲ γιακᾶ καὶ ζώνη καφέ. Τὸ δεύτερο ἀπὸ κρὲπ κίτρινο μὲ μαῦρα πουά.

Ο ΤΡΟΠΟΣ ΤΟΥ ΦΕΡΕΣΘΑΙ

Ὅταν βρίσκεσθε μαζὺ μὲ ξένους καὶ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς διηγεῖται κάτι, εἶνε ἀπρεπὲς νὰ φαίνεσθε ἀφηρημένη ἢ ἀπασχολημένη μὲ τίποτε ἄλλο.

***

Ὅταν ἕνα πρόσωπο διηγήθηκε ἕνα ἀνέκδοτο, μὴν πῆτε ποτέ σας : «Ἐγὼ ξέρω κάτι πολὺ πιὸ ἀστεῖο ἢ πιὸ παράξενο !» Διηγηθῆτε ἁπλῶς τὸ ἀνέκδοτό σας καὶ ἀφῆστε τοὺς ἀκροατάς σας νὰ συμπεράνουν μόνοι τους ὅτι τὸ δικό σας ἀνέκδοτο εἶνε πιὸ νόστιμο ἀπὸ τὸ προηγούμενο.

***

Ἀποφεύγετε νὰ γυρίσετε τὴ συζήτησι σὲ λογομαχία. Ὅταν ὁ συνομιλητής σας ὑποστηρίζει μὲ πάθος τὴν ἄποψί του, μὴν ἐπιμένετε καὶ σιγὰ - σιγὰ γυρίστε τὴν κουβέντα σ' ἄλλο θέμα, γιὰ νὰ μὴ φέρετε τὴν οἰκοδέσποινα σὲ δύσκολη θέσι.

***

Ὅταν μιὰ κυρία ἔχει πάει σ' ἐπίσκεψι μαζὺ μὲ τὸν ἄνδρα της, τὸ σύνθημα τῆς ἀναχωρήσεως δίνει πάντοτε ἡ κυρία.

***

Τὴν ὥρα ποὺ φεύγετε, ἀποχαιρετᾶτε τὴν οἰκοδέσποινα καὶ τοὺς ἐπισκέπτες. Ἂν οἱ ξένοι εἶνε ἐξαιρετικὰ πολυάριθμοι, τότε ἀποχαιρετᾶτε μόνον ἐκείνους ποὺ κάθονται κοντά σας καὶ τὰ πρόσωπα, μὲ τὰ ὁποῖα συνομιλήσατε κατὰ τὴν ὥρα τῆς ἐπισκέψεως.

***

Μὴν κάνετε μεγάλη φασαρία γιὰ νὰ φορέσετε τὸ παλτό σας καὶ νὰ πάρετε τὰ πράγματά σας τὴν ὥρα ποὺ φεύγετε. Προσέχετε πάντοτε νὰ βάζετε τὰ γάντια σας καὶ τὰ ἄλλα μικροπράγματα σὲ ἀσφαλὲς μέρος, γιὰ νὰ μὴ χαθοῦν καὶ ὕστερα ἀναστατωθῆ ὁλόκληρο τὸ σπίτι.

ΕΝΑ ΩΡΑΙΟ ΓΛΥΚΙΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΤΣΑΙ·

Τὰ στεγνὰ γλυκίσματα γιὰ τὸ τσάϊ εἶνε περιζήτητα καὶ αὐτό, τοῦ ὁποίου θὰ σᾶς δώσω σήμερα τὴν συνταγὴ εἶνε ἀπὸ τὰ ὡραιότερα.

Παίρνετε 6 αὐγά, 75 δρ. ἀλεῦρι, 75 δρ. βούτυρο, 75 δρ. σοκολάτα καὶ 57 δρ. ζάχαρι.

Ἀνακατεύετε τὴ ζάχαρι, τὸ ἀλεῦρι καὶ τὴ σοκολάτα τριμμένη. Προσθέτετε τὸ βούτυρο λυωμένο καὶ κατόπιν τοὺς κροκούς. Ὅταν ὅλα ἀνακατευθοῦν καλὰ καὶ γίνουν μιὰ μάζα, προσθέτετε τὰ ἀσπράδια καλὰ χτυπημένα. Τὸ ψήνετε σὲ μέτριο φοῦρνο.

Ἡ Δνὶς ΛΙΑΝΑ

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΓΑΜΟΣ ΜΟΥ

ΤΟΥ Ζ. ΡΟΣΝΥ-ΑΙΝΕ

ΓΝΩΡΙΣΑ κι' ἐγὼ μιὰ ἀνδρογυναῖκα, μιὰ τρομερὴ γυναῖκα, ἄρχισε νὰ μᾶς λέῃ ὁ Φράνσις Σκρίβησερ, ἐκεῖ κάτω, στὰ σύνορα τοῦ Τεξὰς καὶ τοῦ Μεξικοῦ. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἔκανε ἕνα φόνο καὶ πῆρε τὰ βουνά. Ἀπὸ τότε, σὲ διάστημα τριῶν χρόνων, ἔκανε ἄλλους δώδεκα φόνους... Τί γυναῖκα, Θεέ μου ! Ἡ ἀρχὴ τοῦ κακοῦ ἦταν ἡ ἐκδίκησις : Κάποιος σκότωσε τὸν ἄνδρα της ἀπάνω σὲ μιὰ ἀσήμαντη φιλονεικία γιὰ τὸ κυνῆγι. Ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μέρες, ἐκείνη φύτεψε δυὸ σφαῖρες στὸ κρανίο τοῦ φονηᾶ τοῦ ἀνδρός της. Ἔτσι ἀναγκάστηκε νὰ πάρῃ τὰ βουνά, γιὰ νὰ μὴ τὴν σκοτώσουν οἱ συγγενεῖς τοῦ σκοτωμένου...

»Ἀπὸ τότε ζοῦσε σὰν ἀγρίμι κι' ὅταν ἔνοιωθε νὰ τὴν πλησιάζῃ ὁ κίνδυνος, δὲν δίσταζε νὰ χρησιμοποιῇ τὸ ὅπλο ἢ τὸ περίστροφό της. Τὴν εἶχαν ἐπικηρύξει. Ὅλοι πίστευαν πῶς ποτὲ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ τὴν πιάσουν ζωντανή, ἡ τύχη ὅμως τῆς τἄφερε ἀνάποδα: Τὴν ἀνακάλυψαν ἐπιτέλους καὶ τὴν πιάσανε πάνω στὸν ὕπνο της...

»Ὅλ' αὐτὰ ἔγιναν μακρυὰ ἀπὸ κάθε πολιτεία, πέρα στ' ἄγρια μέρη, ὅπου ὁ νόμος τοῦ Λὺντς ἀποτελοῦσε τὶς περισσότερες φορὲς τὴν μόνη δικαιοσύνη.

»Μαζεύτηκαν λοιπὸν δώδεκα ἄνδρες γιὰ νὰ τὴν δικάσουν. Ἕνας, δέκατος τρίτος, ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα τοῦ δικαστοῦ.

»Ἡ λησταρχίνα ἦταν μιὰ γυναῖκα μελαχροινή, ἀρκετὰ ψηλή, σ' ὅλη τὴν ἄνθησι τῆς Ἱσπανιόλικης ὠμορφιᾶς της. Δὲν ἔχω ἰδῆ πιὸ γοητευτικὰ μάτια, ὁλόμαυρα, βελουδένια, οὔτε πιὸ σκοτεινὰ μαλλιά... Ἐπιδερμίδα ἡλιοκαμένη, ροδοκόκκινη, δόντια θαῦμα, ποὺ λαμποκοποῦσαν μέσα στὸ τριανταφυλλένιο στόμα της...

»—Κατηγορουμένη, εἶπε ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔκανε τὸν δικαστή, μπορεῖς νὰ διαλέξῃς κάποιον γιὰ τὴν ὑπεράσπισί σου ;

»Τὰ μεγάλα της μάτια κύτταξαν μὲ περιφρόνησι τοὺς ἄνδρες καὶ τὶς γυναῖκες ὁλόγυρα καὶ στάθηκαν ἀπάνω μου.

»—Διαλέγω αὐτόν, εἶπε, ἂν ἔχει τὸ θάρρος νὰ μιλήσῃ !...

»—Θὰ σὲ ὑπερασπισθῶ μ' ὅλες μου τὶς δυνάμεις, εἶπα συγκινημένος.

»—Πολὺ καλά. Ἀρχίζουμε !

»Πρῶτος μίλησε ὁ δικαστής :

»—Σκότωσες δώδεκα ἀνθρώπους, εἶπε μὲ ἁπλότητα. Μπορεῖς ν' ἀπολογηθῇς. Θὰ σ' ἀκούσουμε.

—Δὲν εἶμαι ἔνοχη !... ἀπάντησε ἡ γυναῖκα. Ὁ πρῶτος ποὺ σκότωσα, ἦταν ἕνας κλέφτης. Ἤθελε ν' ἁρπάξῃ τὸ κυνῆγι, ποὺ εἴχαμε χτυπήσει ἐμεῖς... κι' ἔπειτα σκότωσε τὸν ἄνδρα μου μ' ἕνα ρόπαλο. Εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ τὸν σκοτώσω... Ὅσο γιὰ τοὺς ἄλλους, τοὺς σκότωσα γιὰ νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτό μου.

»Τὸ πρωτόγονο δικαστήριο θεώρησε περιττὴ κάθε ἄλλη ἀνάκρισι.

»—Δὲν ἔχεις νὰ προσθέσῃς ἄλλο τίποτα; ρώτησε ὁ δικαστής.

»—Τίποτ' ἄλλο...

»—Τότε ν' ἀκούσουμε τὴν ὑπεράσπισι.

»Δὲν ἔχω τὴν παραμικρὴ ἰδέα τί εἶπα τότε. Στὴν ἀρχὴ ἔτρεμα, ἔχανα τὰ λόγια μου, ἔπειτα μὲ κυρίεψε μιὰ ξαφνικὴ ἔξαψι καὶ μιλοῦσα, μιλοῦσα, σὰν μέσα σὲ ὄνειρο.

»Ὅταν τέλειωσα ὅμως, εἶδα τὰ μάτια τῆς γυναίκας ἐκείνης πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐνόρκους ἦσαν συγκινημένοι. Ὡστόσο ἡ φόνισσα κηρύχτηκε ἔνοχη.

»—Ἀποφασίζω τὴν καταδίκη σου, εἶπε ὁ δικαστής. Θὰ κρεμαστῇς αὔριο τὸ πρωΐ...

»Ἡ γυναῖκα ἔρριξε μιὰ περιφρονητικὴ ματιὰ στὸν δικαστὴ καὶ στοὺς ἐνόρκους.

»—Εἶστε ἄνανδροι ! εἶπε ἀτάραχη. Ἂν εἴχατε καρδιὰ ἀνδρικὴ μέσα στὰ στήθια σας, δὲν θὰ μπορούσατε νὰ καταδικάσετε σὲ θάνατο μιὰ γυναῖκα !...

»Κανεὶς τους δὲν εἶπε λέξι. Τότε ἐκείνη μίλησε πάλι :

»—Πρέπει νὰ ἑτοιμαστῶ γιὰ τὴν ἄλλη ζωή... Θέλω ἕναν ἱερέα...

»—Θὰ γίνῃ τὸ θέλημά σου ! ἀπάντησε ὁ δικαστής. Θὰ φέρουμε παπᾶ ἀπ' τὸ κοντινώτερο χωριό.

»—Καλά !... Τώρα ἀφῆστε με μονάχη μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ μὲ ὑπερασπίστηκε...

»Μᾶς πήγανε σὲ μιὰ μεγάλη καλύβα καὶ τοποθέτησαν ἰσχυρὴ φρουρὰ στὴν πόρτα. Ὅταν μείναμε μόνοι, ἡ γυναῖκα ἐκείνη ἅρπαξε τὰ χέρια μου καὶ τὰ καταφιλοῦσε.

»—Εἶστε γενναῖος κι' εὐγενικὸς ἐσεῖς ! μοῦ εἶπε κλαίγοντας. Ἀφήσατε τὴν καρδιά σας νὰ μιλήσῃ...

»Τὰ μεγάλα της μάτια μὲ κύτταζαν μὲ μιὰ φλόγα, ποὺ μ' ἔκανε ν' ἀνατριχιάζω. Ἐκείνη ἐξακολούθησε:

»—Ἡ τελευταία μου μέρα κι' ὁ τελευταῖος μου φίλος ! Πέστε πῶς δὲν σᾶς προξενῶ φρίκη...

»Φρίκη ; Ὄχι, δὲν μοῦ προξενοῦσε καθόλου φρίκη. Ἦταν ἐκεῖ, μπροστά μου, ὠμορφη, γεμάτη μυστήριο, ἕτοιμη νὰ πεθάνῃ. Λυγμοὶ συμπόνιας πλημμύρισαν τὸ στῆθος μου.

»—Ἂ ! φώναξα, πόσο θἄθελα νὰ μποροῦσα νὰ σὲ σώσω !...

»Τὰ παθητικά της μάτια ἦσαν γεμάτα δάκρυα.

»—Δὲν τὴν κατάλαβα τὴ ζωή !... Ποιὸς ξέρει, ἐσεῖς θὰ μπορούσατε νὰ μ' ἀγαπήσετε ἴσως... κι' ἐγώ.... ὤ ! γιὰ μένα !... Γιὰ μένα εἶστε ὅλος ὁ κόσμος. Ὁ κόσμος, ἡ ζωὴ ποὺ χάνω...

»Τὸ κεφάλι της ἔπεσε πάνω στὸν ὦμο μου. Ἔκλαιγε μ' ἀναφυλλητά. Ἔνοιωθα τὸ στῆθος της ν' ἀνεβοκατεβαίνῃ ἀπ' τὴν ἀγωνία...

»—Θεέ μου ! Πόσο θὰ σᾶς ἀγαποῦσα ! ψιθύρισε. Τὸ ἔνοιωσα ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἀρχίσατε νὰ μιλᾶτε. Πέστε μου πῶς θὰ μπορούσατε καὶ σεῖς νὰ μ' ἀγαπήσετε !...

»Βρισκόμουνα μέσα σ' ἕνα ὄνειρο. Ἕνα ὄνειρο φρίκης καὶ τρυφερότητος. Ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά μου, μ' ἀγκάλιασε, μὲ μέθυσε μὲ τὰ φιλιά της...

»—Δὲν πρέπει ν' ἁμαρτήσουμε ! εἶπε ἐπιτέλους. Σὲ λίγες ὧρες θὰ πεθάνω... Ὡστόσο ἴσως ὁ Θεὸς νὰ μὴ μοῦ ἀρνηθῇ μιὰ τελευταία χαρά. Ἂν θέλεις, λατρεία μου, ὁ παπᾶς θὰ μᾶς ἑνώσῃ κι' αὐτὴ τὴν τρομερὴ νυχτιὰ θὰ εἶμαι ἡ γυναῖκα σου...

»Δὲν εἶχα τὴ δύναμι ν' ἀρνηθῶ. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ δὲν μποροῦσα νὰ ἐπιθυμήσω τίποτε ἄλλο, μονάχα ὅ,τι ἐκείνη ἤθελε.

»—Θὰ γίνῃ ὅπως θέλεις, τῆς εἶπα...

»Ὁ παπᾶς, ποὺ ζοῦσε χρόνια ἀνάμεσα στοὺς Ἐρυθρόδερμους, δὲν ἀπόρησε διόλου γιὰ τὴν ἐπιθυμία ἐκείνη τῆς καταδικασμένης. Ἔτσι ἔγιναν οἱ γάμοι μας. Ὕστερα, ἀφοῦ ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ βρίσκεται κοντὰ στὴ γυναίκα μου τὸ πρωΐ, στὴν ὑπέρτατη στιγμὴ τοῦ θανάτου, μᾶς ἄφησε μόνους...

»Τότε ἡ γυναῖκα μου ἀγκάλιασε τὰ γόνατά μου κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Ἔκλαιγε ἔτσι ὧρες, χωρὶς νὰ λέῃ λέξι, ἔκλαιγε σὰν μικρὸ παιδάκι... Ποτὲ δὲν ἔνοιωσα βαθύτερο οἶκτο στὴν ψυχή μου. Ποτὲ δὲν ἀγάπησα μὲ περισσότερη τρυφερότητα ἀνθρώπινο πλᾶσμα. Θἄδινα τὴ ζωή μου γιὰ νὰ τὴν σώσω !... Τὰ βήματα τῶν ὡπλισμένων φρουρῶν ἀντηχοῦσαν ρυθμικὰ ἔξω ἀπ' τὴν καλύβα. Κατάλαβα πῶς δὲν μποροῦσα νὰ κάνω τίποτα.

»Τὸ πρωΐ τὴν ἀπόσπασαν διὰ τῆς βίας ἀπ' τὰ χέρια μου. Ἤμουν σὰν τρελλός. Ἐκείνη μὲ φώναζε μὲ κραυγὲς ἀπελπισμένες, λαχταρῶντας τὴ ζωὴ ποὺ ἔχανε. Τέσσερες ἄνδρες μὲ κρατοῦσαν ἀπ' τὰ χέρια κι' ἀπὸ τοὺς ὤμους... Ἡ ἀπόφασι ἐκτελέστηκε μπροστὰ στὰ μάτια μου, ποὺ εἶχαν πεταχτῆ ἔξω ἀπὸ τὶς κόγχες τους...

»Καὶ τώρα ἀκόμα, ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια, ὅταν τὴν σκέπτομαι ἐκείνη τὴ στιγμή, νοιώθω ὅλη τὴ φρίκη νὰ πλημμυρίζῃ τὰ στήθια μου καὶ νὰ μοῦ παγώνῃ τὸ αἷμα».

Ζ. ΡΟΣΝΥ—ΑΙΝΕ

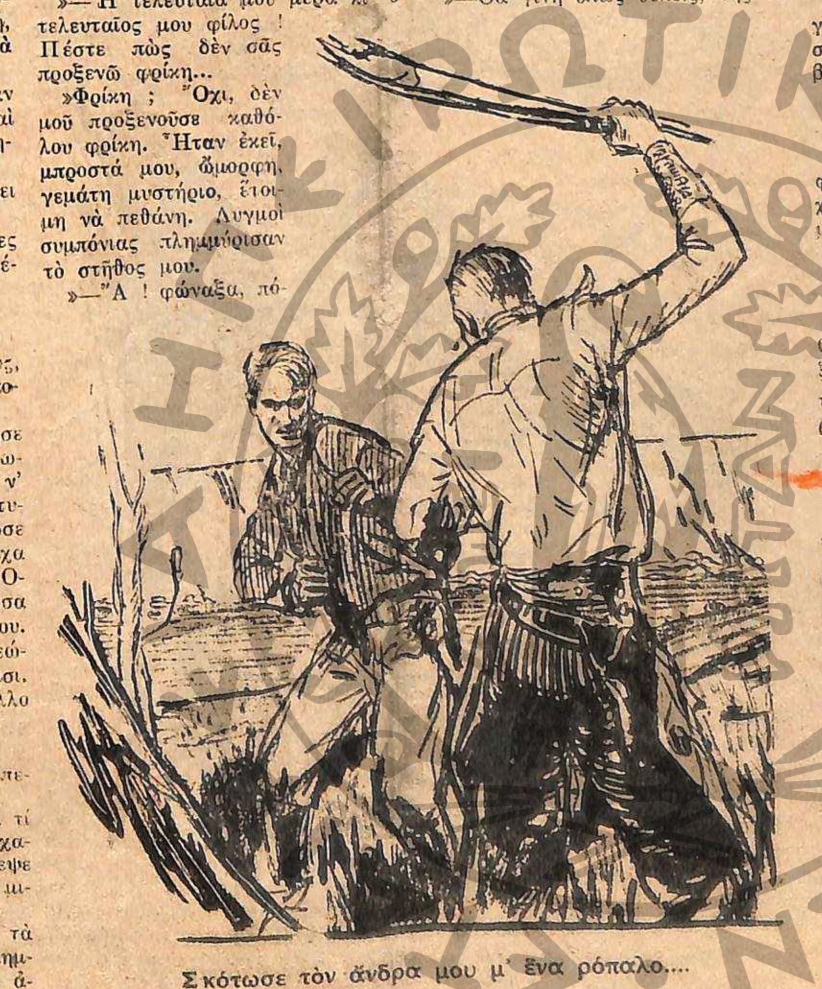

Σκότωσε τὸν ἄνδρα μου μ' ἕνα ρόπαλο...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Τὸ νὰ θρηνῆς ἕνα κακὸ ποὺ πέρασε καὶ πάει, εἶνε ὁ τρόπος νὰ ζητῆς νέο κακὸ νὰ φέρῃς.

Σαίξπηρ

***

Ἄκουγε ὅλους καὶ παῖρνε τὶς γνῶμες τους, λέγε τὶς σκέψεις σου σὲ λίγους μόνο καὶ πρὸ παντὸς νὰ βασίζεσαι στὴ δική σου κρίσι.

Μίλτων

***

Κύτταξε νὰ μὴ δανείσῃς ποτὲ σὲ φίλο σου, γιατί δὲν φτάνει ποὺ θὰ χάσῃς τὰ χρήματά σου, ἀλλὰ μαζὺ μ' αὐτὰ θὰ χάσῃς κα τὸ φίλο σου.

Σαίξπηρ

***

Νὰ μὴ μαλώσῃς εἶνε τὸ καλύτερο. Μιὰ καὶ μαλώσῃς ὅμως, κύτταξε νὰ κάνῃς τὸν ἐχθρό σου νὰ σὲ τρέμῃ, γιατὶ διαφορετικὰ δὲν θὰ βρῇς ποτὲ τὴν ἡσυχία σου.

Σπένσερ

***

Ὁ κόσμος εἶνε μιὰ ἀνοησία !... Ἀλλὰ τί ὄμορφη ἀνοησία ! Καθὼς μάλιστα πιστεύουν οἱ κάτοικοι τοῦ Μαλαβάρ, εἶνε μιὰ ἀπ' τὶς ἑβδομήντα τέσσερες κωμῳδίες, μὲ τὶς ὁποῖες διασκεδάζει ὁ Παντοδύναμος !...

Ντιντερὼ

***

Ἡ ὑπομονὴ εἶνε ὡραῖο λουλοῦδι, μὰ δὲν βρίσκεται σ' ὅλους τοὺς κήπους.

Β. Οὐγκὼ

***

Ὅποιος παραφωνάζει τὸ διάβολο, τὸν βλέπει, τέλος, μπροστά του.

Γκαῖτε

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ MICHEL MORPHY

Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΜΙΝΙΟΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.—Ἡ πανούκλα θερίζει τὴν Νεάπολι. Ἡ λαοφίλητη βασίλισσα Μαρία Βιζέντι καλεῖ τὸν μεγιστάνα μαρκήσιο ντὲ Κυπριάνι καὶ τοῦ ἀναθέτει τὴν πρωθυπουργία γιὰ νὰ καταπολεμήση τὴν ἐπιδημία. Συγχρόνως ὅμως ἀπομακρύνει ἀπ' τὴν πρωτεύουσα τὴ σύζυγο τοῦ μαρκησίου, τὴν ἀγγελικὴ Ἕλενα, τῆς Μινιόν καὶ τὴν ἐγγονή της καὶ τὴν στέλνει μαζὺ μὲ τὴν κόρη Γουλιελμίνα στὸ χωριὸ Τσιβίτα, τὴν πατρίδα τοῦ γενναίου Φορτουνάτο, τοῦ ἱππότου τῆς βασιλίσσας. Στὸ δρόμο ὅμως οἱ λησταὶ τῆς Καμόρρας μὲ τὸν τρομερὸ ἀρχηγό τους, τὸν «Μαῦρο Ἀετό», ἐπιτίθενται κατὰ τοῦ ἁμαξιοῦ τῶν τριῶν γυναικῶν καὶ τὶς αἰχμαλωτίζουν. Συγχρόνως αἰχμαλωτίζουν καὶ τὸ νεογέννητο παιδὶ τοῦ Φορτουνάτο, τὸ Τζοβάννι, καὶ τὸ παραδίδουν στὰ χέρια τῆς νεαρᾶς Ἀτσιγγάνας Ἰένας καὶ τοῦ συντρόφου της Κόκκινου Τζίλ. Ἐντωμεταξὺ ὁ σύζυγος τῆς Μινιόν, ἱππότης Μάϊστερ, ὁ φίλος του ποιητὴς Λαέρτης καὶ οἱ δυὸ ἀφοσιωμένοι τους βασιλικοὶ φρουροὶ Φρίτζ καὶ Ζὰν Πώλ, ταξειδεύουν πρὸς τὴν Ἀλσατία, ὅπου βρίσκεται ἑτοιμοθάνατη ἡ μητέρα τοῦ Μάϊστερ. Στὸ δρόμο ὅμως οἱ δυὸ βασιλικοὶ φρουροὶ ἀνακοινώνουν στὸν Λαέρτη τοὺς φόβους των, οἱ ὁποῖοι στηρίζονται σὲ διάφορα συγκεκριμμένα γεγονότα, γιὰ τὴν τύχη τῶν δύο γυναικῶν καὶ τῆς μικρῆς Γουλιελμίνας. Συγχρόνως συναντοῦν τὸν παληό τους φίλο βαρῶνο Ρούτβεϊν καὶ τὴν σύζυγό του Νόρα, ὁ ὁποῖος πηγαίνει στὴν Ἰταλία καὶ στὸν ὁποῖο ἀναθέτουν νὰ ἐξακριβώση ἂν οἱ φόβοι τους αὐτοὶ εἶνε ἀληθινοί.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Καὶ μ' αὐτὴ τὴν ἀνάμνησι, τὰ δάκρυα τῆς Γουλιελμίνας ποὺ εἶχαν σταματήσει, ἄρχισαν νὰ κυλοῦνε πάλι...

—Ποῦ εἶνε ἡ μαμᾶ;... Πέστε μου, κυρία... Ποῦ εἶνε ἡ γιαγιὰ Ἕλενα;...

Αὐτὴ ἡ διπλῆ ἐρώτησις ἔκανε τὴ Μάρθα ν' ἀνορθωθῆ... Τὰ μάτια της ξαναπῆραν γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν προηγούμενή τους σκληρότητα. Μὰ ἀμέσως σχεδὸν ξανάγιναν γλυκά. Καί, ἁπλώνοντας τὸ χέρι της, ἔδειξε τὴν πόρτα... Ἡ Γουλιελμίνα κατάλαβε τὴ σημασία τῆς χειρονομίας αὐτῆς.

—Πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴν πόρτα εἶν' ἡ μαμᾶ κι' ἡ γιαγιά; φώναξε, προσπαθῶντας ν' ἀνορθωθῆ... Θέλω νὰ πάω νὰ τὶς δῶ!... Ὤ! πόσο τὶς ἀγαπάω!.. Πόσο τὶς ἀγαπάω... Ἂν ξέρατε, κυρία!...

Μὰ ἡ λιγοστὲς δυνάμεις της τὴν ἐπρόδωσαν καὶ ξανάπεσε βαρειὰ στὴν ἄθλια ἀχυροστρωμνή, ὅπου ἔμεινε μερικὲς στιγμὲς ἀναίσθητη, μὲ τὸ στόμα μισάνοιχτο, μὲ τὰ μάτια κλειστά. Δὲν ἄργησε ὡστόσο νὰ ξανανοίξη τὰ μάτια της.

—Κυρία, εἶπε μ' ἕνα τόνο σπαραχτικό, πηγαίνετε νὰ μοῦ φέρετε τὴ μαμᾶ μου καὶ τὴ γιαγιά μου, ἀφοῦ δὲν μπορῶ ἐγὼ νὰ σταθῶ στὰ πόδια μου... Ὤ! θὰ σᾶς ἀγαπήσω πολὺ ἂν τὸ κάνετε... Εἶστε τόσο ὡραία!... Θὰ εἶστε ἀκόμα καὶ πολὺ καλή!... Κυρία, ἀφοῦ δὲν εἶστε κακή, φέρετέ τες ἐδῶ... καὶ τὶς δυό... Ἔτσι θὰ γίνω καλά... Θὰ δῆτε... Θὰ δῆτε!...

Μὰ ἡ Μάρθα ἄφησε νὰ πέσουν τὰ χέρια της κάτω, δείχνοντας ἔτσι πὼς δὲν μποροῦσε νὰ κάνη τίποτε... Ἡ Γουλιελμίνα φώναξε τότε ξετρελλαμένη:

—Δὲν μπορεῖτε;... Θὰ σᾶς τιμωρήσουν χωρὶς ἄλλο ἂν τὸ κάνετε αὐτό, ἔ; Μὰ γιατὶ δὲν μοῦ ἀπαντᾶτε;... Γιατὶ δὲν μιλᾶτε;... Ὤ! Ὤ!...

Ἡ Μάρθα ἔφερε τὸ ἕνα δάχτυλό της στὸ στόμα της καὶ τὸ ἄνοιξε, δείχνοντας τὴ γλῶσσα της.

—Ἄ! ἔκανε, ἐπὶ τέλους, ἡ Γουλιελμίνα, καταλαβαίνοντας. Τὸ στόμα σας δὲν μπορεῖ νὰ μιλήση... Εἶστε βουβή... Δυστυχισμένη, δυστυχισμένη Κυρία...

Ἡ διαβολικὴ Μάρθα χαμήλωσε τὸ κεφάλι της κι' ἔβγαλ' ἕνα στεναγμό...

Ὤ! Τί ἀγγελικὸ πλᾶσμα ποὺ ἦταν ἡ Γουλιελμίνα... Ὤ! τί ὤμορφη κόρη ποὺ εἶχε ἡ ἀσύγκριτη στὴν ὠμορφιὰ καὶ θρυλικὴ Μινιόν!

—Μά, ἐξακολούθησε ἡ μικρούλα, ποιὸν πρέπει νὰ παρακαλέσω γιὰ νὰ μὲ πάη κοντὰ στὴ μαμᾶ μου καὶ στὴ γιαγιά μου;... Πέστε μου σεῖς!...

Ἕνα βῆμα ἀντήχησε τὴ στιγμὴ ἐκείνη. Ἡ Μάρθα ἅπλωσε τὸ μπράτσο της, πρᾶγμα ποὺ ἤθελε νὰ πῆ: «ΤΟΝ ΑΦΕΝΤΗ!»

Ἀμέσως σχεδόν, ἡ πόρτα ἄνοιξε κι' ὁ Μαῦρος Ἀετὸς παρουσιάστηκε στὸ κατῶφλι της.

Σύμφωνα μὲ τὴ συνήθειά της, ἡ Μάρθα ὑποκλίθηκε μπροστά του. Ἡ Γουλιελμίνα ἄρχισε νὰ τρέμη, μὰ τὸν ἀναγνώρισε ἀμέσως. Ὁ σεβασμὸς ποὺ τοῦ ἔδειχνε ἡ βουβή, τὴν ἔκανε νὰ καταλάβη ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ ἀρχηγός, πρὸς τὸν ὁποῖο ἔπρεπε ν' ἀπευθύνη τὶς ἱκεσίες της.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Καμόρρας πλησίασε στὸ κρεββάτι τῆς μικρούλας, διακριτικά, χωρὶς νὰ κάνη θόρυβο. Ἀντιλαμβανόμενος τὴν καλυτέρευσι ποὺ εἶχε ἐπέλθει στὴν κατάστασί της, μπόρεσε νὰ συγκρατήση μιὰ κίνησι ἱκανοποιήσεως.

—Μπράβο, Μάρθα! ψιθύρισε. Τὴν ἀνάστησες λοιπόν; Τὰ μάγουλά της ξαναπῆραν τὸ χρῶμα τους... Μπράβο...

Ἡ μαύρη βελουδένια μάσκα, μέσ' ἀπ' τὶς τρύπες τῆς ὁποίας ἔλαμπαν τὰ καθαρὰ μὰ σκληρὰ μάτια του, τὸ ψηλὸ κι' ἐπιβλητικὸ ἀνάστημά του, ἡ σκληρὴ φωνή του, τρόμαξαν γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴ Γουλιελμίνα. Μὰ σιγὰ-σιγὰ ξεθάρρεψε καί, ὑψώνοντας τὰ χεράκια της, εἶπε μὲ φωνὴ ἐλαφρὰ τρεμάμενη:

—Κύριε... Κύριε ἀρχηγέ... πέστε μου... Θὰ πᾶτε νὰ μοῦ φέρετε τὴ μαμᾶ μου καὶ τὴ γιαγιά μου;... Καὶ τὶς δυό, ἀκοῦτε;... Ἀμέσως τότε θὰ γίνω καλά... Ἢ ἀλλοιῶς, πάρετέ με μέσα στὰ μπράτσα σας καὶ πηγαίνετέ με κοντά τους... Θὰ δῆτε τότε πόσο εὐτυχισμένες θὰ γίνουν...

Καὶ πρόσθεσε ἀμέσως μὲ φωνὴ ἀκόμα πιὸ ἱκετευτική:

—Θὰ σᾶς ἀγαπήσω πολύ, κύριε... Ὤ! ναί, πολύ!... Πολύ...

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Καμόρρας τὴν ἄκουσε... Καί, σὰν νὰ ἤθελε ν' ἀντιδράση στὸν ἑαυτό του, φώναξε:

—Ἔ! Ἔ! Φλύαρο πουλί!... Μπράβο πάλι, Μάρθα!... Ἔκανες ἕνα θαῦμα ποὺ δὲν τὸ περίμενα... Θὰ σ' ἔχω ὑπ' ὄψει μου...

Ἡ βουβὴ ὑποκλίθηκε... Ἡ Γουλιελμίνα ἐξακολούθησε τὰ ἱκετευτικά της λόγια... Μὰ τοῦ κάκου... Ἀντὶ κάθε ἄλλης ἀπαντήσεως, ὁ Μαῦρος Ἀετὸς ὕψωσε ἀνυπόμονα τοὺς ὤμους του καὶ πρόφερε:

—Φτάνει...

Τότε ἡ μικρὴ μάρτυς, μπροστὰ στὴν ἀδυσώπητη κι' ἀπελπιστικὴ αὐτὴ ἄρνησι, ἀναλύθηκε σὲ λυγμούς:

—Ὤ!... φώναξε. Εἶστε καὶ σεῖς κακός, σὰν τὸν Κόκκινο Τζίλ!...

Ὁ Μαῦρος Ἀετὸς δὲν ἀπάντησε οὔτε μὲ μιὰ λέξι, οὔτε καὶ σάλεψε καθόλου. Μὰ ἐπὶ δυὸ-τρεῖς στιγμές, ἔμεινε καρφωμένος στὴ μέση τοῦ σπηλαίου, κυττάζοντας τὸν φριχτὸ πόνο τοῦ δυστυχισμένου ἐκείνου παιδιοῦ. Φαινότανε νὰ διστάζη... Θὰ νόμιζε κανεὶς ὅτι ἡ παιδικὴ ἐκείνη μομφὴ τῆς Γουλιελμίνας ξυπνοῦσε ἕναν ὁλόκληρο κόσμο ντροπῆς καὶ αἴσχους μέσα του.. Μὰ ἀντέδρασε ἀμέσως καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴ Μάρθα, τῆς εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια μὲ μαλακὴ φωνή:

—Παρηγόρησέ την, Μάρθα... Πές της ὅτι θὰ ξαναϊδῆ γρήγορα τὴ μητέρα της καὶ τὴ γιαγιά της... Τὰ παιδιὰ δὲν εἶνε ποτὲ ὑπεύθυνα...

Καὶ διευθυνόμενος πρὸς τὴν πόρτα, ἐπρόσθεσε:

—Συμπλήρωσε ὅ,τι ἄρχισες τόσο καλά... Προσπάθησε νὰ τὴ θεραπεύσης ἐντελῶς!... Καὶ σοῦ ὁρκίζομαι ὅτι δὲν θἄχης νὰ παραπονεθῆς ἐναντίον μου...

Μόλις ἡ βαρειὰ πόρτα, ξανάκλεισε πίσω του, ἡ Μάρθα ἔσκυψε πάλι πάνω ἀπὸ τὴ Γουλιελμίνα... Μὲ μιὰ ἀπελπισμένη ὁρμή, ἡ μικρούλα ἔμπλεξε τὰ χέρια της γύρω ἀπ' τὸ λαιμό της κι' ἄρχισε νὰ τὴ φιλάη,

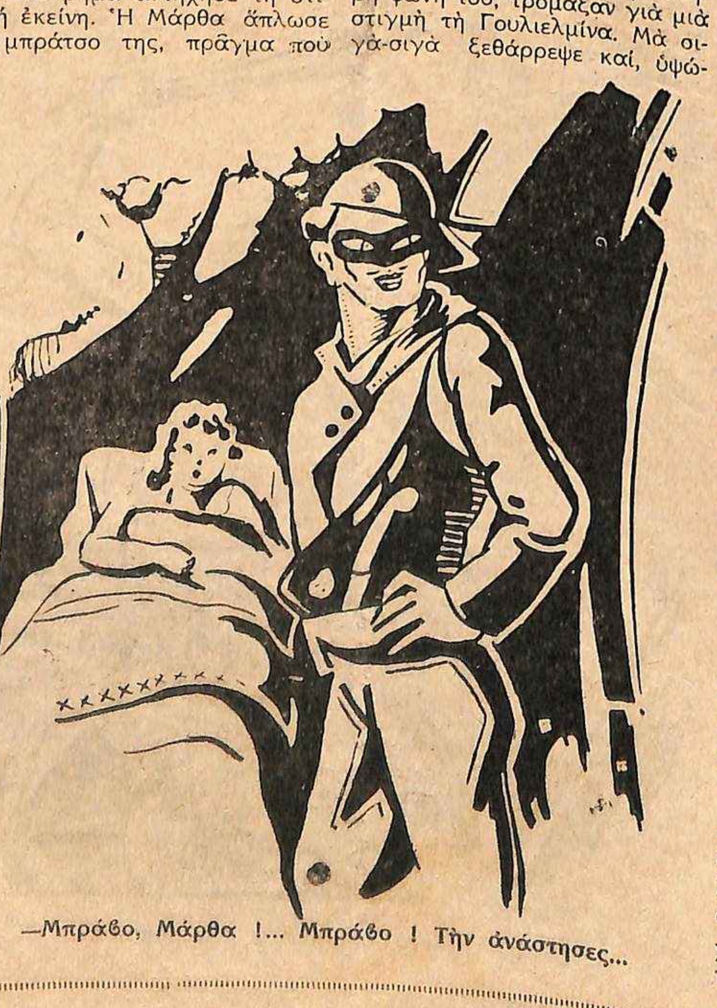

—Μπράβο, Μάρθα !... Μπράβο ! Τὴν ἀνάστησες...

τραυλίζοντας:

—Μαμᾶ!... Γιαγιά μου!... Μικρές μου μητεροῦλες!

XL

Η ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΠΟΥ ΣΚΟΡΠΙΖΕΙ ΤΟΝ ΤΡΟΜΟ

Ἀλλοίμονο! Ἡ Γουλιελμίνα δὲν εἶχε ἀδειάσει ἀκόμα ὁλόκληρο τὸ ποτῆρι τῶν πικριῶν..

Τὴν ἑπομένη τῆς σκηνῆς ποὺ διηγηθήκαμε, ὁ Μαῦρος Ἀετὸς ἔμπαινε πάλι στὸ σπήλαιο ποὺ φύλαγε τὸ μικρό του ὅμιλο. Ἤθελε νὰ μάθη πάλι γιὰ τὴν ὑγεία τοῦ ἀθώου πλάσματος. Μόλις μπῆκε μέσα στὸ σπήλαιο, εἶδε τὴ Γουλιελμίνα ποὺ κοιμόταν γαλήνια... Ἡ ἀναπνοή της ἦταν ἐντελῶς κανονικὴ καὶ τὸ στηθάκι της ἀνεβοκατέβαινε ρυθμικά. Ὁ Μαῦρος Ἀετὸς γύρισε πρὸς τὴ Μάρθα καὶ τῆς ξανάπε:

—Μπράβο, Μάρθα!... Ἡ θεραπεία τώρα εἶνε ἀσφαλής!.. Θὰ κανονίσουμε τὴν ἀμοιβή σου γιὰ τὸ εὐχάριστο αὐτὸ γεγονός, ὅταν σοῦ ἀρέσει... Θὰ διαλέξης ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς θησαυρούς μου...

Ὅσο σιγὰ κι' ἂν μίλησε ὁ Μαῦρος Ἀετός, ὁ τόνος τῆς φωνῆς του ξύπνησε τὴ Γουλιελμίνα. Ἡ μικροσκοπικὴ αἰχμάλωτος ἀνασήκωσε τὰ βλέφαρά της μὲ τὶς μακρυὲς μεταξένιες βλεφαρίδες καὶ εἶδε τὸν προσωπιδοφόρο ἀρχηγὸ τῆς Καμόρρας.

Ἕν' ἀκατανίκητο αἴσθημα τρόμου τὴν ἔκανε ἀμέσως νὰ χώση τὸ κεφαλάκι της κάτω ἀπ' τὸ σκέπασμά της. Μὰ ἡ Μάρθα τὴν πλησίασε καὶ ἔπιασε τρυφερὰ τὸ χεράκι της. Αὐτὸ τὸ χάδι τὴν ἔκανε νὰ ξεθαρρέψη. Βλέποντας τὴ Βουβὴ κοντά της, τῆς χαμογέλασε κι' αὐτή, ἔσκυψε καὶ τὴ φίλησε στὸ μέτωπο μὲ τὰ ψυχρά της χείλη.

Μά, ἐνστίκτως, τὰ μάτια της στράφηκαν πρὸς τὸ Μαῦρο Ἀετό. Χωρὶς ἄλλο, αὐτὸς τὴν κυττοῦσε ὄχι καὶ τόσο σκληρά, γιατὶ τὰ χείλη τῆς μικρούλας σάλεψαν.

—Πέστε μου, κύριε, ἄρθρωσε μὲ τὴν κρυστάλλινη φωνή της, γιατὶ δὲν θέλετε νἄρθουν κοντά μου ἡ μαμᾶ κι' ἡ γιαγιά... Δὲν κάναμε κανένα κακὸ γιὰ νὰ μᾶς τιμωροῦν ἔτσι... Σᾶς τὸ ὁρκίζομαι, κύριε... Κύριε!... Κύριε!... Πηγαίνετε νὰ μοῦ τὶς φέρετε... Θὰ σᾶς ἀγαπήσω πολύ...

—Ἀργότερα! ἀπάντησε φευγαλέα, μ' ἕνα τόνο σχεδὸν γλυκύ, ὁ ἀρχηγὸς τῆς Καμόρρας...

—Ὄχι... ἀμέσως! ἐπέμεινε ἡ Γουλιελμίνα, μ' αὐτὴ τὴν χαριτωμένη τόλμη ποὺ ἔχουν ὅλα τὰ παιδιά, στὰ ὁποῖα δὲν ἀρνοῦνται τίποτα.

Ἔπειτα πρόσθεσε ἱκετευτικὰ πάλι:

—Εἶμαι τόσο δυστυχισμένη χωρὶς τὴ μαμᾶ καὶ τὴ γιαγιά... Εἴδατε, κύριε, κόντεψα νὰ πεθάνω...

Τὰ βλέμματά της ξαναγύρισαν πρὸς τὴ Μάρθα καὶ καρφώθηκαν σ' αὐτὴ μὲ μιὰ ἀφελῆ εὐγνωμοσύνη:

—Δὲν εἶν' ἀλήθεια, κυρία; ἐξακολούθησε μὲ σοβαρότητα, ὅτι θὰ πέθαινα ἂν δὲν γινόσαστε σεῖς μεγάλη μου φίλη... Καὶ εἶμαι βέβαιη, κύριε, ἐξακολούθησε, κυττάζοντας πάλι τὸ Μαῦρο Ἀετό, ὅτι ἡ μαμᾶ κι' ἡ γιαγιὰ εἶνε πολὺ δυστυχισμένες κι' αὐτές... Εἶμαι βέβαιη πὼς κλαῖνε. Εἴμαστε τόσο λυπημένες ποὺ ἀφήσαμε τὴ γιαγιὰ καὶ τὸν παπποῦ... Πέστε μου, κύριε...

Μὰ ὁ Μαῦρος Ἀετὸς τὴν διέκοψε μὲ μι' ἀπότομη κίνησι... Αὐτὸ τὴν ἔκανε νὰ κυριευθῆ πάλι ἀπὸ τρόμο καὶ τραύλισε:

—Ὤ! ναί!.. ναί!.. Εἶστε κακὸς σὰν τὸν Κόκκινο Τζίλ...

Ὁ Μαῦρος Ἀετὸς κατσούφιασε κι' ἑτοιμαζόταν νὰ πῆ κάποια λέξι σκληρή, ὅταν ἡ πόρτα ἄνοιξε κι' ἕνας ληστὴς παρουσιάστηκε, τρομερὰ χλωμός:

—Σᾶς ζητῶ συγνώμην, ἀρχηγέ, εἶπε.

—Τί θέλεις; Λέγε...

—Ἀρχηγέ, ἔχω μιὰ τρομερὴ εἴδησι νὰ σᾶς ἀναγγείλω...

—Μιὰ τρομερὴ εἴδησι; ἔκανε ὁ Μαῦρος Ἀετός, χαμογελῶντας περιφρονητικά.

—Ἀρχηγέ, ἡ πανούκλα ἔφτασε ὣς τὸ Γενικὸ Στρατηγεῖο τῆς Καμόρρας...

Ἀμέσως τὸ χαμόγελο τοῦ Μαύρου Ἀετοῦ ἔσβυσε ἀπ' τὰ χείλη του.

Παρ' ὅλη τὴν ἐπιβολὴ ποὺ ἐξασκοῦσε στὸν ἑαυτό του, δὲν μπόρεσε νὰ μὴν ἀνασκιρτήση.

—Ἐδῶ;.. Ἐδῶ; φώναξε...

—Ναί!.. Ἐδῶ!.. Ἐδῶ, ἀρχηγέ!..

—Μὰ τὴν κόλασι... Τί λές;... Ἡ πανούκλα;.. Ἡ πανούκλα;.. Δὲν εἶνε δυνατόν!..

—Ναί, ἀρχηγέ, ἡ πανούκλα!.. Ἀλλοίμονο, ἡ ἀλήθεια εἶνε τρομαχτική!... Ἡ πανούκλα ποὺ ἀφανίζει τώρα τὴ Νεάπολι, ἔφτασε ὣς ἐμᾶς καὶ σκότωσε δυὸ ἀπὸ τοὺς δικούς μας.. Εἶδα τὰ πτώματά τους... παραστάθηκα μάλιστα στὴν ἀγωνία τους... Ναί, ἀρχηγέ, ἡ πανούκλα...

Καὶ ὁ ληστὴς χλωμιάζοντας, ἔφερε τὸ χέρι του μπρὸς στὰ μάτια του, σὰν νὰ ἤθελε νὰ διώξη κάποια τρομαχτικὴ ὀπτασία.

—Λέγε μου, τί ξέρεις; τὸν ρώτησε ὁ Μαῦρος Ἀετός.

—Ἄκου, ἀφέντη. Πρὸ ἑνὸς τετάρτου διέσχιζα τὸ κεντρικὸ σταυροδρόμι, ὅταν ἔξαφνα εἶδα μαζεμένο καταγῆς κοντὰ στὸν τοῖχο ἕναν ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους μας... Ἡ ὄψι του σοῦ προκαλοῦσε τὸ φόβο... Τὸ χρῶμα του ἦταν πράσινο, τὰ χείλη του μελανιασμένα, τὰ μάτια του ἀναποδογυρισμένα μέσα στὶς κόγχες τους. Ἦταν ὁ γέρο-Μομφερράτο... Τὸν ξέρετε, ἀρχηγέ;

—Ναί, ἐξακολούθησε...

—Τὸν πλησίασα, μὲ τὴν πρόθεσι νὰ τὸν βοηθήσω, γιατὶ φαινόταν πολὺ ἄρρωστος... Εἶδα τότε ὅτι ἀπὸ τὸ στόμα του κυλοῦσε αἷμα, ποὺ σκόρπιζε γύρω μιὰ φριχτὴ μυρωδιά.

»—Μὴ μὲ πλησιάζεις, δυστυχισμένε! τραύλισε. Ἀπομακρύνσου καλύτερα... Δὲν βλέπεις ὅτι εἶμαι πανουκλιασμένος;

»Μόλις εἶπε τὰ λόγια αὐτά, ἕνα κῦμα αἵματος ξέφυγε ἀπὸ τὰ σφιγμένα του χείλη... Ἔπειτα ἄλλο... κι' ἄλλο... Ὤ! ἡ ἀγωνία του δὲν ἦταν μεγάλη... Ἕνας ὑπέρτατος σπασμὸς τὸν ἔκανε ν' ἀναπηδήση κι' ὅταν ξανάπεσε κάτω, ἦταν νεκρός...

»Δὲν εἶχε ἀκόμα ξεψυχήσει ὁ Μονφερράτο, ὅταν ἔξαφνα ἦχος βημάτων κλονιζομένων ποὺ σκόνταφταν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, μ' ἔκανε νὰ σηκώσω τὸ κεφάλι... Εἶδα τότε νὰ ξεπροβάλη ἀπὸ ἕνα διάδρομο ὁ Πακότα... Τὸν ξέρετε τὸν Πακότα τὸν Καμπούρη, ἀφέντη... Τὸ πρόσωπό του ἦταν παραμορφωμένο φοιχτά, ὅπως καὶ τοῦ Μομφερράτο κι' ἀπὸ τὰ χείλη του κυλοῦσε μαῦρο αἷμα... Μόλις μὲ εἶδε, φώναξε:

»—Φρόντισε νὰ σωθῆς! Φρόντισε νὰ σωθῆς! Ἔχω πανούκλα... Θὰ σκάσω!

»Ἔπειτα, βλέποντας τὸ πτῶμα τοῦ Μομφερράτο, ἐπρόσθεσε:

»—Ὑπάρχει κιόλας ἕνα θῦμα;.. Ἕνα κι' ἕνα, κάνουν δύο!.. Ποιὸς θὰ εἶνε ὁ τρίτος;»

Καὶ σχεδὸν τὴν ἴδια στιγμή, σωριάστηκε ἐπάνω στὸ νεκρό. Ἔπειτα δὲ ἀπὸ μιὰ σύντομη ἀγωνία, ξεψύχησε. Ἄρχισα νὰ ζητῶ βοήθεια... Κι' ὅταν ἦρθαν μερικοὶ σύντροφοί μου καὶ τοὺς ἐξήγησα τί συμβαίνει, ἔτρεξα νὰ σᾶς εἰδοποιήσω... Κυττᾶχτε! Ὑπάρχουν κηλίδες αἵματος στὰ σανδάλιά μου...

—Θὰ ἔκανες καλύτερα νὰ μοῦ ὁμολογήσης, τοῦ εἶπε ἄγρια ὁ Μαῦρος Ἀετός, ὅτι φοβόσουν νὰ μείνης κοντὰ στὰ δυὸ πτώματα καὶ γι' αὐτὸ ἔτρεξες νὰ μὲ εἰδοποιήσης... Τὸ καλύτερο ποὺ εἶχες νὰ κάνης, θὰ ἦταν νὰ ρίξης μέσα στὸ χείμαρρο τοῦ θειαφιοῦ τὰ δυὸ πτώματα... Μ' ἀκοῦς, δειλέ;

—Ὤ! ἀφέντη! τραύλισε ὁ ληστής, καρφώνοντας τὰ φοβισμένα μάτια του στὰ πιστόλια, ποὺ ἐξεῖχαν ἀπὸ τὴ ζώνη τοῦ ἀρχηγοῦ του.

—Ἔτσι, ἐξ αἰτίας σου, τὰ μικρόβια τῆς πανούκλας θὰ ἁπλωθοῦν ἐδῶ μέσα, σκορπίζοντας παντοῦ τὸ θάνατο... Ἀκολούθησέ με!.. Ἐσύ... Ἐσὺ θὰ ρίξης τώρα στὸ χείμαρρο τὰ δυὸ πτώματα... Ἔλα!

Καὶ ὁ Μαῦρος Ἀετὸς διευθύνθηκε πρὸς τὴν πόρτα. Μὰ ὅταν ἔφτασε στὴν πόρτα, ξαφνιασμένος ποὺ δὲν ἄκουγε τὰ βήματα τοῦ ληστοῦ πίσω του, γύρισε τὸ κεφάλι του πίσω, ἐνῶ τὰ βλέμματά του πετοῦσαν ἀστραπές...

— Καταραμένε! οὔρλιαξε. Δὲν μ' ἄκουσες λοιπόν;

Ὁ ληστὴς εἶχε ἀπομείνει στὴ μέση τοῦ σπηλαίου. Μὲ τὸ σῶμα του τεντωμένο, ἀνατρίχιαζε, μὲ τὰ δόντια σφιγμένα... Τὸ πρόσωπό του ἔπαιρνε σιγὰ-σιγὰ μολυβένια χρώματα... Ἡ κόρες τῶν ματιῶν του εἶχαν πεταχτῆ ἔξω ἀπὸ τρόμο καὶ πόνο. Κάθε τόσο, ἔφερνε τὰ χέρια του στὸ στῆθος του καὶ φαινόταν σὰν νἄθελε νὰ τὸ ξεσκίση... Νόμιζε κανεὶς ὅτι ἕνας τρομερὸς πόνος τοῦ ἀφάνιζε τὰ σπλάχνα...

Ὁ Μαῦρος Ἀετὸς τὸν κύτταξε μερικὲς στιγμὲς καὶ κούνησε τὸ κεφάλι του.

—Κι' αὐτός! ψιθύρισε. Μὰ τὸ Σατανᾶ, δὲν περίμενα νὰ τὸν προσβάλη τόσο γρήγορα ἡ πανούκλα.

Ξαναγύρισε πίσω του καὶ χτύπησε στὸν ὦμο του τὸ ληστή, ποὺ κλονιζόταν, ἕτοιμος νὰ πέση κάτω.

—Ὄχι ἐδῶ! τοῦ εἶπε ψυχρά. Πήγαινε ἂν ἔχεις ἀκόμα δυνάμεις! Πήγαινε νὰ πεθάνης ἀλλοῦ!..

Μὰ ἕνα κῦμα μαύρου αἵματος ξέφυγε ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ πανωλοβλήτου. Ὡστόσο, ὑποταχτικά, προσπάθησε νὰ κάνη ἕνα βῆμα. Μὰ μόλις ἐκινήθηκε, σωριάστηκε κάτω γονατιστός. Ἔβγαλε ἕνα φριχτὸ ρόγχο καὶ συγχρόνως τὸ αἷμα — ποτάμι πειά — ἄρχισε νὰ ξεπετιέται ἀπὸ τὰ χείλη του.

Τὸ αἷμα αὐτὸ ξεχύθηκε μὲ τόση ὁρμή, ὥστε πῆγε κι' ἁπλώθηκε στὸ κρεββάτι τῆς Γουλιελμίνας. Ἡ μικρούλα, τρελλὴ ἀπὸ τρόμο, ἔβγαλε ἕνα

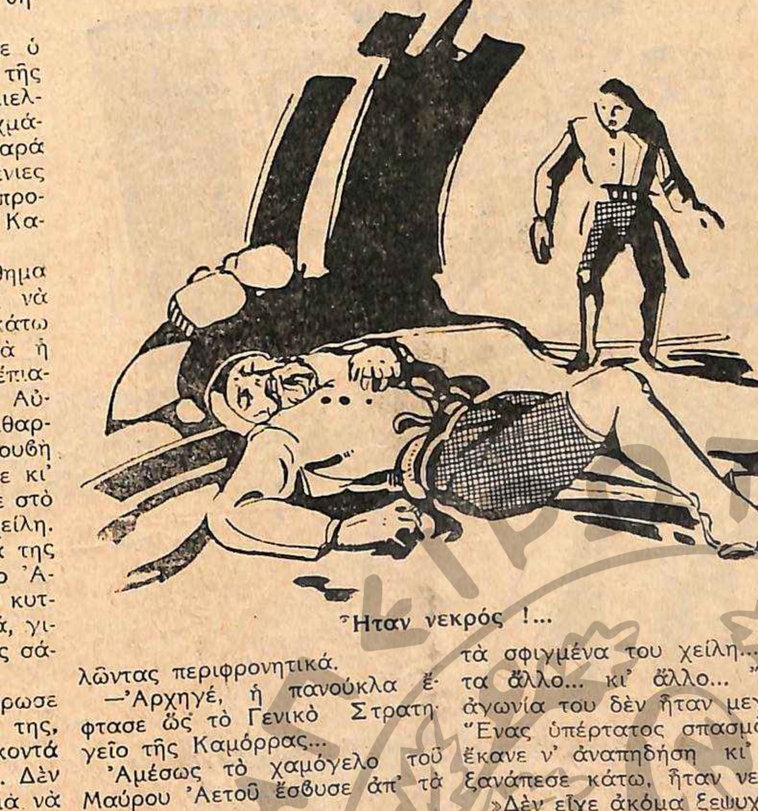

Ἦταν νεκρός !...

οὔρλιασμα ἀπερίγραπτης φρίκης καί, ξεφεύγοντας ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Μάρθας, ἡ ὁποία προσπαθοῦσε νὰ τὴ συγκρατήση, πήδηξε καταγῆς κι' ἔτρεξε καὶ μαζεύτηκε σὲ μιὰ σκοτεινὴ γωνιὰ τοῦ σπηλαίου.

Ἡ Μάρθα ὥρμησε πρὸς αὐτήν...

Ὁ ληστὴς εἶχε κυριευθῆ τώρα ἀπὸ ἕνα ἀσυγκράτητο λέξυγκα, ξαπλωμένος φαρδὺς-πλατὺς καταγῆς... Καὶ τὸ αἷμα ξεχυνόταν διαρκῶς ἀπὸ τὰ χείλη του...

Σπασμοὶ τὸν ἔπιασαν ἔξαφνα καὶ τέλος τεντώθηκε ὑπέρμετρα κι' ἀπόμεινε νεκρός.

—Κατάρα, μουρμούρισε ὁ ἀρχηγὸς τῆς Καμόρρας, ὁ ὁποῖος εἶχε παρακολουθήσει ἀπαθὴς αὐτὴ τὴ φριχτὴ ἀγωνία. Τί τρομερὴ δύναμι ἔχει αὐτὴ ἡ πανούκλα, γιὰ νὰ σκοτώνη μέσα σὲ λίγες στιγμὲς ἕναν ἄνθρωπο ὑγιέστατο!

Ἡ Μάρθα ἐντωμεταξὺ εἶχε κατορθώσει νὰ πάρη τὴ Γουλιελμίνα μέσα στὴν ἀγκαλιά της.

—Μετάφερε αὐτὸ τὸ παιδὶ μέσα στὴν κάμαρή μου ἢ στὴν κάμαρη τοῦ Μαρτίνι! τὴν πρόσταξε ὁ Μαῦρος Ἀετός. Πήγαινε... Καὶ στεῖλε μου ἐδῶ ὅσους ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους μου συναντήσεις στὸ δρόμο σου, ἐκτὸς ἂν ἔχουν φύγει ὅλοι...

Ἡ Μάρθα μὲ τὴν Γουλιελμίνα στὴν ἀγκαλιά της, ἀπομακρύνθηκε ἀμέσως... Ἔπειτ' ἀπὸ δυὸ λεπτά, πέντ'-ἔξη λησταὶ παρουσιαζόντουσαν στὴν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου.

—Πάρτε αὐτὸ ἀπὸ δῶ! τοὺς πρόσταξε ὁ ἀρχηγὸς τῆς Καμόρρας, δείχνοντάς τους τὸ πτῶμα. Καὶ πηγαίνετε νὰ τὸ ρίξετε στὸ χείμαρρο τοῦ θειαφιοῦ, ἀπὸ τὴν καταπακτὴ ποὺ ξέρετε! Ἔπειτα θὰ κάψετε ὅ,τι βρίσκεται ἐδῶ μέσα... Ἡ φωτιὰ τὰ καθαρίζει ὅλα... Καταλάβατε;

Μὰ στάθηκε ἔξαφνα κυριευμένος ἀπὸ μι' ἀνέκφραστη κατάπληξι, πιὸ δυνατὴ ἀπὸ τὴ συνηθισμένη του ἀπάθεια. Κανένας ἀπὸ τοὺς ληστὰς δὲν εἶχε κινηθῆ. Γιὰ πρώτη φορά, δὲν ἔσπευδαν νὰ ἐκτελέσουν ἀμέσως τὴ διαταγή του. Μιὰ διαβολικὴ λύσσα φλόγισε τὰ μάτια του. Ἔφερε καὶ τὰ δυό του χέρια στὰ πιστόλια του.

—Κατάρα καὶ κόλασι! μούγκρισε μὲ λύσσα. Μ' ἀκούσατε;

Μὰ καὶ πάλι οἱ λησταὶ δὲν ἔκαναν οὔτε μιὰ κίνησι. Τὰ βλέμματά τους καρφωμένα στὸ ματωμένο πτῶμα τοῦ νεκροῦ, δὲν μποροῦσαν νὰ ξεκολλήσουν ἀπ' αὐτό.

—Ὤ! μούγκρισε πάλι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Καμόρρας, τρίζοντας τὰ δόντια του. Θὰ μοῦ πληρώσετε ἀκριβὰ τοὺς δισταγμούς σας!... Ἄνανδροι!...

Τράβηξε τὰ δυὸ πιστόλια του καὶ σημάδεψε τοὺς ληστὰς μέσ' στὸ σωρό. Ἑτοιμαζόταν νὰ πιέση τὶς σκανδάλες, ὅταν ἔξαφνα συγκρατήθηκε.

—Κι' ἂν τοὺς σκοτώσω ὅλους, σκέφτηκε, τί ἔχω νὰ κερδίσω;.. Μήπως μ' αὐτὸ θὰ τοὺς κάνω νὰ ὑπακούσουν;.. Τὸ φάντασμα τοῦ φόβου, τοὺς ἔχει τρομοκρατήσει... Εἶνε καλύτερα νὰ δώσω ἕνα μάθημα θάρρους σ' αὐτοὺς τοὺς δειλούς!

Καὶ ξαναβάζοντας τὰ πιστόλια του στὴ θέσι τους, ἐπρόσθεσε μὲ δυνατὴ φωνή:

—Εἶστε ἄνανδροι, σὰν γυναῖκες... Κυττάχτε, δειλοί!.. Αὐτὸ ἂς σᾶς μάθει ὅτι δὲν πεθαίνουν ἀπὸ τὴν πανούκλα, παρὰ μόνο ὅσοι τὴ φοβοῦνται...

Ἔσκυψε, ἅρπαξε ἀπ' τὸ ματωμένο του μπράτσο τὸ πτῶμα, τὸ τράβηξε ὡς τὴν πόρτα καὶ τὸ πέταξε ἀνάμεσα στοὺς ληστάς. Ἕνας ψίθυρος θαυμασμοῦ καὶ ντροπῆς ξέφυγε ἀπ' τὰ χείλη τους.

Τὸ παράδειγμά του ἔφτασε γιὰ νὰ τοὺς ξαναδώση τὸ θάρρος τους, κι' ὅλοι μαζὺ ἔπιασαν τὸ πτῶμα.

—Ἀρχηγέ, ἔχω μιὰ τρομερὴ εἴδησι νὰ σοῦ ἀναγγείλω...

—Μέσ' στὸ χείμαρρο!.. Ἀπὸ τὴν καταπακτή!... Γρήγορα!... τοὺς πρόσταξε ὁ Μαῦρος Ἀετός. Ἔπειτα θὰ κάνετε τὸ ἴδιο γιὰ τὰ πτώματα τοῦ Μομφερράτο καὶ τοῦ Πακότα. Κατόπιν θὰ πᾶτε νὰ πλυθῆτε στὸν ἀσβέστη...

Ὅταν οἱ λησταὶ ἔφυγαν, ὁ Μαῦρος Ἀετὸς μάζεψε ἐπάνω στὸ κρεββάτι τῆς Γουλιελμίνας ὅλα τὰ ἔπιπλα, ὅλα τὰ ροῦχα, ὅλα τὰ ἀντικείμενα, ποὺ βρισκόντουσαν μέσα στὸ σπήλαιο. Καί, ἀφοῦ ἄνοιξε τὸ μοναδικὸ φεγγίτη ποὺ τὸ φώτιζε, τοὺς ἔβαλε φωτιά. Μόλις ἡ πρώτη φλόγα ὑψώθηκε, ἅπλωσε πρὸς αὐτὴ στωϊκὰ τὸ χέρι του ποὺ ἦταν μαῦρο ἀπ' τὸ αἷμα τοῦ νεκροῦ.

—Ἡ φωτιὰ τὰ καθαρίζει ὅλα! μουρμούρισε, σφίγγοντας τὰ δόντια του ἀπὸ τὸν πόνο ποὺ ἔνοιωθε. Αὔριο, θὰ βάλω μερικὰ ἐπιθέματα κι' ὅλα τὰ ἐγκαύματα θἄχουν περάσει...

Ἄ! Ἦταν τρομερὸ τὸ θάρρος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Καμόρρας... Ἔπειτ' ἀπὸ μερικὲς στιγμές, μὲ τὴν παλάμη του καὶ τὰ δάχτυλα καψαλισμένα, ἔφευγε ἀπὸ τὸ σπήλαιο, ἐνῶ ἡ φωτιὰ ἔκαιγε τὰ πάντα πίσω του.

.. ..

Τὸ ἴδιο βράδυ, ἡ Μάρθα ἡ Ταπεινὴ ὁδηγοῦσε καὶ πάλι τὴ Γουλιελμίνα στὸ σπήλαιο. Οἱ λησταὶ τὸ εἶχαν καθαρίσει κι' εἶχαν ἀντικαταστήσει τὰ καμένα του ἔπιπλα μὲ ἄλλα.

Γιὰ νὰ καθησυχάση τοὺς φόβους τῆς μικρούλας, ἡ Μάρθα πῆγε καὶ κάθησε κοντά της καὶ ἄρχισε νὰ τὴ χαϊδεύη ὑποκριτικά.

Ἔτσι ἡ Γουλιελμίνα γαλήνεψε κάπως καί, σηκώνοντας τὸ κεφαλάκι της, ἔρριξε μιὰ ματιὰ γύρω της.

—Ἄ! τραύλισε. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔβγαζε αἷμα, δὲν εἶνε πειὰ ἐδῶ;.. Τί τὸν ἔκαναν, κυρία... Πέθανε ἴσως...

Ἡ Βουβὴ ἀπάντησε μὲ μιὰ ἀόριστη κίνησι:

—Μά, πέστε μου, κυρία, μήπως πρόκειται νὰ πεθάνουμε ὅλοι;.. Ἡ Μαμᾶ;.. Ἡ γιαγιά;.. Ὁ πατέρας;.. Ὁ παπποῦς;.. Ἐσεῖς;.. Ἐγώ;..

Μόλις ἡ Μάρθα ἄκουσε τὴν ἐρώτησι αὐτή, τὰ μάτια της πῆραν μιὰ τέτοια τρομερὴ λάμψι, ὥστε ἡ Γουλιελμίνα τραβήχτηκε πίσω, σὰν νὰ εἶχε διαβάσει σ' αὐτὰ τὴν ἀδυσώπητη ἀπόφασι τῆς Εἱμαρμένης της.

Μὰ σχεδὸν ἀμέσως τὰ μάτια τῆς Βουβῆς, ξαναπῆραν τὴν προηγουμένη ὑποκριτική τους γλυκύτητα.

—Ὤ! κυρία! τραύλισε ἡ Γουλιελμίνα μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἐλαφρά, μὲ κυττάξατε μ' ἕνα τέτοιο τρομερὸ τρόπο, ὥστε νόμισα πὼς ἐσεῖς θέλετε νὰ μὲ κάνετε νὰ πεθάνω...

Εἶχε νυχτώσει πειά... Κι' ἡ Γουλιελμίνα, ἀφοῦ φλυάρησε ἀρκετὴ ὥρα ἀκόμα, ἀποκοιμήθηκε. Μὲ προφυλάξεις, γιὰ νὰ μὴν τὴν ξυπνήση, ἡ Μάρθα τὴν ἔγδυσε καὶ τὴν ξάπλωσε. Ἔπειτα πλάγιασε κι' ἡ ἴδια στὴ δική της ἀχυροστρωμνή.

Ἀφοῦ στριφογύρισε ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα, ζητῶντας στὸ βάθος τοῦ γονίμου σὲ ἀτιμίες μυαλοῦ της, σκοτεινὲς μηχανορραφίες γιὰ νὰ βασανίση τὴν τελευταία ἀπόγονο τῆς ράτσας τῶν Κυπριάνι, αὐτῆς τῆς ράτσας, ἐναντίον τῆς ὁποίας εἶχε ὁρκιστεῖ θανάσιμο μῖσος—αὐτή, τὴν ὁποία ἀποκαλοῦμε ἐδῶ Μάρθα, ἀποκοιμήθηκε...

Πόση ὥρα κοιμόταν ἔτσι;.. Ἔξαφνα, ἕνας στεναγμὸς τὴν ἔκανε νὰ ξυπνήση... Ἀνορθώθηκε στὸ στρῶμα της καί, στὴ λάμψι τοῦ λυχναριοῦ, εἶδε τὴ Γουλιελμίνα ἀνορθωμένη ἐπάνω στὸ κρεββάτι της, νὰ σφίγγη τὰ χέρια της ἐπάνω στὸ στῆθος της.

—Ὤ! κυρία! τραύλισε, μὲ φωνὴ τσακισμένη, ὅταν εἶδε τὴ Μάρθα νὰ τὴν κυττάη ἀνήσυχη. Ἂν ξέρατε πόσο πονάω ἐδῶ μέσα!.. Τὸ στῆθος μου καίγεται!.. Μοῦ φαίνεται, κάθε φορὰ ποὺ ἀναπνέω, πὼς τὰ σπλάχνα μου ξεσκίζονται... Καὶ τὸ μέτωπό μου εἶνε βαρύ... τόσο βαρύ, ὥστε δὲν μπορῶ πειὰ νὰ τὸ σηκώσω...

Ἡ Μάρθα, μ' ἕνα πήδημα, πετάχτηκε ἐπάνω κι' ἔτρεξε κοντὰ στὴ μικρούλα αἰχμάλωτη... Ἔσκυψε πάνω ἀπ' τὸ κεφαλάκι της... Μὰ ἀμέσως τραβήχτηκε πίσω...Μιὰ φριχτὴ σκέψις πέρασε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπὸ τὸ μυαλό της...Ἡ Γουλιελμίνα ἐξακολουθοῦσε ἐντωμεταξὺ ν' ἀναστενάζη ὁλοένα καὶ πιὸ παραπονετικά... Ξαφνιασμένη, ποὺ ἡ «μεγάλη της φίλη» δὲν πήγαινε νὰ γλυκάνη τὸν πόνο της μὲ τὰ χάδια της, ἅπλωσε πρὸς αὐτὴν τὰ τρεμάμενα χέρια της. Μὰ παρ' ὅλες τὶς ἄφωνες ἱκεσίες της, ἡ **Βουβὴ** δὲν πλησίαζε... Ἕνας φριχτὸς τρόμος τὴν κρατοῦσε καρφωμένη στὴ μέση τοῦ σπηλαίου.

—Κυρία!.. Κυρία!.. ἐπανελάμβανε ἡ φτωχὴ μικρούλα. Πονάω! Πονάω... Ὤ! πόσο πονάω!... Ἐλᾶτε κοντά μου... Ἐδῶ κοντά μου, κυρία!

Ἡ Μάρθα ὅμως φαινόταν νὰ μὴ τὴν ἀκούη... Τότε ἡ Γουλιελμίνα ξεφώνισε σπαραχτικά:

—Μαμᾶ!.. Γιαγιά!.. Ἔλα!.. Ἡ Γουλιελμίνα σου θὰ πεθάνη!.. Μαμᾶ!.. Γιαγιά!..

Ἔξαφνα, τὸ κεφάλι της ἔγειρε πρὸς τὰ πίσω, παρασύροντας τὸ σῶμα της κι' ἡ μικρούλα μάρτυς ξανάπεσε βαρειὰ στὴν ἀχυροστρωμνή της...

Χωρὶς νὰ κάνη οὔτε βῆμα, ἡ Βουβὴ ἅρπαξε τὸν πυρσὸ καὶ τὸν σήκωσε. Κάτω ἀπ' τὸ φῶς του διέκρινε καθαρὰ τὰ πελιδνὰ χείλη τῆς μικρούλας, ποὺ εἶχαν πορφυρωθῆ ἀπὸ ἕνα τριανταφυλλένιο ἀφρό... Ἔβγαλε ἕνα ξεφωνητὸ κι' ἔπειτα, πετῶντας κάτω τὸν πυρσό, ὥρμησε πρὸς τὴν πόρτα, σὰν νἄθελε νὰ φύγη...

Ὅταν ἔμεινε μόνη μέσα στὸ πένθιμο σκοτάδι, ἡ Γουλιελμίνα, κυριευμένη ἀπὸ ἕνα τρελλὸ τρόμο, ρίχτηκε καταγῆς κι' ἄρχισε νὰ σέρνεται...

Ἔπειτ' ἀπὸ πέντε λεπτά, βήματα γοργὰ ἀκούστηκαν στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σπηλαίου... Ἕνα τσακμάκι ἔλαμψε καὶ ὁ πυρσὸς ἄναψε πάλι... Ὁ Μαῦρος Ἀετὸς ἦταν ἐκεῖ, μὲ τὸ χέρι του δεμένο μὲ ἐπιδέσμους...

Ἡ Μάρθα εἶχε σταθῆ μπρὸς στὴν πόρτα...

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Καμόρρας εἶδε τὴ Γουλιελμίνα σωριασμένη κάτω.

—Μάρθα, εἶπε, μετάφερε αὐτὸ τὸ φτωχὸ πλᾶσμα στὸ κρεββάτι του...

Ἡ Μάρθα ἔκανε ἕνα βῆμα... ἔπειτα δυό...

Ἐδίσταζε...

—Ὥστε καὶ σύ, μούγκρισε ὁ Μαῦρος Ἀετός, ὥστε κι' ἐσὺ φοβᾶσαι τὴν πανούκλα; Ὥστε ἐνδιαφέρεσαι τόσο γιὰ τὴν ἀθλία ζωή σου; Περίεργο!...

Καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὴ Γουλιελμίνα, τὴν ἔπιασε τρυφερὰ μὲ τὸ ἁβρό του χέρι καὶ τὴ μετέφερε στὴν ἀχυροστρωμνή της. Ἔπειτα, πῆρε τὸ λυχνάρι καὶ πλησίασε τὴ φτωχὴ μάρτυρα... Μόλις τὴν κύτταξε, φώναξε μὲ ὀργή:

—Ἄ! δὲν θὰ τὴ σώσης αὐτὴ τὴ φορά, Μάρθα... Ἡ πανούκλα τὴν ἅρπαξε στὰ νύχια της... Μὰ σὲ διατάσσω νὰ μείνης ἐδῶ, μ' ἀκοῦς; Ἂν μάθω ὅτι ἐγκατέλειψες τὴ θέσι σου, μὰ τὸ διάβολο, θὰ σὲ σκοτώσω σὰν σκύλα!..

Καὶ βγῆκε ἔξω, βλαστημῶντας...

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Η ΣΚΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΦΙΕΡΑΣ

I

ΩΡΕΣ ΦΥΛΑΚΗΣ

Μὰ τί εἶχε ἀπογίνει ἐντωμεταξὺ ἡ ἀγγελικὴ Μινιὸν κι' ἡ θεία Ἑλένα, ποὺ τόσο σκληρὰ τὶς εἶχαν χωρίσει ἀπὸ τὴ λατρευτή τους Γουλιελμίνα;

Ἂς ξαναρχίσουμε τὴ διήγησί μας ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Μαῦρος Ἀετὸς διέταξε τοὺς ληστὰς ποὺ φύλαγαν τὶς δυὸ γυναῖκες: «Καὶ τώρα ὁδηγῆστε τὶς δυὸ σινιορῖτες στὸ μέρος ποὺ σᾶς εἶπα».

Ἀμέσως ἡ πόρτα τοῦ ὑπογείου ἄνοιξε κι' ἡ δυὸ ἄτυχες αἰχμάλωτες, συνοδευόμενες ἀπὸ τοὺς δεσμοφύλακές τους, ἄρχισαν νὰ προχωροῦν μέσα στὸ δαίδαλο τῶν μυστηριωδῶν διαδρόμων, ὅπου ἡ Καμόρρα εἶχε ἐγκαταστήσει τὸ Γενικὸ Στρατηγεῖο της.

—Κουράγιο, Σπεράτα! ἔλεγε κάθε τόσο ἡ Ἑλένα, μὲ φωνὴ λαχανιασμένη, στὸ αὐτὶ τῆς κόρης της. Κουράγιο, παιδί μου!... Ὁ μαρκήσιος Τζοβάννι, ὁ πατέρας σου, δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλείψη.

—Ἄ! τραύλιζε ἡ εὐαίσθητη σύζυγος τοῦ ἱππότου Μάϊστερ. Ἄ! Γουλιέλμε μου, γιατὶ ἡ ἀδυσώπητη μοῖρα σ' ἔστειλε τόσο μακρυὰ ἀπὸ μένα;

Ἡ μαρκησία Ἑλένα τὴν ἀγκάλιασε τότε μὲ περιπάθεια.

—Ἔλα, Σπεράτα μου, τῆς εἶπε. Στηρίξου στὸ μπράτσο μου... Ἡ μητέρα σου εἶνε δυνατὴ ἀκόμα!... Στηρίξου, παιδί μου... Ἴσως νὰ μὴ μᾶς χωρίσουν!..

Ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ἡ Μινιὸν ἀναστέναξε πιὸ πονεμένα ἀκόμα. Ἦταν ἀλήθεια, Θεέ μου... Δὲν τὸ εἶχε σκεφτεῖ ἀκόμα αὐτό... Εἶχε ἀκόμα τὴ μητέρα της κοντά της... Μὰ θὰ τὴν εἶχε τάχα σὲ λίγο;.. Στάθηκε ἔξαλλη καὶ φώναξε:

—Ὤ! μητέρα!... Μητέρα!... Μακρυὰ ἀπὸ σένα θὰ πεθάνω!...

Οἱ λησταὶ ἄκουσαν αὐτὴ τὴ σπαραχτικὴ κραυγή. Χωρὶς ἄλλο, ὁ οἶκτος πλημμύρισε τὶς ψυχές τους, γιατὶ δὲν ἐπενέβησαν γιὰ νὰ χωρίσουν τὶς δυὸ γυναῖκες... Περίμεναν ν' ἀποχωριστοῦν μόνες τους γιὰ νὰ συνεχίσουν τὸ δρόμο τους...

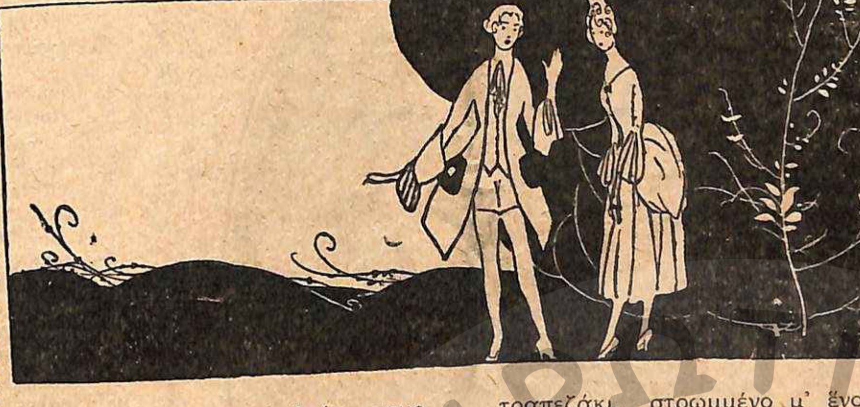

Ἡ αἰχμάλωτες κι' ἡ ἀκολουθία τους διέσχισαν κι' ἄλλους διαδρόμους, τοὺς ἴδιους ποὺ ἡ Μάρθα κι' ἡ Γουλιελμίνα εἶχαν ἀκολουθήσει προηγουμένως. Ὅπως κι' αὐτές, ἔφτασαν στὴν ἄκρη τοῦ διαδρόμου, ἐκεῖ ποὺ ἄνοιγαν πολλὲς πόρτες. Οἱ λησταὶ ἄνοιξαν μιὰ ἀπ' αὐτὲς κι' ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς εἶπε, ὑποκλινόμενος:

—Ἐδῶ μέσα θὰ εἶνε τώρα ἡ κατοικία σας...

Κι' ἔδειξε τὸ ἐσωτερικὸ ἑνὸς σπηλαίου ἀρκετὰ εὐρύχωρου, φωτισμένου ἀπὸ τέσσερα καντηλέρια.

Ἡ μαρκησία Ἑλένα κι' ἡ Μινιὸν ἔκαναν μερικὰ βήματα.

—Σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ ἀρχηγοῦ μας, ἐξακολούθησε ὁ ληστὴς ποὺ εἶχε μιλήσει προηγουμένως, θὰ σᾶς στείλω τὴν γκουβερνάντα σας. Σὲ λίγες στιγμὲς θὰ βρίσκεται κοντά σας. Σᾶς λέω ἐπίσης ὅτι καὶ ἡ παραμικρότερες ἐπιθυμίες σας θὰ πραγματοποιοῦνται ἀμέσως... Αὐτὰ μὲ διέταξε νὰ σᾶς πῶ ὁ ἀρχηγός μου..

—Ἡ παραμικρότερες ἐπιθυμίες μας! ἀπάντησε ἡ Μινιὸν μὲ μιὰ ἔκφρασι πικρή. Δὲν ἔχουμε, παρὰ μιὰ μόνο: νὰ μᾶς ξαναδώσετε τὸν μικρὸ ἄγγελο, ἀπ' τὸν ὁποῖο μᾶς χωρίσατε...

Ὁ ληστὴς κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ ἀπάντησε:

—Ὅλα, κυρία μου, μποροῦμε νὰ σᾶς τὰ δώσουμε, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ καὶ τὴν ἐλευθερία σας...

Ἔπειτα, ὑποκλινόμενος πάλι, ἐξαφανίστηκε... Ἡ δυὸ γυναῖκες ἄκουσαν τὴν πόρτα τοῦ σπηλαίου νὰ κλείνη πίσω τους μ' ἕνα τρομερὸ πάταγο ἁλυσσίδων καὶ κλειδιῶν... Ἐπὶ μερικὲς στιγμὲς ἀπόμειναν ἀκίνητες, πάντοτε ἀγκαλιασμένες, ρίχνοντας γύρω τους φοβισμένα βλέμματα.

Ἔξαφνα, ἡ μαρκησία Ἑλένα ἔνοιωσε ἀπάνω στὸν ὦμο της τὸ κεφάλι τῆς κόρης της νὰ βαραίνη σιγὰ-σιγά... κι' ἀπότομα τὰ πόδια τῆς Μινιὸν κλονίστηκαν... Ἂν δὲν τὴν συγκρατοῦσε ἡ μητέρα της, τὸ βασανισμένο της κορμὶ θὰ σωριαζόταν κάτω...

Νοιώθοντας τὶς δυνάμεις της δεκαπλασιασμένες ἀπὸ τὴν ἀγωνία, ἅρπαξε τὴν ἀναίσθητη Σπεράτα, καὶ πλησίασε σ' ἕνα κρεββάτι, ἀπάνω στὸ ὁποῖο τὴν ξάπλωσε μὲ χίλιες προφυλάξεις... Ἔπειτα, ρίχνοντας μιὰ ματιὰ γύρω της, εἶδε ἕνα τραπεζάκι, στρωμμένο μ' ἕνα πάλλευκο σκέπασμα, ἐπάνω στὸ ὁποῖο βρισκόντουσαν πολυτελῆ ἀσπρόρρουχα, δοχεῖα καὶ φιαλίδια τουαλέττας ὑπέροχα. Ἔτρεξε πρὸς αὐτό, ἅρπαξε μιὰ πετσέτα, τὴν βούτηξε μέσα σὲ κρύο νερὸ καί, ξαναγυρίζοντας κοντὰ στὴ Μινιόν, ἄρχισε νὰ τῆς μουσκεύη τοὺς κροτάφους καὶ τὸ μέτωπο.

Ἡ Μινιὸν εἶχε ἀρχίσει πειὰ νὰ συνέρχεται, ὅταν ἡ πόρτα τοῦ ὑπογείου ἄνοιξε πάλι καὶ ἡ γκουβερνάντα τους, συνοδευομένη ἀπὸ ἕνα ληστή, παρουσιάστηκε... Ὁ ληστὴς ἀποσύρθηκε ἀμέσως χαιρετῶντας. Ξαναβλέποντας τὶς κυρίες της, ἀπὸ τὶς ὁποῖες τὴν εἶχαν χωρίσει, ἡ φτωχὴ γυναῖκα ὥρμησε πρὸς αὐτὲς μὲ μιὰ εἰλικρινῆ χαρά.

—Ὤ! ἀγαπημένες μου σινιορῖτες, σᾶς ξαναβρίσκω ἐπὶ τέλους! φώναξε, φιλῶντας τὰ χέρια τῶν δυὸ αἰχμαλώτων. Δὲν ἔζουσα πειὰ ἀπὸ τὴν ἀγωνία μου... Φοβόμουν μήπως σᾶς εἶχε συμβεῖ καμμιὰ δυστυχία!... Δόξα σοι ὁ Θεός... Σᾶς ξαναβρίσκω...

Μά, σταματῶντας ἔξαφνα, καὶ κυττάζοντας μὲ ἀγωνία τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ὑπογείου, φώναξε μὲ φωνὴ πνιγμένη:

—Μὰ ποῦ εἶνε λοιπὸν ἡ σινιορίτα Γουλιελμίνα;

Ἡ Ἑλένα ἔκανε μιὰ προσπάθεια τρομερή, γιὰ νὰ συγκρατήση τὸ λυγμὸ ποὺ φούσκωνε τὸ στῆθος της καὶ ὕψωσε τὰ βλέμματά της πρὸς τὸν οὐρανό:

—Ὁ Θεὸς τὸ ξέρει! ἀπάντησε σιγά, ὥστε νὰ τὴν ἀκούση μόνο ἡ γκουβερνάντα.

Ἕνα κῦμα δακρύων ξεχύθηκε ἀμέσως ἀπὸ τὰ μάτια τῆς τελευταίας... Μὰ ἕνα βλέμμα ἱκετευτικὸ τῆς Ἑλένας, σταμάτησε τὰ δάκρυα αὐτά. Ἡ γκουβερνάντα κατάλαβε ὅτι τὰ δάκρυά της θὰ γινόντουσαν ἀφορμὴ νὰ προκαλέσουν μιὰ νέα κρίσι ἀπελπισίας τῆς Μινιόν... Καταπνίγοντας τὸν πόνο της, πῆρε ὕφος σχεδὸν πρόσχαρο καὶ γιὰ νὰ διασκεδάση τὸν σπαραγμὸ τῶν κυρίων της, ἄρχισε νὰ φλυαρῆ:

— Φαντασθῆτε, σινιορῖτες, τοὺς ἔλεγε, ὅτι οἱ λησταὶ ἔδειξαν ἀπέναντί μου ἐξαιρετικὴ εὐγένεια... Ἔχω τὴν ἀπόλυτη πεποίθησι ὅτι δὲν θὰ μᾶς κάνουν κανένα κακό... Θὰ σᾶς ἀποδώσουν τὴν ἐλευθερία, μόλις λάβουν τὰ λύτρα ποὺ θὰ ὁρίσουν.

Καὶ πέφτοντας γονατιστὴ μπρὸς στὸ κρεββάτι, στὸ ὁποῖο κοίτοταν ἡ Μινιόν, ἐξακολούθησε, πλημμυρίζοντας τὰ κοντυλένια δάχτυλά της μὲ φιλάκια γεμάτα σεβασμό:

— Κάμετε κουράγιο, εὐγενικιὰ σινιόρα. Ἔχω τὴ σταθερὴ ἐλπίδα ὅτι σὲ μιὰ βδομάδα ἡ καρδιά σας θ' ἀπολυτρωθῆ ἀπὸ τὴν ἀγωνία ποὺ τὴ συντρίβει... Ἔχω τὴν πεποίθησι ὅτι σὲ λίγο θ' ἀρχίσουν καὶ πάλι ἡ παληὲς εὐτυχισμένες ἡμέρες...

Μὰ ἡ Σπεράτα, παρ' ὅλα τὰ καθησυχαστικὰ αὐτὰ λόγια, δὲν ἀπάντησε. Ἡ γκουβερνάντα τότε σηκώθηκε καὶ γιὰ νὰ διακόψη τὴν πένθιμη σιωπὴ ποὺ πλημμύριζε τώρα τὸ σπήλαιο, ζητοῦσε ἕνα καινούργιο θέμα φλυαρίας. Βλέποντας λοιπὸν ἐπάνω στὸ τραπεζάκι τὰ πολύτιμα ἀντικείμενα τῆς τουαλέττας, πλησίασε καὶ φώναξε:

—Ὤ! σινιορίτα!... Κυττάχτε λοιπὸν αὐτὰ τὰ κομψοτεχνήματα!... Εἶνε θαύματα, ἀριστουργήματα τέχνης...

Καὶ ἀνοίγοντας ἕνα φιαλίδιο, τὸ ἔφερε κάτω ἀπ' τὴ μύτη της. Ἕνα χαμόγελο φώτισε τὸ πρόσωπό της.

—Ὤ! Τί ὑπέροχο ἄρωμα! φώναξε.

Ἔπειτα, κυττάζοντας τὰ ἀσπρόρρουχα, πρόσθεσε:

—Ὤ! Κυττάχτε!... Μεταξωτὰ ἀσπρόρρουχα μὲ δαντέλλες τῆς Βενετιᾶς.

Καὶ γυρίζοντας γιὰ νὰ κρίνη τὸ ἀποτέλεσμα τῶν λόγων της, εἶδε ἐπάνω στὸ τραπέζι τὰ καντηλέρια ποὺ ἦσαν σπανίας τέχνης καὶ χρυσᾶ!..

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΣΑΝΤΡΟ ΒΑΡΑΛΝΤΟ

ΤΟ ΠΕΙΣΜΑ ΤΗΣ ΙΩΣΗΦΙΝΑΣ

ΟΤΑΝ δὲν συλλογιζόταν ἀκόμη τὸ διαζύγιο, ὁ Ναπολέων ἔκανε τῆς Ἰωσηφίνας μερικὰ ἀθῷα ἀστεῖα, ποὺ δὲν φανταζόταν κανείς, ὅτι θὰ εἶχαν μιὰ μέρα πολὺ δυσάρεστα ἀποτελέσματα... Μὰ κι' ἡ ἰδιότροπη Ἰωσηφίνα δὲν ἔχανε τὴν εὐκαιρία νὰ πειράζῃ τὸν ἄνδρα της κι' ὅταν τὴν ἔπιανε ἡ πλῆξι, ἄνοιγε τὴν πόρτα κι' ἔμπαινε ξαφνικὰ στὴν αἴθουσα τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Συμβουλίου, γιὰ νὰ διασκεδάσῃ μὲ τὶς φωνές, τὶς συζητήσεις καὶ τὰ πείσματα τοῦ Ναπολέοντος, τὴν ὥρα ποὺ εἶχε σύσκεψι μὲ τοὺς συνεργάτες του. Ἕνα τέτοιο δικαίωμα τὸ εἶχε μονάχα ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσσίας κι' ἡ Ἰωσηφίνα, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ φαίνεται κατώτερή της, βασάνιζε τὸν Ναπολέοντα μ' αὐτὲς τὶς ξαφνικὲς ἐμφανίσεις της. Ὁ αὐτοκράτωρ ἤξερε νὰ κάνῃ τὸν καθένα νὰ σκύβῃ τὸ κεφάλι καὶ νὰ γίνεται ἄφαντος μὲ ἕνα σούφρωμα τῶν φρυδιῶν του ἢ μὲ ἐκείνη τὴν ἱστορικὴ κίνησι ποὺ ἔκανε ὅτι γύρευε τάχα τὴν ταμπακέρα του σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἀναρίθμητες τσέπες του καὶ ποὺ ἔδειχνε καθαρὰ τὸ θυμό του. Τέλος, ὁ Ναπολέων εἶχε κι' ἕνα ἄλλον τρόπο ἐπιβολῆς. Χτυποῦσε τὸ πόδι του καταγῆς κι' ἔκανε ὅλο τὸν κόσμο νὰ χάνεται τρομοκρατημένος ἀπὸ τὰ μάτια του !...

Πῶς ὅμως κατάφερνε νὰ «στέλνῃ περίπατο» τὴν Ἰωσηφίνα σ' αὐτὲς τὶς στιγμὲς ποὺ εἶχε σοβαρὲς συζητήσεις γιὰ σπουδαῖα ζητήματα τοῦ κράτους ; Ἁπλούστατα: μὲ πονηριές !

Μιὰ μέρα, παραδείγματος χάριν, τὴν ὥρα ποὺ συζητοῦσε σοβαρὰ τὴν ἀπειλὴ τῆς Ρωσσίας ὅτι θὰ ἔκλεινε τὰ σύνορά της στὰ Γαλλικὰ ἢ τὰ Γερμανικὰ ἐμπορεύματα καὶ θὰ τ' ἄνοιγε στ' Ἀγγλικὰ ἢ τὰ Ἀμερικανικά, ἡ ἰδιότροπη Ἰωσηφίνα ἄνοιξε ξαφνικὰ τὴν πόρτα καὶ μπῆκε μέσα στὴν αἴθουσα τοῦ Συμβουλίου.

Οἱ ὑπουργοὶ σηκώθηκαν ἀμέσως ἀπὸ τὶς θέσεις τους καὶ ὑποκλίθηκαν μπροστὰ στὴν αὐτοκράτειρα. Ἡ σύσκεψις εἶχε διακοπῆ. Ὁ Ναπολέων πρασίνισε ἀπὸ τὴν λύσσα του ! Μὰ ὅπως ἦταν μεγάλος ἠθοποιὸς δὲν ἀπέδειξε τίποτε, μόνο ὕστερα ἀπὸ τὴν ὑπόκλισι τῆς Ἰωσηφίνας, προχώρησε ὅπως ἦταν ἡ ἐθιμοτυπία, τῆς προσέφερε τὸ χέρι του καὶ τὴν ὡδήγησε ὥς τὴν πολυθρόνα ποὺ ἦταν ἄδεια ἀριστερά του. Ἔπειτα, ἔβγαλε τὴν ταμπακέρα του, μιὰ χρυσῆ ταμπακέρα, δῶρο τοῦ πάπα Πίου VII καὶ προσέφερε τριγύρω ταμπάκο, ἀρχίζοντας φυσικὰ ἀπὸ τὴν αὐτοκράτειρα. Ἐκείνη μὲ ἕνα πονηρὸ χαμόγελο ἀρνήθηκε, κάνοντας ἕνα μορφασμὸ ἀηδίας. Ὁ Ναπολέων κατάλαβε ὅτι δὲν ἔπιασε αὐτὸ τὸ τέχνασμά του καὶ δίχως νὰ χάσῃ τὸ θάρρος του χαμογέλασε κι' αὐτὸς πονηρὰ κι' ἔπειτα, μὲ τὴν χαρακτηριστικὴ ἀπάθειά του, ἄρχισε νὰ διηγῆται ἕνα ἀνέκδοτο:

—Ἡ αὐτοκράτειρα, εἶπε, μᾶς ἔδειξε μὲ τὸν πιὸ ζωηρὸ τρόπο τὴν ἀπέχθειά της γι' αὐτὸ τὸν ἐκλεκτὸ καὶ μυρωδᾶτο ταμπάκο. Συλλογισθῆτε, κύριοι, τί θὰ ἔκανε ἂν ἦταν στὴ θέσι μου σήμερα τὸ πρωΐ ποὺ ἔκανα ἐπιθεώρησι στὸν στρατῶνα τῆς Φρουρᾶς !

—Μά, τί σᾶς συνέβη λοιπόν, Μεγαλειότατε; τὸν ρώτησε περίεργη ἡ Ἰωσηφίνα.

—Ὤ, κάτι περίεργο... τῆς ἀπάντησε ὁ Ναπολέων μὲ τὸ ἴδιο πονηρὸ χαμόγελο. Τὸ συσσίτιο εἶχε μιὰ ὀρεκτικὴ μυρωδιὰ καὶ θέλησα νὰ τὸ δοκιμάσω. Βούτηξα λοιπὸν μέσα στὴ χύτρα τὸ κουτάλι κι' ἤμουν ἕτοιμος νὰ τὸ πλησιάσω στὸ στόμα μου, ὅταν ἄξαφνα εἶδα νὰ κολυμπάῃ μιὰ μεγάλη καστανὴ τρίχα...

—Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ ! ἔκανε μὲ ἕνα μορφασμὸ φρίκης ἡ Ἰωσηφίνα. Ἐσεῖς ποὺ εἴσαστε τόσο παράξενος...

—Ἕνας αὐτοκράτωρ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ εἶνε παράξενος ἢ τοὐλάχιστον νὰ τὸ ἀποδείχνῃ... τῆς ἀπάντησε ὁ Ναπολέων. Μὲ τὰ δάχτυλα λοιπὸν ἔβγαλα τὴν τρίχα καὶ... δοκίμασα τὸ συσσίτιο. Ἦταν, μὰ τὴν ἀλήθεια, ὑπέροχο!...

Ἡ Ἰωσηφίνα τινάχτηκε ὄρθια καὶ μόλις συγκρατῶντας τὴν ἀηδία της βγῆκε σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ τὴν αἴθουσα τοῦ Συμβουλίου. Ὁ Ναπολέων τότε ἔρριξε μιὰ θριαμβευτικὴ ματιὰ στοὺς ὑπουργούς του κι' ἔπειτα, τρίβοντας τὰ χέρια του ὁλόχαρος, ἐκάθησε πάλι στὴ θέσι του καὶ τοὺς εἶπε:

—Ἂς δοῦμε τώρα γιατὶ θέλει νὰ βλάψῃ τόσο τὰ συμφέροντά μας ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας...

Κι' ἥσυχος πειὰ συνέχισε τὴ σύσκεψί του.

* * *

Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ὁλόχαρος ποὺ εἶχε καταφέρει νὰ ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνο τοῦ κλεισίματος τῶν συνόρων, ὁ Ναπολέων ἔκανε μιὰ δεξίωσι τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ρωσσίας. Ἡ κακὲς γλῶσσες ὅμως καὶ μάλιστα ἡ δεσποινὶς ντ' Ἀβριλλόν, ἡ πιστὴ σύντροφος τῆς Ἰωσηφίνας, ἄρχισαν νὰ διαδίδουν ὅτι ὁ πραγματικὸς λόγος αὐτῆς τῆς δεξιώσεως ἦταν γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ μιλήσῃ ὁ αὐτοκράτωρ μὲ τὸ Ρῶσσο πρεσβευτὴ γιὰ κάποια ὄμορφη Πολωνέζα... Μόλις λοιπὸν ἔγινε ἡ ἐπίσημη ἀναγγελία τῆς δεξιώσεως, ἡ Ἰωσηφίνα, πειραγμένη, φώναξε στὰ ἰδιαίτερα διαμερίσματά της τὸν στρατηγὸ Ὀρντενὲρ (ἐκεῖνον ποὺ εἶχε συλλάβει τὸν Δοῦκα τοῦ Ἀνγκιέν), τὸν ἀρχηγὸ τοῦ Στρατιωτικοῦ Οἴκου τοῦ Ναπολέοντος καὶ τοῦ εἶπε:

—Κόμη, θέλω νὰ πάω στὴν Ὄπερα !

Ὁ Μιχαὴλ Ὀρντενὲρ τὴν ρώτησε τότε ποιὰ μέρα...

—Μεθαύριο τὸ βράδυ ! τοῦ ἀπάντησε ἡ Ἰωσηφίνα.

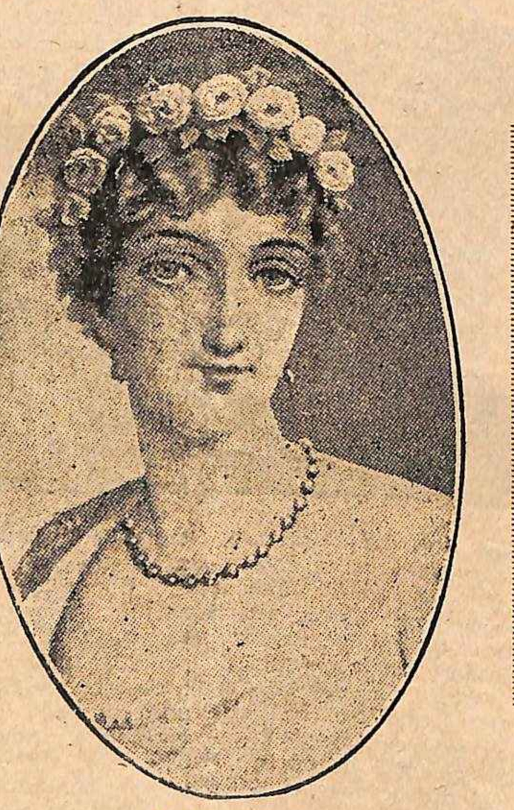

Ἡ Ἰωσηφίνα

Τὸ ἴδιο βράδυ ἦταν κι' ἡ δεξίωσις τοῦ Ρώσσου πρεσβευτοῦ !

—Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω, παρατήρησε ὁ στρατηγός, ὅτι μεθαύριο τὸ βράδυ, θὰ γίνῃ ἡ δεξίωσις στ' Ἀνάκτορα...

—Θὰ ποῦμε ὅτι εἶμαι ἀδιάθετη ! τοῦ εἶπε χαμογελῶντας ἡ Ἰωσηφίνα.

—Μὰ θὰ χρειασθῇ νὰ ἑτοιμάσουμε τὸ μεγάλο θεωρεῖο καὶ νὰ εἰδοποιήσουμε τὸν αὐτοκράτορα...

—Δὲν χρειάζεται τὸ μεγάλο θεωρεῖο ! Προτιμῶ κεῖνο τὸ μικρὸ μὲ τὰ κάγκελλα. Δὲν θὰ ἔχω κανέναν ἄλλο μαζύ μου, παρὰ μονάχα ἐσᾶς, κόμη, καὶ τὴν δεσποινίδα ντ' Ἀβριλλόν...

Ὅσο γιὰ τὸν Ναπολέοντα, ἡ Ἰωσηφίνα δὲν καταδέχτηκε νὰ βγάλῃ λέξι. Εἶπε μόνο ὅτι ἐπιθυμοῦσε νὰ μείνῃ τελείως μυστικὴ ἐκείνη ἡ ἔξοδός της...

Ὁ στρατηγὸς ὑποκλίθηκε κι' ἔφυγε δίχως νὰ ζητήσῃ καμμιὰ ἄλλη ὁδηγία. Ἤξερε τί ἔπρεπε νὰ κάνῃ: ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν αὐτοκράτορα. Μὰ μήπως ἡ Ἰωσηφίνα δὲν τοῦ εἶχε ἀπαγορεύσει ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του; Ὁ κόμης Μιχαὴλ Ὀρντενὲρ κατέφυγε τότε στὰ πλάγια μέσα. Ἀνέθεσε στὸν Μαρσὰν νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ μικρὸ θεωρεῖο ποὺ ἦταν κάτω ἀπὸ τὸ μεγάλο. Ὁ Μαρσὰν γούρλωσε τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν κατάπληξι κι' ὅταν ἔμαθε ὅτι ἡ αὐτοκράτειρα θὰ πήγαινε στὴν Ὄπερα, ἔτρεξε καὶ τὸ εἶπε στὸν Ναπολέοντα.

Ὁ αὐτοκράτωρ χάλασε τὸν κόσμο, στὴν ἀρχή, ἀπὸ τὸν θυμό του. Μὰ γρήγορα κατάλαβε ὅτι δὲν θὰ κατάφερνε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ κάνῃ τὴν ἰδιότροπη καὶ πεισματάρα Ἰωσηφίνα ν' ἀλλάξῃ γνώμη. Ἀκολούθησε λοιπὸν μιὰ ἄλλη τακτική.

—Ἀγαπητή μου φίλη, τῆς εἶπε, τὴν ὥρα ποὺ ἔπαιρναν τὸ τσάϊ, ἂν πλήξετε στὸ μικρὸ θεωρεῖο τῆς Ὄπερας, γυρίστε, σᾶς παρακαλῶ, στὴ δεξίωσί μου.

—Ἐλπίζω νὰ μὴ πλήξω, τοῦ ἀπάντησε μὲ ἕνα ὑπερήφανο ὕφος ἡ γυναῖκα του.

—Δὲν ξέρει κανεὶς τί μπορεῖ νὰ συμβῇ... τῆς εἶπε ὁ Ναπολέων. Ἂν στενοχωρηθῆτε...

—Σύμφωνοι.. ἂν στενοχωρηθῶ... Μὰ δὲν τὸ πιστεύω ! Γιὰ φαντασθῆτε ! Θἄχω ὅλο τὸ βράδυ δικό μου !...

—Δὲν ξέρει κανεὶς τί μπορεῖ νὰ συμβῇ.. τῆς ξαναεῖπε ὁ Ναπολέων.

Αὐτὰ τὰ λόγια ποὺ εἰπώθηκαν μὲ ἕνα τάχα ἀδιάφορο καὶ ἀθῷο ὕφος, σκανδάλισαν σὲ ἀπίστευτο βαθμὸ τὴν Ἰωσηφίνα. Συλλογίσθηκε ὅτι ὁ πονηρὸς ἄνδρας της, γιὰ νὰ τὴν κάνῃ νὰ γυρίσῃ στ' Ἀνάκτορα, θὰ τῆς ἔστηνε καμμιὰ παγίδα καὶ ἔβαλε πεῖσμα νὰ κρατάῃ τὰ μάτια της ἀνοιχτὰ καὶ νὰ προσέχῃ διαρκῶς, γιὰ νὰ μὴ τὴν πάθῃ. Ὅταν ἡ Ἰωσηφίνα ἤθελε νὰ κάνῃ κάτι, δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ἐμποδίσῃ οὔτε ὁ διάβολος.

* * *

Τὸ βράδυ τῆς δεξιώσεως, στὴ μέση περίπου τῆς πρώτης πράξεως, ἡ ἀστυνομία ποὺ βρισκόταν κρυφὰ στὴν Ὄπερα, εἶδε κάποια σκιὰ νὰ κουνιέται πίσω ἀπὸ τὰ κάγκελλα τοῦ μικροῦ θεωρείου. Ἦταν ἡ αὐτοκράτειρα ! Κι' ἀλήθεια, μπροστὰ στὸ θεωρεῖο κάθησε ἡ Ἰωσηφίνα μὲ τὴν δεσποινίδα ντ' Ἀβριλλόν. Στὸ βάθος, ὄρθιος ἀπὸ σεβασμὸ ἢ καλύτερα γιὰ νὰ μὴ ἀποκοιμηθῇ, ἔστεκε ὁ στρατηγός. Αὐτὸς ὁ δύστυχος Ὀρντενὲρ πέθαινε ἀπὸ τὴν πλῆξι κάθε φορὰ ποὺ πατοῦσε τὸ πόδι του στὴν Ὄπερα. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ὅμως, γιὰ νὰ διασκεδάζῃ τὴν πλῆξι του, εἶχε πάρει μαζύ του ἕνα μπουκαλάκι μὲ δυνατὸ ἄρωμα τριανταφύλλου. Κάθε τόσο λοιπὸν μύριζε λιγάκι τὸ ἀγαπημένο ἄρωμά του κι' ἔτσι μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ τὴν Ὄπερα. Μὰ ἔπρεπε νὰ μυρίζῃ τὸ ἄρωμά του μὲ μεγάλη προφύλαξι, γιατὶ ἡ αὐτοκράτειρα δὲν μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ τὸ ἄρωμα τοῦ τριαντάφυλλου: τὴν ἀρρώσταινε, τὴν ἔκανε ἄνω-κάτω! Γι' αὐτὸ λοιπὸν ὁ κόμης Μιχαὴλ Ὀρντενὲρ στεκόταν στὸ βάθος τοῦ θεωρείου καὶ παρηγοριόταν κρατῶντας τὸ μπουκαλάκι στὰ δάχτυλά του.

Μιὰ στιγμὴ ὅμως ἡ Ἰωσηφίνα εἶδε στὸ ἀπέναντι θεωρεῖο κάποιο πρόσωπο καὶ ρώτησε γι' αὐτὸ περίεργη τὴν δεσποινίδα ντ' Ἀβριλλόν. Ἐκείνη τῆς ἀπάντησε ὅτι δὲν ἤξερε τίποτα. Ἡ αὐτοκράτειρα τότε γύρισε πρὸς τὸν Ὀρντενέρ.

—Κόμη, τοῦ ψιθύρισε, ἐλᾶτε πιὸ κοντά...

Ὁ στρατηγός, ποὺ μύριζε ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ ἄρωμά του γιὰ νὰ ὑπερνικήσῃ τὸν ὕπνο ποὺ τὸν βάραινε, δὲν ἄκουσε τὸ ψιθύρισμα τῆς Ἰωσηφίνας. Ἐκείνη ὅμως τὸν ξανακάλεσε κι' αὐτὴ τὴ φορὰ πιὸ δυνατά. Ὁ στρατηγὸς ξαφνιάστηκε, ἔκανε νὰ πλησιάσῃ τὴν Ἰωσηφίνα, θυμήθηκε ὅτι κρατοῦσε στὰ χέρια του τὸ μπουκαλάκι καὶ τὸ ἔχωσε βιαστικὰ στὸ στῆθος του. Ἔπειτα ἔκανε μιὰ ὑπόκλισι μπροστὰ στὴν αὐτοκράτειρα.

—Στρατηγέ... τοῦ εἶπε ἡ Ἰωσηφίνα.

Μὰ δὲν μπόρεσε ν' ἀποτελειώσῃ τὴ φράσι της. Τὴν ἔπιασε ξαφνικὰ ἕνας δυνατὸς βήχας, ἐνῷ τὸ μεθυστικὸ ἄρωμα τοῦ τριαντάφυλλου σκορπιζόταν σ' ὅλο τὸ θεωρεῖο. Ἀλλοίμονο ! Ὁ στρατηγὸς δὲν εἶχε βουλώσει καλὰ τὸ μπουκαλάκι καὶ μὲ τὴν ὑπόκλισι ποὺ ἔκανε, ὅλο τὸ ἄρωμα ἄδειασε ἀπάνω στὶς δαντέλλες τοῦ στήθους του ! Ἡ δεσποινὶς ντ' Ἀβριλλόν, τρομοκρατημένη, ψιθύρισε :

— Μεγαλειοτάτη, ἂς φύγουμε γρήγορα. Θ' ἀρρωστήσετε!... Κύριε κόμη, τὴν ἄμαξα !...

Μὰ ἡ Ἰωσηφίνα τῆς ἔγνεψε νὰ σωπάσῃ. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ εἶχε θυμηθῆ τὸ πονηρὸ «δὲν ξέρει κανεὶς τί μπορεῖ νὰ συμβῇ» τοῦ Ναπολέοντος καὶ ὑποψιάσθηκε ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε συνεννοηθῆ μὲ τὸν στρατηγό του γι' αὐτὸ τὸ παιγνίδι μὲ τὸ ἄρωμα τοῦ τριαντάφυλλου. Συγκρατῶντας λοιπὸν τὴν ναυτία της, κύτταξε κατάχλωμη τὸν στρατηγὸ Ὀρντενὲρ ποὺ κόντευε νὰ λιποθυμήσῃ ἀπὸ τὴν ταραχή του καὶ τοῦ εἶπε μὲ ἕνα θριαμβευτικὸ χαμόγελο:

—Θὰ μείνω !...

Καὶ μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα, γύρισε πρὸς τὴν σκηνὴ καὶ παρακολούθησε, ὥς τὸ τέλος, τὴν παράστασι.

ΑΛΕΣΑΝΤΡΟ ΒΑΡΑΛΝΤΟ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΗ

Ὁ Ἀπρίλης κι' ἂν χιονίσῃ
καλοκαῖρι θὰ μυρίσῃ.

* * *

Στῶν ἁμαρτωλῶν τὴ χώρα
τὸ Μαγιάπριλο χιονίζει.

* * *

Ἂν βρέξῃ ὁ Μάρτης δυὸ νερά,
κι' Ἀπρίλης ἄλλο ἕνα,
χαρὰ σ' ἐκεῖνον τὸν ζευγᾶ
πὤχει πολλὰ σπαρμένα.

* * *

Ἂν βρέξῃ ὁ Ἀπρίλης δυὸ νερὰ
κι' ὁ Μάης πέντε-δέκα
Νὰ ἰδῇς τὸ κοντοκρίθαρο
πῶς στρίβει τὸ μουστάκι.
Νὰ ἰδῇς καὶ τὶς ἀρχόντισσες
πῶς ψιλοκρησαρίζουν
Νὰ ἰδῇς καὶ τὴ φτωχολογιὰ
πῶς ψιλοκοσκινάει.

ΜΙΚΡΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΤΟΥ ΕΡ. ΛΑΒΕΝΤΑΝ

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΑΓΑΠΕΣ...

ΕΚΕΙΝΟΣ (σαράντα δύο ἐτῶν).
ΕΚΕΙΝΗ (τριάντα τριῶν ἐτῶν).
(Μεσάνυχτα. Ἕνα ὡραῖο σαλόνι μὲ τζάκι, ὅπου καίει δυνατὴ φωτιά).

ΕΚΕΙΝΗ (μπαίνοντας μέσα). — Εἶσαι εὐχαριστημένος ;

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ναί. (Τὴν ἀγκαλιάζει καὶ τὴν φιλεῖ στὸ λαιμό). Εὐχαριστῶ ! Εὐχαριστῶ !...

ΕΚΕΙΝΗ.—Δὲν θὰ μοῦ πῇς πειὰ πὼς εἶμαι κακιά ;

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ὄχι... Μὴ μοῦ μιλᾷς... Εἶμαι τόσο εὐτυχισμένος .... Δὲν θέλω πειὰ τίποτε... Κάθησε ἐδῶ κοντά μου. (Τῆς φιλεῖ τὸ χέρι). Ναί, εἶμαι εὐτυχής, πολὺ εὐτυχής !...

ΕΚΕΙΝΗ.—Ἀλήθεια ;

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Δὲν ἔχω ἄλλη ἐπιθυμία ἀπὸ τὸ νὰ κάθωμαι κοντά σου καὶ ν' ἀκούω τὴ φωνή σου. Ὤ, αὐτὴ ἡ γλυκειὰ φωνή, ποὺ μὲ νανουρίζει !... Σ' ἀγαπῶ, Βέρθα !...

ΕΚΕΙΝΗ.—Ἔτσι λένε ὅλοι... καὶ ὕστερα....λιποτακτοῦν.

ΕΚΕΙΝΟΣ.— Εἶσαι σκληρή !... Ξέρεις πὼς ἐγὼ δὲν εἶμαι σὰν ὅλους τοὺς ἄλλους. Εἶνε δυὸ χρόνια τώρα, ποὺ σ' ἀγαπῶ τρελλά !

ΕΚΕΙΝΗ.—Ἕνας χρόνος. Στὴν ἀρχὴ μοὔκανες ἁπλῶς ἐλαφρὸ φλέρτ.

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ἐντούτοις, ἤμουν ἐρωτευμένος... Δὲν μὲ πιστεύεις ;

ΕΚΕΙΝΗ.—Ἐγὼ νόμιζα πὼς ἤσουν ἀδιάφορος. Ἂς εἶνε ! Καλύτερα νὰ μὴ μιλοῦμε γιὰ τὸ παρελθόν. Σήμερα μόνον... Μόνο τὸ σήμερα ὑπάρχει. Ἀκοῦς ;

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ἔχεις δίκηο.

ΕΚΕΙΝΗ.—Ναί, φίλε μου, καὶ ἀποφάσισα νὰ σοῦ παραδώσω τὴν καρδιά μου. Ἴσως μὲ κάνεις εὐτυχισμένη καί...

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Τί ; Λέγε....

ΕΚΕΙΝΗ.—Ἴσως μὲ κάνεις νὰ ξεχάσω μιὰ παληὰ ἀγάπη. Πρὶν σὲ γνωρίσω, ἀγάπησα ἕναν....ἄλλον. Αὐτὸς ὅμως ἦταν κακὸς καὶ μὲ ἔκανε πολὺ δυστυχισμένη. Νόμιζα πὼς γιὰ πάντα εἶχε πεθάνει ἡ καρδιά μου !...

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ξέρω ἐγὼ ἀπὸ τέτοια. Κι' ἐγὼ εἶχα ἀγαπήσει. Παρ' ὀλίγο νὰ αὐτοκτονήσω γιὰ τὴν ἀγάπη μου...

ΕΚΕΙΝΗ.—Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπέφερες σὰν ἐμένα !

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ποιὸς ξέρει !

ΕΚΕΙΝΗ.—Ἀδύνατον. Ἐγὼ ὑπέφερα ἀληθινὸ μαρτύριο... Ἐγὼ γνωρίζω ἐκείνην ποὺ ἀγαποῦσες... Ἦταν ἕνα χαριτωμένο πλᾶσμα. Ὁμολόγησε ὅτι ἤσουν ἐγωϊστής !

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ἂς ξεχάσουμε τὰ παληά ! Ἀφοῦ εἴμαστε μαζὺ κι' ἀγαπιόμαστε... Ἔλα κοντά μου...

ΕΚΕΙΝΗ (ἀκουμπᾷ τὸ κεφάλι της στὸν ὦμο του).—Ἀγάπη μου !

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Τί ἔχεις ;

ΕΚΕΙΝΗ.—Τίποτε !

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ὄχι... Πές μου τὴν ἀλήθεια...

ΕΚΕΙΝΗ.—Τίποτε ! Φίλησέ με !
(Μικρὰ σιγή. Μένουν συλλογισμένοι πολλὴ ὥρα).

ΕΚΕΙΝΗ.—Τί ἔχεις, Ἀνδρέα ;

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Τίποτε...

ΕΚΕΙΝΗ. — Μὴν ἀρνεῖσαι... Κλαῖς !...

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ὄχι, ὄχι...

ΕΚΕΙΝΗ.—Γιατί κλαῖς ;

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Δὲν ξέρω... Εἶμαι νευρικός.

ΕΚΕΙΝΗ.—Ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ γιατί κλαῖς. Κλαῖς γιατί....

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ὄχι, ὄχι, Βέρθα. Σὲ παρακαλῶ...

ΕΚΕΙΝΗ.—Κλαῖς, γιατὶ συλλογίζεσαι τὴ γυναῖκα σου.

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ὄχι.

ΕΚΕΙΝΗ.—Ὁρκίσου στὴν τιμή σου ὅτι δὲν εἶνε ἀλήθεια !

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Εἶνε ἀλήθεια, λοιπόν ! Δὲν ξέρω γιατί... Εἶνε τώρα τρία χρόνια ποὺ ζοῦμε χωρισμένοι. Ἤθελα νὰ τὴν ξεχάσω... Μὰ εἶνε ἀδύνατον. Ἐντούτοις, μόλις σὲ γνώρισα, σὲ συμπάθησα, σ' ἀγάπησα, ἕνωσα τὴ μοναξιά μου μὲ τὴ δική σου καὶ σκέφθηκα : «Γιατρεύθηκα ἀπὸ τὴν ἀπελπισία μου. Βρῆκα παρηγοριά». Κι' ὅμως, τὴν σκέπτομαι ἀκόμα... Θὰ μὲ νομίσῃς γιὰ τρελλό, γιὰ ψεύτη... Ἐντούτοις, δὲ φταίω ἐγὼ καθόλου. Σοῦ ζητῶ συγνώμην. Δὲν φταίω... Τὸ φάντασμα τῆς ἄλλης ταράζει τὶς ὡραιότερες στιγμές μας. Εἰσχωρεῖ μεταξύ μας. Βέρθα, θὰ φύγω... Φίλησέ με !... Ποτὲ πειὰ δὲν θὰ χαϊδέψω τὰ ὡραῖα μαλλιά σου. Σκέψου πὼς θὰ εἶνε διπλῆ ἡ μοναξιά μου. Συγχώρησέ με. Φεύγω.

ΕΚΕΙΝΗ.—Μεῖνε !

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Τί λές ;

ΕΚΕΙΝΗ.—Μεῖνε, σοῦ λέω. Δὲν εἶμαι πολὺ ἔξυπνη, μὰ γνωρίζω τὴ ζωή. Σὲ καταλαβαίνω καὶ σὲ συγχωρῶ. Ἐγὼ θὰ σὲ παρηγορήσω γιὰ τὶς πίκρες, ποὺ σοῦ προξένησε ἡ ἄλλη. Ἂν μ' ἀφήσεις, θὰ ὑποφέρῃς περισσότερο. Θὰ εἶσαι δυστυχής ! Γιατὶ δὲν ἀγαπᾶς μιὰ ὡρισμένη γυναῖκα, ἀγαπᾶς τὸν ἔρωτα ! Πρέπει ν' ἀγαπήσῃς μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς σου ἐμένα καὶ μόνο ἐμένα. Μπορεῖς νὰ μ' ἀγαπήσῃς. Ἀκοῦς ;... Μὴ φύγεις ! Ἂν πρόκειται νὰ ὑποφέρῃς, καλύτερα νὰ ὑποφέρῃς στὴν ἀγκαλιά μου.... Ἀπάντησέ μου...

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Εἶσαι πολὺ καλή.

ΕΚΕΙΝΗ.—Δὲν εἶμαι καλή. Ἡ ζωὴ μ' ἐδίδαξε νὰ εἶμαι ἐπιεικής... Ἂς μείνουμε μαζύ... Θὰ ὑποφέρουμε ἀγκαλιασμένοι... Ξέρεις ποιὸ εἶνε τὸ μυστικὸ τῆς εὐτυχίας ;

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ὄχι.

ΕΚΕΙΝΗ.—Ἡ καλωσύνη... Ἡ ἀγάπη !...

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Ναί... Ἴσως...

ΕΚΕΙΝΗ.—Ξέρεις πὼς σβύνει ἡ παληὰ ἀγάπη, ὅσο κι' ἂν εἶνε δυνατή ;

ΕΚΕΙΝΟΣ.—Πῶς ;

ΕΚΕΙΝΗ.—Μὲ τὴν ἀγάπη, τὴν ἀγάπη τὴν καινούρια. Σ' ἀγαπῶ ! Φίλησέ με ! Δός μου τὰ χείλη σου !
(Πέφτει στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὴν φιλεῖ).

ΕΡΡΙΚΟΣ ΛΑΒΕΝΤΑΝ

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΞΕΝΟΔΟΧΟΙ... ΨΥΧΟΛΟΓΟΙ !...

Σὲ μιὰ συνέλευσι τῆς «Ἑνώσεως Ξενοδόχων», ποὺ ἔγινε πρὸ ὀλίγου καιροῦ στὸ Παρίσι, ἀπεφασίσθησαν μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς : Ὅλοι οἱ ξενοδόχοι στὸ μέλλον πρέπει νὰ διδάσκωνται μαθήματα ὑγιεινῆς, ἰατρικῆς καὶ κυρίως ψυχολογίας.

Κατὰ τοὺς Παρισινοὺς ξενοδόχους, τὰ μαθήματα τῆς ψυχολογίας εἶνε ἀπὸ τὰ πιὸ ἀπαραίτητα γιὰ τὸ ἐπάγγελμά τους. Κι' ὁ λόγος εἶνε ἁπλούστατος καὶ φυσικώτατος. Γιατὶ ὑπάρχουν περιπτώσεις, ποὺ ὁ ξενοδόχος πρέπει νὰ ἔχῃ μεγάλη ψυχολογικὴ ἱκανότητα γιὰ νὰ καταλαβαίνῃ μὲ μιὰ ματιὰ ποὺ θὰ ρίχνῃ στὸν πελάτη του, ἂν ἔχει νὰ κάνῃ μὲ κακοποιὸν ἢ μὲ καθὼς πρέπει κύριον.

Ὕστερ' ἀπ' αὐτό, θὰ εὐχόμεθα καὶ γιὰ τοὺς δικούς μας ξενοδόχους ν' ἀποφασίσουν νὰ πάρουν μερικὰ μαθήματα....καθαριότητος.

ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΤΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΜΟΝΟΦΘΑΛΜΟΥ

Ἕνας φτωχὸς μονόφθαλμος ζητάει νὰ μπῇ στὸ θέατρο.

—Δόστε μου μισὸ εἰσιτήριο, λέει στὸν ταμία.

—Καὶ γιατί, παρακαλῶ ; Μήπως εἶσαι....παιδάκι ;

—Μὰ δὲν βλέπεις, χριστιανέ μου; ἀπαντᾷ ὀργισμένος ὁ μονόφθαλμος. Ἔχω ἕνα μάτι... Συνεπῶς θὰ ἰδῶ τὰ....μισὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

ΜΙΑ ΠΕΡΙΕΡΓΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟ ΔΙΣΚΟΠΟΤΗΡΟ ΤΗΣ ΑΒΙΛΑΣ

Ἡ κλοπὴ τοῦ δισκοπότηρου. Πῶς σταύρωσαν ἕνα παιδὶ οἱ Ἑβραῖοι. Ἡ ἔναρξις τῶν ἀντιεβραϊκῶν διωγμῶν στὴν Ἰσπανία. Πῶς προδόθηκαν οἱ φονεῖς τοῦ παιδιοῦ. Μιὰ τρομερὴ ἐπιδημία κ' ἕνα μεγάλο θαῦμα. Τὸ προσκύνημα τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου. Ὅπου τὰ γόνατά του ματώνουν ἀπ' τὴ γονυκλισία, κτλ. κτλ.

ΣΤΑ 1489, κοντὰ στὸ Τολέδο, οἱ Ἑβραῖοι τοῦ γραφικοῦ χωριοῦ Λαγκουάρδια, κατώρθωσαν νὰ κλέψουν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τὸ ἅγιο δισκοπότηρο μὲ τὸν «ἄζυμο ἄρτο».

Κατόπιν — σύμφωνα μὲ τὴν ἀφήγησι αὐθεντικοῦ καὶ ἀξιοπίστου χρονικοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ποὺ βρίσκεται σήμερα στὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Μαδρίτης — ἅρπαξαν κρυφὰ ἕνα μικρὸ παιδάκι, τὸ σταύρωσαν, **«σταυρώνοντας σ' αὐτὸ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν»**, τὸ δὲ αἷμα του τὸ φύλαξαν γιὰ τὶς θρησκευτικές των τελετὲς τῶν Ἀζύμων, μέσα στὸ δισκοπότηρο, ποὺ εἶχαν κλέψει.

Ἡ κλοπὴ τοῦ ἱεροῦ σκεύους κι' ἡ ἐξαφάνισις τοῦ παιδιοῦ δημιούργησαν σιγὰ-σιγὰ μεγάλη ἐξέγερσι στὴν Ἰσπανία. Οἱ θρησκόληπτοι βασιλεῖς της, Φερδινάνδος ὁ Καθολικὸς καὶ ἡ Ἰσαβέλλα ἡ Καθολική, διέταξαν αὐστηρὲς ἀνακρίσεις κι' οἱ δράσται τῆς κλοπῆς καὶ τῆς σταυρώσεως τοῦ παιδιοῦ ἀποφάσισαν νὰ φύγουν κρυφὰ ἔξω ἀπ' τὰ σύνορα.

Ἀλλὰ — ὅπως ἀφηγεῖται τὸ χρονικὸ — ἐνῷ οἱ φυγάδες βρισκόντουσαν ἔξω ἀπ' τὸ χωριὸ Ἀβίλα, λίγες ἡμέρες κατόπιν καὶ κατὰ τὰ μεσάνυχτα, μιὰ πρασινωπὴ ἀκτινοβολία τοὺς περιέβαλε, τὴν ὁποία, ὡστόσο, ἐκεῖνοι δὲν ἔβλεπαν. Τὴν εἶδαν ὅμως κάποιοι βοσκοί, ποὺ ἀγρυπνοῦσαν ἐκεῖ κοντά.

Περίτρομοι οἱ βοσκοί, εἰδοποίησαν ἀμέσως τὸν ἐφημέριο καὶ τὶς ἀστυνομικὲς ἀρχὲς τῆς Ἀβίλας καὶ κατὰ τὰ χαράματα συνελήφθησαν οἱ φυγάδες.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ εἶχε τρομακτικὲς συνέπειες γιὰ τοὺς Ἑβραίους τῆς Ἰσπανίας. Οἱ δράσται τοῦ ἀνοσιουργήματος, ἑκατὸν πενῆντα περίπου ἄνδρες καὶ γυναῖκες, κάηκαν ζωντανοί. Συγχρόνως οἱ βασιλεῖς Φερδινάνδος καὶ Ἰσαβέλλα διέταξαν τὴ γενικὴ ἐξορία τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τὴν Ἰσπανία, τὸ δὲ βεβηλωμένον ἅγιο δισκοπότηρο μετεφέρθη μὲ μεγάλη ἐκκλησιαστικὴ πομπὴ στὴν Ἀβίλα καὶ φυλάχτηκε στὸ Ἅγιο Βῆμα τοῦ ναοῦ, στὸ μοναστῆρι τοῦ ἁγίου Θωμᾶ Ἀκουϊνάτου.

Ὅσο γιὰ τὰ λείψανα τοῦ σταυρωθέντος παιδιοῦ, ἀφοῦ ἀνακαλύφθηκαν, ἔπειτα ἀπὸ ἐπίμονες ἀναζητήσεις, μετεφέρθησαν κι' αὐτὰ στὴν Ἀβίλα, κηρύχθηκαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία «ἱερὰ» καὶ σήμερα ἀκόμη, σὲ ὅλη τὴν περιφέρεια τοῦ Τολέδου, τιμᾶται κάθε χρόνο ἡ μνήμη τοῦ **«Νηπίου τῆς Λαγκουάρδια»**.

* * *

Τριάντα χρόνια κατόπιν, κατὰ τὴν ἄνοιξι τοῦ 1519, μιὰ τρομερὴ ἐπιδημία ἄρχισε ξαφνικὰ νὰ ἐρημώνη τὴν Ἰσπανία. Ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια, μαζὺ μὲ πλῆθος μεγιστάνων, κατέφυγε στὴν Ἀβίλα, ποὺ ἦταν φημισμένη γιὰ τὸν καθαρὸ ἀέρα της καὶ γιὰ τὸ ὑγιεινὸ κλῖμα της.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐπιδημία ἁπλώθηκε γρήγορα καταστρεπτικὴ καὶ ὡς ἐκείνη τὴν περιφέρεια, ἀποφασίστηκε νὰ γίνῃ μιὰ εὐλαβὴς λιτανεία γιὰ τὴν ἀπομάκρυνσι τοῦ θανατικοῦ.

Πραγματικά, τὴν δεκάτη πέμπτη Κυριακὴ μετὰ τὴν Πεντηκοστὴ τοῦ 1519 — εἶχαν περάσει έντωμεταξὺ μῆνες ἀρκετοὶ ἀπ' τὴν ἐμφάνισι τῆς ἐπιδημίας — ἡ λιτανεία αὐτὴ ἔγινε. Οἱ βασιλεῖς, οἱ πρίγκηπες καὶ ἡ ἀριστοκρατία τῆς Ἰσπανίας, μαζὺ μὲ τὸν λαὸ τῆς Ἀβίλας, ἀκολουθοῦσαν ἀσκεπεῖς καὶ κατανυκτικὰ τὴν ἱερὴ πομπή.

Ἡ ὁλόχρυση εἰκὼν τῆς Παναγίας τοῦ Ἱεροῦ Κομβολογίου καὶ τὸ ἅγιο δισκοπότηρο γεμάτο μὲ τὸν ἄζυμο ἄρτο καὶ τὸ ξερὸ αἷμα τοῦ «Νηπίου τῆς Λαγκουάρδια», βρισκόντουσαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πομπῆς, κρατούμενα μὲ ἄπειρη εὐλάβεια ἀπὸ τὸν ἡγούμενο τοῦ μοναστηριοῦ καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα τῆς Ἰσπανίας.

Ὅπως βεβαιώνει ὁ «σεβάσμιος πατὴρ Ἰουστινιάνης, στρατηγὸς τοῦ θρησκευτικοῦ τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν», ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἰσπανίαν κατὰ τὸ 1580, ἡ λιτανεία ἐκείνη εἶχε σωτήρια ἀποτελέσματα γιὰ τὸν δυστυχισμένο Ἰσπανικὸ λαό, γιατί ἡ ἐπιδημία πέρασε μονομιᾶς ἀπὸ ὁλόκληρη τὴ χώρα.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ τὸ βεβαιώνει καὶ ὁ ἅγιος Φραγκῖσκος τῆς Σάλης, ὁ μέγας αὐτὸς ἅγιος τῶν Καθολικῶν, ὁ ὁποῖος μάλιστα πρῶτος παρατήρησε ὅτι ὁ ἱερὸς ἄζυμος ἄρτος, ὁ ὁποῖος βρίσκεται μέσα στὸ δισκοπότηρο αὐτὸ βρεμμένος ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ σταυρωθέντος παιδιοῦ, ὄχι μόνον δὲν ἔπαθε καμμιὰ ἀποσύνθεσι, ἀπ' τὸ πέρασμα τόσων χρόνων, ἀλλὰ οὔτε κἂν μούχλιασε καθόλου...

Ὅταν δὲ ἐκστατικὸς καὶ γονυκλινὴς θαύμαζε τὸ ὑπερφυσικὸ αὐτὸ φαινόμενο, τόσο ἡ κατάνυξίς του τὸν ἀπορροφοῦσε, ὥστε ξεχνοῦσε καὶ τὴν ὥρα ποὺ περνοῦσε καὶ τὴν πεῖνα ποὺ τὸν τυραννοῦσε.

Κάποιο βράδυ μάλιστα, προκειμένου νὰ κλείσουν ἡ πόρτες τοῦ ναοῦ, ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηριοῦ παρακάλεσε εὐλαβικὰ τὸν ἅγιο Φραγκῖσκο ν' ἀποσυρθῆ, διότι εἶχαν ματώσει πειὰ τὰ γόνατά του ἀπ' τὴν ὁλοήμερη γονυκλισία.

Ὁ ἅγιος Φραγκῖσκος ὅμως, γοητευμένος ἀπ' τὸ θαῦμα τοῦ ἀκαταλύτου «ἀζύμου ἄρτου», ἀποκρίθηκε μὲ τὴν περίφημη φράσι:

—Sinite me videre mirabilia Dei !... (Ἀφῆστε με νὰ ἀτενίζω στὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ !...).

* * *

Δὲν σταματάει ὅμως ὡς ἐδῶ ἡ ἱστορία τοῦ θαυματουργοῦ δισκοπότηρου καὶ τοῦ «ἀζύμου ἄρτου» τῆς Ἀβίλας.

Ὅταν στὰ 1809 ὁ τότε βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας Ἰωσὴφ Βοναπάρτης κατήργησε τὰ θρησκευτικὰ τάγματα στὸ βασίλειό του, τὸ δισκοπότηρο μεταφέρθηκε κρυφὰ ἀπ' τὸ μοναστῆρι στὸ ἰδιαίτερο οἴκημα τοῦ ἐπισκόπου τῆς περιφερείας.

Ἐκεῖ ἔμεινε ὡς τὰ 1815, ἔτος δηλαδή, κατὰ τὸ ὁποῖο ὁ τότε βασιλεὺς Φερδινάνδος ὁ 7ος ἀνεσυνέστησε στὴν Ἰσπανία τὰ καταργηθέντα θρησκευτικὰ τάγματα καὶ διέταξε νὰ ξαναπάρουν τὴν ἀκίνητη περιουσία τους καὶ τὰ ἱερὰ λείψανα ποὺ τοὺς ἀνῆκον.

Ἔχουμε ὅμως καὶ ἄλλες περιπέτειες. Στὰ 1835 ξέσπασε στὴν Ἰσπανία μιὰ τρομερὴ ἀντικληρικὴ θύελλα, γνωστὴ στὴν ἱστορία μὲ τὸ ὄνομα «Ὁ Μέγας Διωγμός». Κληρικοὶ κάθε βαθμοῦ καὶ κατηγορίας, καλόγηροι Ἰησουῖται, Φραγκισκανοί, Δομινικανοὶ κλπ., ἐκκλησίες, μοναστήρια, ἱερὰ λείψανα καὶ σκεύη, ὅλα σαρώθηκαν ἀπ' τὸ φανατικὸ ἀθεϊστικὸ κῦμα.

Ἐννοεῖται ὅτι οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι εὐτυχῶς ποτὲ δὲν ἔλειψαν κι' ἀπὸ τὶς πιὸ φρικτὲς ἀθεϊστικὲς καταιγίδες τῆς ἱστορίας, ἔκαναν καὶ στὴν περίστασι αὐτὴ τὸ θαῦμα τους. Τὰ περισσότερα κειμήλια τῆς χριστιανωσύνης, βρῆκαν ἀσφαλὲς καταφύγιο ἀπὸ εὐλαβικὰ χέρια, τὸ δὲ θαυματουργὸ δισκοπότηρο ἐνταφιάστηκε μυστικὰ κάτω ἀπ' τὴν Ἁγία Τράπεζα τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Πέτρου, στὸ Τολέδο.

Στὴν ὑγρασία τῆς γῆς ἔμεινε θαμμένο σχεδὸν ἐπὶ σαράντα χρόνια. Τέλος, στὰ 1877, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας Ἀλφόνσος ὁ 12ος ἔδωσε πάλι τὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία στὴν Ἰσπανία καὶ τὰ διάφορα μοναχικὰ τάγματα ἀνέκτησαν πάλι τὰ κτήματά τους καὶ τὶς περιουσίες τους.

Τότε τὸ μοναστῆρι τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ τοῦ Ἀκουϊνάτου τῆς Ἀβίλας ἔστειλε μιὰ πολυπληθῆ ἱερατικὴ ἀποστολή, ἡ ὁποία μὲ κάθε μεγαλοπρέπεια ξέθαψε τὸ ἱερὸ λείψανο, ἄθικτο πάλι, ἔπειτα ἀπὸ τόσων χρόνων παραμονὴ στὸ χῶμα !, καὶ τὸ μετέφερε μὲ μεγάλη πομπὴ στὸ μοναστῆρι.

Περιττὸ νὰ σᾶς ποῦμε ὅτι καὶ σήμερα ἀκόμη ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε ἀντικείμενο ἀληθινῆς λατρείας ἐκ μέρους εὐσεβῶν Ἰσπανῶν, πολλὲς δὲ εἶνε ἡ διηγήσεις ἡ σχετικὲς μὲ τὰ διάφορα θαύματά του. Ἡ προσκύνησις τοῦ ἱεροῦ λειψάνου ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῆς Θείας Εὐχαριστίας, καὶ διαρκεῖ ἐπὶ μιὰ ἑβδομάδα, κατὰ τὴν ὁποία χιλιάδες προσκυνητῶν παρελαύνουν καὶ τὸ ἀσπάζονται μὲ κατάνυξι.

Καὶ τέλος, ἂς σημειώσουμε ὅτι ὁ ἱδρυτὴς τοῦ σχετικοῦ προσκυνήματος εἶνε ὁ σεβασμιώτατος ἐπίσκοπος Γρενάδας Λουδοβῖκος, ὁ ἀποκληθεὶς γιὰ τὴν εὐσέβειά του καὶ τὴν ρητορικὴ εὐφράδειά του «Βοσσουέτος τῆς Ἰσπανίας».

Ὁ κληρικὸς λοιπὸν αὐτός, τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα διαβάζονται ὡς σήμερα σὰν δεύτερο Εὐαγγέλιο ἀπὸ τοὺς καθολικοὺς θεολόγους, προκάλεσε διάταγμα τοῦ περιφήμου βασιλέως τῆς Ἰσπανίας Φιλίππου Β', ὁ ὁποῖος τὸν σεβόταν πολύ, σχετικὸ μὲ τὴν ἐτησία προσκύνησι τοῦ λειψάνου.

Ἡ πρώτη δημοσία προσκύνησις ἔγινε τὸ 1580, κι' ἀπὸ τότε ἡ ἱερότης τοῦ λειψάνου θεμελιωνόταν γερὰ στὴν ψυχὴ τῶν Ἰσπανῶν, ὅσο περνοῦσαν οἱ αἰῶνες.

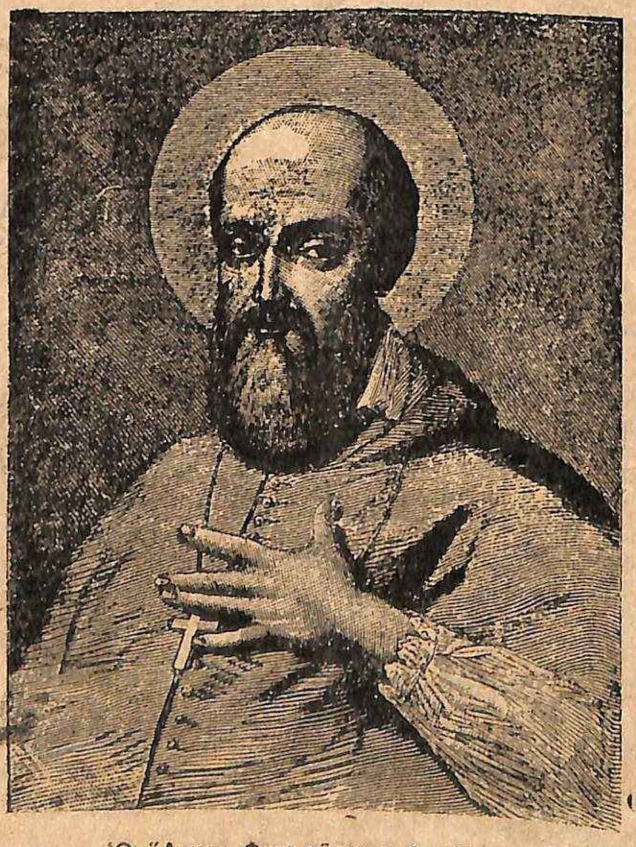

Ὁ Ἅγιος Φραγκῖσκος τῆς Σάλης

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΣΤΟ ΤΡΑΙΝΟ

ΤΟΥ ΖΑΚ ΝΟΡΜΑΝ

Η κατάπληξις ἦταν γενικὴ στὴν παρέα μας, ὅταν μάθαμε τοὺς ἀρραβῶνες τοῦ φίλου μας Βαλεντὲν Σανσέρ. Ἦταν ποτὲ δυνατόν ! Αὐτός, ὁ κηρυγμένος ἐργένης, ὁ εὔθυμος γλεντζές, ποὺ ὁρκιζόταν διαρκῶς πῶς δὲν θὰ παντρευτῆ ποτέ! Τὸ πρᾶγμα καταντοῦσε ἀκατανόητο !

Γι' αὐτὸ μόλις τὸν εἶδα μιὰ μέρα στὸ δρόμο, ἔτρεξα νὰ τοῦ ζητήσω ἐξηγήσεις.

—Δὲν ἔχω καιρὸ τώρα, μοῦ εἶπε. Ἔρχομαι ἀπὸ τὴ Δημαρχία, ὅπου ἔβγαλα τὶς ἄδειες τοῦ γάμου, καὶ τρέχω στὸν τυπογράφο γιὰ τὶς προσκλήσεις. Ἐκτὸς ἂν θέλεις νὰ ἔρθης μαζύ μου.

Δὲν μποροῦσα νὰ χάσω τέτοια εὐκαιρία. Τὸν ἔπιασα ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τὸν ἔβαλα νὰ μοῦ διηγηθῆ τὴν ἀπίστευτη ἱστορία του, ἐνῷ περπατούσαμε στὰ Παρισινὰ βουλεβάρτα.

—Τὸν περασμένο Φεβρουάριο εἶχα ἀποφασίσει νὰ πάω στὴ Νίκαια γιὰ τὶς ἀποκρηές. Θὰ πήγαινα μὲ τὸ τραῖνο ὡς τὴ Μασσαλία, ὅπου μ' ἐπερίμενε ὁ φίλος μου Ρομπὼ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ξεκινοῦσα τὴν ἄλλη μέρα γιὰ τὴν Νίκαια.

Ὁ σταθμὸς τῆς Λυὼν ἦταν γεμᾶτος κόσμο. Εὐτυχῶς ἤξερα τὸν σταθμάρχη κι' ἔτσι κατάφερα νὰ βρῶ ἕνα χωριστὸ διαμέρισμα. Εἶχα ὡς μόνο συνταξειδιώτη ἕναν αὐστηρὸ καὶ σπουδαῖο κύριο μὲ ἕνα μεγάλο χαρτοφύλακα στὸ χέρι. Δὲν εἶχε ἄλλες ἀποσκευές. Σίγουρα — εἶπα — θὰ κατέβη γρήγορα καὶ θὰ μ' ἀφήση, ἐπὶ τέλους, μόνο.

Τὸ τραῖνο ἦταν πειὰ ἕτοιμο νὰ φύγη, ὅταν ἄκουσα θόρυβο στὴν πόρτα τοῦ βαγονιοῦ.

—Ὄχι! κύριε, ὄχι!... Σᾶς ἐζήτησα ἕνα ἰδιαίτερο διαμέρισμα. Θέλω ἕνα ἰδιαίτερο διαμέρισμα, ἔλεγε μιὰ γυναικεία φωνή.

—Μά, κυρία, ἀφοῦ δὲν ἔχουμε!

—Προσθέστε ἕνα βαγόνι ἀκόμη.

—Ἀδύνατο, κυρία. Ἐμπρός! Κάνετε γρήγορα!... Τὸ τραῖνο θὰ φύγη. Μπῆτε σ' αὐτὸ τὸ βαγόνι!...

Ἕνα μελαχροινὸ κεφαλάκι φάνηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ ξαναχάθηκε ἀμέσως.

—Ἔχει μέσα δύο κυρίους.

—Μὰ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς δώσω ὁλόκληρο βαγόνι.

—Τότε δὲν φεύγω.

—Ὅπως θέλετε. Τὸ τραῖνο θὰ φύγη.

—Σταθῆτε ! Σταθῆτε ! Ἀνεβαίνω. Μόνο νὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε, ὅτι θὰ τηλεγραφήσετε στὸν πρῶτο σταθμὸ νὰ μοῦ ἑτοιμάσουν ἕνα ἰδιαίτερο διαμέρισμα.

—Πολὺ καλά, κυρία.

Ἡ μελαχροινὴ γυναῖκα μπῆκε στὸ βαγόνι μὲ ἕνα σωρὸ ἀποσκευές. Ἕνα σφύριγμα ἀκούστηκε τὴν ἴδια στιγμή. Φεύγαμε !

Ὁ σοβαρὸς κύριος ἔκανε τόπο νὰ περάση ἡ κυρία.

Ἐκείνη, χωρὶς νὰ μᾶς ρίξη οὔτε ἕνα βλέμμα, ἄρχισε νὰ τοποθετῆ τὶς ἀποσκευές της.

Μὲ τὴν ἄκρη τῶν ματιῶν παρακολουθοῦσα τὶς κινήσεις τῆς συνταξειδιώτισσάς μου καὶ μὲ μεγάλη εὐχαρίστησι εἶδα, ὅτι ἦταν χαριτωμένη. Ξέρεις εἶνε πάντα εὐχάριστο νὰ συνταξειδεύης μὲ ὄμορφες γυναῖκες.

Τὸ κρύο ὅμως ἦταν δυνατό. Ἡ κυρία πῆρε τὶς κουβέρτες της καὶ σκεπάστηκε, κυττάζοντας διαρκῶς μέσα ἀπὸ τὸ τζάμι τὸ χιονισμένο τοπεῖο. Ὁ σοβαρὸς κύριος ἄνοιξε τὸν χαρτοφύλακά του καὶ ἄρχισε νὰ διαβάζη κάποιο ἔγγραφο. Ἄνοιξα κι' ἐγὼ μιὰ ἐφημερίδα γιὰ νὰ περάσω τὴν ὥρα μου.

Ὅταν φθάσαμε στὴ Λαρός, τὸ τραῖνο στάθηκε. Ὁ σοβαρὸς κύριος μᾶς χαιρέτησε καὶ κατέβηκε. Ἡ κυρία πετάχτηκε τότε στὸ παράθυρο καὶ φώναξε:

—Κύριε σταθμάρχα !

—Κυρία !

— Σᾶς τηλεγράφησαν ἀπὸ τὸ Παρίσι γιὰ νὰ μοῦ κρατήσετε ἕνα ἰδιαίτερο διαμέρισμα;

—Ναί, ἀλλὰ δὲν ἔχουμε ἐδῶ βαγόνια. Θὰ σᾶς δώσουν στὴν Λυών.

—Τί εἴπατε; Καὶ θὰ μείνω ἐδῶ μέσα ὡς τὴ Λυὼν ! Ἀδύνατο.

—Προσέξετε ! Τὸ τραῖνο θὰ φύγη.

Καὶ τὸ τραῖνο ξεκίνησε.

Ξανάπεσε στὸ κάθισμά της κατακόκκινη ἀπὸ τὸ θυμό της, χωρὶς νὰ μὲ κυττάξη. Τί νὰ κάνω κι' ἐγώ; Ξαναπῆρα τὴν ἐφημερίδα μου. Ἤθελα νὰ ἔπιανα κουβέντα μὲ τὴν ὄμορφη συνταξειδιώτισσά μου, μὰ πῶς ; Φαινόταν γυναῖκα τοῦ κόσμου. Δὲν μποροῦσα νὰ τῆς μιλήσω χωρὶς νὰ τὴν γνωρίζω. Νὰ εἶχα τοὐλάχιστον τίποτε ἔξυπνο νὰ τῆς πῶ ! Ἄδικα ἔψαχνα νὰ βρῶ κάτι.

Τὸ τραῖνο σταμάτησε καὶ πάλι. Θὰ ξεκινοῦσε μετὰ εἰκοσιπέντε λεπτά. Ἡ συνταξειδιώτισσα σηκώθηκε, βγῆκε ἀπὸ τὸ βαγόνι, ἀφήνοντας τὶς ἀποσκευές της καὶ τράβηξε πρὸς τὸ ἑστιατόριο τοῦ σταθμοῦ. Τὴν ἀκολούθησα. Μπόρεσα νὰ θαυμάσω τότε τὸ κομψὸ καὶ λυγερό της σῶμα. Κάθησα σ' ἕνα τραπέζι ἀρκετὰ κοντὰ στὸ δικό της καὶ ἀφοῦ ἔφαγα, σηκώθηκα νὰ κάνω ἕνα περίπατο.

Λίγο πρὶν ξεκινήση τὸ τραῖνο, ξαναγύρισα στὸ διαμέρισμά μου. Ἡ συνταξειδιώτισσά μου δὲν εἶχε ἀκόμη ἐπιστρέψει. Ἔσκυψα ἀπὸ τὸ παράθυρό μου καὶ τὴν εἶδα νὰ στέκεται μπρὸς στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ σταθμοῦ καὶ νὰ κυττάζη τὰ βιβλία. Ἂν καὶ μοῦ γύριζε τὴν πλάτη, ἐν τούτοις, τὴν ἀναγνώρισα εὔκολα ἀπὸ τὸ λυγερό της σῶμα, ἀπὸ τὸ παλτό της καὶ τὸ γκρὶ καπέλλο της.

Ὅλοι οἱ ταξειδιῶτες εἶχαν ἀνεβῆ στὸ τραῖνο. Οἱ ὑπάλληλοι ἔκλειναν τὶς πόρτες μὲ πάταγο.

Μὰ τί διάβολο, εἶπα μέσα μου, θὰ μείνη ἐδῶ ! Εἶνε τρελλή !

—Κυρία, κυρία ! τῆς φώναξα, μὰ δὲν μ' ἄκουσε.

Ἕνα σφύριγμα ἀκούστηκε. Τὸ τραῖνο θὰ ξεκινοῦσε. Τί νὰ κάνω; Θὰ ἔμενε στὸ κρύο χωρὶς ἀποσκευὲς χωρὶς σκεπάσματα !

Ἅρπαξα γρήγορα τὶς ἀποσκευές της καὶ τὶς κουβέρτες της καὶ τὶς πέταξα σ' ἕνα ὑπάλληλο τοῦ σταθμοῦ.

— Εἶνε τῆς κυρίας, ἐκεῖ πέρα, τοῦ φώναξα.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ πόρτα τοῦ βαγονιοῦ ἄνοιξε. Ξαφνιασμένος εἶδα νὰ μπαίνη μέσα ἡ συνταξειδιώτισσά μου καὶ τὸ τραῖνο ξεκίνησε. Ἀνάθεμα ! Εἶχα γελαστῆ... Ἡ κυρία τοῦ βιβλιοπωλείου ἦταν ἄλλη. Φοροῦσε τὸ ἴδιο παλτό, τὸ ἴδιο καπέλλο. Ὡραῖα τὰ εἶχα καταφέρει.

Μόλις μπῆκε μέσα, ἔβγαλε μιὰ φωνή.

—Ἡ βαλίτσες μου. Ἔκλεψαν τὶς βαλίτσες μου.

Μὲ κύτταξε γιὰ πρώτη φορά. Θεέ μου, τί βλέμμα ἦταν αὐτό ! Δὲν θὰ τὸ ξεχάσω ποτέ.

—Ὄχι, κυρία, τῆς εἶπα. Τὶς βαλίτσες σας δὲν σᾶς τὶς ἔκλεψαν. Ἔμειναν στὴν Τοννέρ.

—Στὴν Τοννέρ ! Πῶς ;

Τῆς τὰ ἐξήγησα ὅλα. Ἄ, φίλε μου, εἶνε ἀδύνατο νὰ σοῦ περιγράψω τὸ βλέμμα ποὺ μοῦ ἔρριξε τότε. Προσπάθησα νὰ ἀρθρώσω μερικὲς δικαιολογίες.

— Εἶμαι ἀπαρηγόρητος, δεσποινίς... Νόμισα ὅτι θὰ χάνατε τὸ τραῖνο... Θὰ κρυώνατε... Συγχωρῆστε με... Μὴ φοβᾶστε γιὰ τὶς βαλίτσες σας... Θὰ τηλεγραφήσω νὰ σᾶς τὶς στείλουν...

—Ἀρκεῖ ! μὲ ἔκοψε ἐκείνη. Ξέρω τί ἔχω νὰ κάνω.

Καὶ ἔξω φρενῶν τραβήχτηκε στὴ γωνιά της δαγκάνοντας τὰ γάντια της.

Μὰ ἀλλοίμονο. Δὲν εἶχε λογαριάσει καὶ τὸ κρύο. Δὲν εἶχε πειὰ κουβέρτες. Ὕστερα ἀπὸ δέκα λεπτὰ τὴν εἶδα νὰ τουρτουρίζη.

—Κυρία, τῆς εἶπα, σᾶς παρακαλῶ, γονατιστός, δεχθῆτε τὴν κουβέρτα μου. Θ' ἀρρωστήσετε... Τὸ λάθος εἶνε δικό μου.

—Δὲν σᾶς μιλῶ, κύριε, εἶπε ξερά.

Ἤμουν νευριασμένος, ἀνάστατος. Πρῶτ' ἀπὸ ὅλα γιατὶ τὴν εὕρισκα πολὺ ὄμορφη, κι' ἔπειτα ἤμουν ἔξω φρενῶν γιὰ τὴ γκάφα μου. Κατάλαβα ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβω μεγάλες ἀποφάσεις.

—Κυρία, τῆς εἶπα, ἢ θὰ πάρετε τὴν κουβέρτα μου ἤ, σᾶς ὁρκίζομαι, πῶς θὰ πέσω ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Καὶ ρίχνοντάς της τὴν κουβέρτα μου, κατέβασα τὸ τζάμι κι' ἁρπάχτηκα ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἕτοιμος νὰ ριχθῶ ἔξω. Ἤμουν ἀποφασισμένος; Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, ἐδῶ, μεταξύ μας, ὄχι καὶ τόσο ! Μὰ φαίνεται, ὅτι ἔδειχνα πῶς ἤμουν, γιατὶ ἡ κυρία φώναξε ἀμέσως:

—Εἶστε τρελλός, κύριε ! Εἶστε τρελλός !

—Τὴν κουβέρτα... ἢ πηδῶ !...

Πῆρε τὴν κουβέρτα καὶ μοῦ εἶπε μὲ φωνὴ ποὺ ἦταν τώρα γλυκειά.

—Καὶ σεῖς, κύριε, θὰ πεθάνετε ἀπὸ τὸ κρύο...

—Μὴν ἀνησυχεῖτε, κυρία, ἀντέχω ἐγὼ περισσότερο στὸ κρύο... Ἐξ ἄλλου κι' ἂν ἀκόμη κρυώσω, θὰ τιμωρηθῶ ἔτσι, γιὰ τὴν βλακεία μου.

—Πέστε καλύτερα, γιὰ τὴν βιασύνη σας, γιατὶ ἡ πρόθεσίς σας ἦταν καλή... Μὰ πῶς σᾶς φάνηκε ὅτι ἤμουν ἐγὼ ἐκείνη ἡ κυρία ;

—Γιατὶ μοῦ φάνηκε χαριτωμένη.

Χαμογέλασε... Τελείωσε... Ὁ πάγος εἶχε σπάσει. Εἴμαστε φίλοι.

Ξέχασα τὸ κρύο, τὸ ταξεῖδι, ὅλα. Ἦταν γλυκειά, ἦταν λεπτή, τρελλα !... Ἡ κουβέντα της ἦταν εὐχάριστη, γεμάτη πνεῦμα. Τῆς ἄρεσαν τὰ ταξεῖδια, ὅπως κι' ἐμένα. Εἶχε πάει στὴν Ἰταλία, ὅπως κι' ἐγώ, στὴν Ἰσπανία, ὅπως κι' ἐγώ, καὶ λογάριαζε τώρα νὰ πάη στὴν Αἴγυπτο, ὅπως κι' ἐγώ. Στὴ φιλολογία, στὴ μουσική, σὲ ὅλα εἶχε τὰ ἴδια γοῦστα μὲ μένα. Ὕστερα βρέθηκε νὰ ἔχουμε τοὺς ἴδιους φίλους, τὸν Σαὶν-Σαμά, τοὺς Σαβενουά, τοὺς Μονμπαζόν. Σκέψου ! Μποροῦσε νὰ τὴν εἶχα κάποτε συναντήσει στὰ σαλόνια τους καὶ νὰ μὴν τὴν εἶχα προσέξει ! **Τί στραβομάρα !**

Ἔτσι περνοῦσε ἡ ὥρα μας εὐχάριστα μὲ τὴν κουβέντα. Μόνο ποὺ κρύωνα τρομερά. Προσπαθοῦσα νὰ μὴ φαίνωμαι. Μὰ τί κρύο ἦταν ἐκεῖνο !

Στὴ Ντιζὸν πιάστηκε τὸ δεξί μου πόδι. Τηλεγραφήσαμε στὴν Τοννὲρ νὰ μᾶς στείλουν τὰ πράγματα, ποὺ ἀφήσαμε ἐκεῖ.

Στὴ Μακὸν ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ ἀριστεροῦ μου ποδιοῦ. Λάβαμε τηλεγράφημα ἀπὸ τὴν Τοννὲρ ὅτι τὰ πράγματα θὰ ἔφταναν, τὴν ἑπομένη, στὴν Μασσαλία.

Στὴ Λυὼν ἔπαψα νὰ αἰσθάνωμαι τὸ ἀριστερό μου χέρι. Ἡ συνταξειδιώτισσά μου ξέχασε πειὰ νὰ ζητήσῃ τὸ χωριστὸ διαμέρισμα.

Στὴ Βαλὰνς τὸ δεξί μου χέρι ἀκολούθησε τὸ παράδειγμα τοῦ ἀριστεροῦ. Ἔμαθα ὅτι εἶνε χήρα χωρὶς παιδιά.

Στὴν Ἀβινιὸν ἡ μύτη μου ἔγινε μελανή. Ἄρχισα νὰ καταλαβαίνω πῶς δὲν ἀγάπησε ποτὲ τὸν πρῶτο της ἄντρα.

Τέλος, στὴ Μασσαλία φτερνίστηκα τρεῖς φορές. Μοῦ ἔδωσε τὴν κουβέρτα μου καὶ μοῦ εἶπε, μὲ χάρι: «Ὠρεβουάρ».

Ὠρεβουάρ ! Ἄ ! Ἐγὼ ἤμουν τρελλός !...

Πῆγα σ' ἕνα ξενοδοχεῖο, ὅπου πέρασα μιὰ νύχτα ταραγμένη. Ἡ ἀνάμνησίς της μὲ κυνηγοῦσε παντοῦ. Τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησα μὲ τρομερὸ συνάχι. Πῶς θὰ παρουσιαζόμουν στοὺς Ρομπὼ σ' αὐτὰ τὰ χάλια. Τί νὰ κάνω ὅμως; Πῆγα.

Ἄ, φίλε μου ! τί ἔκπληξις !

Ὁ Ρομπὼ εἶχε προσκαλέσει φί-

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΤΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

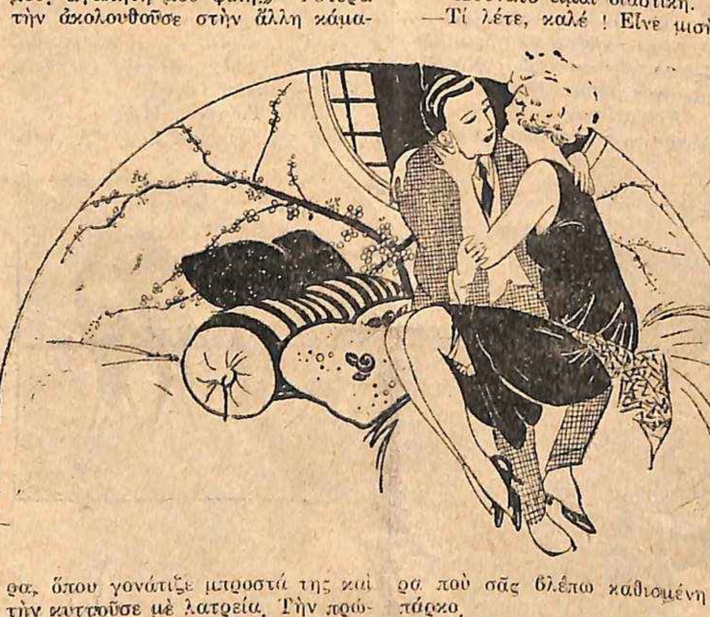

Μὲ τὸ καπέλλο στὸ κεφάλι, ἕτοιμη νὰ βγῆ ἔξω, χτυποῦσε νευρικὰ τὸ τακοῦνι της μὲ τὴν ὀμπρέλλα της, καθὼς καθόταν στὴν κάμαρά της, μὴ μπορῶντας νὰ ἀποφασίση νὰ πάη σ' αὐτὸ τὸ ραντεβοῦ.

Πόσες φορὲς ὅμως, δυὸ χρόνια τώρα, δὲν εἶχε ντυθῆ ἔτσι γιὰ νὰ πάη νὰ βρῆ τὸν ὡραῖο ὑποκόμητα ντὲ Μαρτελέ, ἐνῷ ὁ ἄντρας της βρισκόταν στὸ Χρηματιστήριο !

Ἕνα βιβλίο βρισκόταν ἀνοιχτὸ πάνω στὸ μικρὸ γραφεῖο της καὶ μιὰ δυνατὴ μυρωδιὰ ἀπὸ βιολέττες ποὺ ἦσαν μέσα σὲ δυὸ Σαξωνικὰ βάζα, γέμισε τὸ δωμάτιο.

Τὸ ρολόϊ χτύπησε τρεῖς. Σηκώθηκε ἀμέσως, γύρισε, τὸ κύτταξε καὶ χαμογέλασε: «Θὰ μὲ περιμένη κιόλας, σκέφτηκε. Θ' ἀρχίση ν' ἀνυπομονῆ». Βγῆκε κατόπιν ἀπὸ τὴν κάμαρά της, εἶπε στὸν ὑπηρέτη της ὅτι θὰ γύριζε δῆθεν σὲ μιὰ ὥρα καὶ κατέβηκε.

Ἦσαν ἡ τελευταῖες μέρες τοῦ Μαΐου, ποὺ ἡ ἄνοιξι τῆς ἐξοχῆς φαίνεται σὰν νὰ πολιορκῆ τὸ Παρίσι καὶ νὰ τὸ κυριεύη, γιὰ νὰ τὸ γεμίση μὲ ἄνθη καὶ χαρά.

Ἡ κυρία Ἀγκὰν ἔκανε λίγα βήματα στὸν δρόμο, μὲ τὴν πρόθεσι νὰ πάρη τὴν ὁδὸ Προβὰνς, ὅπου θὰ φώναζε ἕνα ἁμάξι, ὅπως ἔκανε κάθε φορά. Μὰ ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν τόσο γλυκειὰ ποὺ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη πῆρε τὴν ὁδὸν Σωσσὲ ντ' Ἀντὲν γιὰ νὰ περπατήση λιγάκι. «Ἂς μὲ περιμένει δέκα λεπτὰ παραπάνω, δὲν χάθηκε ὁ κόσμος», σκέφθηκε. Κι' ἡ σκέψις αὐτὴ τὴν ἔκανε νὰ χαρῆ. Τῆς φαινόταν πὼς τὸν ἔβλεπε ν' ἀδημονῆ, νὰ κυττάζη τὴν ὥρα, ν' ἀνοίγη τὸ παράθυρο, νὰ κυττάη στὴν πόρτα καὶ νὰ ξανακάθεται.

Ἡ κ. Ἀγκὰν περπατοῦσε σιγά, χαζεύοντας σ' ὅ,τι ἔβλεπε, μικραίνοντας τὸ βῆμα της ὅλο καὶ περισσότερο. Δὲν εἶχε καμμιὰ ὄρεξι νὰ φτάση στὸ ραντεβοῦ της καὶ γύρευε πρόφασι γιὰ νὰ σταματήση.

Μπῆκε σ' ἕνα πάρκο, ἔκανε ἕνα γῦρο κι' ὕστερα πῆρε μιὰ καρέκλα καὶ κάθησε ἀπέναντι στὸ ρολόϊ τῆς ἐκκλησίας, κυττάζοντας τοὺς δεῖκτες του.

Ἐκείνη ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ χτυποῦσε τρισήμιση κι' ἔνοιωσε ἕνα εὐχάριστο σκίρτημα στὴν καρδιά της. Εἶχε κερδίσει μισὴ ὥρα κι' ἕνα τέταρτο ἀπὸ τὸ ραντεβοῦ της. Μόλις θἄμενε σαράντα λεπτὰ μαζύ του, αὐτὴν τὴ φορὰ θὰ ξεμπέρδευε.

Θεέ μου !... Πόσο βαριόταν νὰ τρέχη ὡς ἐκεῖ κάτω ! Ἡ ἀνάμνησις ὅλων τῶν περασμένων της ραντεβοῦ, ἕνα τὴν ἑβδομάδα, ἐπὶ δύο ὁλόκληρα χρόνια, ἡ ἰδέα ὅτι σὲ λίγο εἶχε ἀκόμη ἕνα, τῆς ἔφερναν ἕνα δυσάρεστο συναίσθημα.

Θὰ ἤθελε νὰ μὴν πάη κι' αὐτὴ τὴ φορά, μὰ τὸν περασμένο μῆνα τὸν εἶχε γελάσει ἔτσι δυὸ φορὲς κατὰ συνέχεια καὶ λυπόταν νὰ τὸ ξανακάνη τόσο γρήγορα.

Μὰ γιατὶ λοιπὸν ἐξακολουθοῦσε νὰ πηγαίνη; Ἔτσι εἶχε συνηθίσει καὶ δὲν ἔβρισκε τώρα καμμιὰ πρόφασι γιὰ νὰ σταματήση. Γιατὶ εἶχε ἀρχίσει νὰ πηγαίνη; Οὔτε ἡ ἴδια δὲν τὄξερε. Τὸν ἀγαποῦσε ; Ἴσως...

Θυμόταν τὶς ὧρες ποὺ πέρασε μαζύ του, χωρὶς καμμιὰ εὐχαρίστησι. Καὶ τώρα αἰσθανόταν ἕναν τρομερὸ φόβο νὰ μὴν τὴν δῆ κανείς. Τί μαρτύριο ! Νόμιζε πὼς ἔβλεπε παντοῦ γνωστούς της, ποὺ θὰ τὴν μαρτυροῦσαν στὸν ἄντρα της. Θυμότανε πὼς ἀνέβαινε τρομαγμένη στὸ σπίτι του.

Ἐκεῖνος τὴν περίμενε πάντα καλοντυμένος, λιγάκι γελοῖος μάλιστα. Δύο χρόνια τώρα δὲν εἶχε ἀλλάξει τὸν τρόπο ποὺ τὴν ὑποδεχόταν, καθόλου, οὔτε στὴν παραμικρὴ χειρονομία !

Μόλις ἔκλεινε πίσω της τὴν πόρτα, τῆς ἔλεγε: «Ἀφῆστε με νὰ φιλήσω τὰ χεράκια σας, ἀγαπητή μου, ἀγαπητή μου φίλη!» Ὕστερα τὴν ἀκολουθοῦσε στὴν ἄλλη κάμαρα, ὅπου γονάτιζε μπροστά της καὶ τὴν κυττοῦσε μὲ λατρεία. Τὴν πρώτη μέρα ὅλα πῆγαν πολὺ ὄμορφα. Τὸ γονάτισμά του μάλιστα ἦταν πολὺ πετυχημένο. Μὰ ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἐπαναλήψεις, τὸ βαρέθηκε. Χρειαζόταν καὶ λίγη ποικιλία.

Κι' ὕστερα, ὤ, Θεέ μου ! Πάντα τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια.

Τὸ ρολόϊ τῆς ἐκκλησίας χτύπησε τώρα τέσσερες παρὰ τέταρτο. Γέλασε καὶ εἶπε μέσα της: «Ὤ, θὰ ἀνησυχῆ!» Σηκώθηκε ἔπειτα καὶ ἄρχισε νὰ περπατᾶ γρήγορα.

Δὲν ἔκανε λίγα βήματα καὶ βρέθηκε ἀντιμέτωπη μ' ἕνα κύριο, ποὺ τὴν χαιρέτησε βαθειά. Ἦταν ὁ βαρῶνος ντὲ Γκρεμπάλ.

—Μπᾶ, σεῖς εἶστε, βαρῶνε, ρώτησε ξαφνισμένη.

—Ναί, κυρία.

Τὴν ρώτησε γιὰ τὴν ὑγεία της καὶ ὕστερα ἀπὸ μερικὲς ἄλλες φιλοφρονήσεις τῆς εἶπε:

—Ξέρετε ὅτι εἶστε ἡ μόνη — ἐπιτρέψτε μου, νὰ πῶ ἀπὸ τὶς φίλες μου, δὲν εἶνε ἔτσι — ποὺ δὲν ἦρθε ἀκόμη νὰ ἐπισκεφθῆ τὶς Ἰαπωνικές μου συλλογές.

—Μά, ἀγαπητὲ βαρῶνε, μιὰ γυναῖκα δὲν μπορεῖ νὰ πάη ἔτσι στὸ σπίτι ἑνὸς ἐργένη.

—Πῶς, πῶς ; Δὲν εἶνε ἔτσι, κυρία μου, ὅταν πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῆτε μιὰ σπάνια συλλογή !

— Ὁπωσδήποτε δὲν μπορεῖ νὰ πάη μόνη της.

—Καὶ γιατὶ ὄχι; Τόσες καὶ τόσες γυναῖκες ἔχουν ἔρθη σπίτι μου μονάχα γιὰ τὴν γαλαρία μου. Κάθε μέρα μοῦ ἔρχονται. Θέλετε νὰ σᾶς πῶ ποιές; Ὄχι δὲν θὰ σᾶς πῶ. Πρέπει νὰ εἶνε κανεὶς διακριτικὸς ἀκόμη καὶ γιὰ ὅ,τι δὲν εἶνε κακό. Τότε μόνο θὰ ἦταν κακὸ γιὰ μιὰ γυναῖκα νὰ μπαίνη στὸ σπίτι ἑνὸς σοβαροῦ κυρίου, ὅταν ἔχει ἐνόχους σκοπούς.

— Κατὰ βάθος βρίσκω σωστὸ αὐτὸ ποὺ λέτε, βαρῶνε.

—Ὥστε θἄρθετε νὰ δῆτε τὴ συλλογή μου;

—Πότε ;

—Μὰ τώρα ἀμέσως.

—Ἀδύνατο εἶμαι βιαστική.

—Τί λέτε, καλέ ! Εἶνε μισὴ ὥρα ποὺ σᾶς βλέπω καθισμένη στὸ πάρκο.

—Μὲ παρακολουθεῖτε ;

—Σᾶς κύτταζα.

—Ἀλήθεια, σᾶς λέγω, εἶμαι βιαστική.

—Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν εἶστε. Ὁμολογῆστε ὅτι δὲν εἶστε πολὺ βιαστική.

Ἡ κυρία Ἀγκὰν γελῶντας ὡμολόγησε:

—Ὄχι.., ὄχι καὶ τόσο πολύ...

Ἕνα ἁμάξι περνοῦσε κοντά τους. Ὁ βαρῶνος φώναξε:

—Ἁμαξᾶ !

Τὸ ἁμάξι στάθηκε. Ὁ βαρῶνος ἄνοιξε τὴν πόρτα.

—Ἀνεβῆτε, κυρία, τῆς εἶπε.

— Μὰ, βαρῶνε, εἶνε ἀδύνατον, δὲν μπορῶ σήμερα.

—Κυρία, δὲν εἶνε φρόνιμο αὐτὸ ποὺ κάνετε. Μᾶς βλέπουν. Θὰ μαζευτῆ κόσμος καὶ θὰ νομίζη, ὅτι θέλω νὰ σᾶς ἁπαγάγω.

Ἀνέβηκε σαστισμένη. Ὁ βαρῶνος κάθησε κοντά της καὶ εἶπε στὸν ἁμαξᾶ:

—Ὁδὸς Προβὰνς.

Μὰ ξαφνικὰ ἐκείνη φώναξε:

—Ὢ Θεέ μου, ξέχασα νὰ στείλω ἕνα γράμμα πολὺ βιαστικό. Μπορεῖτε νὰ μὲ ὁδηγήσετε στὸ πιὸ κοντινὸ ταχυδρομεῖο;

Τὸ ἁμάξι σταμάτησε λίγο πιὸ πέρα, μπρὸς στὸ ταχυδρομεῖο.

Ἡ κ. Ἀγκὰν ἔγραψε πάνω σ' ἕνα χαρτί:

«Ἀγαπητέ μου φίλε, εἶμαι πολὺ ἄρρωστη. Ἔχω μιὰ τρομερὴ νευραλγία ποὺ μὲ βαστᾶ στὸ κρεββάτι. Ἀδύνατο νὰ βγῶ. Ἐλᾶτε αὔριο τὸ βράδυ γιὰ νὰ σᾶς κάνω νὰ μὲ συγχωρέσετε.

Ζάνν»

Ἔκλεισε ὕστερα τὸ σημείωμα στὸ φάκελλο, ἔγραψε πάνω τὴν διεύθυνσι τοῦ φίλου της ποὺ τὴν περίμενε τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἀνυπόμονα καὶ δίνοντάς το στὸν βαρῶνο τοῦ εἶπε:

—Τώρα θὰ ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ τὸ ρίξετε στὸ κουτὶ τῶν τηλεγραφημάτων. Οὔφ, τί σκοτοῦρα κι' αὐτή !...

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ

ΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ ΣΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

Εἶνε παροιμιώδης ἡ αὐταπάρνησις τῶν Γιαπωνέζων γιατρῶν. Ὅταν βλέπουν ὅτι ὁ ἄρρωστός των δὲν πηγαίνει καλά, ὁμολογοῦν πὼς δὲν εἶνε ἱκανοὶ νὰ τὸν θεραπεύσουν καὶ πὼς πρέπει νὰ τοὺς ἀντικαταστήσουν.

Κατὰ τὰ 1891, ὁ Σουλτᾶνος Ἀβδοὺλ Χαμὶτ ἔστειλε μιὰ εἰδικὴ ἀποστολὴ στὴν Ἰαπωνία, γιὰ νὰ ἐγχειρίση στὸν Μικάδο τὸ ἀνώτατο Τουρκικὸ παράσημο. Τὸ πλοῖο ὅμως, στὸ ὁποῖο ἐπέβαιναν τὰ μέλη τῆς ἀποστολῆς, ἐναυάγησε κοντὰ σ' ἕνα μικρὸ νησὶ τῆς Ἰαπωνίας. Εὐτυχῶς ὅμως κάποιο Γιαπωνέζικο βαπόρι ἔσωσε ὅλους τοὺς ναυαγούς. Τὰ μέλη τῆς Τουρκικῆς ἀποστολῆς ἀρρώστησαν βαρειὰ κι' ὁ Μικάδος ἔστειλε δυὸ ἀπὸ τοὺς ἰδιαίτερους του γιατροὺς γιὰ νὰ τοὺς περιποιηθοῦν.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς γιατρούς, ποὺ νοσηλεύανε τοὺς Τούρκους, βρέθηκε μ' ἀνοιγμένη τὴν κοιλιά του.

Ἕνα γράμμα, ποὺ ἄφησε ὁ αὐτόχειρ ἐπιστήμων, ἔλεγε τὰ ἑξῆς:

«Ἔκανα ὅ,τι ἦταν δυνατὸν γιὰ νὰ σώσω τοὺς ἀρρώστους κι' ὅμως μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς πέθαναν. Προτιμῶ, συνεπῶς, νὰ μὴ ζῶ πειά, ἀφοῦ φάνηκα ἀνάξιος νὰ ἐκτελέσω τὶς διαταγὲς τοῦ αὐτοκράτορός μου καὶ αὐτοκτονῶ»!...

ΛΑΪΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Τὸν Μάη πίνε τὸ νερό,
τὸν Θεριστὴ τὸ ξεῖδι,
τὸν Ἀλωνάρη τὸ κρασὶ
νὰ δῆς τὸ παλληκάρι.

* * *

Ὁ Μάης ἔχει τ' ὄνομα
κι' ὁ Θεριστὴς τὴν πεῖνα.

ΑΡΑΒΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ STEPHAN MAC GREGOR

ΤΑ ΔΑΝΕΙΚΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

Ὁ πόλεμος εἶχε κηρυχτῆ κι' ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς θὰ ἔφευγε, σὲ λίγο, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ του. Εἶχε φορέσει τὴν πολεμικὴ στολή του κι' εἶχε ζώσει στὸ πλευρό του τὸ μεγάλο χρυσοποίκιλτο γιαταγάνι του μὲ τὰ πολύτιμα πετράδια. Κάτω, στὴ μεγάλη αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ, οἱ ὑπασπισταί του τὸν περίμεναν, κι' οἱ ἱπποκόμοι μὲ κόπο συγκρατοῦσαν τὰ ἄλογα ποὺ ἀνυπόμονα χτυποῦσαν τὶς ὁπλές τους στὸ πλακόστρωτο.

Μὲ γοργὸ βῆμα, ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς διέσχισε τὸν διάδρομο ποὺ ὡδηγοῦσε στὸ χαρεμλίκι. Μ' ἕνα νεῦμα του ἔδιωξε τὶς σκλάβες ποὺ ὑποκλινόντουσαν ταπεινὰ μπροστά του καὶ μπῆκε στὸ δωμάτιο τῆς γυναίκας του. Ἐκείνη, μόλις τὸν εἶδε, ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά του καὶ μὲ δάκρυα στὰ ὡραῖα μάτια της ψιθύρισε τρυφερά:

—Ἥλιε μου, φῶς τῶν ματιῶν μου, καὶ χαρὰ τῆς ζωῆς μου, πῶς θὰ ζήσω, τόσον καιρό, χωρὶς ἐσένα; Ἡ μέρες μου θὰ εἶνε μιὰ βαθειὰ ἀτέλειωτη νύχτα ὥς ὅτου νὰ ξαναγυρίσης κοντά μου ! Ὢ ! ἀγαπημένε μου, φοβοῦμαι, τρέμω νὰ μείνω μόνη μου, γιατὶ νοιώθω τὴν καρδιά μου βαρειὰ κι' ἕνα φοβερὸ ὄνειρο τάραξε τὸν ὕπνο μου ἀπόψε. Ὢ ! ἦταν φρικτό ! Εἶδα πὼς ἤμουν τυφλή, πὼς εἶχα χάσει τὰ δυὸ μάτια μου... Φοβοῦμαι, Ὀσμὰν ἀγαπημένε μου, τρέμω μήπως μοῦ συμβῆ κανένα μεγάλο κακὸ στὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας σου...

—Γλυκειά μου Ἀμίνα, εἶπε ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς, προσπαθῶντας νὰ τὴν καθησυχάση. Σὲ νόμιζα πιὸ γενναία. Τί φοβᾶσαι ;... Ἡ λύπη σου σὲ κάνει νὰ φαντάζεσαι τὸ κακό ! Ὁ Ἀλλὰχ, ὁ παντοδύναμος, θὰ μᾶς προστατεύση ὅλους κι' ἐλπίζω νὰ γυρίσω γρήγορα κοντά σου... Μὴ στενοχωριέσαι, φῶς τῶν ματιῶν μου !... Τὰ χάδια τῶν παιδιῶν σου θὰ σὲ παρηγοροῦν κι' ἡ γλυκειὰ φροντίδα τους θὰ σὲ ἀπασχολήση στὶς ὧρες τῆς μοναξιᾶς σου. Πρόσεξε τὰ παιδιά μας σὰν τὴν κόρη τῶν ματιῶν σου, καὶ ὅταν γυρίσω, γλυκειά μου Ἀμίνα, νικητὴς καὶ δοξασμένος, θὰ σᾶς φέρω πλούσια λάφυρα, ὡραῖες σκλάβες καὶ ἄπειρα πλούτη, θὰ σοῦ χτίσω καινούρια παλάτια καὶ ἡ δόξα τοῦ ἀνδρός σου θὰ ἀντανακλᾶ σὲ σένα ! Πρέπει νὰ φύγω... κι' ὅπου κι' ἂν βρεθῶ ἡ γλυκειὰ ἀνάμνησίς σου θὰ μὲ ἀκολουθῆ παντοῦ... Φώναξε τὰ παιδιά μας, θέλω προτοῦ φύγω νὰ τὰ σφίξω ἀκόμα μιὰ φορὰ στὴν ἀγκαλιά μου !

Ἡ Ἀμίνα χτύπησε τὶς παλάμες της κι' ἀμέσως μιὰ σκλάβα ἀνασήκωσε τὸ βαρὺ παραπέτασμα τῆς πόρτας καὶ στάθηκε ταπεινὰ στὸ κατῶφλι.

—Γκιούλς, τὴ διέταξε ἡ Ἀμίνα. Φέρε τὰ παιδιά.

Ἡ σκλάβα ὑποκλίθηκε βαθειὰ κι' ἔφυγε. Σὲ λίγο δυὸ χαριτωμένα παιδάκια ἔμπαιναν στὸ δωμάτιο, πιασμένα ἀπὸ τὸ χέρι. Τὸ μεγαλείτερο, ἕνα ἀγοράκι πέντε χρόνων, ὁ μικρούλης Μαχμούτ, μὲ καστανά, σγουρὰ μαλλιά, ἔτρεξε ἀμέσως κοντὰ στὸν πατέρα του καὶ μὲ περιέργεια κύτταζε τὸ γιαταγάνι καὶ θαύμαζε τὸ σελάχι του μὲ τὰ πιστόλια.

Ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς γέλασε καὶ περήφανα εἶπε:

—Βλέπεις, γυναῖκα, πῶς ὁ γυιός μας θὰ γίνη, μιὰ μέρα, μεγάλος πολεμιστής, ἀφοῦ ἀπὸ τώρα θαυμάζει τὰ ὅπλα μου!... Καὶ σύ, μικρούλα μου Τεφίντα, ἔλα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα σου καὶ μὴ στέκεις ἐκεῖ σὰν φοβισμένο πουλάκι !

Καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ὁ στρατηγὸς Ὀσμὰν πασσᾶς, πῆρε τὰ δυὸ παιδιὰ στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὰ φίλησε μ' ἀγάπη. Κατόπιν ἀγκάλιασε παράφορα τὴ γυναῖκα του κι' ἐνῷ σκούπιζε κρυφὰ ἕνα δάκρυ, ἀπομακρύνθηκε μὲ γοργὸ καὶ σταθερὸ βῆμα.

Ἡ Ἀμίνα ἔτρεξε στὸ παράθυρο κι' ἀπὸ ἐκεῖ παρακολούθησε τὸν ἄνδρα της ποὺ καβαλλίκευε τὸ ὡραῖο ἀραβικὸ ἄλογό του. Ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς ἔρριξε ἕνα τελευταῖο βλέμμα στὸ παράθυρο καὶ φεύγοντας φώναξε:

—Πρόσεξε τὰ παιδιά, Ἀμίνα, κι' ὁ Θεὸς μαζύ σας !

—Ὁ Ἀλλὰχ νὰ σὲ προστατεύση ! ἀπάντησε ἡ Ἀμίνα.

…………

Ἡ ἡμέρες περνοῦσαν ἥσυχες κι' ὁμοιόμορφες, στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Ὀσμὰν πασσᾶ. Δυὸ-τρεῖς ἀπεσταλμένοι εἶχαν φτάσει τὸν τελευταῖον καιρό, φέρνοντας μηνύματα ἀπὸ τὸν στρατηγό. Ἀνήγγειλαν στὴν Ἀμίνα πὼς ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς νικοῦσε παντοῦ, καὶ πὼς ἔλπιζε νὰ ἐπιστρέψη γρήγορα μὲ τὰ πλούσια λάφυρα ποὺ εἶχε πάρει ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του. Καὶ σὲ κάθε μήνυμά του, τῆς παρήγγειλε νὰ προσέχη τὰ παιδιά.

Ἀλλὰ μιὰ μέρα μιὰ ἄγνωστη ἀρρώστεια, μιὰ φοβερὴ ἐπιδημία ἔπεσε μέσα στὴν χώρα, κι' ὁ ἄπονος Χάρος ἅρπαξε ἄσπλαχνα τὰ παιδάκια ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῶν μανάδων τους γιὰ νὰ τὰ μεταφέρη στὸ σκοτεινὸ βασίλειό του. Τρελλὴ ἀπὸ φόβο ἡ Ἀμίνα, κρατοῦσε τὰ παιδιὰ κοντά της, δὲν τὰ ἄφηνε πειὰ νὰ βγαίνουν ἔξω ἀπὸ τὸ παλάτι, οὔτε νὰ παίζουν μὲ τὰ ἄλλα παιδιά. Μέσα στὰ δωμάτια βαρειὰ θυμιάματα ἔκαιγαν σὲ χρυσᾶ δοχεῖα καὶ ἡ γυναῖκες παρακαλοῦσαν τὸν Ἀλλὰχ κι' ἔκαναν χίλια-δυὸ ξόρκια γιὰ νὰ διώξουν τὸ κακό ! Τοῦ κάκου ὅμως ! Παρ' ὅλες τὶς προφυλάξεις της ἡ Ἀμίνα δὲν μπόρεσε ν' ἀποφύγη τὸ πεπρωμένο. Καὶ μιὰ μέρα, ἡ μικρὴ Τεφίντα παραπονέθηκε πὼς τὴν πονοῦσε τὸ κεφάλι της καὶ δὲν ἤθελε νὰ φάη. Ἡ Ἀμίνα ἀνησύχησε κι' ἔστειλε νὰ φωνάξουν τὸν γιατρό. Ἔβαλαν τὸ παιδὶ στὸ κρεββάτι κι' ἔκαναν ὅ,τι μπόρεσαν γιὰ νὰ τὸ γιατρέψουν, ἀλλὰ ἡ κατάστασις τοῦ παιδιοῦ χειροτέρευε διαρκῶς καὶ μετὰ δύο μέρες ἀρρώστησε καὶ τὸ ἀγόρι.

Παρ' ὅλη τὴ σοφία τους καὶ τὶς γνώσεις τους, οἱ πιὸ διάσημοι γιατροὶ τῆς χώρας εἶχαν σταθῆ ἀνίσχυροι μπροστὰ στὴ βαρειὰ κατάρα ποὺ βύθιζε τὸ ἕνα σπίτι μετὰ τὸ ἄλλο στὸ πένθος....

Καὶ μιὰ μέρα, τὰ δυὸ παιδάκια τοῦ Ὀσμὰν πασσᾶ καὶ τῆς κακότυχης Ἀμίνας, τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο ἔγειραν τὸ κεφαλάκι τους στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας τους καὶ ἤρεμα ξεψύχησαν.

…………

Τὴν ἄλλη μέρα ἀκούστηκαν σαλπίσματα, ποδοβολητὰ ἀλόγων καὶ ζητωκραυγὲς μπροστὰ στὸ παλάτι. Ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς ἐπέστρεφε νικητής ! Ἀγγελιοφόροι εἶχαν φθάσει κι' ἀνήγγειλαν πὼς σὲ λίγο θὰ ἔφθανε κι' ὁ ἴδιος ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ του.

Ἡ Ἀμίνα ντυμένη μ' ἕνα χρυσοκέντητο φόρεμα, μ' ἕνα ἀραχνοΰφαντο πέπλο ριγμένο στοὺς ὤμους της, στολισμένη μὲ τὰ βαρύτιμα στολίδια της περίμενε, ἀμίλητη, τὸν ἄνδρα της καὶ κύριό της.

Καὶ ὅταν σὲ λίγο, ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς ξεπέζεψε στὴν αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ, ἔρριξε τὰ ἡνία σὲ ἕναν ἱπποκόμο καὶ ἀνυπόμονος νὰ σφίξη στὴν ἀγκαλιά του τὴν γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του, ἀνέβηκε γρήγορα τὶς σκάλες τοῦ παλατιοῦ καὶ τράβηξε ἴσια στὸ χαρεμλίκι. Ἡ Ἀμίνα ἔμπηξε μιὰ φωνὴ καὶ ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά του.

—Ποῦ εἶνε τὰ παιδιά; ρώτησε μὲ λαχτάρα ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς σὰν φίλησε τὴν γυναῖκα του. Φώναξέ τα νὰ ἔρθουν κι' αὐτά... Ὤ! Ἀμίνα, χαρὰ τῆς ζωῆς μου ! Πόσο σᾶς ἐπιθύμησα ! Πόσο λαχταροῦσα ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸ νὰ σᾶς σφίξω πάλι στὴν ἀγκαλιά μου... Ἀλλά, τί ἔχεις γυναῖκα... γιατὶ δὲν μοῦ μιλᾶς ; Ποῦ εἶνε τὰ παιδιά ; ρώτησε ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς, ἀνήσυχος.

—...Τὰ παιδιά... Θὰ τὰ ἰδῆς... σὲ λίγο ! ἀποκρίθηκε ἐκείνη μὲ παράξενη φωνή. Ἀλλά... προτοῦ τὰ ἰδῆς, θέλω, ναί, πρέπει νὰ σοῦ ἐμπιστευθῶ κάτι ποὺ μοῦ συνέβη, κάτι φοβερὸ ποὺ μὲ βασανίζει πολὺ τελευταίως!... Ἄκουσέ με, ἄνδρα μου, καὶ δῶσε μου τὴ σοφὴ συμβουλή σου...

—Σ' ἀκούω, Ἀμίνα, ἀλλὰ μὲ κάνεις νὰ τρομάζω μὲ τὸ ἀλλόκοτο ὕφος σου... Πές μου λοιπόν, τί σοῦ συμβαίνει;

—Πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια, πολυαγαπημένε μου, μιὰ φίλη μου, μοῦ ἐμπιστεύθηκε ἕνα πολύτιμο κόσμημα, μὲ σπάνια πετράδια ἀμύθητης ἀξίας, γιὰ νὰ τῆς τὸ φυλάξω ὥς ποὺ νὰ ἐπιστρέψη ἀπὸ ἕνα μακρυνὸ ταξεῖδι. Σὲ κανέναν δὲν εἶχε ἐμπιστοσύνη παρὰ μονάχα σὲ μένα!... Μοῦ εἶπε ἀκόμα πὼς ὅσο δὲν ἐρχόταν ἐκείνη νὰ τὸ ζητήσῃ πίσω, μποροῦσα νὰ τὸ φορῶ καὶ νὰ τὸ θεωρῶ δικό μου. Ἡ χαρά μου ἦταν μεγάλη ! Ἀγαποῦσα καὶ καμάρωνα αὐτὸ τὸ σπάνιο, πλούσιο κόσμημα, ποὺ μὲ ἔκανε νὰ φαίνωμαι πιὸ ὡραία στὰ μάτια σου, λατρευτέ μου ! Ἀπὸ τότε πέρασαν χρόνια κι' ἡ φίλη μου δὲν ἐρχόταν ! Κι' ὅσο περνοῦσε ὁ καιρός, τόσο καμάρωνα καὶ θαρροῦσα πὼς τὸ κόσμημα αὐτὸ ἦταν πειὰ δικό μου... κτῆμα μου... καταλαβαίνεις ; Ὤ ! πόσο τ' ἀγαποῦ-

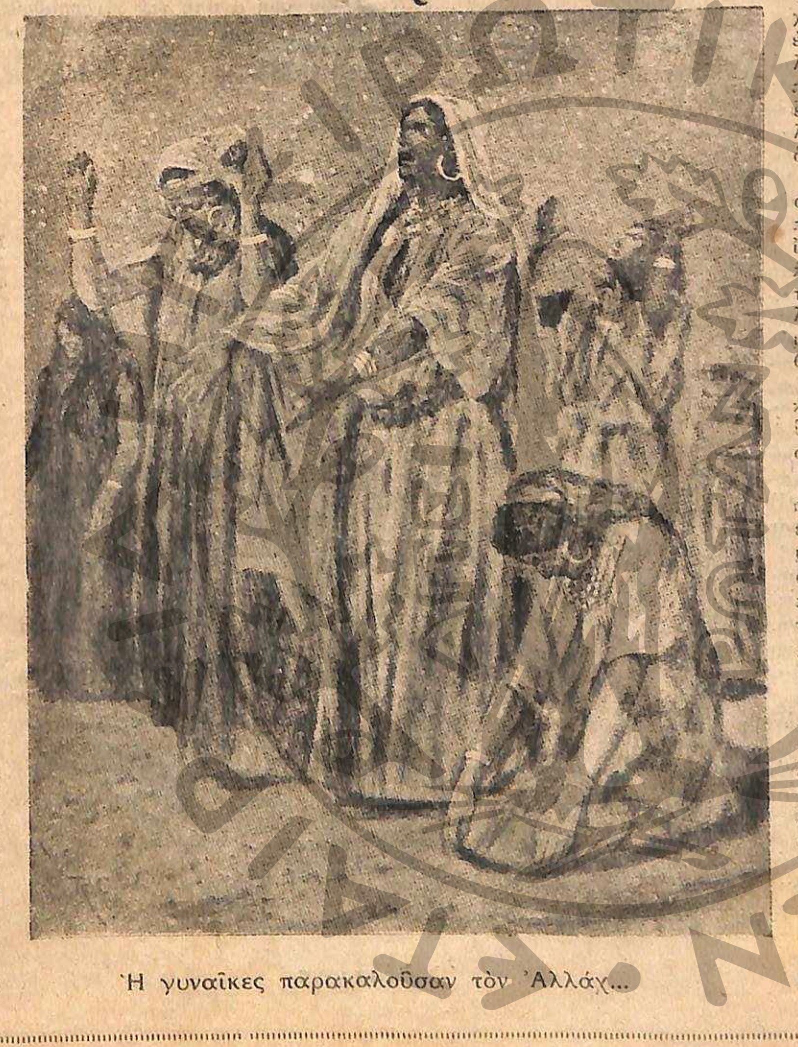

Ἡ γυναῖκες παρακαλοῦσαν τὸν Ἀλλάχ...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΜΟΝΤΕΛΛΑ ΤΟΥΣ

Ἡ γυναῖκες ποὺ χτυποῦν τὶς πόρτες τῶν καλλιτεχνῶν. Γυναῖκες—Ἠγερίες καὶ γυναῖκες—τύραννοι. Ὁ Τζιορτζιόνι καὶ τὸ μοντέλλο του. Πῶς ἡ Λουκρητία ντὲλ Φέντε κατέστρεψε τὴ ζωὴ τοῦ Ἀνδρέα ντὲ Σάρτο. Ἡ δυὸ ἀγαπημένες γυναῖκες τοῦ Ρούμπενς. Πῶς μιὰ γυναῖκα ἔσωσε ἀπὸ τὴ δυστυχία τὸ Ρέμπραντ. Ἡ τραγῳδία τῆς ζωῆς τοῦ Δάντε—Γαβριὴλ Ροσσέτι, κτλ.

ΣΥΧΝΑ βλέπει κανεὶς νὰ χτυπᾶ τὴν πόρτα τοῦ ἀτελιὲ ἑνὸς ζωγράφου ἕνα κορίτσι, μιὰ γυναῖκα πολὺ φτωχικὰ ντυμένη συνήθως. Τὸ πρόσωπό της εἶνε σχεδὸν πάντοτε κουρασμένο καὶ τὰ χαρακτηριστικά του προδίδουν ἐξάντλησι. Ἡ πόρτα τοῦ ἀτελιὲ ἀνοίγει, ἡ κοπέλλα χαιρετάει καὶ ἀρχίζει ἀμέσως νὰ γδύνεται, χωρὶς διατυπώσεις, ἐνῶ συγχρόνως ἀνταλλάσσει μερικὰ λόγια μὲ τὸν ζωγράφο. Σὲ λίγο ἀνεβαίνει στὸ βάθρο καὶ παίρνει τὴν πόζα ποὺ τῆς ὑποδεικνύει ὁ καλλιτέχνης. Καὶ ἡ ἐργασία ἀρχίζει. Σὲ λίγο τὶς γραμμὲς τῆς γυμνότητός της ἀρχίζει νὰ τὶς μεταφέρη νευρικὰ τὸ πινέλλο πάνω στὸ τελλάρο...

Αὐτὰ εἶνε συνήθως τὰ μοντέλλα τῶν ζωγράφων.

Ἡ ἱστορία ὅμως τῆς Τέχνης ἀναφέρει συχνὰ περιπτώσεις, στὶς ὁποῖες ἡ γυναῖκες αὐτὲς στάθηκαν γιὰ τοὺς καλλιτέχνες κάτι περισσότερο ἀπὸ ἁπλᾶ, ψυχρὰ μοντέλλα. Ὑπῆρξαν στὸν κόσμο μοντέλλα ποὺ ἐνέπνευσαν ἀληθινὰ καλλιτέχνες, ποὺ ἀγαπήθηκαν καὶ λατρεύθηκαν ἀπ' αὐτούς. Ὅλες ὅμως δὲν ἔκαναν καὶ εὐτυχισμένους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι στὸν ἔρωτά τους ἀποζήτησαν ἰδανικὲς μορφὲς καὶ ὑψηλὲς ἐμπνεύσεις. Ὑπῆρξαν μάλιστα μερικὲς ποὺ μετέβαλαν τὴ ζωὴ τῶν καλλιτεχνῶν σὲ διαρκὲς μαρτύριο, σὲ ἀτέλειωτη τραγῳδία, ὅπως καὶ ἄλλες ποὺ ἐξεπλήρωσαν κοντά τους μιὰ μεγάλη ἀποστολή, ποὺ τοὺς ἐπαρηγόρησαν στὴ δυστυχία τους, ποὺ τοὺς ἐνεθάρρυναν στὴν ἀπογοήτευσί τους, ποὺ τοὺς ἔκαναν πιὸ ὡραῖες τὶς εὐτυχισμένες στιγμὲς τῆς σταδιοδρομίας τους..

* * *

Εἶνε γνωστὴ ἡ μεγάλη ἀγάπη ποὺ ὁ μέγας πρόδρομος τῆς Ἰταλικῆς τέχνης, ὁ Τζιορτζιόνι, ἔτρεφε πρὸς ἕνα μοντέλλο του, τὴν ὡραιοτάτη Καικιλία, ὅπως εἶνε ἐπίσης γνωστὸ καὶ τὸ φαρμάκι, μὲ τὸ ὁποῖο ἡ ἀνάξια αὐτὴ γυναῖκα τὸν ἐπότισε, ὡς ὅτου στὸ τέλος τὸν ἐγκατέλειψε σὲ οἰκτρὴ κατάστασι, κουρέλλι πραγματικό, χωρὶς καμμιὰ ὄρεξι γιὰ ἐργασία. Ἡ μοιραία αὐτὴ γυναῖκα κατώρθωσε νὰ σκοτώση ἕνα μεγάλο ταλέντο!

Ἐπίσης εἶνε γνωστὴ ἡ Λουκρητία ντὲλ Φέντε, ὁ δαίμονας αὐτός, ποὺ κατέστρεψε ἕναν καλλιτέχνη, ὁ ὁποῖος ἦταν προωρισμένος νὰ γίνη μεγάλος: τὸν Ἀνδρέα ντὲλ Σάρτο.

Ἀντιθέτως, ὁ Ρούμπενς εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ γνωρίση δυὸ γυναῖκες ποὺ ἀληθινὰ τὸν ἐβοήθησαν γιὰ νὰ ἀναδειχθῆ καὶ νὰ καταλάβη τὴν θέσι ποὺ τοῦ ἀνήκει στὴν καλλιτεχνία.

Τὸ πρῶτο του μοντέλλο ἦταν ἡ Ἰσαβέλλα Μπράντ. Τὴν ἀγάπησε παράφορα καὶ τὴν ἔκανε γυναῖκα του. Τὴν ἐζωγράφισε πολύ, δὲν ἐχόρταινε νὰ ἀποτυπώνη στοὺς πίνακές του τὴν φυσιογνωμία της καὶ τὶς πλαστικὲς γραμμὲς τῆς θείας γυμνότητός της. Ἀλλὰ ἡ μοῖρα ἐφθόνησε τὴν εὐτυχία τοῦ ζωγράφου. Καὶ ἡ ἀγαπημένη του Ἰσαβέλλα ξεψύχησε, ἕνα βράδυ, στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ρούμπενς, ὁ ὁποῖος ἐθρηνοῦσε σὰν μωρὸ παιδί...

Ὁ καλλιτέχνης ἔμεινε πολὺν καιρὸ ἀπαρηγόρητος. Καὶ θὰ χανόταν ὡρισμένως ἀπὸ τὴ μελαγχολία καὶ τὴν θλίψι του, ἂν δὲν βρισκότανε στὸν δρόμο του μιὰ εὐγενικὴ ψυχή, ἕνα τρυφερὸ πλᾶσμα, ἡ Ἑλένη Φοῦρμεντ, γιὰ νὰ τοῦ ἐμπνεύση καὶ πάλι τὸν πόθο καὶ τὴν ὄρεξι τῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας.

Αὐτὴ ἦταν τὸ δεύτερο μοντέλλο, ἀλλὰ καὶ ἡ δεύτερη γυναῖκα τοῦ ζωγράφου. Ἂν ἡ Ἰσαβέλλα ἐνέπνευσε στὸν Ρούμπενς τὶς μεστωμένες γυναικεῖες συνθέσεις του, ποὺ εἶνε γεμᾶτες ἀπὸ πάθος καὶ θέρμη, ἡ Ἑλένη τοῦ ἐχάρισε πίνακες, στοὺς ὁποίους διακρίνεται ἡ λεπτὴ χάρι μιᾶς παρθενικῆς σεμνότητος. Αὐτὴ ἐπίσης τοῦ ἐχάρισε καὶ τὸ πολυαγαπημένο παιδί του, ποὺ τὸ ζωγράφισε σὲ τόσες καὶ τόσες ἀριστουργηματικές του εἰκόνες. Ὁ Ρούμπενς στάθηκε ἕνας ἀπὸ τοὺς εὐτυχέστερους ζωγράφους ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Ἕνας ἄλλος ζωγράφος, ἀπὸ τοὺς μεγαλείτερους, ὁ Ρέμπραντ, στάθηκε πολὺ δυστυχὴς στὴ ζωή του. Ἀγάπησε παράφορα τὴ γυναῖκα του Σάσκια καὶ σ' αὐτὴν ὀφείλει τὶς ὡραιότερες συνθέσεις του. Ἀλλ' ἡ εὐτυχία του δὲν ἐκράτησε πολύ. Ἡ ἀγαπημένη του γυναῖκα πέθανε, καὶ μὲ τὸν θάνατό της ἡ δυστυχία ἦρθε νὰ χτυπήση τὴν πόρτα τοῦ καλλιτέχνη.

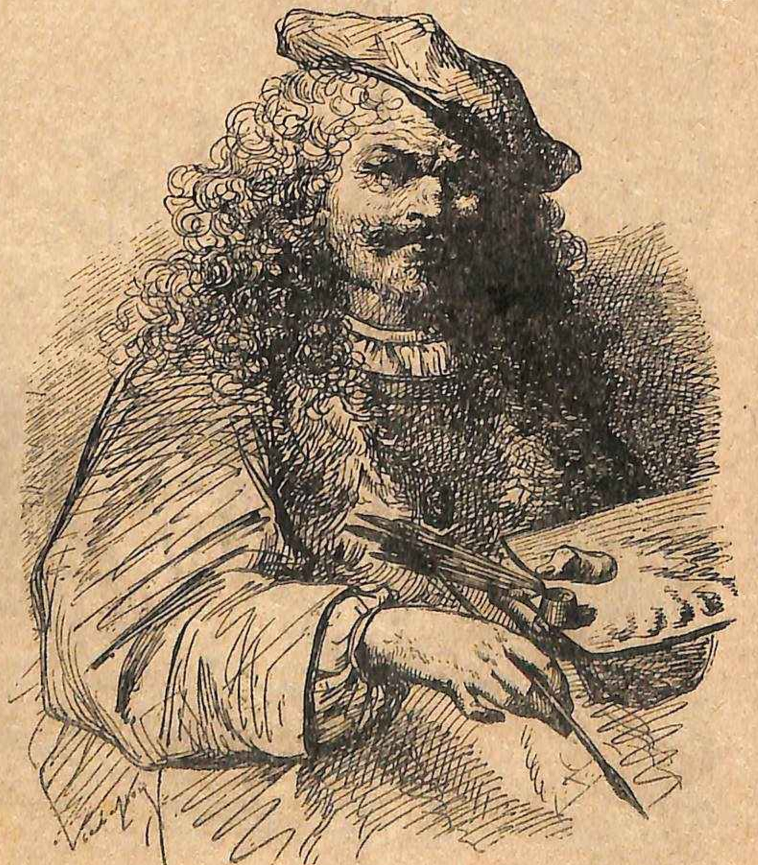

Ὁ Ρέμπραντ

Ὁ Ρέμπραντ ἔπεσε σὲ ἀληθινὴ ἀθλιότητα. Δὲν ἀναγνώριζε πειὰ τὸν ἑαυτόν του, δὲν αἰσθανότανε πειὰ καμμιὰ δύναμι μέσα του γιὰ νὰ παλαίψη μὲ τὴν φτώχεια, μὲ τὴν καταδρομὴ τῆς τύχης. Ἀλλὰ μιὰ γυναῖκα τὸν ἔσωσε: Ἡ Χέντρικε Στόφφελς.

Ἡ Χέντρικε ἦταν ἕνα πάμπτωχο κορίτσι τοῦ λαοῦ. Ἔρημη κι' ἀπροστάτευτη, πῆγε μιὰ μέρα νὰ ζητήση ἐργασία στὸ ἀτελιὲ τοῦ ζωγράφου. Ἡ παρθενικὴ δροσερότης τῆς κόρης, ἡ φτώχεια της, ἡ τρυφερότης της συγκίνησαν τὸν ἀπογοητευμένο Ρέμπραντ. Ἄρχισε νὰ ἐργάζεται μὲ κάπως μεγαλείτερη ὄρεξι. Ἡ Χέντρικε τὸν ἐνεθάρρυνε, ἡ ὁμιλία της ἔχυνε βάλσαμο στὴν πληγωμένη καρδιὰ τοῦ καλλιτέχνη.

Ὁ Ρέμπραντ ἐπάλαιψε μαζύ της ἡρωϊκὰ ἐναντίον τῆς δυστυχίας, καὶ τῆς κακομοιριᾶς. Ἡ Χέντρικε ἔμεινε κοντά του ὡς τὸ θάνατό του, ὄχι πειὰ ἁπλὸ μοντέλλο, ἀλλὰ φύλακας ἄγγελος καὶ ἀγαθὸ πνεῦμα τοῦ ἀτελιέ του. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ τρυφερὲς φυσιογνωμίες ποὺ ἀναφέρει ἡ ἱστορία τῆς τέχνης.

* * *

Ἀκοῦστε τώρα καὶ τὴν τραγῳδία ἑνὸς ἄλλου καλλιτέχνη, ζωγράφου καὶ ποιητοῦ συγχρόνως, τοῦ Ἄγγλου Δάντε-Γαβριὴλ Ροσσέτι.

Ὁ καλλιτέχνης αὐτὸς μιὰ μονάχα γυναῖκα ἐγνώρισε καὶ ἀγάπησε στὴ ζωή του: τὴν Ἐλισσάβετ Σίνταλλ. Ἀλλὰ τὴν ἀγάπησε μὲ τὴν παράφορη ἀγάπη τοῦ νευροπαθοῦς, μὲ μιὰ παθολογικὴ καὶ ἀρρωστημένη ἀγάπη. Ὁ Ροσσέτι ἦταν νευρασθενικὸς καὶ ἡ Ἐλισσάβετ ἐπίσης. Φαντάζεσθε πειὰ τί πραγματικὴ τραγῳδία ἦταν ἡ ζωὴ καὶ ὁ ἔρωτας τῶν δύο αὐτῶν νοσηρῶν ὑπάρξεων !

Τὸ γέλιο δὲν ξεχώριζε ποτὲ ἀπὸ τὸ κλάμα, ἡ ἡδονὴ δὲν ξεχώριζε ποτὲ ἀπὸ τὸν πόνο στὰ χρόνια ποὺ ἔζησαν μαζύ. Ἡ ζωὴ τοῦ καλλιτέχνου αὐτοῦ εἶνε μιὰ ἀνατριχιαστικὴ σειρὰ ψυχικῶν μαρτυρίων, παροξυσμῶν, παραδόξων αἰσθημάτων, ὀδυνηρῶν μεταπτώσεων !

Ἔπειτα ἀπὸ καιρό, ἡ Ἐλισσάβετ πέθανε, καὶ ὁ θάνατός της στάθηκε ἕνα βαρὺ πλῆγμα γιὰ τὸν ἀδύνατο καὶ ἄρρωστο αὐτὸν καλλιτέχνη. Προτοῦ τοποθετήσουν τὸ ἀγαπημένο σῶμα στὸ φέρετρο, ὁ Ροσσέτι τὸ ἔστρωσε μὲ λουλούδια, τὰ ὁποῖα εἶχε καταβρέξει μὲ τὰ δάκρυά του ὁλόκληρη τὴν προηγουμένη νύχτα. Καὶ ἔπειτα, ὅταν τὴν ἔβαλαν στὴν κάσσα, ὁ ζωγράφος ἐμάζεψε ὅλα τὰ χειρόγραφα τῶν ποιημάτων του, ποὺ δὲν εἶχε ποτὲ δημοσιεύσει, καὶ τὰ ἔχωσε ἀνάμεσα στὰ χρυσᾶ μαλλιὰ τῆς λατρευμένης νεκρῆς. Τῆς ἀνῆκαν, ἦταν δικά της, αὐτὴ τοῦ τὰ εἶχε ἐμπνεύσει...

Πέρασε ἕνας ὁλόκληρος χρόνος ἀπὸ τότε. Ὁ καλλιτέχνης εἶχε καταντήσει μισότρελλος. Καὶ δὲν ἄργησε νὰ καταλήξη στὸ φρενοκομεῖο.

* * *

Ὁ μεγάλος Γερμανὸς ζωγράφος τῶν τελευταίων χρόνων, ὁ Φόϊερμπαχ, εἶχε κι' αὐτὸς τὸ δρᾶμα τῆς ζωῆς του. Δυὸ γυναῖκες, δυὸ μοντέλλα του, ἔπαιξαν σημαντικὸ ρόλο σ' αὐτήν. Καὶ τὶς δυὸ αὐτὲς γυναῖκες τὶς ξαναβρίσκει κανεὶς σὲ ὅλα τὰ ἀριστουργηματικά του ἔργα.

Ἡ πρώτη, ἡ Νάνα Ρίζι, τοῦ ἔδωσε τὰ μελαγχολικὰ ξανθὰ πρόσωπα τῆς «Ἰφιγένειας» καὶ τῆς «Παναγίας» του. Μέσα στὰ γαλανά της μάτια, πίσω ἀπὸ τὴν ἁπαλὴ ἐπιφανειακή τους λάμψι, κρυβότανε τὸ πάθος.

«Ὁ ἔρωτας αὐτὸς κατέστρεψε καὶ τὶς πιὸ λεπτὲς κλωστὲς τῆς ψυχῆς μου...» ἔγραφε σ' ἕνα φίλο του, τὸν Ἄτλγκεϋερ. Καὶ ἀληθινὰ τοῦ δηλητηρίασε τὴν ψυχὴ καὶ τὸν ἐγκατέλειψε σὲ μιὰ κυριολεκτικὰ παθολογικὴ ἀπελπισία ἡ μοιραία ἐκείνη γυναῖκα.

Ὁ καλλιτέχνης τὴν ἔκλαψε στὴν ἀρχή, τὴν ἐμίσησε ἔπειτα. Καὶ ὅταν ὕστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια, δυστυχισμένη καὶ μετανοιωμένη, ἡ Νάνα πῆγε νὰ χτυπήση τὴν πόρτα τοῦ Φόϊερμπαχ, ἐκεῖνος τὴν ἐκύτταξε σὰν μιὰ ξένη γυναῖκα, ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ ἔβλεπε στὴ ζωή του.

Γιατὶ εἶχε ζητήσει τὴ λήθη στὸ μεταξὺ αὐτό, σὲ μιὰ ἄλλη γυναῖκα, στὴ Λουκία Μπρουνάτσι, ἡ ὁποία μὲ τὸ σκυθρωπὸ πρόσωπό της καὶ τὰ φλογερά της μάτια τοῦ ἐχάρισε τὶς ὡραιότερες Μήδειές του, τὴ «Μήδεια μὲ τὸ ξίφος», τὴ «Μήδεια στὴν ἀμμουδιά». Μὰ καὶ ἡ νέα αὐτὴ ἀγάπη του τοῦ ἔκανε κακὸ — τὸ τελευταῖο πειὰ αὐτὴν τὴν φορά. Τὸν ἐγκατέλειψε κι' αὐτή, τὸν ἄφησε ἔρημο κι' ἀπελπισμένο...

* * *

Εὐτυχέστατος στὸν ἔρωτα ὑπῆρξε ὁ Ραφαήλ. Ἡ Φορναρίνα του, ποὺ πέθανε κατόπιν στὰ χέρια του, στὸν ἀνθὸ τῆς ἡλικίας της, τὸν ἐλάτρευσε κυριολεκτικῶς...

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία τῶν μοντέλλων τῶν μεγάλων ζωγράφων, ποὺ τὰ βλέπουμε καὶ τὰ θαυμάζουμε σήμερα στοὺς πίνακάς τους, χωρὶς νὰ ὑποπτευόμαστε τὴν καλωσύνη ἢ τὴν κακία τους, τὴν ἀγαθότητά τους ἢ τὸν διεστραμμένο χαρακτῆρα τους.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ο ΖΟΛΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ

Στὸ ἰσόγειο διαμέρισμα τῆς ὁδοῦ Βουλώνης. Ὁ γαλήνιος κι' ὀνειροπόλος συγγραφεύς. Τὸ ἀκατάστατο ντύσιμο τοῦ Ζολᾶ. Πῶς φοροῦσε καλοκαιρινὰ ροῦχα τὸ χειμῶνα καὶ χειμωνιάτικα τὸ καλοκαίρι. Ἡ ἀναμνήσεις τῶν θλίψεων τοῦ παρελθόντος. Μιὰ φριχτὴ χειμωνιάτικη νύχτα, κτλ.

ΑΣΦΑΛΩΣ ὁ κόσμος δὲν ἀρκεῖται μονάχα στὰ ἔργα τῶν μεγάλων συγγραφέων. Φλέγεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία, νὰ μάθη καὶ τὴν ἰδιωτική τους ζωή. Πῶς ζοῦνε στὸ σπίτι τους, πῶς ἐργάζονται, πῶς διαθέτουν τὶς ὧρες τῆς ἀναπαύσεώς των, τί εἴδους ἀδυναμίες ἔχουν, ποιὲς εἶνε ἡ προτιμήσεις τῶν συγγραφέων ποὺ μᾶς συγκλόνισαν, ποὺ κατώρθωσαν νὰ μᾶς ἀποσπάσουν ἕνα δάκρυ, ἢ ἕνα γέλιο, ἢ ποὺ μᾶς ἄφησαν ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα συλλογισμένους. Θέλουμε νὰ εἰσχωρήσουμε στὸ δωμάτιο ποὺ κοιμοῦνται, νὰ ψαχουλέψουμε, νὰ μάθουμε ποιὰ ὥρα κοιμοῦνται καὶ ποιὰ ὥρα ξυπνοῦν. Ζητᾶμε νὰ μάθουμε ἂν εἶνε στὸ σπίτι τους καὶ στοὺς δικούς των πρᾶοι καὶ γλυκομίλητοι, ἢ ἀπότομοι καὶ τραχεῖς, θέλουμε τέλος νὰ ἐξιχνιάσουμε ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρουν, σχεδὸν ὅσο καὶ τὸ ἔργο τους. Καὶ οἱ δημοσιογράφοι ἀναλαμβάνουν νὰ ἱκανοποιήσουν, νὰ χορτάσουν τὴν περιέργεια αὐτὴ τοῦ κοινοῦ.

Ἔχουμε σχετικῶς ὑπ' ὄψιν μας μιὰ σύντομη περιγραφὴ τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς τοῦ Ζολᾶ, ὅταν ἀκόμα βρισκόταν στὰ πρῶτα βήματα τοῦ σταδίου του.

* * *

Γιὰ τὴν ἰδιωτικὴ ζωὴ τοῦ μεγάλου Γάλλου συγγραφέως ἔχουν γραφῆ πολλὰ ἀπὸ τοὺς βιογράφους του, ὥστε νὰ μὴν προσθέτη τίποτε τὸ νέο ἡ σύντομη αὐτὴ περιγραφή. Ἔχει ὅμως αὐτὸ τὸ ἐξαιρετικό, ὅτι εἶνε σύγχρονη τοῦ Ζολᾶ, ἐγράφη δηλαδὴ ὅταν ζοῦσε ἀκόμη ὁ συγγραφεὺς τῆς «Νανᾶς».

Ἰδοὺ τώρα ἡ περιγραφὴ αὐτή:

«Τὸ ὄνομα τοῦ Αἰμιλίου Ζολᾶ ἀντηχεῖ καὶ πάλι στοὺς φιλολογικοὺς κύκλους ἐξ ἀφορμῆς δύο νέων ἔργων του: τῆς «Γῆς» καὶ τῆς «Κοιλιᾶς τοῦ Παρισιοῦ».

Κουρασμένος ὁ συγγραφεὺς ἔχει ἀποσυρθῆ στὸ ἰσόγειο σπιτάκι του, τῆς ὁδοῦ Βουλώνης, ὅπου μονάζει, χωρὶς νὰ δέχεται σχεδὸν κανένα, ἐκτὸς ἀπὸ λίγους, πολὺ στενοὺς φίλους του.

Ἔχοντας κανεὶς ὑπ' ὄψει τὰ ὁλόνεῦρα ἔργα τοῦ Ζολᾶ, τὸν φαντάζεται ἀσφαλῶς ὡς ἕνα ἄνθρωπο βίαιο, ποὺ ἀγαπᾶ τὴν δρᾶσι τὴν ἀκατάπαυστη καὶ τὴν κίνησι.

Μὰ ὁ Ζολᾶ εἶνε στὴν ἰδιωτική του ζωὴ ὁλωσδιόλου διαφορετικός. Εἶνε ἴσα-ἴσα ἕνας ἄνθρωπος γαλήνιος, πρᾶος καὶ ὀνειροπόλος.

Ἕνας συγγραφεὺς λέει κάπου: «Ὅταν κανεὶς ἐξαντλεῖ τὴν ἐνεργητικότητά του σ' ἕνα ζήτημα, σὲ ἕνα σημεῖο, ἔχει κατόπιν ἀνάγκη ἀπὸ ἡσυχία, ἀπὸ γαλήνη, ἀπὸ ἀκινησία». Σ' αὐτὴν τὴν κατάστασι βρίσκεται τώρα ὁ Ζολᾶ. Ζῆ μιὰ ζωὴ μονωμένη, ἀποτραβηγμένη, ἐντελῶς φιλολογική. Μόνον τὰ βιβλία του τὸν ἀπασχολοῦν καὶ τὸ γράψιμο.

Τὸν βρίσκουμε στὸ λιτὸ καὶ ἀπέριτο ἐνδιαίτημά του. Ἡ περιβολή του δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη καμμιὰ ἀξίωσι κομψότητος καὶ μάλιστα τώρα τὸν χειμῶνα. Μᾶς δέχεται τυλιγμένος σ' ἕνα παράξενο καὶ ἀπροσδιορίστου χρώματος καὶ ποιότητος πανωφόρι. Μὰ αὐτὴ εἶνε μιὰ μικρολεπτομέρεια, στὴν ὁποία δὲν δίνει σημασία ὁ συγγραφεὺς τῆς «Ζερμινάλ».

Ἀνοίγουμε μαζύ του συζήτησι. Μιλᾶ ἀργά, σιγανά, ἤρεμα, γλυκά, ἀντίθετα πρὸς τὴ βίαιη φρασεολογία ποὺ μεταχειρίζεται στὰ ἔργα του. Ὅταν μιλάει, τὸ μέτωπό του πτυχώνεται συχνά, παρακολουθῶντας ὅλες τὶς κινήσεις τῆς σκέψεως.

Ὁ Ζολᾶ, ὄχι μονάχα δὲν ἀποδίδει καμμιὰ σημασία στὴν περιβολή του, ἀλλὰ πολλὲς φορὲς καὶ τὰ ροῦχα ποὺ φορεῖ εἶνε ἐντελῶς ἀντίθετα πρὸς τὴν ἐποχή. Ἔτσι τὸ περασμένο καλοκαῖρι καὶ μάλιστα, κατὰ τὴν ἐποχὴ τῶν κυνικῶν καυμάτων, φοροῦσε βαρειὰ χειμωνιάτικα ροῦχα, ὅπως μᾶς ἐβεβαίωνε ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες του, ἐνῶ πολλὲς φορὲς κατὰ τὸν χειμῶνα φοράει μιὰ σαντακρούτα, ἐπάνω ἀπὸ τὴν ὁποία ρίχνει τό.. πανωφόρι του.

Θὰ νόμιζε κανεὶς ὅτι ὁ ἱδρυτὴς τῆς νατουραλιστικῆς σχολῆς, ἀπὸ σκοποῦ ἐμφανίζει τὶς ἰδιοτροπίες αὐτὲς στὴν περιβολή του. Τίποτε ὅμως ἀπ' ὅλα αὐτά. Ντύνεται ὅπως φτάσει, ἐντελῶς πρόχειρα, χειμῶνα, καλοκαῖρι. Στὸ δωμάτιό του βρίσκονται ριγμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἄτακτα, σακκάκια, ἐπανωφόρια καὶ καπέλλα ὅλων τῶν ἐποχῶν καὶ ὅλων τῶν σχημάτων. Ἀπὸ ἐκεῖ ἁρπάζει στὴν τύχη ὅ,τι φτάσει καὶ ντύνεται.

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, κάνει ἐντύπωσι ἡ γαλήνια φυσιογνωμία του. Καὶ ὅμως πότε-πότε, ἂν προσέξη κανείς, θὰ ἰδῆ τὴν φυσιογνωμία αὐτὴ νὰ θολώνεται ἀπὸ κάποια σκιὰ περασμένων θλίψεων καὶ πικριῶν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε ὅτι ὁ Ζολᾶ στὴν ἀρχὴ τοῦ φιλολογικοῦ του σταδίου δοκίμασε τὶς πιὸ σκληρὲς ἀπογοητεύσεις. Τρομερὰ φτωχός, γευμάτισε πολλὲς φορὲς μονάχα μὲ τέσσερες πεντάρες καὶ ἀμέτρητες νύχτες κοιμήθηκε χωρὶς νὰ φάη τίποτα.

Δὲν εἶχε σβύσει ἀκόμα ἀπὸ τὴ μνήμη μας ἡ φριχτὴ ἐκείνη χειμωνιάτικη βραδειά, ποὺ τὸ χιόνι εἶχε σκεπάσει τοὺς δρόμους καὶ τὶς πλατεῖες τοῦ Παρισιοῦ. Τὸ βράδυ αὐτὸ ὁ Ζολᾶ, περνῶντας ἀπὸ τὴν πλατεῖα τοῦ Πανθέου μαζὺ μὲ μιὰ κυρία, ἔβγαλε ξαφνα τὸ πανωφόρι του καὶ τῆς τὸ ἔδωσε νὰ τὸ πάη στὸ ἐνεχυροδανειστήριο. Δὲν εἶχε στὴν τσέπη του οὔτε μιὰ πεντάρα καὶ ἀπὸ πολὺν καιρὸ τοῦ εἶχαν κόψει κάθε πίστωσι.

—Θὰ κρυώσετε ! τοῦ εἶπε ἡ φίλη του βλέποντάς τον νὰ βγάζη τὸ πανωφόρι του.

—Ὄχι δά, θὰ ζεσταθῶ, ἀποκρίθηκε ὁ Ζολᾶ.

—Πῶς ;

— Ἁπλούστατα.. τρώγοντας ! Ἀφαιρῶ ἕνα βάρος ἀπ' τὴν πλάτη μου γιὰ νὰ τὸ ρίξω στὸ στομάχι μου!..

Κι' ἔτσι ἔγινε. Τὸ πανωφόρι ἐδόθη στὸ ἐνεχυροδανειστήριο καὶ ὁ Ζολᾶ ἱκανοποίησε τὸν διαμαρτυρόμενο στόμαχό του...»

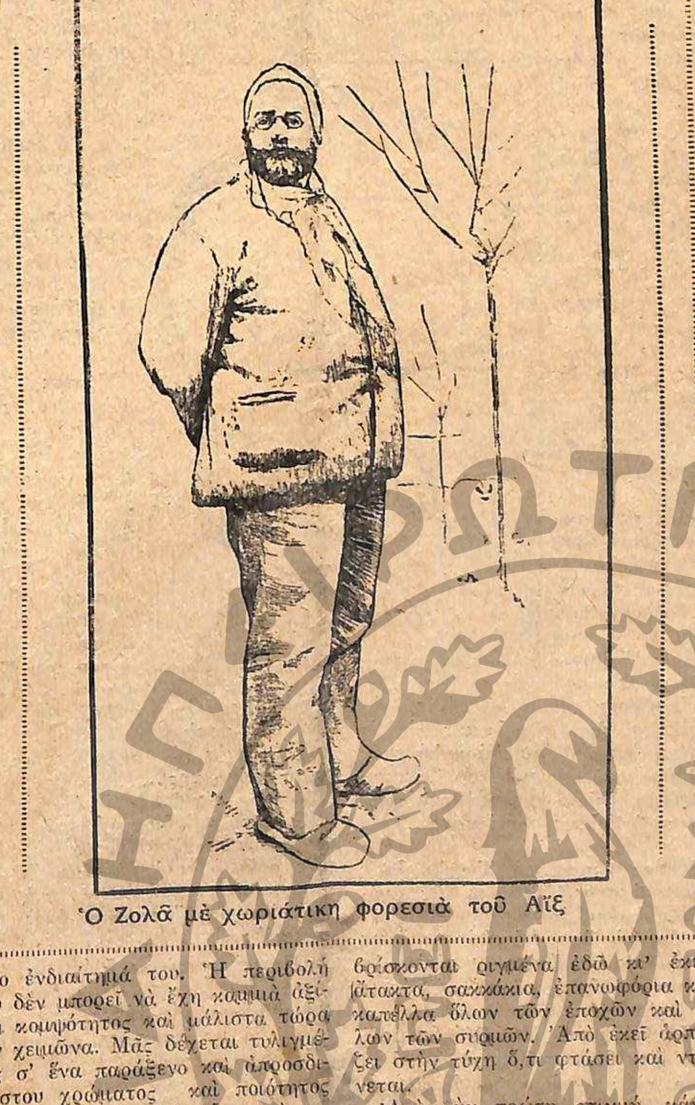

Ὁ Ζολᾶ μὲ χωριάτικη φορεσιὰ τοῦ Αἴξ

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΣΚΑΝΤΖΟΧΟΙΡΟΣ ΚΑΙ ΕΧΙΔΝΑ

Τὸ πόσο δίκηο ἔχει ὁ λαός μας λέγοντας πώς: «Ἡ ὀχιὰ δὲν πειράζει τὸν σκαντζόχοιρο», μᾶς τὸ ἀποδεικνύει ἕνα πείραμα τοῦ καθηγητοῦ Λέντς.

Ὁ καθηγητὴς αὐτὸς ἐπῆρε ἕναν θηλυκὸ σκαντζόχοιρο μαζὺ μὲ τὰ νεογνά του καὶ τὸν ἔβαλε μέσα σὲ μιὰ κασσόνα μέσα στὴν ὁποία εἶχε κλείσει προηγουμένως μιὰ ἔχιδνα.

Ὁ σκαντζόχοιρος, μόλις ἀντελήφθη τὴν ἔχιδνα, τράβηξε κατ' εὐθεῖαν στὴ γωνιά, ὅπου εἶχε κουλουριαστῆ φοβισμένη καὶ τῆς δάγκασε τὴν οὐρά. Ἡ ἔχιδνα τότε τὸν δάγκασε στὴ μύτη καὶ τοῦ τὴν μάτωσε. Ὁ σκαντζόχοιρος τραβήχτηκε πρὸς τὰ πίσω, ἐνῶ ἡ ἔχιδνα ἄρχισε νὰ τοῦ ἐπιτίθεται. Τὶς ἐπιθέσεις της αὐτὲς ὅμως τὶς προκαλοῦσε ὁ ἴδιος καὶ τὶς ἀντιμετώπιζε μὲ τ' ἀγκάθια του.

Ἡ ἔχιδνα ὅσο καταματωνότανε τόσο καὶ μὲ περισσότερη λύσσα ὁρμοῦσε ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ της, ὥσπου, τέλος, μὲ κατατρυπημένο τὸ σῶμα της, ἔμεινε ἀκίνητη.

Τότε ὁ ἀκατάβλητος καὶ ἄσπλαχνος ἀντίπαλός της τὴν κατεβρόχθισε καὶ κατόπιν γύρισε κοντὰ στὰ νεογνά του καὶ τὰ ἐθήλασε.

Ὁ καθηγητὴς Λέντς, ἂν καὶ περίμενε δυὸ μέρες, δὲν παρετήρησε κανένα σύμπτωμα δηλητηριάσεως οὔτε στὸν σκαντζόχοιρο, οὔτε στὰ νεογνά του. Τὸ δηλητήριο τῆς ἔχιδνας, μολονότι κυκλοφόρησε μέσα στὸ αἷμα τους καὶ ἀπ' εὐθείας, μὲ τὰ δήγματα καὶ μέσον τῆς πέψεως, μὲ τὴν καταβρόχθισί της καὶ τὸ θήλασμα, δὲν ἔφερε κανένα ἀποτέλεσμα.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΜΑΡΚ-ΤΟΥΑΙΝ

Ἕνας εὐθυμογράφος ποὺ δὲν ἦταν μελαγχολικὸς στὴ ζωή του. Ὁ αὐστηρὸς δάσκαλος τοῦ Τουαίν. Πέντε δολλάρια ἢ ξυλοκόπημα. Πῶς ὁ Τουαὶν τὶς ἔφαγε κι' ἀπὸ τὸν πατέρα του κι' ἀπὸ τὸ δάσκαλο. Καὶ πῶς...τσέπωσε τὰ πέντε δολλάρια. Τὰ παζαρεύματα τοῦ συγγραφέως. Ὅπου ζητάει καὶ ρέστα. Σὲ τί ὤφειλε ὁ Τουαὶν τὴν ὑγεία του, κτλ. κτλ.

Ὁ διάσημος Ἀμερικανὸς εὐθυμογράφος Μὰρκ Τουαὶν ἐξάσκησε στὴ ζωή του πολλὰ καὶ διάφορα ἐπαγγέλματα, τὸν στρατιωτικό, τὸν δημοσιογράφο, τὸν ναυτικό, τὸν χτίστη, τὸν ἐκδότη, τὸν κωμωδιογράφο καὶ τὸν μυθιστοριογράφο ! Ἐπικρατεῖ γενικῶς ἡ ἀντίληψις ὅτι οἱ εὐθυμογράφοι εἶνε ἄνθρωποι μελαγχολικοί, ἀπαισιόδοξοι, σκυθρωποί, δύστροποι. Ὁ Μὰρκ Τουαὶν ὅμως ἀποτελοῦσε τὴν πιὸ ζωντανὴ ἐξαίρεσι τοῦ κανόνος αὐτοῦ. Οὔτε στὶς κρισιμώτερες στιγμὲς τοῦ βίου του δὲν ἔχασε, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν αἰσιοδοξία του, τὴν εὐθυμία του καὶ τὸ χιοῦμορ του. Ἐξ ἄλλου ἦταν ἀπὸ μικρὸ παιδάκι πρακτικὸς σὲ ἀφάνταστο βαθμό.

Ὅταν ἦταν ἑφτὰ χρόνων, πήγαινε σ' ἕνα σχολεῖο, τοῦ ὁποίου ὁ δάσκαλος ἦταν αὐστηρότατος καὶ συγχρόνως παραδόπιστος. Ὅταν ἔπιανε ἕνα μαθητή του νὰ κάνη ἀταξίες, τοῦ ἐπέβαλε νὰ πληρώση πρόστιμο πέντε δολλαρίων. Ἂν ὅμως ὁ μαθητὴς δὲν τοῦ πήγαινε τὸ πρόστιμο, τότε, τὴν ἄλλη μέρα, τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος, ὁ δάσκαλος τὸν ἅρπαζε, τοῦ κατέβαζε τὰ παντελόνια καὶ τὸν ξυλοκοποῦσε ἀγρίως, μαυρίζοντας τὰ γυμνὰ ὀπίσθιά του, μ' ἕναν τρομερὸ βούρδουλα !

Μιὰ μέρα, ὁ μικρὸς Τουαὶν ἔκανε κάποια ἀταξία. Ὁ δάσκαλός του τὸν εἶδε καὶ τοῦ ἐπέβαλε νὰ τοῦ πάη τὴν ἑπομένη πέντε δολλάρια, ἀλλοιῶς θὰ τὶς ἔτρωγε μὲ τὸν βούρδουλα, μπροστὰ σ' ὅλους τοὺς μαθητές !..

Τὸ βράδυ, ὁ μικρὸς Τουαὶν διηγήθηκε στὸν πατέρα του τί εἶχε συμβῆ στὸ σχολεῖο, τὴν ποινὴ ποὺ τοῦ ἐπέβαλε ὁ δάσκαλός του καὶ τὴν ἐξευτελιστικὴ τιμωρία ποὺ τὸν περίμενε τὴν ἄλλη μέρα, ἂν δὲν τοῦ πήγαινε τὰ πέντε δολλάρια.

Ὁ πατέρας τοῦ Τουαὶν ἔγινε ἔξω φρενῶν, ὅταν τὸ ἄκουσε αὐτό.

—Σὲ ἀπείλησε πῶς θὰ σὲ γυμνώση καὶ θὰ σὲ δείρη ! φώναξε. Ἂ ! τὸν ἄθλιο !... Ἀκοῦς ἐκεῖ, νὰ θέλη νὰ ἐκθέση δημοσίᾳ καὶ νὰ μαστιγώση τὰ ὀπίσθια ἑνὸς Κλῆμενς ! (Αὐτὸ ἦταν τὸ οἰκογενειακό τους ὄνομα. Τὸ Τουαὶν εἶνε ψευδώνυμο). Πάρε, παιδί μου, τὰ πέντε δολλάρια νὰ τοῦ τὰ δώσης γιὰ ν' ἀποφύγης τὸν ἐξευτελισμό. Ὡστόσο, γιὰ νὰ μὴν σοῦ ξανάρθη ἡ ἐπιθυμία νὰ κάνης ἀταξία καὶ νὰ μᾶς ἐκθέσης στὸ μέλλον σὲ παρόμοιο κίνδυνο, θὰ σοῦ δώσω ἐγὼ τὸ ξύλο ποὺ δὲν θὰ σοῦ δώση ὁ δάσκαλός σου.

Καὶ χωρὶς νὰ χάση καιρό, ἅρπαξε τὸν μικρὸ Μὰρκ καὶ τὸν ἔδειρε ἀλύπητα !...

Ὅταν τελείωσε ἡ πατρικὴ τιμωρία, ὁ Τουαὶν κάθησε σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ μὲ τὴν συνηθισμένη του πρακτικότητα ἄρχισε νὰ κάνη διάφορες σκέψεις.

«Ἄραγε, σκέφθηκε, τὸ ξύλο, ποὺ θὰ μοῦ δώση αὔριο ὁ δάσκαλος, ἂν δὲν θὰ τοῦ πάω τὰ πέντε δολλάρια, θἆναι χειρότερο ἀπὸ αὐτὸ ποὺ μοῦδωσε ὁ μπαμπᾶς ; Ὄχι βέβαια. Τότε;...»

Καὶ κατέληξε στὸ ἀκόλουθο πρακτικὸ συμπέρασμα:

«Δὲν εἶνε προτιμότερο νὰ κρατήσω γιὰ τὸν ἑαυτό μου τὰ πέντε δολλάρια ποὺ μοῦδωσε ὁ μπαμπᾶς ; Βέβαια... Βεβαιότατα...»

Ἐτσέπωσε λοιπὸν τὰ πέντε δολλάρια, κι' ἀφοῦ τὶς ἔφαγε τὴν ἑπομένη κι' ἀπὸ τὸ δάσκαλό του, τράβηξε στὸ πλησιέστερο ζαχαροπλαστεῖο, ὅπου παρηγορήθηκε τρώγοντας ἐπὶ ὧρες γλυκίσματα...

* * *

Ὅπως εἴπαμε, ὁ Τουαὶν ἦταν πρακτικώτατος. Ὅτι, κι' ἂν ἀγόραζε, τὸ ἐπαζάρευε προηγουμένως ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα. Ἐπαζάρευε ὅμως μὲ χιοῦμορ, κι' ἔκανε κι' αὐτὸν τὸν πωλητὴ νὰ ὑποχωρῆ στὶς ἀξιώσεις του καὶ τὶς παραξενιές του.

Μιὰ μέρα στὴ Νέα Ὑόρκη μπῆκε σ' ἕνα βιβλιοπωλεῖο γιὰ νὰ ἀγοράση τὸ καινούριο ρωμάντζο κάποιου συγγραφέως.

—Πόσο ἔχει ; ρώτησε τὸ βιβλιοπώλη.

—Τέσσερα δολλάρια, κύριε, ἀποκρίθηκε ὁ βιβλιοπώλης.

—Πολὺ καλά. Τί ἔκπτωσι κάνετε στοὺς δημοσιογράφους ;

—Σαράντα τὰ ἑκατό.

—Ὡραῖα. Ἐγὼ εἶμαι δημοσιογράφος. Καὶ στοὺς συγγραφεῖς τί ἔκπτωσι κάνετε ;

—Ἐπίσης, σαράντα τὰ ἑκατό.

—Πολὺ ὡραῖα εἶμαι καὶ συγγραφέας. Καὶ στοὺς ἐκδότες τί ἔκπτωσι κάνετε ;

—Ἐπίσης, σαράντα τὰ ἑκατό.

—Θαυμάσια ! ἀποκρίθηκε ὁ Τουαίν. Εἶμαι καὶ ἐκδότης. Ἀφαιρέσατε λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀξία τοῦ βιβλίου τὶς τρεῖς ἐκπτώσεις, ποὺ ὑποσχεθήκατε καὶ στεῖλτε μου στὸ σπίτι τὸν λογαριασμό. Ὁρίστε τὸ ἐπισκεπτήριό μου.

Κατάπληκτος καὶ φουρκισμένος ὁ βιβλιοπώλης ἦταν ἕτοιμος νὰ βρίση τὸν παράξενο αὐτὸν ἀγοραστή. Συγκρατήθηκε ὅμως καὶ τοῦ εἶπε εἰρωνικά:

—Συγγνώμην, κύριε, ἂν γίνουν ἡ τρεῖς ἐκπτώσεις κάνει νὰ πάρτε καὶ ὀγδόντα σὲντς ρέστα.

—Ἆ! Ἔτσι ; Πολὺ καλά, τὰ δέχομαι, ἀποκρίθηκε ὁ Τουαίν. Καὶ γιὰ νὰ μὴν κάνετε τὸν κόπο νὰ τὰ στείλετε στὸ σπίτι, τὰ παίρνω τώρα ἀμέσως !...

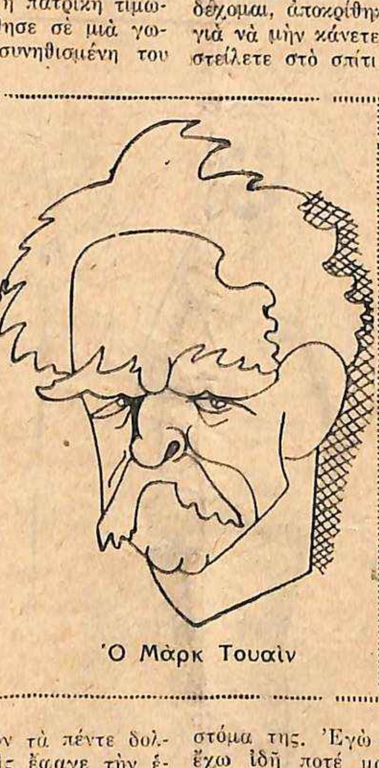

Ὁ Μὰρκ Τουαὶν

Καὶ ἅπλωσε τὸ χέρι του.

Ὁ βιβλιοπώλης, ὁ ὁποῖος, ἐντωμεταξύ, εἶχε δῆ τὸ ἐπισκεπτήριο, ἄνοιξε γελῶντας τὸ ταμεῖο του καὶ μέτρησε στὸν Τουαὶν τὰ ὀγδόντα σέντς.

* * *

Κάποτε, σὲ μιὰ ἔκθεσι, τοῦ ἔδειξαν τὸ ἀγαλματάκι μιᾶς γυναικὸς ποὺ ἔτρεχε.

— Δὲν εἶνε καθόλου πιθανοφανὴς ἡ παράστασις αὐτή, παρατήρησε ὁ Τουαίν, γιατὶ ἡ νέα δὲν ἔχει ἀφροὺς στὸ στόμα της. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν ἔχω ἰδῆ ποτέ μου... φοράδα νὰ τρέχη, χωρὶς νὰ βγάζη ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα της!..

* * *

Ὁ Τουαὶν ἔφθασε, ὡς γνωστόν, σὲ βαθύτατο γῆρας, ἦταν δὲ πάντοτε ροδαλὸς καὶ ἀκμαῖος. Ὅταν τὸν ρωτοῦσαν ποῦ ὠφείλετο ἡ μακροζωΐα του, ἔδινε τὴν ἀκόλουθη συνταγή:

«Πηγαίνω στὸ κρεββάτι μου καὶ πλαγιάζω τὸ πρωΐ, ὅταν δὲν ἔχει σηκωθῆ ἀκόμη κανένας ποὺ νὰ μπορῆ νὰ μοῦ κρατήση συντροφιά. Στὶς ὀχτὼ τὸ πρωῒ τρώγω ψωμὶ μὲ καφὲ καὶ ὥς τὶς ἑφτὰ τὸ βράδυ δὲν βάζω μπουκιὰ στὸ στόμα μου. Αὐτὸ μοῦ κάνει καλό. Δὲν εἶχα ποτὲ στὴ ζωή μου, οὔτε τὸν παραμικρὸ πονοκέφαλο. Ἡ μόνη μου κατάχρησις εἶνε ὁ καπνός. Ἀποφεύγω νὰ καπνίζω... δυὸ σιγάρα συγχρόνως ! Δὲν καπνίζω ὅταν... κοιμοῦμαι ! Δὲν ἀφίνω τὸ σιγάρο ἀπὸ τὸ στόμα μου, ὅταν εἶμαι ξύπνιος. Ὅσον ἀφορᾶ τὸ ποτό, ἔχω, ὡς ἀρχήν, νὰ κρατῶ συντροφιὰ στοὺς ἄλλους χωρὶς νὰ πίνω καὶ πολύ. Πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν ἔχω κάνει κατάχρησι παρὰ μόνο στὸν ὕπνο. Αὐτὲς ἡ συνήθειές μου μοῦ ἐπροστάτευσαν μέχρι σήμερα τὴ ζωὴ καὶ τὴν ὑγεία μου».

Κάποτε, ποὺ ὁ Τουαὶν βρισκόταν στὴν ἐξοχή, διάβασε σὲ μιὰ ἐφημερίδα τῆς Νέας Ὑόρκης, τὴν εἴδησι τοῦ θανάτου του καὶ μιὰ μακροσκελῆ νεκρολογία. Χωρὶς νὰ θυμώση καθόλου, πῆγε στὸ τηλεγραφεῖο κι' ἔστειλε στὸν διευθυντὴ τῆς ἐφημερίδος τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα:

«Νομίζω ὅτι ἡ εἴδησίς σας περὶ θανάτου μου εἶνε κάπως ὑπερβολική. Ὁπωσδήποτε, θὰ κάνω κι' ἐγὼ ἔρευνες γιὰ νὰ ἐξακριβώσω ἂν εἶνε ἀκριβής!..

ΜΑΡΚ ΤΟΥΑΙΝ»

ΤΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ

Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΨΕΥΤΙΑΣ

Κάποτε στὸ Σικάγο ἔβγαινε μιὰ ἑβδομαδιαία ἐφημερίδα μὲ τὸν περίεργο τίτλο: «Ἡ ψευτιὲς μιᾶς ἑβδομάδας».

Οἱ συντάκτες τῆς ἐφημερίδας αὐτῆς δὲν κάνανε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ παρακολουθοῦν τὶς εἰδήσεις τῶν ἄλλων ἐφημερίδων καὶ νὰ γράφουν κατόπιν ποιὲς ἀπ' αὐτὲς διεψεύδοντο ἀπ' τὰ πράγματα.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἡ πρωτότυπη αὐτὴ ἐφημερίδα ἀπέδειξε ὅτι τὰ τρία τέταρτα τῶν Ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων ἦσαν... ἀληθινοὶ Μυγχάουζεν ! Ἡ κυκλοφορία της ἔτσι, ἀπὸ φύλλο σὲ φύλλο μεγάλωνε, ἀλλά, παραδόξως, διέκοψε ἄξαφνα τὴν ἔκδοσί της. Καθὼς δὲ εἶπαν ἡ κακὲς γλῶσσες, τὸ ψέμμα ἐνίκησε τὴν ἀλήθεια: Ὁ ἱδρυτὴς δηλαδὴ καὶ ἐκδότης τῆς ἐφημεριδούλας αὐτῆς, ἔγινε, ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρό, ἰδιοκτήτης μιᾶς μεγάλης ἡμερησίας ἐφημερίδας, ποὺ δὲν ὑστεροῦσε καθόλου ἀπ' τὶς ἄλλες συναδέλφους της στὴν ἀναγραφὴ ψεύτικων εἰδήσεων.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Κανένα πρᾶγμα δὲν ξεραίνεται γρηγορώτερα ἀπὸ ἕνα δάκρυ.

(Κικέρων)

* * *

Περνῶ τὸν καιρό μου χοροπηδῶντας στὸ χεῖλος τοῦ τάφου μου, πρᾶγμα ποὺ τὸ κάνουν στὴν πραγματικότητα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Ὅλοι εἶνε: «Γιάννηδες ποὺ γελοῦν καὶ Γιάννηδες ποὺ κλαῖνε». Ἀλλὰ καὶ πόσοι εἶνε Γιάννηδες ποὺ δαγκάνουν, Γιάννηδες ποὺ κλέβουν, Γιάννηδες ποὺ συκοφαντοῦν καὶ Γιάννηδες ποὺ σκοτώνουν !

(Βολταῖρος)

* * *

Οἱ σοφοὶ διαβάζουν, κι' οἱ ἀμαθεῖς γράφουν.

(Ραιμπέρτι)

* * *

Πεῖρα εἶνε: τὸ παρελθὸν ποὺ μιλάει στὸ παρόν.

(Λαμινaὶ)

* * *

Ἐκεῖνος ποὺ λέει ψέμματα, πρέπει νἄχη γερὴ μνήμη.

(Ἀπουλήϊος)

λους καὶ φίλες γιὰ νὰ μὲ ὑποδεχθοῦν καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὴν συνταξειδιώτισσά μου.

Ὅταν μὲ παρουσίασαν σ' αὐτή, ἕνα χαμόγελο φάνηκε στὴν ἄκρη τῶν χειλιῶν της. Ὑπεκλίθηκα βαθειά.

—Καὶ ἡ ἀποσκευές σας ; τὴν ρώτησα σιγά.

—Τὶς ἔλαβα, μοῦ ἀπάντησε.

Καθήσαμε στὸ τραπέζι.

—Τί συνάχι εἶνε αὐτό ! μοῦ εἶπε ὁ Ρομπώ. Ποῦ διάβολο τὸ ἅρπαξες; Στὸ τραῖνο μήπως ;

—Μπορεῖ, ἀπάντησα, μὰ σὲ βεβαιῶ δὲν λυποῦμαι καθόλου !

Κανένας δὲν κατάλαβε τὴν ἀπάντησί μου. Μόνο γιὰ μιὰ στιγμὴ ἡ συνταξειδιώτισσά μου μὲ κύτταξε γλυκά.

Αὐτὸ εἶνε ὅλο. Τὴν ἄλλη μέρα, δὲν πῆγα στὴ Νίκαια καὶ σὲ δεκαπέντε μέρες παντρεύομαι.

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΑΡΕΝ

Η καμαριέρα μπῆκε σιγαλὰ στὴν κρεββατοκάμαρα καὶ ψιθύρισε στὸν κύριό της:

—Ἡ κυρία σᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι κοντεύει δέκα ἡ ὥρα.. Φοβᾶται μήπως ἀργήσετε γιὰ τὸ γραφεῖο σας..

— Καλά... Καλά... ἀποκρίθηκε ξερὰ ὁ κ. Λανγκλάδ. Τίποτε δὲν μὲ βιάζει.. Ἔχω ἕνα τέταρτο καιρὸ ἀκόμη...

Πλησίασε κατόπιν ξανὰ στὸ κρεββατάκι τοῦ μικροῦ Πώλ, κι' ἄρχισε νὰ τὸν κυττάζη μὲ ἀγωνία κι' ἐπιμονή. Ἦταν φανερὸ πὼς τὸ παιδάκι του ἦταν πολὺ ἄσχημα, γιατὶ τὸ προσωπάκι του ἦταν κατακόκκινο καὶ ἡ ἀνάσα του δύσκολη καὶ λαχανιασμένη.

Ἀπὸ τὶς ἕξη τὸ πρωῒ ἀκόμη, ἦταν στὸ πόδι ὁ κ. Λανγκλάδ. Μόλις [illegible] ἀπ' τὸ κρεββατάκι τοῦ παι[illegible] τὸν φρικτὸ ἐκεῖνο βῆχα, ὁ ὁποῖος τόσο συχνὰ τοῦ σπάραζε τὸ στῆθος του τώρα τελευταῖα, τινάχθηκε ὀρθὸς κι' ἔμενε ἕως ἐκείνη τὴ στιγμὴ κοντά του σκυμμένος.

Τοῦδινε τὸ φάρμακό του κουταλιὰ-κουταλιά, κάθε μισὴ ὥρα, παρακολουθοῦσε μὲ σπαραγμὸ τὴν ἀγωνία του, μά... καὶ κυττοῦσε τὸ προσωπάκι του μὲ καρδιὰ σφιγμένη !

Ναί, ἦταν φανερὸ πὼς δὲν τοῦ ἔμοιαζε καθόλου τὸ παιδί του. Ἐνῶ ὁ ἴδιος ἦταν ψηλός, τετράγωνος, μαυρομάλλης καὶ μελαχροινός, τὸ παιδί του ἦταν ξανθό, ντελικάτο, λεπτὸ καὶ μὲ γαλανὰ μάτια.

Σωστὸ ζωντανὸ πορτραῖτο τοῦ μακαρίτη Φλεράνς!...

Μὲ τὴν σκέψι αὐτὴ δαγκώθηκε ὁ Λανγκλάδ. Θυμήθηκε τὸν φθισικὸ αὐτὸν ἐξάδελφο τῆς γυναίκας του, τὸν πεθαμένο ἐδῶ καὶ πέντε χρόνια, καὶ τὸν ὁποῖο μὲ τόση ἀφοσίωσι εἶχε περιποιηθῆ στὶς τελευταῖες του στιγμὲς ἡ κυρία Λανγκλὰδ καὶ τὸν ὁποῖο μὲ τόσο σπαραγμὸ εἶχε κλάψει, ὅταν ἔκλεισε τὰ μάτια του.

Ὁ ἄτυχος Λανγκλὰδ ἔσφιγγε τώρα τὶς γροθιές του μὲ λύσσα καὶ πόνο, ὅσο ἡ ἀναμνήσεις, ἐπίπονα διωγμένες τόσον καιρὸ ἀπὸ τὸ μυαλό του, ξαναγύριζαν τυραννικὲς κι' ἀμείλικτες.

Θυμήθηκε, ὅτι λίγον καιρὸ μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Φλεράνς εἶχε βρῆ ἕνα γράμμα του τυχαῖα παραπεταμένο, μέσα στὸ ὁποῖο διάβασε τὴν τρομακτικὴ ἀλήθεια: Ὁ Πώλ, τὸ παιδί του, ἦταν παιδὶ τοῦ Φλεράνς!

Θυμήθηκε, ὅτι τὸ χτύπημα αὐτὸ τὸν ζάλισε, ὅτι ἡ πρώτη του σκέψι ἦταν νὰ διώξη γιὰ πάντα ἀπὸ τὸ σπίτι του τὴν γυναῖκα του, ποὺ τὸ λέρωσε, κι' ὅτι θὰ ἔνοιωθε εὐτυχία ἂν ἔλυωνε μὲ τὸ τακοῦνι του τὸν ἔνοχο καρπὸ τοῦ ἔρωτός της.

Μὰ μόλις ἔκανε τὶς σκέψεις αὐτές, ἕνας ἀπέραντος οἶκτος μαλάκωσε τὴν ψυχή του σὰν ζεστὸ κερί, καθὼς ἀντίκρυσε στὴν κούνια του τὸ ἀθῶο βρέφος.

Ναί, κάτι σὰν θεία φώτισι, σταλμένη ἀπὸ τὸν οὐρανό, τὸν ἔκανε νὰ σκοντάψη στὴν πρώτη ἀπάνθρωπη ὁρμή του. Κι' ἀντὶ νὰ συντρίψη τὸ ἄτυχο παιδάκι μέσα στὴν κούνια του, ἀντίθετα, καθὼς τὸ εἶδε χλωμό, μαραμένο, σφραγισμένο ἀμείλικτα ἀπὸ τὴ θανάσιμη κληρονομικότητα, τὸ φίλησε μὲ λαχτάρα, συγχωρῶντας συγχρόνως καὶ τὴν ἔνοχη μητέρα !

Ἄχ, θυμόταν κι' ἄλλα τώρα ὁ ἄφθαστος ὅσο κι' ἀφανὴς αὐτὸς ἥρως. Τρία ὁλόκληρα χρόνια, ἀργότερα, ἀγωνιοῦσε κι' αὐτὸς πλάϊ στὴν ἁμαρτωλὴ γυναῖκα του, καθὼς ἔσκυβαν κι' οἱ δυό τους κάθε τόσο μὲ λαχτάρα, ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεββατάκι τοῦ μικροῦ ποὺ ἔσβυνε σιγὰ-σιγά.

Στὴν καθημερινὴ πάλη τους, τόσα χρόνια, μὲ τὴν κληρονομικὴ ἀρρώστεια, οἱ δυὸ σύζυγοι δὲν ἄργησαν νὰ συμφιλιωθοῦν. Ἡ κυρία Λανγκλὰδ ἔνοιωσε μὲ ποιὸν ἔντιμο καὶ μεγαλόψυχο ἄνθρωπο εἶχε δέσει τὴν ὕπαρξί της, καὶ σιγὰ-σιγὰ τὴν πρώτη περιφρόνησί της, γιὰ τὰ ἄκομψα χέρια καὶ τὸ ταπεινὸ παρουσιαστικὸ τοῦ συζύγου της, τὴν διαδέχθηκε μιὰ ἤρεμη λατρεία, πικρὴ κι' ὁλόψυχη μεταμέλεια.

Ὁ Λανκλὰδ τῆς ἔλεγε συχνὰ μὲ φωνὴ γαλήνια:

—Αὐτὸ σὲ ἔσωσε !... Τὸ ἀπεχθανόμουν στὴν ἀρχή...Μοῦ φαινόταν σὰν παρείσακτο, ποὺ ζητοῦσε νὰ κλέψη τὶς πατρικές μου θωπεῖες ποὺ δὲν τοῦ ἀνῆκαν... Σιγὰ-σιγὰ ὅμως λύγισα... Τί ἔφταιγε τὸ καϋμένο;... Ἦρθε στὸν κόσμο ἐγκληματικά, μὰ δὲν ζήτησε τὸ ἴδιο νάρθη... Εἶνε ἀνεύθυνο γιὰ τὸν παράνομο ἐρχομό του, καὶ μιὰ ποὺ ἦρθε ἄθελά του, γιατὶ νὰ τοῦ στερήσω τὰ μητρικὰ χάδια, στὰ ὁποῖα εἶχε ἀπαράγραπτο δικαίωμα ;... Ἂς τὸ χαροῦμε τὸ μικρό μας...

Κι' ἐκείνη, ἡ μητέρα, τοῦ ἀπαντοῦσε ἁπλᾶ καὶ ἤρεμα:

—Ἔχεις δίκηο... Ἐμένα θὰ μὲ κρίνη ὁ Θεὸς μονάχα... Εἶνε τόσο βαρὺ τὸ σφάλμα μου, ὥστε εἶσαι μικρὸς ἀπέναντί του, μολονότι ἡ ψυχή σου εἶνε ἀπέραντη καὶ μεγάλη...

Σκυφτοὶ κι' οἱ δυό τους, ἔπειτα ἔσφιγγαν τὰ χέρια τους μὲ βουβὴ περιπάθεια.

Ὁ καϋμένος ὁ Λανγκλὰδ τὰ σκεπτόταν πάλι ὅλα αὐτὰ ἄλλη μιὰ φορὰ καὶ ξαναζοῦσε τὶς περασμένες στιγμὲς τῆς ντροπῆς καὶ τῆς ἀπογνώσεως, χωρὶς ὅμως μνησικακία τὴ φορὰ αὐτή. Μονάχα μιὰ ἐγκαρτέρησι χριστιανική, ἐγκαρτέρησι ἀνωτέρου ἀνθρώπου, ἔδινε ἀπόκοσμη καλωσύνη στὸ πρόσωπό του, καὶ ἡ ὑγρὴ ἀπὸ κρυφὸ δάκρυ ματιά του ἀτένιζε τὸν μικρούλη καὶ βασανισμένο ἄρρωστο μὲ τρυφερὴ στοργὴ κι' ἀνησυχία.

Ἕνα τρίξιμο στὴν πόρτα τὸν ἔκανε νὰ γυρίση τὸ κεφάλι ἤρεμα. Ἡ κ. Λανγκλάδ, μιὰ ψηλὴ ἀρχοντικὴ γυναῖκα μὲ ἴχνη ζωηρὰ ἀκόμη μιᾶς πρόωρα μαραμένης, ὑπέροχης ὀμορφιᾶς, μπῆκε στὴν κρεββατοκάμαρα ἀθόρυβα καὶ σιωπηλὰ καὶ μὲ μιὰ ματιὰ γεμάτη ἀγωνία ρώτησε τὸν ἄνδρα της:

—Κοιμᾶται... ἀπάντησε ἐκεῖνος. Κοιμᾶται, μὰ τὸ χειλάκι του εἶνε ξερό... Εἶνε χλωμό... Κατάχλωμο... Μονάχα δυὸ κακές, δυὸ μοχθηρές, σὰν αἷμα κόκκινες βοῦλες βάφουν τὰ στεγνὰ μαγουλάκια του.. Θεέ μου!.. Θεέ μου !...

Ἡ κ. Λανγκλὰδ ἔσκυψε ἐπάνω στὸ παιδάκι. Τὰ μάτια της βούρκωσαν, βλέποντάς το νὰ σιγοψήνεται ἀπὸ τὸν πυρετὸ καὶ νὰ σπαρταρίζη πότε-πότε ἀπ' τὸν ἀπαίσιο βραχὸ βῆχα.

—Χειροτερεύει τὸ μικρό μου... μουρμούρισε. Θὰ τὸ χάσω... Ἄχ, θὰ τὸ χάσω...

— Δὲν θέλω νά... νὰ τό... χάσουμε! ἀποκρίθηκε σὰν ἠχὼ ὁ κ. Λανγκλάδ, κι' ἕνα κῦμα ἀπόκρυφης ντροπῆς, μπερδεμένο ὅμως μὲ ὁλοφάνερη ὀδύνη, ἔβαψε τὸ πρόσωπό του ἄλικο.

Ἕνα κουδούνισμα τοῦ τηλεφώνου τοὺς ἔκανε νὰ τιναχθοῦν. Ὁ ἰδιαίτερος τοῦ ὑπουργοῦ καλοῦσε τὸν κ. Λανκλὰδ ἀμέσως στὸ ὑπουργεῖο. Ἦταν τμηματάρχης τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ μιὰ ξαφνικὴ ἐπερώτησις τῆς Ἀντιπολιτεύσεως στὴ Βουλὴ ἀνάγκαζε τὸν ὑπουργὸ τῶν Οἰκονομικῶν νὰ καταφύγη παρευθὺς στὰ φῶτα τοῦ ἁρμοδίου τμηματάρχη του.

Μὲ ἀγωνία φρικτὴ ὁ κ. Λανγκλὰδ κύτταξε τὴ γυναῖκα του. Τῆς εἶπε μὲ κόπο:

—Καὶ τὸ ἰατρικὸ συμβούλιο;...

Ἐκείνη, ἀνίδεη, τὸν κύτταξε μὲ ἀπορία. Χονδρὲς σταγόνες ἱδρῶτος γυάλισαν τρεμουλιαστὰ στὸ πελιδνὸ μέτωπο τοῦ φτωχοῦ Λανγκλάδ. Εἶπε μὲ ἀπόφασι:

—Ἀρκετὸν καιρὸ τώρα προσπαθοῦμε μόνοι μας νὰ σώσουμε τὸ παιδί μας... Ναί, τὸ παιδί μας... Πέρυσι εἶχε καλυτερέψει πειά, καὶ θυμᾶσαι τί εὐτυχία μᾶς ἔδωσε αὐτὸ τὸ στεφάνωμα τῶν προσπαθειῶν μας... Μὰ ἔπειτα πάλι ξανάρχισε τὸ χειροτέρεμα, ὕστερα μάλιστα ἀπὸ τὸν γρουσούζικο περίπατο τοῦ βουλεβάρτου καὶ τὸ κρυολόγημα ποὺ ἀκολούθησε... Νά, κοντεύουμε νὰ τὸ χάσουμε τώρα... Καὶ μάλιστα ἀπὸ φταίξιμό μου...

Ἡ κ. Λανγκλὰδ ἔκανε μιὰ κίνησι, σὰν νἄθελε νὰ διαμαρτυρηθῆ ὁλόψυχα γιὰ τὴν τελευταία φράσι τοῦ συζύγου της. Αὐτὸς ὅμως τὴ διέκοψε ἀμέσως, καὶ συνέχισε βίαια καὶ γρήγορα:

—Ἀπὸ μιὰ δειλία, ἀπὸ μιὰ ἄνανδρη ντροπὴ ἀπόφευγα τὸ γιατρό... Κι' ὅσες φορὲς ἐρχόταν, σπάνιες κι' αὐτές, δὲν τοῦ ἐξήγησα τὴ βάσι... Τὴν ἀρχὴ τῆς ἀρρώστειας... Κατάλαβες;... Κι' εἶνε σπουδαῖο αὐτό... Ἀλλάζει ἐντελῶς τὸ σύστημα τῆς θεραπείας, ὅταν ἡ ρίζες τοῦ κακοῦ ἀγκαλιάζουν τὴν κληρονομικότητα...

Κάμπιασε. Φόρεσε σπασμωδικὰ τὸ παλτό του, σκούπισε τὸ χλωμὸ καὶ ψυχρολουσμένο μὲ ἱδρῶτα ἀγωνίας πρόσωπό του, καὶ οὔρλιαξε:

—Στὸ διάβολο ἡ δουλειά... Στὸ διάβολο τὸ Ὑπουργεῖο.. Κι' ὅμως πρέπει νὰ πάω... Θὰ μὲ ἀπολύσουν πειά, ἂν δὲν πάω... Γιὰ χάρι τοῦ μωροῦ μας ἤμουν πολὺ ἄτακτος στὶς ὧρες τῆς δουλειᾶς μου, αὐτοὺς τοὺς τελευταίους μῆνες... Πρέπει νὰ πάω σήμερα... Γιὰ τὸ μέλλον του... Καὶ τὸ ἰατρικὸ συμβούλιο;... Θἄρθουν σήμερα... Σὲ μιὰ ὥρα... Τοὺς κάλεσα ὁ ἄνανδρος, ἐπὶ τέλους..

Ἡ κυρία Λανκλὰδ κατάλαβε. Μιὰ τρικυμία ἀναστάτωνε τὴν ψυχή της. Χλωμὴ σὰν τὸ κερί, κύτταξε μὲ θαυμασμὸ τὸν ὑπέροχο ἄνδρα της καὶ ψιθύρισε ἤρεμα:

—Πήγαινε στὸ καλό, ἀγαπημένε μου... Πήγαινε στὴ δουλειά σου ἥσυχος... Θὰ μείνω ἐγὼ ἐδῶ... Ἐγὼ θὰ πῶ στοὺς γιατροὺς ὅ,τι πρέπει.. Καὶ.. καὶ μόνη μου θὰ τοὺς ἐξηγήσω, πῶς... πῶς ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ μας... πέθανε ἀπὸ φθίσι...

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Η ΜΑ'Ι'ΜΟΥ ΤΟΥ ΣΙΔΕΡΑ

Πρὸ χρόνων ζοῦσε στὸ Ρόλεϋ τῆς Ἀγγλίας ἕνας κάποιος Θωμᾶς Μόρις, ὁ ὁποῖος μολονότι ἦταν ἑκατὸ χρόνων κι' εἶχε 21 παιδιὰ καὶ 288 ἐγγόνια καὶ δισέγγονα, ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ ἐργάζεται γιὰ νὰ συντηρεῖται ὁ ἴδιος κι' ἡ ἀγαπημένη του συμβία. Ὁ Θωμᾶς Μόρις ἦταν ἐξυπνότατος καὶ ἐπινοητικώτατος ἄνθρωπος καὶ βλέποντας πὼς δὲν πηγαίνανε καλὰ ἡ δουλειές του, σκέφθηκε πὼς ἔπρεπε νὰ δουλεύη μόνο μ' ἕνα βοηθὸ στὸ σιδηρουργεῖο του. Γιὰ νὰ τὸ κατορθώση αὐτό, βάλθηκε νὰ μάθη μιὰ μαϊμοὺ ποὺ εἶχε, νὰ κουνάη τὸ φυσερό. Ἡ μαϊμοὺ ἔμαθε κι' ἔτσι ὁ Θωμᾶς Μόρις δούλευε, ὥσπου πέθανε, μὲ τὴν βοήθειά της.

ΞΕΝΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ἡ διαγωγὴ τοῦ καθενὸς εἶνε καθρέφτης τῆς ψυχῆς του.

(Κινέζικη)

* * *

Ὅσο βαρειὰ κι' ἂν κοιμᾶσαι, Γιάννη, φτάνει νὰ παντρευτῆς καὶ δὲν θὰ μπορῆς μάτι νὰ κλείσης ὅλη νύχτα.

(Γαλλικὴ)

* * *

Ἐκεῖνος ποὺ μπαίνει στὸ λουτρό, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἱδρώση.

(Τουρκικὴ)

* * *

Ἡ πεῖρα εἶνε τὸ μπαστοῦνι τῆς ζωῆς.

(Ἰταλικὴ)

σα!.. Καὶ χθές, ὤ, τί μαύρη καὶ φρικτὴ μέρα ἦταν ἡ χθεσινή! Ἦρθε, ναί, ἦρθε ἡ φίλη μου καὶ μοῦ ζήτησε νὰ τῆς ἐπιστρέψω τὸ ἀνεκτίμητο κόσμημά της. Ἔκλαψα, παρακάλεσα, σύρθηκα γονατιστὴ μπροστά της μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ μοῦ τὸ ἀφήση, τώρα ποὺ τὸ θεωροῦσα πειὰ δικό μου. Ἀλλὰ ἐκείνη χωρὶς νὰ λογαριάση τὸν πόνο μου, ἐπέμεινε νὰ τῆς τὸ δώσω πίσω.

—Σοῦ τὸ δάνεισα, εἶπε ἡ σκληρὴ καὶ ἄσπλαχνη, δὲν σοῦ τὸ χάρισα!

—Τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ κάνω ἄνδρα μου;

—Τί ἐρώτησις εἶνε αὐτή, Ἀμίνα; εἶπε ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς αὐστηρά. Ἔπρεπε ἀμέσως, χωρὶς συζήτησι, νὰ τῆς τὸ ἐπιστρέψης!

—Αὐτὸ ἔκανα κι' ἐγώ, ἀπάντησε ἡ Ἀμίνα μ' ἕνα βαθὺ ἀναστεναγμό, ἀλλὰ πόσο σπαράχτηκε ἡ καρδιά μου!.. Πᾶμε τώρα, νὰ ἰδῆς τὰ παιδιά μας! Εἶνε στὰ κρεββατάκια τους καὶ κοιμοῦνται... τόσο ἥσυχα.

Ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς παραξενεμένος μὲ τὴν ὑπερβολικὴ λύπη τῆς γυναίκας του, τὴν ἀκολούθησε στὸ δωμάτιο τῶν παιδιῶν, καὶ μὲ λαχτάρα πλησίασε στὰ κρεββατάκια τους.

Στάθηκε, μιὰ στιγμή, καὶ τὰ κύτταξε μὲ περηφάνεια καὶ ἀγάπη, Θεέ μου! Τί ὥμορφα ποὺ ἦσαν τὰ δυὸ τους ἀγγελούδια! Πῶς ἔμοιαζαν μὲ δυὸ μεγάλες κέρινες κοῦκλες! Ἀλλὰ τί βαθειὰ ποὺ κοιμόντουσαν, τί ἀκίνητα ποὺ ἦσαν!..

Χωρὶς νὰ ξέρη γιατί, ὁ γενναῖος στρατιώτης, ὁ ἀτρόμητος Ὀσμὰν πασσᾶς ἔνοιωσε ξαφνικὰ ἕνα ἀκατανόητο φόβο νὰ σφίγγη τὴν ψυχή του. Παραξενεμένος μὲ τὸ παράδοξο αὐτὸ συναίσθημα ποὺ ἔνοιωθε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή του, ἔσκυψε σιγά, γιὰ νὰ μὴ τὰ ξυπνήση καὶ φίλησε ἀπαλὰ στὸ μέτωπο τὸν μικρό του Μαχμούτ, μὰ ἀμέσως μὲ μιὰ πνιγμένη φωνὴ φρίκης, τινάχτηκε πίσω. Ἔξαλλος ἔγειρε πάνω στὸ ἄλλο κρεββατάκι καὶ φίλησε τὴ μικρούλα Τεφίντα... Καὶ πάλι πετάχτηκε πίσω...

—Ἀλλάχ! φώναξε μὴ τολμῶντας νὰ πιστέψη τὴ φριχτὴ ἀλήθεια. Ἀμίνα! τί ἔχουν τὰ παιδιά μου; Γιατὶ εἶνε ἔτσι παγωμένα; Ἀλλὰχ Κεμπίρ Ἀλλάχ! Μήπως;...

Ἀλλὰ ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς δὲν τόλμησε ν' ἀποτελειώση τὴ σκέψι του, μόνο κύτταξε τὴν γυναῖκα του μὲ βλέμμα ἐρωτηματικὸ τρελλό.

Τότε ἡ Ἀμίνα πλησίασε, ἀκούμπησε τὰ δυὸ χέρια της στὸ στῆθος τοῦ ἀνδρός της καὶ μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνησι, εἶπε:

—Γαζῆ Ὀσμὰν πασσᾶ! Δὲν μοῦ εἶπες προτήτερα πῶς ἀφοῦ ἡ φίλη μου ζήτησε νὰ τῆς ἐπιστρέψω τὸ κόσμημά της, ποὺ μοῦ τὸ εἶχε δανείσει καὶ τὸ εἶχε ἐμπιστευθῆ στὴ φύλαξί μου, ἔπρεπε νὰ τῆς τὸ ἐπιστρέψω ἀμέσως χωρὶς συζήτησι;... Αὐτὸ ἔκανα κι' ἐγώ! Ἐπέστρεψα στὸν Ἀλλάχ, στὸν Παντοδύναμο, τὰ κοσμήματα, ποὺ μοῦ εἶχε δανείσει! Δικά του ἦσαν καὶ τώρα μοῦ τὰ πῆρε πίσω!... Γιατὶ λοιπὸν σοῦ φαίνεται περίεργο!... Ἄς εἶνε δοξασμένο τὸ ὄνομά του!

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σὲ ἀπολύτως ἱκανοποιητικὰς τιμὰς παλαιὰ διάφορα βιβλία, παντὸς εἴδους καὶ πάσης γλώσσης, καθὼς καὶ ὁλόκληρες βιβλιοθῆκες. Γράψατε: «Οἰκογένειαν», Λέκα 7. Ἀθήνας.

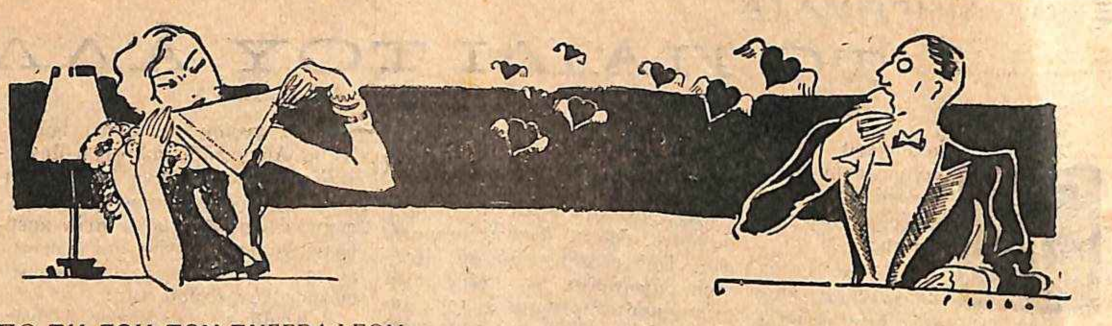

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ὅπου ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Αἰσχύλος ἔπινε γιὰ νὰ ἐμπνευσθῆ. Ὁ Ἀλκαῖος καὶ ἡ δειλία του στὸν πόλεμο. Πῶς ἔγραφε ὁ Ἀριστοφάνης τὶς κωμωδίες του. Ἡ κοκεταρία τοῦ Χάϋδν. Πῶς ἕνας ζωγράφος ποὺ ἔγινε εὐγενής, ἐγκατέλειψε τὰ πινέλλα του. Πῶς συνέθετε ὁ Σαλιέρι. Πῶς ἡ τράπουλα ἐνέπνεε τὸν ἀββᾶ Κάστι, κτλ.

Εἶνε πάντοτε ἐνδιαφέρον νὰ μαθαίνη κανεὶς τὶς λεπτομέρειες τῆς ζωῆς τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ πρὸ πάντων τὶς ξεχωριστὲς ἐκεῖνες ἰδιοτροπίες τους, τὶς μανίες τους, ἡ ὁποῖες πολλὲς φορὲς τοὺς παρουσιάζουν ὡς παράδοξα φαινόμενα στὰ μάτια τῶν συγχρόνων τους. Ὅλοι οἱ μεγάλοι ἄνδρες — ποιηταί, συγγραφεῖς, ζωγράφοι, μουσικοί, φιλόσοφοι, μαθηματικοί, γλύπται στρατηγοί, — εἶχαν τὶς ἀδυναμίες τους, τὶς δεισιδαιμονίες τους, τὶς μικροφιλοδοξίες τους καὶ τὶς παραξενιές τους. Κανένας σχεδὸν ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ξέφυγε ἀπὸ τὸν γενικὸ αὐτὸν κανόνα. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμα οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῆς ἀρχαιότητος ποὺ συνήθως ἐμεῖς τοὺς θεωροῦμε ὡς «ὑγιεῖς» καὶ χωρὶς νεῦρα, εἶχαν τὰ περίεργα αὐτὰ μικροελαττώματα, τὰ ὁποῖα μόνο στοὺς μεγαλοφυεῖς συγχωροῦνται.

Χάρις στοὺς ἱστορικοὺς ἔφθασαν ὡς τὴν ἐποχή μας μὲ μορφὴ ἀνεκδότων, χίλιες δυὸ τέτοιες ἰδιοτροπίες τῶν μεγάλων ἀνδρῶν. Ἔτσι, ὁ ἱστορικὸς Ἀθήναιος, ὁ ὁποῖος ἔζησε κατὰ τὸ 200 μ. Χ. ἀναφέρει στὸ «Συμπόσιον τῶν Σοφῶν», τὸ μόνο ἔργο του ποὺ διεσώθη, ὅτι ὁ μέγας τραγικὸς ποιητὴς τῆς ἀρχαιότητος Αἰσχύλος εἶχε πάντα μπροστά του, ὅταν συνέθετε τὰ ἔργα του, μιὰ μποτίλλια κρασί, ἀπὸ τὴν ὁποία ἔπινε ἀδιάκοπα γιὰ νὰ ἐμπνέεται.

Τὸ ἴδιο ἔκανε καὶ ὁ περίφημος ποιητὴς Ἀλκαῖος. Μεθοῦσε καὶ μεθυσμένος, ἐμπνεόταν τοὺς ὕμνους του, τὶς ὠδές του καὶ τὰ σατυρικά του ποιήματα. Ὡστόσο, ἂν τὸ κρασὶ τὸν ἔκανε ἐμπνευσμένο ποιητή, δὲν τὸν ἔκανε ὅπως συμβαίνει συνήθως μὲ τοὺς ἀπογόνους του Ἕλληνας — καθόλου «παλληκαρᾶ», γιατί, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἱστορικός, «πολλὲς φορὲς στὸν πόλεμο, τὸ ἔβαλε στὰ πόδια, παρατῶντας τὰ ὅπλα του στὸ πεδίο τῆς μάχης».

Ἐπίσης καὶ ὁ μέγας σατυρικὸς Ἀριστοφάνης ἔγραφε τὶς ἀθάνατες κωμωδίες του, στὶς ὁποῖες μαστίγωνε τόσο ἄγρια τὸν Ἀθηναϊκὸ λαὸ γιὰ τὰ ἐλαττώματά του, μεθυσμένος, ἀντλῶντας τὶς ἐμπνεύσεις του ἀπὸ τοὺς ἀτμοὺς τῆς μέθης ποὺ γέμιζαν τὸ κεφάλι του.

* * *

Ἄς ἀφήσουμε ὅμως τώρα τοὺς ἀρχαίους κι' ἂς ἔρθουμε στὰ ἐλαττώματα καὶ στὶς παραξενιὲς τῶν νεωτέρων μεγάλων ἀνδρῶν.

Ὁ μέγας μουσικοσυνθέτης Χάϋδν, ἐπεμελεῖτο μὲ τὴ μεγαλείτερη κοκεταρία τὸν ἑαυτό του καὶ τὴν τουαλέττα του, κάθε φορὰ ποὺ ἐπρόκειτο ν' ἀρχίση νὰ συνθέση μιὰ ἀπὸ τὶς συμφωνίες του, ἡ ὁποῖες παρέμειναν μοναδικὲς στὴ μουσικὴ τῶν αἰώνων.

«Κλεινόταν ἀθόρυβα — ἀναφέρει ἕνας βιογράφος του — μέσ' στὸ γραφεῖο του. Ξυριζόταν, λουζόταν, πουδραριζόταν, φοροῦσε πάλλευκα ἐσώρρουχα πολυτελείας καὶ ντυνόταν ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια σὰν νὰ ἐπρόκειτο νὰ πάη νὰ ὑποβάλη τὰ σέβη του στὸν πρίγκηπα Ἐστερχάζυ, τὸν προστάτη του, ἢ, μᾶλλον, στὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας. Ἔπειτα ἀφοῦ καθόταν μπρὸς στὸ γραφεῖο του, ἀπάνω στὸ ὁποῖο ὑπῆρχε χαρτὶ ριγωμένο μ' ἐξαιρετικὴ συμμετρία καὶ μολύβια καλοξυμένα, φοροῦσε στὸ δάχτυλό του τὸ πολύτιμο δαχτυλίδι, ποὺ τοῦ εἶχε χαρίσει ὁ ὑψηλός του προστάτης καὶ τότε μόνο ἄρχιζε τὴν ἐργασία του...»

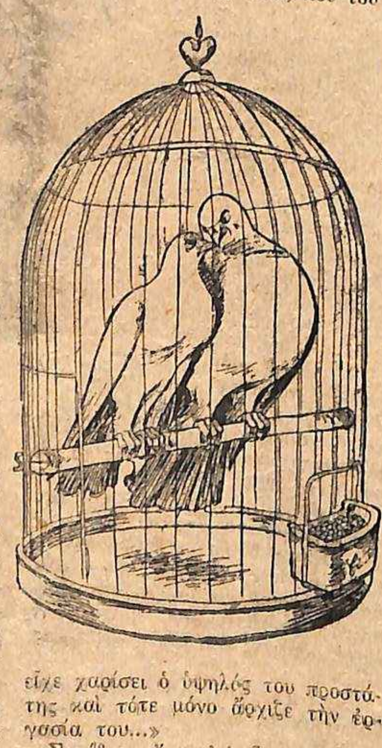

Συνέθετε ἔτσι ἐπὶ ὧρες ὁλάκληρες συνεχῶς, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τὴν παραμικρὴ κούρασι, ἔγραφε τὶς νότες του καθαρά, κανονικά, χωρὶς νὰ σβύνη ἢ νὰ προσθέτη τίποτε.

Ὁ Φουκιὲρ πάλι, ὁ περίφημος γιὰ τὰ τοπεῖα του Φλαμανδὸς ζωγράφος, ἦταν τόσο περήφανος, ὥστε ὅταν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκος ΙΓ' τὸν ἔκανε βαρῶνο, δὲν θέλησε πειὰ νὰ ζωγραφίση τίποτε, οὔτε ν' ἀκούση νὰ τοῦ μιλοῦν γιὰ ζωγραφική, ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ φόρεσε τὸ σπαθὶ τοῦ βαρώνου στὸ πλευρό του... Μὰ ἀπ' αὐτὸ δὲν κέρδισε τίποτε, γιατὶ οὔτε τὸ ταλέντο του, οὔτε ἡ φήμη του μεγάλωσε ἔτσι καὶ πέθανε στὴ φτώχεια καὶ στὴν ἀθλιότητα...

Ὁ Ἰταλὸς μουσικοσυνθέτης Σαλιέρι, ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς τοῦ Γκλοὺκ καὶ προστατευόμενος τῆς Μαρίας Ἀντουανέττας, ὁσάκις ἤθελε νὰ ἐμπνευσθῆ τίποτε, ἔβγαινε ἔξω κι' ἔκανε περίπατο στοὺς πιὸ πολυσύχναστους δρόμους τοῦ Παρισιοῦ, σπρώχνοντας καὶ σπρωχνόμενος ἀπὸ τὸ πλῆθος.

Ἔπαιρνε μαζύ του στοὺς περιπάτους του αὐτοὺς ἕνα κουτὶ γεμᾶτο ξηρὰ φροῦτα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔτρωγε ἀδιάκοπα καὶ τὰ ὁποῖα ἀντικαθιστοῦσε τρεῖς-τέσσερες φορές, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ δρόμου του, ἕνα τετράδιο κι' ἕνα μολύβι, τὰ ὁποῖα τοῦ χρησίμευαν γιὰ νὰ σημειώνη τὶς ἐμπνεύσεις ποὺ τοῦ προκαλοῦσαν ἡ φωνὲς κι' ἡ ἰαχὲς ποὺ ἄκουγε γύρω του καὶ γενικῶς ὅλη ἡ κακοφωνία τῶν θορύβων τοῦ δρόμου!..

Ἕνας ἄλλος, πανένδοξος στὴν ἐποχή του μουσικοσυνθέτης, ἀλλὰ λησμονημένος πειὰ σήμερα, εἶχε μιὰ ἰδιοτροπία κάπως μακάβρια: Εἶχε τοποθετήσει ἐπάνω στὸ πιάνο του μιὰ νεκροκεφαλή, τὴν ὁποία κύτταζε κατάματα κατὰ τὴν ὥρα ποὺ συνέθετε. Ἔτσι ἐνεπνεύσθη τοὺς ἐνθουσιαστικοὺς ρυθμοὺς τῶν ὡραίων πατριωτικῶν του τραγουδιῶν, τὰ ὁποῖα ἔπαιζαν ἡ μπάντες τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ναπολέοντος καὶ ὡδήγησαν τόσες χιλιάδες ἀνδρείων στὴ δόξα καὶ στό... θάνατο!

Ὁ περίφημος Ἰταλὸς ἀββᾶς καὶ ποιητὴς Κάστι, ὁ πνευματώδης συγγραφεὺς τῶν «Ζώων ποὺ μιλοῦν», συνέθετε τοὺς λεπτοὺς καὶ χαριτωμένους στίχους του, παίζοντας χαρτιὰ ὁλομόναχος ἀπάνω στὸ κρεββάτι του!...

Ὁ Γάλλος συγγραφεὺς τοῦ 18ου αἰῶνος Τομά, ἐνῶ ξυπνοῦσε ἀπὸ τὶς ἐφτὰ τὸ πρωΐ, ἔμενε στὸ κρεββάτι του ὡς τὸ μεσημέρι, ἔχοντας καὶ ὅλα τὰ παράθυρα τοῦ δωματίου του κατάκλειστα, ἔτσι ποὺ νὰ συνεχίζεται καὶ τὴν ἡμέρα τὸ σκοτάδι τῆς νυκτός. Εἶχε ἀπαγορεύσει μάλιστα στοὺς δικούς του κατὰ τὶς ὧρες αὐτὲς ποὺ βρισκόταν ξύπνιος στὸ κρεββάτι του νὰ τὸν ἐνοχλοῦν, ὁτιδήποτε κι' ἂν συνέβαινε. Στὸ διάστημα αὐτὸ ἐμπνεόταν καὶ συνέθετε ἔργα του, τὰ ὁποῖα, μόλις σηκωνόταν, ἔγραφε χωρὶς καμμιὰ δυσκολία καὶ μονομιᾶς!

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΓΩ ΚΙ' Ο ΑΛΗ ΠΑΣΣΑΣ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

(Ἀπὸ τὰ «Ἀπομνημονεύματα» τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος)

ΕΝΑ περίεργο δεῖγμα τῆς διπλωματικότητος —γνωστῆς ἄλλωστε — τοῦ περιβοήτου Ἀλῆ πασσᾶ τῶν Ἰωαννίνων, εἶνε κι' ἡ ἀκόλουθος ἐπιστολή του στὸν Μεγάλο Ναπολέοντα, ὅταν ὁ τελευταῖος ἦταν ἀκόμα Πρῶτος Ὕπατος στὴ Γαλλία.

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ εἶνε παρμένη ἀπὸ τὰ Ἀπομνημονεύματα τοῦ Ναπολέοντος, τὰ δημοσιευθέντα ἀπὸ τὸν «Ἐκδοτικὸ Οἶκο Louis Hauman καὶ Σία» στὰς Βρυξέλλας στὸ 1834. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, δείχνει καὶ τὴν ἀπόλυτη ἐξουσία τὴν ὁποία ἐξασκοῦσε στὴν περιφέρειά του ὁ Ἀλῆς, τὴν ἀνεξαρτησία του ἀπὸ τὴν κεντρικὴ κυβέρνησι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὶς διπλωματικές του σχέσεις μὲ τοὺς ἡγεμόνας τῆς Εὐρώπης, σχέσεις δηλαδὴ ἴσου πρὸς ἴσους καὶ ἀνεξαρτήτου πρὸς ἀνεξαρτήτους!

Ἄς ἀφήσουμε ὅμως τὸν ἴδιο τὸν Ναπολέοντα νὰ μᾶς μιλήση στὰ Ἀπομνημονεύματά του, γιὰ τὴν «ἀλεπουδίσια πονηρία» τοῦ αἱμοσταγοῦς Ἀλβανοῦ σατράπου:

«....Ὅταν μετὰ τὶς θριαμβευτικὲς νίκες μου στὸ ἐξωτερικό, τακτοποίησα καὶ τὰ πιὸ ἐπείγοντα ἐσωτερικὰ ζητήματα τῆς Γαλλίας, ἔστρεψα τὴν προσοχή μου καὶ στὴν Ἐγγὺς Ἀνατολή. Πρῶτα-πρῶτα, ἐπιθυμοῦσα νὰ κερδίσω τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴ συμπάθεια τῶν ὑποδούλων στὴν Τουρκία λαῶν, κι' ἔπειτα νὰ διοργανώσω τὴν ἀπελευθέρωσί τους ἀπὸ τὸν τραχὺ ζυγὸ τῆς δουλείας.

»...Τὰ κέρδη τῆς πολιτικῆς μου αὐτῆς, κέρδη καὶ τῆς Γαλλίας μας συγχρόνως, εἶνε εὔκολο νὰ τὰ φαντασθῆ ὁ καθένας!...

»...Ἄρχισα λοιπὸν τὶς σχετικὲς μυστικὲς συνεννοήσεις, πρῶτα-πρῶτα μὲ τοὺς Ἕλληνας. Οἱ ὁπλαρχηγοὶ τῶν ἀρματολικιῶν τῆς Ρούμελης καὶ τοῦ Μωρηᾶ εἶδαν μὲ ἐνθουσιασμὸ τὸ μυστικό μου αὐτὸ ἐνδιαφέρον, ὁ δὲ μπέης τῆς Μάνης καὶ οἱ προύχοντες δέχθηκαν τοὺς ἀπεσταλμένους μου Στεφανοπούλους μὲ ἀνέκφραστη ἱκανοποίησι καὶ χαρά.

»...Ἡ ἀλεπουδίσια πονηρία, ὅμως, τοῦ περιφήμου Ἀλῆ πασσᾶ τῶν Ἰωαννίνων ἀγρυπνοῦσε. Θαυμαστής μου — ὅπως μάθαινα ἀπὸ διάφορες ἐμπιστευτικὲς ἐκθέσεις — καὶ ζηλότυπος γιατὶ ἀποτεινόμουν σὲ ἄλλους καὶ ὄχι σ' αὐτόν, σχετικὰ μὲ τὴν ἐγκαθίδρυσι τῆς Γαλλικῆς ἐπιρροῆς στὴν Ἐγγὺς Ἀνατολή, μοῦ ἔγραψε τὴν παρακάτω ἐπιστολή.

»Τὴν ἀντιγράφω αὐτολεξεί, ὡς δεῖγμα τῆς κολακείας του, τῆς διπλωματικότητός του, τῶν κρυφῶν του σχεδίων ἐναντίον τοῦ κυριάρχου του σουλτάνου, καὶ τῶν φόβων του γιὰ τὸ στρατιωτικὸ γόητρο τῆς Γαλλίας:

«Ἐνδοξότατε Στρατηγέ,

Ἰωάννινα, 1 Ἰουνίου 1797

»Ἡ ἐκτίμησις καὶ ἡ εὐλάβεια τὴν ὁποία τρέφω πρὸς τὸ ἄτομόν σας, καθὼς καὶ πρὸς τὸ μέγα καὶ ἰσχυρὸν ἔθνος σας, μὲ παρεκίνησε νὰ ἐπιδιώξω τὴν φιλία σας.

»Ἀκολουθῶντας λοιπὸν τὸ παράδειγμα τοῦ κυριάρχου μου, ἔδωσα πάντοτε ἕως τώρα δείγματα τῶν διαθέσεών μου ἀπέναντί σας, περιποιούμενος μὲ δῶρα καὶ τιμὰς κάθε ὁμοεθνῆ σας, ὁ ὁποῖος τυχαίνει νὰ ἐπισκέπτεται τὸ πασσαλίκι μου.

»Ἄς εἶνε μάρτυρες ἀψευδεῖς τῶν ἰσχυρισμῶν μου οἱ κ. κ. Ραγκόνι, ὑποπρόξενός σας εἰς Ἰωάννινα, καὶ Ντανιέ, προξενικὸς πράκτωρ σας εἰς Ἄρταν. Αὐτοὶ θὰ σᾶς βεβαιώσουν μὲ πόσην χαρὰν πληροφοροῦμαι τὰς νίκας σας, καὶ πόσας εἰλικρινεῖς εὐχὰς ἀναπέμπω διὰ τὴν νικηφόρον ἐπικρότησιν τῆς Δημοκρατίας σας.

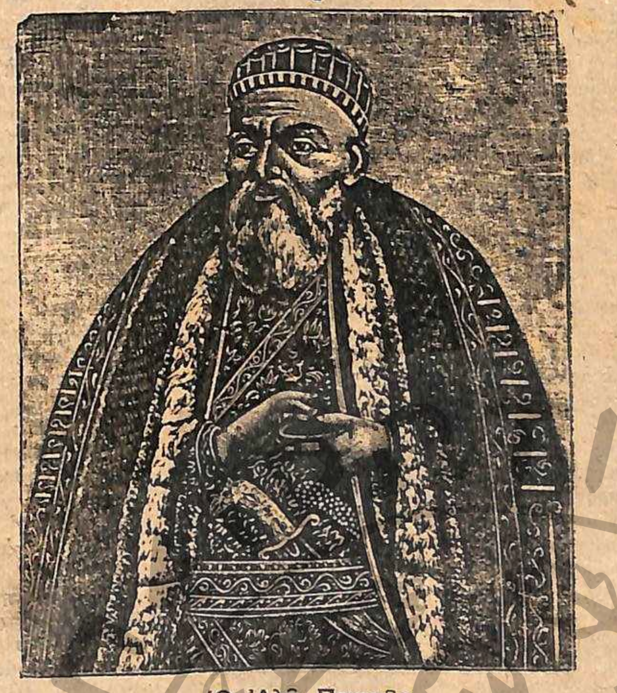

Ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς

»Θαυμάζω τὰ ἡρωϊκὰ κατορθώματά σας, ἐνδοξότατε στρατηγέ, μαζὶ μὲ ὅλον τὸν κόσμον. Ἐπιθυμῶ διακαῶς τὴν προσωπική σας φιλία, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὴν κερδίσω, διότι εἶμαι καὶ ἐγὼ φιλοπόλεμος ὅπως ἐσεῖς, ἡ δὲ ὁμοιότης αὐτὴ τῶν χαρακτήρων μας ἀποτελεῖ ἐγγύησιν ἀσφαλῆ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ζωηρᾶς ἐπιθυμίας μου.

»Εὐαρεστηθῆτε νὰ μοῦ τὴν χαρίσετε. Εὐαρεστηθῆτε νὰ μοῦ δώσετε δείγματα, ὅτι καὶ σεῖς ἐπιθυμεῖτε τὴν φιλίαν μου. Βεβαιωθῆτε δέ, ὅτι θὰ κολακευθῶ ὑπερβολικά, συνάπτων τὰς φιλικὰς αὐτὰς σχέσεις μὲ τὸν ἥρωα τῆς Γαλλίας.

»Σᾶς διαβεβαιῶ, στρατηγέ, ὅτι πάντοτε θὰ θεωρῶ ἀληθινὴ εὐχαρίστησί μου νὰ παρέχω τὶς πλέον διακεκριμένες περιποιήσεις καὶ τὴν πλέον ἀποτελεσματικὴ ὑποστήριξι, σὲ κάθε Γάλλον πολίτην, ὁ ὁποῖος θὰ μοῦ ἔκανε τὴν τιμὴ νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ κράτος μου.

»Ἐκτιμῶν καὶ θαυμάζων κυριολεκτικὰ τὴν ὀργάνωσι τῶν στρατιῶν σας, καὶ θέλων νὰ διοργανώσω τὸν στρατὸν τοῦ κράτους μου σύμφωνα μὲ τὰ ὑπέροχα διδάγματα τῆς μεγαλοφυΐας σας, ἀπευθύνω καὶ μίαν θερμὴν παράκλησιν πρὸς τὴν ἐνδοξότητά σας.

»Ἐπιθυμῶ, δηλαδή, νὰ μοῦ στείλετε δύο ἀξιωματικοὺς τοῦ πυροβολικοῦ καὶ δύο βομβοβολητάς, οἱ ὁποῖοι νὰ μείνουν εἰς τὴν Αὐλήν μου καὶ νὰ χρησιμεύσουν ὡς διοργανωταὶ καὶ διδάσκαλοι τῶν πρώτων στελεχῶν τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ στρατοῦ μου.

»Ὁ λουφές, τὸ κατάλυμα, οἱ ἵπποι καὶ ἡ ἀκολουθία των θὰ ὁρισθοῦν μὲ ἰδιαιτέραν διαταγήν μου, καὶ πάντοτε συμφώνως μὲ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν, ἡ ὁποῖες ὀφείλονται στοὺς διακεκριμένους ἀξιωματικοὺς τῆς ἐνδοξότητός σας.

»Εὑρίσκω ὅτι σὲ τέτοιες περιστάσεις, θὰ ἦταν ἐπιβεβλημένο νὰ διδάξουν τὶς νέες μεθόδους τοῦ πολέμου τοὐλάχιστον ἐπὶ τέσσερα χρόνια οἱ ὀργανωταὶ αὐτοὶ τοῦ στρατοῦ μου.

»Στὴν ἰδική μου ὅμως περίπτωσι, κρίνω ὅτι δύο χρόνια θὰ ἦσαν ὑπεραρκετά, γιατὶ ἔχω καὶ πολλοὺς Ἕλληνας ἀξιωματικοὺς στὴ φρουρά μου, ἡ δὲ νοημοσύνη τους, καθὼς καὶ ἡ ἀντίληψίς τους, ἐγγυῶνται γιὰ τὴν ταχεία ἐκμάθησι τῆς εὐρωπαϊκῆς στρατηγικῆς, ὅπως ἡ μεγαλοφυΐα σας τὴν ἐτελειοποίησε.

»Περιμένω σχετικὴ ἀπόφασί σας. Κατανοεῖτε καλύτερα ἀπὸ ἐμένα πόσες ὠφέλειες θὰ ἴδη ἡ πατρίς σας, ὅταν συμβαίνει νὰ ἔχη φίλον ἰσχυρὸ καὶ ἀφοσιωμένον — ὅπως ἐγὼ — στὴν Ἀνατολή. Καὶ ὁ ὑποπρόξενός σας στὴ βεζυρικὴ Αὐλή μου ἐξοχώτατος Ραγκόνι ἀσφαλῶς θὰ σᾶς ἔχη πληροφορήση γιὰ τὰ ὅρια καὶ τὴν δύναμι τοῦ κράτους ἀπὸ τὴν Κρόϊα ἕως τὸν Ἔπαχτο, κι' ἀπὸ τὴν Πάργα ἕως τὴν Λάρισα.

»Ἐπίσης θὰ σᾶς πληροφόρησε, ὅτι ὁ στρατός μου εἶνε τὸ ἄνθος τοῦ σουλτανικοῦ στρατοῦ, κι' ὅτι οἱ πασσάδες ποὺ τὸν διοικοῦν, δὲν ἀναγνωρίζουν ἄλλον ἀφέντη ἀπὸ ἐμένα...»

»Δὲν σταματάει ἐδῶ ἡ μακροσκελὴς ἐπιστολὴ τοῦ περιβοήτου Ἀλῆ Τεπελενλῆ. Τεχνικοὶ ὑπαινιγμοί του μοῦ φανερώνουν τὴν ἐπιθυμία του νὰ θέσω τὸ ἐκτεταμένο, καὶ πραγματικὰ κραταιό, πασσαλῆκι του, ὑπὸ τὴν προστασία μου. Κάτω δὲ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία του αὐτὴ κρύβονται — ὄχι καὶ τόσο καλά, βέβαια! — οἱ πόθοι του νὰ ξεφύγη καὶ τυπικὰ ἀπὸ τὴν κυριαρχία τοῦ σουλτάνου, γιατὶ οὐσιαστικὰ ἔχει ξεφύγει ἀπὸ καιρό.

»...Ἔτσι τοὐλάχιστον ἐνθυμοῦμαι ἀπὸ μιὰ πρόσφατη ἔκθεσι τοῦ πρεσβευτοῦ μας ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι, μέσα στὴν ὁποία μοῦ σημειώνει τὴν ἀνίσχυρη ἀγανάκτησι τῆς σουλτανικῆς βεζυρείας κατὰ τοῦ Ἄχμετ Τζέζαρ πασσᾶ τῆς Πτολεμαΐδος καὶ τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ τῆς Ἠπείρου. Καὶ ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος ἐπλήρωσαν πρόθυμα καὶ πονηρὰ τοὺς σχετικοὺς φόρους στοὺς σουλτανικοὺς ἀπεσταλμένους, συγχρόνως ὅμως σκηνοθέτησαν τόσον τεχνικὲς δολοφονικὲς ἐνέδρες, ἐναντίον τῶν εἰσπρακτόρων τῆς Πύλης, ὥστε καὶ τὰ λεπτά των ξαναπῆραν πίσω καὶ στὰ μάτια τῆς κεντρικῆς διοικήσεως φάνηκαν εὐπειθεῖς ὑπήκοοι.

»...Βέβαια τέτοιον περιπαιγμὸ δὲν τὸν χώνεψαν εὔκολα στὴ Σταμπούλ. Προσποιήθηκαν ὅμως ὅτι τὸν χώνεψαν, γιατὶ καὶ οἱ δύο αὐτοὶ πασσάδες εἶνε κραταιότατοι, περιφρονοῦν σχεδὸν φανερὰ τὰ σουλτανικὰ φερμάνια, ἔχουν στήσει «κράτος ἐν κράτει», κάνουν τοῦ κεφαλιοῦ τους, καὶ γενικὰ διοικοῦν τὶς σατραπεῖες των ἐντελῶς ἀνεξάρτητοι κατ' οὐσίαν ἀπ' τὴν Ὑψηλὴ Πύλη (Διβάνιο).

»Μοῦ προξενεῖ ἰδιαίτερη χαρὰ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ τοῦ Ἀλβανοῦ σατράπου τῶν Ἰωαννίνων. Ἀδιαφορῶ φυσικὰ γιὰ τὶς κολακευτικὲς φιλοφρονήσεις, μὲ τὶς ὁποῖες εἶνε γεμάτη γιὰ τὸ ἄτομόν μου, καὶ βλέπω σ' αὐτὴν μόνο καὶ μόνο τὴν εὐκαιρία καὶ τὴ δικαιολογία μελλουσῶν ἐπεμβάσεών μου στὴν Ἐγγὺς Ἀνατολή.

»...Ὡς σύμμαχος τῆς Γαλλίας, εἶνε ὑπολογήσιμος ὁ Τεπελενλῆς. Τὸ κρατίδιό του ἔχει πολλὰ ἐκλεκτὰ καὶ φιλοπόλεμα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα, ἂν ὀργανωθοῦν καλά, γίνονται μαχητικώτατος πυρὴν μεγάλης στρατιᾶς.

»Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους ὑπέβαλα στὴν κρίσι τῶν συναδέλφων μου τὴν ἐπιστολή του, καὶ συνηγόρησα ἔνθερμα γιὰ τὴν ἱκανοποίησι τῶν αἰτημάτων του.

»...Ἡ συζήτησις δὲν κράτησε πολύ. Ἐξουσιοδοτήθηκα νὰ στείλω τὴν ἐπιστολὴ στὴν ἁρμοδία ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπιτροπή. Ἐσημείωσα νὰ μοῦ ὑποβάλουν ἕναν κατάλογο ἀξιωματικῶν, ἱκανῶν γιὰ μιὰ τέτοια ἀποστολή. Καὶ ἐν ἀναμονῇ τῶν περαιτέρω ἐνεργειῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔστρεψα τὴν προσοχή μου στὸ ζήτημα τῆς τακτοποιήσεως τῶν φιλικῶν σχέσεών μου μὲ τὴν Αὐτοῦ Ἁγιότητα τὸν Πάπα Πίο τὸν 6ο.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΟΛΛΥΓΟΥΝΤ

"ΤΑ ΧΕΙΛΗ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ,,

(Τί προδίδουν τὰ χείλη μερικῶν σειρήνων καὶ μερικῶν γοήτων τῆς ὀθόνης)

Τζῶν Μπάρρυμορ

Λύονελ Μπάρρυμορ

ΕΔΩ καὶ λίγο καιρὸ ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του στὸ Χόλλυγουντ ἕνας περίεργος ζωγράφος : Ὁ μίστερ Βίλλυ Πόγκανυ.

Μήπως τὸν ξέρετε ; Μὰ ὄχι, δὲν εἶνε δυνατόν ! Μέχρι χθὲς ἦταν ἄσημος. Δὲν τὸν ἤξερε κανείς...

Ὁ μίστερ Βίλλυ Πόγκανυ εἶνε καλὸς διακοσμητὴς κι' ἀκόμη καλύτερος προσωπογράφος. Δὲν φτάνει ὅμως νἄχη ταλέντο ἕνας καλλιτέχνης. Πρέπει νἄχη καὶ τύχη. Κι' ὁ ζωγράφος μας, πρὶν πατήσει τὸ πόδι του στὸ Χόλλυγουντ, φυτοζωοῦσε μὲ τὸν πιὸ ἀξιοθρήνητο τρόπο. Εὐτυχῶς, ἦταν ἔξυπνος κι' εἶχε παράξενες ἰδέες καὶ πρωτότυπες ἐμπνεύσεις. Μιὰ μέρα λοιπὸν πῆγε στὴ Μέκκα τοῦ κινηματογράφου, γιὰ νὰ κάνη κι' αὐτὸς τὴν τύχη του. Μὰ δὲν θὰ κατάφερνε ποτὲ νὰ γίνη διάσημος, ἂν δὲν εἶχε τὴν πρωτοτυπία ν' ἀνακηρυχθῆ «ἀναγνώστης τῶν χειλιῶν» !...

—Στεῖλτε περίπατο τὶς μάγισσες καὶ τοὺς χειρομάντεις, τὰ μέντιουμ καὶ τοὺς ἀστρολόγους ! συμβούλευε τοὺς «ἀστέρες». Τὸ πιὸ χαρακτηριστικὸ γνώρισμα κάθε προσώπου εἶνε τὸ στόμα. Ἀπόδειξις εἶνε ὅτι, συχνά, ὅταν μιλᾶμε μὲ κάποιον, κυττάζουμε μονάχα τὸ στόμα του κι' ὄχι τὰ μάτια ἢ τὴ μύτη. Τὸ στόμα εἶνε ἐκεῖνο, ποὺ δίνει ἔκφρασι στὸ πρόσωπο. Κυττάξτε, παραδείγματος χάριν, τὸν πίνακα τῆς Τζιοκόντας : Ποῦ ἔγκειται ὅλη ἡ μυστηριώδης γοητεία τῆς Μόνας Λίζας ; Ὄχι βέβαια στὰ μάτια, ἀλλὰ στὸ στόμα !

Ἔχει δίκηο, βλέπετε, ὁ μίστερ Βίλλυ Πόγκανυ. Μεγάλο δίκηο !... Κι' ἔτσι, τώρα ποὺ ὅλοι μας ἀρχίσαμε νὰ καταλαβαίνουμε λιγάκι τὴ χειρομαντεία καὶ τὴ γραφολογία, πρέπει νὰ ξεχάσουμε ὅσα μάθαμε καὶ νὰ πέσουμε μὲ τὰ μοῦτρα στὴ μελέτη αὐτῆς τῆς νέας ἐπιστήμης. Ἆ ! Πόσο εἶνε δύσκολη ἡ ζωή !

Πῶς γίνεται τώρα ἡ ἐξέτασις τῶν χειλιῶν ; Μὲ τὸν πιὸ εὔκολο τρόπο. Παίρνετε ἕνα μαλακὸ καὶ ζωηρόχρωμο κραγιόνι, βάφετε τὰ χείλη σας προσεχτικά, δίχως νὰ ξαπλωθῆ τὸ βάψιμο ἔξω ἀπὸ τὸ περίγραμμά τους, κι' ἔπειτα βγάζετε τὸ ἀποτύπωμά τους ἀπάνω σ' ἕνα εἰδικὸ ὕφασμα (κάτασπρο λινὸ ἢ μεταξωτὸ) καὶ τὸ στέλνετε στὸν «ἀναγνώστη τῶν χειλιῶν», γιὰ νὰ διαβάση τὸν χαρακτῆρα σας, ὅπως θὰ ἔκανε ἕνας χειρομάντης μὲ τὶς γραμμὲς τῆς παλάμης σας.

Σᾶς φαίνεται ἀστεῖο ; Ἔχετε ἄδικο ! Ὅλο τὸ Χόλλυγουντ θεωρεῖ σήμερα τὸν μίστερ Βίλλυ Πόγκανυ ὡς ἕναν μεγάλο μάγο καὶ δέχεται μὲ κλειστὰ μάτια κάθε...προφητεία του. Ἔχει μελετήσει τὸ ἀποτύπωμα τῶν χειλιῶν ὅλων τῶν «ἀστέρων» καὶ ἔχει βγάλει σοφὰ συμπεράσματα. Αὐτὲς ἡ ἀπαντήσεις των ἔχουν ἀναστατώσει σήμερα τὴν Ἀμερικὴ καὶ εἶνε τὸ θέμα ζωηρῶν καὶ ἀτελείωτων συζητήσεων.

Νὰ λοιπὸν ἡ ἀπάντησις τοῦ μίστερ Βίλλυ Πόγκανυ γιὰ τὴν Τζόαν Κράουφορντ :

—Τὸ στόμα της εἶνε τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον στόμα τοῦ Χόλλυγουντ καὶ δείχνει καθαρὰ ὅτι ἡ κάτοχός του ἔχει καλὴ καρδιά, μεγάλη ἐξυπνάδα, πολὺ πνεῦμα καὶ ἀνάγκη ἀπὸ ἔρωτα ! Αὐτὴ ἡ τρελλὴ ἐπιθυμία γιὰ φλογερὸ ἔρωτα ἐξουδετερώνει κάθε ἄλλο αἴσθημα καὶ τὴν ἀναγκάζει νὰ κρίνη πάντα ὑποκειμενικὰ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ γεγονότα. Ὅποιος ἔχει τέτοιο στόμα, δὲν μπορεῖ νὰ κάνη καμμιὰ ὀρθὴ κρίσι. Ἡ κρίσεις του συγχέονται μὲ τὰ αἰσθήματά του. Μὲ ἄλλα λόγια, ἀκούει περισσότερο τὴν καρδιά του, παρὰ τὴ λογική. Ἡ γωνίες τοῦ στόματος τῆς Τζόαν Κράουφορντ δείχνουν τὴν τραγωδία τῆς ψυχῆς της καὶ τὶς πικρὲς ἀπογοητεύσεις, ποὺ δοκιμάζει ἀπὸ τὴ ζωή. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα δὲν θὰ μείνη ποτὲ ἱκανοποιημένη ἀπὸ τίποτα, γιατί εἶνε ὑπερβολικὰ εὐαίσθητη καὶ γιατί κρίνει κάθε πρᾶξι της μὲ πολὺ μεγάλη αὐστηρότητα. Ἡ ζωή της εἶνε μία διαρκὴς ἐσωτερικὴ πάλη, ποὺ δὲν τὴν ἀφήνει νὰ χαρῆ καμμιὰ εὐχάριστη περιπέτεια, κανέναν ἔρωτα εὐτυχισμένο...

Πῶς σᾶς φαίνεται αὐτὸ τὸ πορτραῖτο ; Δὲν μοιάζει τῆς Τζόαν Κράουφορντ ; Μὰ βέβαια ! Εἶνε ἀπαράλλαχτη !...

Ἀκοῦστε τώρα τὴν ἀπάντησί του γιὰ τὴν Γκρέτα Γκάρμπο :

—Τὸ στόμα της δὲν ἔχει τίποτα τὸ μυστηριῶδες. Τὸ μυστήριό της ὑπάρχει στὸ ἀπάνω μέρος τοῦ προσώπου της καὶ στὴ φαντασία τῶν θαυμαστῶν της. Τὰ χείλη τῆς Γκρέτας φανερώνουν ἕνα μυστικοπαθῆ χαρακτῆρα καὶ μιὰ νοσηρὴ ἐπιθυμία μοναξιᾶς, ἀπομονώσεως. Τέτοια χείλη δὲν εἶνε φτιαγμένα γιὰ τὸν ἔρωτα, ἀλλὰ γιὰ σοβαρὰ καὶ ἐπίσημα λόγια. Ἡ Σουηδέζα σειρῆνα ἀκούει περισσότερο τὴ λογική της, παρὰ τὴν καρδιά της. Δὲν τῆς ἀρέσουν τὰ αἰσθήματα, ἀλλὰ ἡ ἰδέες. Ζῆ λοιπὸν μὲ τὸ πνεῦμα, κι' ὄχι μὲ τὴν καρδιά. Τὸ χαμόγελό της, ἀδιόρατο σχεδόν, εἶνε πιὸ προκλητικὸ ἀπὸ τὸ χαμόγελο τῆς Τζιοκόντας, μὰ εἶνε καὶ λιγώτερο μυστηριῶδες...

Ραμὸν Νοβάρρο

Γκάρυ Κοῦπερ

Γκρέτα Γκάρμπο

Μάρλεν Ντῆτριχ

Τζόαν Κράουφορντ

Νόρμα Σῆρερ

Κλάρα Μπόου

Ζανὲτ Γκαίηνορ

Μαρία Ντρέσσλερ

Μήπως ἔχετε ἀντίθετη γνώμη ; Νὰ τώρα καὶ τὰ συμπεράσματα αὐτουνοῦ τοῦ παράξενου ζωγράφου γιὰ τὰ χείλη τῆς Μάρλεν Ντῆτριχ :

—Τὰ χείλη τῆς Μάρλεν Ντῆτριχ εἶνε ἔξυπνα, λίγο ἐγωϊστικά, μὲ μιὰ τάσι πρὸς τὴ μελαγχολία. Φανερώνουν μιὰ πολὺ αἰσθηματικὴ φύσι, τὴν ὁποία ἡ Μάρλεν προσπαθεῖ νὰ κρύψη μὲ κάθε τρόπο. Μὰ δὲν τὸ καταφέρνει. Τὰ χείλη της τὴν προδίδουν. Ἡ Μάρλεν λεπτολογεῖ σ' ἀπίστευτο βαθμὸ τὰ μικροζητήματα, κι' ὅταν πρόκειται γιὰ κάτι σοβαρό, δὲν πολυσκοτίζεται. Ἀδιαφορεῖ ! Εἶνε φαινόμενον αἰσθηματικῆς γυναίκας : γυναίκας ποὺ ξέρει ν' ἀγαπήση καὶ νὰ χαρῆ τὴ ζωή.

Τὰ χείλη ὅμως τῆς Μαρὶ Ντρέσσλερ εἶνε ... δύσκολα. Ὁ Πόγκανυ μᾶς λέει :

—Στὰ χείλη τῆς Μαρὶ Ντρέσσλερ βλέπω πνεῦμα, θάρρος καὶ μεγάλη καρδιά. Ἐπίσης καὶ ἴχνη τραγικῆς ζωῆς. Μὰ δὲν μπορῶ νὰ τ' ἀναλύσω... Εἶνε γριφώδη...

Τὰ χείλη τῆς Νόρμας Σῆρερ εἶνε ὁ καθρέφτης τοῦ χαρακτῆρος της. Ὁ ζωγράφος, μὲ λίγα λόγια, μᾶς δίνει τὸ πορτραῖτο της :

—Τὰ χείλη τῆς Νόρμας μοῦ λένε ὅτι ἡ κάτοχός τους εἶνε γυναῖκα μὲ μεγάλη θέλησι. Δὲν τὴν ἐτρόμαξε καὶ δὲν τὴν τρομάζει τίποτε στὴ ζωή. Κι' ὡστόσο, ἡ Νόρμα δὲν ἔχει ἀνδρικὸ χαρακτῆρα. Εἶνε πολύ, πάρα πολὺ ... γυναῖκα ! Εἶνε φιλόδοξη, φιλάρεσκη, ἔξυπνη καὶ ὑπερβολικὰ ρωμαντική.

Γιὰ τὰ χείλη τῆς Κλάρας Μπόου ὁ μίστερ Βίλλυ Πόγκανυ μᾶς δίνει ἕναν περίεργο χαρακτηρισμό :

—Δὲν εἶνε τὰ πραγματικὰ χείλη της αὐτὰ ποὺ μᾶς δείχνει, ἀλλὰ ἐκεῖνα ποὺ θὰ ἤθελε νὰ εἶχε ! Κι' εἶνε εὔκολο νὰ κρίνη κανεὶς ἕνα πρόσωπο ἀπὸ τὶς ἐπιθυμίες του. Ἡ Κλάρα εἶνε ἔξυπνη, μὰ τὰ χείλη της δείχνουν ὅτι θέλει νὰ κρύβη τὴν ἐξυπνάδα της, γιὰ ν' ἀρέση.

Μπροστὰ τώρα στὸ ἀποτύπωμα τῶν χειλιῶν τοῦ Ραμὸν Νοβάρρο, ὁ Πόγκανυ ἀπομένει κατάπληκτος :

—Μὰ εἶνε τὰ χείλη ἑνὸς μικροῦ παιδιοῦ ! μᾶς λέει. Τέτοια χείλη ἀνήκουν σ' ἕναν μεγάλο καλλιτέχνη. Μαντεύει κανεὶς ἀπὸ αὐτὰ ὅτι εἶνε δειλὸς κι' ὅτι ἔχει πάρει ἀπὸ φόβο τὴ ζωή !...

Ὁ Γκάρυ Κοῦπερ ;

—Ἔχει σχεδὸν γυναικεῖα χείλη, μᾶς ἀποκαλύπτει ὁ Πόγκανυ. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἔχει ἄστατη καρδιὰ καὶ πολὺ εὐαίσθητο χαρακτῆρα.

Ἂς ἔρθουμε τώρα στὰ χείλη τῶν ἀδελφῶν Μπάρρυμορ.

—Ὁ Λύονελ, μᾶς λέει ὁ Πόγκανυ, παρουσιάζεται ὡς ἔξυπνος, σαρκαστὴς καὶ κάπως ματαιόδοξος. Ὁ Τζών, ἀντιθέτως, εἶνε ἕνας ἄνθρωπος πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτό του.

Τέλος, ἡ πιὸ περίεργη ἀπάντησι τοῦ «ἀναγνώστη τῶν χειλιῶν», εἶνε ἐκείνη ποὺ ἔδωσε στὴν Ζανὲτ Γκαίηνορ.

—Τὰ χείλη σας, τῆς εἶπε, εἶνε στοργικὰ σὰν τὰ χείλη μιᾶς μητέρας. Εἴσαστε γλυκειά, καλή, μετριόφρων καὶ ὑπόδειγμα ἐνάρετης συζύγου. Δὲν εἶνε ἀλήθεια ;

Πῶς ! Κάτι περισσότερο ἀπὸ ἀλήθεια...

Καὶ τώρα, ἂν θέλετε νὰ μάθετε τί ἀποκαλύπτουν καὶ τὰ δικά σας χείλη, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ στείλετε τὸ κόκκινο ἀποτύπωμά τους στὸν μίστερ Βίλλυ Πόγκανυ, στὸ Χόλλυγουντ.

ΑΝΤΡΕ ΜΩΖΕ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

Ἐπιτύμβιον :

«Ἐνθάδε κεῖται ὁ Χ..., ζήσας ἐπὶ 30 ἔτη ὡς ἄνθρωπος καὶ ἐπὶ 15 ἔτη....ὡς σύζυγος !...».

* * *

Ἀπ' τὶς ἀγγελίες τῶν ἐφημερίδων :

«Πωλεῖται παπαγάλος, ὁ ὁποῖος διδάσκει....καὶ τὴν Γαλλικήν !»

* * *

Ἀπὸ τὰ ἐξωφρενικὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων :

«Ἀγοράζω μυῖγες, ἡ ὁποῖες νὰ ξέρουν νὰ....χορεύουν !»

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΜΙΑ ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ... ΣΤΗ "ΓΑΛΛΙΚΗ ΚΩΜΩΔΙΑ,,

Ἕνας διάσημος, ἀλλά...κακοπληρωτὴς ἠθοποιός. Ἡ ἀντιπάθεια τῶν συναδέλφων του. Ἡ εὔνοια τοῦ βασιλέως. Ὅπου ὁ Μεγαλειότατος ἀνατρέπει τὰ σχέδια τῶν ἠθοποιῶν. Ὁ πρῶτος ρόλος τοῦ νέου ἔργου. Ἡ ἀναστάτωσις μέσα στὸ θέατρο. Ἡ βραδειὰ τῆς πρεμιέρας. Ὅπου οἱ εὐγενεῖς χωρίζονται σὲ δυὸ στρατόπεδα, κτλ. κτλ.

Στὸν «Οἶκο τοῦ Μολιέρου» — ὅπως ἀποκαλοῦν οἱ Γάλλοι τὸ ἀρχαιότερο καὶ καλύτερο θέατρό τους, τὴν περίφημη «Κομεντὶ Φρανσαίζ» ἔγινε στὰ 1765, μιὰ ἐξωφρενικὴ στάσις ἠθοποιῶν μὲ ἀποτελέσματα ἀπροσδόκητα. Ἀσήμαντη, μηδαμινὴ ἦταν ἡ ἀφορμὴ αὐτῆς τῆς καλλιτεχνικῆς ἐπαναστάσεως. Τὸ ζήτημα, ὅμως, πῆρε τόση ἔκτασι, ὥστε ἀπασχόλησε τότε ὁλόκληρη τὴ Γαλλία, δημιούργησε ἀλλεπάλληλα ἐπεισόδια καὶ προκάλεσε σκηνές... ποὺ ἀξίζει ὁ κόπος νὰ σᾶς τὶς ἀναφέρουμε.

Στὰ 1765, λοιπόν, μεταξὺ τοῦ καλλιτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας» — ποὺ τὸ διώριζε τότε ὁ βασιλεύς, ὅπως καὶ σήμερα τὸ διορίζει ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας — ὑπῆρχε κι' ἕνας ἠθοποιός, ὀνόματι Ντυμπουά, τὸν ὁποῖο οἱ συνάδελφοί του, εἶχαν γραμμένο στοῦ διαβόλου τὰ κατάστιχα ! Ὁ Ντυμπουὰ ἦταν, χωρὶς ἀμφιβολία, ἐξαίρετος καλλιτέχνης. Ἐκεῖνο, ὅμως, ποὺ τὸν ἔκανε νὰ ξεπέση στὴν ἐκτίμησι τῶν συναδέλφων του ἦταν ἡ ἰδιοτροπία του... νὰ μὴ πληρώνη ποτὲ τὰ χρέη του!.. Τὸ καμαρίνι του τὸ πολιορκοῦσαν διαρκῶς διάφοροι δανεισταί του, οἱ ὁποῖοι, πολλὰ βράδυα φώναζαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀκούωνται... καὶ ἀπὸ τὴν πλατεῖα τοῦ θεάτρου ! Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι οἱ ἄλλοι ἠθοποιοὶ τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας», ποὺ εἶχαν πολὺ μεγάλη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτό τους, νὰ αἰσθανθοῦν περιφρόνησι κι' ἀντιπάθεια πρὸς ἕνα συνάδελφο ποὺ ἐξέθετε, μὲ τὴν διαγωγή του, ὁλόκληρη τὴν συντεχνία. Καὶ περίμεναν μιὰ κατάλληλη εὐκαιρία γιὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν ἀνεπιθύμητη παρουσία του.

Ἡ ἀφορμὴ αὐτὴ δὲν ἄργησε νὰ παρουσιαστῆ.

Μιὰ μέρα, ὁ Ντυμπουὰ ἔπεσε βαρειὰ ἄρρωστος, τόσο βαρειά, ὥστε νὰ χρειαστῆ ἡ **ἐπέμβασις ἑνὸς** χειρούργου. Ὁ ἠθοποιὸς εἶχε τὴν τύχη νὰ πέση στὰ χέρια ἑνὸς καλοῦ γιατροῦ. Καὶ ὕστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα, σηκωνότανε ἀπὸ τὸ κρεββάτι του, τελείως θεραπευμένος καὶ λησμονῶντας, κατὰ τὴν συνήθειά του, νὰ κανονίση τὸν λογαριασμὸ τοῦ γιατροῦ. Ὁ Ἀσκληπιάδης βαρέθηκε πειὰ νὰ στέλνη μηνύματα στὸν κακοπληρωτὴ ἠθοποιό, γιὰ νὰ τοῦ ἐξοφλήση τὸν λογαριασμό, καὶ ἀποφάσισε νὰ διαμαρτυρηθῆ στοὺς συναδέλφους του. Κι' αὐτοί, χωρὶς νὰ χάσουν καιρό, ὑπέγραψαν καὶ ὑπέβαλαν στὸν βασιλέα μιὰ αἴτησι, ζητῶντας τὴν ἀπόλυσι τοῦ ἀναξιόπιστου Ντυμπουά, τοῦ ἀνθρώπου ποὺ δυσφήμιζε τὸ σῶμα τῶν καλλιτεχνῶν.

Ὁ βασιλεὺς ὅμως, ὁ ὁποῖος ἀγαποῦσε ἐξαιρετικὰ τὸν Ντυμπουὰ γιὰ τὴν ἀναμφισβήτητη ἀξία του, ἀντὶ νὰ συγκινηθῆ ἀπὸ τὴν αἴτησι τῶν ἑταίρων τῆς «Κομεντὶ Φρανσαίζ» τὴν ἔσχισε σὲ τέσσερα κομμάτια. Συγχρόνως εἰδοποιοῦσε τὴν διεύθυνσι τοῦ θεάτρου ὅτι εἶχε τὴν ἀξίωσι νὰ δοθῆ στὸν Ντυμπουὰ ὁ πρῶτος ρόλος στὸ ἑπόμενο ἔργο ποὺ θ' ἀνέβαζαν!...

Φαντάζεσθε τώρα τὴν ταραχὴ καὶ τὴν κατάπληξι τῶν ἠθοποιῶν, ὅταν ἔλαβαν γνῶσι τῆς βασιλικῆς αὐτῆς ἀπαντήσεως. Μὰ ἡ ἀπόφασίς τους νὰ διώξουν τὸν Ντυμπουὰ ἀπὸ τὸ θέατρο ἦταν ὁριστικὴ καὶ ἀμετάκλητη, σὲ βαθμὸ νὰ τοὺς κάνη νὰ ἀψηφήσουν τὴ βασιλικὴ διαταγὴ καὶ νά... κηρύξουν ἀπεργία σὲ ἔνδειξι διαμαρτυρίας !

Ἡ συνωμοσία αὐτὴ καταστρώθηκε στὸ σπίτι τῆς πρωταγωνιστρίας, τῆς δεσποινίδος Κλαιρόν. Καὶ ὅταν οἱ ἠθοποιοὶ παρουσιάστηκαν στὴ διεύθυνσι γιὰ νὰ πάρουν τοὺς ρόλους των στὸ καινούριο ἔργο, ρωτοῦσαν ἕνας-ἕνας:

—Ποιὸς θὰ πάρη τὸν πρῶτο ρόλο ;

—Ὁ Ντυμπουά, ἀπαντοῦσε ὁ διευθυντής. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐπιθυμία τοῦ βασιλέως.

Ὁ ἠθοποιὸς προσεποιεῖτο τότε τὸν κατάπληκτο, τὸν ἀγανακτισμένο καὶ πετοῦσε τὸ ρόλο του στὸ γραφεῖο τοῦ διευθυντοῦ, λέγοντας μὲ μεγάλη ἀξιοπρέπεια:

—Ὁ στοιχειώδης σεβασμὸς πρὸς τὸν ἑαυτό μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ παίζω σ' ἕνα ἔργο μαζὶ μὲ τὸν Ντυμπουά !...

—Μά, αὐτὴ εἶνε διαταγὴ τοῦ βασιλέως!... τραύλιζε ὁ διευθυντής.

—Μοῦ εἶνε ἀδιάφορο ! Χαίρετε, κύριε !...

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, μέσα σὲ μιὰ μέρα, ὅλοι οἱ ἠθοποιοὶ τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας» ὑπέβαλαν, ἕνας-ἕνας τὴν παραίτησί του... ἀπὸ τὸ ἔργο στὸ ὁποῖο ἐπρόκειτο νὰ πρωταγωνιστήση ὁ Ντυμπουά !

* * *

Ὁ διευθυντὴς τῆς «Κομεντὶ Φρανσαίζ» δὲν ἀνέφερε στὸν βασιλέα αὐτὸ τὸ κροῦσμα ἀνταρσίας ποὺ παρετηρήθη στὸ θέατρο, γιατὶ φοβήθηκε μήπως χάση τὴν θέσι του. Μὰ οὔτε καὶ ὁ Ντυμπουὰ δὲν εἶπε τὸ παραμικρὸ στὸν βασιλέα γι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσι. Τὸ σχέδιό του ἦταν νὰ φέρη σὲ δύσκολη θέσι τοὺς συναδέλφους του τὴν τελευταία στιγμή, νὰ τοὺς κάνη νὰ χάσουν τὴν εὔνοια τοῦ βασιλέως — καὶ νὰ τοὺς ἐκδικηθῆ γιὰ τὴ διαγωγὴ ποὺ κρατήσανε ἀπέναντί του.

Κι' ἔτσι, ὅταν ἔφτασε τέλος ἡ βραδειὰ τῆς 14ης Ἀπριλίου 1765, ποὺ ἔπρεπε νὰ παρασταθῆ τὸ νέο ἔργο — τὸ πρόγραμμα τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας», τὸ ὥριζε τότε ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς — οἱ ἠθοποιοὶ ἦσαν καθολοκληρίαν ἀμελέτητοι, ἕτοιμοι ὅμως ν' ἀντιμετωπίσουν μὲ θάρρος τὴ... βασιλικὴ μπόρα ποὺ θὰ ξεσποῦσε σὲ λίγο πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου μιὰ ἐλπίδα μονάχα σωτηρίας διατηροῦσε ἀκόμα. Ὁ βασιλεὺς ἦταν ἄρρωστος καὶ ἴσως νὰ μὴν πήγαινε στὴν «πρεμιέρα». Μὰ ὁ βασιλεὺς ἀγαποῦσε τόσο τὸν Ντιμπουά, ὥστε σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι, γιὰ νὰ πάη νὰ χειροκροτήση τὸν εὐνοούμενό του ἠθοποιό!... Καί, ὅπως ἦταν ἑπόμενο, τὴ βραδειὰ ἐκείνη, εἶχε συγκεντρωθῆ στὴν πλατεῖα τοῦ θεάτρου τὸ ἄνθος τῆς Παρισινῆς ἀριστοκρατίας.

Ὅταν ἔφτασε ἡ ὥρα νὰ ἀρχίση ἡ παράστασις, ὁ διευθυντὴς παρουσιάστηκε στὴ σκηνή, τρέμοντας ὁλόκληρος ἀπὸ τὸν φόβο του, γιὰ νὰ ἀνακοινώση στὸ κοινόν, τραυλίζοντας καὶ μπερδεύοντας τὰ λόγια του, ὅτι δὲν θὰ ἔπαιζαν τὸ ἔργο ποὺ περίμενε ὁ κόσμος, μὰ ἕνα ἄλλο, ἀπὸ τὸ παληὸ ρεπερτόριο... Οἱ θεαταὶ ζήτησαν ἐξηγήσεις — καὶ ὁ διευθυντὴς ἀναγκάστηκε νὰ τοὺς φανερώση τὴν ἀλήθεια.

Εἶνε ἀδύνατο νὰ περιγραφῆ τὸ πανδαιμόνιο ποὺ ἔγινε στὸ θέατρο ! Καὶ ἀπὸ ὅλους πιὸ δυνατὰ φώναζε ὁ ἴδιος ὁ βασιλεύς, ὄρθιος στὸ θεωρεῖο του, κατακόκκινος ἀπὸ τὸν θυμό του.

—Αὐτὸ εἶνε ἔγκλημα ! οὔρλιαζε ὁ μονάρχης. Εἶνε προσβολὴ κατὰ τοῦ προσώπου μου!... Οἱ ἠθοποιοὶ ποὺ παράκουσαν τὶς διαταγές μου νὰ κλειστοῦν ἀμέσως στὴ φυλακή!..

Οἱ ἑταῖροι τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας», οἱ ὁποῖοι ἄκουγαν τὸ θόρυβο πίσω ἀπὸ τὴν αὐλαία, παρουσιάστηκαν τότε ἐν σώματι στὴ σκηνή, γιὰ νὰ ἐξηγήσουν στὸν βασιλέα καὶ στὸ κοινὸν ποιοὶ λόγοι τοὺς ἀνάγκασαν νὰ ἀπεργήσουν. Μὰ οἱ θεαταὶ δὲν τοὺς ἄφησαν νὰ μιλήσουν! Τοὺς γιουχάϊσαν, τοὺς ἀποδοκίμασαν, τοὺς ἔβρισαν — τὸ σύνθημα τὸ ἔδινε πρῶτος ὁ βασιλεύς ! — καὶ τοὺς ἀνάγκασαν νὰ μποῦν μέσα, χωρὶς ν' ἀκουστοῦν ἡ δικαιολογίες τους μέσα στὸ θόρυβο.

Στὸ διάστημα αὐτό, ὁ Ντυμπουὰ ἔτριβε χαρούμενος τὰ χέρια του στὸ καμαρίνι του.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν προσβολὴ αὐτή, οἱ συνάδελφοί του δὲν θὰ τολμοῦσανε νὰ ξαναεμφανισθοῦν μπρὸς στὸ κοινὸ — καὶ ἀσφαλῶς ὁ βασιλεὺς θὰ τοὺς ἀπέλυε !...

Ὁ Ντυμπουὰ θριάμβευε !

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, δὲν δόθηκε παράστασι στὴν «Κομεντὶ Φρανσαίζ». Καὶ οἱ στασιασταὶ ἠθοποιοί, φεύγοντας ἀπὸ τὸ θέατρο, ἀντὶ νὰ πᾶνε σπίτι τους, ὡδηγήθησαν... στὶς φυλακές.

Μόλις ἔγινε γνωστὴ σ' ὅλο τὸ Παρίσι ἡ εἴδησι ὅτι φυλακίστηκαν οἱ ἠθοποιοὶ τῆς «Κομεντὶ Φρανσαίζ» οἱ εὐγενεῖς χωρίστηκαν σὲ δυὸ κόμματα. Οἱ μὲν δικαίωναν τὴν ἐνέργεια τοῦ βασιλέως, οἱ δὲ τὴν εὕρισκαν ἄδικη καὶ παράλογη. Οἱ τελευταῖοι, μάλιστα, ὠργάνωσαν μιὰ μεγάλη ἐπιτροπή, ἡ ὁποία πῆγε καὶ βρῆκε τὸν μονάρχη στ' Ἀνάκτορα τῶν Βερσαλλιῶν, γιὰ νὰ τὸν παρακαλέση νὰ διατάξη τὴν ἀποφυλάκισι τῶν ἠθοποιῶν. Μὰ ὁ βασιλεὺς ἦταν ἀμετάπειστος. Καί, γιὰ νὰ δείξη πὼς ἦταν ἀποφασισμένος νὰ μὴ συγχωρήση τοὺς ἀντάρτες καλλιτέχνες, διέταξε τὸν διευθυντὴ τοῦ θεάτρου — νὰ καταρτίση νέο προσωπικό, ἀπὸ ἄλλους ἠθοποιοὺς καὶ μὲ ἐπικεφαλῆς, φυσικά, τὸν Ντυμπουά.

Οἱ φίλοι ὅμως τῶν φυλακισμένων καλλιτεχνῶν, ἔκαναν τόσο... θερμὴ ὑποδοχὴ στὸν νέο θίασο τῆς «Κομεντὶ Φρανσαίζ», τὴν πρώτη βραδειὰ τῆς ἐμφανίσεώς του, ὥστε χρειάστηκε ἡ ἐπέμβασι τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων γιὰ νὰ ἀποκατασταθῆ ἡ τάξις.

Ἡ φασαρία αὐτὴ εἶχε ἕνα εὐχάριστο ἀποτέλεσμα.

Ἔπεισε τὸν βασιλέα ὅτι ἂν ἐπέμεινε στὴν ἀπόφασί του ν' ἀντικαταστήση ὅλους τοὺς παληοὺς ἠθοποιούς, θὰ χώριζε τὸν φανατισμένο Παρισινὸ λαὸ σὲ δυὸ ἀντίπαλα στρατόπεδα. Καί.. χάριν τῆς ἡσυχίας τοῦ τόπου, δέχτηκε νὰ συγχωρήση τοὺς ἀντάρτες καλλιτέχνες, νὰ τοὺς ἀποφυλακίση καὶ νὰ τοὺς ἐπαναφέρη στὸ θέατρο...

Καὶ γιὰ νὰ μὴ μποροῦν πειὰ αὐτοὶ νὰ διαμαρτύρωνται ὅτι ὁ Ντιμπουὰ τοὺς ἐκθέτει στὰ μάτια τοῦ κόσμου, μὴ πληρώνοντας τὰ χρέη του, διέταξε τὸν ἰδιαίτερο ταμία του νὰ ἐξοφλῆ αὐτὸς ὅλες τὶς ὀφειλὲς τοῦ [illegible] ἠθοποιοῦ !

Κι' ἔτσι ἐπανῆλθε ἡ τάξις στὴν «Κομεντὶ Φρανσαίζ», ὕστερα ἀπὸ τὴν πρωτότυπη ἐπανάστασι ποὺ σᾶς ἐξιστορήσαμε !

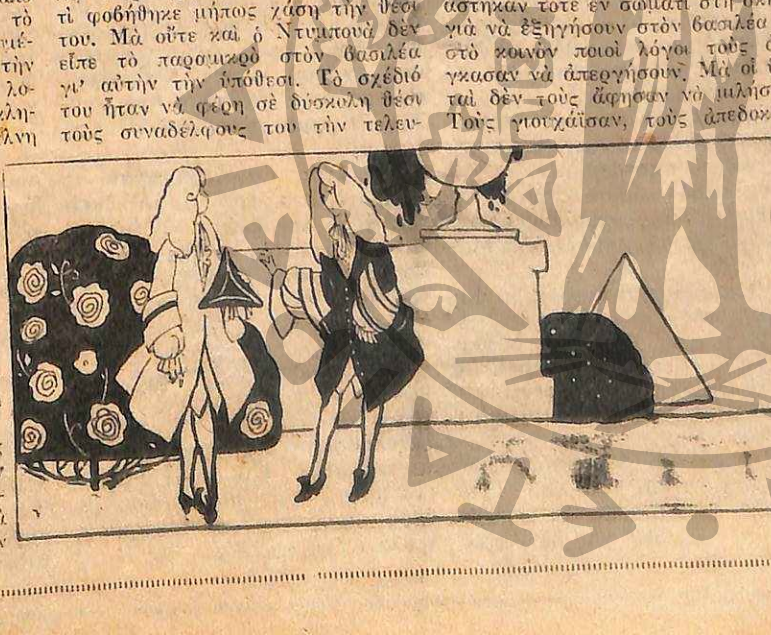

μέγαρο. Κι' ὁ Σαλὰμπρ συνέχισε τὸ δρόμο του, εἴκοσι βήματα πίσω ἀπ' τὸν ἱππότη... Φτάνοντας στὴν πόρτα τοῦ χανιοῦ, ὅπου ἦταν σταυλισμένο τ' ἄλογό του, ὁ Καπεστὰν εἶδε τέσσερες ἀνθρώπους, σὲ μιὰ μεγάλη ἐσωτερικὴ αὐλή. Ἕνας ἀπ' αὐτούς, μὲ παρουσιαστικὸ ἱπποκόμου, κρατοῦσε ἀπ' τὸ χαλινὸ ἕν' ἄλογο, καὶ τὄκανε νὰ περπατῆ, ἐνῶ οἱ τρεῖς ἄλλοι τὸ κυττοῦσαν. Ἀμέσως γνώρισε τὸ Φτερωτό, καὶ μὲ τὴ δεύτερη ματιά, τὸν Κογκολὲν καὶ τὸν μαστρο Γκαρό, τὸν κάπελα τοῦ πανδοχείου «Ἡ Καλὴ Συνάντησις». Καὶ μὲ τὴν τρίτη του ματιά, γνώρισε καὶ τὸ τέταρτο τὸ πρόσωπο, ποὺ φαινόταν σὰν ἀγοραστής, στὸν ὁποῖον οἱ τρεῖς ἄλλοι ἔδειχναν τὸ Φτερωτό, γιὰ νὰ τοῦ τὸν πουλήσουν: Ἦταν ὁ γνωστὸς μπράβος τοῦ Κονσίνι, ποὺ τοῦ εἶχε φέρει τὴ σπαθιά, τὴν ἡμέρα πού, στὸ μέγαρο τοῦ Ἄνκρ, ἔπειτ' ἀπὸ τὴν πρώτη του συνάντησι μὲ τὸν ἐξοχώτατο στρατάρχη, παρὰ λίγο νὰ δολοφονηθῆ ἀπ' τὰ περίφημά του «Παλληκάρια»: Ἦταν ὁ Ποντράϊγ, ὅλος κι' ὅλος!...

Ὁ Φτερωτὸς βημάτιζε, μὲ τὸ κεφάλι του ψηλά, μὲ τὸ πόδι ἀνασηκωμένο, μὲ τὴν οὐρὰ ὀλόρθη, σὰν λοφίο, λυγερός, καμαρωτός, ἐξαίσιος. Ὁ ἱπποκόμος τὸν ξανάφερε στοὺς ἄλλους. Ὁ Ποντράϊγ ἦταν κατενθουσιασμένος, ὁ Γκαρὸ φαινότανε χαρούμενος, ὁ Κογκολὲν ἀμίλητος καὶ πένθιμος... Ὁ Ποντράϊγ, τότε, σήκωσε ψηλὰ τὶς ὁπλὲς τοῦ ζώου, τοῦ ἄνοιξε τὸ στόμα, τοῦ σήκωσε τὰ βλέφαρα, πέρασε τὸ χέρι του στὴ ράχη του, γιὰ νὰ δῆ μὴ τυχὸν ἦταν εὐαίσθητο, κούνησε τὸ φτερωτὸ καπέλλο του στὰ μάτια του, γιὰ νὰ δῆ μήπως ἦταν φοβιτσάρικο. Ἄρχισε, τέλος, νὰ τὸ ἐξετάζη μὲ τὴ μεγάλη ἐκείνη προσοχή, ποὺ ὁ πεπειραμένος καβαλλάρης ὑποβάλλει ἕν' ἄλογο, συνήθως, προκειμένου νὰ τὸ ἀγοράση. Ὁ Φτερωτὸς ὑποβλήθηκε πειθήνια, σ' ὅλες αὐτὲς τὶς μικροεξετάσεις. Ὁ Ποντράϊγ τὸν σέλλωσε, τὸν ἵππευσε, τοὔκανε ὅλους τοὺς γνωστοὺς βηματισμούς, τὸν ἔκανε νὰ τρέξη, νὰ καλπάση, νὰ κάνη πίσω, δεξιὰ κι' ἀριστερά. Ἔπειτα ξεπέζεψε, καὶ εἶπε.

—Τὸ ἄτι τοῦτο εἶνε πρώτης τάξεως, καὶ τ' ἀγοράζω, φίλε μου, χωρὶς διατυπώσεις. Θὰ μοῦ τὸ φέρης, τὸ πρωΐ, στὸ μέγαρο τοῦ Ἄνκρ, καὶ θὰ πληρωθῆς, ἀμέσως κιόλας, τὶς πεντακόσες λίβρες, ποὺ ζητᾶς...

—Ποσὸ ἐλάχιστο, γιὰ ἕνα τέτοιο ἄλογο! εἶπε ὁ Γκαρό, τρίβοντας ἀπὸ χαρὰ τὰ χέρια.

—Σύμφωνοι! εἶπε ὁ Ποντράϊγ, ἐξακολουθῶντας νὰ κυττάζη, μὲ θαυμασμό, τὸ λαμπρὸ ἐκεῖνο ζῶο, ποὺ ὁ ἱπποκόμος τὸ γύριζε στὸ σταῦλο.

—Ἄχ, φτωχχὲ ἀφέντη μου, ποῦ εἶσαι, νὰ μὲ δῆς σὲ ποιὸ σημεῖο ἔχω φτάσει! μουρμούρισε κι' ὁ Κογκολέν, σκουπίζοντας τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ του...

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἀκούστηκε μιὰ σφυριξιὰ χαρακτηριστική. Ὁ Φτερωτὸς σταμάτησε, τέντωσε τ' αὐτί του, σήκωσε τὰ ρουθούνια του ὀλάνοιχτα ψηλά, μ' ἀστραφτερὸ τὸ μάτι, κι' ἄρχισε νὰ χτυπάη μὲ τὸ πόδι...

—Ἐμπρός, ντέ! ἔκανε ὁ σταυλίτης, τραβῶντας τον ἀπὸ τὸ χαλινάρι.

Εἰς ἀπάντησιν, ὁ Φτερωτὸς σηκώθηκε στὰ πισινά του πόδια, κι' ἔδωσε ἕνα σάλτο τρομερό, κάνοντάς τον νὰ τὸν παρατήση, καὶ νὰ κυλιστῆ μακρυά, χάμου. Ὁ Γκαρὸ ἔτρεξε καταπάνω του, γιὰ ν' ἀποδείξη τὸ εὐάγωγό του. Ἀλλὰ τότε, σὲ μιὰν ἄλλη σφυριξιά, ὁ Φτερωτὸς πετάχτηκε στὴ μέση τῆς αὐλῆς, κι' ἄρχισε νὰ καλπάζη σὰν τρελλός, νὰ κάνη σάλτα, σοῦζες καὶ τσαλίμια—ἕνα ζουρλὸ κι' ἀκράτητο χορό...

—Ὤ, ἔκανε, τότε, ὁ Ποντράϊγ, κάπου τἄχω ξαναδῆ, ἐγώ, ὅλ' αὐτὰ τὰ διαολοκαμώματα! Ὤ, ὤ! Θυμᾶμαι, τώρα τὸ θυμᾶμαι! Ἤτανε μέσ' στὸ δάσος τοῦ Μεντόν! Βρέ, νὰ πάρη ὁ δαίμονος! Εἶνε τ' ἄλογο τοῦ Καπεστάν, καλέ!...

Καὶ χλωμός, σαστισμένος, ὁ Ποντράϊγ, ἔφυγε ἀμέσως ἀπ' τὸ χάνι, χωρὶς νὰ δώση προσοχὴ στὰ λόγια τοῦ Γκαρό, ποὺ ὡρκιζόταν πὼς ποτέ, τὸ ἄλογο αὐτό... πὼς ἤτανε ἡ πρώτη του φορά... Ὁ μπράβος πῆρε δρόμο, τρέχοντας πρὸς τὸ μέγαρο τοῦ Ἄνκρ! Ὁ Γκαρό, τότε, ἔξω φρενῶν, ἅρπαξ' ἕνα καμουτσίκι, καὶ πῆγε, ἴσια, πρὸς τὸ Φτερωτό, ποὺ καθόταν, τώρα, ἥσυχα, γαλήνια, καὶ ρουθούνιζε, σὰν ἕνα καλὸ ζῶο, ποὺ ἐπανέλαβε καλὰ τὸ μάθημά του... Ὁ Γκαρὸ σήκωσε ψηλὰ τὸ καμουτσίκι, κι' ἑτοιμάστηκε νὰ τοῦ τὸ καταφέρη.

—Πρόσεξε, εἶπε μιὰ φωνή, πολὺ κοντά του, γιατὶ θὰ τιναχτῆ, νὰ σὲ σκοτώση...

Ὁ Γκαρὸ γύρισε στὴ φωνή, κι' ἔμεινε σὰν ἀπολιθωμένος, σὰ νἄχε δῆ τὸ κεφάλι τῆς Μεδούσης...

—Ὁ κύριος ἱππότης! τραύλισε, πελιδνός.

—Ὁ κύριος ἱππότης! οὔρλιαξε κι' ὁ Κογκολέν, τρελλὸς ἀπ' τὴ χαρά του. Ἀφεντικό! Ἀφεντικό! Ἀφεντικό μου! Ἄ, δέν...

Κι' ὁ φτωχὸς δὲν μπόρεσε ν' ἀρθρώση τίποτ' ἄλλο: Εἴτε ἀπ' τὴν τρομάρα κι' ἀπ' τὸ ξάφνιασμα, εἴτε ἀπ' τὴν ἀλλόφρονα χαρά του, κλονίστηκε στὰ πόδια του, κι' ἔπεσε γονατιστός, σὰν νὰ λιγοθυμοῦσε...

—Ἔλα, σήκω ἀπάνω! ἔκανε ὁ ἱππότης, δίνοντας τὸ χέρι του, γιὰ νὰ τὸν βοηθήση. Σὲ συγχωρῶ γι' αὐτὸ ποὺ γύρευες νὰ κάνης, ἐννοῶ τὸ νὰ πουλήσης τ' ἄλογό μου...

—Ἄχ, ἀφέντη, τραύλισε ὁ δόλιος, εἴσαστε σεῖς, ὁ ἴδιος, ζωντανός;! Ποτὲ δὲν ἔνοιωσα χαρά, σὰν αὐτὴ στὴ ζωή μου! Ἄ! Ὤ! Δέν...

—Σήκω ἀπάνω, δαίμονα, σοῦ λέω! Κι' ἔπειτα μοῦ κάνεις τὶς χαρές σου! Δὲν μοῦ δίνεις, τὸ λοιπόν, τὸ χέρι σου;..

—Ὁ σεβασμός, ἀφεντικό, πρῶτα ὁ σεβασμός!...

—Καλά, λοιπόν, θὰ σὲ σηκώσω μοναχός μου...

Κι' ἁρπάζοντάς τον ἀπ' τ' αὐτί, τὸν σήκωσε ὀρθόν.

—Ἄχ, ἀφέντη! ἔκανε ἐκεῖνος. Τώρα τὸ βλέπω πὼς εἶσαι σύ, ὁ ἴδιος—ὁ ἴδιος, ὁλοζώντανος, γερός!...

—Ποῦ εἶσαι, κάπελα! ἔκανε ὁ ἱππότης. Δὲν μᾶς δίνεις καμμιὰ καλὴ μπουκάλα, γιὰ νὰ τοῦ φέρω τὴν καρδιὰ στὸν τόπο, μιὰ σταλίτσα;... Ἄ, νά 'σαι πάλι, σύ, καλό μου ζῶο! πρόσθεσε, βλέποντας τὸ Φτερωτὸ νὰ τρέχη καταπάνω του, καὶ ν' ἀκουμπάη τὸ κεφάλι του στὸν ὦμο του.

Ὁ Καπεστὰν τὸν χάϊδεψε μ' ἄρρητη τρυφεράδα, καὶ ψιθύρισε, κατασυγκινημένος:

—Ναί, εἶμ' ἐγώ, ὁ ἴδιος, ὅλος κι' ὅλος... Καλά, φτάνει, φτάνει, κάτσε ἥσυχα... Θὰ ξαναρχινήσουμε τὰ παληά μας, ἔννοια σου—τὶς παληές μας τὶς παλαβομάρες... Δὲν ἀδυνάτισες, χρυσό μου; Ὄχι, ὄχι! Βλέπω πὼς σ' ἔχουν περιποιηθῆ! Ἔννοια σου, καὶ δὲν σὲ ξαναφίνω!...

Κι' ἔτσι, ξαναωδήγησαν τὸ Φτερωτὸ στὸ σταῦλο, κι' ἐκεῖνος πειὰ δὲν ἔκανε ἀντίστασι. Κι' ὁ Καπεστὰν μπῆκε στὴ σάλα τοῦ χανιοῦ, ἀκολουθούμενος ἀπ' τὸν Γκαρό, ποὔτρεμε στὰ ποδάρια του, ἀπὸ ἀνησυχία καὶ κατάπληξι, κι' ἀπ' τὸν Κογκολέν, ποὺ τὸν τριγύριζε, σήκωνε τὰ χέρια του ψηλά, πετοῦσε τὸ καπέλλο στὸν ἀέρα, ἐκτελοῦσε, τέλος, μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἀμίμητες καὶ συγκινητικὲς ἐνδείξεις τοῦ παραφόρου ἐνθουσιασμοῦ του, μὲ ἄναρθρα, τρελλὰ ξεφωνητά...

Κι' ὁ Καπεστὰν ἦταν, κι' αὐτός, συγκινημένος, ἀλλὰ προσπαθοῦσε, ὁπωσδήποτε, γιὰ λόγους ἀξιοπρεπείας μᾶλλον, νὰ δείχνεται ψυχρὸς καὶ ἀπαθής...

Κι' ἀφοῦ τὸν ὑποχρέωσε νὰ πιῆ, γιὰ νὰ συνέλθη, τὸν ρώτησε ἀπότομα:

—Καὶ τώρα, γιὰ ἐξήγησέ μου, βρὲ ἠλίθιε, βρὲ χάχα, κατεργάρη, βρὲ προδότη, γιατὶ γύρευες, στὰ καλὰ καθούμενα, νὰ μοῦ πουλήσης τὸν καλό μου Φτερωτό;...

Ὁ Κογκολὲν κύτταξε τὸν Γκαρό, σὰν νὰ τὸν ἱκέτευε νὰ τὸν ὑπερασπίση. Ὁ Γκαρό, ὅμως, εἶχε γίνει ἄφαντος...

—Ἀφεντικό, δὲν φταίω 'γώ, τοῦ λέει, σᾶς ὁρκίζομαι! Ἀπόδειξι, πώς, ἕνα μῆνα τώρα, ἀπ' τὴν ἀναθεματισμένη κείνη μέρα, ποὺ εἶδα νὰ σᾶς κουβαλοῦν ἀναίσθητο, εἶχα ξεχάσει τ' ἄλογο ὁλότελα, τόσο δὲν εἶχα τὸ μυαλό μου ἀπ' τὴ λύπη...

—Τὸν καϋμένον! εἶπε ὁ ἱππότης.

—Ἀπ' τὴ λύπη, κι' ἀπ' τὴν πεῖνα, ἀφέντη, δηλαδή! Χτές, ὅμως, ποὺ ὁ Τουρλουπέν...

—Ὁ Τουρλουπέν;...

—Ναί, ποὺ ὁ Τουρλουπέν, ὁ Γκωτιὲ-Γκαργκίϊλ κι' ὁ Γκρὸ-Γκιγιώμ...

—Γκωτιὲ-Γκαργκίϊλ! Γκρὸ-Γκιγιώμ! Τί ὀνόματα παληάτσων εἶν' αὐτά, βρὲ βλάκα;...

—Κι' ἀλήθεια, οἱ τρεῖς κύριοι αὐτοί, ἔχουν θίασο μέσα σ' ἕνα χάνι, καὶ δίνουν παραστάσεις, ὅπως λέτε...

—Τί, μήπως καὶ τοῦ λόγου σου, μοὔγινες θεατρῖνος;! ἔκανε ὁ ἱππότης, ἀνοίγοντας τὸ στόμα.

—Ναί, ἀφεντικό! Παίζω στὸ θέατρο! Στὸ χάνι τοῦ «Μονόφθαλμου—ποὺ—τσεπώνει»! Ἐμένα βάνουν στὸ σακκί, καὶ μὲ φορτώνουνε ξυλιές, ἂν καί, πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσω, φροντίζουν πάντα καὶ τὶς δίνουνε μὲ τρόπο...

Ὁ ἱππότης ἔσκασε στὰ γέλια...

—Βλέπω ὅτι ἔκανες μεγάλες προόδους τόσο καιρὸ ποὺ μὲ εἶχες χαμένο! εἶπε ὁ Καπεστάν.

—Βέβαια! Βέβαια! ἀφέντη! ἀπάντησε ὁ Κογκολέν, γελῶντας κι' αὐτός.

—Καὶ τί κερδίζεις ἀπὸ τὴν καινούργια σου δουλειά; ρώτησε ὁ Καπεστάν. Ἢ μήπως δουλεύεις πρὸς χάριν τῆς τέχνης...

—Ὤ! Ποτὲ δὲν γίνεται αὐτό... Κερδίζω τὸ ψωμί μου, τὸν ὕπνο μου... Τί ἄλλο θέλω... Ὤ! δὲν ξέρεις, ἀφέντη, τί ὑπόφερα τόσον καιρὸ τώρα... Πεῖνες καὶ τῶν γονέων... Ἡμερόνυχτα ὁλόκληρα ἔκανα νὰ βάλω ψωμὶ στὸ στόμα μου. Κοιμόμουνα στοὺς δρόμους θεονήστικος...

—Φτωχὲ Κογκολέν! ψιθύρισε ὁ Καπεστὰν μὲ συμπόνια.

—Γι' αὐτό, ἐξακολούθησε ὁ Κογκολέν, ὅταν μοῦ παρουσιάστηκε ἡ εὐκαιρία νὰ γίνω ἠθοποιός, δὲν δίστασα καθόλου. Ἐξ ἄλλου, νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν ἔλπιζα νὰ σᾶς ξαναδῶ ποτέ...

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡ

Ἡ ἀσχολίες τῶν θεατῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραστάσεως. Πῶς ἔκαναν τὴν κριτική τους. Γρονθοκοπήματα κατὰ τοῦ συγγραφέως. Ἀντεγκλήσεις μεταξὺ ὄχλου καὶ ἀριστοκρατῶν. Τί ἀντικαθιστοῦσε τὰ σκηνικά. Ἡ παράδοξη ψυχολογία τῶν εὐπατρίδων, κτλ. κτλ.

ΑΣΦΑΛΩΣ σὲ μιὰ ἐποχή, σὰν τοῦ Σαίξπηρ, κατὰ τὴν ὁποία ἔζησαν τόσοι μεγάλοι θεατρικοὶ συγγραφεῖς — οἱ μεγαλείτεροι ὅλων τῶν αἰώνων, ὕστερα ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τραγικοὺς — καὶ γράφηκαν τόσα ἀριστουργήματα, δὲν ἦταν δυνατὸν παρὰ νὰ βρίσκεται σὲ ἀκμὴ καὶ τὸ θέατρο. Πραγματικά, οἱ Ἄγγλοι καὶ ἰδιαιτέρως οἱ Λονδρέζοι, ξετρελλαινόντουσαν, κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Σαίξπηρ, γιὰ τὸ θέατρο. Ἀπόδειξις ὅτι στὸ Λονδῖνον ὑπῆρχαν τότε ἑφτὰ θέατρα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ὅλα, κάθε βράδυ γεμᾶτα. Μὰ τὰ θέατρα αὐτά, ὡς κτίρια καὶ ἀπὸ ἀπόψεως σκηνικῶν, βρισκόντουσαν σὲ πρωτόγονη σχεδὸν κατάστασι, παραβαλλόμενα μὲ τὰ σημερινά.

Τὸ πιὸ φημισμένο Λονδρέζικο θέατρο, ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ἦταν τὸ περίφημο «Γκλὸμπ» (ἡ «Σφαῖρα»). Ἦταν χτισμένο σὲ βαλτῶδες ἔδαφος, κοντὰ στὶς ὄχθες τοῦ Τάμεσι κι' εἶχε σχῆμα μεγάλου ἑξάγωνου πύργου, περιστοιχισμένου ἀπὸ μιὰ τάφρο γεμάτη βοῦρκο.

Στὴν κορυφὴ τοῦ πύργου αὐτοῦ κυμάτιζε μιὰ κόκκινη σημαία.

Τὸ θέατρο ἦταν χωρισμένο σὲ θέσεις, γιὰ τοὺς πλούσιους καὶ γιὰ τοὺς φτωχούς. Μποροῦσε νὰ μπῆ κανεὶς καὶ μ' ἕνα εἰκοσαράκι. Ἂν ὅμως ἔπεφτε βροχὴ — καὶ βρέχει συχνά, ὡς γνωστόν, στὸ Λονδῖνον —ὅλοι, ὅσοι βρισκόντουσαν στὶς φθηνὲς θέσεις — χασάπηδες, μπακάληδες, ψωμάδες, ναῦτες, ἐργατικοὶ — γινόντουσαν μουσκίδι. Ὡστόσο καὶ βρεγμένοι, δὲν τὸ κουνοῦσαν ἀπὸ τὴ θέσι τους. Τρελλοὶ ἦσαν νὰ ἔχουν πληρώσει μιὰ καὶ δυὸ πέννες (ἕνα-δυὸ εἰκοσαράκια) καὶ νὰ χάσουν τὴν παράστασι γιὰ λίγη παληοβροχή;

Ὡστόσο, ἡ παράστασι ἀργοῦσε σχεδόν, κατὰ κανόνα, ν' ἀρχίση. Καὶ ὥς ὅτου ν' ἀρχίση, οἱ λαϊκοὶ αὐτοὶ θεαταὶ περνοῦσαν τὴν ὥρα τους, ὅπως μποροῦσαν. Ἔπιναν μπύρα, ἔσπαζαν καρύδια, ἔτρωγαν φροῦτα, ξεφώνιζαν, οὔρλιαζαν, καὶ κάποτε ἔπαιζαν καὶ γροθιές. Ὄχι δὲ μόνο μεταξύ των, μὰ πολλὲς φορὲς καὶ μὲ τοὺς ἠθοποιούς, καὶ μὲ τὸν συγγραφέα ἀκόμα!

Ὅταν δὲν εὕρισκαν τοῦ γούστου τους ἕναν ἠθοποιό, ἢ ὅταν ἔπαιζε ἕνα ρόλο πολὺ ἀντιπαθητικό, δὲν τῶχαν σὲ τίποτε, νὰ ὁρμήσουν ἐπάνω στὴ σκηνὴ καὶ νὰ τὸν σπάσουν στὸ ξύλο!.. Κάποτε ποὺ δὲν τοὺς ἄρεσε ἕνα ἔργο, καμμιὰ δεκαριὰ θεαταὶ ξεκίνησαν μαζὺ ἀπὸ τὸ θέατρο, ξετρύπωσαν τὸν συγγραφέα σὲ μιὰ ταβέρνα καὶ τοὔδωκαν ἕνα ἀλύπητο ξυλοκόπημα.

Μπρὸς ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς θεατάς, κοντὰ στὴ σκηνή, καθόντουσαν ὅσοι μποροῦσαν νὰ πληρώσουν ἕνα σελίνι, οἱ καμμευόμενοι, οἱ ἀριστοκράτες. Ὅλοι αὐτοὶ δὲν κινδύνευαν νὰ γίνουν μουσκίδι ἀπὸ τὴ βροχή, κι' ἐπὶ πλέον εἶχαν καὶ κάθισμα. Συχνά, ὅμως, τὰ καθίσματα δὲν περίσσευαν... Καὶ τότε ἔβλεπες ἱππότες καὶ κόμητες, νὰ παρακολουθοῦν τὴν παράστασι, ξαπλωμένοι, φαρδειὰ-πλατειά, καταγῆς.

Γιατὶ καὶ οἱ ἀριστοκράτες στὴν ἐποχὴ τοῦ Σαίξπηρ ἦσαν ἀγροῖκοι καὶ ἄξεστοι.

Πρὶν ἀρχίσει ἡ παράστασις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν διάρκειά της, ἔπαιζαν χαρτιά, κάπνιζαν, ἔβριζαν τοὺς λαϊκοὺς θεατάς, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἀνταπέδιδαν τὶς βρισιές τους μὲ τὸ παραπάνω, καὶ οἱ ὁποῖοι, ἐπὶ πλέον, τοὺς πετοῦσαν ὅ,τι τύχαινε νὰ κρατοῦν στὰ χέρια τους: μῆλα, καρύδια, κυδώνια, καπέλλα, κάποτε δέ, ὅταν παραπροχωροῦσαν τὰ πράγματα, καὶ μπαστούνια,!

Οἱ ἀριστοκράται θεαταὶ δὲν λάβαιναν καθόλου ὑπ' ὄψει τὸ ἄλλο κοινό, οὔτε τοὺς ἠθοποιούς. Χειρονομοῦσαν, βλασφημοῦσαν σὲ ὅλες τὶς

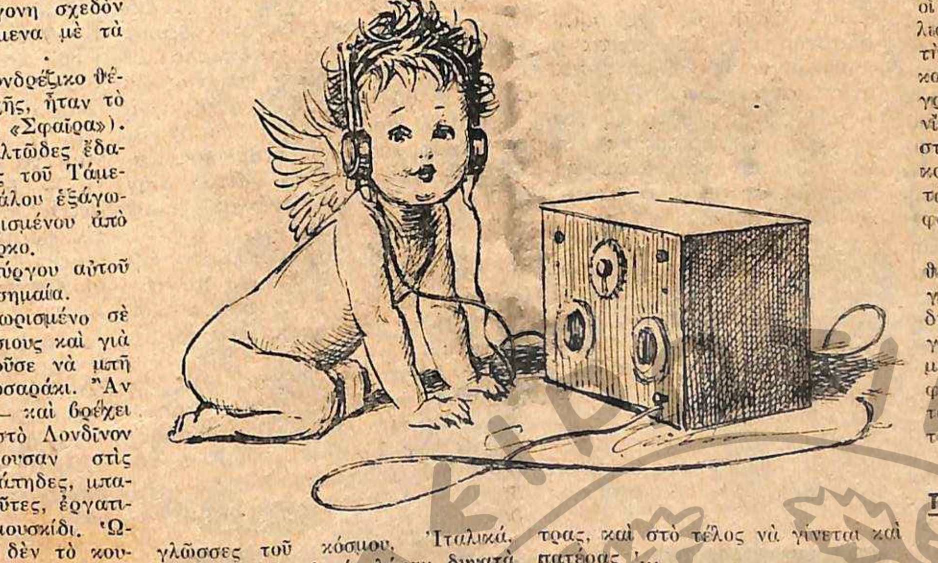

γλῶσσες τοῦ κόσμου. Ἰταλικά, Γαλλικά, Ἀγγλικά, λέγαν δυνατὰ τὰ πιὸ τολμηρὰ χωρατά, καὶ λόγια τόσο ξετσίπωτα, ὥστε μποροῦσαν νὰ κάνουν καὶ πιθήκους ἀκόμα νὰ κοκκινίσουν ἀπὸ τὴν ντροπή, καὶ κυνηγοῦσαν μὲ κάθε τρόπο τὴν ἰδιορρυθμία. Φοροῦσαν τὰ πιὸ ἀλλόκοτα, τὰ πιὸ παρδαλὰ κοστούμια, ποὺ ἦσαν μίγμα ἐνδυμασιῶν πέντε ἔξη ἐθνῶν, μὲ κεντήματα, μὲ χρυσάφια, μὲ σειρήτια, σωστὰ κοστούμια καρναβαλιοῦ!... Ἐπίσης ἔδιναν στὰ γένια τους τὰ πιὸ ἐξωφρενικὰ σχήματα: τὰ ἔκοβαν σὲ σχῆμα βεντάλιας, φτυαριοῦ, σὲ σχῆμα Τ, ἄλλοι τὰ ἔκαναν αἰχμηρά, σὰν σουβλιά, κλπ.

Καὶ τὰ σκηνικά; Σκηνικὰ στὴν ἐποχὴ τοῦ Σαίξπηρ δὲν ὑπῆρχαν. Ἡ σκηνὴ ἦταν κατάγυμνη καὶ μονάχα μιὰ ἐπιγραφὴ μὲ μεγάλα γράμματα ἔδειχνε στὸν θεατὴ σὲ ποιὸ τόπο διαδραματιζόταν τὸ ἔργο. Ἡ ἐπιγραφὴ αὐτὴ ἔγραφε: «Λονδῖνο», «Παρίσι» κλπ. Αὐτὸ ἦταν ὅλο. Αὐτὸ ἔφθανε γιὰ νὰ φαντασθῆ ὁ θεατὴς ὅλα τὰ σκηνικά: δρόμους, σπίτια, κήπους.

Στὰ ἔργα, ὡστόσο, τῆς σαιξπηρικῆς ἐποχῆς, γινόντουσαν τόσο συχνὲς καὶ πολλὲς ἀλλαγὲς τόπων, ὥστε κάθε φορὰ ποὺ ἐμφανιζόταν στὴ σκηνὴ ἕνας ἠθοποιός, δήλωνε ποῦ βρίσκεται. («Βρίσκομαι, ἔλεγε, π. χ., στὸ Παρίσι») γιὰ νὰ μπορῆ νὰ παρακολουθῆ τὴν ὑπόθεσι ὁ θεατής.

Δυὸ γυναῖκες ἔβγαιναν στὴ σκηνὴ καὶ μάζευαν λουλούδια. Ἔπρεπε νὰ φαντάζεται ὁ θεατής, ὅτι ἡ σκηνὴ παριστάνει κῆπο. Κατόπιν, στὴν ἄλλη σκηνή, γινόταν ἕνα ναυάγιο; Ἔπρεπε ὁ θεατὴς νὰ φαντασθῆ ὅτι ἔχει μπροστά του καμμιὰ βραχώδη ἀκτή. Ἐπρόβαλλαν κατόπιν τέσσερες στρατιῶτες ὡπλισμένοι μὲ ξίφη κι' ἕνας μὲ ἀσπίδα; Ἔπρεπε ὁ θεατὴς νὰ πιστέψη ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ δυὸ στρατιὲς τελείως συντεταγμένες καὶ ἕτοιμες γιὰ μάχη!

Καὶ στὸ ζήτημα τοῦ χρόνου, ὑπῆρχε ἡ ἴδια ἐλευθερία. Μέσα στὶς δυὸ ὧρες ποὺ βαστοῦσε ἕνα ἔργο, ἔβλεπαν οἱ θεαταὶ ἕνα κορίτσι νὰ παντρεύεται, ν' ἀποκτᾶ παιδί, τὸ παιδὶ νὰ μεγαλώνη, νὰ γίνεται ἄντρας, καὶ στὸ τέλος νὰ γίνεται καὶ πατέρας!...

* * *

Εἶνε ἀλήθεια ὅτι στὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς τοῦ Σαίξπηρ, τὰ Λονδρέζικα θέατρα εἶχαν ἀρχίσει ν' ἀποκτοῦν μερικὰ σκηνικά. Μὰ κι' αὐτὰ ἦσαν ἐντελῶς στοιχειώδη: Λίγα ταπέτα, λίγες χονδροειδεῖς ἀπομιμήσεις ζώων, φρούρια ζωγραφισμένα, δάση.

Ὁ πραγματικὸς σκηνοθέτης ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε ἡ φαντασία τῶν θεατῶν, ἡ παιδική, παρθένα, ζωηρὴ φαντασία τους. Αὐτὴ τοὺς ἔκανε νὰ βλέπουν στὴ σκηνὴ ἕνα φρεσκοξυρισμένο νέο καὶ νὰ νομίζουν ὅτι εἶνε ἡ πιὸ ὥμορφη βασιλοποῦλα τοῦ κόσμου. Ἡ φαντασία τους τοὺς ἔκανε νὰ βλέπουν κολλημένη στὴ σκηνή, μὲ χοντρὰ γράμματα, τὴν λέξι «Κύπρος» καὶ νὰ νομίζουν πὼς βλέπουν μπροστά τους θάλασσα, λιμάνι μὲ καράβια, ἀνθρώπους λογῆς-λογῆς, νὰ βλέπουν, τέλος, ὅλα τὰ χρώματα ἑνὸς μεγάλου, πολυθόρυβου ἀνατολίτικου λιμανιοῦ...

Ἄνθρωποι μὲ τόσο ζωηρὴ φαντασία δὲν μποροῦσαν νὰ εἶνε παρὰ παιδιά. Οἱ σύγχρονοι τοῦ Σαίξπηρ, ὡστόσο, ἦσαν κάτι διαφορετικὸ καὶ κάτι χειρότερο. Οἱ ἀριστοκράτες ἦσαν καρροτσέρηδες μ' αἰσθήματα εὐπατριδῶν, ροῦχα ἠθοποιῶν καὶ γοῦστα καλλιτεχνῶν.

Ἄξεστοι καὶ ἀγροῖκοι ἦσαν ὅλοι ἀπὸ τὸν βασιλέα ὡς τὸν τελευταῖο εὐγενῆ. Ἐπὶ Ἐρρίκου τοῦ 8ου, ἡ Ἀγγλικὴ Αὐλὴ ἀντηχοῦσε πάντα ἀπὸ μιὰ τέτοια ὀχλοβοή, ποὺ νόμιζε κανεὶς ὅτι βρίσκεται σὲ χωριάτικο πανηγῦρι. Τὸ πιὸ ἀγαπημένο σπὸρ τοῦ βασιληᾶ, ἦταν νὰ πηδᾶ μεγάλους λάκκους μὲ κοντάρι. Μιὰ μέρα, μάλιστα, ἡ διασκέδασις αὐτὴ λίγο ἔλειψε νὰ τοῦ στοιχίση τὴν ζωή. Κάποτε ἄλλοτε πάλιν, ὁ ἴδιος αὐτὸς βασιληᾶς, μπροστὰ σὲ κόσμο, στὸ πεδίον τοῦ «Χρυσοῦ Ὑφάσματος», ἅρπαξε ξαφνικὰ τὸν βασιληᾶ τῆς Γαλλίας, Φραγκῖσκο τὸν Πρῶτο, ἀπὸ τὴν μέση, προσπαθῶντας νὰ τὸν ξαπλώση καταγῆς! Τόσο πολὺ τοῦ ἄρεσε ἡ πάλη.

Μὰ τὸ πιὸ χαρακτηριστικό, ποὺ δείχνει πόσο ἀγροῖκοι ἦσαν καὶ οἱ εὐγενέστεροι θεαταὶ στὴν ἐποχὴ τοῦ Σαίξπηρ, εἶνε αὐτὸ ποὺ ἀναφέρουν οἱ ἱστορικοὶ γιὰ τὴν βασίλισσα Ἐλισσάβετ. Ἡ περίφημη αὐτὴ γιὰ τὴν ἀγάπη της πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὶς τέχνες βασίλισσα, ἔδινε γροθιὲς στὶς κυρίες καὶ τὶς δεσποινίδες τῆς τιμῆς, τόσο δυνατές, «ὥστε συχνά, λέγει ἕνας ἱστορικός, ἀκουγόντουσαν τὰ δυστυχισμένα αὐτὰ πλάσματα, νὰ κλαῖνε καὶ νὰ ξεφωνίζουν».

Ὡστόσο, οἱ ἀγροῖκοι αὐτοὶ ἄνθρωποι, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἦσαν ἀγροῖκοι, εἶχαν δυνατὰ πάθη καὶ δυνατὰ αἰσθήματα. Καὶ ἔτσι ἐξηγεῖται πῶς ἀνάμεσά των βγῆκε ὁ μεγαλείτερος θεατρικὸς συγγραφεὺς ὁ Σαίξπηρ, καὶ πῶς εὕρισκαν τόση ἀπόλαυσι στὰ ἀριστουργήματά του...

ΠΑΝΣΕΔΕΣ

ΛΟΓΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ἡ ἁπλότης εἶνε σφραγὶς τῆς ἀληθείας.

(Μπαλζάκ)

* * *

Ἡ παροιμίες εἶνε ἡ φιλολογία τοῦ κοινοῦ μυαλοῦ.

(Ἔμερσον)

* * *

Ὁ θάνατος εἶνε ἕνας ὕπνος χωρὶς ὄνειρα.

(Μέγας Ναπολέων)

* * *

Ἐκεῖνος ποὺ γνωρίζει καλὰ τὴ ζωή, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ φοβᾶται τὸν θάνατο.

(Στέρν)

* * *

Ποιὸ ἄλλο κακὸ μπορεῖ νὰ εὐχηθῆ κανεὶς σ' ἕνα φιλάργυρο, παρὰ τό: «νὰ ζήσης χρόνια πολλά;»

(Πάπλιος Σῦρος)

* * *

Οἱ κλέφτες μᾶς φωνάζουν: «τὸ πορτοφόλι σου ἢ τὴ ζωή σου». Ὁ γιατρὸς μᾶς τὰ παίρνει καὶ τὰ δυό!

(Σαίξπηρ)

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΑΠΕΣΤΑΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Τί χαρωπὸ πρωΐ! σκέφθηκε ὁ Καπεστάν. Τί ὡραῖο περίπατο θὰ κάνω, καβάλλα στὸν καλό μου Φτερωτό! Αὐτὸ θὰ μοῦ σκορπίση ἐντελῶς, τὸ βάρος ποὺ νοιώθω στὸ κεφάλι... Τί διάβολο ἤπια χτές ;...

Θέλησε νὰ σηκώση τὸ κεφάλι του, ἀλ' αὐτὸ ξανάπεσε βαρύ, σὰν νἄταν καρφωμένο στὸ προσκέφαλο. Κι' ἀπόμεινε ἀκίνητος, μὲ τὰ μάτια σταθερὰ προσηλωμένα στὶς εἰκόνες ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ τὸ μυαλό του, ὅμοιες μ' ὀπτασίες μακρυνές, ποὺ διαδεχόντουσαν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. Ξανάβλεπε τὴ μάχη τοῦ «Ἐρρίκου — τοῦ—Μεγάλου», πρώτη-πρώτη, σὰν ἀνάγλυφη, μπροστά του. Ἔπειτα τὴ φυλακή, ποὺ εἶχε ξυπνήσει διψασμένος, πληγωμένος, μισοπεθαμένος — μὲ ἀρκετὴ διαύγεια, κι' ἐκείνη. Ἔπειτα, τὴν ἄγνωστη κυρία, ποὺ τὸν νοσήλευε καὶ τὸν περιποιόταν. Ἡ λεπτομέρειες, σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, ἄρχιζαν νὰ θολώνουν ἐλαφρά. Ἔπειτα, τὴ μακρυὰ παραμονή του μέσ' στὸ κατασκότεινο δωμάτιο, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησι τοῦ μαύρου. Κι' ἔπειτα... μόλις θυμόταν ὅσα ἐπακολούθησαν κατόπιν. Ἡ ἀναμνήσεις του μπερδευόντουσαν. Ἡ μνήμη του, σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, εἶχε κάποιες διαλείψεις σκοτεινές: Τὸ «σανίδι», ἡ βίδα, τὸ πηγάδι, τὸ τρίξιμο τοῦ γάντζου ποὺ κατέβαινε — ὅλ' αὐτά, τ' ἀναπολοῦσε ἀμυδρά, σὰν κάποιο ὄνειρο φριχτό, σὰν κάποιον ἐφιάλτη, τοῦ ὁποίου ἡ ἐρεθισμένη φαντασία του προσπαθοῦσε νὰ θυμηθῆ, μὲ κόπο, τὶς ἀπίθανες λεπτομέρειες...

—Τί φοβερὸς βραχνᾶς, ἀλήθεια! συλλογιζόταν, μ' ἀγωνία, ὁ ἱππότης. Ἄ μά, γιὰ στάσου, βγῆκα, λοιπόν, μέσ' ἀπ' τὸ ὑπόγειο ἐκεῖνο ; Κι' ἡ ἄγνωστη ποὺ μὲ περιποιόταν, μὲ τόση καλωσύνη, τί ἀπόγινε ; Νὰ ἦταν ὄνειρο, κι' αὐτή ; Κι' ἐκεῖνος ὁ μαῦρος σατανᾶς ;... Ὤ, μὰ τί ἔγιναν ;

Κι' ἐκείνη τὴ στιγμή, πραγματικά, δυὸ ἄνθρωποι μπῆκαν μέσ' στὴν κάμαρα. Ὁ ἕνας ἤτανε ντυμένος στὰ ὁλόμαυρα. Ὁ ἄλλος ἤτανε ντυμένος στὰ λευκά, καὶ κρατοῦσε τὸ σκοῦφο του στὸ χέρι. Ὁ πρῶτος ἤτανε ψηλός, ξερακιανός, μὲ πρόσωπο χλωμό, καὶ μὲ γυαλιά. Ὁ δεύτερος κοντόχοντρος, μ' ἔκφρασι ζωηρή. Κι' οἱ δυὸ μαζύ, ἔτσι ποὺ προχωροῦσαν, ἀποτελοῦσαν ἕν' ἀλλόκοτο ζευγάρι, μιὰν ὀπτασία ἐξωφρενική...

—Ποιοὶ εἴσαστε ; μούγκρισε ὁ ἱππότης. Ποῦ βρίσκομαι ; Ποιὸς μ' ἔφερε ἐδῶ-μέσα ;..

—Σούτ! ἔκανε ὁ μαυροφορεμένος, καὶ τοὔπιασε τὸ χέρι.

—Σιωπή! ἔκανε κι' ὁ ἀσπροφορεμένος, ρίχνοντας ἔντρομες ματιὲς πρὸς τὴν πόρτα.

—Ἄ μά, γιὰ σταθῆτε, βρὲ κουμπάροι, μήπως βρίσκουμαι σὲ φρενοκομεῖο ; φώναξε δυνατὰ ὁ Καπεστάν. Μπᾶς τρελλάθηκα κι' ἐγώ ;... Τοῦ λόγου σου, ποιὸς εἶσαι, μ' αὐτὴ τὴ μούρη τὴν κατσουφιασμένη ; Κι' ἐσύ, βρὲ κρασοβάρελο, ποιὸς εἶσαι ;...

Κι' ἀρχίνησε, χαλάζι, τὶς βλαστήμιες... Κι' ἔπειτα συνέχισε, ρίχνοντας ἄγριες ματιές, στὸν μαυροφορεμένο :

—Τί φάτσα εἶν' αὐτή, καλέ ; Τί μούρη ἀποτρόπαια ; Μπορεῖ νὰ πάθη συγκοπή, κανένας, ἀντικρύζοντάς σε μ' αὐτὰ τὰ ματογυάλια σου...

—Ἔχει συνέλθει ἐντελῶς, ὁ κύριος! εἶπε, τότε, ὁ μαυροφορεμένος. Τὸ νυστέρι μου, βλέπεις, θαυματούργησε! Καμμιὰ δωδεκαριά, ἀκόμα, ἀφαιμάξεις, καὶ σ' ἕνα μῆνα θὰ γίνη περδίκι. Τοὔπεσε πειὰ ὁ πυρετός... Λαμπρά!...

—Πυρετὸς νὰ σὲ πιάση, καὶ νὰ σὲ θερίση! μούγκρισε ὁ Καπεστάν. Δὲν δοκιμάζεις νὰ μοῦ πάρης αἷμα! Τώρα καταλαβαίνω, βρὲ κανάγια, γιατ' εἶμαι τόσο ἐξασθενισμένος! Ἐπωφελήθηκες τῆς νάρκης μου, κανάγια, καὶ θὰ μοῦ πῆρες καμμιὰ λίτρα αἷμα!...

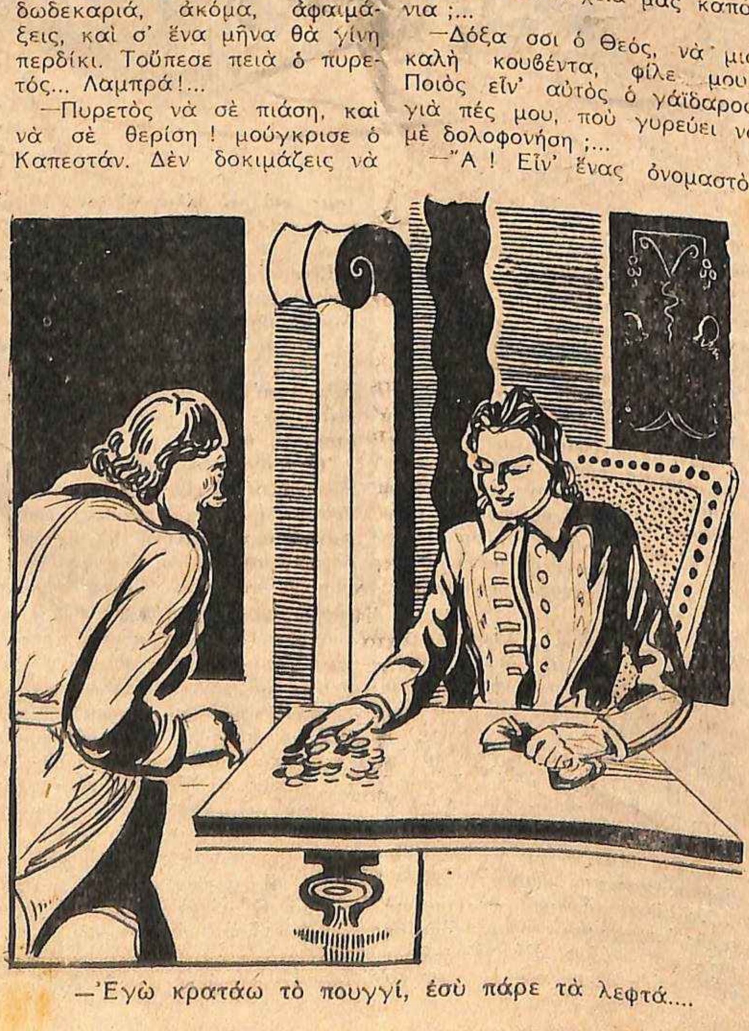

—Ἐγὼ κρατάω τὸ πουγγί, ἐσὺ πάρε τὰ λεφτά....

Ὁ γιατρὸς ἔβγαλε τὸ νυστέρι του. Ὁ Καπεστὰν πρόφτασε, ὅμως, κι' ἅρπαξε, φρενιασμένος, τὸ προσκέφαλό του, καὶ τοῦ τὄφερε, ξάφνου, κατακέφαλα...

Ὁ γιατρὸς πῆρε δρόμο πρὸς τὴν πόρτα, ἀλλὰ πρὶν ἔβγει, γύρισε καὶ φώναξε :

—Ἔννοια σας, καὶ θὰ σᾶς πάρω αἷμα, νὰ μὴ μὲ λένει δόκτορα!

—Ἄντε, κανάγια, κι' ἔννοια σου, καὶ σένα! Θὰ σὲ γδάρω, θὰ σὲ φάω σὰν κοτόπουλο!...

Καὶ δὲν ξέρει κανένας ὡς ποῦ θἄφτανε ἡ λύσσα κι' ἡ μανία τοῦ ἱππότη, ἂν ὁ ἀσπροφορεμένος ἄνθρωπος, ἀφοῦ συνώδευσε τὸ γιατρὸ στὴν πόρτα, δὲν ξαναρχότανε κοντά του, λέγοντας :

—Ἐπειδὴ κάνατε λόγο γιὰ κοτόπουλο, μήπως θὰ θέλατε, ἀφεντικό, νὰ δοκιμάσετε κανέν' ἀπ' τὰ παχειὰ μας καπόνια ;...

—Δόξα σοι ὁ Θεός, νὰ μιὰ καλὴ κουβέντα, φίλε μου! Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ γάϊδαρος, γιὰ πές μου, ποὺ γυρεύει νὰ μὲ δολοφονήση ;...

—Ἄ! Εἶν' ἕνας ὀνομαστὸς γιατρός...

—Καὶ τοῦ λόγου σου, ποιὸς εἶσαι, δὲ μοῦ λές ;...

—Εἶμαι ὁ μαστρο-Γκορζύ, ὁ κάπελας τοῦ ξενοδοχείου τῶν «Τριῶν — Μοναρχῶν», δοῦλος τῆς ἀφεντιᾶς σας...

—Ἔτσι, γειά σου! Νὰ μιὰ δουλειὰ ἀνθρωπινή! Ἔ, λοιπόν, ἀγαπητέ μου κύριε Γκορζύ, εὐχαρίστως θὰ ἔτρωγα τὸ καπόνι σου, ἀλλὰ μαζὺ μ' ἕνα καλὸ παστίτσο, καὶ δυὸ μπουκάλες κρασάκι τοῦ Ἀνζοῦ...

Ὁ κάπελας ἔφυγε, τότε, μὲ σβελτέτσα χελιδονιοῦ, καὶ σχεδὸν ἀμέσως ξαναφάνηκε, μ' ἕνα μικρὸ γκαρσόνι, ποὺ κουβαλοῦσ' ἕνα τραπέζι ἕτοιμο. Βοήθησε τὸν Καπεστὰν νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ ντυθῆ. Τὸ κεφάλι τοῦ ἱππότη γύριζε, κι' ἦταν, ἀκόμα, καταζαλισμένο — ἀλλὰ βρῆκε, παρ' ὅλ' αὐτό, τὴ δύναμι νὰ ξεκοκκαλίση τὸ καπόνι. Κι' ὁ μαστρὸ-Γκορζύ, ὁ κάπελας, ἀφοῦ ἔκλεισε ἐπιμελῶς τὴν πόρτα, ἄρχισε νὰ τὸν περιποιεῖται, καὶ νὰ τὸν σερβίρη μὲ λεπτότητα.

—Περίφημα! ἔλεγε μὲ νοῦ του ὁ ἱππότης. Μοῦ θυμίζει τὸ ἱστορικὸ φαΐ, ποὺ βρῆκα, ἀνάπαντεχα, στὸ μαγεμένο σπίτι τοῦ Μεντόν...

Κι' ἡ ἀνάμνησι ἐκείνη, ξυπνῶντας μέσα του κι' ἄλλες ἀναμνήσεις, τοὔφερε, πάλι, στὸ μυαλό, τ' ὅραμα τῆς Γκιζέλλας, κι' ἔνοιωσε μιὰ τέτοιαν ἀγωνία, ποὺ τὸ καπόνι τοὔπεσε στὸ πιάτο...

—Θεέ μου! φώναξε ὁ κάπελας, ἀνήσυχα. Μήπως αἰσθάνεστε, ξανά, ἀδυναμία ;...

—Ὄχι! εἶπε ὁ Καπεστάν, ἀναστενάζοντας. Μονάχα ποὺ διψῶ...

Ὁ μαστρο-Γκορζὺ ἔσπευσε νὰ γεμίση τὸ ποτῆρι του, ὡς ἀπάνω, κι' ὁ ἱππότης τ' ἄδειασε μὲ μιᾶς. Ὅσο, ὅμως, τὸ φαΐ λιγόστευε, καὶ τὸ κρασὶ σωνόταν στὴ μπουκάλα, ἔνοιωθε καὶ τὴ δύναμί του νὰ ξανάρχεται, καὶ σκέψεις ρόδινες καὶ χαμογελαστές, νὰ τοῦ πλημμυρίζουν τὸ μυαλό.

—Ἀγαπητέ μου κάπελα, γιὰ λέγε μου, εἶπε, τότε, ἀκουμπῶντας νωχελῶς τὴ ράχη του στὸ πίσω μέρος μιᾶς ἐξαισίας πολυθρόνας ποὺ καθόταν — γιὰ λέγε μου, πῶς βρίσκομ' ἐδῶ-μέσα, καὶ πόσον καιρὸ βρίσκομ' ἐδῶ-πέρα! Ἐξήγησέ μου μὲ τί τρόπο βρέθηκε ἡ ἔξοχη αὐτὴ στολή, ἐδῶ, δίπλα στὸ προσκέφαλό μου, κι' ἐτοῦτο τὸ περίφημο σπαθί, ποὺ φαίνεται νάρχεται, χωρὶς ἀμφιβολία,

κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸ Μιλάνο! Ἐξήγησέ μου, κυρίως, πῶς συνέβη, ὥστε νὰ βρίσκωμ' ἐγκαταστημένος στὸ ἔξοχο ἐτοῦτο διαμέρισμα, ἑνὸς ἀπὸ τὰ πολυτελῆ καὶ μεγαλοπρεπῆ ξενοδοχεῖα, ποὺ ὑπάρχουν μέσα στὸ Παρίσι...

—Τὸ πολυτελέστερο, ἀφέντη!

—Ἔστω! Ἐξήγησέ μου, μὲ ποιὸ θαῦμα, ἐγώ, ἕνας ἀπένταρος ἱππότης, ἔγινα ἀντικείμενο τόσων πολλῶν φροντίδων, καὶ τόσων λεπτῶν περιποιήσεων, ἀπὸ μέρους μιᾶς προσωπικότητος τόσο σπουδαίας, σὰν τὴν ἀφεντιά σας...

—Ἀφέντη, ἀποκρίθηκε ὁ κάπελας, βρισκόσαστ' ἐδῶ-πέρα μιὰ βδομάδα. Ἐπὶ πέντε συνεχῆ μερόνυχτα, ἡ κατάστασί σας ἦταν ἄσκημη, καὶ παλεύατε μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου. Ἀπὸ προχτές, ὁ πυρετός σας ἔπεσε. Χτὲς κοιμηθήκατε καλά, καὶ σήμερα, εἶστε πειὰ περδίκι! Τώρα μπορεῖτε πειὰ νὰ σηκωθῆτε καὶ νὰ περπατήσετε.

—Νὰ φύγω, δὲν εἶν' ἔτσι ;...

—Ὤ, ἀφέντη! Τὸ δωμάτιό σας ἔχει προπληρωθῆ ἕνα μηνιάτικο, μαζὺ μὲ τὴν τροφὴ καὶ τὸ γιατρό. Ἔχω τὴν ὑποχρέωσι νὰ σᾶς τὸ πῶ αὐτό! πρόσθεσε, καταπίνοντας τὸ σάλιο του.

—Ἀλλά, τελοσπάντων, διάβολε, δὲν μοῦ λέτε, ποιὸς μ' ἔφερε ἐδῶ-μέσα ; Ποιὸς δαίμονας ;... Ποιὸς ἄγγελος ;...

—Ἕνας ἄνθρωπος σᾶς ἔφερε, ἀφέντη — θέλω νὰ πῶ, σᾶς κουβάλησε στοὺς ὤμους του — ἕνα σπουδαῖο παλληκάρι, μὰ τὴν πίστι μου...

—Ἕνας ἄνθρωπος ; Μήπως ἕνας μαῦρος ;...

—Ἀφέντη, ἔκανε ὁ κάπελας ἀμήχανα, νὰ σᾶς πῶ, δὲν πρόσεξα τὸ χρῶμα του...

—Καὶ ποιὸς πλήρωσε ; Ὁ ἄνθρωπος αὐτός ;...

—Ὄχι, ἀφέντη, μιὰ ἄγνωστη κυρία πλήρωσε! πρόσθεσε ὁ κάπελας, μασῶντας τὶς κουβέντες, μὲ τὴν ἴδια φανερὴ ἀμηχανία. Σᾶς ἔβαλε σ' αὐτὸ τὸ κρεββάτι, καὶ μοὔδωσε διάφορες συστάσεις κι' ὁδηγίες, λέγοντας πώς, ἂν δὲν τὶς ἐκτελοῦσα, θἄβαζε νὰ μὲ γδάρουν ζωντανό...

—Ἐσᾶς, ποὺ γδέρνετε τοὺς ἄλλους, ἴσα-ἴσα...

—Ἄ, κύριε, τί λέτε! Ὁ ἄνθρωπος, λοιπόν, ποὺ σᾶς κουβάλησε, κι' ἡ κυρία ποὺ πλήρωσε τὴν κάμαρα, χάθηκαν ἀμέσως ἀπ' τὰ μάτια μου, χωρὶς νὰ μάθω ποιοὶ εἶνε, καὶ ποῦ πῆγαν... Αὐτὰ εἶν' ὅλα, καθαρὰ καὶ ξάστερα, ἀφέντη!

—Ξάστερα, λέει! μούγκρισε μπλεγμένος ὁ ἱππότης, πιάνοντας μὲ τὰ χέρια του τὸ μέτωπο. Ξάστερα, λέει! Νὰ μὲ κόψουν κομματάκια, ἂν ἐγὼ καταλαβαίνω γρῦ ἀπ' αὐτά! Ὅλα εἶνε σκοτεινά, σκοτάδι, πίσσα, ὅπως τὸ πηγάδι τοῦ βραχνᾶ μου! πρόσθεσε μ' ἕνα ρῖγος ξαφνικό. Δὲν μοῦ λές, ὅμως, ἀγαπητέ μου : Μοῦ εἶπες ὅτι, ἐπὶ μιὰ βδομάδα, ἤμουν ἀναίσθητος ἀπὸ τὸν πυρετό... Μήπως παραμιλοῦσα, σ' ἐκεῖνο τὸ διάστημα ; Μήπως ἔλεγα γιὰ τίποτα πηγάδια, γιὰ τίποτα βίδες καὶ σανίδες ;...

—Ναί, ναί, ἀφέντη, ὅλο γι' αὐτὰ λέγατε! Ὅλο παραμιλούσατε, καὶ λέγατε γι' αὐτά!...

—Ὥστε ἦταν, πράγματι, βραχνᾶς! ψιθύρισε ὁ Καπεστάν, μ' ἱκανοποίησι. Φαίνεται πὼς ἀπ' τὴ στιγμή, πού, μέσ' στὴν κάμαρα, μοῦ δῶσαν τὸ ναρκωτικό, ἐκεῖνο, γιὰ νὰ μὲ κουβαλήσουν ἐδῶ-πέρα, ὀνειρεύτηκα ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα, μέσ' στὸ μεθῦσι τοῦ ναρκωτικοῦ... Ἔτσι εἶνε, δὲν μπορεῖ νὰ εἶν' ἀλλοιῶς!...

Κατὰ βάθος, ὅμως, ὁ ἱππότης, δὲν πίστευε καθόλου στὴν ἐξήγησι, ποὺ προσπαθοῦσε, μὲ τὸ στανιό, νὰ δώση—καὶ μονάχα μὲ τὴν ἰδέα πὼς ἐκεῖνα ποὺ εἶχε δῆ, ἦταν πραγματικότης, ἡ τρίχες τῶν μαλλιῶν του σηκωνόντουσαν, ἕνας κρύος ἵδρωτας τὸν ἔλουζε, κι' ἡ καρδιά του σταματοῦσε νὰ χτυπάη...

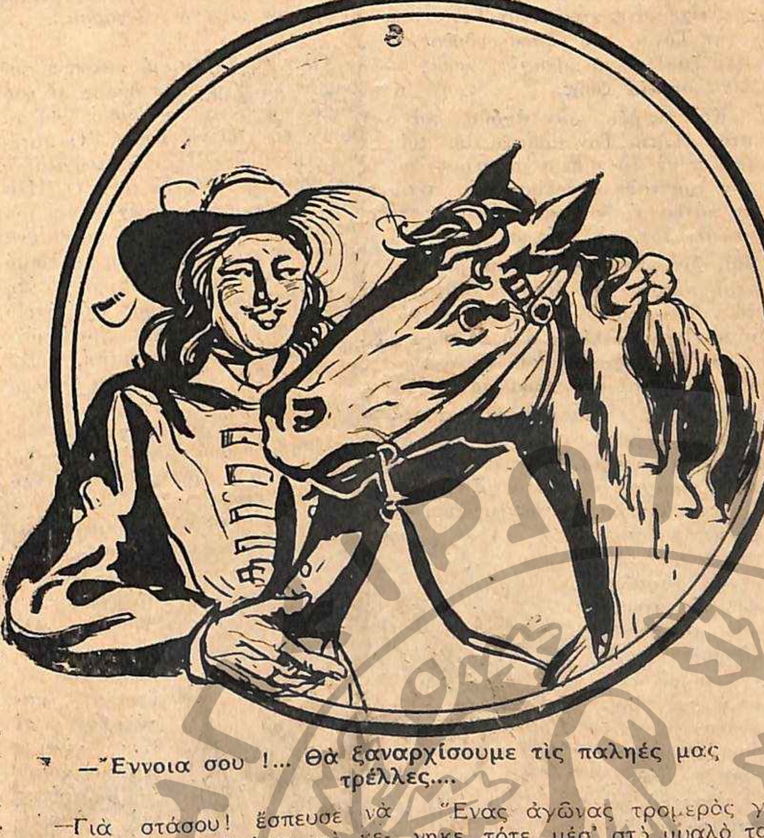

—Ἔννοια σου !... Θὰ ξαναρχίσουμε τὶς παληές μας τρέλλες....

—Γιὰ στάσου! ἔσπευσε νὰ πῆ, τινάζοντας ἀμέσως τὸ κεφάλι. Καθὼς μοῦ δήλωσες προτήτερα, μπορῶ νὰ μείνω, ἐδῶ-πέρα, καμμιὰ δεκαπενταριὰ μέρες, ἀκόμα, χωρὶς νὰ ξοδέψω μιὰ πεντάρα—πρᾶγμα, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ποὺ δὲν ἔχω...

—Εἰκοσιτρεῖς μέρες, ἀκριβῶς, ἀφέντη! διόρθωσε ὁ Γκορζύ, ἀναστενάζοντας. Ἡ πιὸ ὡραία κάμαρα τοῦ καταστήματός μου! Τὸ διαλεχτότερο φαΐ, τὸ πιὸ καλὸ κρασί! Ἡ κυρία εἶπε : «Νὰ τοῦ φερθῆτε ἐντελῶς πριγκηπικά!» Κι' ἐπὶ εἰκοσιτρεῖς μέρες ἀκόμα, ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ ζήσετε σὰν πρίγκηπας...

—Ἀλλά, εἶπε ὁ ἱππότης, μ' ἕνα τίναγμα, οἱ τίτλοι μου καὶ τὰ οἰκόσημά μου, μήπως δὲν ἀξίζουν ὅσο κι' ἑνὸς πρίγκηπος ; !...

—Δὲν ἀμφιβάλλω γι' αὐτό, ἀφεντικό! Εἴπαμε, εἰκοσιτρεῖς ἡμέρες...

—Ὄχι, ἀγαπητέ μου, μένε ἥσυχος! ἔκανε γελῶντας ὁ ἱππότης. Θὰ σᾶς ἀφήσω τὶς εἰκοσιτρεῖς ἡμέρες γιὰ τὶς περιποιήσεις καὶ τοὺς κόπους σας...

—Ἄ, ἀφέντη! φώναξε ὁ κάπελας, μὲ χαρὰ καὶ μ' ἐνθουσιασμό. Δὲν ξέρω ἂν οἱ τίτλοι σας, καὶ τὰ οἰκόσημά σας, εἶνε ἀληθινὰ πριγκηπικά, ἡ γενναιοδωρία σας, ὡστόσο, εἶνε ἀληθινὰ πριγκηπική! Ἀφέντη, εἶμαι στὰς διαταγάς σας!...

—Ἂν τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουνα ἀναίσθητος, μὲ συντηροῦσε, ἄθελά μου, μιὰ γυναῖκα, δὲν ταιριάζει σ' ἕναν Τρεμαζὲν νὰ ζῆ εἰς βάρος μιᾶς γυναίκας, ποὺ δὲν ξέρει, μιὰ καὶ τὰ πόδια του μποροῦν νὰ τὸν σηκώσουν, καὶ τὰ χέρια του νὰ τὸν ὑπερασπίσουν...

—Ὥστε λέτε νὰ φύγετε, ἀφέντη ;...

—Ἀπόψε, κιόλας, φίλε μου, σ' ἀφήνω!

Ἕνας ἀγῶνας τρομερὸς γίνηκε, τότε, μέσ' στὸ μυαλὸ τοῦ σαστισμένου κάπελα, ποὺ τὸν τραβοῦσαν δυὸ μεγάλοι πειρασμοί : Τῆς φιλοχρηματίας καὶ τοῦ φόβου. Ἀλλά, στὸ τέλος, νίκησε ὁ φόβος...

—Τότε, ἀφέντη, εἶπε, μ' ἕν' ἀπερίγραπτο, ἀληθινά, χαμόγελο, ἔχω, ἐκ μέρους τῆς κυρίας, αὐτὸ νὰ σᾶς τὸ δώσω τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ φύγετε.

Κι' ὁ κάπελας τοῦ ἔδωσε ἕνα πουγγὶ μεταξωτό, ὀγκῶδες. Ὁ ἱππότης τ' ἄδειασε μπροστά του. Εἶχε μέσα ἑκατὸ «πιστόλες». Ἔμεινε, γιὰ λίγο, σκεπτικός. Ἔπειτα, σηκώθηκε ἀποφασιστικά, ἔσπρωξε πέρα τὰ χρυσᾶ νομίσματα, κι' ἔβαλε τ' ἄδειο τὸ πουγγὶ στὴν τσέπη του...

—Κρατῶ μονάχα τὸ πουγγί, τοῦ λέει. Τὰ λεφτὰ εἶνε δικά σου, φίλε μου...

—Ἀφέντη! τραύλισε ὁ κάπελας, χλωμὸς ἀπ' τὴ συγκίνησι. Ἡ κυρία τὸ πρόβλεψε, κι' αὐτό! Θὰ μὲ γδάρη ζωντανό, ἂν τὰ κρατήσω...

—Ἔ, τότε δόστα σ' ἐκεῖνον τὸν κανάγια, γιὰ τὶς ἀφαιμάξεις ποὺ δὲν μοὔκαμε! Κι' ὅσο γιὰ κεῖνες ποὺ μοὔκαμε, ὡς τώρα, αὐτές, ἔννοια σου, θὰ τοῦ τὶς ξεπληρώσω μ' ἑκατὸ κλωτσιές!... Γειά σου, κι' εὐχαριστῶ, καλέ μου ἄνθρωπε!...

Ζώστηκε, τότε, τὸ σπαθί του, κι' ἔφυγε, ἀφήνοντας τὸν κάπελα ἐμβρόντητο, κι' ἔτσι χαμένο καὶ συγκινημένο, ποὺ λὲς ἐκεῖνος, κι' ὄχι ὁ ἱππότης, εἶχε, μόλις πρὸ ὀλίγου, σηκωθῆ ἀπὸ κακοήθη πυρετό...

* * *

—Γιὰ νὰ δοῦμε, πρῶτα-πρῶτα, τί ἀπόγινε ὁ καλός μας Φτερωτός! σκέφθηκε ὁ ἱππότης, μόλις βγῆκε ἔξω. Χωρὶς ἐκεῖνον, εἶμαι μισὸς ἄνθρωπος...

Ὁ ἀναγνώστης πιθανὸν νὰ ξέχασε, ὅτι τ' ἄλογο τοῦ Καπεστάν, μαζὺ μὲ τ' ἄλογο τοῦ Κογκολέν, τὰ εἶχαν βάλει, προσωρινά, στὸ σταῦλο τοῦ πανδοχείου «Ἡ Καλὴ Συνάντησις», ποὺ βρισκόταν λίγο παρακάτω ἀπ' τὸ χάνι τοῦ «Ἐρρίκου—τοῦ—Μεγάλου». Ὁ Καπεστάν, ὅμως, δὲν τὸ εἶχε λησμονήσει... Γιὰ νὰ πάη στὴν «Καλὴ Συνάντησι», δίχως νὰ περάση μπροστὰ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Κονσίνι, μποροῦσε νὰ κατέβη ἀπ' τὴν ὁδὸν Τουρνόν, καὶ ν' ἀνέβη, κατόπι, τὴν ὁδὸν Βωζιράρ, ἀπ' τὸ Βιὲ-Κολομπιὲ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Πὸ-ντὲ-Φέρ. Ὁ Καπεστάν, ὅμως, τὸ νόμιζε ντροπή του, νὰ ἐπιχειρήση νὰ κρυφτῆ. Πέρασε, λοιπόν, μπροστὰ ἀπ' τὸ μέγαρο τοῦ Ἄνκρ, στὸ ὁποῖον εἶχε τρέξει μὲ χαρά, τὸν καιρὸ ποὺ πρωτοῆρθε στὸ Παρίσι, καὶ πού, τώρα, τοῦ φαινόταν πιὸ ἀπαίσιο καὶ πιὸ σατανικό, κι' ἀπ' τὴ Βαστίλλη. Κι' ὅμως, ἀκόμα, ὁ ἱππότης ἀγνοοῦσε πώς, μέσ' σ' αὐτό, ἦταν κλεισμένος ἕνα μῆνα, μέσα σὲ μιὰν ἀπ' τὶς ὑπόγειές του κάμαρες — καὶ πὼς ἀπὸ κάτω, ἀκριβῶς, ἀπ' τὸ τρομερὸ ἐκεῖνο κτίριο, βρισκόταν ἡ φριχτὴ πραγματικότης τοῦ τρομαχτικοῦ του ἐφιάλτη...

Μόλις εἶχε ξεπεράσει τὴ μεγάλη, φρουρημένη πύλη, δυὸ εὐπατρίδαι νεαροί, ποὺ ἔβγαιναν ἀπ' τὴν αὐλή, πιασμένοι ἀπ' τὸ μπράτσο, καὶ γελῶντας, σταμάτησαν εὐθύς, μόλις τὸν εἶδαν, καθὼς τραβοῦσε καταμεσῆς τοῦ δρόμου, μὲ τὸ γνωστὸ ἀγέρωχό του ὕφος, τὸ κεφάλι του περήφανα ψηλά, τὸ χέρι ἐπιδειχτικὰ στὴ μέση, θρασύς, καμαρωτός, προκλητικός...

—Αὐτός εἶνε! ψέλλισε ὁ Σαλάμπρ. Ἄ μά, ὅσο πιὸ πολὺ τὸν ξεμπερδεύουμε, τόσο πιὸ πολὺ μᾶς κοροϊδεύει!...

—Ὁ Καπεστάν! ἔκανε κι' ὁ Μπαζόργκ. Βρὲ τὸ θηρίο, βρὲ τὸ τέρας τῆς Κολάσεως!...

Καὶ χλώμιασαν κι' οἱ δυό. Ἀλλὰ συνερχόμενοι, ἀμέσως, ἀπ' τὴ στιγμιαία ταραχή τους, κάτι ψιθυρίσανε στ' αὐτί. Ὁ Μπαζόργκ γύρισε βιαστικὰ στὸ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΗΛΙΘΙΟΣ

ΤΟΥ JEAN-ALEXIS NERET

Ο Σεβαστιανὸς Λερίγκ περπατοῦσε μόνος στὸ δάσος. Γελοῦσε καὶ παραμιλοῦσε χωρὶς λόγο, ἄλλοτε συζητῶντας μὲ τὰ πουλιὰ ποὺ τραγουδοῦσαν, κρυμμένα μέσα στὶς φυλλωσιὲς τῶν δένδρων, καὶ ἄλλοτε κουβεντιάζοντας μὲ φανταστικὰ πρόσωπα. Κάθε τόσο στεκότανε, ἔρριχνε γύρω του ξαφνιασμένα βλέμματα, σὰν ν' ἀντίκρυζε κάτι ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ δοῦν μάτια ἄλλου ἀνθρώπου, χτυποῦσε τὰ χέρια του, χοροπηδοῦσε, καὶ ὕστερα συνέχιζε τὸ δρόμο του, πηδῶντας σὰν κατσίκι πάνω ἀπὸ τοὺς θάμνους.

Ὁ Σεβαστιανὸς ἦταν ἠλίθιος. Καὶ μ' αὐτὸ τὸ ὄνομα ἦταν γνωστὸς σ' ὅλο τὸ χωριό. Οἱ γονεῖς του τὸ εἶχαν πάρει πειὰ ἀπόφασι ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ περιμένουν τίποτε ἀπ' αὐτόν, καὶ τὸν ἄφηναν νὰ κάνη ὅ,τι θέλει, νὰ τριγυρίζη ἀπὸ τὸ πρωῒ ὥς τὸ βράδυ στὸ δάσος, σὰν ἀγρίμι... Ὅλοι, ὡστόσο, στὸ χωριὸ ἀγαποῦσαν τὸν Ἠλίθιο, γιατί ἦταν πάντοτε πρόθυμος νὰ τοὺς κάνη διάφορα θελήματα. Τὰ κορίτσια μονάχα τοῦ ἔρριχναν περιφρονητικὰ βλέμματα καὶ ψιθύριζαν μεταξύ τους, ὅταν τὸν ἔβλεπαν νὰ περνᾶ ἀπὸ μπροστά τους, μὲ τὸ ἀβέβαιο βάδισμά του, μὲ τὰ χέρια κρεμασμένα ἄτονα :

—Δὲν εἶνε ἄνδρας !...

Ὁ Ἠλίθιος εἶχε ἀκούσει πολλὲς φορὲς αὐτὴ τὴ φράσι, χωρὶς ὅμως νὰ μπορῆ νὰ καταλάβη τὴ σημασία της. Ἔρριχνε στὰ κορίτσια βλέμματα ἀπορίας, νοιώθοντας παράξενη ταραχή, κάθε φορὰ ποὺ ἀντίκρυζε τὴν εἰρωνικὴ ἔκφρασι τοῦ προσώπου τους... Ὅλες ἡ κοπέλλες τοῦ χωριοῦ τὸν φόβιζαν, χωρὶς νὰ ξέρη οὔτε ὁ ἴδιος τὸ γιατί. Μιὰ μονάχα νέα εἶχε τὴν τύχη νὰ προκαλέση τὴ συμπάθεια καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ Ἠλιθίου. Καὶ αὐτὴ ἦταν ἡ Τόνια, ἡ πεντάμορφη κόρη τοῦ δασκάλου, μιὰ μεστωμένη χωριατοπούλα, μὲ μάγουλα ροδοκόκκινα καὶ μὲ μπράτσα ψημένα ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Ἡ Τόνια ἔκανε τὸν Ἠλίθιο ὅ,τι ἤθελε. Τὸν εἶχε σὰν σκυλάκι της, σὰν σκλάβο της. Τὸν ἔβαζε νὰ τῆς κουβαλάη νερὸ ἀπὸ τὴ βρύση, νὰ τῆς μαζεύη μανιτάρια, νὰ ἀρμέγη τὶς γελάδες της. Ὁ Ἠλίθιος ποτὲ δὲν τῆς χάλασε τὸ χατῆρι. Τὴν ἐκύτταζε ἐκστατικὸς στὰ μάτια, χαμογελῶντας, καὶ τῆς ἔκανε ὅλα τὰ θελήματα... Ὡστόσο, κάθε φορὰ ποὺ ἔβλεπε κανένα ἀπὸ τὰ παλληκάρια τοῦ χωριοῦ νὰ πλησιάζουν τὴν Τόνια καὶ ν' ἀστειεύωνται μαζύ της ἢ νὰ προσπαθοῦν νὰ τὴν ἀγκαλιάσουν ἀπὸ τὴ μέση, θύμωνε, ἀγρίευε, γρύλλιζε καὶ φαινόταν ἕτοιμος νὰ χυμήξη πάνω στὸν ἀδιάκριτο... Ἡ Τόνια γελοῦσε καὶ μὲ τὶς ἐρωτοτροπίες τοῦ παλληκαριοῦ καὶ μὲ τοὺς θυμοὺς τοῦ Ἠλιθίου. Ἦταν ἀρραβωνιασμένη μ' ἕνα «κύριο» ἀπὸ τὸ Μπορντώ. Ὕστερ' ἀπὸ δυὸ μῆνες θὰ γινόντουσαν οἱ γάμοι τους... Τί τὴν ἐνδιέφερε λοιπὸν ἡ λατρεία τῶν παλληκαριῶν καὶ ἡ φανατικὴ ἀφοσίωσι τοῦ Ἠλιθίου ; Ἐκείνη ἀνῆκε κιόλας σ' ἄλλον ἄνδρα...

* * *

Ἐκεῖνο, λοιπόν, τὸ πρωΐ, ὁ Σεβαστιανὸς Λερίγκ, ὁ Ἠλίθιος, ἐνῶ περπατοῦσε μόνος στὸ δάσος, ξαφνικὰ στάθηκε ἀκίνητος. Ἕνα τρομερὸ θέαμα παρουσιάστηκε στὰ μάτια του, σ' ἕνα μικρὸ μονοπάτι. Εἶδε τὴν Τόνια ξαπλωμένη κάτω, μισόγυμνη σχεδόν, μὲ πρόσωπο μελανιασμένο, μὲ τὴ γλῶσσα πεταγμένη ἔξω ἀπ' τὸ στόμα της. Δίπλα της στεκόταν ὄρθιος ἕνας κουρελοντυμένος ἄγνωστος, ἕνας ἀλήτης, μὲ μακρυὰ γένεια, μὲ μάτια κατακόκκινα καὶ μὲ δυὸ πελώρια αὐτιά, ποὺ ἐξεῖχαν κάτω ἀπὸ τὰ μακρυὰ μαλλιά του...

Ὁ ἀλήτης ἔρριξε στὸν Ἠλίθιο ἕνα βλέμμα τρόμου καὶ θυμοῦ συγχρόνως. Ὁ Σεβαστιανὸς δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβη τί εἶχε συμβῆ. Ὡστόσο, ἕνα σκοτεινὸ ἔνστικτο τὸν πληροφόρησε ὅτι ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος εἶχε κάνει κακὸ στὴν Τόνια του, στὴν Τόνια, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε ξαπλωμένη καταγῆς, χωρὶς νὰ δίνη σημεῖα ζωῆς.

Καὶ χύμηξε σὰν ἀγρίμι πάνω στὸν ἀλήτη. Τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τοὺς ὤμους μὲ τὰ σιδερένια χέρια του, τὸν τράνταξε ὁλόκληρο, τὸν πέταξε κάτω κι' ὕστερα, πιάνοντας τὸ κεφάλι του, τὸ χτύπησε μὲ λύσσα μιά, δυό, τρεῖς φορές, σὲ μιὰ μυτερὴ πέτρα, ποὺ βρέθηκε κεῖ κοντά... Τὰ μακρυὰ μαλλιὰ τοῦ ἀγνώστου εἶχαν κολλήσει ἀπὸ τὸ αἷμα...

Ὁ Ἠλίθιος πλησίασε τὸ πρόσωπό του κοντὰ στὸ πρόσωπο τοῦ ἀλήτη κι' ὅταν εἶδε πὼς ἐκεῖνος δὲν ἀνάπνεε, ἄρχισε νὰ ξύνη τὸ κεφάλι του μ' ἀπορία, ρίχνοντας γύρω του ἀνήσυχα βλέμματα. Ξαφνικά, ἄρχισε νὰ γελᾷ, χτυπῶντας μὲ χαρὰ τὰ παλαμάκια του... Ὕστερα, τράβηξε τὸ πτῶμα ἀπὸ τὰ πόδια, τὸ μετέφερε σ' ἕνα μικρὸ τέλμα, ποὺ βρισκόταν ἐκεῖ κοντά, καὶ τὸ πέταξε μέσα... Ἔπλυνε τὰ χέρια του καὶ ξαναγύρισε στὸ μέρος, ὅπου εἶχε ἀφήσει τὴν Τόνια. Μιὰ ἄγνωστη δύναμις τὸν παρακίνησε νὰ σκεπάση μὲ χώματα τὶς πλατειὲς κηλῖδες τοῦ αἵματος, ποὺ εἶχαν βάψει τὸ γρασίδι...

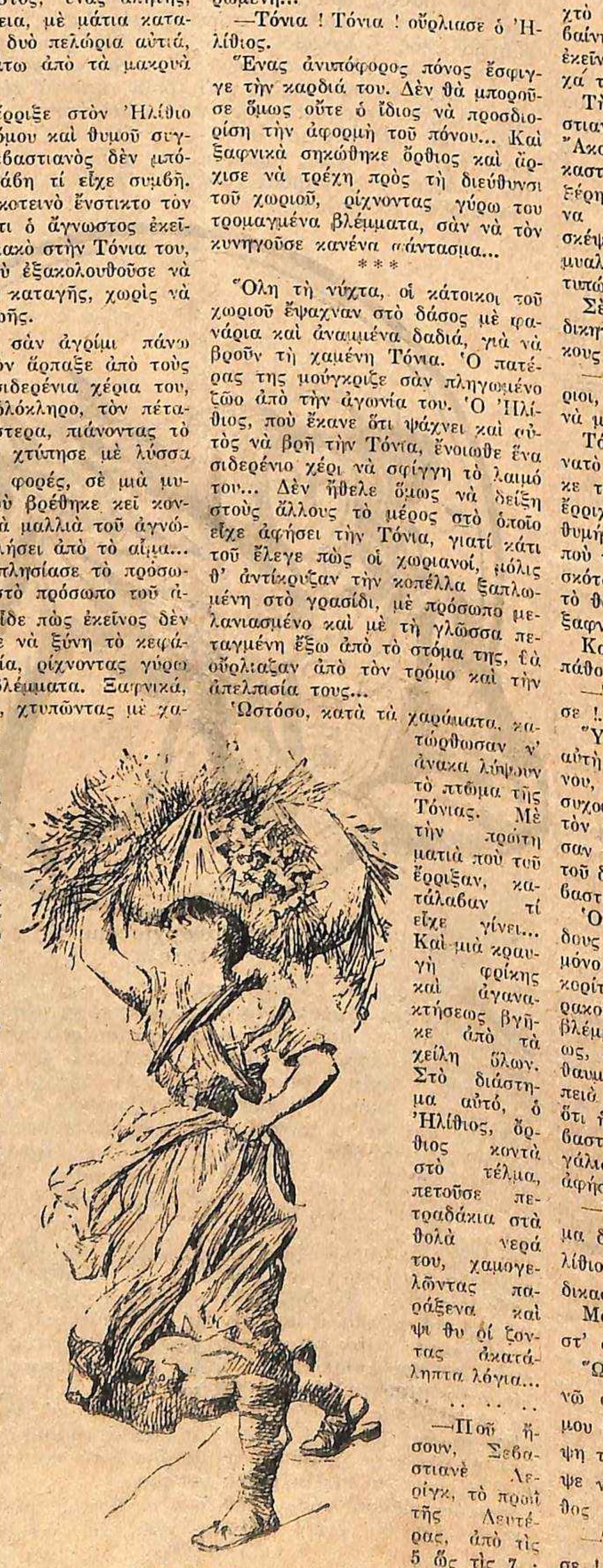

Ἡ Τόνια

Κατόπιν πῆγε καὶ γονάτισε δίπλα στὴν Τόνια. Τί κρύο ποὺ ἦταν ἀλήθεια τὸ σῶμα της! Καὶ γιατί ἄραγε νὰ μελάνιασε τὸ πρόσωπό της ; Γιατί εἶχε βγῆ ἡ γλῶσσα της ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα της ; Ὁ Ἠλίθιος ἅπλωσε τὸ δάχτυλό του καὶ ἄρχισε νὰ παίζη μὲ τὴ γλῶσσα τῆς Τόνιας, γιὰ νὰ κάνη τὴν κοπέλλα νὰ γελάση... Μὰ ἡ Τόνια ἐξακολουθοῦσε νὰ μένη ἀκίνητη, μαρμαρωμένη...

—Τόνια ! Τόνια ! οὔρλιασε ὁ Ἠλίθιος.

Ἕνας ἀνυπόφορος πόνος ἔσφιγγε τὴν καρδιά του. Δὲν θὰ μποροῦσε ὅμως οὔτε ὁ ἴδιος νὰ προσδιορίση τὴν ἀφορμὴ τοῦ πόνου... Καὶ ξαφνικὰ σηκώθηκε ὄρθιος καὶ ἄρχισε νὰ τρέχη πρὸς τὴ διεύθυνσι τοῦ χωριοῦ, ρίχνοντας γύρω του τρομαγμένα βλέμματα, σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦσε κανένα φάντασμα...

* * *

Ὅλη τὴ νύχτα, οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ ἔψαχναν στὸ δάσος μὲ φανάρια καὶ ἀναμμένα δαδιά, γιὰ νὰ βροῦν τὴ χαμένη Τόνια. Ὁ πατέρας της μούγκριζε σὰν πληγωμένο ζῶο ἀπὸ τὴν ἀγωνία του. Ὁ Ἠλίθιος, ποὺ ἔκανε ὅτι ψάχνει καὶ αὐτὸς νὰ βρῆ τὴν Τόνια, ἔνοιωθε ἕνα σιδερένιο χέρι νὰ σφίγγη τὸ λαιμό του... Δὲν ἤθελε ὅμως νὰ δείξη στοὺς ἄλλους τὸ μέρος στὸ ὁποῖο εἶχε ἀφήσει τὴν Τόνια, γιατί κάτι τοῦ ἔλεγε πὼς οἱ χωριανοί, μόλις θ' ἀντίκρυζαν τὴν κοπέλλα ξαπλωμένη στὸ γρασίδι, μὲ πρόσωπο μελανιασμένο καὶ μὲ τὴ γλῶσσα πεταγμένη ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα της, θὰ οὔρλιαζαν ἀπὸ τὸν τρόμο καὶ τὴν ἀπελπισία τους...

Ὡστόσο, κατὰ τὰ χαράματα, κατώρθωσαν ν' ἀνακαλύψουν τὸ πτῶμα τῆς Τόνιας. Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ τοῦ ἔρριξαν, κατάλαβαν τί εἶχε γίνει... Καὶ μιὰ κραυγὴ φρίκης καὶ ἀγανακτήσεως βγῆκε ἀπὸ τὰ χείλη ὅλων. Στὸ διάστημα αὐτό, ὁ Ἠλίθιος, ὄρθιος κοντὰ στὸ τέλμα, πετοῦσε πετραδάκια στὰ θολὰ νερά του, χαμογελῶντας παράξενα καὶ ψιθυρίζοντας ἀκατάληπτα λόγια...

. . . .

—Ποῦ ἤσουν, Σεβαστιανὲ Λερίγκ, τὸ πρωῒ τῆς Δευτέρας, ἀπὸ τὶς 5 ὥς τὶς 7 ; ρώτησε τὸν Ἠλίθιο ὁ ἀνακριτής, ὁ ὁποῖος ἔφτασε ἀμέσως στὸ χωριό, γιὰ ν' ἀνακαλύψη τὸν δολοφόνο τῆς Τόνιας.

Ὁ Ἠλίθιος τοῦ ἔρριξε ἕνα ἀποβλακωμένο βλέμμα καὶ τραύλισε :

—Γυρνοῦσα στὸ δάσος... Κύτταξα τὰ λουλούδια καὶ τὰ χελιδόνια...

—Κινδυνεύει τώρα τὸ κεφάλι σου καὶ σὺ μοῦ μιλᾶς γιὰ λουλούδια καὶ χελιδόνια ! φώναξε θυμωμένος ὁ ἀνακριτής, ποὺ εἶχε σχηματίσει κιόλας τὴν πεποίθησι ὅτι ὁ Σεβαστιανὸς εἶχε σκοτώσει τὴν κοπέλλα.

Ὁ Ἠλίθιος τὸν κύτταξε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα, χωρὶς νὰ καταλαβαίνη τί τοῦ ἔλεγε ὁ ξεραγκιανὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ποὺ φοροῦσε ρουχα τόσο παράξενα...

Τὴν ἴδια στάσι κράτησε ὁ Σεβαστιανὸς καὶ μπρὸς στὸ δικαστήριο. Ἄκουγε τὸν πρόεδρο καὶ τοὺς δικαστὰς παραζαλισμένος, χωρὶς νὰ ξέρη τί ἀπάντησι νὰ τοὺς δώση. Ἕνα σωρὸ θολὲς καὶ μπερδεμένες σκέψεις περνοῦσαν ἀπὸ τὸ ἀναιμικὸ μυαλό του, χωρὶς νὰ μπορῆ νὰ διατυπώση καμμιὰ ἀπ' αὐτές...

Σὲ μιὰ στιγμὴ ὅμως ἄκουσε τὸν δικηγόρο του νὰ λέη στοὺς ἐνόρκους :

—Μὰ γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κύριοι, εἶνε δυνατὸν αὐτὸ τὸ ἐρείπιο νὰ μπορῆ νὰ βλάψη μιὰ νέα ;...

Τότε ὁ Ἠλίθιος ἔνοιωσε ἕνα δυνατὸ κραδασμὸ μέσα του. Θυμήθηκε τὰ εἰρωνικὰ βλέμματα ποὺ τοῦ ἔρριχναν ἡ κοπέλλες τοῦ χωριοῦ, θυμήθηκε τὴν παράξενη ταραχὴ ποὺ τὸν ἔπιανε κάθε φορὰ ποὺ βρισκότανε μπρὸς στὴν Τόνια — καὶ τὸ θολωμένο λογικό του φωτίστηκε ξαφνικὰ ἀπὸ μιὰ ἰσχυρὴ λάμψι.

Καὶ ὁ Σεβαστιανὸς οὔρλιασε μὲ πάθος :

—Τὴν ἀγαποῦσα !... Μ' ἀγαποῦσε !...

Ὕστερ' ἀπὸ τὴν κατηγορηματικὴ αὐτὴ διαβεβαίωσι τοῦ κατηγορουμένου, οἱ δικασταὶ καὶ οἱ ἔνορκοι, ἥσυχοι πειὰ καὶ ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους, ἐπειδὴ κατώρθωσαν νὰ ἐξακριβώσουν τὰ ἐλατήρια τοῦ δράματος, καταδίκασαν τὸν Σεβαστιανὸ Λερίγκ σὲ θάνατο...

Ὁ Ἠλίθιος δὲν κατάλαβε τί εἴδους τιμωρία τοῦ ἐπέβαλαν... Τὸ μόνο ποὺ τὸν ἐνδιέφερε ἦταν ὅτι τὰ κορίτσια τοῦ χωριοῦ, ποὺ εἶχαν παρακολουθήσει τὴ δίκη, τοῦ ἔρριχναν βλέμματα ἀπορίας καὶ καταπλήξεως, ἐνῶ οἱ νέοι τὸν κύτταζαν μὲ θαυμασμὸ καὶ ζήλεια... Δὲν ὑπῆρχε πειὰ καμμιὰ ἀμφιβολία γι' αὐτοὺς ὅτι ἡ Τόνια εἶχε ἀγαπήσει τὸν Σεβαστιανὸ καὶ ὅτι ἐκεῖνος τὴν στραγγάλισε ἀπὸ ζήλεια, γιὰ νὰ μὴ τὴν ἀφήση νὰ παντρευτῆ...

—Ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶνε στὸ τέλμα δὲν εἶμαι ἐγώ ! φώναξε ὁ Ἠλίθιος, ἐνῶ τὸν τραβούσανε ἀπὸ τὸ δικαστήριο.

Μὰ κανεὶς δὲν ἔδωσε προσοχὴ στ' ἀκατανόητα αὐτὰ λόγια..

Ὡς τὴν τελευταία στιγμή, κι' ἐνῶ ἀκόμα τὸ λεπίδι τῆς λαιμητόμου ἔπεφτε μ' ὁρμὴ γιὰ νὰ τοῦ κόψη τὸ κεφάλι, ὁ Ἠλίθιος δὲν ἔπαψε νὰ φωνάζη μὲ πεῖσμα, μὲ πάθος καὶ μ' ἀπελπισία :

—Τὴν ἀγαποῦσα !... Μ' ἀγαποῦσε !...

JEAN - ALEXIS NERET

ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΔΑΣΗ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

ΔΥΟ ΜΗΝΕΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΥΓΜΑΙΟΥΣ

(Τοῦ Ἄγγλου περιηγητοῦ Ρόζερ Κούρτνεϋ)

ΕΤΥΧΕ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ νὰ μὴν ἔχω δουλειὰ καὶ ὅταν ἦλθε μιὰ μέρα στὸ σπίτι μου ἕνας Γερμανὸς γιατρὸς καὶ μὲ παρακάλεσε νὰ τὸν συνοδέψω σὲ μιὰ περιοδεία ποὺ ἤθελε νὰ κάνη μέσα στὰ παρθένα δάση τοῦ Βελγικοῦ Κογκό, δέχτηκα μὲ εὐχαρίστησι τὴν πρότασί του. Ἤθελε νὰ γνωρίση κοντά τους τὴν φυλὴ τῶν Πυγμαίων καὶ νὰ ζήση, λίγον καιρό, ἀνάμεσά τους, γιὰ νὰ συμπληρώση τὶς ἀνθρωπολογικὲς μελέτες ποὺ τοῦ χρειαζόντουσαν γιὰ κάποιο σύγγραμμά του.

Ἀνέλαβα ἀμέσως ὅλες τὶς φροντίδες καὶ τὶς προετοιμασίες τῆς ἐξερευνήσεώς μας. Μίσθωσα μερικοὺς ἰθαγενεῖς, ἐπῆρα τρόφιμα ἀρκετὰ καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειαζόταν γιὰ ἀρκετὲς ἑβδομάδες καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὰ δάση τοῦ Ἰτουρί, κοντα στὸ «Βουνὰ τῆς Σαλίνικο». Τὰ μέρη ἐκεῖνα εἶνε ἀνεξερεύνητα σχεδὸν κι' ἐκεῖ μέσα στὰ ἀπέραντα παρθένα δάση κατοικοῦν οἱ Πυγμαῖοι. Στὸ χωριὸ Μπένι, τὸ τελευταῖο πολιτισμένο σημεῖο τῆς περιοχῆς ἐκείνης ζητήσαμε σχετικὲς πληροφορίες, ἀλλὰ οἱ ἔμποροι ποὺ ζοῦν ἐκεῖ, Ἕλληνες οἱ περισσότεροι — καὶ ποῦ δὲν ὑπάρχουν Ἕλληνες ! — μᾶς πληροφόρησαν πὼς ποτὲ δὲν θὰ κατωρθώναμε νὰ συναντήσουμε τοὺς «μικροὺς ἀνθρώπους τοῦ δάσους». Οἱ μόνοι ποὺ τοὺς ἔβλεπαν, ἦσαν οἱ ἰθαγενεῖς ἔμποροι, μὲ τοὺς ὁποίους οἱ Πυγμαῖοι ἀνταλλάσσουν χαυλιόδοντες καὶ δέρματα ἀγρίων ζώων, μὲ τόξα, βέλη, ἀκόντια καὶ τρόφιμα. Ἐμεῖς ὅμως προχωρήσαμε, ἀλλὰ γρήγορα καταλάβαμε πὼς οἱ Ἕλληνες ἔμποροι εἶχαν δίκηο. Συναντούσαμε κάθε τόσο τοὺς παράξενους συνοικισμοὺς τῶν Πυγμαίων. Ἦσαν μικρὰ συμπλέγματα ἀπὸ πέντε-ἕξη μικρὲς καλύβες, τόσο μικρές, ποὺ κι' ὁ πιὸ κοντὸς Εὐρωπαῖος δὲν θὰ μποροῦσε νὰ σταθῆ ὀρθός, μέσα σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς κουκλίστικες κατοικίες. Καὶ μ' ὅλα αὐτά, ὅπως ἀντιληφθήκαμε, κατόπιν τέσσερες ὥς πέντε Πυγμαῖοι κατοικοῦσαν σὲ κάθε καλύβα. Ὡστόσο, μᾶς ἔκανε ἐντύπωσι πὼς ἡ κατοικίες αὐτὲς ἦσαν ἐγκαταλελειμμένες. Ἐπανειλημμένως συναντήσαμε τέτοιους συνοικισμούς, ἀλλὰ πουθενὰ δὲν εἴδαμε κανέναν Πυγμαῖο.

Ἦταν φανερὸ πὼς οἱ κάτοικοι τῶν καλυβῶν ἐξαφανιζόντουσαν μυστηριωδῶς στὸ πέρασμά μας, γιατὶ ὅταν κυττάζαμε μέσα στὶς καλύβες τους, διακρίναμε φωτιὲς ποὺ σιγόκαιγαν ἀκόμα, κρέατα ποὺ ψηνόντουσαν μέσα στὴ ζεστὴ στάχτη, κι' ἁπλωμένα δέρματα ζώων ποὺ στέγνωναν κρεμασμένα σὲ κλώνους δένδρων.

Ἡ μέρες περνοῦσαν καὶ ὁλοένα εἰσχωρούσαμε βαθύτερα μέσα στὸ ἀπέραντο δάσος τοῦ Ἰτουρί. Ἐξακολουθούσαμε νὰ συναντοῦμε τοὺς παράξενους, ἔρημους συνοικισμοὺς τῶν μικρῶν «ἀγριμιῶν» τοῦ δάσους, χωρὶς ὡστόσο νὰ κατορθώσουμε νὰ ἰδοῦμε κανένα ἀπ' αὐτούς. Μονάχα πίσω ἀπὸ τοὺς θάμνους ἀκούγαμε, καμμιὰ φορά, κάτι ψιθυρισμοὺς ποὺ ἔμοιαζαν μᾶλλον μὲ τερετίσματα πουλιῶν παρὰ μὲ ἀνθρώπινη ὁμιλία, ἢ διακρίναμε καμμιὰ σκιὰ πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα, ἡ ὁποία χανόταν ἀμέσως. Οἱ ἰθαγενεῖς, ποὺ εἴχαμε μισθώσει, προσπαθοῦσαν μὲ φιλικὲς φωνὲς νὰ καθησυχάσουν τοὺς τρομοκρατημένους Πυγμαίους. Τότε ἀπὸ μακρυά, σὰν ἠχώ, μᾶς ἀπαντοῦσαν μ' ἕνα παρατεταμένο «εΐιιιί», ἀλλὰ κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ παρουσιαστῆ.

Σὲ πολλὲς καλύβες ἀφήναμε στὸ κατῶφλι μικρὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα θὰ ἔκαναν εὐχαρίστησι στοὺς «μικροὺς ἀνθρώπους», ὅπως μᾶς εἶχαν πληροφορήσει οἱ Ἕλληνες τοῦ Μπένι. Μιὰ χουφτιὰ ἀλάτι, λίγη ζάχαρη, κανένα κομμάτι παστὸ ψάρι, ἕνα τεμάχιο χρωματιστὸ ὕφασμα καὶ χάντρες, καὶ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα. Ὅταν ἐπιστρέφαμε μετὰ λίγη ὥρα, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς κάποιος ἀπ' αὐτοὺς θὰ ἔπαιρνε θάρρος καὶ θὰ παρουσιαζόταν, τὰ δῶρα μας εἶχαν ἐξαφανισθῆ καὶ μαζὺ μ' αὐτὰ καὶ οἱ Πυγμαῖοι !

Εἴχαμε ἀπελπισθῆ πειὰ πὼς δὲν θὰ κατωρθώναμε νὰ ἔλθουμε σ' ἐπικοινωνία μαζύ τους, ὅταν μιὰ μέρα συναντήσαμε ἕναν πελώριο ἐλέφαντα μὲ ὑπέροχους χαυλιόδοντας. Ὁ ἐλέφας αὐτὸς στάθηκε ἡ ἀφορμὴ νὰ γνωρισθοῦμε μὲ τοὺς Πυγμαίους. Μόλις τὸ σκότωσα καὶ τὸ τεράστιο ζῶο σωριάστηκε κάτω, ἀμέσως πίσω ἀπὸ ὅλους τοὺς θάμνους κι' ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα, ἀντήχησαν τὰ ζωηρὰ τερετίσματα ποὺ εἴχαμε ἀκούσει τόσες φορές. Συγχρόνως πίσω ἀπὸ τοὺς κορμοὺς τῶν δένδρων ἄρχισαν νὰ προβάλλουν παράξενα μικρὰ πρόσωπα ποὺ μᾶς κύτταζαν μὲ τὰ ζωηρά, μεγάλα, μαῦρα μάτια τους. Θαρροῦσε κανεὶς πὼς ὁλόκληρο τὸ δάσος εἶχε ζωντανέψει μονομιᾶς.

Πρῶτος παρουσιάστηκε ἕνας ἡλικιωμένος, ἀλλόκοτος ἀνθρωπάκος, μὲ ἄσπρα μαλλιὰ καὶ ἄσπρα κοντὰ γενάκια. Τὸ ἀνάστημά του δὲν ὑπερέβαινε τὰ τέσσερα πόδια. Ἦταν ὀλόγυμνος καὶ μονάχα στὴ μέση του φοροῦσε ἕνα κουρέλι. Στὰ χέρια του κρατοῦσε βέλη κι' ἕνα τόξο. Ἔκανε δειλὰ δυὸ-τρία βήματα πρὸς ἐμᾶς καὶ κοντοστάθηκε ἀναποφάσιστος. Ἀμέσως πίσω ἀπὸ ἕνα ἄλλο δένδρο φάνηκε ἕνας νέος, κατόπιν ἄλλος κι' ἔπειτα ἄλλος. Στὴν ἀρχὴ κύτταζαν φοβισμένοι, πότε τὸν ἐλέφαντα καὶ πότε ἐμᾶς. Σιγὰ-σιγά, ὅμως, ὅταν ἀντελήφθησαν πὼς δὲν εἴχαμε κακοὺς σκοποὺς ἐναντίον τους, πῆραν θάρρος καὶ σὲ λίγο ὁ ἐλέφας κι' ἐμεῖς εἴχαμε περικυκλωθῆ ἀπὸ τοὺς κωμικοὺς αὐτοὺς ἀνθρωπάκους τοῦ δάσους. Δὲν εἶχαν περάσει πέντε λεπτὰ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἐλέφας εἶχε σωριαστῆ κάτω νεκρὸς καὶ ἑκατοντάδες Πυγμαῖοι μᾶς τριγύριζαν μὲ περιέργεια. Καὶ τότε ξαφνικὰ συνέβη κάτι ἀφάνταστο, ἐξωτικό ! Μονομιᾶς οἱ Πυγμαῖοι μὲ ἀλαλαγμοὺς χαρᾶς, χύμηξαν ἀπάνω στὸν ἐλέφαντα. Μὲ τὰ ἀκονισμένα μαχαίρια τους ἄνοιξαν μιὰ μεγάλη σχισμάδα στὴν κοιλιὰ τοῦ ζώου. Καὶ ὅταν τὰ ἐντόσθιά του ἄρχισαν νὰ πετιοῦνται ἔξω, οἱ μικροὶ ἄγριοι ἄρχισαν νὰ τὰ τραβοῦν μ' ὅλη τους τὴ δύναμι ὥς ὅτου ἄδειασαν τὴν κοιλιὰ τοῦ ἐλέφαντος ἀπὸ τὰ σπλάχνα του. Τότε, ἕνας-ἕνας, στὴν ἀρχή, κατόπιν περισσότεροι, μαζύ, ἔμπαιναν μέσα στὸ κορμὶ τοῦ θηρίου ἀπὸ τὴ σχισμάδα ποὺ εἶχαν κάνει σὰν νἆταν καμμιὰ πόρτα, ἔκοβαν ἕνα κομμάτι κρέας, κι' ἔβγαιναν πάλι ἔξω, παραχωρῶντας τὴ θέσι τους σὲ ἄλλους.

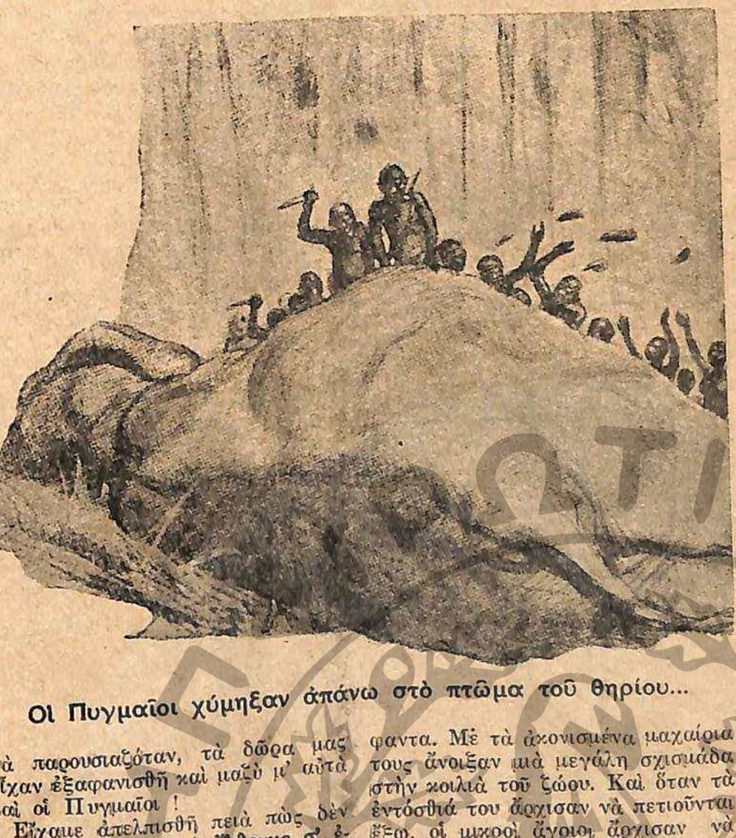

Οἱ Πυγμαῖοι χύμηξαν ἀπάνω στὸ πτῶμα τοῦ θηρίου...

Στὸ διάστημα αὐτὸ ἡ γυναῖκες, οἱ γέροι καὶ τὰ παιδιὰ εἶχαν μείνει παραπίσω, καὶ κάθε τόσο οἱ νέοι ποὺ ἔκοβαν τὰ κομμάτια τοῦ κρέατος, ἔκοβαν καὶ γι' αὐτοὺς ἕνα τεμάχιο, τοὺς τὸ πετοῦσαν κι' ἐξακολουθοῦσαν τὸ ἔργο τους. Μὲ περιέργεια παρακολούθησα ἕναν ἀπὸ τοὺς γέρους, ὁ ὁποῖος ὅταν ἅρπαξε τὴν μερίδα του, μὲ ξεφωνητὰ χαρᾶς πῆγε καὶ κάθησε κάτω σταυροπόδι, τοποθέτησε τὸ κομμάτι τοῦ κρέατος ἀνάμεσα στὰ γόνατά του, τὸ κύτταξε μὲ λαίμαργο βλέμμα καὶ γιὰ νὰ ἐκδηλώση, φαίνεται, περισσότερο τὴ χαρά του γιὰ τὸ ἀνέλπιστο γεῦμα ποὺ θὰ ἔκανε σὲ λίγο, ἄρχισε νὰ ξύνη μὲ μανία τὰ πλευρά του, σὰν νἆταν καμμιὰ μαϊμοῦ. Συγχρόνως ἄρχισε νὰ τραγουδάη, μὲ τὴν ἀδύνατη, τρεμουλιαστὴ φωνοῦλα του, ἕνα παράξενο, μονότονο σκοπό.

Τὸ θέαμα τῆς βουλιμίας τῶν Πυγμαίων μοῦ ἔκανε, στὴν ἀρχή, τὴν ἐντύπωσι πώς, ἀσφαλῶς, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ πεινοῦσαν τρομερά. Ἀλλὰ ὁ Γερμανὸς σοφὸς μοῦ ἐξήγησε πὼς οἱ ἄγριοι αὐτοὶ σπανίως ἀπολαμβάνουν ἕνα τόσο πλούσιο γεῦμα. Δύσκολα προμηθεύονται κρέας γιὰ τὰ γεύματά τους καὶ ἡ σπανία γι' αὐτοὺς ἀφθονία τοῦ κρέατος ἦταν κάτι ἐντελῶς ἀνέλπιστο. Ὥς τὸ βράδυ τριακόσιοι τοὐλάχιστον Πυγμαῖοι εἶχαν προμηθευθῆ ἀπὸ ἕνα κομμάτι κρέας. Δὲν εἶχε μείνει πειὰ παρὰ ὁ σκελετὸς τοῦ θηρίου καὶ γιὰ ὧρες ὁλόκληρες ὅλη ἐκείνη ἡ περιοχὴ μύριζε ψημένο κρέας.

Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα γινήκαμε φίλοι μὲ τοὺς Πυγμαίους. Μᾶς ἀκολουθοῦσαν τώρα παντοῦ, μᾶς ἔδειχναν ἄγνωστα στοὺς ὁδηγούς μας μονοπάτια, κι' ἔκαναν ὅ,τι μποροῦσαν γιὰ νὰ μᾶς εὐχαριστήσουν. Ἄφηναν τὸν γιατρὸ νὰ τοὺς ἐξετάζη, νὰ μετρᾶ τὸ κρανίο τους, πρᾶγμα ποὺ τοὺς φαινόταν ἐξαιρετικὰ ἀστεῖο καὶ τοὺς ἔκανε νὰ ξεκαρδίζωνται ἀπὸ τὰ γέλια. Τόσο εἶχαν ἡμερώσει, ὥστε πολλὲς φορές, μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς μᾶς ἀκολουθοῦσαν στὴν κατασκήνωσί μας καὶ ὅταν πλαγιάζαμε τὴν νύχτα γιὰ νὰ κοιμηθοῦμε ἀπάνω στὸ σωρὸ ἀπὸ ξερὰ φύλλα ποὺ μᾶς χρησίμευε ὡς στρῶμα, οἱ Πυγμαῖοι κουλουριαζόντουσαν στὰ πόδια μας σὰν νὰ ἦσαν ἀφοσιωμένα σκυλιὰ καὶ ἔμεναν ἐκεῖ ὥς τὸ πρωΐ.

Τοὺς εἴχαμε συμπαθήσει ἐξαιρετικὰ τοὺς ἀγαθοὺς αὐτοὺς ἀνθρωπάκους, κι' ἡ ἐμπιστοσύνη τους σὲ μᾶς, μᾶς συγκινοῦσε. Ἦσαν ἐντελῶς πρωτόγονοι στὸν τρόπο τῆς ζωῆς τους καὶ στὶς συνήθειές τους καὶ δὲν ὑπῆρχε κανένας ἠθικὸς νόμος στὴ φυλή τους. Ἡ γυναῖκες τους ἦσαν κοινὲς γιὰ ὅλους καὶ ζοῦσαν μὲ ἰσότητα μεταξύ τους.

Ἐμείναμε δυὸ μῆνες μαζὺ μὲ τοὺς μικροὺς φίλους μας, καὶ ἐνῶ ὁ Γερμανὸς σοφὸς ἐξακολουθοῦσε τὶς μελέτες του, ἐγὼ μὲ τοὺς ἰθαγενεῖς, τοὺς ὁποίους εἴχαμε πάρει μαζύ μας, πήγαινα κυνῆγι. Τὸ μόνο δυσάρεστο, μετὰ τὸν σκοτωμὸ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἐλέφαντος, ἦταν ἡ βεβαίωσις κάθε τόσο τῶν Πυγμαίων,—οἱ ὁποῖοι φαίνεται δὲν ξεχνοῦσαν τὸ πλούσιο γεῦμα καὶ ἐπιθυμοῦσαν κι' ἄλλο—πὼς εἶχαν ἰδῆ τὰ ἴχνη ἑνὸς ἄλλου ἐλέφαντος.

Στὴν ἀρχὴ τοὺς πίστευα καὶ τοὺς ἀκολουθοῦσα ἐπὶ ὧρες ὁλόκληρες σὲ μάταιες ἀναζητήσεις. Κατόπιν ἔπαψα νὰ τοὺς πιστεύω καὶ ἀδιαφοροῦσα στὶς παρακλήσεις τους.

Ἕνα ἀπόγευμα, ἐντελῶς ἀνέλπιστα, συναντήσαμε ξαφνικὰ ἕναν ἐλέφαντα. Πλησίασα σιγά, ἔχοντας πίσω μου ὁλόκληρη συνοδεία ἀπὸ Πυγμαίους, ὥς ὅτου ἔφθασα σὲ καμμιὰ τριανταριὰ μέτρων ἀπόστα-

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΖΟΥΓΚΛΑΣ

Ο ΙΠΠΟΠΟΤΑΜΟΣ

(Τοῦ Ροβέρτου Τζόνσον)

ΔΕΝ μπόρεσα ποτὲ νὰ καταλάβω σὲ τί ὀφείλει ὁ **ἱπποπόταμος** τὸ ὄνομά του, γιατὶ βέβαια δὲν μοιάζει καθόλου μὲ τὸ ὡραῖο κι' ἔξυπνο ζῶο, τὸ ἄλογο. Ἵππος τοῦ ποταμοῦ; Ὕψιστε Θεέ ! Οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι τὸν ὠνόμαζαν «γουρούνι τοῦ ποταμοῦ». Αὐτὸ μάλιστα, τοῦ ταιριάζει. Οἱ Αἰγύπτιοι, βλέπετε, ἤξεραν αὐτὸ τὸ ζῶο ἀπὸ κοντά, γιατὶ τότε ζοῦσαν ἱπποπόταμοι καὶ στὸ Δέλτα τοῦ Νείλου. Τώρα σ' ὁλάκληρη τὴν Αἴγυπτο δὲν βρίσκεται οὔτε γιὰ σημάδι ἱπποπόταμος.

Συναντᾶται μόνον στὰ ποτάμια καὶ τὰ ἕλη τῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς, στὰ ἀκατοίκητα μέρη, ὅπου οἱ κυνηγοὶ δὲν τοῦ ταράζουν συχνὰ τὴν ἡσυχία καὶ γυρίζει τὴν ἡμέρα μᾶλλον παρὰ τὴν νύχτα.

Στὰ μέρη αὐτὰ βλέπει κανεὶς ἀγέλες ὁλόκληρες ἱπποποτάμων νὰ λιάζωνται ξαπλωμένοι στὶς ἀμμουδιὲς τῶν ὄχθῶν, τῶν λιμνῶν καὶ τῶν ποταμῶν, κοντὰ στοὺς κροκοδείλους καὶ τὰ ὑδρόβια πουλιά. Πότε-πότε δὲ ἐμφανίζεται πάνω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, κι' ἕνα μικρὸ ἱπποποτάμου ἀνεβασμένο στὴ ράχη τῆς μητέρας του. Ἄλλοτε πάλιν βλέπει κανεὶς ἕναν ἐρωδιὸ νὰ φυλάη βάρδια, καθισμένος πάνω στὸ κεφάλι ἑνὸς ἀρσενικοῦ ἱπποποτάμου.

Ὅταν πλησιάσει κανένας ἄνθρωπος στὴν ἀκρογιαλιὰ τῆς λίμνης, τὰ πελώρια ζῶα βγαίνουν ἔξω ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ διευθύνονται πρὸς αὐτόν... ἀπὸ περιέργεια. Στὰ μέρη ὅμως, ὅπου τὸν κυνηγοῦν, ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τοῦ ἱπποποτάμου εἶνε πολὺ διαφορετικός. Τὴν ἡμέρα δὲν πλησιάζει στὴν ἀκτή, δὲν ἀφήνει τὰ βαθειὰ νερὰ τῆς λίμνης. Βγαίνει μόνον τὴν νύκτα, γιὰ νὰ βοσκήση.

Προξενεῖ δὲ μεγάλες καταστροφὲς στὶς φυτεῖες ζαχαροκαλάμου καὶ ρυζιοῦ. Καὶ μόλις ξημερώσει, ἀποσύρεται πάλιν στὰ βαθειὰ νερὰ τῶν λιμνῶν ἢ σὲ ἀπροσπέλαστα ἕλη. Τὴ νύχτα ὅμως ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ γυρίζει σὲ μεγάλες ἀποστάσεις. Διαπίστωσα ἴχνη ἱπποποτάμων σὲ δύσβατες βουνοκορφές, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι τὸ ζῶο αὐτὸ περπατάει καὶ σὲ μέρη δύσβατα, μ' ὅλον τὸν ἀκατάστατον ὄγκο του. Εἶνε περίεργο καὶ ἀστεῖο νὰ βλέπη κανεὶς αὐτὸ τὸ τέρας τῆς ἀσχημίας καὶ τῆς βαρύτητος μὲ πόσην ταχύτητα κινεῖται, ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτήση. Ὅταν καταδιώκεται ξεφεύγει γλυστρῶντας, σὰν χέλι, ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς λόχμες τῆς ζούγκλας καὶ τρέχει γρήγορα νὰ βυθιστῆ καὶ νὰ κρυφτῆ μέσα στὰ νερά.

Ἀπὸ τότε ποὺ οἱ ἱπποπόταμοι ἄκουσαν νὰ σφυρίζουν στ' αὐτιά τους σφαῖρες τουφεκιοῦ, ἔγιναν πολὺ προσεκτικοί, πολὺ καχύποπτοι καὶ δὲν ξετρυπώνουν ἀπὸ τὰ νερά, παρὰ μονάχα τὴν νύχτα. Τὰ ἴχνη τῆς διαβάσεώς των διακρίνονται εὔκολα ἀπὸ τὶς σβουνιὲς ποὺ ἀφήνουν δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τοῦ μονοπατιοῦ ποὺ περνοῦν, πετῶντας τες μὲ τὴν οὐρά τους, ποὺ τὴν κουνᾶνε δεξιὰ κι' ἀριστερά, ὅπως ὁ χτίστης ρίχνει μὲ τὸ μυστρὶ τὴ λάσπη.

Στὰ μέρη ποὺ ὑπάρχουν κυνηγοί, ἡ φωνὴ τοῦ ἱπποποτάμου σπανίως ἀκούγεται. Εἶνε ὅμως φοβερὴ ἡ φωνή του. Μόνο τοῦ λιονταριοῦ ὁ βρυχηθμὸς προξενεῖ τέτοιον τρόμο. Στὶς ἀπάτητες περιοχές, ἐκεῖ ὅπου ὁ ἱπποπόταμος δὲν καταδιώκεται, εἶνε πολὺ θορυβώδης τὴ νύχτα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέρα. Μουγκρίζει συνεχῶς καὶ χαλάει τὸν κόσμο.

Γιὰ ἕναν κυνηγὸ ποὺ ἐνεδρεύει στὴν ὄχθη ἑνὸς ποταμοῦ ἢ μιᾶς λίμνης, τὸ κυνῆγι ἑνὸς ἱπποποτάμου εἶνε εὐκολώτατο. Δὲν ἔχει παρὰ νὰ ρίχνη στὸ σημάδι, μόλις ἐμφανισθῆ πάνω ἀπὸ τὰ νερὰ ἡ μούρη τοῦ παχυδέρμου. Μιὰ σφαῖρα στὸ κεφάλι καὶ ὁ ἱπποπόταμος βυθίζεται ἀναταράζοντας τὰ νερά. Ἂν πληγωθῆ θανάσιμα, καὶ δὲν ξεψυχήση ἀμέσως, στριφογυρίζει δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τὸ σῶμα του καὶ μὲ τὰ πισινὰ πόδια του κλωτσάει κάμποσες στιγμὲς ὥς ποὺ νὰ βυθισθῆ νεκρὸς πειά. Οἱ πρωτόπειροι κυνηγοί, βλέποντας, μετὰ τὴ βολή, τὸν ἱπποπόταμο νὰ βυθίζεται ἀμέσως, νομίζουν πὼς τοὺς ἐξέφυγε. Ὕστερα ἀπὸ λίγες ὧρες ὅμως βλέπουν τὸ πτῶμα του νὰ ἐπιπλέη στὸ νερό. Τὸν καιρὸ τῆς ξηρασίας, ὅταν τὰ τέλματα στειρεύουν κατὰ τὴ μεγαλείτερή τους ἔκτασι, οἱ ἱπποπόταμοι στριμώχνονται στὸν μικρὸ χῶρο ποὺ μένει σκεπασμένος ἀπὸ τὰ νερά. Ἐκεῖ μπορεῖ κανεὶς νὰ τοὺς ἐξοντώση ὅλους, σκοπεύοντας ἕναν-ἕνα, καθὼς βγάζουν τὰ κεφάλια τους ἀπὸ τὸ νερό, γιὰ νὰ ἀναπνεύσουν.

* * *

Τὸ πτῶμα ἑνὸς σκοτωμένου ἱπποποτάμου βγαίνει στὴν ἐπιφάνεια 2—4 ὧρες μετὰ τὸν θάνατό του, ἀναλόγως τῆς θερμοκρασίας τῶν νερῶν καὶ τῆς καταστάσεως τῶν σπλάγχνων τοῦ ζώου. Ὅταν ὁ ἱπποπόταμος πληγωθῆ στοὺς πνεύμονας βγαίνει στὴν ξηρὰ καὶ ψοφάει.

Μερικοὶ κατατάσσουν τὸν ἱπποπόταμο μεταξὺ τῶν ἐπικινδύνων θηρίων, γιατὶ συμβαίνει πολλὲς φορὲς ἱπποπόταμοι ν' ἀναποδογυρίζουν βάρκες. Καμμιὰ φορὰ ἐπιτίθενται καὶ χωρὶς νὰ προκληθοῦν. Ὅταν πληγωθῆ ὁ ἱπποπόταμος εἶνε ἐπικίνδυνος. ἐπιτίθεται μὲ μανία καὶ μπορεῖ νὰ κατακόψη τὸν ἄνθρωπο μὲ τὰ δόντια του. Ἐπίσης μπορεῖ νὰ τὸν συντρίψη κάτω ἀπὸ τὸ βάρος του. Στὴν ξηρὰ ἐπιτίθενται, ἰδίως οἱ γερασμένοι ἱπποπόταμοι, τὴ νύκτα κυρίως, ἐναντίον τῶν γυναικῶν ποὺ πηγαίνουν νὰ πάρουν νερό. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος προσβληθῆ ἀπὸ ἱπποπόταμο καὶ δὲν κατορθώσει νὰ ξεφύγη, δύσκολα βγαίνει ζωντανός. Τὸ παχύδερμο τὸν κόβει μὲ τὰ δόντια του στὰ δύο. Ὅσοι εἶδαν τὸ πελώριο στόμα τοῦ ἱπποποτάμου ὡπλισμένο μὲ πελώρια ἀκανόνιστα δόντια δὲν ἔχουν καμμιὰ ἀμφιβολία, ὅτι ὅποιος πέσει σ' αὐτὰ τὰ δόντια δὲν γλυτώνει.

* * *

Οἱ χαυλιόδοντες τοῦ ἱπποποτάμου φτάνουν σὲ μῆκος ἑνὸς μέτρου καὶ πλέον. Ἄλλοτε ἦσαν περιζήτητοι, γιατὶ κατασκεύαζαν ἀπ' αὐτοὺς τεχνητὰ δόντια, μὰ τώρα δὲν ἔχουν μεγάλη ἀξία. Οἱ ἰθαγενεῖς ἔχουν σὲ μεγάλην ὑπόληψι τὸ κρέας τοῦ ἱπποποτάμου.

Ὁ ἱπποπόταμος δὲν ἔχει ἐχθροὺς μεταξὺ τῶν ζώων. Δὲν τὸν πειράζει κανένα καὶ ὁ ἴδιος δὲν ἐπιτίθεται ἐναντίον κανενός. Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῆ ὅτι δύσκολα θὰ τἄβγαζε πέρα μὲ τὸν ἱπποπόταμο ὁποιοδήποτε θηρίο. Κι' αὐτὸ τὸ λιοντάρι δὲν ἀποφασίζει νὰ ἐπιτεθῆ παρὰ μόνον ἐναντίον τῶν νέων ἱπποποτάμων. Μὲ τὸν κροκόδειλο, ποὺ ζῆ κι' αὐτὸς μέσα ἢ κοντὰ στὰ νερά, ἔχουν οἱ ἱπποπόταμοι πολὺ καλὲς σχέσεις, ἂν καὶ δὲν λείπει ἡ ἀμοιβαία δυσπιστία. Ὁ θηλυκὸς ἱπποπόταμος, ὅταν πρόκειται νὰ γεννήση διώχνει τοὺς κροκοδείλους ἀπὸ τὰ γύρω μέρη. Ἐξ ἄλλου ὅταν σκοτωθῆ κανένας ἱπποπόταμος, οἱ κροκόδειλοι, ποὺ τοὺς προσελκύει τὸ αἷμα ποὺ χύνεται, δὲν ἀργοῦν νὰ ὁρμήσουν καὶ νὰ φᾶνε τὸ πτῶμα του.

Ἀσχημότερο ζῶο, ἀπὸ τὰ μεγάλα, δὲν ὑπάρχει ἴσως ἄλλο ἀπὸ τὸν ἱπποπόταμο. Ὁ ὄγκος του εἶνε πελώριος. Ζυγίζει 2,000 ὀκάδες. Μὲ τὴν ἀσχήμια καὶ τὸν ὄγκο του αὐτὸν μᾶς δίνει μιὰν ἰδέα τῶν τερατωδῶν μεγαθηρίων ποὺ ζοῦσαν πρὸ αἰώνων πάνω στὴ γῆ.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΤΖΟΝΣΟΝ

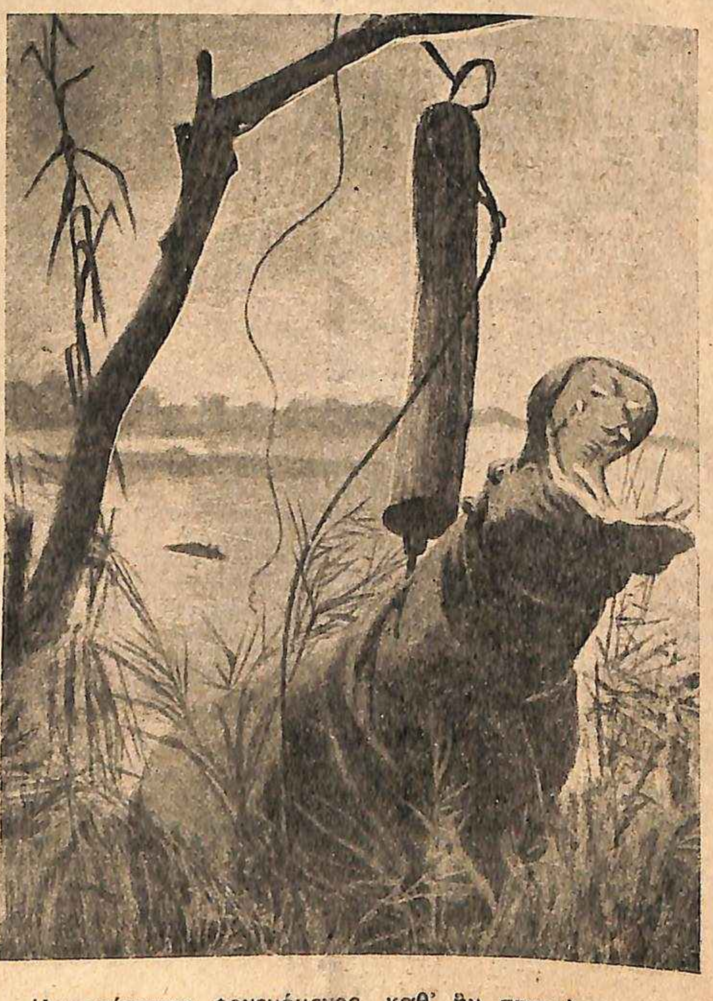

Ἱπποπόταμος φονευόμενος, καθ' ἣν στιγμὴν περνᾶ κάτω ἀπὸ μιὰ παγίδα

σι. Τὸ θηρίο ἀνύποπτο ἔκοβε ὁλόκληρα τεμάχια ἀπὸ τὸ φλοιὸ ἑνὸς δένδρου καὶ τὰ ἔτρωγε. Μέσα στὸ σούρουπο τοῦ δάσους προσπαθοῦσα νὰ σημαδέψω τὸ τεράστιο ζῶο σὲ ἕνα σημεῖο τοῦ μετώπου του. Εἶχα σηκώσει κιόλας τὸ τουφέκι μου καὶ ἤμουν ἕτοιμος νὰ πυροβολήσω, ὅταν, ξαφνικά, χωρὶς κανένα λόγο— ὅπως νόμιζα στὴν ἀρχὴ — ὁ ἐλέφας σωριάστηκε βαρύς, χάμω. Ἔμεινα κατάπληκτος ! Δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω γιατὶ ἔπεσε. Μονάχα κατόπιν ἀντελήφθην τί εἶχε συμβῆ.

Οἱ Πυγμαῖοι, ἀπὸ φόβο φαίνεται, μήπως δὲν σκοπεύσω καλὰ καὶ διαφύγει τὸ θήραμα, καὶ γιὰ νὰ μὴ τυχὸν χάσουν τὸ γεῦμα τους, εἶχαν πλησιάσει ἀπαρατήρητοι καὶ μὲ τὰ κοφτερὰ μαχαίρια τους εἶχαν κόψει τοὺς τένοντας τῶν πισινῶν ποδιῶν τοῦ θηρίου.

Μόλις τὸ ζῶο σωριάστηκε κάτω, οἱ Πυγμαῖοι, μὲ τὰ ἀκόντιά τους καὶ τὰ μαχαίρια τους, ἄρχισαν νὰ τὸ χτυποῦν στὴν κοιλιά.

Ὅπως φαντάζεται κανείς, ὅλα αὐτὰ συνέβησαν μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα. Προτοῦ προφθάσω νὰ ἐπέμβω, εἶδα, μὲ φρίκη, τὸν ἐλέφαντα, ὁ ὁποῖος τραυματισμένος καθὼς ἦταν, στὴν ἀπελπισία του ἅρπαξε μὲ τὴν προβοσκίδα του ἕναν Πυγμαῖο καὶ τὸν τίναξε μὲ λύσσα ἀπάνω στὸν κορμὸ ἑνὸς δένδρου. Ὁ ἀτυχὴς ἄνθρωπος ἔπεσε κάτω νεκρὸς μὲ τὴν σπονδυλικὴ στήλη σπασμένη. Ὡστόσο ἐπειδὴ τὸ θηρίο ζοῦσε ἀκόμα καὶ θὰ βασανιζόταν, ἴσως γιὰ πολλὴ ὥρα, τοῦ φύτεψα μιὰ σφαῖρα στὸ κεφάλι. Τότε ἡ ἴδια σκηνὴ ἐπανελήφθη, ὅπως καὶ μὲ τὸν πρῶτο ἐλέφαντα. Μὲ τὰ μαχαίρια τους οἱ Πυγμαῖοι ἔκοβαν τεμάχια κρέας, καὶ ὅλο τὸ δάσος ἀντηχοῦσε ἀπὸ τοὺς παράξενους ψιθυρισμούς τους...

Ὡστόσο κανένας ἀπ' αὐτοὺς οὔτε γύρισε κὰν νὰ κυττάξη τὸν δυστυχισμένο σύντροφό τους ποὺ κοιτόταν νεκρὸς λίγα μέτρα πιὸ πέρα.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ GEO. ARCHER

ΓΙΑΤΙ ΣΚΟΤΩΣΕ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΤΟΥ

ΣΤΟΝ ὑπολοχαγὸ Τσὰρλ Ντήν, τοῦ σώματος τῶν σκαπανέων, εἶχε ἀνατεθῆ ἡ αὐστηρὰ φύλαξις τοῦ τελευταίου μοντέλου τῶν Ἀγγλικῶν ἀεροπλάνων. Τὸ ἀεροπλάνο αὐτὸ βρισκόταν ἀποθηκευμένο σ' ἕνα ὑπόστεγο, ἀπάνω στὴν κορυφὴ τοῦ βράχου τοῦ Γιβραλτάρ. Ὁ Ντὴν κρατοῦσε τὸ κλειδὶ τοῦ ὑποστέγου πάντοτε μαζύ του καὶ δὲν τὸ ἐμπιστευόταν σὲ κανένα. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὰ ἀεροπλάνα δὲν εἶχαν φθάσει ἀκόμη στὴ σημερινή τους ἐξέλιξι καὶ κάθε νέα τελειοποίησίς τους κρατιόταν μυστική. Ὁ νεαρὸς ὑπολοχαγὸς ἦταν ξετρελλαμένος μὲ τὴ νέα αὐτὴ ἐφεύρεσι, μιλοῦσε διαρκῶς γιὰ τὰ προσόντα τοῦ νέου ἀεροπλάνου, σὲ τέτοιο σημεῖο μάλιστα, ποὺ οἱ συνάδελφοί του τὸν πείραζαν. Ὡστόσο, κανεὶς δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ τοῦ ἀποσπάση οὔτε τὴν ἐλαχίστη λεπτομέρεια γιὰ τὸ μηχανισμὸ τῆς πτητικῆς μηχανῆς.

Ἐκεῖνο τὸν χρόνο, πολλοὶ ξένοι εἶχαν πάει νὰ περάσουν τοὺς χειμερινοὺς μῆνες στὸ Γιβραλτάρ. Τὰ ξενοδοχεῖα ἦσαν γεμάτα κόσμο. Οἱ χοροί, τὰ τσάγια κι' ἡ ἐκδρομὲς ἔδιναν κι' ἔπαιρναν. Κάποιος ἔξυπνος ἐπιχειρηματίας μάλιστα εἶχε φέρει μιὰ βενζινάκατο, τὴν ὁποία νοίκιαζε σὲ ἐκδρομεῖς κι' ἔκανε μ' αὐτὴ χρυσὲς δουλειές.

Μεταξὺ τῶν ξένων, ποὺ εἶχαν πάει γιὰ νὰ περάσουν τὸν χειμῶνα στὸ «Βράχο» — ὅπως ὠνόμαζαν οἱ Ἄγγλοι ἀξιωματικοὶ τὸ Γιβραλτὰρ — ἦταν κι' ὁ αἰδεσιμώτατος πάστωρ Στέφαν Ἴργουϊν μὲ τὴν χαριτωμένη κόρη του, τὴν ξανθειὰ Μάμπελ. Ἡ μὶς Ἴργουϊν ἦταν μιὰ εὔθυμη κοπέλλα, ἀκούραστη χορεύτρια, πρώτη στὶς ἐκδρομὲς καὶ πρόθυμη πάντοτε γιὰ διασκεδάσεις. Οἱ νεαροὶ ἀξιωματικοὶ τῆς φρουρᾶς τοῦ «Βράχου» εἶχαν ξετρελλαθῆ μαζύ της.

Ὁ πατέρας τῆς Μάμπελ πάλι ἦταν ἕνας συμπαθητικὸς ἄνθρωπος, εἶχε πάντοτε ἕνα χαμόγελο στὰ χείλη καὶ ἕνα καλὸ λόγο γιὰ τὸν καθένα. Ἡ μοναμανία του ἦταν ἡ Βοτανικὴ καὶ ἡ Ἐντομολογία. Ὅταν ἔλειπε ἡ κόρη του σ' ἐκδρομές, ὁ ἀγαθὸς κληρικὸς περιπλανιόταν ὧρες ὁλόκληρες στοὺς ἀγροὺς καὶ στὶς πλαγιὲς τοῦ «Βράχου», γιὰ νὰ πλουτίση τὶς συλλογές του μὲ νέα εὑρήματα.

Ὁ Τσὰρλ Ντὴν ἦταν ὁ πιὸ πιστὸς θαυμαστὴς τῆς ὡραίας Μάμπελ. Ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς τὴν εἶχε ἐρωτευθῆ τρελλά, ἀλλὰ κι' ἡ νέα δὲν ἔκρυβε τὰ αἰσθήματά της γι' αὐτόν. Πολλὲς φορὲς οἱ δυὸ νέοι συνώδευαν τὸν πάστορα στὶς ἐντομολογικὲς καὶ βοτανικὲς ἀναζητήσεις του γύρω στὸ «Βράχο», σκαρφάλωναν σὲ κανένα ὑψωματάκι κι' ἐνῶ περίμεναν τὸν κ. Ἴργουϊν, κουβέντιαζαν καὶ παρακολουθοῦσαν τὰ πλοῖα, ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ τὸν πορθμό.

Ὅπως ἦταν ἑπόμενο, ὁ Ντὴν εἶχε μιλήσει πολλὲς φορὲς στὴ Μάμπελ γιὰ τὸ νέο ἀεροπλάνο καὶ ἐκφραζόταν μ' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴν τελευταία αὐτὴ ἐφεύρεσι. Μιὰ μέρα ἡ Μάμπελ τὸν ρώτησε γελῶντας :

—Εἶνε ἀλήθεια, Τσάρλ, αὐτὸ ποὺ ἔμαθα, πὼς ἔχεις πάντοτε ἀπάνω σου τὸ κλειδὶ τοῦ ὑποστέγου ;

—Βέβαια ! ἀπάντησε ὁ Τσάρλ. Δὲν τὸ ἐμπιστεύομαι σὲ κανέναν.

—Τὸ ἔχεις καὶ τώρα μαζύ σου ;

—Φυσικά !

Τότε ἡ Μάμπελ, γελῶντας πάντοτε, τοῦ εἶπε πὼς δὲν θὰ τὸ πίστευε, ἂν δὲν τὸ ἔβλεπε. Ὁ Τσὰρλ δίστασε μιὰ στιγμή, κατόπιν ὅμως ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του δυὸ κλειδιά, περασμένα σ' ἕναν κρίκο. Τῆς εἶπε πὼς τὸ μεγάλο κλειδὶ ἦταν τῆς πόρτας τοῦ ὑποστέγου καὶ τὸ μικρὸ ἑνὸς κιβωτίου, μέσα στὸ ὁποῖο ἦσαν φυλαγμένα ὅλα τὰ σχέδια τοῦ νέου ἀεροπλάνου.

—Τί πληχτικὴ ἀπασχόλησις ! εἶπε ἡ Μάμπελ. Ἀπορῶ πῶς σ' ἀρέσουν ὅλα αὐτὰ τὰ μηχανήματα καὶ οἱ ἀριθμοί. Πλήττω καὶ μὲ τὴ σκέψι τους μονάχα !

Ὅσο περνοῦσαν ἡ μέρες, τόσο οἱ δυὸ νέοι συνδεόντουσαν περισσότερο. Ὁ χειμῶνας εἶχε περάσει πειὰ καὶ σιγὰ - σιγὰ ὁ κόσμος ἔφευγε ἀπὸ τὰ ξενοδοχεῖα. Ὡστόσο οἱ Ἴργουϊν δὲν ἔφευγαν. Ὁ πάστωρ ἰσχυριζόταν πὼς τὸ κλῖμα τοῦ Γιβραλτὰρ τὸν ὠφελοῦσε πολύ. Ἡ ζέστες εἶχαν ἀρχίσει κι' ἡ Μάμπελ παραπονιόταν πὼς οἱ περίπατοι δὲν ἦσαν πειὰ εὐχάριστοι τὴν ἡμέρα. Μιὰ μέρα ἡ νέα ρώτησε τὸν Ντὴν μήπως μποροῦσε νὰ τοὺς πάρη μιὰ ἄδεια γιὰ ν' ἀνεβαίνουν στὸ «Βράχο» τὴ νύχτα, μὲ τὴ δροσιά.

—Ὁ περίπατος ἐκεῖ ἐπάνω, εἶπε, θὰ εἶνε μαγευτικὸς μὲ τὸ φῶς τῆς σελήνης !...

Ὁ Ντήν, πρόθυμος πάντοτε γιὰ νὰ ἱκανοποιήση καὶ τὴν παραμικρὴ ἐπιθυμία τῆς πολυαγαπημένης του, ζήτησε ἀπὸ τὸν διοικητὴ τὴν ἄδεια γιὰ τοὺς φίλους του. Ὁ διοικητὴς ἔφερε μερικὲς ἀντιρρήσεις στὴν ἀρχή, κατόπιν ὅμως εἶπε :

—Σοῦ δίνω τὴν ἄδεια, Ντήν, ἀλλὰ μὲ μιὰ συμφωνία : Ὅ,τι κι' ἂν συμβῆ, θὰ εἶσαι ὑπεύθυνος ἐσὺ καὶ θὰ συνοδεύης πάντοτε τοὺς φίλους σου !...

Γεμάτος χαρὰ ὁ Ντήν, ἀνήγγειλε τὴν εὐχάριστη εἴδησι στὴν Μάμπελ καὶ ἀπὸ τότε ὁ πάστωρ, ἡ κόρη του καὶ ὁ Τσὰρλ ἀνέβαιναν στὸ «Βράχο» τὰ βράδυα, μὲ τὴ δροσιά. Ἐκεῖ ἕνα βράδυ ὁ νέος ἐξομολογήθηκε τὸν ἔρωτά του στὴ Μάμπελ, τῆς εἶπε πόσο τὴν ἀγαποῦσε. καὶ τὴ ζήτησε νὰ γίνη γυναῖκα του. Ἡ νέα δὲν ἔκρυψε τὸ βαθὺ αἴσθημά της γι' αὐτὸν κι' ἔτσι τὴν ἄλλη μέρα ἡ ἐφημερίδες τοῦ τόπου ἀνήγγειλαν τοὺς εὐτυχισμένους ἀρραβῶνες τῶν δύο νέων.

Δέκα πέντε ὀνειρεμένες μέρες εἶχαν περάσει καὶ σχεδὸν κάθε βράδυ οἱ νέοι περνοῦσαν ὧρες ὁλόκληρες, κουβεντιάζοντας καὶ πλάθοντας ὄνειρα γιὰ τὸ μέλλον τους, ἀπάνω στὸ «Βράχο».

Μιὰ μέρα, ποὺ εἶχε κάνει ἐξαιρετικὴ ζέστη, εἶχαν πάει στὸν ἀγαπημένο περίπατό τους κι' οἱ δυὸ νέοι περπατοῦσαν ἀγκαλιασμένοι κοντὰ στὸ ὑπόστεγο. Ξαφνικὰ ἡ Μάμπελ παραπονέθηκε πὼς ζαλιζόταν καὶ πὼς δὲν ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό της καλά. Ὁ Τσὰρλ ἀνησύχησε καὶ θέλησε νὰ τὴν βοηθήση νὰ καθήση ἀπάνω στὰ χορτάρια, γιὰ νὰ ξεκουραστῆ, ἀλλὰ ἡ νέα γινόταν ὁλοένα πιὸ βαρειὰ στὴν ἀγκαλιά του, ὥς ὅτου ἔπεσε κάτω ἀναίσθητη. Ἡ Μάμπελ εἶχε λιποθυμήσει...

Ὁ πάστωρ, στὸ ἄκουσμα τῆς φωνῆς τοῦ Τσάρλ, ἔτρεξε κοντά τους, γονάτισε πλάϊ στὴν κόρη του καὶ παρακάλεσε τὸν Ντὴν νὰ τρέξη κάτω στὴν πόλι καὶ νὰ φέρη ἀμέσως μαζύ του ἕναν γιατρό.

Ὁ Τσάρλ, μισότρελλος ἀπὸ ἀγωνία, ἔφυγε τρέχοντας, κι' ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ φέρη τέτοια ὥρα, χωρὶς ἄδεια, ὁποιονδήποτε γιατρό, ἔσπευσε στὸ σπίτι ἑνὸς στρατιωτικοῦ γιατροῦ καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήση. Ἀλλά, ὅταν ἔφτασαν στὸ «Βράχο», ὁ φρουρὸς ἄφησε μονάχα τὸ γιατρὸ νὰ περάση, γιατὶ φοροῦσε τὴ στολή του, ἐμπόδισε ὅμως τὸν Ντήν, ὁ ὁποῖος φοροῦσε πολιτικά. Τότε ὁ γιατρὸς αναγκάστηκε νὰ προχωρήση μόνος του, ἐνῶ ὁ Ντὴν ἔφευγε πάλι τρέχοντας γιὰ νὰ φέρη τὴν ἄδεια.

Ὅταν ἐπέστρεψε, συνάντησε τὸν γιατρὸ ποὺ ἔφευγε. Δὲν εἶχε βρῆ οὔτε τὴν Μάμπελ, οὔτε τὸν πατέρα της.

—Ἴσως, εἶπε ὁ γιατρός, νὰ συνῆλθε ἡ μνηστή σου στὸ διάστημα αὐτὸ ἀπὸ τὴ λιποθυμία της καὶ νὰ κατέβηκε ἀπὸ κανένα ἄλλο μονοπάτι. Ἄλλη φορὰ ὅμως, φίλε μου, μὴ μὲ ἀναγκάζης νὰ κάνω τόσο δρόμο γιὰ τόσο ἀσήμαντα πράγματα !

Καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ὁ γιατρὸς χαιρέτησε τὸν Ντὴν καὶ ἀπομακρύνθηκε. Ὡστόσο ὁ Τσὰρλ ἐξακολουθοῦσε νὰ κυττάζη ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ νὰ φωνάζη τὴν Μάμπελ, ὥς ὅτου κάποια στιγμὴ βρέθηκε μπροστὰ στὸ ὑπόστεγο. Μὲ κατάπληξι εἶδε πὼς ἡ πόρτα ἦταν μισοανοιγμένη. Ἔψαξε, ἀνήσυχος, στὴν τσέπη του, γιὰ τὰ κλειδιά του, ἀλλὰ τὰ κλειδιὰ εἶχαν ἐξαφανισθῆ. Καὶ τότε, σὰν ἀστραπή, μιὰ ξαφνική, μιὰ φριχτὴ ὑποψία, πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό του. Σὰν τρελλὸς ὥρμησε μέσα στὸ ὑπόστεγο καὶ ἄναψε τὸ ἠλεκτρικό. Μὲ φρίκη εἶδε πὼς τὸ κιβώτιο εἶχε ἀνοιχθῆ, πὼς ἦταν ἄδειανὸ καὶ πὼς τὸ κλειδὶ βρισκόταν ἀπάνω στὴν κλειδαριά...

Ἕνας κρύος ἱδρὼς τὸν περιέλουσε, ὅταν ἀντελήφθη τὸ ἀπαίσιο, τὸ ἄτιμο παιχνίδι τῶν δύο ἀπατεώνων, τῶν δύο συχαμερῶν κατασκόπων κάποιας ξένης Δυνάμεως ! Ὅλη ἡ ἀγάπη τοῦ Τσὰρλ γιὰ τὴν ὄμορφη Μάμπελ ἔσβυσε μονομιᾶς, γιὰ νὰ μεταβληθῆ σὲ μῖσος, σὲ πόθο νὰ ἐκδικηθῆ ! Τὰ λόγια τοῦ διοικητοῦ του ἀντηχοῦσαν ἀκόμα στ' αὐτιά του : «Εἶσαι ὑπεύθυνος γιὰ ὅ,τι συμβεῖ»...

Ναί, ἦταν ὑπεύθυνος ! Ἦταν.... προδότης ! Θεέ ! Δὲν μποροῦσε νὰ ζήση πειὰ μὲ τέτοιο βάρος στὴ συνείδησί του. Ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐπανορθώση τὸ σφάλμα του. Ἀλλὰ πῶς ; Ποῦ θὰ τοὺς εὕρισκε ; Προσπάθησε νὰ συγκεντρώση τὴ σκέψι του... Ἀσφαλῶς θὰ εἶχαν ἐπιχειρήσει νὰ φύγουν ἀμέσως καὶ ὁ μόνος ἀνοιχτὸς δρόμος ἦταν ἡ θάλασσα... Χωρὶς νὰ χάση στιγμὴ ὁ Ντήν, ἔσπευσε κάτω στὸ λιμάνι. Ρώτησε τὸν νυχτοφρουρὸ μήπως εἶχε ἰδῆ ἕναν ἡλικιωμένο κύριο καὶ μιὰ νέα...

—Δὲν εἶνε μισὴ ὥρα, κύριε, ἀπάντησε ὁ φρουρός, ποὺ ἔφυγαν μὲ

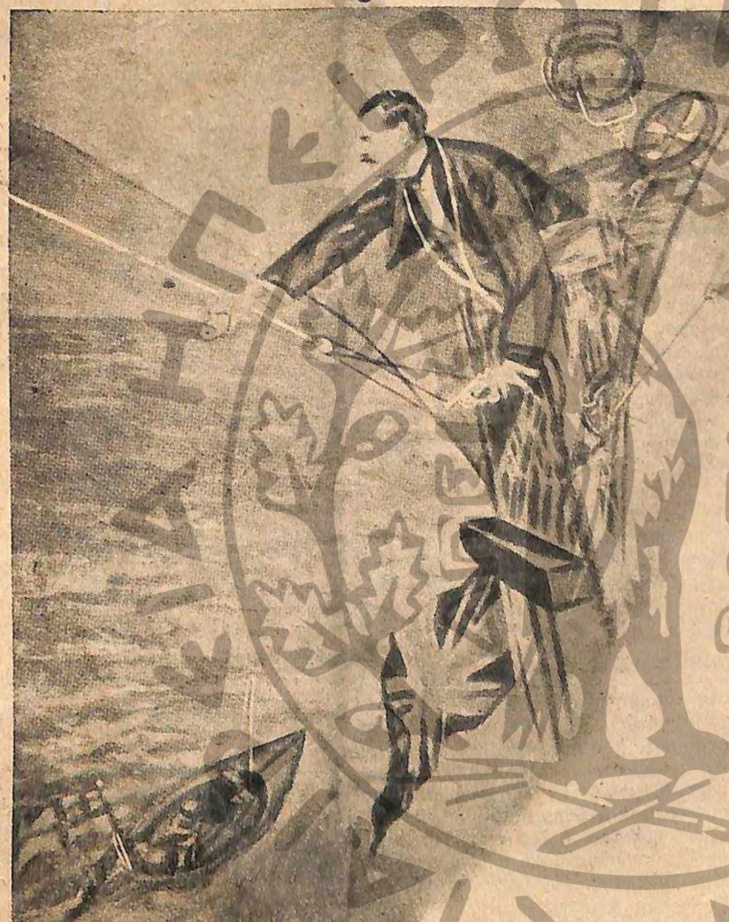

Ὁ Ντὴν πέταξε μιὰ χειροβομβίδα !...

τὴν βενζινάκατο. Ὁ γέρος μάλιστα — ἂν ἦταν πράγματι γέρος—περπατοῦσε σὰν παλληκάρι...

Ἕνα βογγητὸ ἀπελπισίας ἀνέβηκε στὰ χείλη τοῦ νέου, καθὼς ἀπομακρυνόταν. Ἡ περίφημη βενζινάκατος ἀνῆκε λοιπὸν κι' αὐτὴ στοὺς κατασκόπους. Καὶ τώρα οἱ κλέφτες ἔφευγαν μὲ καταπληκτικὴ ταχύτητα γιὰ τὸ πλησιέστερο λιμάνι... Τί ἔπρεπε νὰ κάνη ; Νὰ ξυπνήση τὸν διοικητὴ καὶ νὰ τοῦ ὁμολογήση τί εἶχε συμβῆ ; Ἴσως μ' ἕνα τορπιλλικὸ νὰ ἔφθαναν τὴν βενζινάκατο, ὥς ὅτου ὅμως νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, ἡ ὥρα θὰ περνοῦσε... Ὁ Τσάρλ, κάνοντας τὶς σκέψεις αὐτές, εἶχε φτάσει πάλι μπροστὰ στὸ ὑπόστεγο καὶ τότε μιὰ ξαφνικὴ σκέψις τὸν ἔκανε νὰ λάβη μιὰ τολμηρὴ ἀπόφασι : Ἄνοιξε διάπλατα τὶς μεγάλες πόρτες τοῦ ὑποστέγου, μπῆκε μέσα σ' ἕνα ἀεροπλάνο, πίεσε ἕνα μοχλὸ καὶ σὲ λίγο πετοῦσε ψηλά, στὸν νυχτερινὸ ἀέρα...

Ὁ Τσάρλ διεύθυνε μὲ σταθερὸ χέρι καὶ συγχρόνως ἔκανε γρήγορους συλλογισμούς. Ἡ ὥρα ἦταν τρεῖς μετὰ τὰ μεσάνυχτα, τὸ δυνατὸ ρεῦμα τῶν Στενῶν, ποὺ διευθυνόταν πρὸς ἀνατολάς, κι' ὁ ἄνεμος ποὺ φυσοῦσε, δὲν θὰ ἐπέτρεπαν στὴ βενζινάκατο νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ Γιβραλτάρ... Ἔπρεπε λοιπὸν ν' ἀναζητήση στὴ Μεσόγειο τοὺς φυγάδες. Ἀσφαλῶς οἱ πράκτορες αὐτοὶ δὲν ἐνεργοῦσαν γιὰ λογαριασμὸ τῆς Ἱσπανίας, οὔτε τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας, ἀφοῦ ἡ Ἀγγλία βρισκόταν σὲ λαμπρὲς σχέσεις μ' αὐτὰ τὰ κράτη. Τὸ πιὸ πιθανὸν ἦταν πὼς ἦσαν κατάσκοποι τῆς Γερμανίας καί, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὸ μόνο σημεῖο, στὸ ὁποῖο θὰ μποροῦσαν ν' ἀποβιβασθοῦν ἄφοβα, ἦταν ἡ Μικρὰ Ἀσία. Πρὸς τὰ ἐκεῖ λοιπὸν διευθύνει τώρα ὁ Ντὴν μ' ὅλη του τὴν ταχύτητα τὸ ἀεροπλάνο του.

Ὅταν ἀνέτειλε ὁ ἥλιος, κύτταζε στὴν ἀπέραντη θάλασσα, ποὺ ἁπλωνόταν ἀπὸ κάτω του, μὰ δὲν διέκρινε τίποτε. Ἐξακολουθοῦσε σταθερὰ τὸ δρόμο του, ὅταν ἔξαφνα, κατὰ τὸ μεσημέρι, ξεχώρισε τὴν βενζινάκατο, σὰν ἕνα μικρό, μελανὸ σημεῖο, στὸ πέλαγος.

Μετὰ μιὰ ὥρα τὴν εἶχε φτάσει. Ὁ Ντὴν κατέβηκε τότε τόσο χαμηλά, ὥστε διέκρινε καθαρὰ τὸν ψευτο - πάστορα καὶ τὴν πλανεύτρα Μάμπελ. Ἀλλὰ κι' αὐτοὶ τώρα, μὲ ὁλοφάνερη ταραχή, μπροστὰ στὸν κίνδυνο ποὺ τοὺς ἀπειλοῦσε καὶ τὸν ὁποῖο δὲν εἶχαν ὑπολογίσει, ἔκαναν χίλιους - δυὸ ἑλιγμούς, γιὰ νὰ ξεφύγουν. Τότε στὴν ἀπελπισία τους οἱ φυγάδες ὕψωσαν τὴν Γερμανικὴ σημαία. Ὁ Στέφαν, ἀπαντῶντας, ὕψωσε τὴν Ἀγγλική.

—Ἂν νομίζετε, βρωμόσκυλα, πὼς θὰ σᾶς φοβηθῶ, γελαστήκατε, μουρμούρισε.

Τὴν ἴδια στιγμὴ κατώρθωσε νὰ βρεθῆ ἀκριβῶς πάνω ἀπὸ τὴ βενζινάκατο. Ἀπὸ τὸ πλοιάριο οἱ φυγάδες ἄρχισαν νὰ πυροβολοῦν. Μιὰ σφαίρα σφύριξε κοντὰ στὸ κεφάλι τοῦ Ντήν. Τότε ὁ Τσάρλ, χωρὶς νὰ διστάση πειά, τοὺς πέταξε μιὰ χειροβομβίδα, καὶ μὲ μιὰ γρήγορη στροφὴ ἀπομακρύνθηκε. Ὅταν ἔσκυψε πάλι καὶ κύτταξε κάτω, δὲν διακρινόταν παρὰ ἡ δίνη τοῦ νεροῦ, στὸ σημεῖο ὅπου βρισκόταν προτήτερα ἡ βενζινάκατος.

....

Ὅταν ἐπέστρεψε κατάκοπος στὸ Γιβραλτάρ, ὁ Ντὴν παρουσιάστηκε στὸν διοικητὴ καὶ τοῦ ἀνέφερε ὅλα τὰ γεγονότα. Ἔλαβε μιὰ ἑξάμηνη ἀναρρωτικὴ ἄδεια, γιὰ νὰ συνέλθη ἀπὸ τὸν νευρικὸ κλονισμὸ ποὺ εἶχε ὑποστῆ, μετὰ τὴν τραγικὴ του περιπέτεια, καὶ ὅταν ξαναγύρισε στὸ σύνταγμά του, ὁ Ντὴν προβιβάστηκε καὶ τοποθετήθηκε στὸ Ἐπιτελεῖο τοῦ Σώματος. Ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γερμανία ἀποσιώπησαν τὸ γεγονὸς τῆς τολμηρᾶς κλοπῆς !...

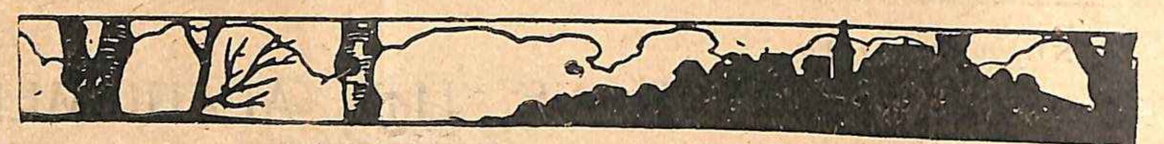

ΑΠΟ ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΦΥΛΛΑ

ΕΙΔΗΣΟΥΛΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

—Τὰ Χρονικὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν δικαστηρίων εἶνε γεμᾶτα ἀπὸ περίεργες δίκες, παράξενες καὶ ἰδιότροπες. Ἀπὸ τὶς δίκες αὐτὲς ποὺ ἔγιναν κατὰ καιροὺς σὲ διάφορα κράτη, δημοσιεύομε ἐδῶ, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας τὰ κατωτέρω:

—Στὸ δικαστήριο τῆς Βασιλικῆς, κομητείας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, διεξήχθη, πρὸ ἐτῶν ἡ ἑξῆς περίεργος δίκη: Ἡ Ἄννα Ρίχαρσον κατήγγειλε τὴν Διεύθυνσι τοῦ Ζωολογικοῦ Κήπου τῆς πόλεως καὶ ζητοῦσε ἀποζημίωσι, γιατὶ μιὰ λύκαινα τῆς ἔκοψε μισὸ δάχτυλο τοῦ χεριοῦ της. Ἡ Ρίχαρσον ὥρισε τὴν τιμὴν ὁλόκληρου τοῦ δαχτύλου της σὲ 6000 δολλάρια. Κι' ἐπειδὴ τῆς κόπηκε τὸ μισὸ μόνον δάχτυλο ζητοῦσε τρεῖς χιλιάδες δολλάρια, τὰ ὁποῖα καὶ πῆρε..

—Ὁ Παρισινὸς Ζὼρξ Λαβεξσᾶ πάλιν, ἔκανε ἀγωγὴ ἐναντίον τῶν γιατρῶν τῆς συζύγου του καὶ πῆρε ἀποζημίωσι 2,000 λιρῶν, γιατὶ τοῦ ἔκοψαν ἀπὸ τὸ σῶμα του μεγαλείτερον τοῦ ὁρισθέντος μέρους ἐπιδερμίδος, γιὰ νὰ μπαλώσουν τὸ καὲν πρόσωπο τῆς γυναικός του.

—Ἡ κυρία Φανὴ Δοξτάτωρ ἐνήγαγε τὴν Σιδηροδρομ. Ἑταιρείαν Σικάγου καὶ Δυτικῆς Μίσσιγκαν καὶ ζήτησε ἀποζημίωσι 550 λιρῶν, διότι ἕνας σταθμάρχης ἐνταφίασε τὰ πόδια τοῦ συζύγου της ποὺ τοῦ τὰ ἔκοψε κάποιο τραῖνο. Ἐπιθυμοῦσε, λέει... νὰ τὰ ἐνταφιάση ἐκείνη μέσα στὸν Κῆπο τοῦ σπιτιοῦ της !

—Μιὰ πολὺ περίεργη ἐπίσης δίκη ἔγινε στὴ Φιλαδέλφεια. Ὁ Φρειδερῖκος Φάρρο, ἐπαγγελματίας παλαιστής, χαιρέτησε στὸν δρόμο τόσο θερμὰ τὴν μὶς Ἔδιθ Ρόον, ὥστε τῆς ἐξάρθρωσε τὸ ἕνα δάχτυλο.

—Ἡ Ρόον τὸν ἐμήνυσε, ζήτησε ἀποζημίωσι 100 λιρῶν γιὰ τὸ δάχτυλό της καὶ τὶς πῆρε !

—Ἐπίσης ὁ κ. Γκρίσομπ ἐμήνυσε τὸν πεθερό του καὶ ζήτησε ἀποζημίωσι 2.000 λιρῶν, γιατὶ μάρανε, καθὼς ἰσχυριζόταν... τὴν ἀφοσίωσι ποὺ εἶχε σ' αὐτὸν ἡ σύζυγός του !

—Στὸ Λονδῖνον ὁ κ. Ἐρ. Οὐίλσων ἐμήνυσε τὴν κ. Βέλλς καὶ ἐπῆρε ἀποζημίωσι 1.500 λιρῶν, γιατὶ τοῦ ἔβγαλε τὸ ἀριστερό του μάτι, μ' ἕνα στήριγμα τοῦ καπέλλου της μέσα στὸ τράμ, χωρὶς νὰ τὸ θέλη.

—Τέλος, στὸ Παρίσι, ἡ δὶς Φολλὲ ἐμήνυσε τὸν κ. Ρενὲ Λαντονάι καὶ ἀπῆρε ἀποζημίωσι 2,000 φράγκων, γιατὶ ὁ μηνυθείς, εὑρισκόμενος σὲ εὔθυμη κατάστασι, ἔπεσε ἀπάνω της, χωρὶς νὰ τὸ θέλη, καὶ τῆς ἔσπασε τὰ δυὸ μπροστινά της δόντια !

—Ὁ τηλέγραφος εἰσήχθη, κατὰ πρῶτον, στὴν Ἑλλάδα, τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1855. Στὶς 29 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους αὐτοῦ ἔφθασαν τὰ ὑλικὰ στὸν Πειραιᾶ, ἦσαν δὲ δῶρον τοῦ μεγάλου εὐεργέτου Τοσίτσα πρὸς τὸ Κράτος.

—Ἐὰν ἐξηραίνοντο ξαφνικὰ οἱ ὠκεανοί, ξέρετε πόσον καιρὸ θὰ ἔκαναν ὅλα τὰ ποτάμια τῆς γῆς γιὰ νὰ τοὺς ξαναγεμίσουν ; Τριάντα πέντε χιλιάδες χρόνια !

—Σαράντα καὶ πλέον ἑκατομμύρια ζώων φονεύονται κάθε χρόνο, γιὰ τὰ γουναρικά των ! Καὶ 40 χιλ. πουλιῶν γιὰ τὰ φτερά τους. Κι' ὅλες αὐτὲς ἡ θυσίες γιὰ νὰ στολίζωνται ἡ γυναῖκες !..

—Τὸ πρῶτο ὑποβρύχιο τηλεφωνικὸ καλώδιο τοποθετήθηκε στὰ 1888, μεταξὺ Μοντεβίδεο καὶ Παπλάτας.

—Ὁ ποταμὸς Ἀμαζώνιος περιέχει περισσότερα ἀπὸ 2 χιλιάδες εἴδη ψαριῶν.

—Πολὺ δυνατὸ τσάϊ ἀνακατεμένο μὲ ζάχαρη, φονεύει τὶς μυῖγες.

—Τὸ πρῶτο λεξικὸ ποὺ ἐξεδόθη στὸν κόσμο, εἶδε τὸ φῶς στὴν Κίνα στὰ 1100 π. Χ.

—20,000,000 τετραγωνικὰ μίλλια τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς μένουν ἀκόμη ἀνεξερεύνητα.

—Ἡ δύναμις τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μας εἶνε ἀνάλογη πρὸς τὸ χρῶμα τους. Μιὰ μαύρη τρίχα βαστάει βάρος 4 δραμιῶν, μιὰ καστανὴ 3 δραμιῶν καὶ μιὰ ξανθὴ μόλις μπορεῖ νὰ βαστάξη 2 δραμιῶν βάρος.

—Ὁ πρῶτος ἠλεκτρικὸς σιδηρόδρομος κατασκευάσθηκε στὴν Ἰρλανδία.

—Ὁ περίφημος Γάλλος μουσουργὸς Σαὶν-Σὰνς ἠσχολεῖτο καὶ μὲ τὴν ἀστρονομία, τὴν ζωολογία καὶ τὴν βοτανική. Εἶχε ἐκδώσει μάλιστα καὶ ἕνα φυλλάδιο περὶ τῆς σχέσεως τῶν φυτῶν πρὸς τὰ ζῶα.

—Στὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶνε βαρύτερα τὰ κόκκαλα, ὅπως νομίζουμε. Πρῶτα στὸ βάρος ἔρχονται τὰ νεῦρα, δεύτερα τὰ κόκκαλα, τρίτο τὸ λῖπος, προτελευταῖο τὸ αἷμα καὶ τελευταῖος ὁ πτωχός μας ἐγκέφαλος.

—Λόγῳ τῆς ἀραιότητος τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, εἰς τὰς Ἀρκτικὰς χώρας δυὸ ἄνθρωποι μποροῦν νὰ συζητοῦν εὐκολώτατα, εὑρισκόμενοι δυὸ μίλλια μακρυὰ ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον.

—Ἕνας ἐλέφας δύναται νὰ βαστάξη ἀνέτως βάρος 5 χιλιάδων λιτρῶν.

...

—Πολλὲς φορές, ὣς τώρα ἡ συνήθεια τοῦ φιλήματος κατεδικάσθη ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς ὡς ἀνθυγιεινή. Τὴ μεγαλείτερη ὅμως... σταυροφορία κατὰ τοῦ φιλήματος τὴν ἀνέλαβε τελευταίως ἕνας ὀνομαστὸς γιατρὸς τοῦ Ὄχιο.

Ὁ ἐν λόγῳ λοιπὸν δόκτωρ ἔστειλε μιὰ μακροσκελεστάτη ἔκθεσι στὸ κοινοβούλιο τῆς Βασιγκτῶνος, ζητῶντας νὰ ψηφισθῆ δρακόντιος νόμος κατὰ τῆς «χειροτέρας καὶ πιὸ ἐπικινδύνου συνηθείας ποὺ γνώρισε ἡ ἀνθρωπότης» — ὅπως ἔγραφε ὁ ἴδιος.

Τὸ περίεργο ὅμως εἶνε ὅτι τὸ σοβαρὸ περιοδικὸ «Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις» συμφώνησε μὲ τὴν ἄποψι τοῦ τρομεροῦ ἰατροῦ. Φρονεῖ ὅμως ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνη νόμος ἀλλ' ἁπλῶς μιὰ θερμὴ σύστασις, ὅπως ἐγκαταλειφθῆ ἕνα ἔθιμον, ποὺ κατὰ μέγα μέρος εἶνε αἰτία τόσων μεταδοτικῶν νοσημάτων.

Τρέμετε λοιπὸν ἐρωτευμένοι !..

Η ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΞΕΝΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ἡ τιμὴ φέρνει χρυσάφι, ὄχι ὅμως καὶ τὸ χρυσάφι τιμή.

(Ἰταλική)

* * *

Μπορεῖ κανεὶς νὰ ζήση χωρὶς ἀδελφό, μὰ ὄχι καὶ χωρὶς φίλο.

(Σουηδική)

* * *

Ἕνα ὡραῖο ἀπόφθεγμα στὸ στόμα ἑνὸς ἀνοήτου εἶνε σὰν ἕνα χορευτικὸ βῆμα ποὺ προσπαθεῖ νὰ τὸ κάνη κάποιος χωλός.

(Ἱσπανική)

* * *

Ὁ χωριάτης κι' ἡ καρυδιὰ μὲ ραβδίσματα δίνουν ὅ,τι ἔχουν.

(Τουρκική)

* * *

Ὅταν κρατεῖς τοὺς λύκους ἀπὸ τ' αὐτιά, ξετίναξέ τους.

(Πικαρδίας)

ΓΡΑΦΙΚΑ ΘΕΑΜΑΤΑ ΣΤΗ ΡΩΜΗ

ΟΙ ΠΕΡΙΦΗΜΟΙ ΙΠΠΟΤΕΣ ΤΗΣ ΜΑΛΤΑΣ

Ἡ μεγαλοπρεπεῖς συγκεντρώσεις τῶν Ἱπποτῶν τῆς Μάλτας στὴν αἰωνία πόλι. Ποιὸς εἶνε ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ ἱστορικοῦ Τάγματος. Ὁ μανδύας καὶ τὸ ξίφος τοῦ Μεγάλου Ἀρχηγοῦ. Οἱ Ἱππότες τῆς Μάλτας στὴν Ἀμερική. Οἱ αἱματηροὶ ἀγῶνες τους μὲ τοὺς «Κοῦ-Κοὺξ-Κλάν», κλπ. κλπ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ἡ Ρώμη παρουσιάζει κάθε μέρα μιὰ γιορτάσιμη ὄψι κι' ἕνα σωρὸ γραφικὰ θεάματα. Παντοῦ τελετές, ἐπίσημα γεύματα, διπλωματικὲς δεξιώσεις, λαϊκὲς διασκεδάσεις. Τὸ πιὸ περίεργο ὅμως θέαμα ἀπὸ ὅλα εἶνε ἡ παρελάσεις μέσα στοὺς δρόμους τῆς Ρώμης, τῆς «αἰωνίας πόλεως», τῶν ἱπποτῶν τῆς Μάλτας μὲ τὶς μεσαιωνικὲς στολές τους, ποὺ πηγαίνουν σὲ διάφορες συγκεντρώσεις, εἴτε στὸ Βατικανό, εἴτε στὶς ἄλλες ἐκκλησίες. Ἡ μεγαλοπρεπὴς πομπὴ τῶν Ἱπποτῶν τῆς Μάλτας δίνει μιὰ μεσαιωνικὴ ὄψι στὴ Ρώμη καὶ θυμίζει τὶς παληὲς δόξες τοῦ περιφήμου αὐτοῦ τάγματος.

Ἡ ἱστορία αὐτῶν τῶν ἱπποτῶν εἶνε ἀρκετὰ περίεργη κι' ἀξίζει κανεὶς νὰ τὴν ἀφηγηθῆ.

Ἡ ἵδρυσις τοῦ τάγματος τῶν Κυριάρχων Ἱπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ, τῶν «Ἐλεημόνων», ὅπως λέγονται, ἀνάγεται στὸ 1048. Γιατὶ τώρα αὐτοὶ οἱ «Ἰωαννίτες Ἱππότες» λέγονται «Κυρίαρχοι;» Γιατὶ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες κατεῖχαν καὶ κυβερνοῦσαν τὴ Ρόδο κι' ὕστερα τὴν νῆσο Μάλτα.

Τὰ μέλη τοῦ τάγματος ἦταν συγχρόνως θρησκευτικοὶ λειτουργοί, στρατιωτικοὶ καὶ βοηθοὶ καὶ προστάτες τῶν φτωχῶν καὶ τῶν ἀδυνάτων. Ἡ ἀνάμνησις τοῦ πρώτου ἀξιώματός τους, τοῦ θρησκευτικοῦ, ὑπάρχει στὸν τίτλο ποὺ ἔχει ὁ Μέγας Ἀρχηγὸς τῶν Ἱπποτῶν, ὁ ὁποῖος λέγεται «ἐπιφανέστατος καὶ σεβασμιώτατος», καθὼς καὶ στὰ μέλη τοῦ Τάγματος, ποὺ λέγονται «ὑπερασπισταὶ τῆς πίστεως καὶ φρουροὶ τοῦ Παναγίου Τάφου». Αὐτὴ λοιπὸν ἡ δευτέρα ἰδιότης τους δείχνει ὅτι ἦταν καὶ στρατιωτικοί. Τέλος, ἡ τρίτη ἰδιότης τους, ὅτι εἶνε δηλαδὴ «βοηθοὶ καὶ προστάτες τῶν φτωχῶν καὶ τῶν ἀδυνάτων» ἐξακολουθεῖ νὰ χαρακτηρίζη ἀκόμη καὶ σήμερα αὐτοὺς τοὺς περίφημους Ἱππότες τοῦ Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς λέγονται καὶ «ἐλεήμονες»...

Ὅταν ὁ Ναπολέων Βοναπάρτης κυρίευσε τὸ 1798 τὴν Μάλτα, δὲν διέλυσε αὐτὸ τὸ ἔνδοξο τάγμα, ὅπως εἶχε κάνει τὸ 1522 ὁ σουλτάνος Σουλεϊμὰν ὁ Β', ὅταν κατέλαβε τὴ Ρόδο.

Ὁ Ναπολέων ἀνεγνώρισε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο τὴν «κυριαρχία» τῶν Ἱπποτῶν στὴ Μάλτα κι' ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια διώρισε ἕναν διπλωματικὸ ἀντιπρόσωπό του, ἕνα εἶδος πρεσβευτοῦ, γιὰ νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύη στὸν Μεγάλο Ἀρχηγὸ τοῦ Τάγματος.

Σήμερα ἡ πραγματικὴ δύναμις τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλὴμ δὲν εἶνε βέβαια μεγάλη. Ὁ Μέγας ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος ὡστόσο ἔχει ἕναν πληρεξούσιο ὑπουργό, ἕναν πρεσβευτή, στὴ Βιέννη κι' ἕναν ἄλλον στὴ Βουδαπέστη, συνεχίζοντας ἔτσι τὴν παληὰ παράδοσι τῶν προκατόχων του ποὺ εἶχαν πάντα ἀντιπροσώπους τους στὴν Αὐλὴ τῆς Αὐστρουγγαρίας.

Ὁ σημερινὸς Μέγας Ἀρχηγὸς εἶνε ὁ πρίγκηψ Γκαλέας τῶν Θοὺν Χοχενστάϊν. Εἶνε ἑβδομηνταπέντε χρόνων καὶ φοράει ἕναν τελετουργικὸ μανδύα ἀπὸ κόκκινο βελοῦδο, χρυσοστόλιστο, παληὸ δῶρο ἑνὸς Πάπα στὸ τάγμα τῶν Ἰωαννιτῶν.

Ἐπίσης ζώνεται καὶ τὸ τελετουργικὸ ξίφος, ἕνα ὡραιότατο ξίφος μὲ δυὸ λαβές, ποὺ ἔχει μῆκος ἕξη ποδῶν κι' εἶνε ὁλόχρυσο καὶ σκαλιστό, ὅπως τὰ ξίφη τῶν πρώτων σταυροφόρων.

Αὐτὸ τὸ ξίφος εἶνε δῶρο τοῦ βασιλέως Φιλίππου Β' τῆς Ἱσπανίας. Ἄλλοτε, οἱ κλάδοι τοῦ τάγματος στὶς διάφορες χῶρες λεγόντουσαν «γλῶσσες». Ἀπὸ τὶς «γλῶσσες» αὐτές, ἡ Αὐστριακὴ κι' ἡ Ἰταλικὴ ὑπάρχουν μέχρι σήμερα, ἀπὸ τότε ποὺ ἱδρύθηκε τὸ τάγμα. Ὑπάρχει ὅμως καὶ τρίτη «γλῶσσα», ἡ Ἱσπανική, ἡ ὁποία τὸ 1802 ἀπεσχίσθη μὲ ἕνα βασιλικὸ διάταγμα. Μὰ τὸ 1885, μὲ ἕνα ἄλλο ἀκυρωτικὸ διάταγμα, ξαναγύρισε πάλι στὸ τάγμα.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς «γλῶσσες», ὑπάρχουν σήμερα καὶ «ἑνώσεις ἱπποτῶν» ποὺ ἀνήκουν κι' αὐτὲς στὸ τάγμα καὶ βρίσκονται σ' ἐφτὰ διαφορετικὲς χῶρες : στὴν Ἀγγλία, στὴν Γερμανία, στὴ Γαλλία, στὴν Πορτογαλλία, στὴν Ὁλλανδία, στὴν Πολωνία καὶ στὴν Ἀμερική. Μέλη τοῦ τάγματος τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ, εἶνε πάντα μεγάλοι ἀριστοκράτες, βαθύπλουτοι ἀστοί, πολιτικοὶ ἄνδρες, ὑπουργοί, γερουσιασταὶ καὶ διάσημοι ἐπιστήμονες.

Τὸ τάγμα τῶν ἱπποτῶν ἔχει περιορισθῆ σήμερα στὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο του. Ἡ ἰδιότης τῶν μελῶν του ὡς ὑπερασπιστῶν τῆς πίστεως δὲν ἀνταποκρίνεται πειὰ στὴν πραγματικότητα, γιατὶ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ ἔχουν διαφορετικὰ φρονήματα. Ὑπάρχουν Ἱππότες τῆς Μάλτας ποὺ εἶνε ριζοσπάστες, σοσιαλιστὲς κι' ἀντικληρικοί, χωρὶς αὐτὸ νὰ προξενῆ καμμιὰ ἐντύπωσι, γιατὶ ὅλοι τους εἶνε μεγάλοι φιλάνθρωποι, δηλαδὴ «Ἱππότες Ἐλεήμονες».

Τὶς συγκεντρώσεις τοῦ τάγματος, τὶς ὁρίζει ὁ Μέγας Ἀρχηγὸς καὶ γίνονται συνήθως στὴ Μάλτα, στὴ Ρώμη, στὴ Βιέννη καὶ στὴ Βουδαπέστη. Τὸ ἀνάκτορο τῶν Ἰωαννιτῶν στὴ Μάλτα εἶνε ἕνας μεγαλοπρεπὴς πύργος μὲ ἀπέραντες αἴθουσες, στολισμένες μὲ μιὰ βασιλικὴ μεγαλοπρέπεια. Παντοῦ κυριαρχεῖ τὸ κόκκινο βελοῦδο, τὸ μὼβ μετάξι, τὸ μαῦρο ἀτλάζι καὶ τὸ χρυσάφι. Στὶς συγκεντρώσεις αὐτὲς τὰ μέλη τοῦ τάγματος ἐγκαταλείπουν τὰ «πολιτικά» τους καὶ τὰ φράκα τους καὶ παρουσιάζονται ντυμένα μὲ τὴ μεγάλη στολή τους καὶ μὲ τὰ διάσημα τοῦ ἀξιώματός τους. Ἐπίσης τὸ κάθε μέλος ἔχει δυὸ μεγαλοπρεπεῖς μανδύες: ἕνα ἀπὸ κόκκινο καὶ ἕναν ἄλλο ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο.

Σ' αὐτὰ τὰ μεγάλα συμβούλια, οἱ Ἰωαννῖτες ἀποφασίζουν γιὰ διάφορα φιλανθρωπικὰ ἔργα, γιὰ τὴν διενέργεια ἐράνων καὶ γιὰ τὴν ἵδρυσι σανατορίων, νοσοκομείων καὶ πολυκλινικῶν.

Στὴν Ἀμερική, οἱ Ἱππότες τοῦ Τάγματος τῆς Μάλτας ἔχουν, ὅπως μαντεύει κανείς, συγχρονισθῆ κι' ἔχουν δώσει ἕνα παράξενο χαρακτῆρα ἀποκρυφισμοῦ στὸ σκοπὸ τοῦ τάγματος. Μέλη τῆς «γλώσσης» τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἶνε πολλοὶ ἀπὸ τοὺς «βασιλεῖς» τῶν διαφόρων προϊόντων καθὼς καὶ πολλοὶ μεγάλοι βιομήχανοι. Ὅλοι αὐτοὶ προσφέρουν κολοσσιαῖα ποσὰ στὸ ταμεῖο τοῦ τάγματος καὶ δίνουν μιὰ ἀφάνταστη μεγαλοπρέπεια καὶ πολυτέλεια στὶς συγκεντρώσεις τους. Τοὺς ἀρέσουν ὅμως τὰ μεσαιωνικὰ ἔθιμα τῶν Ἱπποτῶν κι' ἐπειδὴ στὴν ἐποχή μας κυριαρχοῦν οἱ «γκάγκστερ», οἱ Ἀμερικανοὶ Ἰωαννίτες, γιὰ νὰ ξεχωρίζουν ἀπὸ τοὺς τρομοκράτες «Κοῦ-Κοὺξ-Κλὰν» δὲν φοροῦν κουκοῦλες ὅπως τὰ μέλη τῆς Ἱσπανικῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, ἀλλὰ κόκκινες ἢ μαῦρες μεταξωτὲς προσωπίδες. Μιὰ ἐποχὴ μάλιστα, ἐδῶ καὶ πέντε χρόνια περίπου, ὅταν οἱ «Κοῦ-Κοὺξ-Κλὰν» ἄρχισαν νὰ γίνωνται τρομερὰ ἐπικίνδυνοι, οἱ Ἀμερικανοὶ Ἱππότες τῆς Μάλτας τοὺς ἐκήρυξαν ἕναν ἐξοντωτικὸ πόλεμο μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ διαλύσουν τὴν τρομοκρατικὴ ὀργάνωσί τους ποὺ εἶχε ἀναστατώσει μὲ τὰ ξαφνικὰ καὶ μυστηριώδη ἐγκλήματά της τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

Ὁ πόλεμος στ' ἀλήθεια μεταξὺ τῶν Ἰωαννιτῶν καὶ τῶν «Κοῦ-Κοὺξ-Κλὰν» κηρύχθηκε ἀμείλικτος.

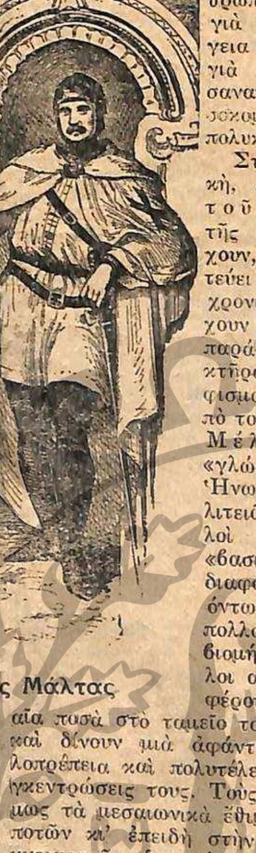

Ἱππότης τῆς Μάλτας

Οἱ τελευταῖοι κατέφευγαν διαρκῶς σὲ δολοφονίες καὶ σὲ ἀποτρόπαια ἐγκλήματα, μὲ τὸν σκοπὸ νὰ ἐκμηδενίσουν τοὺς ἀντιπάλους τους. Οἱ «Ἐλεήμονες Ἱππότες» ὅμως ἐφάρμοσαν ἕνα πολὺ πρωτότυπο πόλεμο: τὸν οἰκονομικό ! Ἡ μιὰ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὅλες ἡ ἐπιχειρήσεις τῶν μελῶν τῆς τρομοκρατικῆς ὀργανώσεως τῶν «Κοῦ-Κοὺξ-Κλὰν» χρεωκοποῦσαν κι' ἡ μετοχές τους κατρακυλοῦσαν διαρκῶς στὸ χρηματιστήριο. Τόση μάλιστα ἦταν ἡ λύσσα αὐτοῦ τοῦ ἐξοντωτικοῦ ἀγῶνος, ὥστε γιὰ μιὰ στιγμὴ κινδύνεψε ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ τῆς Ἀμερικῆς. Μὰ οἱ «Ἐλεήμονες Ἱππότες» βγῆκαν στὸ τέλος νικηταί, γιατὶ ἦσαν οἰκονομικῶς πανίσχυροι ! Εἶχαν ὅμως πολλὰ θύματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν Μεγάλο Ἀρχηγὸ τῆς Ἀμερικανικῆς «γλώσσης» τοῦ τάγματος, τὸν περίφημο «βασιλέα» τοῦ σιδήρου Ἄρτσιμπαλντ Χόβαρτ, ὁ ὁποῖος δολοφονήθηκε ἕνα βράδυ ἀπὸ μιὰ ἄγρια ἐπίθεσι τῶν ἀντιπάλων του. Οἱ «Κοῦ-Κοὺξ-Κλάν», φορῶντας τὶς μαῦρες ἱεροεξεταστικὲς κουκοῦλες τους, περιεκύκλωσαν μιὰ νύχτα τὸ σπίτι του, ὥρμησαν στὸ σαλόνι του καὶ μὲ μιὰ ὁμοβροντία πυροβολισμῶν ξάπλωσαν νεκρὸ τὸν Ἄρτσιμπαλντ Χόβαρτ μπροστὰ στὰ πόδια τῆς γυναίκας του.. Τὴν ἴδια τύχη εἶχε κι' ἕνας ἄλλος Ἀμερικανὸς «βασιλεὺς» ὁ Ἔντι Κίρμαν, ὁ «βασιλεὺς» τῶν ρουμπινιῶν. Ὁ ἱππότης αὐτὸς τοῦ Τάγματος τῆς Μάλτας δολοφονήθηκε τὴν στιγμὴ ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σπίτι του πάλι ἀπὸ τοὺς «Κοῦ-Κοὺξ-Κλάν».

Στὶς χῶρες τῆς Εὐρώπης ὡστόσο, ἡ ζωὴ τῶν Ἱπποτῶν τῆς Μάλτας δὲν παρουσιάζει τέτοια αἱματηρὰ δράματα. Οἱ Ἰωαννῖτες ἱππότες εἶνε μεγάλοι φιλάνθρωποι κι' ἔχουν ἀφιερώσει ὅλη τὴ ζωή τους κι' ὅλη τὴν περιουσία τους σὲ ἀγαθοεργοὺς σκοποὺς καὶ σὲ εὐεργετήματα.

Οἱ περιφημότεροι ἀπ' ὅλους εἶνε οἱ Ἄγγλοι ἱππότες τοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ, οἱ ὁποῖοι συνεχίζουν τὴν παράδοσι τῶν προκατόχων τους μὲ τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν προσήλωσι στοὺς τύπους ποὺ χαρακτηρίζει τὰ ἀληθινὰ «τέκνα τῆς Ἀλβιῶνος».

ΠΩΛ ΜΕΡΣΙΕ

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σὲ ἀπολύτως ἱκανοποιητικὰς τιμὰς παλαιὰ διάφορα βιβλία, παντὸς εἴδους καὶ πάσης γλώσσης, καθὼς καὶ ὁλόκληρες βιβλιοθῆκες. Γράψατε: «Οἰκογένειαν», Λέκα 7, Ἀθήνας.

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ DELLY

ΔΥΟ ΨΥΧΕΣ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΕΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.—Στὸν ἡγεμονικὸ πύργο τοῦ Ἄγγλου εὐπατρίδου μαρκησίου Φάλσντον, λόρδου τοῦ Σέσμπουρυ, φτάνουν μιὰ μέρα δυὸ μικροῦλες, ἡ Ὀριέττα κι' ἡ Φαουστίνα, τὶς ὁποῖες ὁ πατέρας τους, ὁ ξεπεσμένος Ἰταλὸς ἀριστοκράτης κόμης Φαρνέλα, τοῦ στέλνει γιὰ νὰ τὶς προστατεύση. Ὁ λόρδος, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ νέος ἀκόμα, εἶνε ἄρρωστος, δέχεται μὲ καλωσύνη τὶς δυὸ ξένες καὶ ἀναθέτει τὴν φροντίδα τους στὴν οἰκονόμο τοῦ πύργου κυρία Μπάρκερ. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιο μὲ τὸ γυιό του, τὸν δεκαεξαετῆ λόρδο Βάλτερ, ἕνα νέο ἀγέρωχο καὶ δεσποτικό, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ἀντιπαθεῖ τὴν περήφανη καὶ μικροῦλα Ὀριέττα. Ἐπίσης μεγάλη ἀντιπάθεια αἰσθάνεται πρὸς τὶς δυὸ μικρὲς ξένες κι' ἡ δευτέρα σύζυγος τοῦ μαρκησίου λαίδη Παμέλα, ἡ μητρυιὰ τοῦ Βάλτερ. Αὐτὴ ὅμως τὶς ἀντιπαθεῖ γιατὶ φαντάζεται ὅτι ὁ σύζυγός της τὶς προστατεύει, γιατὶ ἦσαν κόρες κάποιας παληᾶς φίλης του. Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα χρόνο, ὁ λόρδος Σέσμπουρυ πεθαίνει καὶ τότε ἡ σύζυγός του κλείνει τὶς προστατευόμενές του σὲ ἕνα οἰκοτροφεῖο, ὅπου μένουν ὀχτὼ χρόνια.

* * *

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ Ὀριέττα ἀναγνώρισε σ' αὐτὸν τὸν λόρδο Βάλτερ τῆς παληᾶς ἐποχῆς. Ἦταν τώρα ἕνας κομψότατος νέος. Ἡ ἄλλες μαθήτριες μιλοῦσαν μὲ θαυμασμὸ γι' αὐτόν. Ἀλλὰ ἡ Ὀριέττα ἀπέφευγε νὰ τὶς ἀκούη καὶ ἦταν πάντοτε γεμάτη θυμὸ ἐναντίον του.

Καὶ νὰ ποὺ τώρα ἡ Ὀριέττα θὰ πήγαινε νὰ ζήση στὸ σπίτι τοῦ μισητοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου... Εἶχε ἀκούσει ὅτι ὁ Βάλτερ ταξείδευε πολύ... Μὰ κι' ἂν ἀκόμα βρισκόταν στὸν πύργο, δὲν ὑπῆρχε πιθανότης νάρθῆ σ' ἐπικοινωνία μαζύ του ἕνα ταπεινὸ κορίτσι, ὅπως αὐτή...

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τὴν ἐνδιέφερε τώρα περισσότερο, ἦταν πῶς σκόπευε νὰ χρησιμοποιήση ἡ λαίδη Σέσμπουρυ τὰ κορίτσια τοῦ κόμητος Φαρνέλλα...

III

Ἔπειτ' ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες, ἕνα ἁμάξι, ποὺ τ' ὁδηγοῦσε ἕνας ἁμαξᾶς μὲ οἰκοστολή, ἔπαιρνε τὴν Ὀριέττα καὶ τὴ Φαουστίνα ἀπὸ τὸ παρθεναγωγεῖο Μπάρλεϋ.

Ἔπειτ' ἀπὸ λίγη ὥρα, τὸ ἁμάξι σταματοῦσε μέσα στὸν περίβολο τοῦ Φάλσντον-Χώλ, μπρὸς σ' ἕνα μεγάλο κτίριο, ποὺ χρησίμευε ὡς κατοικία τῶν ὑπηρετῶν.

Ἕνας ὑπηρέτης προχώρησε τότε καὶ εἶπε στὴν Ὀριέττα καὶ στὴ Φαουστίνα:

—Ἡ κυρία Μπάρκερ σᾶς περιμένει, δεσποινίδες.

Σὲ λίγο, ἡ δυὸ νέες βρισκόντουσαν μπρὸς στὴν ἐπιβλητικὴ οἰκονόμο, ἡ ὁποία τὶς δέχτηκε, χωρὶς νὰ σηκωθῆ ἀπὸ τὴ θέσι της.

—Ἆ! Ἤρθατε, ὠμορφοῦλες μου! τοὺς εἶπε συγκαταβατικά. Ἐλπίζω πὼς εἴσαστε εὐχαριστημένες ποὺ φύγατε ἀπὸ τὸ οἰκοτροφεῖο.

—Μᾶλλον εὐχαριστημένες! ἀπάντησε ξερὰ ἡ Ὀριέττα, τῆς ὁποίας ἡ περηφάνεια ξυπνοῦσε μπρὸς στὴ στάσι τῆς γυναίκας αὐτῆς, ποὺ τοὺς φερόταν σὰν νὰ ἦσαν κατώτερές τους.

—Ὢ! Βέβαια, εἴμαστε πολὺ εὐχαριστημένες!... Πρὸ πάντων, γιατὶ ξαναρχόμαστε στὸ Φάλσντον-Χώλ! εἶπε ἡ Φαουστίνα.

—Ὡραῖα... Ἂν καὶ στὸ ἑξῆς τὰ πράγματα θὰ εἶνε διαφορετικὰ γιὰ σᾶς ἀπὸ ἄλλοτε... Ἡ λαίδη Σέσμπουρυ δέχεται νὰ ἐξακολουθήση νὰ σᾶς προστατεύη, ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν ἔχετε τίποτε, γιὰ νὰ ζήσετε πρέπει νὰ ἐργάζεστε...

—Αὐτὸ ζητᾶμε κι' ἐμεῖς! φώναξε ἡ Ὀριέττα. Ἀλλὰ τί εἴδους ἐργασία σκοπεύει νὰ μᾶς ἀναθέση ἡ λαίδη;

—Ἡ μιλαίδη, ἀπάντησε ἡ μὶς Μπάρκερ μὲ γαλήνη, ἀποφάσισε νὰ ἐργάζεται ἡ Φαουστίνα στὰ ἀσπρόρρουχα καὶ σεῖς, Ὀριέττα, νὰ βοηθᾶτε τὴν καμαριέρα τῆς λαίδης Ρόζας.

Ἡ Ὀριέττα, ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτά, τινάχτηκε.

—Ἐμεῖς! φώναξε. Ἐμεῖς ὑπηρέτριες!

—Γιατὶ ὄχι;.. Δὲν ξέρει κανεὶς τίποτε γιὰ σᾶς... Ὁ μακαρίτης λόρδος δὲν ἐξήγησε σὲ κανένα τίποτε... Στὴ θέσι τῆς μιλαίδης μάλιστα, ἄλλες δὲν θἄκαναν τὸν κόπο νὰ φροντίσουν γιὰ ἄγνωστα κορίτσια.

—Θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴ φρόντιζε καθόλου! εἶπε ἡ Ὀριέττα μὲ θυμό. Κυρία Μπάρκερ, πρέπει νὰ δῶ τὴ μιλαίδη καὶ νὰ τῆς μιλήσω!

—Ἡ ἐξοχότης της μοῦ δήλωσε κατηγορηματικὰ ὅτι δὲν θέλει νὰ σᾶς δῆ, πρὶν ἀναλάβετε τὴν ὑπηρεσία σας...

—Ποτὲ δὲν θὰ δεχτῶ μιὰ τέτοια ὑπηρεσία... Μπορεῖτε νὰ τῆς τὸ πῆτε, κυρία Μπάρκερ...

—Θὰ τῆς τὸ πῶ, ἀπάντησε ἐπιβλητικὰ ἡ οἰκονόμος.

Καὶ χτύπησε ἕνα κουδοῦνι. Μιὰ ὑπηρέτρια παρουσιάστηκε ἀμέσως, στὴν ὁποία εἶπε:

—Πόλυ, ὁδήγησε τὶς δεσποινίδες Φαρνέλλα στὸ δωμάτιό τους καὶ φρόντισε νὰ τοὺς ἀνεβάσουν τὶς ἀποσκευές τους.

Ἡ Ὀριέττα κι' ἡ Φαουστίνα ἀκολούθησαν τὴν ὑπηρέτρια, ἡ ὁποία τὶς ὡδήγησε σ' ἕνα δωμάτιο φωτεινὸ καὶ πολὺ καλὰ ἐπιπλωμένο.

Ἐκεῖ, ἡ Πόλυ ἄνοιξε ἕνα συρτάρι κάποιου ἐπίπλου κι' ἔδειξε στὰ κορίτσια τὰ φορέματα τῆς ὑπηρεσίας τους: τοὺς σκούφους τους, τὶς ποδιές τους, τὰ ροῦχα τους.

Ἡ Ὀριέττα δὲν εἶπε τίποτε. Ἔσφιγγε ὅμως τὰ χείλη της καὶ τὰ βλέμματά της ἔλαμπαν ἀπὸ θυμό.

Ὅταν ἡ Πόλυ ἔφυγε, εἶπε στὴ Φαουστίνα, ἡ ὁποία τὴν κύτταζε ξαφνιασμένη:

—Δὲν θὰ φορέσουμε ποτὲ τὰ ροῦχα αὐτά!

Σὲ λίγο, ἡ Πόλυ ξαναπαρουσιάστηκε καὶ ἀνήγγειλε ὅτι ἡ μὶς Χάγκαρ, ἡ πρώτη καμαριέρα τῆς λαίδης Ρόζας, ζητοῦσε τὴν Ὀριέττα στὸ ἐντευκτήριο τῶν ὑπηρετριῶν.

Ἡ μὶς Χάγκαρ ἦταν μιὰ νέα τριάντα χρόνων, ἀρκετὰ ὡραία καὶ μὲ πολὺ τουπέ. Μόλις εἶδε ὅμως τὴν περήφανη καὶ ἀξιοπρεπῆ Ὀριέττα, τὰ ἔχασε γιὰ μιὰ στιγμή... Στὸ τέλος τὴ ρώτησε:

—Σεῖς εἶστε ἡ... δεύτερη καμαριέρα τῆς λαίδης Ρόζας;

—Ἔτσι τουλάχιστον φαντάζεται ἡ λαίδη Σέσμπουρυ! ἀπάντησε ψυχρὰ ἡ Ὀριέττα.

—Ἆ!.. Καλά!.. Ἡ λαίδη Ρόζα θέλει νὰ σᾶς δῆ ἀμέσως... Σᾶς προειδοποιῶ ὅτι εἶνε πολὺ ἰδιότροπη... Τοὺς βασανίζει ὅλους... Ἐγὼ βρίσκομαι δυὸ μῆνες κοντά της καὶ τὴν ἔχω βαρεθεῖ κιόλας... Πρέπει νὰ ἔχετε μεγάλη ὑπομονή...

—Ὁδηγῆστε με στὴ λαίδη Ρόζα, ἀφοῦ θέλει νὰ μὲ δῆ! εἶπε ἀπότομα ἡ Ὀριέττα.

Ἡ μὶς Χάγκαρ τῆς ἔρριξε ἕνα ἐχθρικὸ βλέμμα. Ἡ ὠμορφιὰ τῆς Ὀριέττας καὶ τὸ ἀπότομο ὕφος της τὴν πείραζαν.

Ἡ λαίδη Ρόζα κατοικοῦσε σ' ἕνα μεγάλο διαμέρισμα τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ πύργου, στὸ ἰσόγειο, ποὺ ἔβλεπε στοὺς κήπους. Ἦταν πειὰ δεκαπέντε χρόνων, μὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε ἕνα ἰσχνὸ καὶ χλωμὸ πλᾶσμα. Τὰ καστανὰ μαλλιά της ἔπεφταν ἄταχτα ἀπάνω στὸ μεταξωτό της φόρεμα.

Καθόταν στὸ σαλόνι της, κοντὰ στὸ τζάκι.

Μόλις ἡ Ὀριέττα μπῆκε στὸ σαλόνι, ἕνα σκυλάκι πολυτελείας, ποὺ ἦταν ξαπλωμένο σ' ἕνα προσκέφαλο, ἄρχισε νὰ γρυλλίζη.

—Ἡσυχία, Φιφί! εἶπε ἡ ἀδύνατη, ἀλλὰ ἐπιτακτικὴ φωνὴ τῆς νεαρᾶς λαίδης.

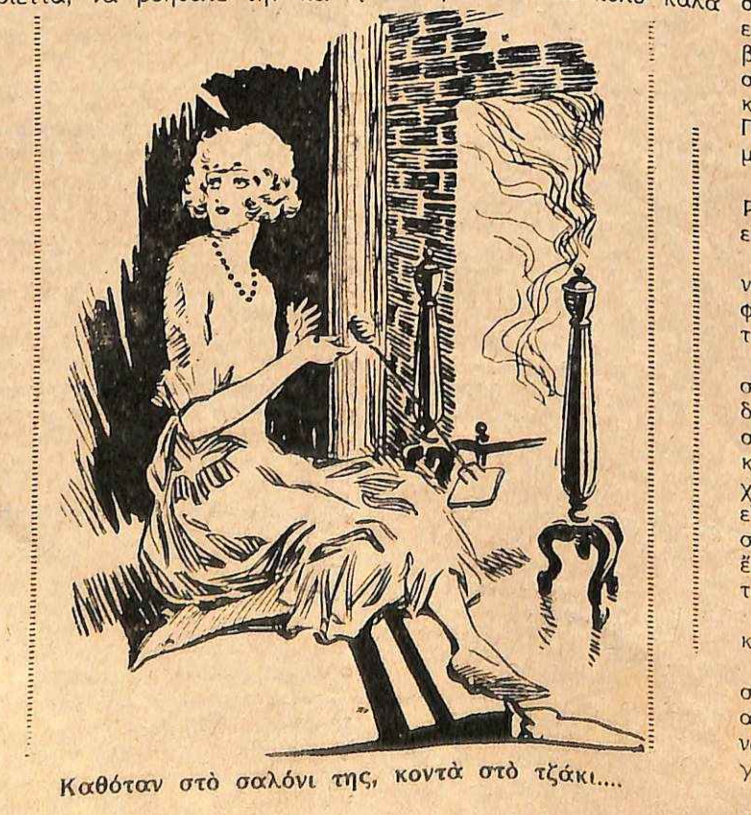

Καθόταν στὸ σαλόνι της, κοντὰ στὸ τζάκι....

Καὶ συγχρόνως ἡ Ρόζα σήκωσε τὸ κεφάλι της γιὰ νὰ κυττάξη τὴν Ὀριέττα. Ἐκείνη ἔνοιωσε κάποιο ρῖγος, βλέποντας πόσο ἔμοιαζαν τὰ μάτια της μὲ τὰ μάτια τοῦ μακαρίτου λόρδου.

—Ἐλᾶτε δῶ! εἶπε ἡ Ρόζα. Ἡ μητέρα μου μὲ βεβαιώνει πὼς δὲν ἀλλάξατε σὲ τίποτε, πὼς εἶστε πάντοτε ἡ παλαιὰ Ὀριέττα... Θέλω νὰ βεβαιωθῶ κι' ἐγὼ γι' αὐτό.

Ἡ Ὀριέττα πλησίασε στὴν πολυθρόνα. Γιὰ μερικὲς στιγμές, τὰ δυὸ κορίτσια κυττάχτηκαν προσεχτικά. Κατόπιν ἡ λαίδη Ρόζα ρώτησε τὴν Ὀριέττα:

—Πῶς δεχτήκατε νὰ γίνετε καμαριέρα μου;

—Δὲν τὸ δέχτηκα καθόλου καὶ θέλω νὰ διαμαρτυρηθῶ στὴ λαίδη **Σέσμπουρυ...**

—Ἤμουν βεβαία πὼς δὲν θὰ δεχόσαστε! εἶπε ἡ λαίδη Ρόζα, ἡ ὁποία ἐξακολουθοῦσε νὰ κυττάζη προσεχτικὰ τὴν Ὀριέττα. Κατόπιν εἶπε ἀπότομα:

—Πάρτε μιὰ καρέκλα, καθῆστε κοντά μου καὶ διηγηθῆτε μου τὴ ζωή σας στὸ παρθεναγωγεῖο Μπάρλεϋ.

Ὅλοι ὅσοι πλησίαζαν τὴ λαίδη Ρόζα, εἶχαν τὴν ἴδια γνώμη γι' αὐτή. Ἐν τούτοις, ἡ Ὀριέττα ἔνοιωθε σιγὰ-σιγὰ κάποιαν ἐμπιστοσύνη καὶ συμπάθεια, ὅσο τῆς διηγόταν τὴ θλιβερὴ ζωή της στὸ παρθεναγωγεῖο.

—Δὲν ἐζήσατε εὐτυχισμένα!.. εἶπε ἡ Ρόζα, ὅταν τὴν ἄκουσε. Κι' ἡ ἀδελφή σας ὑπέφερε τὸ ἴδιο;

—Ὄχι! ἀπάντησε ἡ Ὀριέττα. Ἡ Φαουστίνα δὲν ἔχει τὸν ἴδιο χαρακτῆρα μὲ μένα!

Γιὰ λίγες στιγμές, ἡ λαίδη Ρόζα ἔμεινε σιωπηλή. Ἔπειτα εἶπε ἀργά:

—Σᾶς συλλογιζόμουν συχνὰ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ποὺ βρισκόσαστε στὸ παρθεναγωγεῖο... Ἐν τούτοις, μόνο μιὰ-δυὸ φορὲς σᾶς εἶχα δεῖ... Ἀλλὰ μοῦ εἴχατε κάνει τόση ἐντύπωσι!... Φυλάω πάντοτε τὰ μαλλιά σας...

—Τὰ μαλλιά μου! ἔκανε ἡ Ὀριέττα, ξαφνιασμένη.

—Ναί, τὶς ὡραῖες χρυσὲς μποῦκλες, ποὺ σᾶς ἔκοψε ὁ λόρδος Βάλτερ.

Ἡ Ὀριέττα κοκκίνισε ἐλαφρὰ καὶ εἶπε:

—Ἀλήθεια, μιλαίδη;

—Ἦσαν τόσο ὡραῖα!... Σᾶς θαύμασα ποὺ μιλήσατε μὲ τόσο θάρρος στὸ λόρδο Βάλτερ, ποὺ τὸν ἔτρεμαν ὅλοι... Ἡ ἀνάμνησις αὐτὴ μοῦ ἔμεινε ἀπὸ τότε. Γι' αὐτό, ὅταν ἡ μητέρα μου μὲ ρώτησε: «Θέλεις γιὰ βοηθὸ τῆς Χάγκαρ τὴν Ὀριέττα», δέχτηκα πρόθυμα, γιατὶ σκέφτηκα πὼς θὰ μοῦ ἀρέσατε. Τώρα ὅμως ποὺ σᾶς εἶδα, κατάλαβα ὅτι δὲν εἶστε γι' αὐτὴ τὴ θέσι... Ἀλλὰ δὲν πειράζει... Θὰ μείνετε κοντά μου ὡς σύντροφός μου... Θὰ μοῦ διαβάζετε διάφορα ὡραῖα βιβλία... Ξέρετε νὰ διαβάζετε δυνατά;

—Δὲν δοκίμασα ὥς τώρα, μιλαίδη...

—Καλά, θὰ δοῦμε... Θὰ σᾶς ποῦνε, χωρὶς ἄλλο, ὅτι εἶμαι πολὺ δύσκολη κι' ὅτι κανένας δὲν θέλει νὰ μείνη κοντά μου... Αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια... Δὲν εἶμαι καλή... Τὸ ξέρω... Μὰ μαζύ σας μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ συμφωνήσουμε...

—Τὸ ἐλπίζω κι' ἐγώ, μιλαίδη! εἶπε ἡ Ὀριέττα μὲ κάποια συγκίνησι...

—Θὰ μιλήσω σχετικῶς μὲ τὴ μητέρα μου... Θὰ σᾶς παραχωρήσουν ἕνα δωμάτιο στὸ διαμέρισμά μου... Ἐπίσης θὰ φροντίσω καὶ γιὰ τὴ Φαουστίνα... Πηγαίνετε τώρα, ἀγαπητή μου... Ἀπὸ αὔριο θ' ἀρχίσετε τὴν καινούργια σας ζωή... Καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ μὴ σᾶς κάνω πολὺ δυστυχισμένη...

Ἔδωσε τὸ ἀδύνατο χέρι της στὴν Ὀριέττα, ἡ ὁποία τῆς ἀπάντησε χαμογελῶντας:

—Εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν θὰ γίνω καθόλου δυστυχισμένη κοντά σας...

—Ποιὸς ξέρει... Εἶμαι κακή, σᾶς εἶπα... Ἴσως ὅμως ἀλλάξω μαζύ σας... Καληνύχτα, Ὀριέττα...

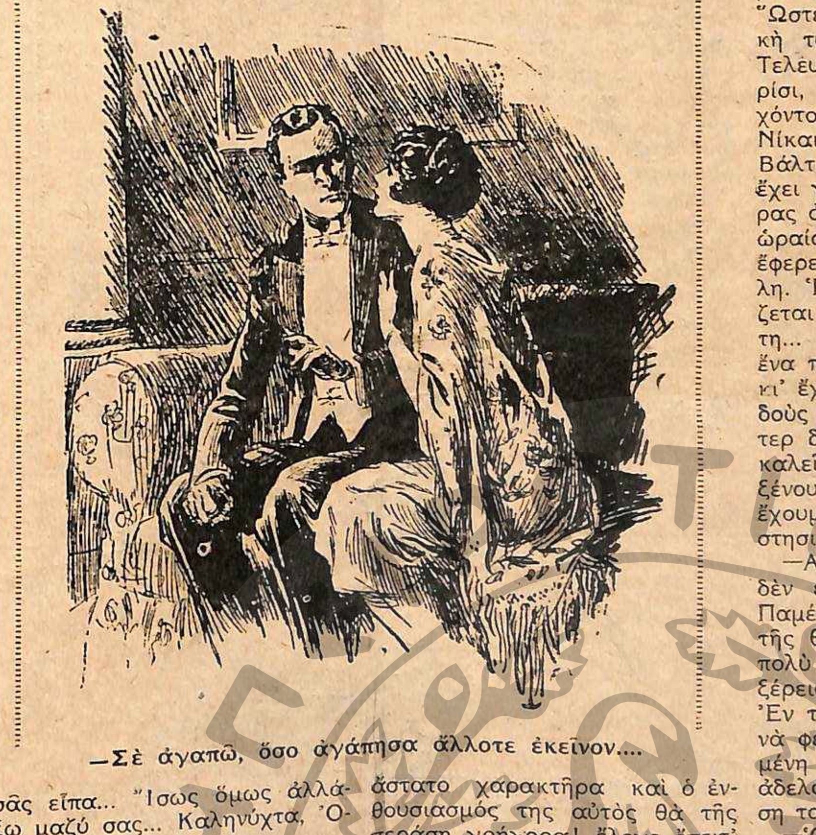

—Σὲ ἀγαπῶ, ὅσο ἀγάπησα ἄλλοτε ἐκεῖνον....

IV

Ἡ λαίδη Σέσμπουρυ παραχάϊδευε τὴν κόρη της κι' ὑποχωροῦσε σὲ κάθε της ἀξίωσι. Γι' αὐτὸ ἡ Ρόζα ξαφνιάστηκε, ὅταν εἶδε πὼς ἡ μητέρα της δὲν ἤθελε νὰ ἐκπληρώση τὴν ἐπιθυμία της σχετικῶς μὲ τὴν Ὀριέττα.

—Μὰ τί περίεργη ἰδέα εἶν' αὐτή, παιδί μου! τῆς εἶπε ἡ λαίδη Παμέλα. Ἂν αὐτὸ τὸ κορίτσι σοῦ ἀρέσει, μπορεῖς νὰ τὸ ἔχης κοντά σου ὡς ὑπηρέτρια. Ἐγὼ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ χτυπήσουμε τὴν περηφάνεια τῆς νέας αὐτῆς...

—Ὄχι, μαμᾶ! Αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ γίνη... Ἡ Ὀριέττα κι' ἡ Φαουστίνα ἀνήκουν ἀσφαλῶς σὲ καλὴ οἰκογένεια... Ἀλλοιῶς δὲν ἐξηγεῖται πῶς τὶς προστάτευσε τόσο ὁ πατέρας... Ὄχι! Δὲν θέλω νὰ τὶς χρησιμοποιήσω ὡς ὑπηρέτριες...

—Ἔλα, Ρόζα... Μὴν εἶσαι παράξενη!..

Μὰ ἡ λαίδη Παμέλα δὲν μπόρεσε νὰ ἐπιμείνη περισσότερο... Μιὰ τρομερὴ κρίσις τῶν νεύρων ἔπιασε τὴ Ρόζα κι' ἡ λαίδη, ἀνησυχῶντας γιὰ τὴν ὑγεία της, ἔστειλε ἀμέσως νὰ φωνάξουν τὴν Ὀριέττα, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἔμεινε κοντά της ὡς σύντροφός της.

Δὲν ἔγινε καμμιὰ ἀπολύτως ἐξήγησις μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς λαίδης. Ἡ εὐγενὴς ἀριστοκράτις κρατοῦσε πάντοτε μπροστά της στάσι ἀδιάφορη καὶ ψυχρή. Ἡ Ὀριέττα πάλι δειχνόταν ἀξιοπρεπὴς κι' εὐγενὴς κι' ἀποσυρόταν, ὁσάκις ἡ μητέρα βρισκόταν κοντὰ στὴν κόρη της. Ἡ Ρόζα ὅμως δὲν τὸ ἤθελε αὐτὸ καί, ἐπὶ μερικὲς ἡμέρες, ποὺ ἡ νεαρὴ λαίδη ἦταν ἀδιάθετη, ἡ Ὀριέττα ἔτρωγε στὸ δωμάτιό της κοντά της.

—Εὐτυχῶς, ποὺ ἡ Ρόζα ἔχει ἄστατο χαρακτῆρα καὶ ὁ ἐνθουσιασμός της αὐτὸς θὰ τῆς περάση γρήγορα! ἔλεγε ἔπειτ' ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἡ λαίδη Παμέλα στὸν Ὄμφρεϋ Μπάρφορντ. Φαντάσου ὅτι ἔχει τὴν ἀξίωσι νὰ τρώη ἡ Ὀριέττα στὸ ἴδιο τραπέζι μὲ μᾶς...

—Καὶ ὅμως, ἡ μικρὴ αὐτὴ ἔχει τὴ θέσι της κοντά σας... Τὸ ξέρεις πολὺ καλὰ αὐτό, ἀγαπητή μου φίλη, εἶπε ὁ Ὄμφρεϋ μὲ γαλήνη. Καὶ ἡ Φαουστίνα τί ἀπέγινε;

—Ἡ Ρόζα δὲν θέλει νὰ τὴν κάνουμε ὑπηρέτρια... Ὅσο καιρὸ λοιπὸν βαστάξει τὸ καπρίτσιο της, θὰ τὴν βάλουμε νὰ κεντάη... Εἶνε πολὺ ἐπιδέξια στὸ κέντημα...

Ὁ Ὄμφρεϋ κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε:

—Ἔχεις παραχαϊδέψει αὐτὴ τὴ μικρὴ Ρόζα, ἀγαπητή μου φίλη... Σ' ἔχει κάνει σκλάβα της... Ἐγὼ σὲ ἄφησα ἐλεύθερη νὰ κάνης ὅ,τι θέλεις γι' αὐτὰ τὰ δυὸ κορίτσια, ἂν καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ λόρδου Σέσιλ ἦταν νὰ τύχουν ἀριστοκρατικῆς ἀνατροφῆς καὶ νὰ ζήσουν ἀριστοκρατικά... Ἀλλὰ δὲν ἤθελα γι' αὐτὲς τὶς νέες, ποὺ μοῦ εἶνε ἀδιάφορες, νὰ σὲ στενοχωρήσω, πολυαγαπημένη μου Παμέλα... Φαντάζομαι ὅτι ὁ λόρδος Βάλτερ δὲν θὰ θελήση ποτὲ νὰ τὶς προστατεύση...

Ἡ λαίδη Παμέλα γέλασε δυνατά:

—Ὁ Βάλτερ; ἔκανε. Νὰ εἶσαι βέβαιος, ἀγαπητέ μου, ὅτι ὁ Βάλτερ οὔτε κὰν τὶς θυμᾶται πειά...

—Εἶνε ἀλήθεια ὅτι ξαναγυρίζει τὸν ἐρχόμενο μῆνα;

—Ναί... Ὅλο τὸ Φάλσντον-Χὼλ εἶνε ἀναστατωμένο... Μερικὰ ἀπὸ τὰ αὐτοκίνητά του καὶ τ' ἄλογά του, ἔφτασαν κιόλας... Ἑτοιμάζουν συγχρόνως κατὰ διαταγήν του καὶ τὸ Ἰνδικὸ περίπτερο...

—Ἆ! Τὸ προορίζει φαίνεται γιὰ τὴν ὡραία του μπαγιαντέρα! εἶπε ὁ Ὄμφρεϋ, γελῶντας. Ὥστε θὰ ἔχουμε τὴν ἐξαιρετικὴ τύχη νὰ τὴν θαυμάσουμε... Τελευταῖα, ποὺ ἤμουν στὸ Παρίσι, πολλοὶ γνωστοὶ ποὺ ἐρχόντουσαν ἀπὸ τὶς Κάννες ἢ τὴ Νίκαια, μοῦ μίλησαν γιὰ τὸν Βάλτερ, ὁ ὁποῖος στὴ Γαλλία ἔχει γίνει τὸ εἴδωλο τῆς ἀνωτέρας ἀριστοκρατίας καὶ γιὰ τὴν ὡραία Ἰνδὴ χορεύτρια, ποὺ τὴν ἔφερε μαζύ του ἀπὸ τὴ Βεγγάλη. Ἡ Ἀτζάρα — ἔτσι ὀνομάζεται — λένε πὼς εἶνε ὡραιοτάτη... Τὴν ἔχει ἐγκαταστήσει σ' ἕνα περίπτερο τῆς βίλλας του κι' ἔχει στὰς διαταγάς της Ἰνδοὺς ὑπηρέτες. Ὅταν ὁ Βάλτερ δίνει καμμιὰ δεξίωσι, τὴν καλεῖ νὰ χορεύη μπροστὰ στοὺς ξένους του... Ἔτσι πιθανὸν νὰ ἔχουμε κι' ἐμεῖς τὴν εὐχαρίστησι νὰ τὴ δοῦμε νὰ χορεύη!..

—Αὐτὸ ποὺ κάνει ὁ Βάλτερ, δὲν εἶνε σωστό! εἶπε ἡ λαίδη Παμέλα. Ἐλάχιστοι ἄνθρωποι τῆς θέσεώς του, ἀψηφοῦν τόσο πολὺ τοὺς τύπους. Ἐγώ, καθὼς ξέρεις, δὲν εἶμαι στενοκέφαλη. Ἐν τούτοις, δὲν βρίσκω σωστὸ νὰ φέρη ὁ Βάλτερ τὴν εὐνοουμένη του στὸ σπίτι ποὺ μένει ἡ ἀδελφή του καὶ ὅπου θὰ καλέση τοὺς ξένους του.

—Ὁ κόσμος συγχωρεῖ πολλὰ πράγματα στὸ μαρκήσιο Βάλτερ, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἐπέτρεπε σ' ἕνα κοινὸ θνητό... τὴ διέκοψε ὁ Ὄμφρεϋ. Ἔχει, ἐκτὸς τῆς αἴγλης τῆς κοινωνικῆς του θέσεως καὶ τὴν προσωπική του γοητεία... Εἶνε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ μποροῦν νὰ κάνουν ἐλεύθερα καὶ τὶς πιὸ μεγάλες τρέλλες... Ἂν ἡ παρουσία τῆς Ἀτζάρας σοῦ εἶνε δυσάρεστη, ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ θελήσης νὰ κάνης παρατηρήσεις στὸ Βάλτερ...

—Νὰ τοῦ κάνω παρατηρήσεις; ἔκανε ἡ λαίδη Παμέλα, φοβισμένη. Θεὸς φυλάξει... Κανένας δὲν θὰ τολμοῦσε ποτὲ νὰ κάνη ἕνα τέτοιο πρᾶγμα κι' ἐγὼ λιγώτερο ἀπὸ κάθε ἄλλον... Μοῦ φαίνεται πὼς τὸν βλέπω νὰ μοῦ ἀπαντάη μὲ τὸ παγωμένο του ὕφος... Ἐξ ἄλλου, δὲν συμπάθησε ποτὲ καὶ ἂν ἐξακολουθεῖ νὰ ξοδεύη γιὰ μένα, τὸ κάνει γιατὶ εἶμαι ἡ χήρα τοῦ πατέρα του. Λίγο νὰ θυμώση μαζύ μου, θὰ μοῦ κόψη κάθε ἐπιχορήγησι... Κι' αὐτὸς εἶν' ἕνας ἀκόμα λόγος νὰ μνησικακῶ κατὰ τοῦ Σέσιλ, ποὺ ἄφησε τὴ σύζυγό του καὶ τὴν κόρη του νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ Βάλτερ.

Ὁ Ὄμφρεϋ ἅπλωσε χαϊδευτικὰ τὸ χέρι του ἀπάνω στὸν ὦμο τῆς Παμέλας.

—Μὴν ταράζεσαι γι' αὐτό, ἀγαπητή μου, τῆς εἶπε. Ἦταν κακὸ βέβαια. Ἐγὼ ὅμως εὐλογῶ τὴν παράλειψι αὐτὴ ποὺ σὲ ἀπέσπασε ἐντελῶς ἀπὸ τὸ μακαρίτη καὶ μοῦ ἐπέτρεψε νὰ κατακτήσω τὴν καρδιά σου...

—Ἔχεις δίκηο, ἀγαπημένε μου... Σέ ἀγαπῶ, ὅσο ἀγάπησα ἄλλοτε ἐκεῖνον... Καὶ ἔχω ἐμπιστοσύνη σὲ σένα, γιατὶ εἶσαι πιστὸς καὶ σταθερός...

Ὁ Ὄμφρεϋ χαμογέλασε ἀδιόρατα, κυττάζοντας τὶς τολύπες τοῦ καπνοῦ ποὺ ἀνέβαιναν ἀπὸ τὸ ποῦρο του...

—Ὁ Βάλτερ, εἶπε ἡ Παμέλα, μοιάζει πολύ, καθὼς φαίνεται, τοῦ πατέρα του. Εἶνε κι' αὐτός, ὅπως ἐκεῖνος, ἄνθρωπος τῶν ἀπολαύσεων...

—Καθόλου! Καθόλου! τὴν διέκοψε ὁ Ὄμφρεϋ. Ὁ Βάλτερ ἔχει διαφορετικὸ χαρακτῆρα. Ὅπως βεβαιώνουν κατηγορηματικὰ ὅσοι τὸν γνώρισαν καλά, εἶνε δραστήριος καὶ φίλος τῆς ἐργασίας... Δὲν τὸν ἐνθουσιάζουν ἡ ἐπιπόλαιες ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς... Ἂν καὶ τὸν ἀγαποῦν γιὰ τὴν ὠμορφιά του καὶ τὴν αἴγλη του ὅσες γυναῖκες πλησιάζει, ἐν τούτοις αὐτὸς καυχᾶται ὅτι καμμιὰ γυναῖκα δὲν κατέκτησε καὶ τὴν καρδιά του... Ἐπὶ πλέον, εἶνε πολὺ περήφανος καὶ ἔχει ἐξαιρετικὴ ἀντίληψι...

Ἔμειναν γιὰ λίγη ὥρα σιωπηλοί. Ἔπειτα ἡ λαίδη Παμέλα εἶπε ἔξαφνα :

—Ἂν ὁ Βάλτερ εἶχε σκοτωθῆ στὸ αὐτοκινητικὸ δυστύχημα ποὺ τοῦ συνέβη πρὸ πέντε χρόνων, ἐσύ, ἀγαπημένε μου Ὄμφρεϋ, θὰ ἦσουν σήμερα μαρκήσιος Σέσμπουρυ...

—Ναί, Παμέλα... Θὰ ἤμουν μαρκήσιος...

—Τί κρῖμα πού...

—Μὴ λὲς τέτοια πράγματα ! τὴ διέκοψε ὁ Ὄμφρεϋ. Δὲν εὔχομαι καθόλου νὰ κληρονομήσω τὸ νεαρὸ συγγενῆ μου, ἂν καὶ μὲ συμπαθεῖ ἐλάχιστα...

Ἡ λαίδη Σέσμπουρυ ὅμως ἐπέμεινε καὶ εἶπε, κουνῶντας τὸ κεφάλι της :

—Ἐγὼ ὅμως τὸ εὔχομαι μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά...

Ὁ Ὄμφρεϋ χαμογέλασε συγκαταβατικὰ καὶ δὲν εἶπε τίποτε.

V

Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ Ὀριέττα εἶδε τὸν κ. Ὄμφρεϋ Μπάρφορντ κατὰ τὴν ὥρα τοῦ τσαγιοῦ στὸ διαμέρισμα τῆς λαίδης Ρόζας.

Ὅταν ὁ Ὄμφρεϋ κι' ἡ λαίδη Παμέλα μπῆκαν μέσα, ἡ Ὀριέττα ἔμεινε κοντὰ στὴ βιβλιοθήκη λίγο στενοχωρημένη, ἂν καὶ ἡ Ρόζα τῆς εἶχε πῆ : «Θὰ μείνης κοντά μου, ὅταν ἡ μαμᾶ κι' ὁ Ὄμφρεϋ θάρθοῦν νὰ πάρουν μαζύ μου τὸ τσάϊ». Ἡ φτωχὴ νέα καταλάβαινε ὅτι, μὲ μεγάλη δυσφορία, ἡ λαίδη Παμέλα ἀνεχόταν τὴν παρουσία της.

Ἀφοῦ ἡ Ρόζα χαιρέτησε τὸν κ. Μπάρφορντ, γύρισε πρὸς τὴν Ὀριέττα καὶ τῆς εἶπε :

—Ἔλα κοντά, Ὀριέττα, νὰ σοῦ συστήσω τὸν κ. Ὄμφρεϋ Μπάρφορντ...

Καί, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν τελευταῖο, ἐπρόσθεσε :

—Θυμᾶσαι, Ὄμφρεϋ, τὴ μικρὴ Ὀριέττα Φαρνέλλα ;

—Βέβαια, τὴ θυμᾶμαι, ἂν καὶ ἔχω τόσα χρόνια νὰ τὴ δῶ...

Καὶ χαμογέλασε μὲ συμπάθεια στὴν Ὀριέττα. Ἔπειτα εἶπε στὴ Ρόζα :

—Εἶστε εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴ νέα σας σύντροφο ;

—Πάρα πολύ... Θὰ ἦταν ἀδύνατον νὰ βρῶ καλύτερη.

Ὅταν ἡ λαίδη Παμέλα κι' ὁ Ὄμφρεϋ ἀπεσύρθησαν, ἡ πρώτη φροντίδα τῆς λαίδης ἦταν νὰ τὸν ρωτήση :

—Πῶς σοῦ φαίνεται αὐτὴ ἡ Ὀριέττα, Ὄμφρεϋ ;

— Καταπληκτικὰ ὡραία!.. Ἔχει ἐμφάνισι πριγκηπίσσης... Ἄκουσε, ἀγαπητή μου... Μὲ τὸ παρουσιαστικό της, μὲ τὴ φυσιογνωμία της, μὲ τὰ μάτια της, τὰ μάτια της πρὸ πάντων, πρέπει νὰ προσέχης πολύ, ὅταν τὸ Φάλσντον-Χὼλ θὰ ἔχη ξένους.

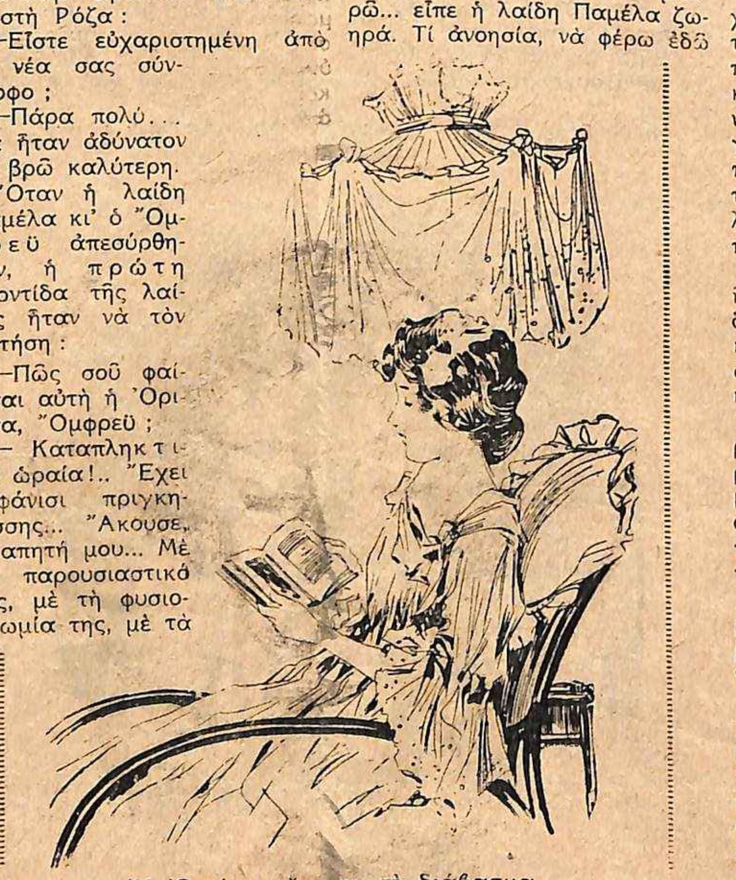

Ἡ Ὀριέττα ἄρχισε τὸ διάβασμα...

—Ἡ Ρόζα, εὐτυχῶς, δὲν ἔχει πολλὲς σχέσεις μὲ τοὺς ξένους... Ἔπειτα, ἂς ἐλπίσουμε ὅτι ὡς τότε ἡ ἰδιοτροπία αὐτὴ θὰ τῆς περάση...

—Σὰν δύσκολο μοῦ φαίνεται... Ἡ νέα αὐτὴ εἶνε ἐξαιρετικὰ γοητευτικὴ κι' ὅπως κατάλαβα, ἔχει ἐξαιρετικὴ ἀντίληψι... Ἀλλὰ ἐπὶ τέλους θὰ ἰδοῦμε... Τὸ χειρότερο ὅμως θὰ ἦταν, νὰ τὴν ἐρωτευθῆ ὁ λόρδος Σέσμπουρυ...

Ἡ λαίδη Παμέλα ἀνατινάχθηκε στὸ κάθισμά της.

—Ἀ! Τί λές! φώναξε. Φαντάζεσαι ὅτι μπορεῖ νὰ συμβῆ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα ;..

—Γιατὶ ὄχι, ἀγαπημένη μου ; εἶπε ὁ Ὄμφρεϋ, χαμογελῶντας εἰρωνικά. Ὁ Βάλτερ δὲν εἶνε καθόλου τυφλὸς κι' ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ θὰ προσέξη ὅτι ἡ Ὀριέττα δὲν εἶνε συνηθισμένη γυναῖκα στὴν ὠμορφιά.

—Μά, Ὄμφρεϋ, ξεχνᾶς ὅτι ἴσως εἶνε ἀδελφή του ;

—Αὐτὸ τὸ ξέρουμε μόνο ἐμεῖς... Ὁ Βάλτερ οὔτε τὸ ὑποψιάζεται κάν... Καὶ φαντάζομαι ὅτι δὲν σκέφτεσαι νὰ τοῦ τὸ πῆς..

—Ἀσφαλῶς ὄχι... Γιατὶ ἔτσι θὰ θεωροῦσε ὡς καθῆκον του νὰ χρησιμοποιήση τὴν Ὀριέττα καὶ τὴ Φαουστίνα ὡς μέλη τῆς οἰκογενείας του...

—Ὁπωσδήποτε, ἀγαπητή μου Παμέλα, φρόντισε νὰ ἀπομακρύνης αὐτὴ τὴ νέα, πρὶν ἔρθει ὁ Βάλτερ... Ἔχεις ἕνα μῆνα καιρό... Μπορεῖς νὰ καταφέρης στὸ διάστημα αὐτὸ τὴ Ρόζα.

—Ναί! Θὰ κάνω ὅ,τι μπορῶ... εἶπε ἡ λαίδη Παμέλα ζωηρά. Τί ἀνοησία, νὰ φέρω ἐδῶ αὐτὸ τὸ κορίτσι...

. . . .

Τὴν ἴδια στιγμή, ἡ Ρόζα ρωτοῦσε τὴν Ὀριέττα :

—Πῶς σοῦ φαίνεται ὁ κ. Μπάρφορντ ;

—Νομίζω ὅτι εἶνε καλὸς κι' εὐγενής, ἀπάντησε ἡ Ὀριέττα, ἔπειτ' ἀπὸ κάποιο δισταγμό.

—Σοῦ φαίνεται λοιπὸν συμπαθής ;

Αὐτὴ τὴ φορά, ὁ δισταγμὸς τῆς Ὀριέττας βάσταξε περισσότερο. Στὸ τέλος, ἡ νέα εἶπε μὲ κάποια στενοχωρία ·

—Δὲν ξέρω καλά... Δὲν μπορῶ νὰ καθορίσω τὴν ἐντύπωσι ποὺ μοῦ προκάλεσε... Οὔτε συμπάθεια εἶνε, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ ἀντίθετο... Εἶνε μᾶλλον κάποια δυσπιστία, τὴν ὁποία δὲν μπορῶ νὰ δικαιολογήσω..

—Πολὺ περίεργο! εἶπε ἡ Ρόζα. Τὴν ἴδια ἀκριβῶς ἐντύπωσι ἔχει κάνει καὶ σὲ μένα ὁ ἐξάδελφός μου Ὄμφρεϋ, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἄρχισα νὰ καταλαβαίνω τὸν κόσμο... Ἡ μητέρα μου καὶ ὅλοι οἱ γνωστοί μας τὸν ἐκτιμοῦν πολύ... Ἐγὼ ὅμως ποτὲ δὲν κατώρθωσα νὰ καταλάβω ἂν πρέπει νὰ τὸν ἀγαπῶ ἢ νὰ τὸν ἐχθρεύωμαι... Δείχνεται πάντοτε καλὸς καὶ διαχυτικὸς μαζύ μου... Εἶνε πολὺ εὐχάριστος στὴν κουβέντα του... Ἀλλὰ κάτι μὲ ἀπομακρύνει ἀπ' αὐτόν... Ἴσως ἐσὺ κατωρθώσεις νὰ καταλάβης τί εἶνε αὐτὸ τὸ κάτι... Πρὸς τὸ παρόν, διάβασέ μου μιὰ πρᾶξι τῆς «Βερενίκης» τοῦ Ρακίνα... Κι' ἔπειτα, ἀγαπητή μου, θὰ μοῦ κάνης μάθημα Ἰταλικῶν...

Ἡ Ὀριέττα ἄρχισε τὸ διάβασμα καὶ ὅταν τελείωσαν, συνέχισαν μὲ τὸ μάθημα τῶν Ἰταλικῶν.

Πράγματι, ἡ λαίδη Ρόζα εἶχε θελήσει νὰ συνεχίση τὰ Ἰταλικὰ μὲ τὴν Ὀριέττα, τὰ ὁποῖα εἶχε ἀρχίσει ἄλλοτε μὲ κάποια δασκάλα της. Ἔτσι ἡ νεαρὰ Ἰταλὶς εἶχε γίνει καθηγήτρια τῆς λαίδης, ἡ ὁποία ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ διαβάση τὸ Δάντη καὶ ἄλλους μεγάλους Ἰταλοὺς συγγραφεῖς στὸ πρωτότυπο.

Ἡ Ρόζα, ἂν καὶ ἀσθενική, ἦταν πολὺ ἔξυπνη. Μελετοῦσε ὅμως πολὺ ἰδιότροπα κι' ἔτσι κούραζε τὶς δασκάλες της. Τὸ ὁμολογοῦσε ἄλλωστε μὲ εἰλικρίνεια στὴν Ὀριέττα.

—Δὲν ἔμαθα, τῆς ἔλεγε, παρὰ μόνο ὅ,τι μοῦ ἄρεσε... Ξέρω πολλὰ πράγματα.. Εἶνε ὅμως ὅλα ἀνακατεμένα στὸ κεφάλι μου... Ἐσύ, Ὀριέττα, πρέπει νὰ μὲ βοηθήσης νὰ τὰ ταχτοποιήσω...

Ἔδειχνε στὴ νεαρὴ Ἰταλίδα μιὰ ἐμπιστοσύνη ἐντελῶς ἀταίριαστη πρὸς τὸ χαρακτῆρα της.

—Δὲν ἔνοιωσα ποτὲ ἀγάπη γιὰ κανένα, τῆς ἔλεγε. Κι' ὅμως, ἐσὺ μ' ἔκανες νὰ σ' ἀγαπήσω... Περίεργο... Δὲν αἰσθάνομαι καθόλου τὴν ἐπιθυμία νὰ φανῶ καὶ σὲ σένα κακή, ὅπως στοὺς ἄλλους...

—Ἀδικεῖς πολὺ τὸν ἑαυτό σου, λαίδη Ρόζα, ὅταν μιλᾶς ἔτσι! τῆς ἀπαντοῦσε ἡ Ὀριέττα.

—Ὄχι!... Τὸ ξέρω πὼς δὲν εἶμαι καλή... Ὑπόφερα πάντοτε ψυχικῶς, γιατὶ ἤμουν ἄρρωστη καὶ δὲν μποροῦσα κι' ἐγὼ νὰ ζῶ σὰν τὰ ἄλλα παιδιὰ καὶ μισοῦσα ὅλον τὸν κόσμο... Μὴ μὲ συχαθῆς, Ὀριέττα, ἔπειτ' ἀπ' αὐτὰ ποὺ σοῦ εἶπα.

Ἡ Ὀριέττα ἔπιασε τὸ ἀδύνατο χέρι της κι' ἄρχισε νὰ τὸ χαϊδεύη.

—Ὄχι, λαίδη Ρόζα, τῆς εἶπε. Ἀπεναντίας, ἡ εἰλικρίνειά σου μοῦ ἀρέσει πολύ... Καὶ σοῦ ἀπαντῶ κι' ἐγὼ μὲ εἰλικρίνεια... Οὔτε κι' ἐγὼ εἶμαι καλή!... Εἶμαι περήφανη καὶ θυμώνω εὔκολα... Τὸ ξέρω καλὰ αὐτό...

Ἡ λαίδη Ρόζα γέλασε εὔθυμα καὶ εἶπε :

—Σύ, Ὀριέττα ;... Ἐν τούτοις, φαίνεσαι καλὴ κι' εὐχάριστη... Ἐγὼ τουλάχιστον σ' ἀγαπῶ πολύ... Κι' αὐτὴ τὴ λέξι δὲν τὴν εἶπα σὲ κανένα, γι-

ατὶ κανεὶς ὡς τώρα δὲν μοῦ φάνηκε ἄξιος τῆς ἀγάπης μου...

—Βεβαιωθῆτε, μιλαίδη, ἀπάντησε ἡ Ὀριέττα βαθειὰ συγκινημένη, ὅτι ἡ ἀγάπη αὐτὴ εἶνε ἀμοιβαία.

Πράγματι, ἡ Ὀριέττα ἔνοιωθε ἐξαιρετικὴ συμπάθεια γι' αὐτὴ τὴ νέα ποὺ τόσο ὑπέφερε... Ἡ Ρόζα πάλι τὴν ἀγαποῦσε τόσο, ὥστε δὲν τὴν ἄφηνε ν' ἀπομακρυνθῆ οὔτε στιγμὴ ἀπὸ κοντά της. Δὲν τὴν ἄφηνε κὰν νὰ πάη νὰ δῆ τὴ Φαουστίνα, τῆς ὁποίας τὸ δωμάτιο ἦταν στὴν ἄλλη πτέρυγα τοῦ πύργου.

«—Φώναξέ την νάρθῆ ἐδῶ! τῆς ἔλεγε. Ἡ Φαουστίνα δὲν ἀξίζει βέβαια ὅπως ἐσύ, ἀλλὰ εἶνε καλὸ κοριτσάκι!.

Ἡ Φαουστίνα, ἡ ὁποία ἔπληττε ὁλομόναχη, χαιρόταν πολὺ γιὰ τὶς προσκλήσεις αὐτές. Συχνὰ συνώδευε τὴ λαίδη Ρόζα καὶ τὴν Ὀριέττα στοὺς περιπάτους των στὸ πάρκο τοῦ πύργου. Ἡ Ρόζα ἔκανε τὸν περίπατό της σ' ἕνα ἁμαξάκι, τὸ ὁποῖο ἔσπρωχνε χωρὶς δυσκολία ἡ Ὀριέττα.

Ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας της εἶχε βελτιωθῆ πολὺ τελευταῖα. Μποροῦσε πειὰ καὶ νὰ περπατάη λίγο, ἀκουμπῶντας σ' ἕνα μπαστοῦνι. Ἀλλὰ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ διασχίση μεγάλη ἀπόστασι μέσα στὸν ἀπέραντο πύργο, χρησιμοποιοῦσε μιὰ πολυθρόνα μὲ ρόδες.

Ἕν' ἀπόγευμα, ἡ Ὀριέττα τὴν μετέφερε ἔτσι στὴ βιβλιοθήκη τοῦ πύργου, ὅπου ἤθελε νὰ βρῆ διάφορα Ἰταλικὰ βιβλία. Γιὰ νὰ φτάση ἐκεῖ, πέρασαν ἀπὸ τὴ μεγάλη μαρμαρένια γαλερία, ἡ ὁποία προοριζόταν γιὰ τὶς δεξιώσεις καὶ ἦταν ἀντάξια βασιλικοῦ ἀνακτόρου. Ἡ Ὀριέττα κύτταζε τὰ πάντα γύρω της μὲ θαυμασμό.

Ὅταν ἔπειτα μπῆκαν στὴ βιβλιοθήκη, κυριεύθηκε ἀπὸ ζωηρὴ συγκίνησι... Ἔβλεπε γιὰ πρώτη φορά, ἔπειτ' ἀπὸ τόσα χρόνια, τὸ μικρὸ δωμάτιο, στὸ ὁποῖο ὁ λόρδος Σέσιλ Σέσμπουρυ δεχόταν ἄλλοτε μὲ πατρικὴ καλωσύνη αὐτὴ καὶ τὴ Φαουστίνα..

—Ὁ πατέρας μου συνήθιζε νὰ μένη ἐδῶ, εἶπε ἡ λαίδη Ρόζα.

Καὶ κατόπιν ἐπρόσθεσε μελαγχολικά :

—Ὅταν ζοῦσε, δὲν μ' ἔφεραν ποτὲ ἐδῶ... Νομίζω ὅτι δὲν μ' ἀγαποῦσε...

—Γιατὶ κάνετε τὴ σκέψι αὐτή, λαίδη Ρόζα ;

—Αὐτὰ εἶνε πράγματα ποὺ τὰ αἰσθάνεται κανείς, ἀπάντησε ἡ Ρόζα μὲ πικρία. Δὲν μ' ἀγαποῦσε, γιατὶ δὲν ἀγαποῦσε τὴ μαμᾶ... Ἐν τούτοις, θὰ τὸν ἀγαποῦσα πολύ, ἂν αὐτὸς ἤθελε... Μοῦ φερόταν ὅμως πάντοτε μὲ ἀδιαφορία... Ἀπ' ὅσα μοῦ εἶπες, νομίζω ὅτι ἐνδιαφερόταν περισσότερο γιὰ σένα καὶ γιὰ τὴ Φαουστίνα, ποὺ εἴσαστε ξένες, παρὰ γιὰ μένα, τὴν κόρη του...

Ἔξαφνα, ἡ Ὀριέττα εἶδε τὸ πορτραῖτο ἑνὸς ὡραίου νέου μὲ ἐπίσημη στολὴ εὐπατρίδου.

Ἡ Ρόζα τὴν ἀντελήφθη καὶ εἶπε γελῶντας :

—Ἀ! Εἶνε ὁ ἀδελφός μου ὁ Βάλτερ... Ἀλήθεια, δὲν ἔχεις καλὲς ἀναμνήσεις ἀπ' αὐτόν... Ἐν τούτοις, γοητεύει ὅλους γύρω του ὅταν θέλει... Εἶνε ὅμως καὶ πολὺ σκληρὸς καὶ δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τοὺς ἄλλους... Ἔτσι τουλάχιστον τὸν ξέρω ἐγὼ ἐξ ἰδίας πείρας...

Καί, καθὼς ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά, τὸ πρόσωπό της φανέρωνε μεγάλο πόνο...

Στηρίχτηκε στὴν Ὀριέττα κι' ἐξακολούθησε :

—Δὲν μοῦ φαίνεται ν' ἄλλαξε καθόλου ὁ χαρακτὴρ του κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια ποὺ δὲν τὸν εἶδα... Ὅπως παραδέχονται ὅλοι, ἡ ἀντίληψίς του κι' ἡ μόρφωσίς του εἶνε ἐξαιρετικές.. Εἶνε καλλιτέχνης καὶ ποιητής... Θεωρεῖται τέλειος εὐπατρίδης... Ἐγὼ ὅμως ὑποθέτω πὼς δὲν ἔχει καθόλου καρδιά... Ὅτι εἶνε γεμάτος ἐγωϊσμὸ κι' ὅτι θὰ κάνη ὅλους νὰ ὑποφέρουν κοντά του.

Ἀναστέναξε ἐλαφρὰ καὶ πρόσθεσε :

— Ἐγώ, ὅταν ἤμουν μικρότερη, ἤθελα πολὺ ν' ἀγαπάω τὸν μεγάλο μου αὐτὸ ἀδελφό... Ἀλλὰ μοῦ φερόταν μὲ μιὰ ἀδιαφορία, ἡ ὁποία μὲ πάγωνε... Τὸν εἶδα κάποτε θυμωμένο κι' ἀπὸ τότε τὸν φοβᾶμαι... Δὲν θὰ τολμοῦσα ποτὲ νὰ τοῦ ἀντισταθῶ, ὅπως ἔκανες ἄλλοτε ἐσύ, μικρή μου Ὀριέττα. Μὰ μοῦ φαίνεται πὼς τιμωρήθηκες πολύ.

Ἡ Ὀριέττα κούνησε τὸ κεφάλι της μὲ τὰ πλούσια μαλλιὰ καὶ εἶπε :

—Δὲν φαίνονται πειὰ τὰ ἴχνη τῆς τιμωρίας του...

Κι' ἔρριξε ἕνα ἐχθρικὸ βλέμμα στὸ πορτραῖτο τοῦ νεαροῦ μαρκησίου Σέσμπουρυ. Τὰ χείλη του ποὺ χαμογελοῦσαν, φαινόντουσαν πὼς εἶχαν ἔκφρασι προκλητική.

—Ναί! ἀπάντησε ἡ λαίδη Ρόζα στὴν Ὀριέττα. Ἡ ὡραῖες σου μποῦκλες ξαναφύτρωσαν πάλι... Ἀλλὰ εἶνε καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα... Ὁ μπάτσος ποὺ σοῦ ἔδωσε... Αὐτὸ μοῦ φαίνεται, δὲν θὰ μπορέσης νὰ τὸ ξεχάσης ποτέ...

Ἡ Ὀριέττα κοκκίνησε ἐλαφρὰ καὶ ἀπάντησε :

—Ναί!... Μὰ δὲν εἶν' αὐτὸ μόνο... Εἶνε κι' ὁ θάνατος τοῦ φτωχοῦ μου σκύλου. Τὸ σκυλὶ αὐτό, ὅπως καταλαβαίνω τώρα, ἦταν ζῶο δύστροπο καὶ χρειαζότανε μιὰ τιμωρία!... Ἀλλὰ ἦταν φρικῶδες καὶ σκληρὸ νὰ τὸ πνίξουν ἔτσι... Ποτὲ δὲν θὰ τὸ περίμενα αὐτὸ ἀπὸ ἕνα εὐπατρίδη.

VI

Ἡ προετοιμασίες γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τοῦ λόρδου Σέσμπουρυ, εἶχαν ἀναστατώσει ὁλόκληρο τὸ προσωπικὸ τοῦ ἀριστοκρατικοῦ πύργου, στὸν ὁποῖο θὰ προσετίθεντο τώρα κι' οἱ ὑπηρέτες ποὺ εἶχε ὁ νεαρὸς μαρκήσιος στὴν ἔπαυλί του στὶς Κάννες. Σ' ὁλόκληρο τὸ ὑποστατικὸ καὶ τοὺς γειτονικοὺς πύργους, τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποτελοῦσε ἀντικείμενο κάθε συνομιλίας. Ὁ ἄρχων τοῦ Φάλσντον-Χὼλ ἦταν ἕνα πρόσωπο ἐντελῶς ἐξαιρετικὸ καὶ προκαλοῦσε τὴ γενικὴ περιέργεια. Ἔλεγαν γι' αὐτὸν ὅτι κατὰ τὴ διαμονή του στὶς Ἰνδίες, μιὰ ὡραιοτάτη Μαχαρανὴ τὸν ἐρωτεύθηκε τόσο τρελλά, ὥστε, παρὰ τὸ πατροπαράδοτο μῖσος τῆς φυλῆς της ἐναντίον τῶν Ἄγγλων, ἔγινε δούλη του. Μιὰ μέρα ὅμως, σὲ κάποια ἐκδρομή τους στὴ ζούγκλα, μιὰ τίγρις πλήγωσε θανάσιμα τὴν πριγκήπισσα καὶ τρεῖς ἀπὸ τοὺς ἀκολούθους της. Ὁ λόρδος Σέσμπουρυ ὅμως, ὅταν ξαναγύρισε στὸ ἀνάκτορό του καὶ βρῆκε τὴ Μαχαρανὴ νεκρή, ἔδειξε πὼς δὲν λυπήθηκε καθόλου. Ἀπ' αὐτὸ κι' ἀπὸ διάφορα ἄλλα γεγονότα, ἦταν πειὰ βέβαιο ὅτι ὁ λόρδος Σέσμπουρυ δὲν ἔδειχνε καμμιὰ εὐαισθησία πρὸς τὶς γυναῖκες ποὺ τὸν ἀγαποῦσαν...

Τέλος ὁ λόρδος Σέσμπουρυ ἔφτασε...

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ τῆς ἀφίξεώς του, ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ Φάλσντον-Χὼλ φαινόταν ἀκόμα πιὸ βαρειὰ γιὰ τὴν Ὀριέττα. Προσπαθοῦσε ὅμως νὰ διώξη τὴν ἐντύπωσί της αὐτή. Στὸ κατωκάτω, τί τὴν ἐνδιέφερε ὁ λόρδος Σέσμπουρυ ; Δὲν θὰ εἶχε καμμιὰ σχέσι μὲ τὸν μεγάλο αὐτὸν ἄρχοντα, ὁ ὁποῖος ἦταν τόσο ἐγωϊστὴς καὶ περήφανος... Γιατὶ λοιπὸν νὰ στενοχωρεῖται γιὰ τὴν παρουσία του ;

Τὴ δευτέρα ἡμέρα τῆς ἀφίξεώς του, ὁ λόρδος Βάλτερ πῆγε νὰ χαιρετήση τὴ μητρυιά του λαίδη Σέσμπουρυ στὰ διαμερίσματά της. Ἡ λαίδη Ρόζα ἦταν μπροστὰ στὴν ἐπίσκεψι αὐτή. Ὅταν κατόπιν γύρισε στὰ δωμάτιά της, ὅπου τὴν περίμενε ἡ Ὀριέττα, ἔπεσε σ' ἕνα καναπὲ καὶ τῆς εἶπε :

—Ἔλα κοντά μου, ἀγαπημένη μου... Μοῦ φαίνεσαι περισσότερο καλὴ τώρα ποὺ ἀντίκρυσα τὴν εἰρωνικὴ ψυχρότητα τοῦ λόρδου Σέσμπουρυ.

Ἀναστέναξε κι' ἔσφιξε τρυφερὰ τὸ χέρι τῆς φίλης της.

—Ὦ! εἶπε. Ἂν ἤθελε, πόσο θὰ τὸν ἀγαποῦσα... Εἶνε τόσο γόης... Ἔχει μάτια πολὺ ὡραῖα κι' ἑλκυστικά, μάτια ποὺ δὲν τὰ ξεχνάει κανείς, ἅμα τὰ δῆ μιὰ φορά... Ἀλλὰ ἐμᾶς μᾶς κυττάζει μὲ εἰρωνεία καὶ περιφρόνησι ἀνυπόφορη...

Ἡ Ρόζα ἔσφιξε τὰ χείλη της κι' ἔμεινε μιὰ στιγμὴ σιωπηλή...

—Ὡστόσο, μοῦ εἶπε, ὅτι μὲ βρίσκει καλύτερα. Δὲν τοῦ εἶπα ὅτι χρωστάω τὴν καλυτέρευσι αὐτὴ στὴ συντροφιά σου...

—Βέβαια... Τὸ δισταγμό σου αὐτὸν τὸν καταλαβαίνω πολὺ καλά, εἶπε ἡ Ὀριέττα μὲ ζωηρότητα, ποὺ ἔκανε τὴ Ρόζα νὰ χαμογελάση.

—Μὴ φοβᾶσαι τίποτε, ἀγαπητή μου, τῆς εἶπε. Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε νὰ φοβηθοῦμε τίποτε ἀπὸ τὸ λόρδο Σέσμπουρυ.

Καὶ πράγματι, κατὰ τὶς ἑπόμενες ἡμέρες, ἡ Ὀριέττα δὲν ἔτυχε νὰ δῆ οὔτε ἀπὸ μακρυὰ τὸν ἄρχοντα τοῦ Φάλσντον-Χὼλ... Τὰ διαμερίσματά του ἦσαν πολὺ μακρυὰ ἀπὸ τὰ διαμερίσματα τῆς Ρόζας. Στοὺς περιπάτους των πάλι, ἡ Ρόζα κι' ἡ Ὀριέττα φρόντιζαν νὰ πηγαίνουν στὰ πιὸ ἀπόκεντρα μέρη τοῦ πάρκου.

Ἕνα πρωΐ, ἡ λαίδη Ρόζα παρακάλεσε τὴν Ὀριέττα νὰ πάη νὰ πάρη μερικὰ λουλούδια ἀπὸ ἕνα κηπουρό, ποὺ φρόντιζε γιὰ τὰ θερμοκήπια.

—Ὁ Βάλτερ πηγαίνει αὐτὴ τὴν ὥρα ἱππασία, τῆς εἶπε. Δὲν διατρέχεις λοιπὸν κανένα κίνδυνο νὰ συναντηθῆς μαζύ του.

Ἡ Ὀριέττα ὡστόσο, πῆγε ἀπὸ τὰ πιὸ ἀπόμερα μονοπάτια στὸ θερμοκήπιο ποὺ τὴν εἶχε στείλει ἡ Ρόζα. Ἦταν ἕνα ὡραῖο ἡλιόλουστο πρωϊνὸ καί, καθὼς γύριζε ἡ νέα, βράδυνε κάπως τὸ βῆμα της γιὰ ν' ἀπολαύση τὰ ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν. Προχωροῦσε μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο καὶ κρατοῦσε μέσα στὰ χέρια της μιὰ ἀγκαλιὰ λουλούδια.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ **ΤΟΥ LOUIS GANDERAX**

Η ΘΕΑ

I

ΗΤΑΝ ὤμορφη ; Ἐξαιρετικὰ ὤμορφη, μάλιστα. Εἶχε μιὰ αὐθαδέστατη ὠμορφιά, ποὺ σ' ἔκανε νὰ τὰ χάνης μπροστά της καὶ νὰ τρομάζης !

Ψηλό, εὐλύγιστο σῶμα, μαλλιὰ κόκκινα σὰν ἀγριμιοῦ, πρόσωπο ἀγέρωχο, ὑπέροχο καὶ ψυχρό. Μάτια ; Ἄ, τὰ μάτια της, ἀντίθετα, ἦσαν χαμογελαστά, σαρκαστικά, σατανικῆς σκληράδας, μάτια ποὺ ἀντίκρυσαν πολλὲς φορὲς θνητοὺς γονατισμένους μὲ ἀπελπισμένη ἱκεσία μπροστὰ στὴν ἄκαρδη κάτοχό τους...

Τὴν γνώρισα, κάποια μεσάνυχτα, σὲ μιὰ μεγαλοπρεπῆ κοσμικὴ ἑορτή, ἐκεῖ κάτω, στὴ λουτρόπολι τοῦ Αἲξ-λὲ-Μπαίν. Μὲ κεραύνωσε τὸ ἀντίκρυσμα αὐτῆς τῆς «Γυναίκας». Ἀπροσπέλαστη καὶ μοιραία, γλυστροῦσε ἀνάμεσα ἀπ' τὸν πόθο τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀπ' τὴ φαρμακερὴ ζήλεια τῶν ἄλλων γυναικῶν, σὰν ἕνα φεῖδι κρύο, μυριοπλουμιστό, ἐξωτικό, τρομακτικό...

Τὴν ἀγάπησα ἀμέσως τρελλά, μὰ κι' ἀπελπισμένα. Ἔλυωνα σὰν χιόνι παρθένο κάτω ἀπ' τὴν ἐκτυφλωτικὴ ἀκτινοβολία τῆς ὠμορφιᾶς της, ἱκετεύοντας γονατιστὸς τὴ μαρμαρένια καρδιά της, γιὰ λίγη συμπόνια, γιὰ λίγη συγκατάβασι !

Ἀναρωτιόμουν τότε μὲ ὑπερφυσικὴ φρίκη : Ἔχει ἄραγε σάρκα, νεῦρα καὶ αἷμα, τὸ θεϊκὸ αὐτὸ πλᾶσμα ; Ἢ εἶνε κάποιο Χερουβείμ, ἐνσαρκωμένο σὲ μαρμαρένιο κορμί;

Ἔγινα ἡ σκιά της. Ξεπέρασα σὲ ἀφοσίωσι καὶ σὲ βουβὴ προσπάθεια καὶ λατρεία κάθε γνωστὸ ἀνθρώπινο ὅριο. Ἀντὶ νὰ μ' ἀγαπήση ὅμως, κατήντησε νὰ μὲ συνηθίση, κι' αὐτὸ μοῦ ἦταν ἀρκετό. Ἤμουν εὐτυχὴς γι' αὐτὸ καὶ μὲ ὑπεράνθρωπη ὑπομονὴ περίμενα τὸ καλύτερο.

II

Χειμῶνας πειά. Ἀπὸ καιρὸ μαράθηκε ἡ θερινὴ σαιζὸν στὸ Αἲξ, καὶ μαζὺ μὲ τοὺς τελευταίους παραθεριστάς, ξαναγύρισα κι' ἐγὼ στὸ Παρίσι.

Ξαναγύρισα ὅμως ἀκολουθῶντας Ἐκείνη, φυσικά !

Περνοῦσε ὅλη τὴν ἡμέρα ξαπλωμένη σὰν γάτα κοντὰ στὸ τζάκι.

Μιὰ παγερὴ ἡμέρα, καλοδιπλωμένος στὸ βαρὺ γουνένιο ἐπανωφόρι μου, τὴν καμάρωνα νὰ πατινάρη στὸ σκαῖτιγκ, μὲ μαεστρία ἀνυπέρβλητη. Χωμένη κι' ἐκείνη στὶς γοῦνες καὶ στὰ χνουδωτὰ ἀστρακάν, μοῦδινε τὴν ἐντύπωσι λαστιχένιου ἀγριμιοῦ τῆς ζούγκλας, μὲ τὶς ἰλιγγιώδεις σβοῦρες της καὶ μὲ τὰ μεθυστικῆς γρηγοράδας παιχνίδια της στὸν παγωμένο στῖβο.

Σὲ μιὰ στιγμὴ δυστυχῶς — ἄχ, εὐτυχῶς ! — κάποιο ἀδέξιο ζευγάρι πατιναριστῶν τρακάρισε ἐπάνω της. Ἦταν σφοδρή, τρομερὴ ἡ σύγκρουσις κι' ἔστειλε βίαια τὴν ἀγαπημένη μου πέντε μέτρα μακρυά, λιπόθυμη κι' αἱμόφυρτη.

Ἡ ψυχή μου δέχθηκε τὸ χτύπημα αὐτὸ μὲ ἑκατονταπλασία ὁρμή. Ἔβγαλα μιὰ βραχνὴ κραυγὴ πόνου καὶ ἀπελπισίας — κάτι σὰν ἀνέκφραστο ρύγχο σκύλας, ποὺ τῆς σκοτώνουν μπροστά της τὸ κουτάβι — καὶ ρίχτηκα ἔξαλλος στὸν στῖβο.

Πατῶντας, σκουντῶντας καὶ τσακίζοντας μὲ γροθιὲς τὸν κόσμο, ἀναίσθητος σὲ ἀπειλὲς καὶ σὲ διαμαρτυρίες, ἀφρίζοντας σὰν κτῆνος χιλιολαβωμένο, ἔφθασα στὴν λιπόθυμη ἀγαπημένη μου καὶ τὴν σήκωσα σὰν φτερὸ στὰ μπράτσα μου.

Τὸ ἁμάξι μου μᾶς δέχθηκε. Φώναξα τὴ διεύθυνσί της, ἄραγε, στὸν ἁμαξηλάτη μου ; Κι' ἂν τὴν φώναξα ὅμως, μπόρεσε ἄραγε ὁ φτωχὸς χριστιανὸς νὰ ξεχωρίση λέξεις καὶ φράσεις ἀπ' τὸν χείμαρρο τῶν βραχνῶν καὶ γεμάτων ἀφροὺς οὐρλιαχτῶν μου ;

Αὐτὸ ποὺ ξέρω, εἶνε ὅτι σ' ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας ξάπλωνα μὲ κατάνυξι, σὰν νὰ κρατοῦσα ἅγιο λείψανο, τὴν ἀγαπημένη μου, ἀναίσθητη ἀκόμη, ἐπάνω στὸ ἴδιο τὸ κρεββάτι μου.

Ὅσους γιατροὺς ἤξερε ὁ καμαριέρης μου στὴ συνοικία μας, τοὺς κουβάλησε ὅλους ἀμέσως στὸ αἱματωμένο προσκέφαλο Ἐκείνης...

III

Σήμερα τὸ πρωΐ στὸ δάσος τῆς Βουλώνης καὶ σὲ μιὰ παράμερη δενδροστοιχία του, ἔχωσα τὸ σπαθί μου ὥς τὴ λαβὴ στὰ στήθη τοῦ πρίγκηπος Νίκι Ἀλεξάνδροβιτς Βλαδιμήρωφ, συζύγου τῆς... μὰ ποιᾶς ἄλλης ;

Χθὲς βράδυ εἶχα δεχθῆ τοὺς μάρτυράς του, τὴν ὥρα ποὺ σκυμμένος ἐπάνω ἀπ' τὸ τυλιγμένο μὲ ἐπιδέσμους κεφαλάκι τῆς πριγκηπίσσης, παρακολουθοῦσα μὲ ἀγωνία τοὺς πρώτους ἀναστεναγμοὺς ποὔβγαζε, καθὼς σιγὰ-σιγὰ συνερχόταν.

Εἶπα στὸν πρῶτο ἀπ' τοὺς μάρτυρας τοῦ πρίγκηπος :

—Κύριε καθηγητά, μιὰ χάρι... Συναντῆστε ἐκ μέρους μου τοὺς κ.κ. Ντὲ Ρολλὲν καὶ Ντ' Ἀμπυσσύ, φίλους μου καὶ δικούς σας φίλους, καὶ κανονίστε μαζύ τους ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς λεπτῆς αὐτῆς ὑποθέσεως... Ἐνεργῆστε ὅπως θέλετε κι' ὅπως ξέρετε... Ἀποδέχομαι ἐκ τῶν προτέρων ὁποιαδήποτε λύσι ἀποφασίσετε, κι' ὁπωσδήποτε τὴν κανονίσετε... Ἀλλά, πρὸς Θεοῦ, ἀφῆστε με ἥσυχον τώρα... Γιὰ τίποτε στὸν κόσμο δὲν ἐπιθυμῶ ν' ἀπασχοληθῶ αὐτὴ τὴ στιγμή...

Κι' ἔτσι ἔγινε σήμερα πρωῒ ἡ μονομαχία μου μὲ τὸν πρίγκηπα. Τὸν ἐτραυμάτισα σοβαρὰ—ὄχι θανάσιμα, εὐτυχῶς—καὶ ἡσύχασα μαζύ του γιὰ ἀρκετὲς ἑβδομάδες...

IV

Ἀποφάσισα σήμερα νὰ πῶ τὸ νέο τῆς μονομαχίας στὸ χλωμὸ ἀκόμη κι' ἀδυνατισμένο εἴδωλό μου. Δέχθηκε τὴν εἴδησι μὲ ἀνεξιχνίαστη, μυστηριώδη γαλήνη, κι' ἀρκέστηκε νὰ μουρμουρίση :

—Ἦταν κακός, πολὺ κακὸς μαζύ μου... Μὰ τὸν λυποῦμαι τώρα καὶ τὸν....συγχωρῶ ! Ὤ, πόσο ὑπέφερα μαζύ του... Πόσο ἤμουν στὴν πατρίδα μου—ἐκεῖ κάτω στὶς πλατειὲς χιονισμένες στέππες τῆς Ρωσσίας—ἁγνή, ἀμάθητη, κι' εὐτυχισμένη !...

Ἡ λαχτάρα μου, ἀνέκφραστη λαχτάρα διψασμένου, ποὺ σιγοακούει κοντά του τὸ κελάρυσμα καθάριου δροσεροῦ νεροῦ, ἔσπρωξε τὸ χέρι μου στὸ διάφανο σὰν κέρινο δικό της. Δὲν τὸ ἀπόδιωξε — ΟΠΩΣ ΑΛΛΟΤΕ, Θεέ μου !—ἀλλὰ τὄσφιξε ἁπαλὰ στὸ δικό της καὶ συνέχισε :

—Ἦταν βάρβαρος μαζύ μου... Ἀναίσθητος... Ἐγωϊστής... Δὲν σεβόταν στὶς παραφορές του τὴ λεπτὴ ψυχή μου, ψυχὴ παιδούλας, ποὺ τὸν λάτρευε μὲ πρωτόγονη θέρμη... Ἀκόμη στὸ κορμί μου βρίσκονται ἡ μπλάβες χαρακιὲς ἀπ' τὸ ἀγριεμένο κνοῦτο του, κι' ἀκόμα ἡ ψυχή μου αἱμοστάζει ἀπ' τὶς πρόστυχες προσβολές του...Ὤ, αὐτὸς μ' ἔκανε ἔτσι, ἄκαρδη, ἄπονη, ἐγωΐστρια, ὅπως μὲ γνώρισες !...

Ἕνα δάκρυ κύλησε ἀπ' τὰ καθάρια καὶ φωτεινὰ σὰν γαλάζιο κρύσταλλο ματάκια της. Ἡ θεϊκὲς γραμμὲς τοῦ ἐλαστικοῦ κορμιοῦ της ἄλλαζαν σχῆμα κάθε λίγο, κάτω ἀπ' τὶς ζεστὲς κουβέρτες, καθὼς σπαρτάριζε ἡ σάρκα της ἀπ' τὴ θύμησι περασμένων ἠθικῶν καὶ σωματικῶν βασάνων.

Ὅλη ἡ ὕπαρξί μου συγκεντρώθηκε στὴν ἀκτινοβολία τῶν ματιῶν της καὶ τὸ γεμάτο ἀνέκφραστη λατρεία βλέμμα μου τῆς βροντοφώναξε πόσο τὴν ἀγαποῦσα !

Ἔνοιωσε τὴ βουβὴ—ἀλλὰ καὶ πόσο εὔγλωττη, Θεέ μου !—ἐξομολόγησι τῆς ψυχῆς μου, καί... καὶ χαμογέλασε ἀπὸ εὐτυχία. Χάϊδεψε πάλι ἐλαφρὰ τὸ χέρι μου καὶ στὸ λύγισμα αὐτὸ τοῦ ἀλύγιστου ὥς τότε κι' ἀγέρωχου χαρακτῆρος της, ξέχασα τὴν ἀμείλικτη ΘΕΑ καὶ εἶδα μπροστά μου τὴν ἐκλεκτή, τὴν ἀπαράμιλλη ΓΥΝΑΙΚΑ !...

Ἔσκυψα τὸ κεφάλι, μεθυσμένος ἀπὸ τὴ γοητεία της, ζαλισμένος ἀπὸ τὴν εὐτυχία μου. Ἔνοιωσα τότε πέντε κρινοδάκτυλα νὰ μπλέκουν στὰ ἄτακτα μαλλιά μου καὶ κάτι σὰν γλυκοψιθύρισμα νὰ χαϊδεύη τὴν ἀκοή μου...

Τί μοὔλεγε, δὲν ἔνοιωσα ! Μήπως μὲ ἄφηναν κιόλας οἱ χτύποι τῆς καρδιᾶς μου ν' ἀκούσω ;

Προτίμησα κι' ἐγὼ νὰ βογγήσω ἀπὸ λαχτάρα καὶ νὰ κρύψω τὸ κεφάλι μου στὰ ἀνοιχτά της μπράτσα, ποὺ μυστικὰ μὲ προκαλοῦσαν...

Πόση ὥρα ἔμεινα ἔτσι ; Πόση ὥρα εἶχα ἀφήσει τὴν ψυχή μου ἐλεύθερη νὰ πετάη σὲ κόσμους φωτεινοὺς καὶ μακρυνούς, ἀνάμεσα σὲ ρὸζ σύννεφα καὶ σὲ ροδοπέταλα μυρωμένα, ποὺ σιγόπεφταν στὸ κενό ;

Δὲν ξέρω. Αὐτὸ ποὺ ξέρω εἶνε ὅτι, σὰν σήκωσα ψηλὰ τὰ μάτια μου, εἶδα τὴν ἀγαπημένη μου νὰ κοιμᾶται ἐλαφρά. Ἔμοιαζε καὶ πάλι σὰν θεά, ἀλλὰ ἦταν τώρα μιὰ θεὰ δίχως τὴν πέτρινη ὑπερηφάνειά της, δίχως τὴν μαρμάρινη ἀκαμψία καὶ ψυχρότητά της.

Ἦταν καὶ πάλι μιὰ ἀπαράμιλλη θεὰ καλλονῆς, τρυφερὴ τώρα, περιπαθής, ποὺ κρατοῦσε ἀκόμη ἁπαλὰ τὰ χέρια μου στὰ δικά της, ἐνῶ τὰ ματάκια της ἦσαν κλειστὰ καὶ τὰ χειλάκια της χαμογελοῦσαν στοὺς ἀγγέλους καί....σὲ μένα !...

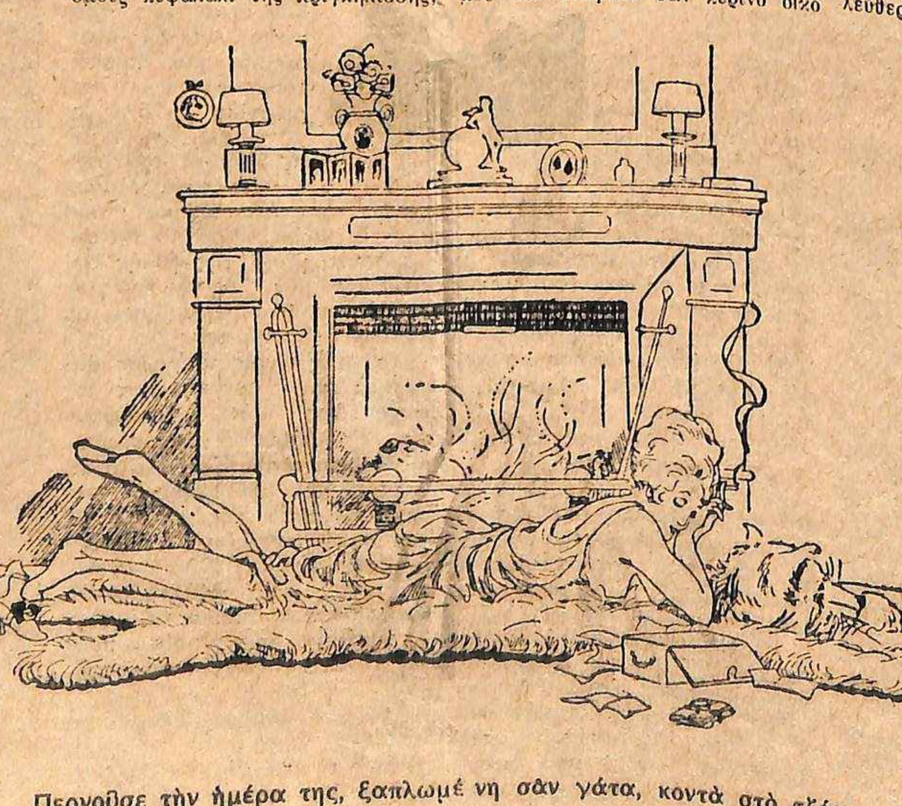

Περνοῦσε τὴν ἡμέρα της, ξαπλωμένη σὰν γάτα, κοντὰ στὸ τζάκι...

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

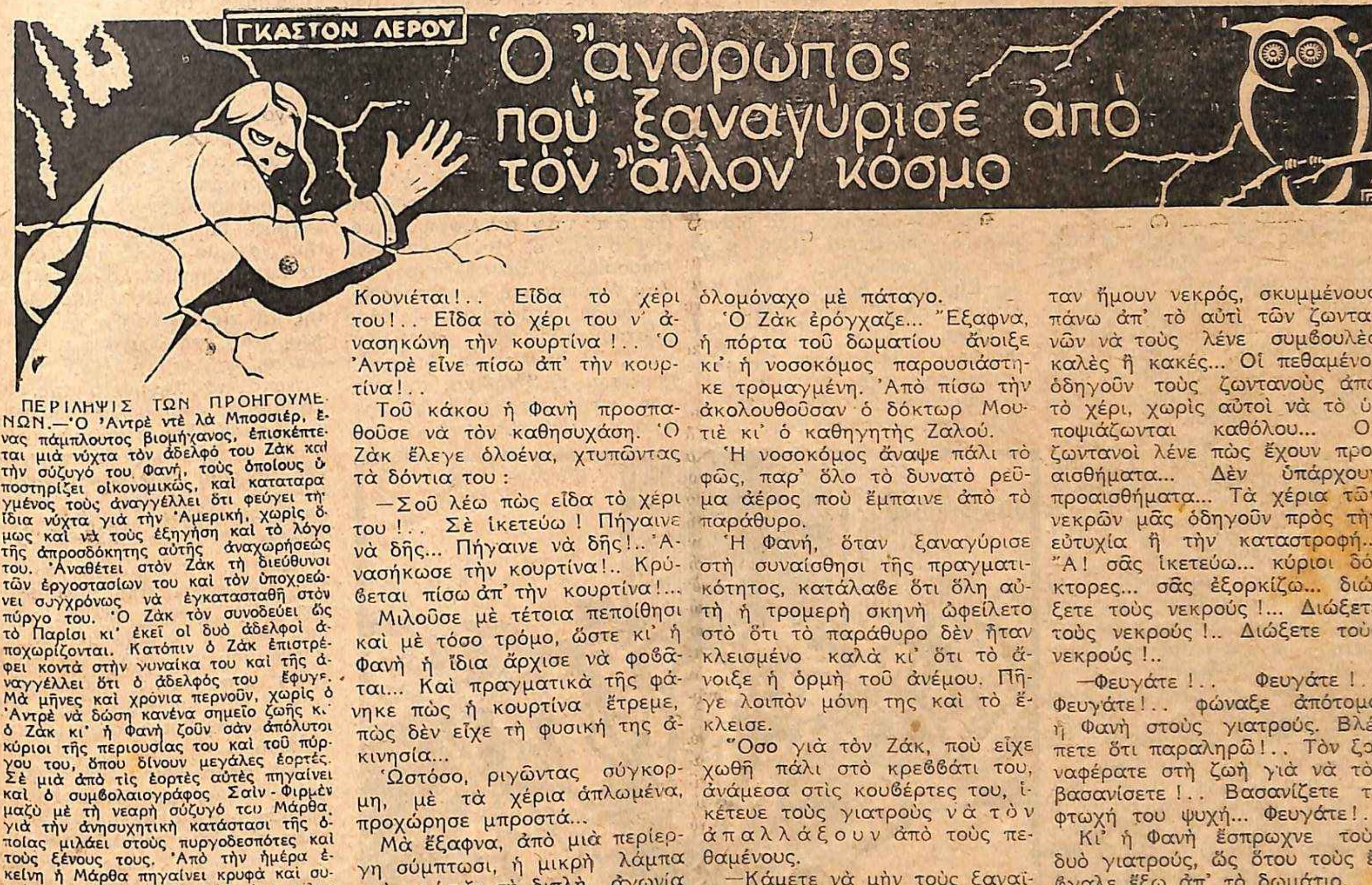

ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ξαναγύρισε ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμο

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.—Ὁ Ἀντρὲ ντὲ λὰ Μποσιέρ, ἕνας πάμπλουτος βιομήχανος, ἐπισκέπτεται μιὰ νύχτα τὸν ἀδελφό του Ζὰκ καὶ τὴν σύζυγό του Φανή, τοὺς ὁποίους ὑποστηρίζει οἰκονομικῶς, καὶ καταταγμένους τοὺς ἀναγγέλλει ὅτι φεύγει τὴν ἴδια νύχτα γιὰ τὴν Ἀμερική, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τοὺς ἐξηγήση καὶ τὸ λόγο τῆς ἀπροσδόκητης αὐτῆς ἀναχωρήσεως. Ἀναθέτει στὸν Ζὰκ τὴ διεύθυνσι τῶν ἐργοστασίων του καὶ τὸν ὑποχρεώνει συγχρόνως νὰ ἐγκατασταθῆ στὸν πύργο του. Ὁ Ζὰκ τὸν συνοδεύει ὡς τὸ Παρίσι κι' ἐκεῖ οἱ δυὸ ἀδελφοὶ ἀποχωρίζονται. Κατόπιν ὁ Ζὰκ ἐπιστρέφει κοντὰ στὴν γυναῖκα του καὶ τῆς ἀναγγέλλει ὅτι ὁ ἀδελφός του ἔφυγε. Μὰ μῆνες καὶ χρόνια περνοῦν, χωρὶς ὁ Ἀντρὲ νὰ δώση κανένα σημεῖο ζωῆς κι ὁ Ζὰκ κι' ἡ Φανὴ ζοῦν σὰν ἀπόλυτοι κύριοι τῆς περιουσίας του καὶ τοῦ πύργου του, ὅπου δίνουν μεγάλες ἑορτές. Σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἑορτὲς αὐτὲς πηγαίνει καὶ ὁ συμβολαιογράφος Σαὶν-Φιρμὲν μαζὺ μὲ τὴ νεαρὴ σύζυγό του Μάρθα, γιὰ τὴν ἀνησυχητικὴ κατάστασι τῆς ὁποίας μιλάει στοὺς πυργοδεσπότες καὶ τοὺς ξένους τους. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ Μάρθα πηγαίνει κρυφὰ καὶ συχνὰ στὸν πύργο καὶ μιὰ μέρα τέλος διηγεῖται στὸ Ζὰκ καὶ στὴ Φανὴ ὅτι εἶδε τὸ φάντασμα τοῦ Ἀντρέ. Τὰ γεγονότα διαδραματίζονται ραγδαῖα καὶ πὸ τέλος ὁ Ζὰκ ὁμολογεῖ στὴ σύζυγό του πὼς αὐτὸς σκότωσε τὸν ἀδελφό του. Τῆς διηγεῖται δὲ ὑπὸ ποῖες συνθῆκες ἔκανε τὸ ἔγκλημα.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἔ, λοιπόν! Θὰ ἔφευγαν μακρυὰ ἀπ' τὸ κιβώτιο μὲ τὸ πτῶμα, μακρυὰ ἀπὸ τὶς καταχνιὲς καὶ τὰ φαντάσματα, σὲ χῶρες ἡλιόλουστες, στὴ Νεάπολι, στὸ Κάπρι, στὸ Σορρέντο, κάτω ἀπὸ τὶς πορτοκαλιές... Καὶ θὰ ξαναγινόντουσαν δυνατοί... Ἐκεῖ κάτω δὲν φοβοῦνται τοὺς νεκρούς... Ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι κάνουν τοὺς περιπάτους των ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς ἀνθισμένους τάφους... Οἱ νεκροὶ εἶνε φίλοι τῶν ζωντανῶν καὶ τοὺς ἀφήνουν ἥσυχους... Δὲν εἶνε ὅπως στὰ μέρη τοῦ Βορρᾶ, ὅπου περνοῦν τὸν καιρό τους, φοβίζοντας τοὺς ζωντανούς...

Ἡ Φανὴ κύτταζε τὸν Ζάκ. Φαινόταν βυθισμένος σ' ἕναν ὕπνο μολυβένιο, ὅτι, σιγὰ-σιγά, ἡ ἀναπνοή του ἔβγαινε στριγγὴ κι' ἀκανόνιστη καὶ τέλος ξύπνησε ἀναπηδῶντας, μὲ τὰ μάτια βλοσσυρά, καὶ γαντζώθηκε ἀπ' τὴν τρομαγμένη γυναῖκα του.

—Φανή! Φανή!.. Ὤ! Θεέ μου! κύτταξε!.. Κύτταξε πίσω ἀπ' τὰ παραπετάσματα αὐτοῦ τοῦ παραθύρου!.. Κάτι κουνήθηκε!.. Ἀκοῦς τὸν κρότο μιᾶς ἀλυσσίδας πίσω ἀπ' τὰ παραπετάσματα ;.. Σοῦ λέω πὼς εἶν' ἐκεῖ!.. Δές!.. Δές!.. Κουνιέται!.. Εἶδα τὸ χέρι του!.. Εἶδα τὸ χέρι του κι' ἀνασηκώνει τὴν κουρτίνα!.. Ὁ Ἀντρὲ εἶνε πίσω ἀπ' τὴν κουρτίνα!..

Τοῦ κάκου ἡ Φανὴ προσπαθοῦσε νὰ τὸν καθησυχάση. Ὁ Ζὰκ ἔλεγε ὁλοένα, χτυπῶντας τὰ δόντια του :

—Σοῦ λέω πὼς εἶδα τὸ χέρι του!.. Σὲ ἱκετεύω! Πήγαινε νὰ δῆς... Πήγαινε νὰ δῆς!.. Ἀνασήκωσε τὴν κουρτίνα!.. Κρύβεται πίσω ἀπ' τὴν κουρτίνα!...

Μιλοῦσε μὲ τέτοια πεποίθησι καὶ μὲ τόσο τρόμο, ὥστε κι' ἡ Φανὴ ἡ ἴδια ἄρχισε νὰ φοβᾶται... Καὶ πραγματικὰ τῆς φάνηκε πὼς ἡ κουρτίνα ἔτρεμε, πὼς δὲν εἶχε τὴ φυσική της ἀκινησία...

Ὡστόσο, ριγῶντας σύγκορμη, μὲ τὰ χέρια ἁπλωμένα, προχώρησε μπροστά...

Μὰ ἔξαφνα, ἀπὸ μιὰ περίεργη σύμπτωσι, ἡ μικρὴ λάμπα ποὺ φώτιζε τὴ διπλὴ ἀγωνία τους, ἔσβυσε, σὰν νὰ εἶχε φυσήξει κάποιος ἀπὸ πάνω καὶ βυθίστηκαν στὸ σκοτάδι.

Τότε, ὁ Ζὰκ ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ φοβερὴ κι' ἡ Φανή, μὴ ξέροντας πειὰ τί ἔλεγε, οὔτε τί ἔκανε, ἄρχισε νὰ σκοντάφτη ἀπάνω στὰ ἔπιπλα κι' ἀναποδογύρισε ἕνα μικρὸ τραπέζι μὲ διάφορα μπιμπελό. Συγχρόνως, ἡ νέα γυναῖκα ἔνοιωσε μιὰ παγωμένη ἀνάσα νὰ περνάη ἀπὸ τὸ μέτωπό της καὶ τὰ μαλλιά της καὶ συγχρόνως τὸ παράθυρο τοῦ δωματίου ἄνοιξε ὁλομόναχο μὲ πάταγο.

Ὁ Ζὰκ ἐρόγχαζε... Ἔξαφνα, ἡ πόρτα τοῦ δωματίου ἄνοιξε κι' ἡ νοσοκόμος παρουσιάστηκε τρομαγμένη. Ἀπὸ πίσω τὴν ἀκολουθοῦσαν ὁ δόκτωρ Μουτιὲ κι' ὁ καθηγητὴς Ζαλού.

Ἡ νοσοκόμος ἄναψε πάλι τὸ φῶς, παρ' ὅλο τὸ δυνατὸ ρεῦμα ἀέρος ποὺ ἔμπαινε ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Ἡ Φανή, ὅταν ξαναγύρισε στὴ συναίσθησι τῆς πραγματικότητος, κατάλαβε ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ τρομερὴ σκηνὴ ὠφείλετο στὸ ὅτι τὸ παράθυρο δὲν ἦταν κλεισμένο καλὰ κι' ὅτι τὸ ἄνοιξε ἡ ὁρμὴ τοῦ ἀνέμου. Πῆγε λοιπὸν μόνη της καὶ τὸ ἔκλεισε.

Ὅσο γιὰ τὸν Ζάκ, ποὺ εἶχε χωθῆ πάλι στὸ κρεββάτι του, ἀνάμεσα στὶς κουβέρτες του, ἱκέτευε τοὺς γιατροὺς νὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπὸ τοὺς πεθαμένους.

—Κάμετε νὰ μὴν τοὺς ξαναϊδῆ πειά! στέναζε. Γιατὶ μὲ ἀποσπάσατε ἀπὸ τὸ θάνατο, ἀφοῦ δὲν μπορεῖτε νὰ μὲ σώσετε ἀπὸ τοὺς πεθαμένους... Ἄ! θέλετε νὰ μάθετε ἂν τοὺς εἶδα... Ναί, τοὺς εἶδα!.. Τοὺς εἶδα, ὅπως σᾶς βλέπω καὶ τοὺς βλέπω ἀκόμα... Τὸ σπίτι εἶνε γεμάτο ἀπὸ πεθαμένους... Καὶ τὸ δάσος... Κι' ἡ κοιλάδα... Βρίσκονται πίσω ἀπὸ τὶς πόρτες !... Παραμονεύουν στὶς στροφὲς τῶν δρόμων... Ἀμφιβάλλετε!.. Ἀμφιβάλλετε!... Μὰ σᾶς λέω πὼς τοὺς εἶδα ἐγώ, ὅταν ἤμουν νεκρός, σκυμμένους πάνω ἀπ' τὸ αὐτὶ τῶν ζωντανῶν νὰ τοὺς λένε συμβουλὲς καλὲς ἢ κακές... Οἱ πεθαμένοι ὁδηγοῦν τοὺς ζωντανοὺς ἀπὸ τὸ χέρι, χωρὶς αὐτοὶ νὰ τὸ ὑποψιάζωνται καθόλου... Οἱ ζωντανοὶ λένε πὼς ἔχουν προαισθήματα... Δὲν ὑπάρχουν προαισθήματα... Τὰ χέρια τῶν νεκρῶν μᾶς ὁδηγοῦν πρὸς τὴν εὐτυχία ἢ τὴν καταστροφή... Ἄ! σᾶς ἱκετεύω... κύριοι δόκτορες... σᾶς ἐξορκίζω... διώξετε τοὺς νεκρούς !.. Διώξετε τοὺς νεκρούς !..

—Φευγάτε !.. Φευγάτε !.. Φευγάτε!.. φώναξε ἀπότομα ἡ Φανὴ στοὺς γιατρούς. Βλέπετε ὅτι παραληρῶ!.. Τὸν ξαναφέρατε στὴ ζωὴ γιὰ νὰ τὸν βασανίσετε !.. Βασανίζετε τὴ φτωχή του ψυχή... Φευγάτε!..

Κι' ἡ Φανὴ ἔσπρωχνε τοὺς δυὸ γιατρούς, ὥς ὅτου τοὺς ἔβγαλε ἔξω ἀπ' τὸ δωμάτιο...

Ξαναγύρισε κοντὰ στὸ Ζάκ, ὁ ὁποῖος φαινόταν τώρα πιὸ γαλήνιος. καὶ ὁ ὁποῖος τῆς εἶπε :

—Μοῦ κάνει καλὸ αὐτό!.. Μοῦ κάνει καλὸ νὰ ξαλαφρώνω τὸ φτωχό μου κεφάλι... Γι' αὐτὸ τοὺς εἶπα ὅ,τι εἶδα... Μονάχα γιὰ τὸν Ἀντρὲ δὲν τοὺς μίλησα... Γι' αὐτόν, βλέπεις, δὲν μποροῦσα νὰ τοὺς μιλήσω... Πρέπει αὐτὸ νὰ τὸ κρατάω γιὰ τὸν ἑαυτό μου μόνο, ἐξ αἰτίας τοῦ μικροῦ μας Ζακό, ποὺ δὲν εἶνε ὑπεύθυνος γιὰ τίποτε ὁ μικρός μου ἄγγελος κι' ἐξ αἰτίας σου, πολυαγαπημένη μου Φανή...

Τὴν ἴδια στιγμή, μέσα στὴν κάμαρή του, ὁ Μουτιὲ ἔλεγε στὸν καθηγητὴ Ζαλού :

—Ἀγαπητέ μου φίλε, δὲν μποροῦμε πειὰ νὰ μείνουμε ἐδῶ... Αὐτὸς ὁ δυστυχισμένος Ζὰκ εἶνε ἴσως ἐνδιαφέρων, μὰ ἂν ἐπιμείνουμε νὰ μάθουμε τὰ μυστικά του ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμο, θὰ τὸν ἀποτρελλάνουμε... Ἐξ ἄλλου, δὲν θὰ μᾶς ἀνεχθοῦν πειὰ ἐδῶ καὶ πρέπει ν' ἀποφύγουμε ἕνα τέτοιο σκάνδαλο. Ἐγὼ πάντως θὰ φύγω... Ἐξ ἄλλου, ἡ ἔκδοσις τῆς «Ἀστρικῆς Ἰατρικῆς», ἀπαιτεῖ τὴ σύντομη ἐπιστροφή μας στὸ Παρίσι...

—Καλά... Θὰ φύγουμε... Μὰ λυπᾶμαι πολύ, γιατὶ ἡ περίπτωσις τοῦ Ζὰκ εἶν' ἐξαιρετική...

—Πιστεύετε ὅτι πραγματικὰ εἶδε ὅσα λέει ;

—Δὲν ξέρω... Πάντως, ἂς φύ-

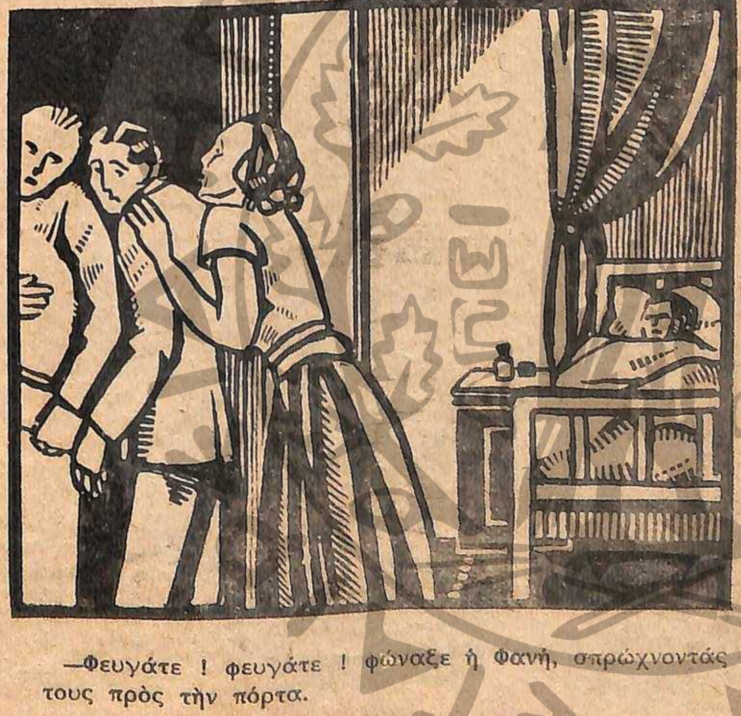

—Φευγάτε ! φευγάτε ! φώναξε ἡ Φανή, σπρώχνοντάς τους πρὸς τὴν πόρτα.

γουμε...

Πρὶν φύγουν οἱ δυὸ γιατροί, ἄφησαν μιὰ ἐπιστολὴ γιὰ τὴ Φανή, στὴν ὁποία τὴν ἀποχαιρετοῦσαν μ' ἀξιοπρέπεια καὶ στὴν ὁποία τῆς ἔγραφαν ὅτι ἂν δὲν ἦσαν αὐτοὶ ἐκεῖ, ὁ σύζυγός της θὰ ἦταν ἀκόμα νεκρός!

Ἡ Φανή, εἰς ἀπάντησιν, διέταξε τὸ σωφὲρ νὰ τεθῆ στη διάθεσί τους.

Καθὼς τὸ αὐτοκίνητο περνοῦσε ἀπὸ τὸ Ζουβιζύ, κοντὰ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ συμβολαιογράφου, ὁ Μουτιὲ διέταξε τὸ σωφὲρ νὰ σταθῆ. Εἶχε δῆ μέσα στὸ πάρκο τοῦ σπιτιοῦ τὴν Μάρθα. Στεκόταν, σὰν νὰ τοὺς περίμενε, σὰν νὰ ἦταν βέβαιη πὼς θὰ περάσουν...

—Τί εἶνε; ρώτησε ὁ Ζαλού.

—Εἶνε ἡ Μάρθα Σαὶν-Φιρμέν, ἡ γυναῖκα τοῦ συμβολαιογράφου, γιὰ τὴν ὁποία σᾶς μίλησα, ἡ Μάρθα μὲ τὸ φάντασμα... Κατεβῆτε!

Κατέβηκαν ἀμέσως κι' οἱ δυὸ καὶ διευθύνθηκαν πρὸς τὴ νέα γυναῖκα. Ἐκείνη τοὺς χαιρέτησε μὲ μιὰ κλίσι τοῦ κεφαλιοῦ καὶ τοὺς ρώτησε:

—Λοιπόν, εἶν' ἀλήθεια πὼς ἀναστήσατε τὸ Ζάκ;... Δὲν εἶδα τὸν Ἀντρὲ ἀπὸ τότε καὶ θὰ ἤθελα νὰ μάθω νεώτερα...

Οἱ δυὸ γιατροὶ κυττάχτηκαν.

—Εἶν' ἀλήθεια, ἀπάντησε ὁ δόκτωρ Μουτιέ, ὅτι σταθήκαμε ἀρκετὰ εὐτυχεῖς, ὥστε νὰ σώσουμε τὸν Ζάκ, μὰ πῶς τὸ ξέρετε αὐτό;

—Μοῦ τὸ εἶπε ὁ Ἀντρέ.

—Τὸν ξαναείδατε λοιπόν;

—Ναί, λίγες στιγμὲς μετὰ τὸν θανάσιμο τραυματισμὸ τοῦ Ζάκ, στὸν ὁποῖο ὁ Ἀντρὲ παραστάθηκε. Μοῦ εἶπε ὅτι σεῖς κι' ὁ καθηγητὴς Ζαλοὺ προσπαθούσατε νὰ ξαναζωντανέψετε τὸν πεθαμένο.

—Εἶστε βέβαιη ὅτι ὁ Ἀντρὲ σᾶς τὸ εἶπε αὐτό; τὴ ρώτησε ἀπαλὰ ὁ δόκτωρ Μουτιέ. Ξέρετε ὅτι στὴν κατάστασί σας πρέπει νὰ δυσπιστῆ κανεὶς στὰ μάτια του καὶ στ' αὐτιά του; Θὰ πίστευα μᾶλλον ὅτι ἡ φήμη τῆς ἐγχειρήσεως ἔφτασε ὡς σᾶς ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες, οἱ ὁποῖοι θὰ φλυάρησαν σχετικῶς...

—Δὲν μιλάω πειὰ οὔτε στοὺς ὑπηρέτες, οὔτε στὸ σύζυγό μου... Δὲν μιλάω, παρὰ μόνο στὸν Ἀντρέ, ὅταν αὐτὸς θέλει... Μοῦ εἶπε λοιπὸν ὅ,τι εἶδε καὶ ἄκουσε... Καὶ ἦρθε νὰ μὲ δῆ, γιατὶ ἤξερε πὼς τὸν περίμενα... Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, μοῦ εἶπε ὅτι σᾶς ἄκουσε νὰ λέτε σιγὰ στὸ δόκτορα Ζαλού: «Ἂν πετύχει ἡ ἐγχείρησις σὲ δέκα λεπτά, ὅλα θὰ πᾶνε καλά». Εἶν' ἀλήθεια αὐτὸ ἢ ὄχι;

Καθὼς οἱ δυὸ δόκτορες κυτταζόντουσαν, κατάπληκτη ἡ Μάρθα τοὺς γύρισε γαλήνια τὴ ράχη καὶ ξαναγύρισε στὸ σπίτι της.

* * *

Ἐκείνη τὴν Τρίτη, ἡ Σχολὴ τῶν Πολιτικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, στὴν ὁποία ἐπρόκειτο νὰ μιλήση ὁ δόκτωρ Ζαλοὺ γιὰ τὴ νεκρανάστασι τοῦ Ζάκ, ἦταν γεμάτη ἀπὸ κόσμο. Ἕνα πλῆθος δημοσιογράφων εἶχε πάει νὰ τὸν ἀκούση...

Ὁ δόκτωρ εἶχε ἀρχίσει νὰ μιλάη κι' ὅλοι κρεμόντουσαν ἀπ' τὰ χείλη του, ὅταν ἔξαφνα φασαρία καὶ θόρυβος ἀκούστηκε στὴν εἴσοδο τῆς αἰθούσης.

—Τί εἶνε; Τί τρέχει; ρώτησε ὁ καθηγητής, διακόπτοντας τὴν ὁμιλία του.

Τότε ἀκούστηκε μιὰ διαπεραστικὴ γυναικεία φωνή, ἡ ὁποία τοῦ ἀπάντησε:

—Εἶμ' ἐγώ, δόκτωρ!.. Ἡ δεσποινὶς Ἐλιέ!.. Φτάνω ἀπὸ τὴ Ροζεραί... Εἶδα τὴν κ. Σαὶν-Φιρμέν... Ὁ νεκρὸς τῆς ξαναπαρουσιάστηκε πάλι...

—Σωπάστε!.. Σωπάστε!. Σᾶς εἶπα νὰ σωπάσετε!..

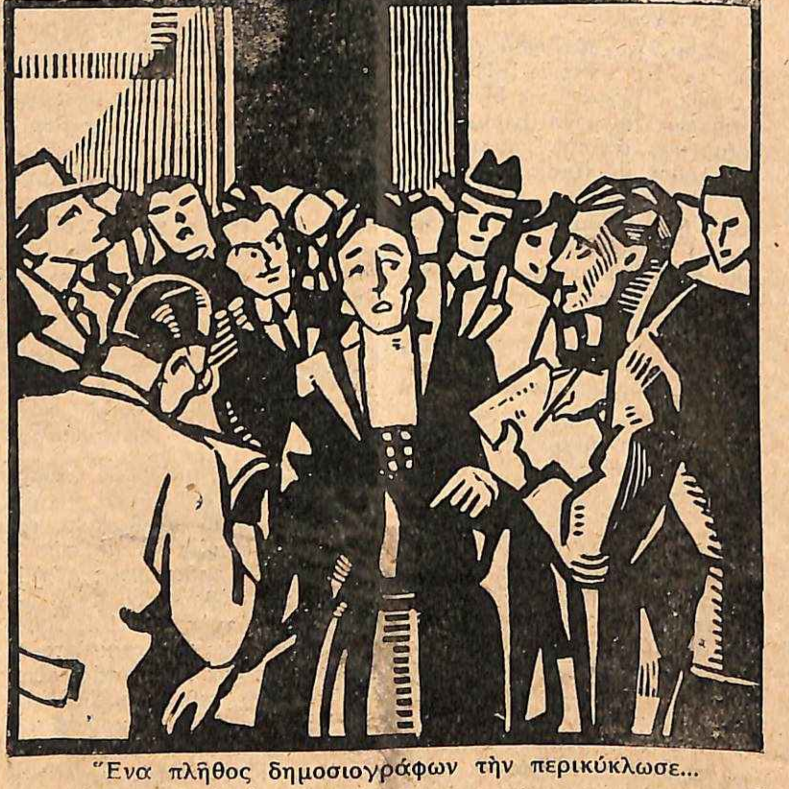

Ἕνα πλῆθος δημοσιογράφων τὴν περικύκλωσε...

—Ὄχι! Ὄχι! Δὲν μπορῶ πειὰ νὰ σωπάσω! Ὁ νεκρὸς μίλησε... Εἶπε πὼς δολοφονήθηκε...

—Βγάλτε ἔξω αὐτὴ τὴν τρελλὴ γρηά! πρόσταξε στὸ τέλος ἔξαλλος ὁ δόκτωρ.

Κι' ἂν δὲν τὸν συγκρατοῦσαν, ἀσφαλῶς θὰ ὁρμοῦσε ἐναντίον της γιὰ νὰ τὴν πνίξη... Ἂν αὐτὴ ἡ ἠλιθία, μὲ τὶς ἱστορίες τῶν φαντασμάτων καὶ τῶν τραπεζιῶν ποὺ κινοῦνται, ἀνακατευόταν στὴ διάλεξί του, ἀσφαλῶς θὰ γελοιοποιοῦσε τὴν ἐγχείρησί του, χάρις στὴν ὁποία εἶχε ξαναδώσει τὴ ζωὴ σ' ἕνα νεκρό.

XX

Η Δ'ς ΕΛΙΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΕΙ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ

Ὅταν ἡ δὶς Ἐλιὲ βγῆκε διὰ τῆς βίας σχεδὸν ἔξω ἀπ' τὴν αἴθουσα τῆς διαλέξεως, ἕνα πλῆθος δημοσιογράφων τὴν περικύκλωσε.

— Οὔτε ὁ καθηγητὴς Ζαλού, οὔτε ὁ δόκτωρ Μουτιέ, ὁ ὁποῖος μοῦ φέρθηκε τόσο πρόστυχα, τοὺς εἶπε, δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ σωπαίνουν... Κι' ἐπειδὴ δὲν καταλαβαίνουν ὅτι τὸ καθῆκον τους εἶνε νὰ μιλήσουν ἢ φοβοῦνται, θὰ μιλήσω ἐγὼ γι' αὐτούς...

»Μάθετε λοιπὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ξαναγύρισε ἀπ' τὸν ἄλλο κόσμο, εἶνε ὁ κ. Ζὰκ Μούντα ντὲ λὰ Μποσσιέρ, ὁ ἀδελφὸς τοῦ κ. Ζὰκ Μούντα ντὲ λὰ Μποσσιέρ, ὁ ὁποῖος ἐξαφανίστηκε τόσο μυστηριωδῶς πρὸ πέντε χρόνων... Ἡ δικαιοσύνη, ὅπως θὰ θυμᾶστε, προσπάθησε τοῦ κάκου, νὰ φωτίση αὐτὸ τὸ αἴνιγμα καὶ στὸ τέλος τὸ ἐγκατέλειψε... Μὰ τώρα πρέπει νὰ ξανάρθη ἐπὶ τάπητος, γιατὶ ἡ ἀλήθεια δὲν θ' ἀργήση νὰ διαφωτιστῆ: ὁ κ. Ἀντρὲ ντὲ λὰ Μποσσιὲρ δολοφονήθηκε...»

—Πῶς τὸ ξέρετε; τὴ ρώτησαν ἀμέσως οἱ δημοσιογράφοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχαναν οὔτε λέξι ἀπ' τὰ λεγόμενά της καὶ κρατοῦσαν ἄφθονες σημειώσεις.

—Ὁ Ἀντρὲ ὁ ἴδιος παρουσιάστηκε στὴ νεαρὴ σύζυγο τοῦ συμβολαιογράφου τοῦ Ζουβιζὺ καὶ τῆς τὸ εἶπε!...

—Ὅτι δολοφονήθηκε;..

—Ναί...

—Ἀδύνατον!...

Κι' ἐπειδὴ μερικοὶ ἄρχισαν νὰ μουρμουρίζουν εἰρωνικά, οἱ ὑπόλοιποι ποὺ ἦσαν καὶ περισσότεροι, τοὺς ἐπέβαλαν σιωπή.

Τότε ἡ δὶς Ἐλιέ, ἀσυγκράτητη, ἄρχισε νὰ διηγεῖται τὶς ἱστορίες τῶν βρυκολάκων της, τὶς μόνες, ποὺ, κατὰ τὴ γνώμη της, μποροῦσαν νὰ τραβήξουν τὴν προσοχὴ τοῦ ἀκροατηρίου της.

Ἐμπιστεύτηκε στὴν ἀρχὴ στοὺς δημοσιογράφους, τὸ σπουδαῖο ρόλο, τὸν ὁποῖο ἐπὶ πολλὰ χρόνια εἶχε παίξει στὸν πύργο τῆς Ροζεραὶ καὶ δὲν τοὺς ἔκρυψε κανένα ἀπὸ τὰ συνταρακτικὰ γεγονότα ποὺ εἶχαν προκαλέσει τὴν ἀναχώρησί της ἀπὸ κεῖ.

Τοὺς διηγήθηκε διαδοχικὰ τὴν ἱστορία μὲ τὸ τραπεζάκι, τὰ καταπληκτικὰ λόγια τῆς κ. Σαὶν-Φιρμέν, τὶς λιποθυμίες της καὶ τὶς ἐμφανίσεις τοῦ φαντάσματος στὴ λίμνη καὶ στὸν πύργο.

Κατὰ τὰ λεγόμενά της, τὸ φάντασμα τοῦ δολοφονημένου τὸ εἶχε δῆ ὅλος ὁ κόσμος μέσ' στοὺς διαδρόμους τοῦ πύργου τῆς Ροζεραὶ καὶ διηγόταν τὴν ἱστορία, τῆς ὁποίας εἶχε πέσει θῦμα σὲ ὅποιον ἤθελε νὰ τὴν ἀκούση...

Ἐπίσης, κατὰ τὰ λεγόμενά της, εἶχε σώσει ἀπὸ τὴν ἀσφυξία τὸ μικρότερο ἀπὸ τὰ παιδιά του καὶ τὸ εἶχε μεταφέρει λιποθυμισμένο στὸ κρεββάτι τοῦ κ. Ζὰκ ντὲ λὰ Μποσσιέρ...

Ποτὲ οἱ δημοσιογράφοι δὲν εἶχαν διασκεδάσει τόσο μὲ ἰντερβιού.

—Μ' ἄλλα λόγια, παρατήρησε ὁ νεαρὸς ρεπόρτερ Νταρμπουᾶ τοῦ «Ἐξέλσιορ», ὅλοι μέσα σ' αὐτὸν τὸν πύργον συναναστρέφονται τοὺς πεθαμένους καὶ τὰ φαντάσματα... Ἦταν τὸ μόνο ἐνδεδειγμένο μέρος γιὰ τὴν ἐγχείρησι τοῦ δόκτορος Μουτιέ. Μὰ ἐσεῖς, δεσποινίς, παρασταθήκατε σ' αὐτὴ τὴν ἐγχείρησι;...

—Ὄχι, κύριε, γιατὶ μ' ἔδιωξαν. Μόλις πρόφτασα νὰ δῶ τὸ σῶμα τοῦ κ. Ζὰκ ὅταν πέθανε, μὰ δὲν τὸν εἶδα καθόλου ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ξαναζωντάνεψε!... Μὲ εἶχαν ἀπολύσει...

. . . .

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ρεπόρτερ ποὺ ἄκουσαν τὴν ἱστορία τῆς δίδος Ἐλιέ, βρισκόντουσαν στὴ Ροζεραί, γιὰ νὰ μάθουν «νεώτερα». Μὰ ἐκεῖ βρῆκαν ὅλες τὶς πόρτες τοῦ πύργου κλειστὲς κι' ἕνα θυρωρὸ ἀδυσώπητο. Ἡ Φανὴ εἶχε λάβει ὅλα της τὰ μέτρα.

Οἱ ρεπόρτερ, ἀφοῦ προσπάθησαν τοῦ κάκου νὰ κάνουν τὸν θυρωρὸ νὰ μιλήση, σκορπίστηκαν στὰ γειτονικὰ χωριά, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ πάρουν συνεντεύξεις ἀπὸ τοὺς χωρικούς, ἂν εἶνε δυνατόν. Δὲν μποροῦσαν, βλέπετε, νὰ ξαναγυρίσουν στὸ Παρίσι χωρὶς καμμιὰ νεώτερη πληροφορία.

Ὅσο γιὰ τὸ νεαρὸ Νταρμπουᾶ τοῦ «Ἐξέλσιορ», τὸ ἔσκασε ἀ λὰ γαλλικὰ ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του, ἔκανε τὸ γῦρο τοῦ πάρκου τοῦ πύργου, πήδησε πάνω ἀπ' τὸν μανδρότοιχο, γλύστρησε μέσ' ἀπὸ τὰ δέντρα καί, μόλις νύχτωσε, τρύπωσε μέσα στὸν πύργο. Καθὼς κυκλοφοροῦσε στὴν τύχη, μέσ' ἀπ' τοὺς διαδρόμους, βρέθηκε ἔξαφνα μπρὸς στὴ Φανή, ἡ ὁποία, βλέποντάς τον, ἔβγαλε μιὰ κραυγή:

(Ἀκολουθεῖ)

Παρακολουθεῖτε ὅλοι τὴν οἰκονομικήν μας σελίδα Σᾶς διαφωτίζει, σᾶς κατατοπίζει, σᾶς προπαρασκευάζει γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΤΑΜΠΑΚΕΡΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΗ

ΤΟΥ C. KENUET BURROW

ΚΑΛΗΣ ΠΕΡΑ, Μπρούκ! εἶπε ὁ Φέλθορπ στὸν γέρο-ὑπηρέτη ποὺ τοῦ ἄνοιξε τὴν πόρτα. Δὲν περίμενες βέβαια νὰ μὲ ἰδῆς πάλι στὸ σπίτι τοῦ θείου, ἔ; Ἦλθε ὁ ἐξάδελφός μου; Πῶς εἶνε ὁ θεῖος;

—Ὁ θεῖος σας, κύριε Τζώρτζ, σβύνει σιγὰ-σιγά. Ἀμφιβάλλω πολὺ ἂν θὰ ζήση ὥς αὔριο. Σήμερα τὸ πρωΐ, μοῦ εἶπε νὰ σᾶς εἰδοποιήσω νὰ ἔλθετε ἀμέσως... Σᾶς περιμένει. Ὁ ἐξάδελφός σας κ. Φρὰνκ Νέτλεϊ, πρόσθεσε μὲ σιγανὴ φωνὴ ὁ ὑπηρέτης, εἶνε στὸ γραφεῖο τοῦ κυρίου. Ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ ἦλθε, δὲν κάνει ἄλλο παρὰ νὰ ψάχνη στὰ χαρτιὰ τοῦ θείου του, ἀντὶ νὰ τὸν συντροφεύη. Ἂν καὶ νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, ἡ παρουσία του δὲν μοῦ φαίνεται νὰ ἐνθουσιάζη καὶ τόσο τὸν θεῖο σας!

Ἐνῶ ὁ Φέλθορπ ἄλλαζε τὰ μουσκεμένα ἀπὸ τὴν βροχὴ ροῦχα του, ὁ Μπροὺκ ἐξακολουθοῦσε νὰ φλυαρῆ, μὲ τὸ θάρρος τοῦ παλαιοῦ ὑπηρέτου ποὺ ἐπὶ τριάντα ὁλόκληρα χρόνια ὑπηρέτησε πιστὰ στὸ ἴδιο σπίτι. Ὁ Τζὼρτζ εἶχε μεγαλώσει μέσα στὸ σπίτι τοῦ θείου του ἀπὸ τότε ποὺ πέθαναν οἱ γονεῖς του.

Ὅταν τελείωσε τὶς σπουδές του, ξαναγύρισε στὸ σπίτι τοῦ θείου του. Ἀλλὰ λίγους μῆνες κατόπιν, ὅταν ὁ γέρος τοῦ πρότεινε νὰ παντρευτῆ μὲ τὴν Μαίρη Οὐάϊτλυ, ὁ Τζὼρτζ ἀρνήθηκε. Εἶπε πὼς δὲν εἶχε σκεφθῆ ἀκόμα γιὰ γάμο ἀλλὰ κι' ἂν ἀκόμα παντρευόταν, ἀσφαλῶς δὲν θὰ διάλεγε τὴν Μαίρη γιὰ σύζυγό του. Ὁ θεῖος του τότε θύμωσε, τοῦ εἶπε πὼς εἶχε μείνει σύμφωνος μὲ τὸν πατέρα τῆς κόρης καὶ πὼς ἡ Μαίρη εὐχαρίστως δεχόταν νὰ γίνη σύζυγός του. Τότε ὁ Τζώρτζ ρώτησε τὸν θεῖο του κάπως ἀπότομα, μὲ ποιὸ δικαίωμα εἶχε δώσει τέτοιες ὑποσχέσεις χωρὶς νὰ τὸν ρωτήση προηγουμένως καὶ τέλος εἶπε πὼς λυπόταν πολύ, ἀλλὰ ἡ ἀπάντησίς του ἦταν ἀρνητική. Ὁ Τζὼν Φέλθορπ ἔγινε ἔξω φρενῶν.

—Σὲ ἀποκληρώνω λοιπόν, ἀχάριστε!... φώναξε. Πεισματάρη! Καὶ θὰ παντρέψω τὸν ἐξάδελφό σου τὸν Φρὰνκ Νέτλεϊ μὲ τὴν Μαίρη. Αὐτὸς θὰ μὲ ὑπακούση καὶ θὰ γίνη ὁ κληρονόμος μου. Ἄ! θὰ τὸ μετανοιώσης, μιὰ μέρα, ἠλίθιε!

—Ὅπως θέλετε, θεῖε! ἀπάντησε περήφανα ὁ Τζώρτζ. Ἐγὼ δὲν πουλῶ τὸν ἑαυτό μου. Θὰ ἐργαστῶ καὶ θὰ ζήσω χωρὶς τὴ βοήθειά σας!

Ἔτσι ὁ Τζὼρτζ ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ θείου του, κατατάχθηκε στὸν στρατὸ καὶ ζοῦσε μὲ τὸν μισθό του. Ὁ Φρὰνκ παντρεύτηκε μὲ τὴν Μαίρη κι' ἔγινε κληρονόμος τοῦ θείου του. Ὡστόσο πολὺ γρήγορα ἀπεδείχθη πὼς ὁ Τζὼρτζ εἶχε δίκηο. Ἡ Μαίρη ἀμέσως μετὰ τὸν γάμο της φάνηκε πόσο δύστροπη καὶ συμφεροντολόγος ἦταν.

Ἀπὸ πεῖσμα ὁ Τζὼν Φέλθορπ δὲν θέλησε ποτὲ νὰ ἀναγνωρίση τὸ σφάλμα του καὶ νὰ ὁμολογήση πὼς ὁ Τζὼρτζ εἶχε δίκηο. Καὶ μονάχα, ὅταν ἔνοιωσε τὸ τέλος του νὰ πλησιάζη, ζήτησε νὰ ἰδῆ τὸν Τζώρτζ...

—Κύριε Τζώρτζ, ἔλεγε ὁ Μπρούκ, δὲν θὰ μπορέσω νὰ μείνω ἐδῶ μετὰ τὸν θάνατο τοῦ θείου σας καὶ ἤθελα μάλιστα νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ πάρετε μαζύ σας μετὰ τὴν κηδεία.

—Καλέ μου Μπρούκ, θὰ τὸ ἤθελα κι' ἐγὼ πολὺ αὐτό, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχω τὰ μέσα νὰ σοῦ πληρώνω μισθό...

—Ὤ! κ. Τζώρτζ, δὲν θέλω νὰ μοῦ δίνετε μισθό. Μοναχὰ τὴν τροφὴ καὶ τὴν κατοικία μου θέλω νὰ μοῦ ἐξασφαλίσετε, κι' ἂν καμμιὰ φορὰ ἀλλάξει ἡ **τύχη σας** τότε μοῦ δίνετε ὅ,τι θέλετε...

—Μὲ συγκινεῖ ἡ ἀφοσίωσίς σου, Μπρούκ, καὶ σ' εὐχαριστῶ. Θὰ σκεφθῶ τὴν πρότασί σου καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσω... Πήγαινε τώρα νὰ εἰδοποιήσης τὸν θεῖο πὼς ἦλθα.

Ἐνῶ ὅμως ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ δωμάτιο, στὸ διάδρομο συνάντησαν τὸν Φράνκ, ὁ ὁποῖος μὲ κατάπληξι κύτταζε τὸν Τζώρτζ.

—Πῶς βρέθηκες ἐδῶ, Τζώρτζ; ρώτησε μὲ φανερὴ δυσαρέσκεια. Καὶ σύ, Μπρούκ, γιατὶ δὲν μοῦ ἀνήγγειλες πὼς ἦλθε ὁ ἐξάδελφός μου; Ἔλα, σὲ παρακαλῶ, μιὰ στιγμή, στὸ γραφεῖο, Τζώρτζ, θέλω νὰ σοῦ μιλήσω.

Ὅταν μπῆκαν στὸ γραφεῖο, ὁ Φρὰνκ ρώτησε τὸν ἐξάδελφό του πὼς τόλμησε νὰ ξαναπάη στὸ σπίτι τοῦ θείου του, ἔπειτα ἀπὸ ὅσα συνέβησαν. Ἢ μήπως εἶχε λησμονήσει πὼς αὐτὸς ἦταν τώρα ὁ κύριος τοῦ σπιτιοῦ;

—Ἦλθα, γιατὶ μὲ κάλεσε ὁ θεῖος μου, ἀπάντησε ψυχρὰ ὁ Τζώρτζ. Ἐξάλλου, δὲν εἶσαι ἀκόμα κύριος τοῦ σπιτιοῦ ὅσο ζῆ ὁ θεῖος μας...

—Καλά! Καλά! Ἂς εἶνε, δὲν θὰ μαλώσουμε γι' αὐτό. Ἀφοῦ σὲ ζήτησε ὁ θεῖος, πᾶμε νὰ τὸν ἰδῆς.

Οἱ δύο νέοι ἀνέβηκαν στὴν κρεββατοκάμαρα τοῦ θείου τους. Ὁ γέρο-Τζὼν Φέλθορπ, ὁ ἄρχοντας τοῦ Μίτον, ἦταν ἀνακαθιστὸς στὸ κρεββάτι του, κι' ἀκουμποῦσε ἀπάνω σὲ ἕνα σωρὸ μαξιλάρια.

—Ἄ! Τζώρτζ! εἶπε μόλις εἶδε τὸν ἀνεψιό του. Ἦλθες λοιπὸν νὰ ἰδῆς ἕναν γέρο-ἁμαρτωλὸ ποὺ πεθαίνει!... Ἔλα κοντά μου καὶ δῶσε μου τὸ χέρι σου... Μὲ πείραξες τότε μὲ τὸ πεῖσμα σου... Μετάνοιωσες ἤπως; Ἢ **εἶσαι πάντοτε ὁ ἴδιος;**... Ὁ Φράνκ, ξέρεις, μετάνοιωσε πρὸ πολλοῦ... Δὲν εἶνε ἔτσι, Φράνκ;

—Δὲν μετανοιώνω γιὰ τίποτε, θεῖε μου, ἀφοῦ ἐξετέλεσα τὴν ἐπιθυμία σας.

—Ἄσ' τα αὐτά, Φράνκ! Ἔμαθα ἀρκετὰ γιὰ τὴν χαριτόβρυτο γυναῖκα σου! Ἂς εἶνε ὅμως.... Φθηνὰ τὴ γλύτωσες, Τζώρτζ!... Ἔχω πάντοτε καλὴ ἰδέα γιὰ σένα... Πιστεύω νὰ εἶσθε καλοὶ φίλοι οἱ διό σας, ἔ;

—Δὲν ἔχω τίποτε ἐναντίον τοῦ Φράνκ, θεῖε μου! **Πῆρε τὴ Μαίρη** καὶ θὰ πάρη τὴν περιουσία σας... Χάρισμά του! Οὔτε λυποῦμαι γιατὶ μὲ ἀποκληρώσατε. Ζῶ ἀρκετὰ καλὰ μὲ τὸ μισθό μου καὶ ἡ συνείδησίς μου εἶνε καθαρή. **Σᾶς εὐχαριστῶ** ποὺ μὲ καλέσατε. Ὅσο γιὰ τὸ πεῖσμα μου, φαντάζομαι πὼς θὰ χάνατε τὴν ἰδέα **ποὺ ἔχετε** γιὰ μένα ἂν σᾶς ἔλεγα πὼς ἄλλαξα!...

Ὁ γέρος πῆρε κάτω ἀπὸ τὸ προσκέφαλό του μιὰ μεγάλη χρυσῆ κι' ἀδαμαντοκόλλητη ταμπακέρα, τὴν ἄνοιξε κι' ἔβγαλε ἀπὸ μέσα μιὰ πρέζα ταμπάκο. Τὸν ρούφηξε μὲ ἀπόλαυσι καὶ κατόπιν εἶπε:

—Ἀφοῦ ὁ Φρὰνκ θὰ κληρονομήση ὅλη τὴν περιουσία μου, δὲν φαντάζομαι νὰ τοῦ κακοφανῆ ἂν μετὰ τὸν θάνατό μου ἀφήνω σ' ἐσένα, Τζώρτζ, ποὺ φέρεις τ' ὄνομά μου, αὐτὴ τὴν ταμπακέρα μου... μὲ ὅλο τὸ περιεχόμενό της! Ἀλλὰ σοῦ τὴν δίνω μὲ μιὰ συμφωνία. Δὲν θὰ τὴν δώσης ποτὲ σὲ κανένα. Μονάχα στὸν κληρονόμο σου ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἀφήσης... Εἶνε ἕνα πολύτιμο οἰκογενειακὸ κειμήλιο. Ὁ Κάρολος Α' τὴ δώρησε σὲ ἕνα πρόγονό μας γιὰ τὶς ὑπηρεσίες ποὺ τοῦ προσέφερε...

—Δέχομαι μ' εὐγνωμοσύνη, θεῖε μου, ἀπάντησε ὁ Τζώρτζ, καὶ τὸ δῶρο καὶ τὴ συμφωνία.

—...Πηγαίνετε τώρα, γιατὶ εἶμαι κουρασμένος, εἶπε ὁ Τζὼν Φέλθορπ γέρνοντας ἀπάνω στὸ προσκέφαλό του. Μὴν ἀνησυχεῖτε. Δὲν θὰ πεθάνω ἀπόψε!...

Πράγματι ὁ γέρο ἄρχοντας τοῦ Μίτον, δὲν πέθανε ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Ἔζησε δυὸ μέρες ἀκόμα. Κι' ὅταν τὸ ἀπόγευμα τῆς μεθεπομένης ἔσβυσε ἤρεμα, ἡ Μαίρη, τὴν ὁποία ὁ μακαρίτης δὲν εἶχε θελήσει νὰ δεχτῆ ὥς τὴν τελευταία του στιγμή, ἔφτασε καὶ ἐγκατεστάθη ἀμέσως ὡς κυρία μέσα στὸ σπίτι. Ὁ Φέλθορπ κατάλαβε πὼς δὲν εἶχε πειὰ θέσι ἐκεῖ. Καὶ γι' αὐτὸ πῆγε νὰ φιλήση τὸν νεκρό, νὰ πάρη τὴν ταμπακέρα καὶ νὰ φύγη. Ἀλλά, ὅταν εἶδε πὼς ὁ θεῖος του κρατοῦσε ἀκόμα τὴν ταμπακέρα μέσα στὸ χέρι του, καὶ πὼς γιὰ νὰ τὴν πάρη, ἔπρεπε νὰ τοῦ ἀνοίξη διὰ τῆς βίας τὰ παγωμένα δάχτυλα, εἶπε στὸν ἐξάδελφό του, πὼς δὲν θὰ ἔπαιρνε τὸ ἐνθύμιο τοῦ θείου του καὶ πὼς ἡ ἐπιθυμία του ἦταν ἡ ταμπακέρα νὰ ταφῆ μαζὺ μὲ τὸν νεκρό. Τὸ θεωροῦσε ἱεροσυλία νὰ τὴν πάρη ἀπὸ τὰ χέρια του. Ὁ Φρὰνκ ἀνασήκωσε τοὺς ὤμους του μὲ ἀδιαφορία. Ὁ Φέλθορπ φίλησε τότε τὸν νεκρὸ καὶ κατόπιν ἔδωσε τὸ χέρι στὸν ἐξάδελφό του.

—Ἀντίο, Φράνκ, εἶπε. Ἂς χωρισθοῦμε σὰν καλοὶ φίλοι. Πίστεψέ με πὼς δὲν σοῦ κρατῶ κακία.

—Δὲν θὰ μείνης γιὰ τὴν κηδεία;

—Ὄχι, προτιμῶ νὰ φύγω τώρα ἀμέσως.

—Κι' ἀποφάσισες ὁριστικῶς νὰ μὴν πάρης τὴν ταμπακέρα;

—Ναί, ἐπιθυμῶ νὰ ταφῆ μαζύ του!

Ὁ Φέλθορπ πῆγε στὸ δωμάτιό του, ἑτοίμασε τὴν βαλίτσα του καὶ εἶπε στὸν Μπροὺκ πὼς θὰ τὸν περίμενε στὸ Λονδῖνον μετὰ τὴν κηδεία, ἀφοῦ ἐπέμεινε νὰ τὸν πάρη μαζύ του. Ὁ ὑπηρέτης τὸν συνώδευσε ὥς τὴν ἐξώπορτα, ἀλλὰ τὴν τελευταία στιγμὴ ρώτησε τὸν νέο, ἂν εἶχε πάρει τὴν ταμπακέρα τοῦ

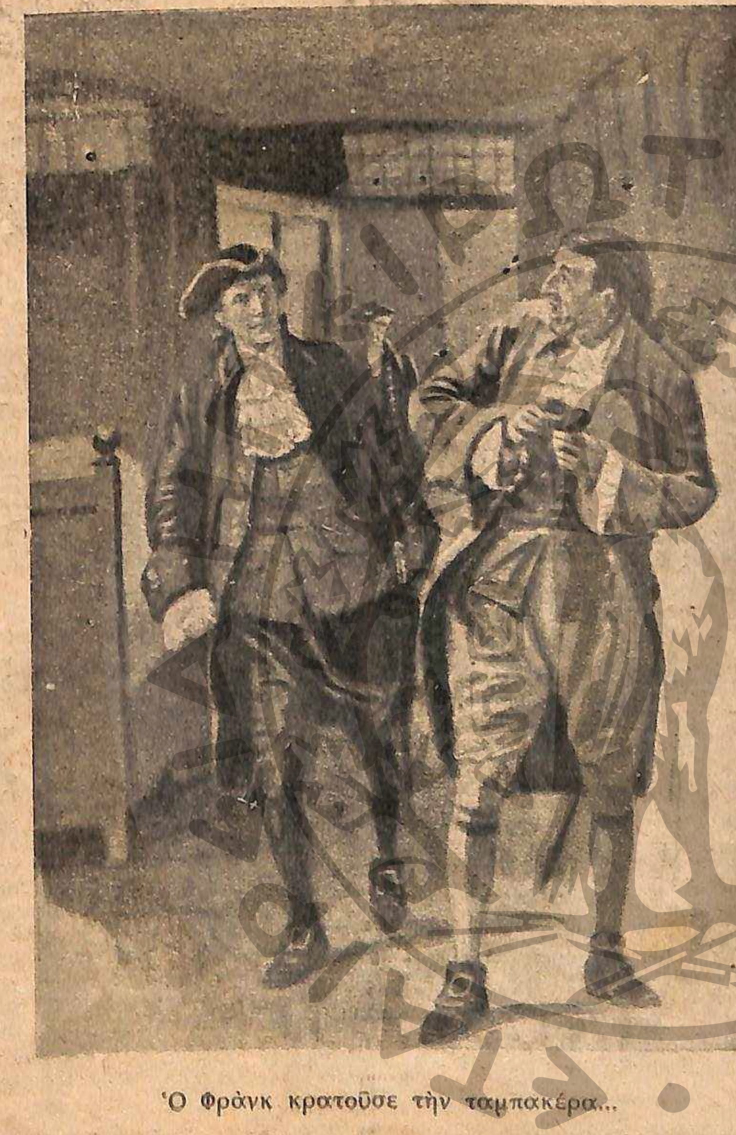

Ὁ Φρὰνκ κρατοῦσε τὴν ταμπακέρα...

ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

—Η ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΚΑΙ ΚΟΝΙΚΛΟΤΡΟΦΙΑ

Ἡ ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προεδρίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας διοργανωτικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Γ΄ Πανελληνίου Πτηνοτροφικῆς καὶ Κονικλοτροφικῆς Ἐκθέσεως, ἀπηύθυνε πρὸ ἡμερῶν εἰς τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος, τοὺς ἐρασιτέχνας καὶ πρὸς τοὺς γεωργούς, κτηνοτρόφους, πτηνοτρόφους καὶ κονικλοτρόφους τῆς χώρας, τὴν κάτωθι προκήρυξιν:

«Ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας εὐηρεστήθη νὰ ἐγκρίνῃ τὴν διοργάνωσιν τῆς Γ΄ Πανελληνίου Πτηνοτροφικῆς καὶ Κονικλοτροφικῆς Ἐκθέσεως. Μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν ἡ διοργανωτικὴ ἐπιτροπὴ σᾶς ἀναγγέλλει τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Τὸ παγκόσμιον ὑπὲρ τῆς κόττας καὶ τοῦ κουνελιοῦ ἐνδιαφέρον ἐκδηλώνεται εἰς ὅλας τὰς χώρας παντοιοτρόπως. Μὲ εἰδικὰ διεθνῆ συνέδρια, μὲ μελέτας ἀπὸ διαπρεπεῖς ἐπιστήμονας, μὲ ἐρεύνας διαρκεῖς μέσα σὲ ἐργαστήρια καὶ πειραματικοὺς σταθμούς, μὲ πλῆθος εἰδικῶν ἐκδόσεων καὶ εἰδικῶν περιοδικῶν, καὶ τὸ σπουδαιότερον καὶ συστηματικώτερον μὲ συνεχεῖς τοπικάς, γενικὰς ἢ διεθνεῖς Ἐκθέσεις, μέσα στὶς ὁποῖες ἀνευρίσκει ὁ πτηνοτροφικὸς καὶ κονικλοτροφικὸς κόσμος τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς πλούσια καὶ ἐμφανῆ τὰ διδάγματα τῆς πείρας καὶ τῆς ἐπιστήμης τῶν πολιτισμένων λαῶν.

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, ἀντιλαμβανόμενον τὴν σημασίαν τῶν Ἐκθέσεων τούτων, ἀπὸ τριετίας καθώρισε τὴν ἐτησίαν Πανελλήνιον Πτηνοτροφικὴν καὶ Κονικλοτροφικὴν Ἔκθεσιν, διὰ νὰ δίδῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον, ποὺ ἀντιλαμβάνεται τὴν οἰκονομικὴν καὶ πλουτολογικὴν σημασίαν τῆς κόττας καὶ τοῦ κουνελιοῦ, νὰ παρακολουθῇ, νὰ μελετᾷ καὶ νὰ θαυμάζῃ τὰς Ἑλληνικὰς προόδους καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπίδοσιν ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτῶν.

Ἡ Ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπή, ἀπευθυνομένη ἤδη εἰς τὰς μυριάδας τῶν Ἑλλήνων ἐρασιτεχνῶν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος πτηνοτρόφων καὶ κονικλοτρόφων, κολακεύεται νὰ πιστεύῃ ὅτι θὰ σημειωθῇ καὶ κατὰ τὴν τρίτην ταύτην Πανελλήνιον Ἔκθεσιν, συναγερμός, ἀπὸ πάσης γωνίας τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος.

Ἡ Ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπή, ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, θὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ πτηνοτροφικὸν καὶ κονικλοτροφικὸν κεφάλαιον τῆς χώρας, ἐν πεποιθήσει ὅτι παρὰ τὸ πλευρόν της καὶ πάλιν θὰ χαιρετίσῃ τοὺς πολυπληθεῖς Ἕλληνας ἐκτροφεῖς τῆς ὄρνιθος καὶ τοῦ κουνελιοῦ.

Ἡ Ἔκθεσις θέλει λάβει χώραν τὴν 27ην προσεχοῦς Μαΐου καὶ θὰ εἶνε διαρκείας ὀκτὼ ἡμερῶν. Θέλει δὲ ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ παρὰ τὸ Ζάππειον Κεντρικὸν Γυμναστήριον τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας».

Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ προκήρυξις αὐτὴ θὰ προκαλέσῃ ἀληθῆ συναγερμὸν τῶν Ἑλλήνων πτηνοτρόφων καὶ κονικλοτρόφων καὶ ὅτι ἡ τρίτη αὐτὴ Πανελλήνιος Ἔκθεσις θὰ παρουσιάσῃ ἀληθινὰ θαύματα τῆς σχετικῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη προόδου.

Διὰ τῆς πτηνοτροφίας καὶ τῆς κονικλοτροφίας αὐξάνεται σημαντικῶς ὁ δημόσιος πλοῦτος. Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν τὴν ἔχουν κατανοήσει, εἴμεθα πλέον ἢ βέβαιοι, οἱ Ἕλληνες πτηνοτρόφοι καὶ κονικλοτρόφοι καὶ θὰ σπεύσουν καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν νὰ δώσουν ἁπτὰ δείγματα τῶν ἐργασιῶν τὰς ὁποίας συνετέλεσαν σχετικῶς καὶ τῶν προόδων ποὺ ἐπραγματοποίησαν.

Ἂς μὴ μείνῃ συνεπῶς κανεὶς ἀπολύτως ἀργός. Μὲ τοὺς φιλοτίμους κόπους καὶ τὰς καλὰς προσπαθείας κτῶνται τ' ἀγαθά. Ἐγκολπωθῆτε τὸ ἀξίωμα αὐτό, ἂν θέλετε νὰ δῆτε τὸν τόπο σας καὶ σᾶς αὐτοὺς συνεπῶς εὐημεροῦντας.

—Ο ΧΡΥΣΟΣ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.

Τὸ μεγαλείτερον ποσὸν χρυσοῦ κατὰ τὴν ἀναγνώρισι τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ οἰκονομικοῦ τύπου ἔχει συγκεντρώσει ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα τῆς Γαλλίας. Ἔχει δηλαδὴ 15.690 ἑκατομμύρια Ἑλβετικὰ φράγκα. Δευτέρα ἔρχεται ἡ Ἐκδοτικὴ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν μὲ 13.800 ἑκατομμύρια, τρίτη ἡ Τράπεζα Ἀγγλίας μὲ 4.800 ἑκατομμύρια. Ἡ Τράπεζα Ἑλλάδος ἔχει μόνον 127 ἑκατομμύρια. Ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς σχηματίζει κανεὶς κάποια ἰδέα τῆς διαφορᾶς τοῦ πλούτου τῶν Κρατῶν αὐτῶν.

—ΤΟ ΛΑΔΙ.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ κανεὶς τί εἴδους, τί ποιότητος, ὁποίας ἀθλιότητος λάδι τρώγει ὁ λαὸς τὴν ἐποχὴ αὐτή. Ἄθλιον καὶ ἐλεεινὸν σπορέλαιον! Συμβαίνει δὲ αὐτὸ στὴν Ἑλλάδα, στὸν τόπο ποὺ θάλλει ἡ ἐλαία. Γιατί; Γιατὶ τὸ καλὸ λάδι ἐξάγεται στὸ ἐξωτερικό. Καὶ τὸ ὀλίγον πανάθλιον ποὺ μένει ἀναμιγνύεται μὲ σπορέλαιον καὶ σερβίρεται πανάκριβο στὸ λαό. Τρώγουν δηλαδὴ οἱ Ἕλληνες λάδι κατάλληλο μόνον γιὰ τὶς μηχανές!

Τὸ γνωρίζει αὐτὸ ἡ ἀγορανομία; Κι' ἂν τὸ γνωρίζει, τί μέτρα ἔλαβε κατὰ τῶν ἀσυνειδήτων νοθευτῶν; Μποροῦμε νὰ τὸ μάθουμε;

Εἴμαστε πολὺ περίεργοι σχετικῶς.

θείου του.

—Ὄχι, Μπρούκ, δὲν τὴν πῆρα, γιατὶ τὴν κρατοῦσε στὰ χέρια του ὅταν πέθανε καὶ εἶπα νὰ ταφῇ μαζύ του... Ἀλλὰ ποῦ ξέρεις ἐσὺ ὅτι ὁ θεῖος μου ἔδωσε τὴν ταμπακέρα του; ρώτησε ὁ νέος μὲ ἀπορία.

—Μοῦ τὸ εἶχε πῆ ὁ ἴδιος, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀφήσετε.... Θὰ τὴν πάρῃ αὐτὸς ὁ.... Εἶνε τρέλλα αὐτὸ ποὺ κάνετε !...

—Τί θέλεις νὰ πῇς; Νομίζεις πῶς ὁ Φρὰνκ θὰ τολμήσῃ νὰ τὴν πάρῃ;

—Ἂν θὰ τολμήσῃ ! Γυρίστε, κ. Τζὼρτζ, γιὰ νὰ βεβαιωθῆτε μόνος σας !...

Ὁ Φέλθορπ κι' ὁ Μπροὺκ γύρισαν μαζὺ σιγὰ στὸ νεκρικὸ δωμάτιο. Ἡ ταμπακέρα δὲν ἦταν πειὰ μέσα στὸ χέρι τοῦ νεκροῦ. Τὴν κρατοῦσε ὁ Φρὰνκ στὰ χέρια του καὶ τὴν περιεργαζόταν μὲ περιέργεια.

—Ἆ ! ἐξάδελφε ! εἶπε ὁ Φέλθορπ, συγκρατῶντας μὲ κόπο τὴν ἀγανάκτησί του, μετάνοιωσα κι' ἦλθα νὰ πάρω τὴν ταμπακέρα τοῦ θείου. Δῶσε μού την, σὲ παρακαλῶ !...

—Ἀλλὰ δὲν σοῦ ἀνήκει πειά, ἀφοῦ εἶπες πῶς δὲν τὴν θέλεις...

—Ἄκουσε, Φράνκ ! Δὲν ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ συζητήσω μαζύ σου. Ἔπρεπε νὰ ντραπῇς νὰ συλήσῃς ἕναν νεκρό... Δῶσε μου τὴν ταμπακέρα, γιατὶ ἀλλοιῶς....

—Πῶς ; τολμᾷς νὰ μὲ ἀπειλῇς ἐδῶ μέσα, μέσα στὸ σπίτι μου ; φώναξε ἔξαλλος ὁ Φράνκ, ὅταν εἶδε πῶς ὁ ἐξάδελφός του ἑτοιμαζόταν νὰ τραβήξῃ τὸ σπαθί του. Ἀλλά, ἠλίθιε, θὰ φωνάξω, θὰ σηκώσω ὅλο τὸ σπίτι στὸ ποδάρι... Θὰ σὲ πετάξω ἔξω μὲ τὶς κλωτσιές...

—Φώναξε ὅσο θέλεις ! Αὐτὸ θέλω κι' ἐγώ ! Ἢ μήπως φαντάστηκες πὼς κανένας ὑπηρέτης αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ θὰ θελήσῃ νὰ σηκώσῃ χέρι ἐναντίον μου ; Μοῦ ἔρχεται, μὰ τὴν ἀλήθεια, νὰ σὲ παραδώσω στὴν ἀστυνομία ὡς κλέφτη, ἐκτὸς ἂν προτιμᾷς νὰ χτυπηθοῦμε !...

Μὰ ὁ Φράνκ, βλέποντας ὅτι ὁ Τζὼρτζ εἶχε τραβήξει τὸ σπαθί του, ἔκανε πίσω μουρμουρίζοντας καὶ παρέδωσε τὴν ταμπακέρα στὸν ἐξάδελφό του.

Ἐνῷ ἀπομακρυνόταν μὲ τὸν Τζώρτζ, ὁ Μπροὺκ εἶπε πὼς ἔπειτ' ἀπὸ αὐτὸ ποὺ εἶχε γίνει, δὲν ἐννοοῦσε νὰ μείνῃ οὔτε στιγμὴ μέσα στὸ σπίτι καὶ ὅτι θὰ ἀκολουθοῦσε ἀμέσως τὸν νέο κύριό του....

....

Μέσα στὸ ταξειδιωτικὸ ἁμάξι, ποὺ τοὺς μετέφερε στὸ Λονδῖνον, ὁ Φέλθορπ ἄνοιξε τὴν ταμπακέρα καὶ πῆρε ἀπὸ μέσα μιὰ πρέζα.

Ὁ Μπρούκ, μ' ἕνα παράδοξο χαμόγελο, τὸν παρακολουθοῦσε, καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Τζὼρτζ ἑτοιμαζόταν νὰ βάλῃ τὴν ταμπακέρα στὴν τσέπη του, τὸν ρώτησε ἂν εἶχε ἐξετάσει προσεκτικὰ τὸ περιεχόμενό της.

—Εἶνε σχεδὸν γεμάτη μὲ ταμπάκο, Μπρούκ. Τί θέλεις νὰ πῇς ;

Ὁ νέος, παραξενεμένος μὲ τὸ μυστηριῶδες ὕφος τοῦ Μπρούκ, τοῦ ἔδωσε τὴν ταμπακέρα. Ἐκεῖνος τότε τὴν ἄνοιξε, ἀφαίρεσε προσεκτικὰ τὴ φόδρα της καὶ ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἕνα σφιχτοδιπλωμένο μάτσο τραπεζογραμμάτια.

Τὰ ἀράδιασε ἀπάνω στὰ γόνατα τοῦ Τζώρτζ, ὁ ὁποῖος δὲν πίστευε τὰ μάτια του. Ἦσαν πέντε χιλιάδες λίρες, μιὰ ὁλόκληρη περιουσία.

—Ξέρεις, Μπρούκ, εἶπε ὁ Φέλθορπ, πὼς εἶσαι πολὺ τίμιος ἄνθρωπος ;

—Πάντοτε ἤμουν ἔτσι, κύριε ! ἀπάντησε ὁ Μπροὺκ μὲ μετριοφροσύνη. Μ' αὐτὸ τὸ ποσόν, ἐπρόσθεσε ὁ Τζώρτζ συλλογισμένος, πρέπει νὰ εἶμαι ἠλίθιος, ἂν δὲν κατορθώσω ν' ἀναδειχθῶ μέσα στὴν κοινωνία !... Ὥστε αὐτὴ εἶνε ἡ ἀμοιβή μου γιὰ τὸ πεῖσμα μου, Μπρούκ ;

—Μάλιστα, κύριε ! Εἶνε ἡ ἔκπληξις, ποὺ σᾶς εἶχε ἑτοιμάσει ὁ μακαρίτης ὁ κύριος, ἀπάντησε μὲ σεβασμὸ ὁ ἀφοσιωμένος ὑπηρέτης...

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 (Τηλέφ. 21-419)
Διευθυντής: ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, (κατοικία) Χαλάνδρι.
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»:
Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος Δρχ. 200 ‖ Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 6
» Ἑξάμηνος » 100 ‖ Ἀμερικῆς » 6
καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κογκὸ ἐτησία συνδρομὴ σελίνια 30
Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τῆς «Οἰκογενείας» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ. Λέκα 7.
Τιμὴ ἑκάστου φύλλου Δρχ. 4.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»:
Ἐν Ἀμερικῇ Mr D. Stroumbos 602 w. 137 th Str (Apt.41) New York city, καὶ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν ἡ Ἑταιρεία New York News Agency General P. O. Box 497, ἐν Αἰγύπτῳ—Σουδὰν ὁ κ. Χριστόδουλος Σαράφης, 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie, καὶ ἐν Βελγικῷ Κογκὸ ὁ κ. Γεώργ. Ἀντωνιάδης, B. P. 445 Elisabethville Congo - Belge, ὅπου δέον ν' ἀπευθύνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

Σατυρικὴ Σελίς

ΕΝΣΤΑΝΤΑΝΕ

ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Τὰ κόμματα τὰ νέα καὶ παληά,
ἔχουνε κάθε μέρα Πασχαλιά !
Κάθε μέρα τὸ ἕνα τ' ἄλλο βρίζουνε,
κάθε μέρα ἤγουν τὰ τσουγκρίζουνε.
Δηλαδὴ ἐξακολουθοῦνε τὸ χαβᾶ τους
ἐνῷ θὰ ἔπρεπε νὰ κάτσουνε στ' αὐ-
[γά τους.

Ὁ Κρύος

ΤΑ ΑΝΤΑΜΙΚΑ

ΠΕΡΙ ΜΥΣΤΙΚΟΤΗΣ

Βαλκανικό, τὸν ἔκανες, Σύμφωνο,
[ρὲ ὡραία,
τὸν ἔρωτά μας τὸν κρυφό,
κι' ἂς ἔπαιζα γὼ τὸν κουφό,
σὲ κάθε ἀμπελοπετριά, ποὺ μούρρι-
[χνε ἡ παρέα.

* * *

Σὰν τὸν Λεφτέρη τὄκανες, καὶ φα-
[νερὰ καὶ λάθρα,
ἀπὸ ντουρσέκι σὲ γωνιά,
τὰ εἶπες ὅλα, ὠμορφονειά,
καὶ τὸν κρυφό μας ἔρωτα ἔκανες
[κύρια ἄρθρα !...

* * *

Γιὰ ἐπιθέσεις μίλησες, γιὰ προστρι-
[βὲς ἐπίσης,
γιὰ ἕνα ἄρθρο, ρὲ κυρά,
ποὺ τὰς **Δυνάμεις** ἀφορᾷ,
καὶ γιὰ ὡρισμένα σύνορα, πὼς θέ-
[λεις ἐγγυήσεις...

* * *

Καὶ μὲ τὸ σῖγμα καὶ τὸ νῖ, τ' εἶπες
[τοῦ κόσμου ὅλου,
ἄνευ ἰδέα, μωρή, ντροπῆς,
κι' ἄλλο δὲν ἔμεινε νὰ πῇς
παρὰ τὰ περὶ μυστικοῦ ἀκόμα...πρω-
[τοκόλλου !...

Ὁ Ἀγγελῆς

ΣΑΡΑΚΟΣΤΙΑΝΑ

ΣΤΟΝ ΜΠΑΚΑΛΗ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ΜΟΥ

Ἂν θέλεις τὴ Σαρακοστὴ ἐληὰ νὰ
[μὴ σοῦ μείνῃ,
στὸ μαγαζὶ ἡ κόρη σου νὰ μὴν ξα-
[ναπατήσῃ,
γιατὶ ἡ δυό της ἡ ἐληὲς ἀνάβουνε
[καμίνι,
εἰς τὸν καθένα μουστερῆ, ποὺ μπαί-
[νει νὰ ψωνίσῃ.
Γιατὶ ἐκείνη ἡ κόρη σου δὲν ἔχει
[τὸ Θεό της,
κι' ὅποιος περνάει χριστιανός, τὸν
[**παίρνει στὸ λαιμό της!...**

ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

ΣΕ ΜΙΑ ΚΗΦΙΣΣΙΩΤΙΣΣΑ

Εἶσαι καὶ σὺ ἀπὸ τὶς προοδευτικές,
καὶ ὁ ἠλεκτρισμὸς σοῦ κόλλησε μα-
[νία,
καὶ κάθεσαι κι' ὅλο λές, λές, λές,
καὶ τὸ στομάχι σου χαλᾷς χωρὶς
[αἰτία.

Ἠλεκτροκίνησι τώρα ζητᾷς
καὶ τὴν ἐφαρμογὴν γυρεύεις ἄρον,
[ἄρον,
κι' αὐτὰ τὰ κάνεις ὅλα νὰ περνᾷς
ὅτι δὲν εἶσαι τάχα ἐκ τῶν....κάρ-
[ρων !

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΑΒΕΡΝΑΣ

ΜΕΘΑΤΕ!...

Φιλόσοφοι ποὺ σκέπτεσθε
καὶ ὅλο μελετᾶτε,
ἀδίκως πέννες σπάζετε
καὶ τὸ χαρτὶ χαλᾶτε.
Ἐλᾶτε, γεροπαλαβοί,
μάθετε νὰ μεθᾶτε;
γιατὶ σὰν δὲν τὸ τσούζετε
ἀέρα κοπανᾶτε.
Ὅποιος δὲν ξέρει νὰ ρουφᾷ
κρασὶ μὲ τὸ βαγένι,
ἐκεῖνος δὲν εἶνε σοφός,
γράμματα δὲν μαθαίνει.
Δὲν βλέπετε πῶς ὁ καθεὶς
μιλάει σὰν ἀηδόνι,
σὰν σὲ τραπέζια καὶ χοροὺς
γελᾷ καὶ ξεφαντώνει.
Καὶ εἶνε πράγματι σοφός,
ποτὲ δὲν ἀπατᾶται,
κεῖνος ποὺ πίνει διαρκῶς.
Μάθετε νὰ μεθᾶτε !
Τώρα ποὔρχεται ἄνοιξι,
πνίξτε ὅλα τὰ ντέρτια σας
μὲ τὴν κρασοκατάνυξι !...

ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣ

Τ' ΑΛΑΤΙΣΜΕΝΑ ΚΑΙ Τ' ΑΝΑΛΑΤΑ

Ὁ Τοτὸς (βλέποντας γιὰ πρώτη φορὰ καμήλα).—Μαμά, ἔλα νὰ δῇς ἕνα ἄλογο, ποὺ ἀπ' τὸ πολὺ τὸ φόρτωμα, ἔβγαλε δυὸ...καμποῦρες !

* * *

Τὰ βλάμικα !

—Ἔτσι μοὔρχεται, ρὲ Δημητράκη, ποὺ σ' ἀκούω νὰ μουρμουρίζῃς γιὰ τὴν καταδίκη σου σ' αὐτὸ τὸν κόσμο; νὰ σοῦ δανείσω μιὰ γροθιὰ στὰ μοῦτρα καὶ νὰ σὲ βγάλω:...ἀθῶο ἀπ' τοὺς μπελάδες !...

* * *

Ἡ μικρή.—Μαμά, φιλεῖ ὁ μπαμπᾶς τὶς φώκιες ;

Ἡ μαμά.—Τί λόγια εἶνε αὐτά, παιδί μου ;

Ἡ μικρή.—Ξέρεις γιατὶ σὲ ρωτῶ ; Γιατὶ τὸ πρωΐ, ποὺ φιλοῦσε ὁ μπαμπᾶς τὴ δούλα κάτω στὴν πόρτα ποὺ σκούπιζε, τῆς ἔλεγε ὅτι προτιμᾷ νὰ φιλῇ αὐτήν, παρὰ «ἐκείνη τὴν παληοφώκια, ποὺ εἶνε ἀπάνω»....

Ἡ μαμά.—!!!...

* * *

Στὸ καφενεῖο :

—Τί θὰ πάρῃ ὁ κύριος ;

—Μιᾶς ὥρας....ὕπνο !...

* * *

—Αὐτὸς ἐκεῖ ποὺ βλέπεις, εἶνε θῦμα μιᾶς δικαστικῆς πλάνης.

—Μπᾶ ! Πῶς ;

—Νά, προχθὲς...ἀθωώθηκε !...

* * *

Τὴν ἐπομένην τῶν γάμων :

Ἡ κυρία.—Καὶ τώρα πειά, χρυσό μου; θ' ἀφήσῃς τὶς πρῶτες σου τρέλλες ;

Ὁ κύριος.—Ὤ, βέβαια ! Πρέπει νᾶσαι σίγουρη πὼς ἡ χθεσινή μου...τρέλλα θὰ εἶνε ἡ τελευταία...

* * *

Ὁ λοχαγὸς πρὸς τὸν ὑπηρέτη :

—Γιατὶ δὲν ἦρθες, ὅταν χτύπησα τὸ κουδοῦνι ;

—Δὲν τὸ ἄκουσα, κύριε λοχαγέ.

—Ἄλλη φορά, ὅταν χτυπῶ τὸ κουδοῦνι καὶ δὲν τὸ ἀκοῦς, νὰ ἔρχεσαι νὰ μοῦ τὸ λές !...

—Μάλιστα, κύριε λοχαγέ !...

* * *

Μετὰ τὴν χειρουργικὴ ἐπέμβασι :

—Γιατρέ, τί σᾶς χρωστῶ ;

—Τὴ ζωή σου !...

—Τότε δὲν σᾶς χρωστῶ τίποτε, γιατὶ γιὰ μένα ἡ ζωὴ δὲν ἀξίζει πεντάρα !...

* * *

Μεταξὺ μελλονύμφων :

Ἐκείνη.—Γιὰ σκέψου λιγάκι, Γιῶργο. Ἀκόμη τρεῖς βδομάδες, κι' ἔπειτα θὰ παντρευθοῦμε !...

Ἐκεῖνος.—Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἂς χαροῦμε τὴ λίγη αὐτὴ εὐτυχία ποὺ μᾶς μένει...

* * *

Ἐκείνη.— Πῆγα στὴ Ρώμη, στὴ Βενετία, στὸ Μιλάνο, μὰ θἄθελα καλύτερα νὰ ἰδῶ τὴ Νεάπολι καὶ κατόπιν ἂς πέθαινα !...

Ὁ σύζυγος (ἀφηρημένος). — Τί κρῖμα ! Νὰ μὴν πᾷς στὴ Νεάπολι !...

Η ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

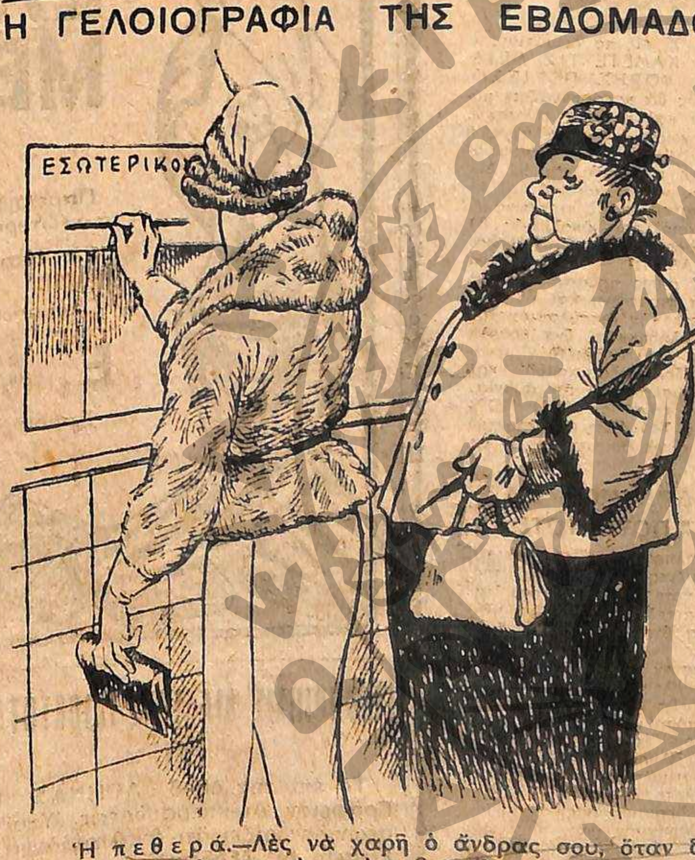

Ἡ πεθερά.—Λὲς νὰ χαρῇ ὁ ἄνδρας σου, ὅταν διαβάσει τοὺς ἀσπασμοὺς ποὺ τοῦ στέλνω ;
Ἡ κόρη.—Ναί. Θὰ πάθῃ ὁ καϋμένος...συγκοπή !....

ΤΑ ΕΥΘΥΜΑ

ΩΔΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΑΡΙΑ

Μᾶς ἔψαλλεν ὁ Ὅμηρος
τῆς Ἑλενιᾶς τὰ κάλλη,
τοῦ Βιργιλίου ἡ Διδῶ
ἦταν θεὰ ἀλήθεια,
καὶ τόσοι ἄλλοι ποιηταί,
καθένας ἔχει ψάλλει
τέτοια μιὰ κάποια ὀμορφιά,
ποὺ λές : —Τί παραμύθια !
Ἔ ! εἶχαν πόνο οἱ φτωχοί !...
Μὰ θἄμεναν στὰ κρύα,
ἂν ἔβλεπαν γιὰ μιὰ στιγμὴ
καὶ τὴν κυρὰ Μαρία.
Τί κρῖμα νὰ μὴν γεννηθῇ
στὴν ἐποχὴ ἐκείνη,
ποὺ κορτεζάριζεν ὁ Ζεὺς
κάθε κυρὰ καὶ δούλα,
καὶ πότε βῶδι τοὔρχοταν
γιὰ τσαχπινιὲς νὰ γίνῃ,
πότε πουλὶ κατάλευκο,
πότε χρυσῆ βροχούλα.
Ἂν τότε ζοῦσε καὶ αὐτή,
πολλὴ δὲν θέλει σκέψι,
καὶ γάϊδαρος θὰ γίνονταν
ὁ Ζεὺς γιὰ νὰ τὴν.....κλέψῃ !

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΕΥΘΥΜΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

Τῆς στρατῶνας :

Ὁ λοχαγὸς (σ' ἕνα στρατιώτη ποὺ τὸν ἀναφέρανε ὅτι ἐξεπλήρωσε μιὰ πρόχειρη φυσική του ἀνάγκη μέσα στὴ σκοπιά).—Βρὲ σύ, ἂν ἀρχίσω κι' ἐγὼ νὰ κάνω τὸ ἴδιο, καὶ ὁ ἄλλος καὶ ὁ ἄλλος, τότε θὰ μᾶς πιάσῃ ὅλους ἐδῶ μέσα....**περιπνευμονία** !...

ΠΡΟΣΕΧΩΣ "Η ΕΛΛΑΣ,,

ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΩΪΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΥΠΕΡΑΝΩ ΤΗΣ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΠΑΛΗΣ, ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ
ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ

ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ - ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
ΟΔΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ 18, ΑΘΗΝΑΙ

ΤΣΑΝΤΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΙ — ΠΟΡΤ-ΜΠΙΓΕ — ΠΟΡΤ-ΦΕ·Ι·Γ
ΖΩΝΑΙ — ΝΙΣΕΣΕΡ — ΒΑΛΙΤΣΑΙ
ΕΙΣ ΜΟΔΕΡΝΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΤΙΜΑΣ ΗΛΑΤΤΩΜΕΝΑΣ

ΜΟΝΟΝ ΜΕ 20 ΔΡΑΧΜΑΣ

ΑΠΟΚΤΑΤΕ
Ὅλα τὰ κάτωθι πολύτιμα
ΜΥΣΤΙΚΑ
καὶ κερδίζετε τὰ χιλιαπλάσια

1) Πῶς μπορεῖτε νὰ ἀκούσετε κάθε λέξι ποὺ θὰ λεχθῆ εἰς τὸ δωμάτιον, ἐπάνω, κάτω ἢ πλάϊ ἀπὸ τὸ δικό σας ; 2) ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΜΕΤΕ ΤΙΣ ΜΕΤΑΞΩΤΕΣ ΚΑΛΤΣΕΣ ΣΑΣ ΝΑ ΒΑΣΤΑΝΕ ΤΡΕΙΣ ΦΟΡΕΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗ ΦΕΥΓΟΥΝ ΟΙ ΠΟΝΤΟΙ ; 3) Πῶς θὰ κατασκευάζετε μόνοι σας ἐντομοκτόνον ὑγρὸν πρὸς 20 δραχμὰς τὸ κιλὸ καὶ νὰ εἶνε τέλειον ; 4) ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΚΟΨΕΤΕ ΤΟ ΤΣΙΓΑΡΟ, χωρὶς κόπον θελήσεως ἢ ἐσωτερικὰ φάρμακα ; Δὲν θὰ ξανακαπνίσετε πειά !!! 5) Πῶς θὰ κατασκευάζετε στὸ σπίτι σας ἐμπόρευμα ποὺ κοστίζει μιὰ δραχμὴ καὶ πωλεῖται 5. Δὲν χρειάζονται κεφάλαια καὶ ὑπάρχουν δύο τρόποι. 6) Πῶς νὰ καθαρίζετε καὶ νὰ γυαλίζετε τὰ ἔπιπλά σας στὸ σπίτι καὶ νὰ γίνωνται καινούρια μὲ τιποτένιο ἔξοδο ; 7) Πῶς νὰ ξεμεθάη κανεὶς στὴ στιγμὴ καὶ μὲ ἀπόλυτον εὐκολίαν ; 8) Πῶς νὰ ἔχετε τὰ δόντια σας λευκὰ σὰν τὸ χιόνι μὲ 1 δραχμὴ τὸ χρόνο ἔξοδο; 9) Πῶς νὰ κάμετε μόνοι σας ΣΥΜΠΑΘΗΤΙΚΗΝ ΜΕΛΑΝΗΝ — δηλαδὴ νὰ γράφετε στὸ χαρτὶ καὶ τὸ χαρτὶ νὰ μένη πάλιν ἄσπρο, ὅπως πρῶτα, ἀλλὰ τὸ πρόσωπο ποὺ εἶνε συνεννοημένον μαζύ σας νὰ μπορῆ νὰ φανερώνη καὶ νὰ ἐξαφανίζη τὰ γράμματα ὁπόταν θέλη ; 10) Πῶς νὰ κάμετε τὴν ὀντουλασιὸν τοῦ μαλλιοῦ σας νὰ βαστάη ἕνα μῆνα ; (Μυστικὸν ποὺ πουλήθηκε σ' ἕνα κουρέα ἀντὶ 10.000 δραχμῶν. Μάθετέ το, μὴν τὸ ἀφήνετε). 11) Ποῦ μπορεῖτε ν' ἀγοράσετε Πορτατὶφ Μηχανὰς Προσθέσεως, Ἀφαιρέσεως, Πολλαπλασιασμοῦ καὶ Διαιρέσεως μόνον πρὸς 3 δολλάρια ; 12) Πῶς νὰ γλυτώσετε ἀπὸ τὴν ἀϋπνία, χωρὶς φάρμακα καὶ μὲ 3 διαφόρους καὶ ἀβλαβεστάτους τρόπους ; 13) ΠΩΣ ΕΞΑΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΑΙ ΡΥΤΙΔΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ; 14) Πῶς θὰ ἀποκτήσετε στὸ σπίτι σας βαρόμετρα, χωρὶς ἔξοδα ; 15) Πῶς νὰ ἀδυνατίζετε ἢ νὰ παχύνετε χωρὶς κίνδυνον ;

ΤΟ ΞΕΡΩ ΠΟΥ ΚΕΡΔΙΣΑ ΗΔΗ ΤΟ 20ΔΡΑΧΜΟΝ ΣΑΣ, ΑΛΛΑ ΔΙΑΒΑΣΑΤΕ ΑΚΟΜΗ, ΕΧΕΙ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΑ

16) Πῶς ξελεκιάζετε τὰ ἐνδύματά σας, χωρὶς νὰ πληρώνετε ἔξω καθαριστικά ; 17) Πῶς μπορεῖτε νὰ ἀνανεώνετε τὶς ἐξηντλημένες ΤΑΙΝΙΕΣ τῆς Γραφομηχανῆς σας ; 18) Πῶς μπορεῖ νὰ γίνη οἱονδήποτε ἐπιστολόχαρτο ἢ χαρτὶ ἄκαυστον ; 19) Πῶς νὰ βαστάη ἡ τσάκισι τοῦ παντελονιοῦ σας ἕνα μῆνα ; 20) Πῶς νὰ βγάζετε τὸ κάψιμο ἀπὸ τὰ ὑφάσματα ὅταν κιτρινίσουν ἀπὸ τὸ σίδερο ;

Οἱαδήποτε ἀπὸ αὐτὰς τὰς πληροφορίας ἀξίζει τοὐλάχιστον ἀπὸ 500 δραχμὰς καὶ ἄνω. Πολλὲς πολὺ περισσότερον. Θὰ τὶς ἀποκτήσετε ὅλες μαζὺ καὶ τὶς 20 μόνον μὲ 20 δραχμάς. Τὶς δίδομεν τόσο φθηνά, διότι εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἀποκτήσωμεν τόσους πελάτας, ὅσα σπίτια ὑπάρχουν στὸν τόπο μας. Ἀποστείλατε 20 δραχμὰς δι' οἱουδήποτε ἀσφαλοῦς καὶ βολικοῦ τρόπου. Τὸ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟΝ μὲ τὰς 20 αὐτὰς πολυτίμους Συνταγάς, Μυστικὰ καὶ Πληροφορίας θὰ σᾶς ταχυδρομηθῆ ΑΜΕΣΩΣ ἐπὶ τῇ παραλαβῇ τῶν. Ἐὰν προτιμᾶτε, παρουσιασθῆτε οἱ ἴδιοι εἰς τὰ Γραφεῖα μας, ἀλλὰ πάντως μὴν ἀναβάλλετε δι' αὔριον. ΤΟ ΑΥΡΙΟΝ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΕΡΧΕΤΑΙ. Χρειαζόμεθα τὰς 20 δραχμάς σας καὶ σεῖς χρειάζεσθε τὰ Μυστικά μας. Ἐλᾶτε ἢ στείλατε τὸ 20δραχμόν σας, σήμερα, ΤΩΡΑ μάλιστα, πρὸς τὰ

Γραφεῖα SPECIALIST, Κολοκοτρώνη 57, 3ον πάτωμα, Ἀθῆναι

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ 3 3)4ο)ο

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ : ΟΨΕΩΣ 3 ½ %
» ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ 4 ½ — 6 %

Ὁ τόκος τοῦ Ταμιευτηρίου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς καταθέσεως

ΑΠΑΣΑΙ ΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΝΕ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΗΓΓΥΗΜΕΝΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΠΗΛΛΑΓΜΕΝΑΙ ΤΕΛΩΝ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ καὶ ἐνεργοῦνται εἰς :

ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ : Ἐν Ἀθήναις, ὁδὸς Πανεπιστημίου 31.

ΤΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ : Ἐν Θεσσαλονίκῃ, Ἰωαννίνοις, Λαρίσῃ, Μυτιλήνῃ, Χανίοις, Ἡρακλείῳ, Ρεθύμνῃ, Ἁγίῳ Νικολάῳ καὶ Βάμῳ.

ΤΑΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ : Εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις, ὅπου ὑπάρχουν Ὑποκαταστήματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τὰ ὁποῖα καὶ τὴν ἀντιπροσωπεύουν.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΜΕΤΑΞΩΤΑ

Παρελήφθησαν ΕΜΠΡΙΜΕ εἰς ὅλα τὰ νεώτερα σχέδια καὶ χρωματισμούς.

Εἰς ἐξαιρετικὰς τιμὰς ΚΡΕΠΟΝ ΕΜΠΡΙΜΕ.

Πλουσιωτάτη ποικιλία ΣΕΜΙΖΙΕ.

Ε. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
Ἑρμοῦ 3. — Πλατεῖα Συντάγματος
Τηλ. 20529

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ΑΘΗΝΑΣ 11 Γραφεῖον Διεκπεραιώσεως Ὑποθέσεων γνωρίζει ὅτι ἀναλαμβάνει ἐξώσεις δι' ἐξόδων του, μέχρι πέρατος αὐτῶν, εἰσπράττον τὰ δικαστικὰ ἔξοδα ἀπὸ τοὺς ἐνοικιαστάς.

Γ. Ν. Μουμουτζῆ

Ἰατρὸς Δερματολόγος
Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς
ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγ
κ. Γεωρ. Φωτεινοῦ. Δέχεται
Ὁδὸς Κεφαλληνίας καὶ Τεγέ
Ὧραι 8—11 π. μ. καὶ 5—7 μ. μ

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΠΩΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΛΑΧΕΙΟ ΜΑΣ ΔΙΑ ΝΑ ΛΑΒΟΥΝ ΜΕΡΟΣ ΟΛΟΙ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙ ΜΑΣ

Ἑκατοντάδες ἀναγνωστῶν μας μᾶς γράφουν ὅτι δὲν δύνανται νὰ συμμετάσχουν τοῦ Μεγάλου Λαχείου μας: 1ον) Διότι δὲν θέλουν νὰ καταστρέψουν τὰ περιοδικά των, τῶν ὁποίων κρατοῦν σειρὰν διὰ νὰ τὰ δέσουν εἰς τόμους καὶ 2ον) διότι οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν τυγχάνουν ἀναγνῶσται τοῦ ἑνὸς μόνον περιοδικοῦ καὶ δὲν δύνανται νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὸ ἔξοδον τῆς ἀγορᾶς καὶ τοῦ ἑτέρου.

Μᾶς ἐρωτοῦν δέ: «Δὲν εἶνε ἄδικον, ἐφ' ὅσον εἴμεθα ἀναγνῶσται τοῦ ἑνὸς περιοδικοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεώς του καὶ τὸ ὑποστηρίζομεν, νὰ μὴν δυνάμεθα νὰ συμμετάσχωμεν τοῦ Μεγάλου Λαχείου σας καὶ νὰ ἀποκλεισθῶμεν αὐτοῦ;»

Εὑρίσκομεν ἀπολύτως δίκαια καὶ λογικὰ τὰ παράπονα αὐτὰ τῶν ἀγαπητῶν ἀναγνωστῶν μας καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ νὰ τοὺς διευκολύνωμεν ὅλους, προβαίνομεν σήμερον εἰς τὰς ἑξῆς καινοτομίας καὶ διευκολύνσεις:

Παρατείνομεν τὴν διάρκειαν τοῦ Μεγάλου Λαχείου ἐπὶ ΤΡΙΜΗΝΟΝ εἰσέτι, μετὰ τὸ Πάσχα, μέχρι τῆς 15ης ΙΟΥΛΙΟΥ δηλαδή, μεταφέροντες τὸ σχετικὸν δελτίον εἰς τὸ ἐξώφυλλον, ὅπως μὴ καταστρέφεται τὸ φύλλον διὰ τῆς ἀποκοπῆς του.

Ἀπὸ σήμερον λοιπὸν μέχρι τῆς 15ης Ἰουλίου δύνανται οἱ ἀναγνῶσται μας νὰ λάβουν μέρος στὸ Μ. Λαχεῖο ἀγοράζοντες μόνον τὸ «Μπουκέτο» ἢ μόνον τὴν «Οἰκογένεια» καὶ κρατοῦντες τὰ σχετικὰ δελτία. Ἡ εὐκολία αὐτὴ εἶνε μεγάλη καὶ θὰ μᾶς τὴν ἀναγνωρίσουν—εἴμεθα βέβαιοι—οἱ ἀγαπητοί μας ἀναγνῶσται.

Ὅσοι ὅμως ἐξακολουθήσουν νὰ ἀγοράζουν καὶ τὸ «Μπουκέτο» καὶ τὴν «Οἰκογένεια», θὰ ἔχουν ΔΙΠΛΗΝ ἐλπίδα κέρδους. τὸ Λαχεῖο τους δηλαδὴ θὰ εἶνε διπλό. Θὰ λάβουν ἀντὶ ἑνὸς δυὸ λαχνούς. ἕνα γιὰ κάθε περιοδικό, καὶ θὰ ἐπιτύχουν διπλὸ κέρδος.

Τὰ δῶρα τοῦ Μεγάλου Λαχείου μας ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ὁ Α' ἀριθμὸς θὰ κερδίσῃ 1 αὐτοκίνητο Studebaker 5 θέσεων, κλειστό, ἀξίας....	Δρχ.	150.000.—
Ὁ Β' 1 οἰκόπεδο στὴ θέσι «Κουπόνια» ὄπισθεν τῶν «Ἠλυσίων». Ἰδιοκτησία τοῦ διευθυντοῦ μας κ. Κ. Ι. Θεοδωροπούλου πήχεων 464, ἀξίας	»	50.000.—
Ὁ Γ' 1 ραδιόφωνο, μὲ πλήρη ἐγκατάστασιν, ἀξίας	»	15.000.—
Ὁ Δ' 1 τάπητα πολυτελείας, ἀξίας.... ..	»	8.000.—
Ὁ Ε' 1 γραμμόφωνο, ἀξίας	»	4.000.—
Ὁ Ϛ' 1 γραμμόφωνο φορητόν, ἀξίας	»	2.500.—
Ὁ Ζ' 1 γραμμόφωνο φορητόν, ἀξίας	»	2.500.—
Ὁ Η' 1 ἐνδυμασίαν ἀνδρικήν, ἀξίας	»	2.500.—
Ὁ Θ' 1 ἀδιάβροχο ἀνδρικό, ἀξίας.....	»	1.500.—
Ὁ Ι' 1 ἀδιάβροχο γυναικεῖο, ἀξίας....	»	1.500.—
Ὁ ΙΑ' ὕφασμα ἀνδρικό, ἀξίας....	»	1.500.—
Ὁ ΙΒ' ὕφασμα γυναικεῖο ἀξίας........	»	1.500.—
Ὁ ΙΓ' ὕφασμα μεταξωτό, ἀξίας........	»	1.500.—
Ὁ ΙΔ' ὕφασμα μεταξωτό, ἀξίας	»	1.500.—
Ὁ ΙΕ' 1 ντουζίνα πλάκες γραμμοφώνου, ἀξίας	»	1.500.—
Ὁ ΙϚ' 1 γυναικεῖο καπέλλο, ἀξίας......	»	1.000.—
Ὁ ΙΖ' 1 γυναικεῖο καπέλλο, ἀξίας.....	»	1.000.—
Ὁ ΙΗ' 1 γυναικεῖο κορσέ, ἀξίας.......	»	500.—
Ὁ ΙΘ' 3 ζεύγη κάλτσες, ἀξίας..........	»	500.—
Ὁ Κ' 3 ζεύγη κάλτσες, ἀξίας...........	»	500.—
Ὁ ΚΑ' 3 ζεύγη κάλτσες, ἀξίας.........	»	500.—
Ὁ ΚΒ' 1 ὀμπρέλλα ἀνδρική, ἀξίας......	»	500.—
Ὁ ΚΓ' 1 ὀμπρέλλα γυναικεία, ἀξίας	»	500.—
600 ἀριθμοὶ ἀνὰ μίαν σειρὰν ἐκδόσεών μας, Βιβλιοθήκης «Μπουκέτου», ἀντὶ δρχ. 225, ἀξίας..	»	135.000.—
500 ἀριθμοὶ ἀνὰ μίαν σειρὰν Ἡμερολογίων, δρχ. 200 ἀξίας..	»	100.000.—
200 ἀριθμοὶ ἀνὰ ἓν βιβλίον «Καπετὰν Φάντασμα», ἀξίας	»	12.000.—
100 ἀριθμοὶ ἀνὰ ἓν βιβλίον «Καπετὰν Βρυκόλακα», ἀξίας.....	»	3.000.—
		500.000.—

ΔΗΛΩΣΙΣ.—Ὅσοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας εἶνε διατεθειμένοι ν' ἀποκόψουν τὰ δελτία τοῦ Μεγάλου Λαχείου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς προκηρύξεως, 1ης Δεκεμβρίου π.ἔ., μέχρι τῆς 8ης Ἀπριλίου, δύνανται νὰ μᾶς τ' ἀποστείλουν ἐν καιρῷ, κατόπιν σχετικῆς εἰδοποιήσεώς μας, καὶ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν κλήρωσιν τοῦ Μεγάλου Λαχείου, χωρὶς νὰ εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ μᾶς ἀποστείλουν καὶ τὰ δελτία ἀπὸ 15ης Ἀπριλίου μέχρι 15ης Ἰουλίου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ εἶνε εὐχαριστημένοι καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἐζήτησαν τὴν τροποποίησιν τοῦ Λαχείου μας, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τὸ παρηκολούθησαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς προκηρύξεώς του.

ΔΕΛΤΙΟΝ
ΜΕΓΑΛΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ
"ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,—"ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ,,
ΔΩΡΑ 500 ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΔΡΑΧΜΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ, 19 Ἀπριλίου 1934.
The present lotery is not valid in United States of America

Τὸ Ἑβδομαδιαῖον Λαχεῖο μας παραμένει ὡς ἔχει, ἐφ' ὅσον μάλιστα οἱ λαμβάνοντες μέρος εἰς αὐτὸ ἀναγνῶσται μας εἶνε ἀπολύτως εὐχαριστημένοι καὶ ἀρκετὰ δῶρα κερδίζουν ἑβδομαδιαίως.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΥ
ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΗΣ "ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ"
ΚΛΗΡΩΣΙΣ 22Α
✻ 020502
ΑΘΗΝΑΙ, 19 Ἀπριλίου 1934.
Ἡ κλήρωσις τοῦ παρόντος Ἑβδομαδιαίου Λαχείου θὰ δημοσιευθῆ εἰς τὸ φύλλον τῆς 3 Μαΐου ἐ. ἔ.
The present lotery is not valid in United States of America

MAGNESIA
S. PELLEGRINO

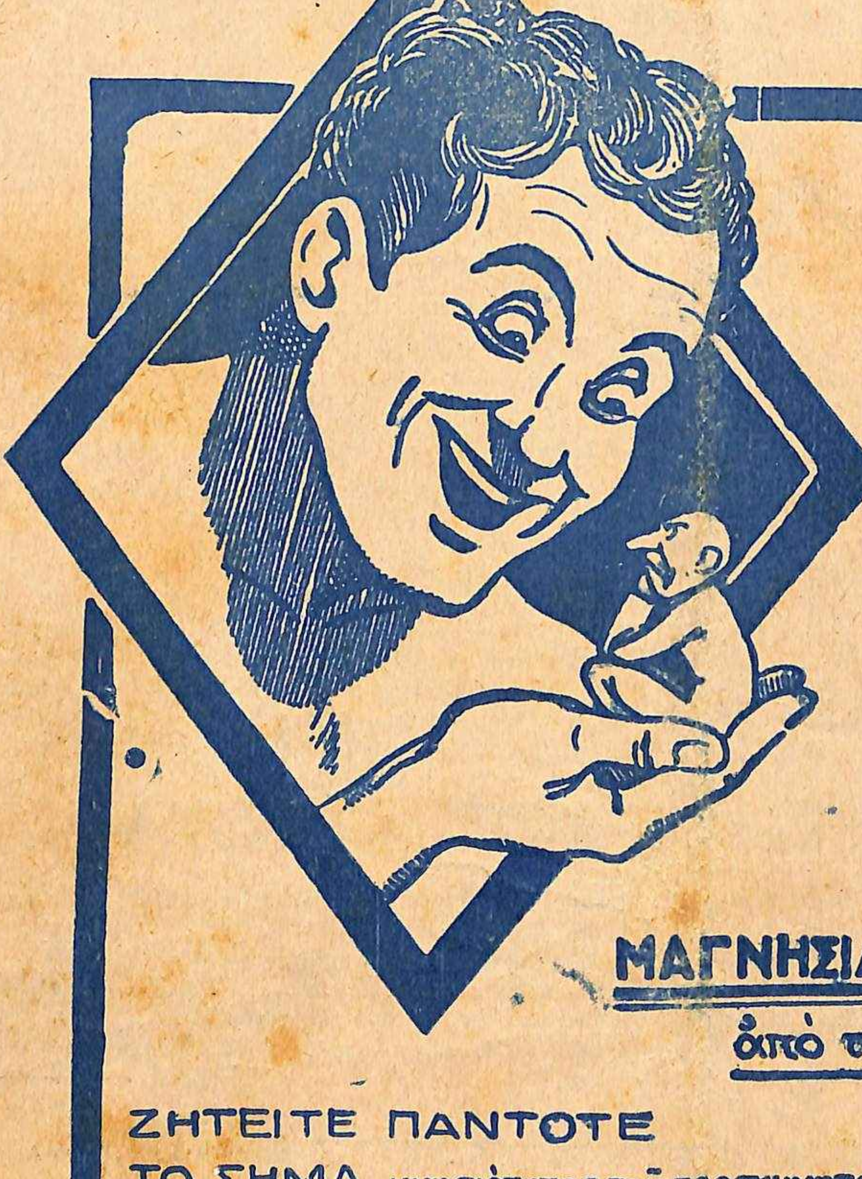

ΟΠΩΣ
Διαφέρει ἕνας γίγας
ἀπὸ ἕνα νάνο
τόσο διαφέρει καὶ
ἡ γνησία
ΜΑΓΝΗΣΙΑ Σ. ΠΕΛΛΕΓΡΙΝΟ
ἀπὸ τὰς ἀπομιμήσεις της

ΖΗΤΕΙΤΕ ΠΑΝΤΟΤΕ
ΤΟ ΣΗΜΑ γνησιότητος τοῦ προσκυνητοῦ μὲ τὴν ὑπογραφὴν „PRODEL„

ΜΑΓΝΗΣΙΑ
Σ. ΠΕΛΛΕΓΡΙΝΟ

„ΚΑΘΑΡΤΙΚΟΝ - ΕΥΛΗΠΤΟΝ - ΕΥΓΕΥΣΤΟΝ - ΔΡΟΣΙΣΤΙΚΟΝ“